

စာပေဝိဇ္ဇာနှင့်စာပေဆု

ပန်းအလင်္ကာ

ယောနုကတိုးထောင်

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ စာပေမိမိမာန်စာမူဆု
စာပေဒေသာ ဒုတိယဆုရ

ပန်းအလင်္ကာ

ယောနက ဘိုးထောင်

စီစဉ်တည်းဖြတ်သူ - ဦးညွန့်ဟံ (ညွန့်ဟံ-ကြူတော)
စာတည်း(တာဝန်ခံ)
ဒေါ်တင်တင်ဝင်း (ဒီဇင်ဘာမွန်း)
စာတည်း

စာပေမိမိမာန်ထုတ် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်

၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဝထမအကြိမ်၊ အုပ်စု ၂၀၀၀

တန်ဖိုး (၃၆၀) ကျပ်

ပုံနှိပ်ရေးနှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း၊ စာပေဗိမာန်
စာတည်းမှူးချုပ် ဦးမောင်လှိုင် (မောင်ဆွေငယ်) က
မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၄၉၂ ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍
မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၃၉၁၁ ဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- * ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- * တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- * အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- * ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်
သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ်
သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- * အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
- * ခိုင်မာသည့်စွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- * ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီပွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံပွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- * ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- * ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများပိတ်ပေါ်၍ စီးပွားရေးပွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- * နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ပန်တီးနိုင်းစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- * တစ်မျိုးသားလုံး၏စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး။
- * အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ။
- * အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- * မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- * တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

ပန်းအလင်္ကာ

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ပန်းအလင်္ကာ	၁
၂။	ဖေဇော်ဂျီ	၁၀
၃။	ဒေါက်တာမောင်ဖြိုး၏ကလေးကဗျာခရီး	၁၉
၄။	ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏လူမိုက်ကြီးခြောက်ယောက်	၃၃
၅။	ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်နုလုံးသားစာများ	၄၂
၆။	ဓမ္မဝိလာသ၏စာပေဩဇာ	၅၃
၇။	ရန်အောင်ဘဝ၊ ရန်အောင်စာ	၇၂
၈။	အဘပြည်လှဖေ	၈၆
၉။	ဆရာကြီးဦးလွန်းဘဝမြင်ကွင်း	၁၀၂
၁၀။	ဆောင်းဝင်းလတ်တို့ရွာကလေး	၁၁၂
၁၁။	တေးမြဲခွန်းဆက်ကဗျာများ	၁၁၈
၁၂။	ဘဝအိမ်မက် ပန်းအိမ်မက်	၁၂၃
၁၃။	အားလုံးကျန်းမာပြည်သာယာ	၁၃၁
၁၄။	ရဲမြဲလွင်ရဲ့ဘော့ကျန်	၁၃၅
၁၅။	ကမ္ဘာထဲက မြန်မာ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားဖေ	၁၃၉
၁၆။	ဖိုးကျော့၏အောင်ပွဲ	၁၄၆
၁၇။	ဆရာဇော်ဂျီဆု	၁၅၂
၁၈။	မောင်ဆုရှင်	၁၅၇
၁၉။	နှင်းငွေထောင့်၍ မိုးမှောင့်သူ	၁၆၂
၂၀။	ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဆု	၁၆၇
၂၁။	တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး	၁၇၄
၂၂။	မြန်မာ့မြေခွန်သမိုင်းမြင်ကွင်း	၁၈၂
၂၃။	မြကြာဖြူခင်နှင်းယု	၁၈၉

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄။	လူသုံးပစ္စည်းရောင်းသူ	၁၉၅
၂၅။	သက်ရှိတို့တို့ဖန်ဆင်းသူ	၂၀၁
၂၆။	မြန်မာ့နှံဦးမြကြီး	၂၀၆
၂၇။	ကျော်အောင်	၂၁၃
၂၈။	မြသန်းတင့်	၂၂၁
၂၉။	လက်တွေ့အသုံးအစားကစားဆေးပညာ	၂၂၆
၃၀။	မြန်မာ့ဆင်ဘုရင်အောင်စိုး	၂၃၃
၃၁။	ကဗျာရွှေစောင်းသံ	၂၃၈
၃၂။	ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ၏ဘဝအလင်္ကာ	၂၄၄
၃၃။	မင်္ဂလာပါတိုက်စိုး	၂၅၃
၃၄။	သမီးမြန်မာ၊ သားမြန်မာ	၂၅၈
၃၅။	ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါ ချစ်နိုင်(စိတ်ပညာ)	၂၆၄
၃၆။	တံလျှပ်၏တစ်ဖက်တမ်းခင်စန်းမွန်	၂၇၀
၃၇။	ကိုဆေးရိုးအလှဘဝရောင်စုံပန်းများ	၂၇၇
၃၈။	တောင်လေတစ်ပွင့်ကြွေကျခြင်း	၂၈၄
၃၉။	ပထမအမျိုးသမီးသတင်းစာဆရာ	၂၉၃
၄၀။	ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏သားချောသံ	၂၉၉
၄၁။	တစ်ယောက်သောငါ - ငါများစွာ	၃၁၀
၄၂။	ရက်ကန်းတေးသံ	၃၂၅
၄၃။	လယ်ခလေကောက်စိုက်တေးသံ	၃၃၆
၄၄။	မောင်းထောင်းတေးသံ	၃၄၅
၄၅။	မြန်မာ့ကျေးလက်ထမင်းဝိုင်း	၃၅၁

* * * * *

ပန်းအလင်္ကာ

အလှတရားဟူသည် ရှာတတ်မှသိသည်။ ကြည့်တတ်မှ မြင်သည်။ အလှတွင် အယဉ်ဆင့်သည့် တကယ်အလှစစ်ကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင်လည်း မျက်စိလျင်ရမည်။ နားပါကြရမည်။ အကြားအမြင်စူးရှလျှင် လောကသဘာဝကြီးကို ဆန်းကြယ်စွာတွေ့ရတတ်ပါသည်။ သိရတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စုံနုံသာမြိုင်ဦးကြော့ဟူ၍ ထင်ပေါ်ကာ သတင်းရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အတွေး၊ အမြင်၊ အသိ၊ အကြည့်တို့သည် သူတကာထက်ပို၍ပို၍ စူးစမ်းပါမှ လူထူး၊ လူမွန်၊ လူရည်ချွန်အဖြစ်သို့ရောက်ရှိရသည်သာ။ ဦးကြော့အတွေး၊ ဦးကြော့အရေးသည် မဆန်းကြယ်လှပေ။ သို့ရာတွင် မြင်တတ်သည်။ ရှုတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးကြော့စာကဗျာတို့သည် သတင်းကြီးသည်။

ဦးကြော့သည် ဥယျာဉ်ဖူးမဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဥယျာဉ်ဖူးထက်ပင် ပန်း၏အလှ၊ ပန်း၏ရနံ့၊ ပန်းတို့၏ အသွင်အပြင်ကို သိသည်။ “ရာသီမသိပန်းနှင့်ညီ” ဆိုသကဲ့သို့ ရာသီဥတုကို တည်မှီပွင့်ဖူးမွှေးကြူသင်းသော အလှပန်းများကို စာပန်းချီခြယ်ခဲ့သည်။

“လတန်းခူပေမို့၊ အလှထူးပါဘိ၊ မြမြဖူးရယ်တဲ့ ခိုင်ရွှေဝါ။ တကယ်တမ်းသာဖြင့် ဘယ်ပန်းသော် စံမတူဘူ၊ နန္ဒမူ ဖန်ဂူထိပ်

ပန်းအလင်္ကာ

မှာလှ၊ ပစ္စေကာချွေးတော်သိပ်ရတယ်၊ အေးရိပ်ဆာယာ၊ တစ်နှစ်
တွင် သည်တစ်လပေ၊ တစ်လတွင် တစ်ရက်ထဲ ခက်ခဲတဲ့ရက်ဗုဒ္ဓါ၊
ပွင့်ရှာကြစုံမြိုင်တွင်း။

မြုမင်းလွင်ထန်၊ ကြူသင်းတာချိန်ယံမတော့၊ ရွှေ
ဝတ်ဆံင့်တံညောက်ကယ်နှင့်၊ ခါသကြန်ဂိမှာန်ရောက်ပြန်တော့၊
သိန်သရေ ထိန်ဝေလို့တောက်တဲ့ပြင်၊ လမ်း တစ်လျှောက်သင်းပါဘိ၊
ဆန်းသလောက်မလင်းနိုင်ဘူး။ ပန်း ပိတောက်မင်း”

တန်ခူးလတွင် ပန်းပိတောက်တို့ အလှထူးစွာ ဝင့်မြူးကာ
ပွင့်ဖူးလာကြသည်။ အစိမ်းရောင် မြသွေးမှ ရွှေရေလုနေသော
ပိတောက်ပန်းကို ပင်ထက်တွင် စာဆိုတွေ့လေသည်။ ပန်းအလှ
ပြိုင်ပွဲသာ တည့်ခင်းယှဉ်ပြိုင်လျှင် ပိတောက်ပန်းသည် အလှပန်းမင်း
ဖြစ်နေပေတော့သည်။ ဘယ်ပန်းမှ စံတော်ဝင်မယှဉ်သာနိုင်အောင်
လှပနေသည်။ ပိတောက်အလှကြောင့် ပိတောက် အမွှေးနံ့သာ
ကြောင့် ပစ္စေကာချွေးသိပ်၍ ဘဝအမောပြေစေခဲ့ပါသည်။ အလှ
ပြိုင်လျှင် ပိတောက်အလှစံချိန်သည် နန္ဒမူဖန်ဂုထိပ်အပေါ်တွင်
ခေါင်းထောင်ကြားဝင့်မည့်ပန်းဟူ၍ အံ့မခန်း စာဆို ညွှန်းခဲ့ပါသည်။
ပိတောက်သည် အခါရာသီ တစ်နှစ်ပတ်လည်တွင် တစ်လသာ
ဝင့်ဝါသည်။ ဖွင့်ဖူးသည်။ ထိုတစ်လတွင်လည်း တစ်ရက်တည်းသာ
ရွေး၍ခက်ခဲတဲ့ဗုဒ္ဓ၏ သင်္ကန်းရောင်နှင့် ခိုင်နှိုင်းဖွင့်ဆိုပါသည်။
စာဂုဏ်တောက်၍ ကဗျာအဆင်တန်ဆာကား အလွန်ကြောက်ဖွယ်
ရာ နက်နဲနေပါသည်။ ပွင့်ဖူးလာပုံကလည်း တောကိုချစ်သည်။
တောသွေးပီသည်။ တောမြိုင်ရပ်ငွေတွင်သာ ပိတောက်ပန်းက
ကျင်လည်ဖွင့်ဖူးသည်။ စာဆိုသည်ထောင်စုံကမြင်သည်။ စာပေ

အဆီအနှစ်ထဲမှ ဇာတ်တော်နိပါတ်တို့နှင့်ညှိကာဖွဲ့သည်။ ပိတောက်
ကို ဂုဏ်တင်ခဲ့သည်။

မြုခိုးဝေဝေ၊ ပူးပြင်းနွေတွင် ပန်းပိတောက်က ရဲသတ္တိနှင့်
ပွင့်ဖူးသည်။ ခြောက်သွေ့နေတပေါင်းတွင် ပန်းမြတ်သူရဲကောင်း
ဘွဲ့မည်ရည်ကို ရခဲ့သည်။ ပန်းပိတောက် ကြူသင်းချိန်သည် လူရွာ
လောကတွင် သကြန်ပွဲကျင်းပနေသည်။ အတာချိန်မရောက်မီ
ပိတောက်သည် ရွှေဝတ်ဆံင့်ပုရစ်များကို ဖွင့်၍ လောကသဘင်ထဲ
ဝင်လာသည်။ ပွင့်လာသည်။ မွှေးလာသည်။ အေးလာသည်ဟူ၍
စာဆိုက ဆိုပါသည်။ ဖူးပွင့်ကြူအေးသော ပိတောက်သည် လူရွာ
လမ်းတွင် သင်းပျံ့နေပါသည်။ ဆန်းထွေထူးခြားသော ပိတောက်
အကြောင်းကို စာဆိုက ဂုဏ်တင်ချင်သော်လည်း တော်မဝင်ခဲ့ပါ
ချေ။ သို့သော် စာဆိုရှင် ဦးကြော့သည် သူ့ကလောင်ဖြင့် စီခြယ်ကာ
ပန်းအပေါင်းတို့၏ ခစားဝပ်တွားရာ “ပန်းမင်းဂုဏ်ရည်” ဘွဲ့ကို
ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

စာဆို၏ အတွေးနှင့်အရေးသည် မိုးကောင်းကင်မဆန်ပါ။
မြေသားပီသပါသည်။ မြေပွင့်ပန်းကို စာဆိုလေ့လာသည်။ “မသိသူ
ကျော်သွား သိသူဖော်စား” ဆိုသကဲ့သို့ ပန်းအလှ၊ ပန်းဂုဏ်ရည်ကို
ဦးကြော့က သိသည်။ ဖော်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျော်ကြားခဲ့ရသည်။
ထင်လင်းဝင်းပ မွှေးကြိုင်စေခဲ့သည်။ စုံနံ့သာမြိုင်အလှကို ရှာပုံတော်
ဖွင့်ရာတွင် စာဆိုက ပန်းအလင်္ကာအမြင်ကျူးခဲ့ပါသည်။

“ယဉ်မရိုင်း၊ အင်တိုင်းရယ်တဲ့ ခပ်ဆန်ဆန်။ လူမရောက်၊
ဂူကျောက်ချောင် တောင်ကတုံးမှာ၊ စုနွဲ့ကာ သူတို့ အပေါက်ရှာကြ၊
အညောက်ကြူကြူမွှေးရှာဘူး၊ အခေါက်ဖြူဖြူကလေးရယ်နှင့်

ကျေးဇူးတော်ပျော်စံ။ လေဝ်ဝါ ခတ္တာခပါတဲ့ သာတန်ဆောင်
 ဝါခေါင်လတွင်မှ ပွင့်ဖူးကြချိန်မှန်၊ ဝသန္တလေချိုမျဉ်း၊ ယဉ်မဆုံး
 နိုင်ဘူး၊ ပင်လုံးကုန် ခိုင်ညာတ်မတော့၊ နဲ့သာကျံ ဝါဖန်နှောပါလို့၊
 ယဉ်တမူ မြင်သူမောလောက်တဲ့၊ လောကဓတ်ခန်းမှာလှ၊ ပြောစမှတ်
 ဆန်းပေရဲ့ တောဒဟတ်ပန်း”

ဦးကြော့သည် တောအကြောင်း၊ တောင်အကြောင်းကို
 ဝယနဏသိသည်။ ခရေစေတုင်းကျ လှေလာသည်။ သူ၏ဒဟတ်
 အစတွင် တောအမျိုးအစားခွဲခြား၍ပြသည်။ တောသည် ချောင်
 မကျပေ။ ချောင်မကျသော်လည်း တောမနက်ချေ။ “ယဉ်မရိုင်း”
 ဆိုသော ကဗျာဝေါဟာရ သုံးလုံးနှင့် ဉာဏ်စာလွှာတစ်ပုံတစ်ပင်
 ကြီးမားသွားလေ၏။ ယဉ်သည်မဆိုသာ သို့သော် မရိုင်းသော တော
 ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်သည်။ ရဝေ၊ ဟေမန်၊ ဟေမ၊ စုံ၊ မြိုင်၊ ရဂုံ၊
 ဝေ၊ စေးပျစ်၊ အင်တိုင်းတောအမျိုးမျိုး ကွဲပြားစွာရှိခဲ့၏။ ဒဟတ်
 သည် အင်တိုင်းတောတွင်သာ ပေါက်သည်။ ပွင့်သည်။ စာဆိုရှင်
 ဦးကြော့၏ကဗျာဉာဏ်ကို ထောက်ရှု၍ မြင်ရပါသည်။ ထိုအင်တိုင်း
 တောသို့ လူသူမရောက်သည့်ဒေသ အခေါင်ဖြစ်ပါသည်။ တော
 အတွင်း၌ ဝူ ကျောက်၊ ချောင်၊ တောင်ကတံ့တို့တွင် တစ်စုတစ်စည်း
 တွေ့ကြရပါသည်။ မြင်ကြရပါသည်။ ပွင့်ညက်ပွင့်လွှာတို့သည်
 မွှေးကြူရနံ့ မသင်းနိုင်ရှာကြချေ။ ဒဟတ်ပင်ခေါက် ဖြူဖြူဖွေးက
 ဘော်ငွေအသွေးနှင့်တူလှပါသည်။ မြိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဟတ်
 တောသည် ကျေးဇူးတော်ပျော်စံသော ငွေနန်းတော်နှင့်တူလွန်းပါသည်။
 ဒဟတ်သည် သူရဲကောင်းပန်းပွင့်မဆန်ပါ။ စုစည်းညီညွတ်
 သော လက္ခဏာရှိပါသည်။ ပြိုင်ဘက် ပန်းလေဝ်ဝါ။ ခတ္တာပန်းများ

နှင့် အလှစွမ်းရည်ဖော်ကျော်ပါသည်။ လူရွာလောက တံခွန်ဆောင်
 လျက် ဝါခေါင်လတွင်သာ အချိန်မှန် ပွင့်ဖူးကြပါသည်။ ထိုအချိန်
 ဝသန္တာလေချိုအေးကလေးမှာ ပန်းပွင့်ယိမ်းသဘင်ကို ကကြီးဆင်
 နိုင်အောင် ဖြူပေးပါသည်။ လေပြည်ဖျန်းပေးပါသည်။

ကြည့်ရှုမြင်ရသော ဦးကြော့မျက်လုံးဝယ် ယဉ်ကျေး
 သိမ်မွေ့မှုကို တွေ့ရပါသည်။ တစ်ပင်လုံးညွတ်အောင် ပွင့်တတ်
 ပါသည်။ ခိုင်ညာပွင့်ဖတ်များသည် အဝါရောင်ဖန်ဖန်နှောထားပါ
 သည်။ ရနံ့ကတော့ မသင်းနိုင်အောင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ ဦးကြော့
 ၏ စိတ်၊ မျက်လုံးတို့က ဒဟတ်ပန်း၏ သရုပ်ဆောင်ချက်ကို
 ယဉ်ကျေးသည်။ သိမ်မွေ့သည်။ နက်နဲသည်ဟူ၍မြင်သည်။ ဒဟတ်
 ပန်းစာပန်ချိကို မြင်သူတို့အားလည်း အလှတောကျယ်ပြန့်သဖြင့်
 ဘဝအမောသဖွယ် လိုက်မဆုံးအောင် ရှိနေပါသည်။ လောက
 တစ်ခွင်တပြင် တစ်ခန်းလုံးတွင် ပြောမဆုံးအောင် ဆန်းပြားနေပါ
 သည်။ တောဒဟတ်ပန်း၏ အဆန်းထိပ်ခေါင်ကို ဦးကြော့ ဂုဏ်တင်
 ခဲ့ပါသည်။

ကဗျာဉာဏ်၊ စာဉာဏ်စွမ်းရည်သည် ဦးကြော့တွင် မြင့်မား
 စွာ ရပ်တည်နေပါသည်။ ဦးကြော့၏ အတွေးအနေသည် အနု
 ပညာဆန်သည်။ ဆန်းသစ်သော အမြင်ရှိသည်။ ထိုးထွင်းသော
 လမ်းသစ်ဉာဏ်ပါသည်။

“နီနံ့သာဖြူ၊ အတော်ဖတ်ပါလို့ သည်အငူမော်
 အထက်မှာလှ ကျော်ကရမတ်ကယ်က မွှေးလှတယ်။
 ဝိန်အကူးပေမို့၊ ချိန်ဦးဝသန်မိလို့၊ ဟန်ချိချိ ယုံဂုရစ်တွေက
 ဖူးလှစ်စဖွယ်။”

ရပ်မြေပြင် သည်အလှည့်မှာတော့၊ ခက်ရွှေရင် ပလီ
 ခဲ့တာမို့၊ သည်နွဲ့နွဲ့ ခိုင်စံပယ်ငယ်၊ မြိုင်လယ်မှာ ကြိုင်လောင်း။
 ခပေါင်းပင်၊ လက်မောင်းလိမ်လည်တင်လို့၊ ကြိမ်နွယ်သွင်
 တမည်ရှိပေဌ၊ လေနှင့်ရာငွေစင်အိသကဲ့သို့၊ နှစ်အခြေ ခေတ်ရေ
 ထိပြန်တော့ ချောင်ငူမှာ တောင်သူတို့သိရန်ဖို့၊ ဆန်းဖွေပိကောင်းတဲ့
 မှ၊ ပန်းငွေမိကျောင်း”

နံ့သာနီ၊ နံ့သာဖြူ၊ အကျော်၊ ကရမက်တို့ကား၊ အမွှေးနံ့
 သင်းကြူကြူ၊ ရင်အေးသောရသကို ပေးနိုင်ပါသည်။ သည်တော
 တောင် အငူပေါ်တွင် လေယူရာသို့ မွှေးယုံကြိုင်လှိုင်နေသည်။
 ဂိမှာန်ရာသီ အကူးချိန်ကာလလည်း ဖြစ်သည်။ အချိန်အခါကလည်း
 ဝဿန်ရာသီသို့ ကူးခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ပုရစ်ဖူးအင်တို့ကလည်း လောက
 ကို ဖွင့်ဆိုကြသည်။ နှုတ်စခွန်းဆက်တော့မယောင်ယောင် ထိုးထိုး
 ထောင်ထောင်ရှိနေကြ၏။

မြေပြင်တစ်ဝန်းလုံးကို သုံးသပ်နေရာမှ ဦးကြော့သည်
 တစ်ဘက်သို့လှည့်ကြည့်မိသည်။ လား . . လား . . အဝါရောင်
 ရင်ခတ်ပန်းကလေးများက ပလီပလာ တီတာတာ နွဲ့နေပြန်သည်။
 ခိုင်စံပယ်တစ်သွဲ့ကလည်း နံ့သာမြိုင်တောလယ်မှာ အမွှေးရည်
 အကြိုင် မိုးထပ်မံသွန်းလောင်းနေပြန်ပါသည်။

ထိုသို့ ထူးခြားမှု မြိုင်လယ်ထဲတွင် ခပေါင်းပင်အထက်သို့
 လက်မောင်းအသွင်ဖြင့် အထက်ကိုလိမ်၍ လည်တင်နေပုံက
 တစ်မျိုးလှနေသည်။ အလှတစ်မျိုးသာမကဘဲ ကြိမ်အနွယ်ဝင်
 အမည်နာမတစ်မျိုးပင် ရှိပေဦးမည်။ သို့သော် စာဆိုက အမည်ကို
 မတွေ့ဘဲ ဆက်၍ညွှန်းသွားပါသည်။ လေပြည်အသွေး ရိုက်ဆော်
 အကူးတွင် ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ငွေစင်ပမာ မြူးကြွနေပါသည်။

အချိန်ကာလ နှစ်လရာသီ အခါခါကုန်ခဲ့ ကျူးခဲ့လေပြီ။
 ချောင်အင်္ဂုတောတောင်ထဲမှာ အလှပွင့်သက်ရှည်ကြာခဲ့သည်။
 သို့သော် တောင်သူယာလုပ်သော လူသားတို့က သိသူလည်း
 မရှိခဲ့ပေ။ မြင်နိုင်စွမ်းလည်းမရှိခဲ့ချေ။ မိကျောင်းပန်းကလေးကို
 မတွေ့မသိမမြင်ခဲ့ဘဲ ရှိပေသည်။ သို့သော် ဘဝအားမာန်တို့ဖြင့်
 ဆန်းဆန်းပြားပြား ခမ်းခမ်းနားနား ခယောင်းလမ်းတွင် အပြူးမပျက်
 ပွင့်ဖူးလျက်ရှိတော့သည်။

ဦးကြော့၏ ပိတောက်၊ ဒဟတ်၊ မိကျောင်းပန်းများအပေါ်
 သို့ အမြင်များသည် အသွင်မရိုးအောင် ရှိနေခဲ့သည်။ ကဗျာ
 ဝေါဟာရကြွယ်ဝသည်။ ကဗျာနည်းပရိယာယ် ဝေဝုတ္တအပြည့်ရှိ
 သည်။ စုံနံ့သာမြိုင်လယ်အတွင်းမှ ပန်းဟူသမျှကို ဦးကြော့က
 လှသည်ဟူ၍ တစ်သဘောတည်း မှတ်ချက်မပြုချေ။ ပိတောက်နှင့်
 လူ့ရွာကို ယှဉ်ပြသည်။ ပိတောက်ဘဝကို လှစ်ဆိုသည်။ ပိတောက်
 သည် သင်း၏။ မွှေး၏။ အေး၏။ သို့သော် ဆန်းသလောက်
 လောကတစ်ခွင်တွင် ကြာကြာရပ်တည်နေလေ့မရှိချေ။ ထိုအလှ
 မကြာရှည်သည်ကိုက ပန်းတို့၏မင်းအဖြစ် တော်ဝင်ခံသွားပေ
 သည်။ ပိတောက်ကို ဦးကြော့က ချီးကျူးထောက်ပြသွားသည်။

ပိတောက်သည်လည်း ဝါသည်၊ ဒဟတ်သည်လည်း အဝါ
 ရောင်ရှိသည်။ အဝါရောင်တူသော်လည်း တစ်ကိုယ်ထီးထီး
 ဒဟတ်ပန်းက သရဖူမဆောင်းချေ။ သူ့အဖော်မွန်ပန်းတွေနဲ့
 ဒဟတ်သည် ရွှင်လန်းဖူးပွင့်သည်။ အနံ့မကြွယ် အဝါရင့်ခြယ်သော
 ဒဟတ်သည် လောကတွင် ပြောမကုန်နိုင်အောင် ဆန်းပြား
 ခြားနားသည်။ အခန်းခန်း အထွေထွေ ထူးခြားနေသော ဒဟတ်၏

စုစည်းစိတ်၊ ညီညွတ်စိတ်၊ မျှတစိတ်များကို ဦးကြော့က ညွှန်းချင်သည်။ ဖော်ကျူ တန်ဖိုးထားချင်သည်ထင်၏။

သို့သော် အဝါမှာ အဝင်းထပ်၍ ရွှေအဆင်းမြတ်တရားကို ဦးကြော့က တစ်ကန်စီခွဲ၍ သရုပ်တင်ထားပါသည်။ ရွှေအဆင်း မှသည် ငွေအလှမင်းဘဝဆီသို့ ခြေဦးလှည့်သည်။ ဦးကြော့အကြည့် သည် စူးရှထက်မြက်သည်။ အမြင်စွမ်းရည် မြင့်မားသည်။ ငွေ အဆင်းသည်ဖြူနွဲ့သည်။ အဖြူရောင်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဂုဏ်မနှောသော သဘောဖြူအူစင်းစိတ်ကို ပဓာနထားလိုဟန်တူ သည်။ လူမသိအညတရ ပန်းမိကျောင်းကို ကြော်ငြာခဲ့သည်။ သီစေ ချင်သော စေတနာ၊ ကြည့်စေချင်သောမေတ္တာ၊ မြင်စေချင်သော သဒ္ဓါတို့ဖြင့် ခွန်းဟဆိုခဲ့သည်။ အသေးအမွှားပန်းကလေးကို တလေးတစား ဖော်ချင်ပုံရသည်။ ပိတောက်အလှ၊ ဒဟတ်အလှ၊ မိကျောင်းအလှကို ယှဉ်၍ပုံဖော်သည်။ နေပုံသားပုံ မြင့်မားထင်း လင်းသည်။ ပန်းပိတောက်ကို မာန်မာနနိမ့်ချစွာ နေသားသည်။ ပန်းဒဟတ်ကို ရိုသေဆန်းပြားစွာ စာစီပြထားသည်။ ပန်းမိကျောင်း ကို သနားကရုဏာအသွင်ဖြင့် အားမာန်သရုပ်ပြ နေသားထားပါ သည်။

ရင်္ဂစုံမြိုင်ဥယျာဉ်အတွင်းမှ ပိတောက်၊ ဒဟတ်၊ မိကျောင်း ပန်းတို့၏ အသွင်တစ်မျိုးစီအလှကို ယှဉ်ပြသည်။ လောကဥယျာဉ် အတွင်းမှ လူသားတို့၏ စိတ်၊ ရုပ်၊ ကိုယ်တို့နှင့် စံတင်ပြသွားပါ သည်။ ဦးကြော့၏ စုံနဲ့သာမြိုင် တော်ဝင်ပန်းမဟုတ်သော်လည်း စာပန်းချီကြောင့် ပန်းပဒေသာအလှကို လူတို့၏အသည်းနှလုံးတွင် စွဲသွားစေပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပိတောက်၊ ဒဟတ်၊ မိကျောင်းပန်းတို့သည် ရင်္ဂစုံမြိုင်အလယ်မှသည် လူရွာနယ်ပယ် ယဉ်ကျေးမှုထဲသို့ပါ ဆင်ပေါ်လာရသည်။ ဦးကြော့ အတွေးအရေးကို ခြေရာခံကာ ချစ်- ခွင်၊ သနား၊ တည်ကြား၊ ကြမ်းကြုတ်၊ ရဲပုံ၊ အံ့ဩရသများ ခံစားလာ ခုပါသည်။ ရနံ့မွှေးကြူကို နမ်းလိုသူတွေ ပေါများလာကြသည်။ အဆင်အဆန်းဆန်း ယမင်းပန်းအလှကို ဝမ်းပန်းတသာဆင်ယူလို သူတို့ များလာကြသည်။ ထိုသို့သော ပန်းအလင်္ကာတို့သည်ကား တပေဩဇာဖြင့် ဆက်လက်ဖမ်းစားကာ စာပေနယ်မြေတွင် အရှည် ထာဝရ တည်ရှိနေပေမည်သာတည်း။

ဖေဖော်ဂျီ

ကဗျာစိတ်ကူးဉာဏ်ဝင်လာပုံကို ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် အာရုံတစ်ခုခုကို မြင်ရ ကြားရ သိရသည်။ အရေးကိစ္စတစ်ခုခုနှင့် ကြုံရသည်။ ခံစားမှုတစ်ခုခု ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ခံစားမှုကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ကရုဏာဖြစ်ခြင်း၊ စက်ဆုပ်ခြင်း၊ အားတက်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ အံ့ဩခြင်း၊ ငြိမ်သက်ခြင်း စသည့်လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုခုသည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ပေါ်လာတတ်သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတရား ပေါ်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စိတ်ကူးဉာဏ်ရှိသော စာရေးဆရာ၏စိတ်တွင် ဘဝအသိတစ်ခုခု ရလာသလိုလို ဖြစ်သည်ဟု ထင်ရသည်။ စာဆို၏စိတ်၌ နောက်ထပ်လှုပ်ရှားလာတတ်သော ဝေဒနာမှ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်၊ အသံ၊ ကံသုံးပါး အမှုအရာ၊ အဖြစ်အပျက်၊ နေရာဌာနတို့သည် ဝိုးတဝါးပေါ်လာတတ်ကြသည်။ စာဆိုစိတ်သတိတရားတို့သည် ဘဝအသိအင်အားကောင်းသလောက် ပွားများလာတတ်၍ ပုံသစ်အသွင်သစ်ကို ကူးယူရန် ရုန်းကန်နေသည်ဟုထင်ရသည်။

ကဗျာအလှဖွင့်ဆိုရသော် မြုပ်နေသည်ကိုပေါ်အောင်၊ ပေါ်နေသည်ကိုရှင်းအောင်၊ ရှင်းနေသည်ကို သန့်စင်အောင်၊ သန့်စင်နေသည်ကို မွှေးရနံ့ဖြာဝေအောင် ကြိုးပမ်းရပါသည်။

အားထုတ်ရပါသည်။ ကျွန်တော်သည် လုံမလေးမဂ္ဂလင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ နှစ်ပတ်လည်အထူးထုတ် အတွဲ-၂၊ အမှတ်-၁ ကို ကြည့်မိပါသည်။ လေ့လာမိပါသည်။ ဖတ်မိပါသည်။

လုံမလေး၏ မျက်နှာစာအဖွင့်တွင် ကဗျာပန်းကုံးတစ်ကုံးကို တွေ့ရပါသည်။ ကဗျာစာဆိုရှင်မှာ ခေတ်စမ်းကဗျာစာဆိုဦးသိန်းဟန် (ဇော်ဂျီ) ၏ လေးချိုးကဗျာလေးများဖြစ်သည်။ ခေါင်းစီးကိုမူ “ဖေဖော်ဂျီ” ဟူ၍ တပ်ဆင်ထားပါသည်။ ခေါင်းစီးအောက်တွင် ကဗျာပန်းပွင့် လေးပွင့်သီကုံးထားပါသည်။ ပထမကဗျာအလှပန်းကို ၁၉၃၆ ခုနှစ်က ရေးခဲ့ပါသည်။

ဖေဖော်ဂျီ

- * ဖေဖော်ဂျီ
အနီဆင်သလို့
ယဉ်လှပုံထူး။
- * အလိုရှုစမ်းပါ
မြိုင်တန်းမှာ မာန်အကြိမ်းတွေနဲ့
ရိုန်းသတ်လို့ဖြူ။

ဇော်ဂျီ (၁၉၃၆ ခုနှစ်)

ကဗျာထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်နက်နက်နဲနဲ ဖွဲ့နွဲ့ထားပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဖေဖော်ဂျီကို တောင်ဇွေးနှင့်တွဲ၍ တက်ကြွရွှင်မြူးစွာ ရုပ်စုံရုပ်သေးပွဲများ၌ တွေ့ဖူးကြပါသည်။ မြင်ဖူး သိဖူးကြပါ၏။ ဖေဖော်ဂျီ၏ အဆင်းတန်ဆာမှာ အနီရောင်သာ ဝတ်ဆင်ထားပါ

သည်။ အနီရောင်သည် ရဲရင့်ခြင်း၊ ဇွဲရှိခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းစသော သန္ဓေစိတ်ကိုယူလျှင် ရနိုင်ပါသည်။ သို့သော် နီရဲသော အဆင်း တန်ဆာ ဝတ်စားဆင်မြန်းသော်လည်း ဘီလူးကဲ့သို့ မရက်စက် မကြမ်းကြုတ်ပါချေ။ ကျားကဲ့သို့ ကြောက်စရာမဟုတ်ပါ။ ချစ်စရာ ကြင်နာစရာ စသော အပြုံးပန်းကိုအမြဲ ဖေလော်ဂျီက တောင်ငွေဖြင့် လိုတာ ကူညီလေ့ရှိပါသည်။ ယဉ်ကျေးပါသည်။

ထိုဖေလော်ဂျီ ဤဖေလော်ဂျီကို စာဆိုက ကြည့်စမ်းပါဟု ညွှန်းဆို ပြပါသည်။ ဖေလော်ဂျီသည် မြိုင်တောတန်း၊ မြိုင်ခြေစခန်းများတွင် မိမိချေ မိမိလေး မိမိခြေ မိမိအလှဖြင့် အားမာန်သစ်တည်ဆောက် တာ ခုတ်မြောက်စွာ ရွှင်မြူးနေပါသည်။ တရားသောစနစ်၊ တရား ပျံတသော မိမိဝန်းကျင်တွင် ဖန်တီးကာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ နေထိုင်ပါသည်။ ကျူးကျော်တတ်သော သဘောသဘာဝ ဖေလော်ဂျီ တွင် အလျဉ်းမရှိပါ။

စာဆိုစိတ်သည် ရှေးမြန်မာတို့၏ ပုဂံသား၊ ပုဂံမြေ၊ ပုဂံရေ၊ ပုဂံလေး၊ ပုဂံလေ့ကို ပုံသွင်းလိုဟန်တူပါသည်။ ပုဂံသည် မြန်မာ၊ မြန်မာသည် ပုဂံဟူ၍ စာဆိုက ဖော်ပြကျူးလိုဟန်တူပါသည်။ ထိုအချိန်က အမိမြေ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နယ်ချဲ့ စစ်ဘီလူး၏ခြေတွင် နိမ့်ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ ရဲရင့်သော ဖေလော်ဂျီ၏ ဘဝအနှောင်အမှောင်တွင်းမှ စာဆိုက အလင်းရောင် ပြလိုခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

ယဉ်ကျေးသော၊ သိမ်မွေ့သော၊ နက်နဲသောဖေလော်ဂျီ တစ်ယောက် မိမိမြေ၊ မိမိချေ တောမြိုင်တန်းပေါ်တွင် “မာန် အကြိမ်းတွေနဲ့” ပူလောင်လှသောစိတ်၊ သောကနှင့်အတူ ပျော်ရွှင်

မှုတွေ လွင့်ပျောက်၍ စိတ်ပြေသိမ့်ကာ ပျော်မြူးနေရပါသည်ဟု စာဆိုက ဆိုချင်သည်ဟု ကျွန်တော်တွေးဆမိပါသည်။

စာဆို၏ ဖေလော်ဂျီ ပွေးဖွားစာအချိန်က မြန်မာတို့သည် နယ်ချဲ့လက်အောက်တွင် ကျွန်သပေါက်အဖြစ် ရောက်ရှိနေခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့် စာဆို၏ စိတ်ကြေးမုံကို ကြည့်ကာ ပြန်လည် ဖွင့်ရသည်။ မြင်သိမှန်းဆရပါသည်။ စာဆိုရင်တွင်းမှ ကဗျာပန်းဖူး လေးများသည် ထပ်မံနိုးကြားရှင်သန်လာပြန်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကဗျာ စာဆိုရှင်က “သည်အရေး” ကို ပြန်ဖန်ဆင်း အသက်သွင်းခဲ့သည်။

သည်အရေး

- * ပြဒါးရှင်
ပေးချင်တဲ့အရေး။
- * ဇော်ဂျီမောင် ငါမစစ်လို့
စိတ်ညစ်တယ်လေး။

ဇော်ဂျီ (၁၉၃၆ ခုနှစ်)

စာဆိုရှင်သည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ရေးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေး အကြံပုန်းကဗျာဖြစ်သည်။ တပ်လှန့် တပ်နှိုးဆော် ကဗျာတေးတစ်ပုဒ်လည်း ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ မြင်မိပါသည်။

မြန်မာတို့ ကျွန်ဘဝ နွဲ့နစ်နေသော သည်အရေး၊ မြန်မာတို့ လွတ်လပ်ရေး အချုပ်အခြာဆုံးရှုံးရသော သည်အရေး၊ မြန်မာစလေ့ မြန်မာစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သဖြင့် ထီးနန်းပျောက်ခဲ့သော ကိုလိုနီ ဘဝသည်အရေးကို ဇော်ဂျီမောင် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း ဆင်နွှဲ တိုက်ခိုက်၍မရနိုင်။ စုပေါင်းညီညွတ် အောင်ကြောင်းဖြာမည့် အသွင် ကို မြင်စေချင်သောအထင်ဟူ၍ ကျွန်တော်မြင်ယောင်မိပါသည်။

“သံသေလျှင် တစ်ဆွေ ပြဒါးသေ တစ်ပြည်” ဆိုသကဲ့သို့ တစ်ပြည်လုံး တစ်နိုင်ငံလုံး သာယာဝပြောရေးအတွက် ပြဒါးရှင် ပေးချင်သည်ဟု စာဆိုစကား ကျွန်တော်နှားတွင် ကြားထင်မိပါသည်။

စာဆိုသည် စုပေါင်းညီညွတ်စွာ လွတ်လမ်းအောင်ပန်းဆီ သို့ ရည်မျှော်ကာ ဆရာကြီးဦးဝန် (မင်းသုဝဏ်) က “သပြေညို” ကဗျာဖြင့် အောင်စည်တော်ရွမ်းခဲ့ပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီကမူ “ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်” ကဗျာဖြင့် မြန်မာ့အား မြန်မာ့စားကို သွေးပေး ခဲ့ပါသည်။

ရရှိလာသော လွတ်လပ်ရေးအကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း တသ သတိရအောင် “၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးနေ့အတွေး” စာတေးသည် မြိုင်ချောင်က ကလောင်ရောင်ခြည်ထွတ်ကာ ဦးညွတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဂုဏ်ပြုချီးကျူး ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ဖူးပါသည်။

စာဆိုအတွေး၊ စာဆိုအမြင်၊ စာဆိုအကြား၊ အလှတရား များသည် လှပသော ပုလဲလုံးများဖြစ်လာပါသည်။ ပုလဲသည် ကမာ ကောင်၏ ရင်အသဲမှ လှပသော မေတ္တာရေစီးနှလုံးသားဖြစ်ပါသည်။ စာဆို၏ တေးပုလဲကလည်း အဖိုးထိုက်တန်သော ဥစ္စာတစ်ပါးမည် ပါသည်ဟုဆိုသော် ရနိုင်ရာသည်။

သတိ

* ရုပ်သေးစင်ပေါ်
ဇော်ဂျီနှင့် တောင်ငွေ
အခုန်အယုံနှင့်
သူဟန်ကို သူ့ဖေကြည့်
မောမိတယ်လေး။

ရှိုန်းဆာယာပိုမောက်
ကိုယ်ပျောက်သည်တန်ခိုး။
ရှိုန်းဆာယာ သည်ဖေကြောက်
စိတ်ပျောက်မှာစိုး။

ဇော်ဂျီ (၄-၁၀-၈၄)

သတိတရားဟူသည် အစဉ်တန်ဖိုးထား လေးစားအပ်ပါ သည်။ အစဉ်ထာဝရ သတိရှိဖို့လိုပါသည်။ ရုပ်သေးစင်ပေါ်နှင့် လူ့ဇာတ်ခုံသည် အသွင်တူပါသည်။ ဟန်တူပါသည်။ စာဆိုအမြင်ဖြင့် “ဇော်ဂျီနှင့် တောင်ငွေ” အမူအကျင့်စရိုက်၊ ဓလေ့ကို ယခုတွင် ဘဝ အမောဖြစ်ရပါသည်။ ရင်မောနေမိပါသည်ဟု ထင်နိုင်ပါသည်။

သူ့စရိုက် ဓလေ့အသွင်အပြင်ကြောင့် ဇော်ဂျီမောင်ကိုယ် ပျောက်နိုင်သည့် တန်ခိုးဥပမာကို စာဆိုလက်ခံပါသည်။ သဘောကျ ပါသည်။ မူအကျင့်မှန်ပါသည်။ အသွင်အပြင်ကို ဂုဏ်ယူမိပါသည် ဟု စာဆိုထင်မိပါသည်။

သို့သော်-။ စာဆိုက “သတိတရားလက်ကိုင်ထားဖို့ မှာပါ သည်။ ဆိုပါသည်။ ပြောပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏လွတ်လပ်ရေးကို သိညွတ်မှု၊ စည်းလုံးမှု၊ သွေးစည်းမှုတန်ခိုးများဖြင့် အောင်ပွဲဆင်ပုံ ကို ညွှန်းလေသလားထင်မိပါသည်။

ဟုတ်ပေမည်။ စာဆို၏သတိပေးစကားသည် နိုင်ငံတော် ၏ လွတ်လပ်ရေးအခွန်ရှည်အောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ကို အရေးထား လေးစားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ချစ်စိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ် စိတ်၊ စာပေချစ်စိတ်၊ လူမျိုးချစ်စိတ်စသော အချစ်စိတ်ဓာတ် အား နာန်ပျောက်ပျက်သွားမှာကို စာဆိုကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်မိပါသည်ဟု ဆိုချင်သည်ထင်ပါ၏။

၁၉၈၄ခုနှစ်၊ ဇော်ဂျီ မင်းသုဝဏ်ကဗျာကဝိနှစ်ဆူအားတပည့် တစ်သိုက်က ပူဇော်ကန်တော့ပွဲတွင် “ဆုအဖြစ်ပေးသော သတိ တေးကဗျာ” ဖြစ်ပါသည်။

စမ်းကြည့်စရာပဲ

- * ရှိန်ဆာယာပိုမောက်
ကိုယ်ပျောက်၍ စိတ်ပျောက်လျှင်
- * ဆာယာရှင်ထင်ရာစိုင်း
ရှိုင်းပျအစဉ်။
- * လောဘနှင့်မာနယှဉ်
ဗိုလ်ကျချင်အမြဲ။
- * အနိစ္စာထိုအသိ
သတိမခံနိုင်သလောက်နှင့်
ပျောက်စိတ်ကို ရှာလျှင်မိပါလိမ့်
စမ်းကြည့်စရာပဲ။

ဇော်ဂျီ(၁၅-၁၀-၈၅)

တပည့်နောင် ညီမောင်သစ်ဆင်းကို အလိမ္မာတိုးစေဖို့ ထပ်မံလမ်းညွှန်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကိုယ်နှင့်စိတ်သည် လူသားတို့ အတွက် အရေးပါသည်။ အရာရောက်သည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ ချမ်းသာမှုသာ လူ့လောကလူ့ရွာအလှဆင်နိုင်ပါမည်။ ကိုယ်စိတ် ညစ်နွမ်းပင်ပန်းနေလျှင်မူ လူ့ဘဝ လူ့ရွာအရှုပ်ဆိုးအကျည်းတန် ပေချိမ့်မည်။ ထင်ရာစိုင်း၍ စိတ်ရှိုင်းကိုယ်ညစ်နေလျှင် လူ့ကောင်း လူ့တော် မဖြစ်နိုင်ပေ။ လူ့ကောင်းလူ့တော်သည် နိုင်ငံအတွက်

လူမျိုးအတွက် အစဉ်အားထားရပါမည်။ “အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့” ဆိုသကဲ့သို့ အရည်အချင်းအလှသည် အလွန် အဖိုးတန်ပါသည်။ မြင့်မြတ်ပါသည်။ မှန်ကန်ပါသည်။ လူ့ဘဝသည် သမုဒ္ဒရာရေပြင်ထက်က ရေပွက်ကလေးပမာ တစ်ခဏတာ အချိန်တိုလေး ဖြစ်သည်။ “အနိစ္စ ထိုအသိ” နှင့် ချိန်တိုးကြည့်လျှင် မမြဲခြင်းတရားက စိုးမိုးနေပါသည်။ ထိုမမြဲတရား အသိအမြင်ကို သိပါပြီ။ မြင်ပါပြီ။ ကြားပါပြီ ထားဦး။ မခံစား မသိ နားမလည်သော အချက်နှစ်ခုရှိသေးသည်။ လူ့လောကအလယ်တွင် လောဘနှင့် မာန်မာန ထိုတရားတို့က အမည်းအစွန်းတရားများ ဖြစ်ပါသည်။

လောဘနှင့်မာနကို အလံတံခွန်မတင်ဘဲ၊ လောဘအားနှင့် မာနတရားကို ဗိုလ်ဝင်မခံမိဖို့ လူသားတို့ အထူးလိုအပ်ပါသည်။ သတိထားဖို့ ဆင်ခြင်ဖို့ ကြည့်မြင်ဖို့ အချိန်ရှိပါသည်။ အချိန်အတိုင်း အတာကို သတိခံ၍ အစဉ်သတိရှိထားဖို့ လိုပြန်သည်။ ထိုရောအခါ အချိန်တိုင်း သတိတရားတွင် နိုင်ငံချစ်စိတ်၊ လူမျိုးချစ်စိတ်၊ ပြည် ချစ်စိတ်၊ စာပေချစ်စိတ်၊ ဓလေ့ရိုးရာချစ်စိတ်များ တိုးပွားထက်သန် သာပါမည်။ အောင်ပွဲရ အောင်မြင်မှု ရလာပါမည်။ “စမ်းကြည့်စ ရာပဲ” မဟုတ်လားလို့ စာဆိုရဲ့အမြင်အသွင် ကဗျာအလှကို ဖွင့်ပြ လိုက်ချင်ပါသည်။

စာဆို၏ “အနိစ္စသလို၊ ယဉ်လှပုံထူး” စကားလုံး လေးသည် ချို့မြဲလှပပါသည်။ အလင်္ကာနှင့် အဆင်တန်ဆာဆင် သဖြင့်လည်း ရသဂုဏ်မြောက်နေပါသည်။ စာဆိုသည်သူ၏ ဇာတ်ကောင်ကို “ဖေဖော်ဂျီ-ပြဒါးရှင် တောင်ဝှေးနှင့်ဇော်ဂျီ” “ခွိန်းဆာယာ ဆာယာရှင်” အမည်ပေး၍ စကားအလှ ဝေါဟာရ

လှယ်ထားပါသည်။ ကောင်းမြတ်သောဉာဏ်သဘင်ကို ဂုဏ်တင်
 ခိုးကျွေးမိပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ စာဆိုသည် သူ့ကဗျာထဲတွင်
 ဘဝင်မကျသော အချက်များကို ရင်ဖွင့်ညွှန်းဆိုသွားပါသေးသည်။
 ဆိုစကားအလှတို့မှာ စာဆိုကိုယ်တိုင်ပါဝင်၍ “သူ့ဖေကြည်”
 “သည်ဖေကြောက်” “ငါမစစ်” စသည်တို့ကို စေတနာဖျန်းကာ
 မေတ္တာပန်းတွေ ဝေထားပြန်ပါသေးသည်။

စာဆိုသည် သူ့ကဗျာကို မေတ္တာစေတနာသဒ္ဓါ အားမာန်
 များဖြင့် ဖန်တီးထားပါသည်။ တည်ဆောက်ထားပါသည်။ ကျွန်တော်
 ၏ကဗျာအမြင် တစ်ထွာတစ်မိုက်ဖြင့် ကဗျာကဝိကျော် ဆရာဇော်ဂျီ
 (ဦးသိန်းဟန်) အား ရွှေကြာလက်ငုံ ဆယ်ဖြာစုံဖြင့် ဦးညွတ်
 ကန်တော့အပ်ပါသတည်း။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏ ကလေးကဗျာခရီး

ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် ကလေးများကို ချစ်သည်။
 သူသည် ကျောင်းဆရာ၊ နည်းပြဆရာ၊ လက်ထောက်ကထိက
 တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သဖြင့် ပညာရေးစနစ်ကို နားရည်ဝ
 သည်။ သူ့အထူးစိတ်ဝင်စားသောအလုပ်မှာ ကလေးသူငယ်တို့၏
 စာပေ၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ပြုစုသင်ကြားရေးပင်ဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် ရွှေတောင်ကြားလမ်း၊ အမှတ်
 ၅၉(က)ကို ကလေးစာပေရိပ်မြုံအဖြစ် ထူထောင်ခဲ့သည်။ ကလေး
 စာပေကဗျာများကို အမြောက်အမြားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်
 ပညာရေး မဟာဌာနမှူးဟောင်း ဦးကွန်းက “ကျွန်တော့်ကျောင်း
 နေဖက် ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် စာကုံးဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် သိပ်သည်း
 သည်။ ပွင့်လင်းသည်။ ရဲရင့်သည်။ ဒေါသဖြစ်မည့်နေရာတွင် ဒေါ
 သံ၊ မောသံ၊ လက်သီးစားပွဲထုသံများ ပါလာသည်။ ကလေးများအ
 ကြောင်းရေးလျှင် တွတ်တီးတွတ်သာချောမြူယုယသံတို့ ထွက်ပေါ်
 ဦး သူ၏နဂိုမှေးသည့်မျက်လုံးနှစ်စုံ လုံးဝပိတ်သွားပုံကို မြင်ယောင်
 သည်” ဟူ၍ ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။

မြန်မာစာပါမောက္ခဟောင်း ဦးမောင်မောင်ကြီးကလည်း
 သူ့စာတစ်ပိုဒ်တွင် “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နည်းပြဆရာများတွင် နှုတ်

ကြမ်းသောဆရာ၊ လက်ရမ်းသောဆရာ၊ ခြေကြမ်းသောဆရာထဲတွင် ဆရာဝန်လျှင်(ဒေါက်တာမောင်ဖြူ) မပါဝင်ပေ။ အမြဲတမ်း ပြုံးရွှင်စွာနေတတ်ပြီး အပြောအဆိုနူးညံ့ညင်သာကာ သဘောကောင်း မနောကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်”ဟု ရေးသားချက်ကို မှတ်သားရဖူးပါသည်။

အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ ဦးမျိုးမင်းကလည်း “ဒေါက်တာဦးဖြူသည် ကဗျာခရီးလမ်းမကြီးမှသွေဖည်၍ လမ်းသွယ်တစ်ခုကို လိုက်မိနေပေပြီ။ သူလိုက်မိသောလမ်းသွယ်မှာ ရှည်ရှည်လျားလျား ခရီးဆက်နိုင်မည့် လမ်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ရှေ့ကတားဆီးပိတ်ဆို့နေသော တံတိုင်းနှင့် တွေ့ရမည်။ ဒေါက်တာဦးဖြူသည် မကြာမီပင် ပြန်တွေ့လာရကာ ကဗျာခရီးလမ်းမကြီးဆီသို့ ပြန်လည်ဦးတည်လိမ့်မည်ဟု ယူဆခဲ့ပါသည်။ ဦးဖြူကမူကား ဘယ်သူပြောပြော သူ့ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်သာ သူဆက်လုပ်ခဲ့သည်။ အနှစ်သုံးဆယ်ကျော် ဆက်လက်၍ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ပြန်မတွေ့ခဲ့” ဟူ၍ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထားပါသည်။

ပါမောက္ခဦးအေးမောင်(တက္ကသိုလ်မောင်သန့်စင်) ကလည်း“ငါယုံသကဲ့၊ ငါဖြင့်မင်းပြောတုန်းက မယုံတစ်ချက်၊ ယုံတစ်ချက်ပဲ။ မင်းယုဒသန်ကောလိပ်မှာ မြန်မာစာကထိကလုပ်တော့ ဒေါ်အမာ(လူထုဒေါ်အမာ)ငယ်ငယ်ပဲ ရှိဦးမယ်။ မင်းရန်ကုန်ဟိုက်စကူးမှာဆရာလုပ်တော့ သူက မိန်းကလေးကျောင်းမှာပေါ့။ ဦးလှ(လူထုဦးလှ)ကိုတော့ ရန်ကုန်ဟိုက်စကူးကျောင်းမှာ မင်းသင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်စရာရှိတယ်။ ခုဒေါ်အမာပြောပြလို့ ယုံပါပြီ။ ငါတောင် မင်းကိုဆရာခေါ်ချင်လာပြီ” ဟူ၍ ဒေါက်တာမောင်ဖြူအား ပြောကြားခဲ့ဖူးပါသည်။

ကလေးစာ ကလေးကဗျာတွင် ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏ လက်သည် အစွမ်းထက်ခဲ့သည်။ စာရေးဆရာကိုနှင့်မင်းရှင်တို့သည် ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏ စာကဗျာတို့ကို ဖတ်ရှုကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်ဟု ဆိုကြပြန်ပါသည်။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် အခြေအနေအရ ကဗျာအမျိုးမျိုးကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။ ကလေးကဗျာဖွဲ့ဆိုရာတွင် မောင်ဖြူသည် မျက်စိလျင်သည်။ နားပါးသည်။ အတွေးကြွယ်သည်။ အပြောတတ်သည်။ သူဖွဲ့ဆိုသော ကလေးကဗျာတို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာရခြင်းဖြင့် အခြားသူတို့လည်း သူ့ကဲ့သို့ပင် မြင်တတ်၊ ကြားတတ်၊ တွေးတတ်၊ ပြောတတ်နိုင်သောအစွမ်းကို ရရှိသည်။

ကလေးငယ်တို့ကို ဆရာမောင်ဖြူသည် ချစ်ခင်မှု၊ ရယ်ရွှင်မှု၊ ကြင်နာမှု၊ ရက်စက်မှု၊ စွန့်စားမှု၊ ကြောက်ရွံ့မှု၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုများကို သွတ်သွင်းပေးပါသည်။ ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏ ပြည်ထောင်စုဝိုင်းတော်သားကဗျာကိုရွတ်လျှင် ချစ်ခင်မှုနှင့် ရယ်ရွှင်မှုရသကို ပေးပါသည်။

ကယားခေါင်းကြီး ထန်းနှောင်းသီး ဝှိုးစည်တီးလို့ ဟည်းလှတယ်။

ဖထီးပုပု ကန်စွန်းဥ နဲ့ကိုညှလို့ ကြွားလှတယ်။

ဖဝေးရှည်ရှည် ပဲလင်းမြေ ပလွေမှုတ်လို့ ဟန်ရတယ်။

ဂျင်းဖောမောင်နဲ့ လင်းကွင်းသံ စည်းဝါးမှန်လို့ ပျော်လှတယ်။

ပဲပုပ်စပ်ကြည် သီချင်းသီ နှင်းရည်ချိုမြသင်းလှတယ်။

မွန်အလှမယ် သင်္ဃန်းသီ ပြုံးရယ်ယှက်လို့ က၊ထူးတယ်။

မြန်မာအင်းသား ကျန်လူများ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးကြ
တယ်။

မြန်မာပြည်ဝယ်ဖွား ဝိုင်းတော်သား ဟေးလားမောင်ရို့
ဝါး . . ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းရင်းသားကလေးတွေကို ရယ်ရွှင်
ချစ်ကြည်ရေးအတွက် အသိပေးခဲ့သည်။ ဖတ်ရွတ်ရာတွင် အသံသာ
သည်။ ကလေးတို့၏ အမူအရာပါ သရုပ်ဆောင် ကြရသဖြင့် ကြိုက်
ကြသည်။ ဆရာမောင်ဖြူးသည် အချို့ ကျေး၍ ဘဝတေးကို
သီကူးခဲ့ပါသည်။ ကလေးတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထောက်ပြသည်။
“ဒါသင့်မြို့တော်” ဆိုလျှင် ကလေးတို့၏ အသည်းကျော်ဖြစ်သည်။

ဥက္ကလာဒဂုန် ရန်ကုန်ခေါ် ဒါ သင့်မြို့တော်။
ဘဘဖြူးကလည်း အလည်ခေါ် မိသားစုတွေတူပျော်ပျော်။
ဓာတ်ပုံကြည့်၍လည်ပါနော် စိတ်ဝယ်ကူး၍ တမော်မော်။
ကဗျာဆို၍ တကြော်ကြော် ဘုရားဖူးကြနော်။
လမ်းအားလုံးက ဦးစိုက်ရာ သင့်မြို့တော်သို့အလည်လာ။
ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်း၊ လေလမ်းတဖြာ၊ ဘုရားဖူးဖို့ပါ။
ကချင်၊ ကရင်၊ ကယားလာ ပလောင်၊ ပဒေါင်၊ မြောင်ဇီး
ပါ။

လီရှော၊ အီကော၊ အင်းသားလာ ထားဝယ်၊ ရခိုင်၊ မွန်၊
ချင်းပါ။

လားဟူး၊ နာဂ၊ ရှမ်း၊ ဝ၊ မြန်မာ ဘုရားဖူးဖို့လာ။
သီတင်းကျွတ်နဲ့ တန်ဆောင်တိုင် မီးတွေထွန်းလို့တမြိုင်မြိုင်။
ပွဲတွေကလို့တလှိုင်လှိုင် ပန်းတွေပွင့်လို့တကြိုင်ကြိုင်

လှေသင်္ဘောတို့တယိုင်ယိုင် ကားတွေပြေးလို့ တပြိုင်ပြိုင်
ကျွေးသံမွေးသံ တပြိုင်ပြိုင် ရှိပေါ့မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်။

ရထားတွေကတဂျန်းဂျန်း လူတွေတပြုံးပြုံး၊
ကလေးတွေကတရုန်းရုန်း ရယ်သံတအုန်းအုန်း၊

ဘိုးဘွားတွေကတကုန်းကုန်း မသေပါနဲ့ဦး၊
နောင်နှစ်ခါတန်ဆောင်မုန်း ပွဲကြည့်ပါဦး။

ဆရာဖြူးသည် စည်လုံးခြင်း၊ ညီညွတ်ခြင်း၊ ချစ်ကြည်ခြင်း၊

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအစုစုကိုမြတ်နိုးခြင်း စသည်တို့ကို ဖော်ဆောင်
ရွတ်ဆိုစေသည်။ အသံသာစေသည်။ ချိုမြိန်သောကာရံ ယူစေ
သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးတို့အဖတ်၊ အရွတ်၊ အဆိုမှ ဗဟုသုတ
ကမ္ဘာထဲသို့ ရောက်သွားရပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအမွေကို လက်ဆင့်
ကမ်းပေးခြင်းနှင့် တူပါသည်။ ထို့ပြင် “ရွှေတိဂုံကိုမြင်လျှင်”
ကလည်း ကလေးငယ်တို့ အသိဦးနှောက်ကို ဖွံ့ဖြိုးစေဖြိုး
တိုးတက်အောင် သွန်သင်ပါသည်။

၁။ ရွှေတိဂုံကိုမြင်လျှင်
ရန်အောင်ဦးချအင်။
ကျွန်ထိပ်တင် အိုဘုရား
မေမေမာစေသား။

၂။ မြတ်ဆူးလေမြင်လျှင်
ရန်အောင်ဦးချအင်
သုံးလူ့ဆွေ အိုဘုရား
ဖေဖေမာစေသား။

- ၃။ ဗိုလ်တထောင်ကိုမြင်လျှင်
ရန်အောင်ဦးချအင်
ဘဂဝါ အိုဘုရား
သီတာမာစေသား။
- ၄။ ရွှေဘုန်းပွင့်ကိုမြင်လျှင်
ရန်အောင်ဦးချအင်
အရဟံ အိုဘုရား
ငြိမ်းအောင်မာစေသား။
- ၅။ ကမ္ဘာအေးကိုမြင်လျှင်
ရန်အောင်ဦးချအင်
သုံးလူရှင် ကျွန်ထိပ်ထား
ရန်အောင်မာစေသား။
- ၆။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုပြီးလျှင်
ရန်အောင်အိပ်ရာဝင်
လောကဓာတ်ကိုမေတ္တာထား
အားလုံးမာစေသား။ ။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထုံးတမ်းစလေ့အတိုင်း ဝိုးသားကြသည်။ ယဉ်ကျေးကြသည်။ ရိုသေကင်းရှိုင်းကြသည်။ ထို့ပြင် မိမိတို့၏ရင်သွေးလူလှသမီးရတနာတို့ကို အလိမ္မာသာစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာတရားနှင့် ချစ်သဒ္ဓါများမှုကို ဖွင့်ဆိုပြပါသည်။ ကလေးတို့သည် နို့ကံနို့ကံချွတ်ချွတ် အမေးထူတတ်သည်။ စူးစမ်းချင်သည်။ သိချင်သည်။ တတ်ချင်သည်။ ထိုသည်ကား ကလေးသူငယ်တို့၏ သဘာဝ

နိယာမတရား ဖြစ်သည်။ ထိုအချင်းအရာကို ကလေးချစ်သူမောင်ဖြူက သိသည်။ သို့ဖြစ်၍ “မေးပါရစေချစ်ဖေဖေ” ကို လက်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

- ၁။ မေးပါရစေချစ်ဖေဖေ
မေးပါရင်နှစ် ဖေအချစ်
ဟိုဟာဘာလဲ ကျွန်အသည်း
လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံ။
- ၂။ ဟိုဟာပြောပါ ကျွန်ပိတာ
ရွှေလို့မငြီး ကန်ကော်ကြီး။
- ၃။ ဟိုဟာမြွက်အုံး ကျွန်မျက်လုံး
ဆင်၊ ကျား၊ မျောက်စုံ တိရစ္ဆာန်ရုံ။
- ၄။ ဟိုဟာဆိုစမ်း ကျွန်ချစ်ပန်း
လူသူမျိုးစုံ ဘူတာရုံ။
- ၅။ ဟိုဟာမိန့်ပါ ဖေဖေဖျာ
အမည်ထူးဆောင် ဗိုလ်တထောင်။
- ၆။ ဟိုဟာသိနေ အကျွန်ပေး
စိတ်ရွှင်စရာ ဆိပ်ကမ်းသာ။
- ၇။ ဟိုဟာသိလို ကျွန်ဖုန်းမို
ဗဟိုစံနေ မြတ်ဆူးလေ။
- ၈။ ဟိုဟာသိချင် ကျွန်ထိပ်တင်
လွတ်လပ်ရေးခေါ် ကျောက်တိုင်မော်။
- ၉။ ဟိုဟာသိဖို့ ကျွန်နှစ်မျိုး
မြို့တော်ခန်းမ သမီးလှ။

- ၁၀။ ဟိုဟာသိဖွယ် ကျွန်တောင်းပန်
ဂုဏ်သိန်ကြီးသေး သိမ်ကြီးဈေး။
- ၁၁။ ဟိုဟာသိဖွယ် ကျွန်ဘုန်းကြွယ်
အပျိုရွှပ်ထွေး ဗိုလ်ချုပ်ဈေး။
- ၁၂။ ဟိုဟာကောတော့ ဖခင်ကြော့
မွေးမေပျော်စံ ဆေးသိပုံ။
- ၁၃။ ဟိုဟာကောရှင် ကျွန်ဖခင်
တတ်မျိုးထိုထို တက္ကသိုလ်။
- ၁၄။ ဟိုဟာကောဖျော့ ဖခင်လှ
နာမမည်မွေး ကမ္ဘာအေး
ကျေးဇူးကြီးပေ မွေးဖအေ
သာဓုမသွေ သီတာမေ။ ။

ကလေးတို့၏ အမေးသည် အသိကြွယ်ရေးဖြစ်သည်။ အသိဉာဏ်ကြွယ်က ယနေ့လူငယ်နှောင်ဝယ်လူကြီး ဖြစ်လာမည် သာ။ လူငယ်ရွှေသွေးသည် နောင်အနာဂတ်ရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်ကောင်းများဖြစ်ပါသည်။ အမိမြန်မာနိုင်ငံ၏ နောင်တစ်ခေတ်၏ အောင်စစ်သည်လည်း မည်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်လူငယ် ရွှေသွေးတို့ကို ဆရာမောင်ဖြူက အရေးပေးသည်။ ပျိုးထောင် ပြုစုစာပေဗဟုသုတကို ဉာဏ်ဆန်းသမှု ထည့်သွင်းပေးပါ၏။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့အတွေးအရေး အသိတရားတို့ကိုလည်း မြန်မာတို့လက်မလွတ်သင့်ပေ။ သို့မှသာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် ရင်ပေါင်တန်းနိုင်ပေမည်။ မြန်မာကဗျာတွေ ကမ္ဘာကသိအောင်လုပ်ရေးထက် ကမ္ဘာ့ကဗျာတွေကို မြန်မာကသိအောင်လုပ်ဖို့က အရေးကြီးပါသည်။ ပို၍အရေးကြီး

သည် အချက်မှာ ကလောင်ထက်အောင် နိုင်ငံခြားကဗျာများကို ဘာသာပြန်ဖို့ လိုပါသည်။ ကဗျာကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းကို လေ့လာမိ ဖို့ ခံစားကြည့်ဖို့ကို မောင်ဖြူက အသိဝင်ခဲ့သည်။ သတိရခဲ့ပါသည်။ သို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်ကဗျာတို့မှ ကောင်းနိုးရာရာ ကလေးကဗျာများကို ပြန်ဆိုစေခဲ့ပါသည်။

Little girl, little girl
Where have you been?
" Gathering roses give to the queen "
Little girl, little girl,
What gave she to you?
" She gave me a diamond as big as my shoe"

သူငယ်မ သူငယ်မ

ဘယ်သွားနေပါစ... !

မိဖုရားဖို့ ပန်းခြံဝယ်

ပန်းခူးနေပါတယ်။

သူငယ်မ သူငယ်မ

လက်ဆောင်ပြန်ရစ... !

စိန်ကြီးလက်ဆောင်ရ

လက်သီးဆုပ်လောက်သာရှိသပ။

နောက်ဆုံးနှစ်ကြောင်းကို ဆရာဖြူက တိုက်ရိုက်ပြန်ပါလျှင် "စိန်ကြီးလက်ဆောင်ရ ငါ့ဖိနပ်လောက်သာရှိသပ" ဟု ဆိုရချေမည်။ သို့သော် ဆရာဖြူက မြန်မာ့ဟန် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အညီ ထည့်သွင်းရွတ်ဆိုစေခဲ့ပါသည်။ နောက်ကဗျာတစ်ပုဒ်ကိုလည်း အနက်တူ မြန်မာစကားလုံး ထည့်သွင်းပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

"BAA, BAA, BLACK SHEEP

Baa, baa, black sheep
Have you any wool?
Yes sir, yes sir
Three bags full,
One for my master
One for the dame
And one for the littleboy
Who lives down the lane

ပဲ... ပဲ... သိုးမည်း

သိုးမွေးရှိပါစ... !

ရှိပါသခင်

သုံးအိတ်အပြည့်ဗျ

တစ်အိတ်က သခင်ဖို့

တစ်အိတ်က သခင်မ

အရပ်ထဲက လူကလေးသို့

ကျန်တစ်အိတ်ကိုမျှ။ ။

ကဗျာဘာသာပြန်သည် လွယ်၏။ တစ်ဘာသာနှင့်တစ်

ဘာသာ မတူလို့ ပြန်လို့မရဘူးဆိုသည့် အချက်အလက်ကင်း၏။
ပြင်သစ်မှ အင်္ဂလိပ်၊ အင်္ဂလိပ်မှပြန်မာသို့ ပြန်၏။ ပါဠိမှ အင်္ဂလိပ်၊
အင်္ဂလိပ်မှ ပြန်မာပြန်၏။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ကမ္ဘာတစ်လွှားရေပန်း
စားနေသည်။

See saw secrda own
Which is the way to London town?
One foot-up, the other down,
That's the way to London town

ဆီးဆော ယှဉ်ကိုခွ
ရန်ကုန်မြို့ကို သင်လမ်းပြ
ခြေတစ်ဖက်ချီ ခြေတစ်ဖက်ချ
ရန်ကုန်သွားလမ်း ဤသို့ဗျ။ ။

မောင်ဖြူသည် ကလေးငယ်များအတွက် ဘာသာပြန်ဆို
ရာတွင် မူရင်းကို နှစ်ခြိုက်စွာ အထပ်ထပ်ပြန်ဆိုသည်။ သူ့ပုံစံ၊ သူ
တန်၊ သူ့လေကို အရအမိဖမ်းသည်။

Jack sprat could eat no fat,
His wife could eat no lean,
And so betwixt then both, you see
They licked the platter clean

ဦးပိန်က အဆီမစား

ဒေါ်ထားက အသားကိုမတို့

သူတို့လင်မယားဟာကွယ်

ပန်းကန်အပြောင်စားကြတယ်။ ။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူက ထိုသို့ပြန်ဆိုထားပါသည်။
သို့သော် ဆရာမင်းသုဝဏ်က မြန်မာကဗျာသစ်အဖြစ် ဖန်တီးလိုက်
၏။ ကလေးတို့အသည်းစွဲကဗျာအဖြစ် ထင်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

မသူဇာပုတိုက်တိုက်
အသားသူမကြိုက်
ကိုသာဝိုက်က ပိန်ပါးပါး
အဆီသူမစား။

ကိုသာဝိုက်နဲ့မသူဇာ
အိမ်ထောင်ကျသောအခါ

ထမင်းဝိုင်းမှာ ဝက်သားခွက်
တလင်းပြောင်အောင် လျက်တယ်လေး။ ။

မောင်ဖြူက ဘာသာပြန်သည်။ မင်းသုဝဏ်က ဆီလျော်
အောင် မြန်မာမှုပြုသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဘာသာပြန်သည်
မဟုတ်။ ကဗျာသစ်တစ်ပုဒ် ဖန်တီးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ The egg ကို
ဆရာမောင်ဖြူသည် အင်္ဂလိပ်စကားပြေ ပုံလေးတစ်ပုံကို “ဖြူတုတ်
ဘဲကလေး” ကဗျာအဖြစ် မြန်မာမှုပြုသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က
“ဖြူတုတ်” ကဗျာကို သံပေါက်ဆန်းဟု အမည်ပေးပါသည်။ သံ
ပေါက်တို့ အထက်စာကြောင်းတို့ဖြင့် ဆန်းစေသည်ဟု ဆရာမင်းသု
ဝဏ်က ဆိုပါသည်။ ကလေးသူငယ်တို့မှာ အငြင်းအခွန် ဝါသနာ
ပါကြသည်။ အားနည်းသူကို ကူတတ်သောအလေ့ ရှိကြသည်။ ရန်
ဖြစ်တတ်ကြသည်။ စိတ်ကောက်တတ်ကြသည်။ တကယ်အကူ
အညီ စုပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြရမည်ဆိုလျှင် ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်ကြသော
စိတ်ဓာတ်များကို မွေးပေးစေပါသည်။

“ဖြူတုတ်ဘဲကလေး”

အိမ်ခြံတဲဘေး ဖြူဖြူဖွေး
ဘယ်သူ့ဥကလေး-ဘယ်သူ့ဥကလေး။
ငါ့ဥ-ငါ့ဥ မကြက်ဥ
လု၍ သူဆိုရေး ငါ့ဥဖြူဖြူဖွေး။
အရှက်တကာ့ရှက်စရာ
ကြက်ဖဆိုလိုက်ရေး ငါ့ဥဖြူဖြူဖွေး။

ကြောင်နက်မနွေး ဖွင့်ဆိုသေး
ငါ့ဥဖြူဖြူဖွေး ငါ့ဥဖြူဖြူဖွေး
ကြံကြီးစည်ရ ကြောင်ငအ
ပြောပလျှင်မနွေး ကြောင်ဥအဘယ်ချေး။
ထိုခဏမှာ ဥကွဲကာ
ထွက်လာဘာကလေး သင့်ကိုငါလျှင်မေး။
ကြက်၊ ကြောင်မဟုတ် ခွေးမဟုတ်
ဖြူတုတ်ဘဲကလေး ဖြူတုတ်ဘဲကလေး။
ဖြူတုတ်ဘဲငယ်ဆိုသကွယ်
ဆာတယ်အမယ်လေး ဆာတယ်အမယ်လေး
ငါတို့ရှာမယ် အစာကွယ်
ခွေးရယ်စောင့်ရစ်လေး ဖြူတုတ်ဘဲကလေး။
ကြောင်နက်ခေါင်းဆောင် အမြီးထောင်
နှစ်ကောင်ကနောက်သွား ကြက်မ၊ ကြက်ဖဗျား။
အစာတစ်ကိုက်စီ သူတို့ချီ
ဘဲဆိုပြန်ကာပြေး ရောက်လျှင်သူ့ကိုကျွေး။
စားပြီးလျှင် ဘဲငယ်ရွှင်
အင်အားရှိလာရေး ကန်ဆီသူလျှင်ပြေး
ရေကူးမလို့လေး ဖြူတုတ်ဘဲကလေး။ ။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် ကလေးချစ်သူပီပီ ကဗျာတေး
သီဖွဲ့ရေးခဲ့သည်။ သူ့တေးသည် ချိုသာသည်။ အသံသာသည်။
ကလေးတို့ အမူအရာထုပ်လို့ရသည်။ ကလေးငယ်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်
ကို စူးစမ်းချင်သည်။ မိမိဘဝ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှသည်လူ့ဘဝအတွင်း

သို့ ရှုမြင်နိုင်အောင် ဆရာမောင်ဖြူက အမွေပေး ခရီးလမ်းပြု
 ခဲ့သည်။ ထို့ထက်ဆိုရသော် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသား လူငယ်
 ရင်သွေးများကို ကမ္ဘာကျော်၍ မောင်မြန်မာ၊ မယ်မြန်မာအဖြစ်သို့
 ရည်မျှော်ကာ ဆရာမောင်ဖြူက ကလောင်ရောင်ခြည် ဖြန့်ကျက်
 ခဲ့လေရောသလားပင်။ ။

ရှင်ပဟာဠသာရဏ် လူမိုက်ကြီးခြောက်ယောက်

လူမိုက်ဆိုလျှင် ရှောင်သွေလွဲလို့
 မမှီဝဲနှင့် ကင်းအောင်နေ။
 ပညာရှိကိုအရှည်တွဲလို့
 မှီဝဲဆည်းကပ် နည်းယူစေ။ ။

ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့် “သုံးဆယ်ရှစ်ဖြာမင်္ဂလာမှ”

ဗာလ လူမိုက်သည်ရိုင်း၏။ ဆိုးသွမ်း၏။ ဆင်ခြင်တုံတရား
 အစဉ်အစား မရှိချေ။ ဉာဏ်အသုံးမပြုတတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဗာလ၊
 လူမိုက်၊ လူဆိုး၊ လူညစ်ဟူ၍ ဆိုနိုင်ရာသည်။ ပညာရှင်များ၏
 ဆုံးမစကားတွင် ဗာလတို့အား ရှောင်စေ၊ ရှုံ့စေ၊ ဆုံးမပေ၏။
 လူသည် ဖွေးဖွားလာသည်မှ သေဆုံးသည်အထိ ကောင်းဖို့လိုသည်။
 ကောင်းဖို့ဆိုရာတွင်လည်း စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်း၊
 မေတ္တာကောင်း၊ ပညာကောင်း၊ အကျင့်ကောင်း၊ စာရိတ္တကောင်း
 တို့ကို မြစ်ဖျားခံရပါသည်။

“အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ” ဆိုသကဲ့သို့ ငယ်ရွယ်
 နုပျို လူငယ်အစဘဝမှာပင် ကောင်းအောင်ကြိုးစား၍ ကောင်းကျိုး
 တို့ယှဉ်တည်စေရမည်။ သို့မှသာ လူကောင်းလူမွန် လူရည်ချွန်ဖြစ်

လာပေမည်။ လူတွင်လည်း လူအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ လူဆိုး လူမိုက်နှင့် လူကောင်းလူတော်ဟူသည်ကား အဓိကခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ အဆိုးနှင့်အကောင်းတွင် အကောင်းကိုဆောင်ရမည်။ အမိုက်နှင့်အတော်တွင်လည်း အတော်ကိုပေါင်းဖက်မှသာ အကျော်အမော်ဖြစ်လာမည်။ လူပျော့၊ လူညာ၊ လူဝါ၊ လူပျင်း၊ လူဖျင်း၊ လူသိမ်း၊ လူလိမ်း၊ လူညစ်တို့သည် လူဆိုးလူမိုက်စာရင်းဝင်များဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အကျင့်လူယုတ်ကိုရှောင်ကြဉ်မည်။ ရှောင်နိုင်အောင်လည်း ဗာလ လူမိုက်အကျင့်စရိုက်ကို သိနိုင်မှသာဖြစ်မည်။ လူကောင်းလူတော်သည် ပင်ကိုစိတ်ရင်းကောင်း၏။ ရိုးသား၏။ တိုယ်ကျင့်တရားကောင်း၏။ ဖြောင့်မတ်၏။ မေတ္တာဓာတ်ပြည့်၏။ သစ္စာရှိ၏။ ပညာကြွယ်၏။ သုတထည်၏။ အတွေ့အကြုံနှင့်ပြည့်စုံ၏။ အရည်အချင်းပြည့်၏။

“လူမိုက်နှင့်ငွေ အတူမနေ”ဆိုသည့်စကားသည် မှန်၏။ ငွေသည် လူရွာလောကတွင် အရေးပါသည်။ အရာရောက်သည်။ ထိုငွေအသပြာအချင်းအရာကို လူမိုက်တို့က မသိကြပေ။ ငွေအပေါ်၌ ဟော့ရမ်း၏။ ငွေနှင့်အတူနေသူသာ လူလိမ္မာခေါ်ရပေမည်။ ငွေအတွက်ကို လူတို့သည် နေ့စဉ်ကြိုးကုတ် အလုပ်လုပ်နေကြသည်။ ထိုငွေကို လူမိုက်တို့ကား မဆင်မခြင်သုံးစွဲတတ်သည်။ အသုံးထက် အဖြုန်းတွင် လူမိုက်တို့က ပိုသည်။ အသုံးကား လူ့ဘောင်အတွက် လိုအပ်သည်။ အဖြုန်းကား လူသားတို့အတွက် အန္တရာယ်မည်၏။ အသုံးမတတ် အဖြုန်းတတ်သောလူသည် လူမိုက်ပင်ဖြစ်တော့၏။

ထိုသည်ကိုပင် ခေတ်၏ကြေးမုံပြင်ထဲမှ စာစကားတစ်ပုဒ်ကို ကြားလာရ၏။ ဗာလစစ်စစ် လူမိုက်အဖြစ်ကို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက ကိုးခန်းပျို့တွင် ဖွင့်ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။

ဆရာတော်၏စကားသည် မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။ နာပျော်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အစဉ်တွဲသုံး၍ ထုံးမူစံထားရမည်သာ။

ဗာလလူမိုက်၏ရုပ်သွင်ကို ကြည့်လေကြည့်လေ မြင်ရလေ ဖြစ်သည်။ မြင်ရုံမြင်ပုံသာမဟုတ်ဘဲ ဆင်ခြင်တုံတရားထားကာ ဗာလအစစ်ကို ကြည့်ရပါမည်။ သိရပါမည်။ မြင်ရပါမည်။ သို့မှသာ လူမိုက်အမူအကျင့်ကို ရှောင်သွေသွင်းကာ မမှီဝဲနိုင်မည့်အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ပေမည်။

“ပုံခတ်ဆိုဖွယ်၊ စကားဝယ်လည်း၊ သိလွယ်ပြက်ပြက်၊ မလျှို့ဝှက်တည့်၊ လိုက်ဖက်သောကြောင့်၊ ပမာဖြောင့်၊ ဖြစ်ခေါင့် ဖြစ်ခဲ၊ ကျောက်စစ်သဲကို၊ ရွဲရွဲဆီရည်၊ ထွက်စိမ့်သည်ဟု၊ ဆုံကျည် အဝ၊ ပွတ်မှားကြသို့ . . .”

ဆရာတော်သည် ပုံတိုပတ်စဖြင့် စကားဆိုပါသည်။ ဆိုရာတွင်လည်း စကားခက်မဟုတ်၊ သိလွယ်မြင်လွယ်သော စကားပြေနှင့်ပြောသည်။ အလင်္ကာစကား လျှို့ဝှက်၍မဆိုချေ။ လူရွာလောကနှင့် လိုက်ဖက်သောစကားကို အဆင်တန်ဆာမပါဘဲပြောသည်။ ချွင်းချွင်းဆိုရသော် လူပြိန်းနားလည်အောင် ပုံသက်သေထုံးပြသည်။ ဥပမာအဖြစ် သက်သေတည်၏။ ထိုအဖြစ်သနစ်သည် ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲသော စကားဖြစ်သည်။ လူမိုက် လူမိုက်ဗာလကား ပညာမျက်

လုံးကန်းကြသည်။ ဉာဏ်မျက်စိမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ကျောက်စစ်သဲကို ဆီယိုရွဲ၍ ထွက်စိမ့်သောငှာ ဆုံကျည်တွင်ထည့်သည်။ ကျည်ပွေ့လှည့်၍ ဆီကြိတ်၏။ ဆီပွတ်လေပြီ။ အဘယ်မှာ ဆီတစ်စက်တစ်ပေါက် ဖြစ်လာနိုင်မည်နည်း။ "မရှိတာထက် မသိတာခက်" ဆိုသကဲ့သို့ လူမိုက်၏မသိမှုကို စကားအလှဖြင့် ပုံပြကောင်းလွန်းပါသည်။

ဆရာတော်၏ လူမိုက်ဇာတ်သည် မပြီးသေး။ ဟော . . . ဆိုပြန်သေး၏။ ပြောပြန်သေး၏။ နားစိုက်ထောင်လိုက်ပါက ကြားလာရ၏။ မြင်လာရပြန်သည်။

"ထိုမှတစ်ပါး ယောက်ျားမီးရှူး၊ ညဉ့်အခါဝယ်၊ ရောင်ဝါထွန်းမြူး၊ ပိုးစုန်းကြူးကို၊ မူးတူးမင်ထင်၊ ကယ်ကောင်းထင်၍၊ တောက်ရှင်နိုးနိုး၊ မှိုက်ကောက်ရိုးဖြင့်၊ မှုတ်ကြိုးသံပ၊ လက်မချသို့ . . ."

ဆရာတော်၏ စာဉာဏ်အသွားသည် တစ်သားပြီးတစ်သား၊ ပုလဲတစ်ကန့် ရွဲတစ်ကန့်သို့ အဆင်းကောင်းသည်။ အသွေးအပြ အနေကလည်း လှပါပေသည်။ လူမိုက်တစ်အဖြစ် ပုံပြဆိုပြီးလျှင် လူမိုက်နှစ်ကို ပြောပြန်၏။ လူမိုက်ယောက်ျားသည်ညဉ့်မှောင်မှောင်တွင် မီးရှူးသည်။ မှောင်မည်းမဟူရာညဉ့်တွင် မီးအထင်နှင့် ရောင်ဝါထွန်းမြူး ပိုးစုန်းကြူးကို တွေ့လေသည်။ အိပ်ချင်သောစိတ်မှာ ကမူးရှူးထိုးဖြစ်နေသည်။ ထိုရောအခါ ပိုးစုန်းကြူးကို တကယ်မီးမှတ်ထင်၏။ လူမိုက်သည် အထင်ကိုအမြင်နှင့် အသိမပွားတတ်ချေ။ လှေခံဓားထစ် မူသေဝါဒ လက်ကိုင်ထား၏။ ထို့ကြောင့် တောက်လိမ့်နိုးနိုး အမှိုက်ကောက်ရိုးတွင်ထည့်၍ မီးပွေးသည်။ မီးကို တောက်စေလို၍ မှုတ်သည်။ မှုတ်လေ၏။ သို့သော် ခရီးမရောက်

မီးမတောက်ခဲ့ပါချေ။ ထိုအချင်းကိုပင် လူမိုက်သည် လက်မချဘဲ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နေသည်။ အို . . . အဘယ်လောက်များ မိုက်တွင်းနက်နေဦးမည်နည်း။ လူမိုက်သည်ကား ကျားအသေကို အသက်သွင်းသည့်ပမာ တူလွန်းပေစွတကား။

ဆရာတော်သည် ဉာဏ်အတိမ်အနက်ဖြင့် ပုံပြပြီးသော လူတို့နှင့် ရင်အုပ်မကွာသော လူလောကထဲမှ လူမိုက်အမှတ်သုံးကို တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ တီထွင်ဆန်းသစ်နေပြန်သည်။ ဆရာတော်ကလည်း ထုံးသက်သေ ပုံပြကောင်းမှကောင်းလွန်းလှပေသေး၏။ ကြားရသူနားဝင်ချိုကာ အစဉ်နာခံမှတ်သားဖွယ်ဖြစ်တော့၏။

"ဗာလအစစ်၊ သူမိုက်ညစ်လျှင်၊ ဆန်းဖြစ်စေကြောင်း၊ ဖွကိုထောင်သော်၊ ပန်းညောင်းကာမျှ ဆန်မရသို့ . . ."

လူမိုက်သည် ဦးနှောက်မရှိ ခေါင်းကိုမသုံးပေ။ သူထင်ရာ မြင်ရာကို စွဲ၍ လုပ်တတ်သည်။ ဆန်သည် စပါးမှသာရပေ၏။ သို့သော် ဆန်ဖြစ်စေကြောင်းဖွဲကို လူမိုက်က ထောင်းသည်။ ဆန်အတွက် ပင်ပန်းဆင်းရဲသော်လည်း ဆန်တစ်စိုးတစ်စေ့ မထွက်မပေါ်လာပေ။ ဤသို့ဖြင့် ဆန်မရသောလူမိုက်ကို ဟောသည်။ ပြောပြသည်။ "ဆန် မရှိ အစားကြီးသောလူမိုက်" ထုံးသက်သေကား နှလုံးမူစရာ စကား အလှပဒေသာပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဆရာတော် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ စာကဗျာ လင်္ကာပျို့များသည် လောကနဲ့ ဆက်စပ်ပြဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မြင်ရာတွင် စူးရဲသည်။ ကြည့်ရာ တွင် ဝီပီသသရီလှသည်။ လူ့ခွင်၊ လူ့ရပ်၊ လူ့စရိုက်ကို အပီအပြင် ဖွဲ့နိုင်သည်။ လူသည် လူ့အကြောင်းကို အသိချင်ဆုံး၊ အကြားချင်ဆုံး၊ အနာယူချင်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

လူ့အကြောင်းသည် မည်သည့်အခါမျှ မရိုးတော့။ အမြဲ အမြဲ သစ်၍ သစ်၍ ဆန်းနေသည်။

“နွားမနို့ရည်၊ ချို၌တည်ဟု၊ ကြီးရှည်များလျား၊ တိုင်ချည် ထား၍၊ ရိရှားပန်းလျ၊ ညှစ်လှည့်ထသို့ . . .”

အခက်တကားအခက်ထဲတွင် မသိမှု၊ နားမလည်မှု၊ မဆင်ခြင်၊ မမြင်သောအခက်မှာ ဆိုး၏။ ထိုအဆိုးကို လူမိုက်တို့က ကျင့်ကြံကြသည်။ ထို့ကြောင့် လူဆိုးလူမိုက် ဗာလများဖြစ်ကုန်တော့၏။ နွားမနို့ရည်သည် နို့အုံတွင်သာရှိပေမည်။ ထိုသည်ကိုမသိ။ မသိသော ဉာဏ်ရှိသူမိုက်သည် နွားမကို ကြီးဖြင့် ရှည်လျားစွာချည်နှောင်၍ နို့ညှစ်သည်။ နို့ညှစ်ရာတွင် ကြီးကို တိုနိုင်သမျှတိုတို ချည်ရသည်။ ထိုအမူအကျင့်ကို မဆင်ခြင်မတွေးတောဘဲ ငေးမောကာ အမိုက်အမဲပြုမူသည်။ နွားချိုညှစ်၍ နွားမကပြေးသည်။ အပြေးနှင့် အလိုက် ပန်းဟိုက်အမော လူမိုက်ဇာတ်သဘောကို ပုံပြကောင်းသည်။ လူမိုက်နံပါတ်လေးကို အပြေးအမော အသောနှင့်ဆင်၍ ဇာတ်ရွှင်ရွှင်တင်ပြတတ်သည်။

“မောဟထူထပ်၊ တောသွားသွပ်လျှင်၊ တံလျှပ်ကိုရေ၊ မှတ်မှားချေ၍၊ လိုက်လေလိုက်လေ၊ ငတ်မပြေသည်၊ ပန်းခြေလက်ချ၊ သောက်ချင်တသို့ . . .”

အလိုရမ္မက်ကြီးစွာ ရေရှာပါသည်။ တောအလယ် အမောကြွယ်ကြွယ်ဖြင့် “တံလျှပ်ကိုရေထင်၊ ရွှေသမင်အလိုက်လွဲ” သလိုဖြစ်နေသည်။ အမှတ်မှား၊ အသိမှားတို့သည် လူကို ဒုက္ခဆိုးကျိုးပေးတတ်သည်။ ရေဆာမပျောက် အာခြောက်ခြောက်နှင့် တံလျှပ်ကိုရေမှတ်ကာ လိုက်လေလိုက်လေ ငတ်မပြေဖြစ်နေသည်။

ခြေကုန်လက်ပန်းကျ အမောဘဝသို့ ရောက်ရသည်။ လိုချင်သော ခရ၊ ရချင်သောဆန္ဒ၊ ဖြစ်ချင်သောအာသိသတို့ကား ဝေးကုန်၏။ သို့ကြောင့် ဗာလလူမိုက်ကြီး၏ အမောဒုက္ခခရီးကို ဆရာတော်က စာအလင်္ကာပြဆိုကာ အမိုက်သဘောကိုပြော၏။ အမိုက်အမောကို ပြ၏။

“မွေးဘခိုးမွမ်း၊ တိတ္ထိကျမ်းကို၊ စွဲလမ်းအယူ၊ သင်သော သူသော၊ ထို့တူလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာရှောင်း၏ . . .”

မွေးမိဘတို့၏ မိရိုးဖလာ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို ပစ်ပယ်သည်။ မဟုတ်သောအယူ၊ မမှန်သောနှလုံး၊ မသုံးအပ်သောဘာသာစကား၊ တိတ္ထိများကိုစွဲလမ်းသည်၊ အယူသီးသည်၊ သင်ကြားနာခံလက်ဗွေခံ၏။ ထိုသူသည် အဘယ်မှာလျှင် လူကောင်းသူမွန်ဖြစ်လာပါချိမ့်။ ထို့ကြောင့် ရှောင်ရန် ဆောင်ရန် အသွင်သဏ္ဍာန်သရုပ်ကို ဆရာတော်က ညွှန်ပြုသက်သေတည်ခဲ့သည်။ အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းဆွေကောင်းကိုဆောင်၍ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် ခရီးသွားရန် လမ်းပြသည်။ အနီးကပ်ရန်သူကို ရှာဖွေတိုက်ခိုက်ဖို့ပြောပြ၏။ ဤသည်ကား ဆရာတော်ဘုရား၏ အမှာစကားပင်ဖြစ်တော့သည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် လူမိုက်ကြီးခြောက်ယောက်ကို တစ်မျိုးစီသရုပ်ဆောင်စေသည်။ ထိုလူမိုက်ကြီးများကဲ့သို့ မဖြစ်အောင် ဆုံးမခဲ့သည်။ ထိုဆုံးမချက်ကို စတုဓမ္မသာရကိုးခန်းပျို့တွင် ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့သည်။ နှောင်းလူတို့ သတိသံဝေတရားပွားဆင်ခြင်ကျင့်ကြံစရာအဖြစ် ပြောကြားခဲ့သည်။ တစ်ဖန် စုစုစည်းစည်း လူမိုက်ကြီးခြောက်ယောက်၏ အမိုက်အမဲ ဗာလဝဲဩယကို ဖွင့်ရပြန်သော် “ပုံခတ်ဆိုဖွယ်၊ စကားဝယ်လည်း၊ သိလွယ်ပြက်ပြက်၊

မလျှို့ဝှက်တည်း။ လိုက်ဖက်သောကြောင့်၊ ပမာဖြောင့်ပိမ့်၊ ဖြစ်ခေါင့်
 ဖြစ်ခဲ၊ ကျောက်စစ်သဲကို ရွဲရွဲဆီရည်၊ ထွက်စိမ့်သည်ဟု၊ ဆုံကျည်
 အဝ၊ ပွတ်မှားကြသို့၊ ထိုမှတစ်ပါး၊ ယောက်ျားမီးရှူး၊ ညဉ့်အခါဝယ်၊
 ရောင်ဝါထွန်းဖြူ၊ ပိုးစုန်းကြူးကို၊ မူးတူးမင်ထင်၊ ကယ်ကောင်း
 ထင်၍၊ တောက်ရှင်နိုးနိုး၊ မှိုက်ကောက်မှိုးဖြင့်၊ မှုတ်ကြိုးသံပ၊ လက်
 မချဖို့၊ ဗာလအစစ်၊ သူမိုက်ညစ်လျှင်၊ ဆန်ဖြစ်စေကြောင်း၊ ဖွဲကို
 ထောင်းသော်၊ ပန်း ညောင်းကာမျှ၊ ဆန်မရသို့၊ နွားမနို့ရည်၊ ချို၍
 တည်ဟု၊ ကြိုးရှည်များလျား၊ တိုင်ချည်ထား၍၊ ရိရှားပန်းလျှ၊
 ညစ်လှည့်ထသို့၊ မောဟထူထပ်၊ တောသွားသွပ်လျှင်၊ တံလျှပ်ကိုရေ
 မှတ်မှားချေ၍၊ လိုက်လေလိုက်လေ၊ ငတ်မပြေသည်၊ ပန်းခြေ
 လက်ချ၊ သောက်ချင်တသို့၊ မွေးဘချီးမွမ်း၊ တိတ္ထိကျမ်းကို၊ စွဲလမ်း
 အယူ၊ သင်သောသူသည်၊ ထိုတူလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာရှောင်း၏”
 ဟူ၍ ဆိုခဲ့ပါသည်။

အဆိုးကိုပြု၍ အကောင်းကိုလှစ်ဟခဲ့၏။ ဆရာတော်ကဝိ
 စကားကို ထပ်ဆင့်စဉ်းစား ဉာဏ်ကစားကြည့်လျှင် သိရပြန်ပါသည်။
 ထိုသိရ ကြည့်မြင်ရချက်တွင် လူမိုက်ခြောက်ယောက် ဗာလစစ်စစ်
 ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျောက်ခဲဆီပွတ်သော လူမိုက်၊ ပိုးစုန်းကြူးနှင့်
 မီးမွှေးသောလူမိုက်၊ ဖွဲကိုထောင်း၍ ဆန်ရှာသောလူမိုက်၊ နွားမချိုမှ
 နို့ညစ်သောလူမိုက်၊ တံလျှပ်ရေထင်၍ ရေဏှ ရေငတ်နေသူ လူမိုက်၊
 မိဘရိုးရာကိုပြစ်ပြီး တိတ္ထိကိုချစ်သောလူမိုက်တို့ကို ကဏ္ဍအသိထဲမှ
 ရရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ လူမိုက်ကြီး ခြောက်ယောက်
 သည် လူ့လောကအလယ်တွင် အဆိုးကိုမြင်၍ အကောင်းကို
 လိုချင်သော သန္ဓေကိုပေး၏။ ထို့ကြောင့် သွေးသစ် လူရွယ် လူမမည်
 ဘို့သည် အသစ် အသစ်သော ဘဝသင်ခန်းစာ လမ်းညွှန်နှင့်
 ဘူနေပါတော့သည်။ လူရွာနယ်တွင် စာပေမပျောက် သရွေ့၊
 မြန်မာလူမျိုးမပျောက်သရွေ့ ဆုံးမချက် အမှာစကား “ရှင်မဟာရဋ္ဌ
 သာရ၏ လူမိုက်ကြီးခြောက်ယောက်” အကြောင်း ညွှန်ပြချက်က
 ပယ်ရှားဖွယ်ရာဖြစ်ရပါသည်။

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ နှလုံးသားစာများ

အချို့ကဗျာတို့သည် လက်ဖျား၌ဖြစ်သော လက်ဖျားစာများ ဖြစ်ကြသည်။

အချို့တို့သည် နှုတ်ဖျား၌ဖြစ်သော နှုတ်ဖျားစာများဖြစ်ကြ သည်။

အချို့တို့သည် နှလုံးသား၌ဖြစ်သော နှလုံးသားစာများ ဖြစ်ကြသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် . . .
 လက်သင်ကဗျာများ
 ရာသီစာကဗျာများ
 သွေးတောင်းကဗျာများ
 ဖြစ်ကြသည်။

မင်းသုဝဏ်

၁၅-၁၂-၇၂

သပြေညို၊ ထွန်းလင်းရိပ်သာ၊ ကမာရွတ်
 “အင်းလျားကန်သို့ အိုကုတို့ကဗျာ အမှာစကားမှ”

မကွေးမှ ရန်ကုန်သို့ ကျွန်တော်ပြောင်းရွှေ့လာရပါသည်။ မကွေးအသွားတုန်းက ကမာရွတ်၊ လှည်းတန်း၊ ပတ္တမြားလမ်း အိမ်အမှတ် (၁၀) မှာ နေခဲ့သဖြင့် ကမာရွတ် လှည်းတန်းတစ်ဝိုက် သည် ကျွန်တော့်ဝန်းကျင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ လှည်းတန်းသည် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ရဲ့ ဗဟိုချက်မနယ်မြေတစ်ခုပါပင်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့် ဇနီးရှီရာ တောင်ငူဆောင်ကို မကြာခဏရောက်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ် နယ်မြေထဲက ခုံတန်းလျားကလေးတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ဘဝအရေး ထိုင်တွေးဖူး၊ ထိုင်ဆွေးနွေးဖူးပါသည်။ ရေတမာတန်းအောက်မှာ စိတ်ကူးပန်းပွင့်တွေ ခြွေမိခဲ့ဖူးပါသည်။ သစ်ပုပ်ပင်အောက်မှလည်း ငေးခဲ့ဖူးသကဲ့သို့ အဓိပတိလမ်းမကြီးပေါ်လည်း ရဲရဲဖြတ်လျှောက် ဖူးပါသည်။ တောင်ပိန္နဲပင်အောက်က ရွက်ခြောက်ကြွေတွေမှာ ခြေရာတွေချခဲ့ဖူးပါသည်။ သည်လိုနှင့် ကျွန်တော်တို့ဇနီးမောင်နှံ မကွေးသို့ ခရီးရွှေ့ခဲ့ကြပြန်ပါသည်။

မကွေးဒီဂရီကောလိပ်ကအပြန်တွင် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးသား ရဲ့ နုပျိုမှုလေးတွေကို အချိန်ဇရာက ဝါးမျှီခဲ့ပါပြီ။ အသက်တွေလည်း ကြီးလာခဲ့ပြီ။ အရွယ်တွေလည်း ကျလာကြပြီ။ ဒီလိုနှင့် ရန်ကုန်ကို တစ်ပတ်ကျော့ပြန်ဝင်လာတော့ နေရပ်လည်းပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့ပါ သည်။ ကမာရွတ်လှည်းတန်းမှာ မဟုတ်တော့ပါ။ ထိုမှ ဆရာကြီး တစ်ဦး၏စောင်မူဖြင့် အင်းစိန်ရွာမအနောက်နတ်စင်လမ်းသွယ်က (ဃ-၄၈၆) ကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြပါသည်။ လှည်းတန်းမှာရှိနေကြသည့် ခင်မောင်တိုး (မိုးမိတ်)၊ ပျဉ်းမနား မောင်နီသင်း၊ မောင်ခင်မင်၊ ဦးကျော့ စသည့်စာပေမိတ်ဆွေများနှင့်လည်း အရင်ကလို နီးနီး ထပ်တပ် မရှိနိုင်တော့ပါဘူး။ အထူးသဖြင့် မြို့ထဲသွားတိုင်း ဝင်ချည်

ထွက်ချည်ပြုခဲ့သည် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်ဆီ သိပ်မရောက်
ဖြစ်တော့ပါ။ ဇရာထောင်းနေသော်လည်း ကဗျာအတွေး၊
ကဗျာဝိညာဉ်တွေ ထာဝရနုသစ်ရှင်သန်နေသည် ဆရာကြီးနဲ့
စကားလက်ဆုံ ကြုံဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးရဲ့ “သပြေညို” အိမ်ကလေး
မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ နှလုံးသားစာများကို မမှတ်မထင်
သိခွင့်ကြားခွင့် ကြုံလိုက်ရပါ၏။

နှင်းဆီပွင့်

လယ်တောကအပြန်
ပန်ချင်တယ်ခရေဖူးဆိုလို့
မောင်ခူးကာပေး
မနက်တုန်းဆီက
ကြော့ဆုံးကိုမောင်မြင်တော့
သူ့ဆံပင်နှင်းဆီပွင့်တွေနဲ့
ဂုဏ်တင့်တယ်လေး။ ။

မင်းသုဝဏ်

အင်းယားကန်သို့အိုတုတို့ကဗျာများ၊
စာ-၆၁

၃-၁၂-၁၉၃၂

ကဗျာရှုသူချစ်မိတ်ဆွေရေး . . . ကျွန်တော့်လိုပဲ ရင်ထဲ
နှလုံးသားက မျက်ရည်စက်တွေ ဝေမသွားဘူးလားဟင်။ ဒီတော့
ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ မချိတဲ့အဖြေကိုလွယ်ပြီး တိတိကျကျ ကဗျာ
ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်အောင် ခေတ်စမ်းကဗျာအဘိုးအိုထံ အပြေးလာ

ခဲ့ရတယ်လေ။ သပြေညိုအိမ်လေးထဲရောက်တော့ ရေချမ်းစင်
ရေကြည်ချိုလေးတွေ အမောပြေသောက်ပြီး မင်းသုဝဏ်ရဲ့
နှလုံးသားနုနု သွေးခြည်ဥရပ်ပုံလွှာတွေကို ဖွင့်ကြည့်မိခဲ့ပါတယ်
အဆွေ။

“အချစ်သင်္ကေတ နိမိတ်ပုံပြကဗျာ” လို့ နှင်းဆီပွင့်ကို
စာရင်းသွင်းရင် ရမလားဆရာ။

ကျွန်တော့်ရဲ့ နို့ကနို့ကချွတ်ချွတ်အမေးကို ဖခင်စိတ်ရှိတဲ့
ခေတ်စမ်းသိပ္ပံမောင်ဝပမာ မောင်လူမွှေးအမေးတွေလို အဖြေပေး
ခဲ့တယ်လေ။

“၃၁ ရက်၊ ၁၂ လ၊ ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှာ ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့တယ်
ကိုရင်ယော။ ချစ်သူကြင်သူ မြတ်နိုးသူက လယ်တောကအပြန်မှာ
ခရေပင်က ခရေဖူးတွေကို မနက်ကျရင် ထူးထူးခြားခြား ဦးဦးဖျားဖျား
ပန်ချင်တယ်လို့ပြောတယ် ကိုရင်ယောရေ။ အဲ့ဒါနဲ့ ကြုံတုန်းပြော
ရဦးမယ်။ စာပေမိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ခရေဖူးဆိုတာ မနှူးရဘူး၊
ကောက်ရမယ်တဲ့ ပြောဖူးတယ်နော်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အောက်
အရပ်မှာ ခရေဖူးကလေးကိုနှူး၊ ဆန်ကာလေးထဲမှာထည့်လို့ ရေအိုး
မှာတင်၊ ရေစက်လေးဆွတ် အပေါ်က အုပ်ဆိုင်ထားရတယ်
ကိုရင်ယော။ အဲ - မနက်ကျတော့ ပွင့်ပါလေရောကွယ်။ ဆရာ
ပြောချင်တာက အကြွေပန်းခရေမဟုတ်ဘူး။ အဝေပန်းခရေကို
ပြောချင်တာနော်။ ကဲ- တိုတိုပဲပြောလိုက်ပါတော့ကွာ။

ချစ်သူကမှာတယ်၊ မှာလိုက်လို့ နူးလာတယ်၊ အဲ- ဒါပေမဲ့
အချိန်တန်မနက်ရောက်တော့ ချစ်သူကြင်သူမြတ်နိုးသူဆံပင်
အကြားမှာ ခရေအစား တန်ဖိုးမြင့်မားတဲ့ ဖျံတိုင်းကြိုက်တဲ့ နှင်းဆီခိုင်

ကို တွေ့ရတယ်လေနော်။ ဒီတော့ ပန်းခရေအရှင်က အမယ်လေး
 လှလိုက်တာ အမြင့်ဂုဏ်ဆင့် မြို့ဂုဏ်ကိုတင့်စေခဲ့တယ်လို့ ရင်ထဲ
 ရှုတတ ရင်ပွင့်ကြွေသံလေးပါကွာ။ ပန်းခရေက အညတရ
 လယ်သမားပန်းကလေးနော်။ သီတယ်မဟုတ်လား ကိုရင်ယော။
 နှင်းဆီဆိုတာက မြို့သုံးတဲ့အဆင့်မြင့် ပန်းပါကွယ်။ ဒီဇင်ဘာလ
 ဆောင်းချမ်းချမ်းချိန်ခါသမယ နှလုံးသားကို အချစ်ကလှုပ်နှိုးလိုက်တဲ့
 ရင်သွေးရင်နှစ် ကဗျာတစ်ပုဒ်ပါကွယ်။ ကိုရင်ယော တွေးချင်သလို
 တွေးပေါ့ . . . နော်”

ကျွန်တော် ခေတ်စမ်းဇရာအိုကို စူးစိုက်ကြည့်ပြီး မည်းနက်
 မျက်လုံးအိမ်မှာ မျက်ရည်တိမ်လှိုင်းတွေ ရိုင်းစေခဲ့ပါတယ်လေ။
 ဒီတော့ ဆရာကပြန်ပြောတယ်။

“ကိုရင်ယောရယ် အချစ်အတွက် ပေးဆပ်ကြေကွဲစေတဲ့
 ရင်ထဲကပြတိုက်လေးပါ”

“ဟုတ်ကဲ့ဆရာကြီး ဒီကဗျာ ကိုယ်တွေ့ဖွားသန့်စင်ပေး
 လိုက်ပြီးတော့ ယခုပြန်အဖတ်မှာ ဘယ်လိုခံစားရပါသလဲ”

“ခံစားချက်ရှိရင်းစွဲ နှလုံးသွေးနဲ့ ရေးသားသီကုံးခဲ့တဲ့ အချစ်
 ပျောက်ဆုံး အချိုးကဗျာလေးပါ”

ဒီလိုပါပဲလေ

သို့တမူလည်း
 နွဲ့လျကြည်းကာ
 ဖြင်ပည်းရွှေဖော်
 ပြာသာဒ်ပျော်တည့်
 မောင့်သော်မှာကား

တင်းကုပ်ကြားဝယ်
 ပျော်ပါးအလျဉ်း
 မရှိကင်းသည်
 ဇာတ်ချင်း ခင်နှင့်မောင် မတူ

မင်းသုဝဏ်
 စာ-၆၂ ၁၉၃၂
 (နှစ်ဇာတ်တစ်စိတ်)

ပြီးတော့ ကိုရင်ဖတ်ကြည့်နော်. . .

သူဖုန်းစား
 သွားပါလေ မယ်မပေးနိုင်ဘူး
 သင့်တေး ပဉ္စင်က
 တော်မဝင် တောသံနှောက်တယ်လို့
 အော်ငေါက်ကာသူနှင့်ပစ်လေက
 စာဆိုမောင် ခန္ဓာသစ်ကယ်နဲ့
 တစ်ဖြစ်ကိုအမြန်ကူးပါလိမ့်
 ကြင်ဦးယျို သဂြိုဟ်ရစ်ပေတော့
 ဘုန်းချစ်အလောင်း။

တယောရှင်
 ၂၈-၃-၃၃၊ စာ-၆၅
 မင်းသုဝဏ်

“အဲဒီကဗျာလေးတွေဟာ အချစ်ရဲ့ ကြေးမုံရုပ်သွင်ပါပဲလေ။ ဒီကဗျာတွေကို နှလုံးသားကို အရင်းတည် ဦးနှောက်နဲ့ရေးခဲ့ရစ်တာပါပဲ”

ကျွန်တော် ဆရာမင်းသုဝဏ်ကို စူးစိုက်ကြည့်မိပါတယ်။ ဇရာထောင်းနေပြီဖြစ်တဲ့ ဆရာဟာ အချစ်အတွက်ပြန်လည်နုပျိုသစ်လာတာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ မည်းနက်ဝိုင်းစက်တဲ့ မျက်လုံးအိမ်အခြေလွှာပေါ်မှာလည်း ပုလဲရည်နုနုလေးတွေ ဝေ့သီသီလေး တွေ့ခဲ့မိတယ်။ ပြီးတော့ ဆရာကြီးရဲ့ နှလုံးသားနုနု ရင်ပြင်လွှာတွေဆီကို တပ်မက်နွှာ ခွင့်ကြည့်လိုမိခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးရဲ့ဂုဏ်၊ ဆရာကြီးရဲ့စာပေသိက္ခာ၊ ဆရာကြီးရဲ့စာပေသစ္စာတွေကို ကျွန်တော် ဝင်ရောက်ပြီးတော့ မေးခွန်းထုတ်မိခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဆရာကြီးကို ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံနဲ့ ပြစ်မှားမိခဲ့တာ ခွင့်လွှတ်ပါတော့ ဆရာကြီးရေ။

“ဆရာကြီးရဲ့ ဘကြီးအောင်ညာတယ်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုလေးဟာ အချစ်နှလုံးသားပုံပြရုပ်လွှာလေးလို ဟိုရှေးရှေးတုန်းက တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မဂ္ဂဇင်းအတွင်းမှာ သတင်းကြီးခဲ့ပါတယ်။ ယနေ့ယခုတိုင် ရင်လှိုင်းခတ်သံပြင်းပြင်းနဲ့ ရင်ထဲအသည်းထဲစွဲနှင့်စေခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုတိုလေးပါ။ အဲဒီဝတ္ထုတိုလေး ဖြစ်စဉ်ပြရေးနည်းကို ပြောပြပေးပါဆရာ”

ကျွန်တော့်ရဲ့အမေးရုပ်မြင်ကို ဆရာကြီးဟာ အာစေးထည့်ထားတဲ့ပါးစပ်ကြီးနဲ့ လေးလေးတွဲ့တွဲ့ ဖြည်းဖြည်းညင်းညင်းလေး ပြောပြရှာပြန်ပါတယ်။

“တကယ့်ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုက ဒီလိုကွ။ လူပျိုပေါက် တက္ကသိုလ်ရောက်စမှာ အမျိုးသမီးလေးတစ်ဦးကို လူငယ်သဘာဝ စိတ်ညွတ်

မိခဲ့တယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးလေးကိုပဲ အရာရှိတစ်ဦးနဲ့ လည်ပတ်ခင်မင်ရင်းနှီးနေတာ သိခဲ့ရတယ်။ ဟိုရှေးရှေးက ဗိုလ်အောင်ဒင်ထဲက ခင်မောင်ရင်၊ ဘချစ်နဲ့ မေမေဝင်းတို့လိုပေါ့ကွာ။ နောက်ဆုံး သုံးပွင့်တစ်ခိုင်ဇာတ်ကလေးပဲပေါ့။ အဲဒီမှာ ငါပတ်လက်လန်မှာပဲ ဆိုပြီး ရေးတာကွာ။ အမျိုးသမီးကလည်း အခုသက်ရှိထင်ရှား မရှိတော့ပါဘူး။ ဒီအမျိုးသမီးကို ငါ့လက်ထဲက သူများလူယူသွားမှာပဲ ဆိုပြီး ခံစားရေးဖွဲ့ဖော်ထုတ်ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲကွာ”

“ဆရာ ဘကြီးအောင်ညာတယ်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုထဲက ဇာတ်ဆောင် အဓိကသုံးဦးကို တွေ့ရပါတယ်”

- ဘကြီးအောင်ဟာ - ဒေါက်တာ
- မြို့ပိုင်မင်းဟာ -
- မောင်ချစ်ဟာ - ဆရာမင်းသုဝဏ်
- ယမင်းရုပ်ကလေးဟာ -

- လို့ ကွယ်လွန်သွားရှာပြီးဖြစ်တဲ့ စာဆိုတော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရေးသားခဲ့တဲ့ ဗိုလ်မှူးဘသောင်း (မောင်သုတ)က ပြောသွားခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတွေအတိုင်း ဖြစ်ရပ်မှန် နှလုံးသားကြေကွဲစတွေ့ပါလားဆရာ။ အဲဒီဇာတ်ရုပ်တွေမှာ ဇာတ်ကောင်၊ ဇာတ်ဆောင်တွေ အသက်ဝင်ပီပြင်ခဲ့ပါသလား ဆရာ”

“အေး.. အေး.. အသက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ခံစားပြီးရေးဖွဲ့ထားတာပါ။ ဘကြီးအောင်က ဖန်တီးရှင်ဇာတ်ကောင်ဆိုကြပါစို့။ မောင်ချစ်နဲ့ မြို့ပိုင်မင်းဟာ အသက်ဝင်လူသားနှစ်ဦးပေါ့ကွာ။ ယမင်းရုပ်ကလေးက သစ်သားပန်းပုရုပ်လေးပဲပေါ့။ မောင်ချစ်ဆိုတာ အချစ်နှလုံးသားပုံပြရုပ်လွှာလူသား ပြောရင်ရမယ်”

“ဆရာကြီး ဒီဝတ္ထုကလေး ဘယ်မှာရေးသားပါဝင်ခဲ့ပါသလဲ သိပါရစေ ဆရာ”

ဟိုဝေးဝေးက ရန်ကုန်ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း ၁၉၃၁-၁၉၃၂ (နှစ်လည်)မှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ခေတ်စမ်းတုန်းက ဇော်ဂျီ၊ သိပ္ပံမောင်ဝ တို့နဲ့အတူ ရေးသားပါဝင်ခဲ့တယ်။ သည့်အပြင် ကလောင်ရှင်တွေ လည်း ရှိနေအံ့မှာပေါ့ကွာ။ ကိုယ်နဲ့နီးစပ်တဲ့နာမည်တွေပဲ ပြောလိုက် တာပေါ့ကွာ။ ဘကြီးအောင်ညာတယ်ဝတ္ထု ၁၉၃၂ ခုနှစ်မှာရေးပြီး (ကောင်းပိတ်အိမ်ပြန်) ကျောင်းပြန်ဖွင့်တော့ ဆရာ ဝုဏ်ထူးတန်း အမျိုးသစ်ယောက်တ ခုတ်စုစာအုပ်ငှားဖတ်တယ်ကွာ။ စာအုပ်ပြန် လေးတော့ (ဘော်တို) ရေးထားတယ်။

(မောင်ချစ်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲဟင်၊ မောင်ချစ်ဒုက္ခရောက် တော့ စိတ်မကောင်းပါဘူး။ ကူညီနိုင်ရင် ကူညီပါရစေ) . . .

ဒီရေးသူနာမည်ကို မပြောပါရစေနဲ့ကွာ။ ဒါနဲ့ပဲ နှလုံးသား အချိတ်အဆက် ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ကွဲသွားတယ်။ ဒီတင်တော်တော့ကွာ။ အဲဒီတုန်းကလေ ဘကြီးအောင်ညာတယ် ရေးတော့တစ်ယောက်၊ တကယ်ရယူပိုင်ဆိုင်ရတာကတစ်ယောက် ကွာ။ ဘကြီးအောင်ဝတ္ထုရဲ့ လွမ်းမိုးသက်ရောက်မှုများပြိုင်တွေ ရှိခဲ့တယ်”

“ဆရာကြီးခင်ဗျား . . . ဘကြီးအောင်ဟာ ပန်းပုအနု ပညာရှင်ကြီးလို့ သိရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ပုံရိပ်အတိတ်လုပ်ငန်းကို အသက်ပြန်သွင်းပေးပါဆရာ”

“ဘကြီးအောင်ဟာ မင်းပြောသလို ပညာရှင်တစ်ယောက် ပါပဲ။ မောင်ချစ်ကို ယမင်းရုပ်ကလေးလိုချင်ရင် ဘီအေအောင်ရင် ရနိုင်တယ်လို့ ပြောကြားခဲ့တယ်ကွာ။ ဒါပေမဲ့ . . .”

“မောင်ချစ်ဟာ ပန်းပုရုပ်ကလေးအတွက် တစ်နေ့ကို မုန့်ဖိုးထဲက မုန့်မစားဘဲစုစုထားတယ်။ ပန်းပုဆရာကြီးဘကြီးအောင် ထံမှာ သတ်မှတ်ငွေပြည့်တော့ အပြေးလာခဲ့ပါတယ်။ အလာကောင်း ပေမယ့် အခါနှောင်းသွားခဲ့ပါပြီ။ ဘကြီးအောင်ထံမှာ ပန်းပုရုပ်လေး (ယမင်းရုပ်လေး)မရှိတော့ဘူး။ မောင်ချစ်ရဲ့ခံစားမှုဝေဒနာ ပူးဝင် ခံစား ပြောပေးပါဆရာ”

“ဆရာဟာ မောင်ချစ်ကို နှလုံးသားပင်မနဲ့ ဦးနှောက်က သာမညထားပြီး ရေးဖွဲ့ခဲ့တာကွာ။ နှလုံးသားကိုထိရှုလာတော့ ဝတ္ထု ဖြစ်လာရတာပေါ့။ ဆရာ ဝတ္ထုအရေးနည်းတယ်။ ကဗျာတစ်မျိုး တည်းပဲ အားစိုက်အရေးများတာပဲ”

“ဟိုတုန်းက အင်္ဂလိပ်ခေတ် မြို့ပိုင်မင်းဆိုတာ အထက်တန်း လွှာလူတန်းစားတွေကို ကိုယ်စားပြုရေးဖွဲ့ထားတာလား ဆရာကြီး”

“ဟုတ်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးမရရှိခင်က တက္ကသိုလ်အတွင်း မှာ လူပျိုပေါက်ဘဝ အချစ်နယ်မြေခံစားမှုရသ ရှုတလေးတွေကို အချစ်အမှတ်တရအဖြစ် အထက်နဲ့အောက်၊ အမြင့်နဲ့အနိမ့်၊ အတက်နဲ့အဆင်း၊ အရှည်နဲ့အပူ၊ အမြတ်နဲ့အယုတ် မညီမျှတဲ့အချစ် နွံထဲ ကျုံ့ဝင်ခဲ့တာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့တာပါကွာ။ မောင်ချစ်ရဲ့ အုတ်ဂူဖြူဖြူ နှလုံးသားပြင်ပေါ်မှာ မရ၍ဖြစ်သောဆင်းရဲ လို့ ကမ္မည်းခြယ်ထား ရစ်ခဲ့တယ်လေ။ ဘကြီးအောင်ဝတ္ထုရဲ့စိုးမိုးမှုဟာ တေးဂီတမှာ တောင် ရောင်ပြန်ဟပ်လာစေခဲ့တယ်နော်။ ဘာတဲ့ကွာ ဘကြီးအောင် ညာတယ် . . . ညာကြီးတောင် ချာချာလည် . . . ဆိုတဲ့ တေးသီချင်းတွေ ပွင့်အန်လာခဲ့တယ်။ ဒီသီချင်းကိုရေးသူဟာ ဆရာ ထံမှာတောင် ခွင့်မတောင်းခဲ့ဘူးကွာ။ အော်သံဟစ်သံကြားမှ သီရ

တယ်။ စစ်ပြီးခေတ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် နောက်ဆုံး ဂျပန်ခေတ်၊ ပြန်ဝင်
အင်္ဂလိပ်ခေတ်ပြီးတော့ လွတ်လပ်ရေးခေတ်တိုင်ကနေ ယနေ့ယခုတိုင်
ပြည်သူ့နှလုံးသားထဲမှာ စိမ့်ဝင် ပျံ့နှံ့သွားခဲ့တယ်ကွာ”

ကျွန်တော်ဟာ နှလုံးသားအချစ်သမိုင်းမှာ မရိုင်းမညစ်
စေချင်တဲ့ စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ သစ္စာတွေနဲ့ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်ကို
ရှိခိုးကန်တော့ပြီး သပြေညိုက နေညိုချိန်လေးမှာ ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။
လှည်းတန်းလမ်းမနဲ့ အင်းစိန်လမ်းမကြီးပေါ်မှာ လေပြည်လေညင်း
လေးတွေက တသွေးသွေး တအေးအေးပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခေတ်စမ်း
အရှင် မင်းသုဝဏ်ရဲ့ နှလုံးသားမျက်ရည်စက်တွေက မခြောက်ခန်း
သေးဘဲ ရေလျှင်လို တသွင်သွင်စီးနေဆဲပါကို။ ။

ဓမ္မဝိလာသင်္ဂါ စာပေ ဩဇာ

လူမှာဗီဇ ဆုံးစွဲဇာဏ်မျိုး
မိုက်ဆိုးယုတ်ကန်း၊ တန်းစားမဟူ
လူတွင်ရှိငြား၊ ပြုမူများနှင့်
တရားပြညွန်၊ မြတ်မွန်သီလ
နိစ္စချုပ်ထိန်း၊ မယိမ်းမညွတ်
ကျင့်ပြည့်စုံ၊ ရဟန်းဂုဏ်ကို
အာရုံဝင်မိ၊ ပီတိသံဝေ၊
ထွေထွေခံစား၊ လူသားရုပ်ပုံ
အစုံစုံကို၊ ရင်ခုန်သက်ပြင်း
ရင်တွင်းမြင်မိ

နယဉ်

၃၀-၇-၇၃

ဖန်တီးရှင် လင်းယုန်သစ်လွင်၏ ဓမ္မဝိလာသစာပေဩဇာ
ကား မြင့်မားလှပါသည်။ ဖတ်သူကို နှလုံးသားရသ ဖေးစွမ်းနိုင်သော
ဩဇာ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ပထမအကြိမ်အဖြစ်
အုပ်ချုပ် (၃၀၀၀) ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ လင်းယုန်သစ်လွင်သည် ၁၉၇၁

ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေဆုကို 'ဓမ္မဝိလာသ' လုံးချင်းဝတ္ထုရှည်ဖြင့် ရရှိခဲ့ပြန်သည်။ ထိုဝတ္ထုကိုပင် ဒုတိယ အကြိမ် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အုပ်ရေ (၂၀၀၀)၊ တတိယ အကြိမ် ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အုပ်ရေ (၂၀၀၀) ထပ်၍ ထုတ်ခဲ့ရပြန်သည်။ လင်းယုန်သစ်လွင်၏ 'ဓမ္မဝိလာသ' စာပေစွမ်း အားကား မည်မျှထက်မြက်ကြောင်းကို အရည်အချင်းက ပြသလျက် ရှိပါသည်။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မကွေးဒီဂရီကောလိပ်က ပြောင်းရွှေ့လာပြီးလျှင် မင်္ဂလာဒုံတောတိုက် ဓမ္မရိပ်သာတွင် ရဟန်းခံပါသည်။ ထူးထူးခြားခြား ဗုဒ္ဓဟူးသား ကျွန်တော်ကို ဆရာတော်က ဘွဲ့ပေးအပ်ရာတွင် 'ဓမ္မဝိလာသ' ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်အမြတ်နိုးဆုံးသော လင်းယုန်သစ်လွင် ဇာတ်ကောင်နာမကို ရယူပိုင်ဆိုင်ရသဖြင့် အလွန်ဝမ်းမြောက် ဂုဏ်ယူ မိပါသည်။ ၁၀ ရက်အဓိဋ္ဌာန်စခန်းမှအပြန်တွင် 'လေကို ဆန်သော လင်းယုန်' စာရေးဆရာများ စုပေါင်း၍ စာအုပ်ထုတ်ဝေ ရန် ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းနှင့် မသီရိတို့က စာမူတောင်းခံလာပါ သည်။ ကျွန်တော်အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်ရပ်ဆန်းကလေးကို အမှတ်တရ ပြောပြမိပါသည်။

လင်းယုန်သစ်လွင် ကွယ်လွန်ခြင်း တစ်နှစ်ပြည့်မြောက်နေ့ တွင် ကျွန်တော် ကဗျာရွတ်ဆိုရပြန်သည်။ 'သီတာသောင်ခြေဦး' နှင့် 'ယိုးဒယား-မြန်မာ မီးရထားလမ်း ကိုယ်တွေ့ချွေးတပ်မှတ်တမ်း'၊ 'ဓမ္မဝိလာသ' တို့ကို ပြန်ဖတ်ရသည်။ ဟိုယခင်က ဓမ္မဝိလာသကို ဖတ်စဉ်ကပင် ခံစားမျက် ရည်ဝဲခဲ့ ရပါသည်။ ယခုအခါတွင် ဝေဠုကာသ၏ စာပေဩဇာ သက်ရောက်ပုံကို ကျွန်တော်သည်

အကယ်ဒမီရသော အခန်းများကို ပြကွက်ထိုးပြသကဲ့သို့ ကျွန်တော် ရင်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်မိပါသည်။

ထိုအခါ လင်းယုန်သစ်လွင်၏ 'ဓမ္မဝိလာသ'ကို ပြန်ဖတ် ကြည့်မိပါသည်။ ရွန်းလက်ချိုမြသောရသကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ဓမ္မဝိလာသကို ကျွန်တော် ပူဇော်မိပါသည်။ ဖန်တီးရှင် လင်းယုန် သစ်လွင်မှာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပေပြီ။ သို့သော် ဆရာတော်ဓမ္မဝိလာသကား အသက်ရှင်ကျန်လျက် အမျိုးသား စာပေဆုလမ်းမပေါ်ဝယ် ယနေ့တိုင် ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

ဓမ္မဝိလာသ၏ စရိုက်ကို ပထမဦးဆုံး ဤသို့ မြင်တွေ့ရပါ တော့သည်။ လင်းယုန်သစ်လွင်၏ ဓမ္မဝိလာသဝတ္ထု စာမျက်နှာ (၁၄၁)၊ အခန်း(၈)မှ စင်စစ် ရွာငယ်အတွင်းသို့ ရှင်ဓမ္မဝိလာသ ဆွမ်းခံကြသည့်အခါ လမ်းမပေါ်သို့ထွက်၍ လောင်းလှူကြရခြင်း ဖြစ်၏။ သည်နေ့ကား ဦးပွင့်သည် ပုလဲမိခင်အား သတင်းမေးမြန်း လို့၍ အိမ်ငယ်ထက်သို့ ကြွမြန်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ သူမသည် ဆွမ်း ပန်းကန်ကလေးကို တစ်နေရာတွင်ထွင်ထားကာ အဆောတလျင် နှင့် ပခုံးထက်သို့ အဝတ်ပိုင်းတစ်ခုကို တင်လိုက်ပြီး အိမ်ငယ်ခေါင်း ရင်းတွင် ဖျာငယ်တစ်ချပ်ကို ခင်းလေသည်။

“ဒါယိကာမကြီး၊ အတော်နေမကောင်း ရှာပဲကိုး”

ဦးပွင့်က စကားစလေသည်။

“မှန်လှပါ။ တပည့်တော်မ ဝေဒနာဟာ တစ်နေ့တခြား ဆိုးရွားလာပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့ အသက်ရှူရ ကျပ်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ အမောကြီး မောပါတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ပြီးရင် တပည့် တော်မ ငိုချင်တော့တာပါပဲ။ တပည့်တော်မ တစ်ကိုယ်လုံးဟာ

ပူချင်တဲ့အခါ မီးထတောက်မတတ်ပူပြီး၊ အေးချင်ပြန်တော့လည်း ကိုယ်ထဲက ရေထွက်လာမလားလို့ အောက်မေ့ရပါတယ်”

အဘွားကြီးသည် ပက်လက်ကလေးနေရာမှ သူ့ကိုယ်ကို တစောင်းပြုလိုက်သည်။ ပြီးလျှင် လက်နှစ်ဖက်ကို နဖူးထက် ယှက်ကာ လျှောက်ထားသည်။ ဦးပဉ္စင်းသည် အဘွားကြီးအား အတန်ကြာ စူးစိုက်ကြည့်သည်။ ထိုအခိုက် ပုလဲသည် ဦးပဉ္စင်းအား ဝတ်ဖြည့်ရင်း အရဲစွန့်လျက် မျက်လွှာကို တစ်ချက် ဝင့်ကြည့်လေသည်။ တည်ကြည်ငြိမ်သက်ခြင်းနှင့် အေးမြငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် ရဟန်းတော်၏ မျက်နှာပြင်၌ ပေါ်လွင်နေသည်။ ကရုဏာ၏အငွေ့ အသက်တို့သည် ရဟန်းတော်၏အသွင်၌ ပြည့်လျှမ်းနေသည်။ ဦးပဉ္စင်း၏ မျက်လုံးအကြည့်သည် လူမမာဆီသို့ ရောက်နေသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ရာ သံသရာရှိဟန်၊ စူးစမ်း လိုဟန်ဟူ၍ ကား စိုးစဉ်းမျှမတွေ့ရ။ အတန်ငယ်ရှိသည့်အခါ ဦးပဉ္စင်းသည် လူမမာအဘွားကြီးအား တရားဓမ္မအနည်းငယ်ကို ဟောကြားသည်။

ရဟန်းတော်သည် မမြဲသောရုပ်တို့၏ ဆင်းရဲကို ဟော၏။ ဖောက်ပြန်သော သဘောကိုဟော၏။ ငါပေတည်း။ ငါပိုင်တည်း။ ငါ၏ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်တည်းဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မှားခြင်းငှာ မသင့်လျော် မလျှောက်ပတ်ဟု အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ဟော၏။ ခန္ဓာ ငါးပါး၌ ပိုင်စိုးသောအတ္တဟူသည် မရှိနိုင်။ ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ သိမှု ယင်းသဘောအားလုံး မြဲလည်း မမြဲ၊ ပိုင်လည်း မပိုင်၊ ဘာတစ်ခုမျှ သဘောကျဖြစ်မလာ။ ထို့ကြောင့် ငါပိုင်တည်းဟု စွဲလမ်းစရာ တဏှာလည်း မဖြစ်ထိုက်။ ငါပေတည်း

ဟု ထင်မှတ်ရန် မာနလည်း မရှိထိုက်။ ငါပေတည်း၊ ငါပိုင်တည်း ဟု ထင်မှတ်စွဲလန်းခြင်းဖြင့် အလှမာန်၊ ခနဲမာန်၊ ပညာမာန်၊ အရွယ်မာန် တက်ကြွနေသော်လည်း နောက်ဆုံး အနိစ္စသာ ဖြစ်သည်။ အဖြစ်သဘောနှင့် အပျက်သဘော ဆောင်နေသော အနတ္တရုပ်သာဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားလေ၏။

တရားဆုံးသည့်အခါ အဘွားကြီးသည် မျက်လုံးကို မှိတ်ထားရာမှ သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓုဟု တီးတိုးညင်သာ ဆိုလေသည်။ အဘွားကြီးသည် ခုချိန်ထိ နဖူးထက်တွင် လက်အုပ်ချီထားတုန်း။ ကျွန်တော်၏ ရင်လှိုင်းခတ်သံ တဟုန်းဟုန်း ဆူညံသွားအောင် ဓမ္မဝိလာသက လွှမ်းမိုးနိုင်ပါသည်။ အိုခြင်းနှင့် နာခြင်း ဝေဒနာပြု တရားကို တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန်နှင့် ဟောပြောနိုင်စွမ်းပါပေသည်။ အရှင် ဓမ္မဝိသာလဆရာတော်ကို ကြည်ညိုသွား၏။ လေးစားအရေးထားသွားမိပါသည်။ ပထမအကြိမ် စာပေဩဇာပြုကွက်ကား ဖတ်သူ ရင်ထဲသို့ စိမ့်ဝင်သွားလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်မြင်ပါသည်။

ဒုတိယပြုကွက် ရုပ်မြင်ကို လင်းယုန်သစ်လွင်ဝတ္ထု ဓမ္မဝိလာသ စာမျက်နှာ (၅၈၈) အခန်း (၃၅)တွင် ဖတ်ရှုရပြန်သည်။ လှိုက်ဖိုရင်မော အပူမီးတောက်၊ မီးလျှံကြီးများကို ဓမ္မဝိလာသ မေတ္တာရေးအေး ဖြန့်ငြိမ်းခြင်းပါတည်း။ ရူပါလော့ စာချစ်သူ အဆွေ။

“ဆရာတော် ကြွလာတယ်။ ဆရာတော် ကြွလာတယ်”

ပြောကောင်းတုန်း၊ ဆိုကောင်းတုန်း၊ ငိုကောင်းတုန်း၊ သူတို့အားလုံး သောင်ပြင်ပေါ် ထိုင်ချလိုက်ကြသည်။ ကလေး၊ လူကြီး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမတစ်ယောက်မကျန် ရဟန်းတော်အား ဦးနှိပ်ချကြသည်။ ရှိုက်သံ၊ ငင်သံ၊ တအင့်အင့် ငိုကြွေးသံများလည်း လူအုပ်အတွင်းမှ ပေါ်ထွက်နေသည်။

“တပည့်တော်သားတော့ ပြန်ပါမလာတော့ဘူး ဘုရား။
သေကျန်ခဲ့ပါပြီ”

“တပည့်တော်မ ယောက်ျားလဲ တပည့်တော်မကို စွန့်ပစ်
သွားပါပြီဘုရား”

သက်ဆိုင်သူများက တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်၊ တစ်မျိုး
ပြီး တစ်မျိုး လျှောက်တင်ကြသည်။ ရှိုက်ကြီးတင် ငိုယိုကြသည်။
ရင်ဆို့ ကြေကွဲစွာလျှောက်ထားကြသည်။ စကားသံများသည် မပီသ။
နှိုက်ငင်သံနှင့် ရင်ဆို့သံက ရောထွေးနေသည်။

“ဒီလင်ယောက်ျားနဲ့ ဒီသားကိုပဲ တပည့်တော်မ အားကိုး
နေရပါတယ်။ ခုတော့ လင်ကလဲ ချွေးတပ်ထဲပါ။ သားကလည်း
သေဆုံးနဲ့ တပည့်တော်မ ရင်ကွဲပါပြီဘုရား”

သားသေလင်ဆုံးဖြစ်ရတော့ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်
က ငိုကြီးချက်မလျှောက်တင်သည်။ တုန်ယင်လှိုက်လှဲသော
သူ့အသံသည် ရဟန်းတော် ရှင်ဓမ္မဝိလာသ၏ စိတ်နှလုံးကို ညှိုးနွမ်း
နောက်ကျသွားစေသည်။ ရဟန်းတော်သည် စက္ခုဏှန္ဒြေကို ချလျက်
လူအုပ်အလယ်တွင် ရောက်ရှိနေသည်။ ရုတ်တရက်သော် ဘာတွေ
ပြောလို့၊ ဘာတွေဟောရ မိန့်ကြားရမည်ကိုပင် တွေးတောမရနိုင်။
ကြားရသောသတင်းဆိုးများနှင့် မြင်ရသော အနိဋ္ဌာရုံများသည်
ရဟန်းတော်၏ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း ရှိရလေ
သည်။

လူအုပ်သည် အတန်ကြာမျှ ငြိမ်သက်သွားသည်။ သို့တိုင်
အောင် ကြိုကြား ကြိုကြားတော့ ရှိုက်သံကလေးများ ပေါ်ထွက်လာ
သေးသည်။

“အားလုံး ဘယ်နှစ်ယောက်ပြန်လာသလဲ ဒကာကြီး”

အနီးတွင် လက်အုပ်ချီနေသော ဦးပေါ်လာအား ရဟန်း
တော်က မေးမြန်းသည်။ ရဟန်းတော်သည် တုန်လှုပ်ချောက်ချား
သောစိတ်ကို တရားဓမ္မအသိဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်း ချုပ်ထိန်းရသည်။

“လူသုံးဆယ်ပါဘုရား”

အဘိုးကြီး ဦးပေါ်လာက လျှောက်ထားသည်။ အဘိုးကြီး
သားမက် ဖိုးလုံးမှာ ပြန်လာသူတွေထဲ ပါလာသည်။

“အင်း- အင်း- တိုင်းတစ်ပါးသားများက ဦးဇင်းတို့ရဲ့ နိုင်ငံ
အတွင်းကို ဝင်ရောက်လာကြပြီး စစ်မက်ပြုတဲ့အတွက် မလိုလား
အပ်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေ၊ မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာဖြစ်တဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေကို
ဦးဇင်းတို့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ ကြုံတွေ့ခံစားရခြင်းပဲ။ အဲသလို
ဖြစ်ပျက် ကြုံတွေ့လာရပြန်တော့ သောက ပရိဒေဝဓိမ္မဟာ တောက်
လောင်စမြဲ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲသလို တောက်လောင်လာတဲ့
ဒီတောက်ကို ပြေပျောက်အောင် သတိသမ္ပဇဉ်ယှဉ်ပြီး ငြိမ်းသတ်
ကြဖို့ လိုလိမ့်မယ်။ မွန်မြတ်လေးနက်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်
ကို နှလုံးသွင်းပြီး ထင်မြင်သဘောပေါက်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်
ကြရမယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးရဲ့ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှု
က သက်သာရာသက်သာကြောင်းကို ရရှိစေနိုင်မယ်။ ဖြစ်ခြင်း၊
ပျက်ခြင်း၊ မတည်မြဲခြင်း၊ အစိုးမရခြင်းတို့ရဲ့ သဘောသဘာဝတွေ
ဟာ ကမ္ဘာနိယာမ အစဉ်အလာတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူ၊ ငါ၊
သောကျား၊ မိန်းမ၊ ဘယ်သတ္တဝါမျိုးမှ ရှောင်လွှဲလို့ မရနိုင်တဲ့တရား
သဘောတွေပဲ ဖြစ်တယ်”

ရဟန်းတော်သည် စိတ်နှလုံး တည်ကြည်ငြိမ်သက်စေပြီး နောက် ဆက်လက်၍ တရားဓမ္မကို မိန့်မြွက်ပြန်သည်။ ရဟန်းတော် ၏ လေသံသည် ကြင်နာထောက်ထားမှု အပြည့်ရှိသည်။

“အဖြစ်သဘောရှိရင်၊ အပျက်သဘောလည်း ရှိစမြဲပဲ ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီးများ”

“သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ရှင်ဟာ ဒီတရားသဘောကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး သိမြင်တော်မူတဲ့အတွက် ဇာတိပိဒုက္ခာလို့ အဖြစ် တရားတို့ရဲ့ ဆင်းရဲခြားကို ဟောမြွက်တော်မူခဲ့တယ်။ ဇရာပိဒုက္ခာ လို့ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းရဲ့ ဆင်းရဲကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ ဗျာဓိပိဒုက္ခာလို့ နာမကျန်းခြင်းကို ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ မရဏံဒုက္ခံ လို့ ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းတို့ရဲ့ ဆင်းရဲခြင်းကို ဟောတော်မူခဲ့တယ်”

“အလိုရှိရာ တောင့်တရာကို မရခြင်း။ မလိုတာ မတောင့်တ ရာတွေကို ရရှိဖြစ်ပေါ်နေခြင်းများဟာလည်း ဆင်းရဲစင်စစ် ဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ မပြည့်စုံခြင်း၊ မပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ မခိုင်မြဲခြင်း၊ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းစသည်များဟာလည်း ဆင်းရဲ ခြင်းသဘောပဲ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ သတ္တဝါ သူငါ အဖြစ် သဘောရယ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာကတည်းက အဲဒီအဖြစ်သဘောနဲ့ ယှဉ်တွဲပြီး အပျက်သဘောများဟာ မှီတွယ်ကပ်ငြိလိုက်ပါလာခဲ့ တယ်။ အဲဒီတရားသဘောတွေကို ထင်မြင်အောင် နှလုံးသွင်းပြီး တော့ တောက်လောင်နေတဲ့ သောကမီး၊ ပရိဒေဝမီးများကို ငြိမ်း သတ်ကြပေတော့ ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီးများ”

အမှောင်ပျိုးစပြုလာသည်။ စောစောက တောက်ပ ထွန်းလင်းနေသော တိမ်တိုက် တိမ်လိပ်များပေါ်သို့ နက်မှောင်

သော ကမ္မလာက ဖြန့်ကျက်လွှမ်းခြုံလိုက်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခုလုံး ပြာမှိုင်းရီမှောင်လာသည်။ မြစ်ပြင်မှ လှိုင်းတံပိုးများသည် တောင်ခြေသို့ တသိမ့်သိမ့် တဝုန်းဝုန်း ရိုက်ခတ်သည်။ ရဟန်းတော် သည် လူအုပ်အတွင်းမှ ကြဉ်လျက် ညှို့နှမ်းပင်ပန်းသောစိတ်ဖြင့် ကျောင်းသင်္ခမ်းရှိရာသို့ ပြန်လည်ကြွမြန်းသွားတော်မူသည်။ ဒုတိယ ဓမ္မဝိလာသ၏ ပြကွက်သည်ကား ပို၍ပို၍ ရင်ခုန်သံနည်းနည်း မြန်လာပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ရင်ထဲဝယ် မုန်တိုင်း လှိုင်းလုံးများ ခတ်သကဲ့သို့သာတည်း။ သို့သော် ဓမ္မဝိလာသတရားရေစင်သည် အပူမီးကို အေးငြိမ်းစေပြန်ပါသည်။ ဓမ္မဝိလာသ၏ စာပေဩဇာ သက်ရောက်သည်ကား မြင့်မားလှပါသည်။ စွမ်းအားထက်မြက် ရှင်သန်လွန်းလှပါသည်။

တတိယပြကွက် ရုပ်မြင်သံကြား ရင်ခုန်လှုပ်ရှားမှု ပုံရိပ်ကို လင်းယုန်သစ်လွင်၏ ဝတ္ထု ဓမ္မဝိလာသ စာမျက်နှာ(၆၃၂)၊ အခန်း (၄၀)တွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ နိဗ္ဗာန် နှလုံးသားတာတမံ ကျိုးပေါက် သွားစေသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လောကကြီးတွင် သူတော်စင်၊ သူတော်ကောင်း၊ သူတော်အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးနေပါသော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင် ရိုက်ခတ်မှုသည် သူတော်ကောင်းကိုပင်လျှင် အထင် အမြင်မှားယွင်း မြင်တွေ့ကြရပါသည်။ ဇာတ်သိမ်းပိုင်းတွင် ဓမ္မ ဝိလာသ၏ နှလုံးသားအလှတရား စိတ်ဓာတ်ကို မြင်ရသည်။ ဤသို့ နေဖွဲ့စွမ်းနိုင်သော လင်းယုန်သစ်လွင်၏ ကလောင်စွမ်းအားကား တောက်ပသစ်လွင်နေတုန်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ငိုတဝါး ကြယ်ရောင် အလင်းအောက်၌ ကျောင်းနှင့် ဇရပ် သည် ခုအချိန်ထိတော့ မားမားမတ်မတ် ရှိနေသည်။ အမှောင်ထု

တွင် နှစ်မြှုပ်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်သည် ပုရစ်ပိုးမွှား အော်သံများ ဖြင့် ငြီးငွေ့ဖွယ် ကောင်းလှသည်။ တစ်ချက်တစ်ချက် လေပြင်းတိုး သည့်အခါ ကျောင်းနှင့်ဇရပ်၏ ဘေးဘီတစ်ဝိုက်ရှိ ဝါးရုံတောများက လည်း တစ္ဆေသရဲများ ချောက်လှန့်သလို ဝေါခနဲ သိမ်ခနဲ လှုပ်ရှား ယိမ်းနွဲ့တတ်ကြသည်။ သန်းကောင်အချိန်မှ ကျော်လွန်သွားပြီ။ ကျောင်းပေါ်ရှိ တိုင်ကပ်နာရီမှ (၁)နာရီထိုးသံ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်မှာ လည်း အချိန်အတန်ရှိသွားပြီ။ ယင်းအချိန်၌ပင် ရဟန်းတော်အရှင် ဓမ္မဝိလာသသည် သုဿန်ဇရပ်သို့သွားရာ လမ်းကလေးမှ ကျောင်း၏ ပရုဏ်အတွင်း ပြန်လည်ကြွမြန်းလာသည်။ ရဟန်းတော်၏ အမူ အရာ တစ်စုံတစ်ရာ စိုးရွံ့ထိတ်လန့်ဟန်မရှိ။ ရေးကြီးသုတ်ပျာ ဖြစ်ဟန်မပေါ်။ တည်ကြည်ရင့်ကျက်အသွင်ပင် ရှိနေသည်။ သို့သော် တစ်စုံတစ်ရာကိုတော့ ရဟန်းတော်က အလေးအနက် တွေးတော စဉ်းစားလာဟန်ရှိသည်။ ရဟန်းတော်၏ ခြေလှမ်းသည် လေးလေးနွေးနွေး ရှိလေစွ။

သို့ဖြင့် ကျောင်းပရုဏ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်မိသည့်အခါ ကျောင်းအဆောက်အအုံပေါ်သို့ မတက်ဘဲ ဇရပ်ရှိရာသို့ ရဟန်း တော် ဆက်လက်ကြွမြန်းသည်။ ပြီးမှ ဇရပ်၏လှေကားအရင်းတွင် ရပ်တန့်သည်။ အမှောင်ထု ဖုံးလွှမ်းနေသော ဇရပ်အတွင်းသို့ ရဟန်းတော် ကြည့်ရှုသည်။ လူသံသူသံ မကြားရ။ အားလုံးငြိမ်ဆိတ် နေသည်။

အချိန်အနည်းငယ် ဆိုင်းငံ့ပြီးမှ ရဟန်းတော်သည် လှေကားမှနေလျက် ဇရပ်ပေါ်သို့ တက်ရောက်သည်။ ပြီးလျှင် ဇရပ် ၏တံခါးပေါက်တွင် ရပ်လိုက်သည်။ ကပ္ပိယကြီးကို အသံပြုသည်

“ဒကာကြီး။ ဒကာကြီး”

မေးခနဲ အိပ်ပျော်နေရာမှ ကပ္ပိယကြီး နိုးလာသည်။ ကပ္ပာ တသီ အိပ်ရာမှ လူးလဲ ထလာသည်။

“မောင်ပဉ္စင်းပါကလား”

“ဒကာကြီး ဦးဇင်းနဲ့လိုက်ခဲ့စမ်းပါ”

ရှင်ဓမ္မဝိလာသသည် ထိုမျှသာ မိန့်ကြားသည်။ ပြီးနောက် ဇရပ်လှေကားရှိရာသို့ ပြန်လှည့်၍ ကြွမြန်းသည် အချိန်မတော်ကြီး ဘာကိစ္စများပါလိမ့်ဟု ကပ္ပိယကြီး တွေးလိုက်မိသည်။ ထိုအတွေးနှင့် အတူ ရဟန်းတော်၏နောက်သို့ ခပ်သုတ်သုတ် လိုက်လာသည်။ ရှင်ဓမ္မဝိလာသသည် ကျောင်းနှင့်ဇရပ်ကို ကူးသန်းရာ နတ်လမ်း အတိုင်း ရှေ့မှနေလျက် ကြွမြန်းသည်။ ကပ္ပိယကြီးကလည်း နောက် မှနေ၍ လိုက်သည်။ မကြာမီ ကျောင်းလှေကားထစ်များကို ကျော် လွန်ပြီးနောက် ကျောင်းပေါ်သို့ ရောက်ကြသည်။ ရဟန်းတော်က ထိုင်နေကျဖြစ်သော ဘုရားရှေ့ရှိ သင်ဖျာပေါ်တွင် တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်လိုက်သည်။ ကပ္ပိယကြီးက ရဟန်းတော်နှင့် နှစ်တောင်ခန့် အကွာတွင် ပုဆစ်တုပ်ထိုင်လိုက်သည်။

ကျောင်းပေါ်တွင် မှောင်မည်းနေသည်။ ရဟန်းတော်သည် ရုတ်တရက် မည်သည့်အကြောင်းကိုမျှ မမိန့်ကြားသေး။ ငြိမ်ဆိတ် လျက်ပင် ရှိနေသည်။ ကပ္ပိယကြီး၏ ရင်ထဲတွင် သို့လော သို့လော တွေးသည်။ ကူးတို့သူကြီး ဦးလာဘ၏ကောင်းမှုဖြစ်သော နာရီကြီး သည် အချက်မှန်မှန် လှုပ်ရှားနေသည်။

“မိန်းကလေးသားအမိဟာ အိပ်ပျော်နေသလား”

“မှန်လှပါ အတော်စောစောကလေးကတော့ စကားပြော နေသေးသားဘုရား။ ခုဆို အိပ်ပျော်လောက်ပါပြီ”

အတန်ကြာစကားပြတ်နေပြန်သည်။ ရဟန်းတော်သည် အသက်ကို မှန်မှန်ရွှိက်လိုက်သည်။ ရင်တွင်း၌ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းသည်။

“ခုဆိုရင် တစ်နာရီကျော်ရောမယ် ဒကာကြီး”

“ရှိလောက်ပါပြီ ဘုရား။ တပည့်တော် ကြည့်လိုက်ပါမယ် ဘုရား”

ကပ္ပိယကြီးသည် ပြောပြောဆိုဆိုထိုင်ရာမှ ထလိုက်သည်။ နာရီချိတ်ထားသောနေရာသို့ လျှောက်သွားသည်။ အိတ်ထဲမှ မီးခြစ်ကို ထုတ်လျက် ခြစ်ကြည့်သည်။

“တစ်နာရီ ခွဲသွားပြီဘုရား”

ပြောရင်းပင် ရဟန်းတော်ရှိရာသို့ ကပ္ပိယကြီးပြန်ရောက်လာသည်။ မူလအတိုင်းပင် ပုဆစ်တုပ် ပြန်ထိုင်သည်။ စိတ်ထဲက တော့ ဘာများပါလိမ့်ဟု ကပ္ပိယကြီးတွေးပြန်သည်။

“အချိန်သိပ်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီတော့ လိုတဲ့ကိစ္စရောက်အောင် ခပ်တိုတိုပဲ ဦးလင်းအမိန့်ရှိရမှာပဲ။ ဇရပ်ပေါ်မှာ အိပ်နေတဲ့ မိန်းကလေးသားအမိခေါ်ပြီး ဒကာကြီးတို့ ညောင်တုန်းမြို့ဘက်ကို သွားကြပေတော့”

“ဘာကိစ္စလဲ ဘုရား။ ဘယ်တော့သွားရမှာလဲ ဘုရား။ ဘယ်သူ့ဆီကို သွားရမှာလဲ ဘုရား” ကပ္ပိယကြီး အံ့အားသင့်နေသည်။

“နေဦးလေ။ ဦးလင်းအမိန့်ရှိတဲ့စကားကို ဒကာကြီး ဆိုအောင်နားထောင်ဦးမှပေါ့။ သွားရမှာက ခုမကြာခင်ပဲ သွားရလိမ့်မယ်။ ဒကာကြီး ပိုင်ရာပိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းပစ္စယကလေးတွေ

မိန်းကလေးသားအမိရဲ့ ပစ္စည်းပစ္စယကလေးတွေကို အားလုံးတစ်ပါးတည်း သူ့ဆောင်သွားကြရလိမ့်မယ်။ နောက်တစ်ခုက ဒကာကြီးရော ဒီမိန်းကလေးသားအမိရောပေါ့လေ။ ခုလိုသွားရမှာက ဒီရွာ၊ ဒီကျောင်း၊ ဒီဇရပ်က အပြီးအပိုင်တစ်ခါတည်း ထွက်သွားရခြင်းပဲလို့ သဘောပိုက်ကြရမယ်။ နောက်ထပ်ပြီး ပြန်လာနိုင်စရာ အကြောင်းဟာ ဦးလင်းအနေနဲ့တော့ လမ်းမမြင်ဘူး ဒကာကြီး”

“ဘာကို အမိန့်ရှိချင်တာလဲ။ မောင်ပဉ္စင်း။ မောင်ပဉ္စင်း မိန့်ကြားချက်ကို တပည့်တော် နားမလည်ဘူး”

ကပ္ပိယကြီးရင်ထဲတွင် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သွားသည်။ အကြောင်းတစ်ခုရှိပြီဟူ၍တော့ ကပ္ပိယကြီး တွေးလိုက်မိသည်။

“မှန်ပါတယ် ဒကာကြီး။ ဦးလင်းရဲ့မိန့်ကြားချက်ကို ဒကာကြီး ခုတ်တရက် နားရှင်းမှာတော့ မဟုတ်ပေဘူး။ ဦးလင်းထပ်ပြီး မိန့်ကြားရရင် ဒကာကြီးနဲ့ ဒီမိန်းကလေးသားအမိတင် မဟုတ်ဘူး။ ဦးလင်း ကိုယ်တိုင်ပဲ တစ်နာရီ နှစ်နာရီအချိန် ကလေးအတွင်းမှာ ဒီရွာနဲ့ ဒီကျောင်းကို စွန့်ခွာရလိမ့်မယ်”

“ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား။ ဖြစ်ပျက်တဲ့ကိစ္စကို တပည့်တော် သိခွင့်ရမယ်ဆိုရင် သိပါရစေဘုရား”

ကပ္ပိယကြီးအသံမှာ တုန်တုန်ခိုက်ခိုက် ဖြစ်လာသည်။

“စိတ်နှလုံးမချမ်းသာရမည့်ကိစ္စကြီးပဲ ဒကာကြီး။ အင်းမိပေမဲ့ အဲဒီစိတ်နှလုံး မချမ်းသာရမည့်ကိစ္စကြီးကိုပဲ တရားဓမ္မနဲ့ ဦးလင်းတို့ ဖြေဖျောက်ကြရလိမ့်မည်။ နောက်တစ်ခုက ဘယ်သူမပြုမိမှုဆိုသလို ကိုယ့်အကြောင်းတရားနဲ့ ကိုယ့်အကျိုးတရား ဆက်စပ် ဖြစ်လာတာပဲလို့ စွဲမှတ်ကြရမယ်။ ဘယ်သူ့ဘယ်ဝါ တစ်ဦး

တစ်ယောက်ရဲ့ အဆိုးမှမဟုတ်ဘူးလို့လည်း သဘောပိုက်၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်ရမယ်။ နောက်တစ်ခါ ဦးဇင်းမိန့်ကြားချက်ကိစ္စတွေကို ဒကာကြီးတစ်ဦးတည်းရဲ့ ဝမ်းထဲမှာပဲ မျိုသိပ်ထားရလိမ့်မယ်”

“မှန်လှပါဘုရား။ တပည့်တော် အာမဘန္တေခံပါတယ်။ ဘုရား”

ကပ္ပိယကြီး ရှေ့တိုးလာသည်။ နှစ်တောင်အကွာလောက်မှ တစ်တောင်အကွာရောက်လာသည်။

“ရွာသားတွေဟာ ဒီမိန်းကလေးရဲ့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့ ဦးပဉ္စင်းအပေါ်မှာ သံသယရှိနေကြတယ်။ အရှင်းဆုံး မိန့်ကြားရရင် သံသယတင်မဟုတ်ကြတော့ဘူး။ အခိုင်အမာ စွပ်စွဲနေကြတယ်။ ဒီကလေးဟာ ဦးဇင်းနဲ့ မိန်းကလေးတို့ ဖြစ်ကြပျက်ကြလို့ ရတဲ့ ကလေးလို့ ယူဆကြတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ဒီမိန်းကလေးသားအမိကို ဇရပ်ပေါ်၊ ကျောင်းပေါ်မှာ ခေါ်တင်ထားတယ်လို့ သူတို့ ထင်နေကြတယ်”

“ဘုရား . . . ဘုရား”

ကပ္ပိယကြီး ဘုရားတသည်။ စောစောကထက် တိုး၍ တုန်ခိုက်လာသည်။ ဘုန်းကြီးအမှု ရွာမပတ်ဘဲ၊ ရွာအမှု ဘုန်းကြီးပတ်ပါရောလား။

“ကဲ . . . ကပ္ပိယကြီး ဦးဇင်းတို့လည်း ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး ခုလို လူ့အမြောက်အမြားရဲ့ဒေါသမီးတောက်ကို မဆိုထားနဲ့ မိမိမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အမျက်ဒေါသကိုတောင် တကယ်တမ်းကျတော့ ငြိမ်းသတ်နိုင်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ကိုယ်မနိုင်တဲ့တာဝန်ကို ဘာကြောင့် လုပ်ချင်တာတုန်း။ မနိုင်တဲ့ဝန်ကို သွားလုပ်မိရင် မိမိမှာရော

တစ်ဖက်သားမှာပါ ပိုပြီး အန္တရာယ်ကြီးမားလာစေနိုင်တယ်။ ဒီမိန်းကလေးကို ရှင်းလင်းခိုင်းရင်လည်း ကျားအုပ်ထဲကို သမင်တစ်ကောင် ချပေးလိုက်တာနဲ့ ဘာထူးအံ့မှာလဲ။ ကျွတ်ကျွတ်ဝါးစားလိုက်မှာပေါ့ ဒကာကြီး။ အဲသလိုဖြစ်လာရင် ဦးဇင်းတို့ ဒကာကြီးတို့မှာ တာဝန်ကင်းပါ့မလား”

“တကယ့်ကို ကြောက်ခမန်းလိလိပါကလား ဘုရား”

ကပ္ပိယကြီး သဘောပေါက်သွားသည်။ လူစုလူဝေး၏ ဒေါသအမျက်ကို ချေဖျက်ရန် မလွယ်ကူပါကလား။ ရဟန်းတော်ပင် မစွမ်းဆောင်နိုင်ဆိုက သူ့အနေနှင့်ဝေလာဝေး။ ပြောစရာမရှိ။ သူလို ကျောင်းကျွန်၊ ဇရပ်ကျွန်၊ သက်ကြားအိုကြီးတစ်ယောက်ကို ရွာသားတွေက ကြောက်မှာတဲ့လား။ သူ့ပြောစကား နားထောင်မှာတဲ့လား။

တိုင်ကပ်နာရီမှ (၂) နာရီ ထိုးလေပြီ။

“ကဲ . . . အချိန်ရှိတုန်း သွားဖို့ရာ စီစဉ်ပေတော့ ဒကာကြီး။ မိန်းကလေးကိုတော့ သင့်တော်သလို ဒကာကြီး ကြည့်ပြောပေတော့။ ညောင်တုန်းဘက်ရောက်တော့လည်း အလိုအလျောက်မှီခိုစရာ တလေးများ ရကောင်းပါလိမ့်မယ်။ သူကြီးကတော်များကို အကူအညီ တောင်းတန်တောင်းပြီး ရောင်းဝယ်အသက်မွေးကြပေတော့”

“ဒီလိုဆိုရင် ဘုရား . . . ။ မောင်ပဉ္စင်းဟာ တပည့်တော် တို့နဲ့အတူတူ ညောင်တုန်းဘက်ကို ကြွပါဘုရား”

အပိုက်ကစ ပြဿဒိမီးလောင်သောက်စွဟု ကပ္ပိယကြီး တွေးသည်။

“အဲဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သုသာန်ဇရပ်ပေါ်မှာ သူတို့တစ်တွေ စည်းဝေးတိုင်ပင်ကြတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ အရက်ချိန်တုံးခေါက်တာနဲ့ ကျောင်းနဲ့ဇရပ်ကို လာပိုင်းကြလိမ့်မယ်။ ဦးဇင်းကိုရော၊ ဒကာကြီးကိုရော၊ မိန်းကလေးသားအမိကိုရော အန္တရာယ်ပြုကြလိမ့်မယ်။ ကျောင်းပေါ်၊ ဇရပ်ပေါ်က မောင်းနှင့်ချလိမ့်မယ်။ ရွာကနေ မောင်းထုတ်ကြလိမ့်မယ်”

“ဒီကိစ္စကို ဖြေရှင်းမိန့်ကြားမယ် ဆိုရင်ကောဘုရား၊ အစကတော့ ဒီမိန်းကလေးရဲ့ လင်ယောက်ျားဟာ ဟို မိုးမခ”

ကပ္ပိယကြီးအသံ တုန်တုန်ယင်ယင် တင်လျှောက်သည်။ ရဟန်းတော်အတွက် စိတ်နှလုံး ထိခိုက်လွန်းသောကြောင့် စကားဆုံးအောင် မလျှောက်တင်နိုင်။

“အင်း . . . ဒီကိစ္စတွေကို ဦးဇင်း ဘာမှ မသိဘူး ဒကာကြီး သုသာန်ဇရပ်ပေါ်မှာ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ပြောကြဆိုကြတာကို ကြားခဲ့ရတော့ ဦးဇင်း သဘောပေါက်ရတယ်။ အဲဒီမှာပဲ ဦးဇင်း ဝင်ရောက်ပြီး ဖြေရှင်းလိုက်မယ်လို့ စိတ်ကူးမိသေးတယ်”

“ဒီမိန်းကလေးကိုပါ ခေါ်သွားပြီး ရှင်းလိုက်ရင် ပိုကောင်းမယ် ဘုရား။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ကျောင်းနှင့်ဇရပ်ကို သူတို့လာပိုင်းရှင်းပြလိုက်ရင်ကော ဘုရား။ တပည့်တော်လည်း ရှင်းပြမယ်ဘုရား”

“ဒေါသမီး၊ မောဟမီး အပြင်းအထန်တောက်လောင်အားကောင်းနေတဲ့ အချိန်အခါမှာ ငြိမ်းသက်နိုင်ဖို့ဆိုတာဟာ တယ်ပြီး မလွယ်လှဘူး။ ဒကာကြီးရဲ့။ တော်ရုံသဖြင့် အရည်အချင်း တော်ရုံသဖြင့် အစွမ်းသတ္တိတို့နဲ့မရဘူး”

“ဒါမှ မဟုတ်ရင် မောင်ပဉ္စင်းကြွရာနောက်ကို တပည့်တော်တို့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုဖို့ လိုက်ပါရစေလားဘုရား”

ကပ္ပိယကြီးသည် မျက်ရည်ဖြိုင့်ဖြိုင် စီးကျလာသည်။ ဒီတစ်ကြိမ်တော့ ရဟန်းတော်အား လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်တင်သည်။ အသံတင်မက လက်နှစ်ဖက်သည် တဆတ်ဆတ် တုန်နေသည်။

“ဟို ဒုက္ခသည် မိန်းကလေးသားအမိရဲ့ အသက်ကို ဦးဇင်းတို့ ဒကာကြီးတို့ လျစ်လျူမရှုအပ်ဘူး။ တတ်နိုင်သလောက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးပါလို့ ဒကာကြီးကို ဦးဇင်း မေတ္တာရပ်ခွင့်တယ်”

“မှန်လှပါဘုရား . . .”

“သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု။ အင်း . . . နောက်တစ်ခုက ဒကာကြီးတို့နဲ့အတူ ထွက်ခွာသွားမယ်ဆိုရင် ဦးဇင်းအပေါ်မှာ သံသယရှိနေတဲ့ လူတွေအဖို့ ပိုပြီး သံသယတိုးပွားလာတာနဲ့အမျှ အကုသိုလ်တရားဟာ ပိုပြီးကြီးမားလာစေနိုင်တယ်။ တကယ်ဆိုတော့ သူတို့တစ်တွေဟာ ဦးပဉ္စင်း ဒကာကြီးတို့ရဲ့ ကျေးဇူးရှင်တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီသူတွေရဲ့ ကောင်းသောအကျိုးတရားကို ဦးဇင်းတို့ လိုလားအပ် ဧည့်ရှုအပ်တယ်”

သည်တစ်ကြိမ် စကားဆုံးလျှင် ရဟန်းတော်သည် ဘုရားဆောင်ဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်။ ပုဆစ်ဒူးထုပ်လျက် ဘုရားရှင်ရုပ်ပွားတော်မြတ်အား ဦးခိုက်သည်။ ပြီးနောက် ဘုရားဆောင်ရှေ့မှ ထသည်။ ကျိန်းစက်သည့်အခန်းအတွင်း ဝင်ရောက်သွားသည်။ လိုအပ်သော ရဟန်းတစ်ပါး၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းအနည်းငယ်မျှ ယူငင်ပြီး ပြန်ထွက်လာသည်။

ကပ္ပိယကြီး ဦးဖိုးသည် လက်နှစ်ဖက်ကို ယှက်ကာ တရွိုက် ရွိုက်ဖြင့် ရဟန်းတော်၏နောက်ပါးက ကပ်လိုက်နေသည်။ မကြာမီ ရဟန်းတော်သည် သပိတ်ကိုလွယ်လျက် ကျောင်းထက်မှ ဆင်းသက် လေသည်။ ကပ္ပိယကြီးသည် ခုချိန်ထိ တကောက်ကောက်လိုက်နေဆဲ။ တရွိုက်ရွိုက်တငင်ငင် ရှိနေဆဲ။

ရဟန်းတော်သည် ကျောင်းအဆောက်အအုံရှေ့၌ ခြေစုံ ရပ်သည်။ ရွာဆီသို့ မျက်နှာမူလျက် စိတ်မှတ်ဖြင့် ရွာကို ကြည့်သည်။ ပြီးနောက် ကျောင်းအဆောက်အအုံကို ကြည့်ရှုသည်။ ရွာသူ ရွာသားများသည် ကျောင်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကွမ်းစသော ပစ္စည်း များဖြင့် ကျေးဇူးပြုခဲ့ကြပေသည်။ ဤကျောင်းသင်္ကန်း၏ အရိပ် အာဝါသကို ခိုလှုံလျက် တရားဓမ္မများ အားထုတ်ခဲ့ရပေသည်ဟု ရဟန်းတော် နှလုံးသွင်းလေသည်။

“ဒကာကြီး... ဘေးအန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ရာ မကြုံခင် အချိန်မီ ထွက်သွားကြဖို့... ဦးဇင်း တိုက်တွန်းချင်တယ်။ အချိန်က လူကို မစောင့်ဘူး ဒကာကြီး... ”

“မှန်လှပါဘုရား...။ တပည့်တော် အရှင်ဘုရားကို နောက်ဆုံး ဦးခိုက်ပါတယ် ဘုရား... ”

မြေတွင်ထိုင်ချလိုက်ပြီး ရဟန်းတော်အား ကပ္ပိယကြီး ဦးတိုက်သည်။ အသက်အရွယ် ကြီးမားသော်လည်း ကပ္ပိယကြီး စိတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်။ ပင်ပန်းကြီးစွာ ငိုရွိုက်သည်။ မျက်ရည် ပေါက်ပေါက်ကျသည်။

အတန်ကြာ၍ ကပ္ပိယကြီး ခေါင်းအမော့လိုက်တွင် ရဟန်း တော်သည် သူ့ကို ကျောခိုင်းလျက် သုသာန်ဇရပ်သို့ သွားရာ

လမ်းအတိုင်း ကြွမြန်းနေလေသည်။ ဒုက္ခဋီသင်္ကန်းကို ပခုံးတစ်ဖက် တွင်တင်လျက် ယပ်ကို ပခုံးတစ်ဖက်က ထမ်းလျက် သပိတ်ကို လွယ်လျက် တရွေ့ရွေ့ထွက်ခွာ ကြွမြန်းသွားသော ရဟန်းမြတ်၏ သဏ္ဍာန်သည် မျက်ရည်များ အသွယ်သွယ်ကျဆင်းနေသော ကပ္ပိယကြီး၏အမြင်မှာ တဖြည်းဖြည်း ပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။

ကျွန်တော်ကား ဘာများ တတ်နိုင်ဦးမည်နည်း။ လင်းယုန် သစ်လွင်၏ ဓမ္မဝိလာသ၏ စာပေဩဇာကား နှလုံးသားကို ဗဟိုပြု ၍ မှန်တိုင်းထန်သွားခဲ့လေသည်။ လူ့ဘဝတွင် ဖြစ်တတ်သော အနိမ့်အမြင့်အကြောင်းကို ရေလုပ်သားတံငါသည်နှင့် ဇာတ်တည် ထားသည်။ လူတို့၏ ရှုပ်ထွေးပွေလီသော ဖြစ်စဉ်ကိုပြသည်။ ဓမ္မဝိလာသ၏ ဇာတ်ကောင်သရုပ်ဆောင် သက်ရောက်မှုသည် ထက်မြက် စူးစူးနစ်နစ်ရှိလှသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်

“အကြင်နာအလှနှင့် မေတ္တာတရား”

အလှရှားချိန်၊ မာနဒေါသ
မောဟပင်လယ်၊ အလှကွယ်ချိန်၊
မေတ္တာရွှန်းလက်၊ အလှကွက်ကို၊
ပြက်ခနဲမြင်၊ ကျွန်ုပ်ရင်ဝယ်၊
လန်းရွှင်ကြည်နူးမိတကား။ ။

စလင်းခင်မောင်ရည်၏ ဓမ္မဝိလာသသို့ ၂၇ မေဖော်ဝါရီလ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ရေးတဲ့ကဗျာအတိုင်း စာပေဩဇာကြီးမားလှချေသည် တကား။

ရန်အောင်ဘဝ ရန်အောင်စာ

ဆရာကြီးရန်အောင်၏ အလွမ်းပြေဝတ္ထု “ဝဋ်နှင့်ကြမ္မာ မလွတ်သာ”ကို ကျွန်တော် ဖတ်မိပါသည်။ ကျွန်တော် ရင်ခုန်သံ မြန်သွားပါသည်။ ဆရာကြီးရန်အောင်စာတွင် -

သို့သော် . . .

တစ်ညတွင် ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ မောင်ဩဘာ၏အခန်းတွင် ချစ်တင်းနှိုးနှော ချစ်စကားပြောနေကြစဉ် ပြင်းထန်သော တံခါးပုတ်သံကို ကြားသဖြင့် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်စွာ တံခါး ဖွင့်လိုက်ရာ မိန်းကလေး၏ ဘကြီးဆိုသူ ဝင်လာပြီး တစ်စုံတစ်ရာ ကို အော်ဟစ်ပြောလိုက်သဖြင့် မောင်ဩဘာ မိုးကြိုးပစ်ခံလိုက်ရ သလို တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားသည်။

“ဟေ့ကောင် . . . ဒါ . . . ငါ့မယားကွ”

ထိုစဉ်က မောင်ဩဘာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားသလို ယခု အသက်(၈၀)ကျော်အရွယ် ဦးဩဘာသည်လည်း တုန်လှုပ် ချောက်ချားမိသေး၏။ ဦးဩဘာ၏နားထဲတွင် ဒေသနာတော် တစ်ရပ်ကို ကြားယောင်မိသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသူ၏ နောက်သို့ ကောင်းမှုကုသိုလ်အကျိုးဆက်သည်။ အရိပ်မဟလိုက် ၏။ မကောင်းမှုဒဏ်သည် နွားခြေရာကို လှည်းဘီးနင်းသကဲ့သို့

နင်းချေလိုက်ပါတတ်၏။ ငယ်စဉ်က ဝဋ်ကြွေးအတွက် တစ်သက်လုံး အိမ်ထောင်ရေးသောက၊ ဒုက္ခတွေ့ ရောက်ရလေရောသလားဟု ဦးဩဘာတွေးမိ၏။ ပုထုဇဉ်ဟူသည် အရှုံးနှင့်တူ၏။ အစဉ်သဖြင့် လှိုပင် မိုက်မိ၊ မှားမိတတ်၏။ ထိုမိုက်မိ မှားမိသော မကောင်းမှု အတွက် မကောင်းပြစ် မကောင်းဒဏ်ကို မိမိ ခံရမည်သာဖြစ်၏။ ဘဝအဆက်ဆက် သံသရာတစ်လျှောက်လုံးမှပါခဲ့သည် မကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံတို့ ပျောက်ပကင်းစင်အောင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နည်း ခို့ပါ၏။ မမြဲသော အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခ၊ အနှစ်သာရမရှိ၊ မစိုး မပိုင်သော အနတ္တကို တကယ်ပိုင်ပိုင်သိလျှင် အကုသိုလ်မှန်သမျှ ပျောက်သည့်ပြင် အပါယ်တံခါးပိတ်၍ နိဗ္ဗာန်တံခါး ပွင့်လေတော့ သည်။ ဦးဩဘာက ညည်းညူမြည်တမ်းလိုက်၏။ “ဝဋ်နှင့် ကြမ္မာ မလွတ်သာ၊ သံသရာရှည်လှသည်”

စပယ်ဦး အမှတ်(၁၀)၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ ရန်အောင်။

* * *

ဆရာကြီး ရန်အောင် ဘဝ၊ ဆရာကြီး ရန်အောင် စာကို ကျွန်တော်အလွမ်းမပြေနိုင်အောင် တသသ ဖြစ်နေရသည်။ ဆရာ ကြီးနှင့် ကျွန်တော်သည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ရွှေသမင်စာပေတိုက်၊ ရတနာမွန်မဂ္ဂဇင်းတွင် မြန်မာ့ရိုးရာ ဒီဇိုင်းမောင်အေးမြင့်၏ မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် စတင် သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး သမီး မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ ငွေစာရင်းဌာနမှ ဒေါ်ချယ်ရီနှင့် စာမူခထုတ် တိုင်း ကြုံသဖြင့် ဆရာကြီးကျန်းမာရေး၊ စာပေရေးရာ၊ ဘာသာရေး ကို မေးရသည်။ ဆရာကြီးဘဝကား ထူးဆန်းလှ၏။ ၁၉၈၀-၈၈ အချိန်တွင် ဆရာကြီး မိမိခြေထောက်တွင် ရပ်တည်၍ ဘဝ

အားမာန် ပြခဲ့သည်။ လောက၏ အနိမ့်အမြင့်ကို ရဲရဲရင့်ရင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ စာပေကို သက်ဆုံးတိုင် မြတ်နိုးသူပီပီ ကဗျာနှင့်သာ စကားပြောတတ်သည်။ ဆရာကြီးနှင့် တွေ့တိုင်း လက်တန်းကဗျာဖြင့်သာ ဆိုတတ်သည်။ တစ်ခါတုန်းက စာပေဗိမာန်အနီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် -

- * ဟဲ . . . ယောနက
ဝါပြောပြမည်
ဘဝ သည်ပင်လယ်တွင်း
ဆင်းရဲခြင်းကင်းရန်ရည်
လမ်းပြဆောင်ပြီ။
- * စိတ်ထားတည်ကြည်
စိတ်ညီညီဖြူဖြူထား
စိတ်မှားကို စိတ်အားနဲ့ပယ်
စိတ်သွားမယ် ထိန်ထိန်လင်းအောင်
စွမ်းဆောင်ပါမင်း။

ရန်အောင်

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးရန်အောင်အကြောင်းကို ရေးသားရလျှင် ဆုံးတော့မည်မဟုတ်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ကျွန်တော် ပြောလိုပြလိုသော အကြောင်းအရာကောင်းသို့ ဆိုက်ရောက်တော့မည် မဟုတ်။ ကျွန်တော် ရင်တွေ ခုန်နေပါသည်။ ကျွန်တော် ရင်တွေ တုန်နေပါသည်။ ရင်ခုန်သံ နည်းနည်းမြန်နေသည်။ တခြားမဟုတ်ပါ။ ရန်အောင်ဘဝ၊ ရန်အောင်စာများထဲက ရန်အောင်၏ သမုဒယကလေးကို လက်ညှိုးညွှန်လိုပါသည်။

သမုဒယရန်အောင်

(၁)

ကျွန်တော်အမည် ငပွေး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ၁၀တုတ်တုတ် မျက်စိမွှေးမွှေး ဖြစ်နေတော့ ပွေးကလေးနဲ့တူတယ် ဆိုပြီး ငပွေးလို့ ခေါ်ကြတာပါ။ ကျွန်တော် ငပွေးနဲ့ ပွေးသတ္တဝါဟာ သဘာဝချင်းလည်း တူပါတယ်။ ပွေးကောင်ဟာ မြေကြီးထဲမှာ တွင်းတူးနေကြသလို ကျွန်တော်ဟာလည်း မြေကြီးကို ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးပြီး အသက်မွေးတဲ့ လယ်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ လယ်သမားတို့ထုံးစံ ဓမ္မတာအတိုင်း မိုးကျလာရင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး၊ ဆောင်းရာသီရောက်လို့ ကောက်ပင်တွေမှည့်တဲ့အခါ ရိပ်သိမ်း၊ နွေရာသီမှာ ထင်းခုတ်၊ လယ်ကန်သင်းပြုပြင်၊ အိမ်မိုး စသည်ဖြင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး မနားတမ်း လုပ်ရပါတယ်။ သီတင်းဝါလကျွတ်လို့ အလှူအတန်းပွဲလမ်းသဘင်ရှိရင် ပျော်ရရွှင်ရ စိတ်ကြည်နူးရသပေါ့လေ။ ဒါလောက်ပါပဲ။ ကျွန်တော်ဘဝမှာ ထူးထူးခြားခြား ဆန်းဆန်း ကြယ်ကြယ် ဘာမှ မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒီလိုနှင့်ပဲ ကျွန်တော် အသက် အစိတ်အရွယ် လူပျိုဖားဖား ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ရည်းစား သနာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ အဲ ကြုံမယ့် ကြုံတော့ ခင်ဗျာ။

(၂)

ကျွန်တော်တို့ ဘောကလွတ်တစ်ရွာလုံး ဟိုလေး တကျော်ကျော် ဖြစ်တဲ့ကိစ္စ ကြုံရပါတယ်။ “ရန်ကုန်မြို့က ဆရာကတော်တစ်ယောက် သူ့လင်နဲ့ ကွဲလာပြီး ဒီရွာရောက်လာတယ်” ဆိုတဲ့ သတင်းပါပဲ။ အဲဒီဆရာကတော်ဆိုတာရဲ့ မောင်က

ကျွန်တော်တို့ရွာမှာနေလို့။ သူ့မောင်အိမ်မှာ တည်းခိုနေထိုင်သတဲ့။ သူ့မောင် ကိုသိန်းမောင်နှင့် ကျွန်တော်က အလွန်ခင်မင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုသိန်းမောင်တို့အိမ်ကို ကျွန်တော်အလည်သွားရင် ဆရာကတော်ကို အကဲခတ်ကြည့်ရှုပါတယ်။ အံ့ဩစရာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ရွာသူရွာသားတွေအားလုံးလည်း အံ့ဩကြပြီး အထူးအဆန်းအဖြစ်နဲ့ ဟိုလေးတကြော်ကြော် ပြောနေကြတာ ဒါကြောင့် ကိုးလို့ ကျွန်တော်တွေးပြီး အံ့ဩမိပါတယ်။ ဆရာကတော်ရဲ့ အသက်ခန့်မှန်းဖို့ ခက်ပါတယ်။ အင်မတန်ချော၊ အင်မတန်လှတဲ့ အမျိုးသမီးဖြစ်တော့ အသက်နှင့်မလိုက်အောင် အရွယ်တင်နေ တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။

သူ့အသက် ၄၀ လောက် ရှိလေမလားလို့ ကျွန်တော် ခန့်မှန်းကြည့်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ့မောင်ကိုသိန်းမောင် က အသက် ၃၀ ကျော်ပြီ ဖြစ်တာကို ကျွန်တော် သေသေချာချာ သိနေလို့ပါ။ သို့ပေမဲ့ ဆရာကတော်ရုပ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အသက် ၃၀ ထက် မကြီးသေးဘူးလို့ ထင်စရာပဲပေါ့ခင်ဗျာ။

(၃)

အလျင်ကလဲ ကိုသိန်းမောင်တို့အိမ်ကို ကျွန်တော်မကြာ မကြာရောက်ပါတယ်။ အခုတော့ သူ့အစ်မ မိန်းမချောကြီး ရောက် နေတဲ့အတွက် ပိုပြီးတောင် ရောက်ပါသေးတယ်။ ကိုသိန်းမောင်လို ပဲ ကျွန်တော်က “မမ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူ့ကိုယ်သူလည်း “မမ ကလေ...၊ မမကလေ...” ဟု သုံးနှုန်း ပြောဆိုတတ်ပါတယ်။ မမကလည်း ကျွန်တော့်ကို အင်မတန်ခင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်တာပဲကြည့်လေ... “အပွေး” တဲ့။

ခိုင်းစရာရှိရင် ကျွန်တော့်ကိုပဲခိုင်းတယ်။ အို ကုန်ကုန်ပြော လိုက်မယ်။ မမ နှိပ်ပေးဖို့တောင် ကျွန်တော်ကိုပဲ ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်မအားလိုက်နဲ့ အားရင် မမဆီ ရောက်သွားတော့တာပဲ။ မမဆီရောက်ရင် “မမ ကျွန်တော့်ကို ဘာခိုင်းမလဲ” လို့ မေးပြီး သူ ခိုင်းသမျှ ကုန်းရုန်းလုပ်တော့တာပါပဲ။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် မမကို ကျွန်တော် သံယောဇဉ်တွယ်နေပါပြီ။ မမနဲ့တွေ့ရင် လောကကြီးကို မေ့နေတယ်ပဲ ဆိုပါတော့ခင်ဗျာ။ သို့ပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ချင်းဟာ မမနဲ့မောင်လေးအဖြစ်မျိုးနဲ့ပဲ တစ်သက်လုံး စခန်းသွားရတော့မှာ ပါပဲလို့ တွေးမိပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ခင်ဗျာ။

(၄)

ကျွန်တော် ကံကောင်းတယ်လို့ပဲ ပြောရမလား...။ ကံဆိုးတယ်လို့ပဲ ပြောရမလား... မသိတော့ပါဘူး။ တစ်နေ့မှာ တော့ အလွန့်အလွန်ထူးခြားတဲ့ အဖြစ်ထူးကြီးတစ်ရပ်နဲ့ ကြုံရပါ တယ်။

“ဟေ့... ငပွေး။ ငါ... ကျောက်တန်းမြို့ကို သွားစရာ ရှိလို့ ဒီနေ့ည ပြန်ရောက်ချင်မှ ပြန်ရောက်မယ်။ ငါ... မရှိတုန်း ငါ့ အိမ်နဲ့ ငါ့အစ်မကို စောင့်ရှောက်လိုက်...” တဲ့... အဲဒါ ကိုသိန်းမောင်ရဲ့စကားဖြစ်ပါတယ်။ ကိုသိန်းမောင်က သူ့အိမ်နဲ့ သူ့အစ်မကို ကျွန်တော့်အပ်ပြီး ကျောက်တန်းမြို့ကိုသွားသည်။ အဲဒီ ညမှာ သူ့ပြန်မလာလို့ သူ့အိမ်မှာ ကျွန်တော် စောင့်အိပ်ရတယ်။ မမက ကျွန်တော့်ကို အနင်းအနှိပ်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်က နင်းနှိပ် ပေး။ ကျွန်တော်လည်း သွေးနဲ့သားနဲ့ကိုယ်ပဲ မဟုတ်ပါလား ခင်ဗျာ။

(၅)

အဲဒီနောက်တော့ . . . ကျွန်တော် အပူခန်း ရောက်တော့ တာပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ မမယောက်ျား ဆရာဆိုတဲ့ လူကြီးလိုက်လာမှာကို ပူပန်စိုးရိမ်နေရပြီလေ . . . ။ မမနဲ့ကျွန်တော် မကင်းမရှင်း ဖြစ်ပြီးတော့မှပဲ သူ့လင်ကြီးအကြောင်း သေသေချာချာ သိရပါတော့တယ်။ သူတို့ချင်းက ကွာရှင်းပြတ်စဲလာကြတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့ . . . ။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် စကားများ ရန်ဖြစ်ပြီး မမက ပစ္စည်းတွေယူပြီး အိမ်ပေါ်က ဆင်းလာခဲ့တာတဲ့။ ဒီတော့ . . . သူ့ယောက်ျားကြီး အချိန်မရွေးလိုက်ချင် လိုက်လာနိုင်တယ်တဲ့ . . . ။ တကယ်လို့ . . . သူ့ယောက်ျားကြီး လိုက်လာပြီး မမကို များ ပြန်ခေါ်သွားရင် . . . ။

ကျွန်တော် ဆက်ပြီး မတွေးဝံ့တော့ပါဘူး ခင်ဗျာ . . . ။ ကိုသိန်းမောင်ကတော့ သူ့ထုံးစံအတိုင်း အိမ်ကပ်ရက် နည်းပါတယ်။ ဟိုမြို့သွား၊ ဒီရွာသွားနဲ့ ခရီးထွက်နေတာများတော့ မမနဲ့ကျွန်တော် နှစ်ယောက်တည်းနေကြရပါရဲ့ . . . ။ သို့ပေမဲ့ ကျီးလန့်စာစားဆိုတာလို မမယောက်ျားကြီးများ လိုက်လာလေမလားလို့ တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့် ဖြစ်နေရပါတယ်။

“မမယောက်ျား လိုက်လာပြီး ခေါ်ရင် မမလိုက်သွားမလား . . . ” လို့ ကျွန်တော်က မေးတော့ မမက ဘာမှပြန်မပြောဘဲ ပြုံးနေတယ်။ သို့ပေမဲ့ . . . ခင်ဗျာ . . . ။

(၆)

တစ်ညပေါင်ဗျာ . . . ။ ကိုသိန်းမောင် ခရီးထွက်သွားလို့ အိမ်မှာ မမနဲ့ကျွန်တော်ပဲ ရှိပါတယ်။ ညသန်းခေါင်ယံလောက်မှာ မမအမည်ကို ခေါ်သံကြားလို့ အိပ်ပျော်နေရာက နိုးလာပါတယ်။

“ခေါ်နေတာ ဘယ်သူတုန်း . . . ” လို့ မမက မေးတယ်။

“ငါပါ . . . ”

“ဆရာလား . . . ”

“အေး . . . ဟုတ်တယ် . . . ”

ကျွန်တော့်ငယ်ထိပ် မြွေပေါက်လိုက်သလို မိုက်ခနဲဖြစ်သွားပြီး သူတို့နောက်ထပ် ပြောနေကြတဲ့ စကားသံတွေကိုတောင် ကျွန်တော် မကြားနိုင်တော့ပါဘူး။

“အပွေးက ဒေါ်ဘုမကို အမြန်သွားခေါ်ခဲ့ . . . ။ မင်းက တခြားမှာ ရှောင်နေပါ . . . ”

မမရဲ့အမိန့်အတိုင်း ကျွန်တော် နောက်ဖေးပေါက်က ထွက်ပြီး အိမ်နီးချင်း ဒေါ်ဘုမကိုခေါ်ပြီး မမဆီ ပို့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က ဒေါ်ဘုမတို့အိမ်မှာပဲ ပုန်းခိုနေပါတယ်။ စီစဉ်ပုံက ဒီလိုလေ . . . ။ မမဟာ အဖော်အဖြစ် ဒေါ်ဘုမနှင့် နှစ်ယောက်တည်း နေကြတယ်လို့ သူ့လင်ကြီးက ထင်အောင် အကွက်ဆင်တာပါ . . . ။ အဲဒီအချိန်မှာ စဉ်းစားသာကြည့်ကြပါ တော့။ ကျွန်တော် ဘယ်လို ဖြစ်နေမလဲဆိုတာကို . . . ။ သို့ပေမဲ့ . . . ခင်ဗျာ . . . ။

နောက်နေ့ မနက်ကျတော့ မမအိမ် သွားကြည့်တဲ့အခါ မမကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး . . . ။ ဒေါ်ဘုမက ပြောပြတယ်။

“မနက် အစောကြီး လေးနာရီလောက်မှာ ဆရာကတော်နဲ့ သူ့
ယောက်ျားကြီး ထွက်သွားကြပြီတဲ့ . . . ” ကျွန်တော် အရှု့ဖြစ်ပါလေ
ရာ ခင်ဗျာ . . . ။ ‘သောင်ပြင်မှာ လွတ်တဲ့ခွေ . . . ’ ဆိုတဲ့စကားပုံ
နို့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် စကားပုံကတော့ ‘မီးပုံထဲကျတဲ့ ငပွေး
. . . ’ ပါ ခင်ဗျာ . . . ။

ကျွန်တော် မစားနိုင်၊ မအိပ်နိုင် ပုန်သောက အကြီးအကျယ်
ရောက်တော့တာပါပဲ။ “ဘယ်သူမပြု မိမိမှ” ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း
ကျွန်တော်က တွယ်တာမိ၊ စွဲလမ်းမိ၊ သံယောဇဉ် ဖြစ်မိတာကိုး။
ဒီတော့ . . . အခုလို ကွဲရာ ဝေးပြန်တော့ သံယောဇဉ် ပြင်းသလောက်
သောကလည်း ပြင်းတော့တာပါပဲ။ တစ်နေ့ ပြန်လာနိုး၊ တစ်နေ့
ပြန်လာနိုးနဲ့ မျှော်ကိုးစောင့်စားနေပေမည် မမကတော့ ပြန်မလာ
တော့ပါဘူး။ ဘယ်လာတော့မှာလဲ . . . ။ သူ့လင်ကြီးနဲ့ ပြန်ပေါင်း
ထုပ်မိကြပြီကိုး။ ‘လှည်းဦးမော့တော့ ခွေတွဲလဲ’ ဆိုသလိုပဲ ကျွန်တော်
မှာ တစ်မျှော်မျှော် တစ်စောင့်စောင့်နဲ့ သောကကို ရင်မှာပိုက်ပြီး
အရှု့လို ဖြစ်နေရပါတယ်။

သို့ပေမဲ့ . . . ခင်ဗျာ . . . ။

(၈)

လောကမှာ မမျှော်လင့်တဲ့ကိစ္စ . . . ။ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့
ထင်တဲ့ကိစ္စပေမယ့် . . . တစ်ခါတစ်လေ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။
ကျွန်တော်တို့အဖြစ်ကို ကြည့်လေ . . . သူ့လင်ဟောင်းနောက်ကို
မမလိုက်သွားပြီး ရက်တော်တော်ကြာတော့ မမ ပြန်လာတယ်။
ကျွန်တော် ဝမ်းသာလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။

မမ သူ့လင်ကြီးနဲ့လိုက်သွားတာမှ ဟုတ်ပါလေလား . . . ။
အိပ်မက် မက်တာများလားလို့တောင် ထင်မှတ်မိပါသေးတယ်။
ဘာကြောင့်လိုက်သွားတယ်၊ ဘယ်လိုကြောင့် ပြန်လာခဲ့တယ်ဆိုတာ
ကိုတော့ ကျွန်တော်ကလည်း မမေးကြည့်ဘူး။ မမကလည်း
ပြောမပြဘူး။ တကယ်လို့ . . . ကျွန်တော်က မေးတယ်ဆိုပါတော့
မမက ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောချင်မှ ပြောမှာပေါ့။ ကျွန်တော်
ကြားကောင်းအောင် အဆင်ပြေအောင် သူ့ကို အထင်အမြင်
မသေးအောင်သာ ပြောတော့မှာပေါ့။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ဘာမှ မမေးတော့ပါ။ သို့ပေမဲ့
ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကိုတော့ သိချင်တယ်။ ကျွန်တော် ရန်ကုန်လိုက်သွားပြီး
သူ့လင်ကြီးကို တွေ့အောင်ရှာ အကျိုး အကြောင်းစုံလင်အောင်မေး၊
ကျွန်တော်နှင့်မမ ရှေ့ဆက်ပြီး စခန်း သွားလို့ ဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်နိုင်
အောင်ပေါ့ ခင်ဗျာ . . . ။

(၉)

သို့ပေမဲ့ . . . မကြာခင်မှာပဲ ကျွန်တော်သိချင်တဲ့ အချက်
တွေ အကုန်သိရတော့တာပါပဲ . . . ။ တစ်နေ့တော့ ကျွန်တော်
တို့နှင့် တစ်ရွာတည်းနေတဲ့ မကြည်ဆိုတဲ့အမျိုးသမီး ကျွန်တော်တို့ကို
အိမ်ရောက်လာပြီး မမနှင့်စကားစမြည် ပြောနေကြတာကို
ကျွန်တော် နားစွင့်လို့ ကျွန်တော် သိချင်တာတွေ သိရတာပါပဲ . . . ။

ဟိုတလောက . . . မမယောက်ျား ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို
သန်းခေါင်လောက် ရောက်လာပြီး မနက်အစောကြီး သူ့ယောက်ျား
နောက် မမလိုက်သွား . . . ။ အဲဒီတုန်းက သန်လျင်က ရန်ကုန်ကို

သင်္ဘောနဲ့ ပြန်ကြတော့ သင်္ဘောပေါ်မှာ မမယောက်ျားနှင့် မကြည် သိက္ခမင်းခင်မင်လာကြောင်း သိရပါတယ် . . . ။ မမကြည်က မမကို မေးတယ် . . . ။ “အဲဒီတုန်းက ဆရာကတော် လိုက်သွားပြီး ဘာပြုလို့ ပြန်လာတာတုန်း . . . ” မမက ပြန်ပြောတယ် “ဆရာက မမနဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ အေးတိအေးစက်ဖြစ်နေလို့ ကျွန်မကို ဘယ်လို များ သဘောထားသလဲလို့ . . . မေးတော့ သူက ပြန်ပြောတယ်။ ဟိုးရှေးကလိုတော့ ဟက်ဟက်ပက်ပက် မရှိတော့ဘူးတဲ့ . . . ။ ဒါနဲ့ . . . ကျွန်မလည်း စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်လာခဲ့တာပဲတဲ့ . . . ။

“တကယ်လို့ . . . ဆရာက ချစ်ချစ်ခင်ခင် ကြင်ကြင်နာနာ နဲ့ ပြန်ပေါင်းချင်တယ်ဆိုရင်ကော . . . ဆရာကတော် ဘယ်လို သဘောရသလဲ . . . ”

မကြည်စကားကို ကျွန်တော်ကြားတော့ အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားပါတော့တယ် . . . ။ ဒါနဲ့ သူ့စကားကို နားစွင့်ထောင် နေပါတယ် . . . ။

“ဆရာ ဘယ်တုန်းက ရောက်သလဲ . . . ”လို့ မမက မေးပါတယ်။

- “ဒီနေ့ပဲ . . . ရောက်တယ်”
- “ဘာကိုစွန့် လာတာလဲ . . . ”
- “စုံစမ်းရအောင် လာတာတဲ့ . . . ”
- “ဘာကို စုံစမ်းမှာလဲ . . . ”

“ဟိုတလောက . . . သန်းကောင်လောက်မှာ ဆရာကတော် တို့အိမ်ကို ဆရာရောက်လာပြီး တံခါးခေါက်တယ် . . . ။ ခေါ်တယ် တဲ့ . . . ။ သို့ပေမဲ့ . . . တော်တော်နဲ့ တံခါးဖွင့်မပေးဘူး။

အတော်ကြီးကြာမှ တံခါးဖွင့်ပေးတယ်တဲ့။ ဒီတော့ . . . အထဲမှာ ယောက်ျား တစ်ယောက်ရှိနေလို့များလားလို့ တွေးမိသတဲ့ . . . ”

မမယောက်ျား တော်တော်အတွေးကောင်းတာပဲလို့ . . . ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ်။ မကြည်က ဆက်ပြောတယ်။

“နောက်ပြီးတော့ . . . ဆရာကတော် ရန်ကုန်လိုက်လာပြီး နောက် သူ့ကို ဘာမှမပြောဘဲ တိတ်တိတ်ပြန်သွားတာထောက် တော့ . . . ဧကန္တ . . . နောက်အိမ်ထောင်ပြုနေပြီလို့ ဆရာတွေးမိ သတဲ့ . . . ။ သူထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်မဟုတ် လိုက်ပြီး စုံစမ်းမေးမြန်း တာတဲ့ . . . ”

“မကြည်က ဆရာကို ဘယ်လို ပြန်ပြောလိုက်သလဲ . . . ” လို့ မမက မေးတယ်။

“ကျွန်မက ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောလိုက်တာပဲ . . . ။ သို့ပေမဲ့ . . . မောင်ဖွေက ဆရာကတော် ထားရာမှာနေပါတယ်။ တကယ်လို့ ဆရာက ဆရာကတော်ကို အရင်ကလို ချစ်ချစ်ခင်ခင် ကြင်ကြင်နာနာနဲ့ ပြန်ပေါင်းမယ်ဆိုရင်တော့ ဆရာ့နောက်ကို ဆရာ ကတော် လိုက်လိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်လို့ မကြည်က ပြောပါတယ်။

အဲဒီလို . . . ပြောပြီးတဲ့နောက် မကြည်နဲ့ ဆရာကတော် တို့ဟာ ခေါင်းချင်းရိုက်ပြီး တီးတိုး တိုင်ပင်ကြပါတယ် . . . ။ ကျွန်တော် မကြားအောင် တီးတိုးပြောကြတာကို ထောက်တော့ ကျွန်တော်မကြားသင့်တဲ့စကား . . . ။ ကျွန်တော်ကြားရင် စိတ်မကောင်း ဖြစ်စရာစကားတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ တွေးမိပြီး ကျွန်တော်အကြီးအကျယ် သောကရောက်ရပါတယ်။

(၁၀)

အဲဒီနေ့ . . . နေဝင်ရီတရော အချိန်လောက်မှာ မေအိမ်က ထွက်သွားပါတယ်။ “သူ့လင်ကြီးနောက် လိုက်သွားပြီ . . .” လို့ ကျွန်တော်တွေးပြီး ဝမ်းနည်းလွန်းလို့ မျက်ရည်တွေ ကျမိပါတယ် . . . ။ အံ့ဩစရာပါပဲ . . . ။ သန်းခေါင်လောက်ရှိတော့ မမပြန်လာ တယ် . . . ။ သူ့လင်ကြီးနောက် လိုက်သွားတော့မှာဖြစ်လို့ ပစ္စည်း တလေး အဝတ်အစားကလေးများ လာယူတာဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ . . . ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ် . . . ။ မမက သူ့လင်ကြီးပြောတာ တွေ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ပြောပြပါတယ် . . . ။ သူ့လင်ကြီးပြောပုံ ကတော့ “ငါနဲ့ကွဲနေတုန်း . . . မောင်ပွေးနဲ့ညားကြတာဖြစ်လို့ မောင်ပွေးက ကာမပိုင်လင်ဖြစ်နေပြီ . . . ။ မင်းကို ငါပြန်ခေါ်သွား ရင် ငါက . . . မောင်ပွေးမယားကို ခိုးယူရာကျတော့မှာပေါ့ . . . ။ ဒီတော့ . . . မောင်ပွေးနဲ့ပဲ . . . ပေါင်းပေတော့” တဲ့ . . . ။

(၁၁)

အကယ်၍သာ . . . ကျွန်တော်တို့စာရေးဆရာများလို မောင်ပွေး စာရေးတတ်လျှင် အထက်ပါအတိုင်း ရေးပေလိမ့်မည်။ မောင်ပွေး၏အဖြစ်အပျက်ကား တကယ်ဖြစ်ရပ်မှန်ပင်တည်း။ ယခု အချိန်တွင် မောင်ပွေး၊ မမနှင့် မမ၏မောင် ကိုသိန်းမောင်တို့ ကွယ်လွန် ကြလေပြီ။ ဤတွင် မောင်ပွေးမမ၏ ပထမလင်ကြီးဆိုသူမှာ မည်သူ နည်းဟု သိလိုကြပေလိမ့်မည်။ ပထမလင်ကြီးအား အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ ဤစာကို ရေးသူ ကျွန်တော် ရန်အောင် . . . ။

၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ် အတွဲ ၂၁၊ အမှတ် ၁၂ ကြက်ခြေနီစာစောင် စာမျက်နှာ(၁၉)တွင် ပါရှိခဲ့သော ဝတ္ထုတို ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ရင်ခုန်သံ မြန်သွားပါသည်။ ဪ . . . ဆရာကြီးရန်အောင် ဘဝ၊ ရန်အောင်စာ။ ဆရာကြီး ရန်အောင် ကောင်းရာသူကတိ လားပါစေ . . . ။ အပေးနှင့်အယူ၊ အနိုင်နှင့် အရှုံး၊ အပြုံးနှင့်အငို၊ လူ့ဘဝတွင် ဝင့်နှင့်ကြမ္မာ မလွတ်နိုင်ပါချေ . . . ။

“ဤသမုဒယ” ဝတ္ထုတိုကလေးကို တသသခံစားရင်း ဝုဏ်ဖြူအပ်ပါသည်။

အဘပြည်လှဖေ

နတ်ရှင်နောင်

ဆို-ပြည်လှဖေ

(ရေး-မြို့မငြိမ်း)

(တပ်တော်ဦးဆီ မျှော်လိုက်ပြန်တော့ ရဲတဲခွန်တွေ...
လေကစား ကြားတလူလူဝေ... တပ်ဦးဆီ မျှော်လိုက်ပြန်တော့
တဲခွန်တွေ... အလဲတွေ... ရဲမာန်ပွားလောက်ပေ...) ။
သေ... ပေစေ ရင်ကိုမြေကတုတ် မဆုတ်မတွန့် မရွံ့တဲ့သူတွေ...
သတ္တိပြောင် ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း သူရဲကောင်းတို့လက္ခဏာ
ညီပေ... မြင်းသည်တော်တွေ... ဆင်သည်တော်တွေ...
မြင်းကတုပ် ဆင်ကတုပ် ကတုပ်တာတွေ... အစောင့်အနေ စီမံ
ဗိုလ်မြေ စစ်ဆင်တွေတသီတတန်း စစ်စခန်းချရာမြေ...

သံပြိုင်။ ။ (တောင်ကညို ပြိုတော့မယ် ဝှိုင်းဝှိုင်းမှုန်ဝေ
မိုးသက်တွေ... လေဝေ့လို့ တရွေ့ရွေ့ယူသလေ) ။ တိမ်ဦး
လေပြေ... လွမ်းငွေ့ဝေ ဖော်မစုံကျွမ်း လွမ်းစိတ်တွေပွေ... ချစ်
တဲ့သူ ဓာတုကလျာဆွေ... လွမ်းရတဲ့ဖြစ်အင် ထင်မြင်မိသေး
ဘုရားတိုင်စစ်ချီ ရတုကိုရေးလို့ အော်... ကျေးဂုဏ်ကို စေလိုစေ
ဖြေလည်းငယ် ပြေပြေပါနိုင်ပဲ စစ်ထွက်ဆဲတောင်ငူဘုရင်မှာလေ
လွမ်းစတွေ ရွှေပေထက်မှာ တင်ရှာပေ...

ရတု။ ။ (ပေါ်နေလလျှင် တောင်ကချိန်မြို့ မင်းလွင်ဦး
နှင့် ယုံယျှံခြံဆိုင်း မုန်တိုင်းဆင်လို တိမ်ညိုမြိုင်းထပ် လျှပ်လက်ပြကာ
စိမ်းဝါမိုးပန်း ထွေထွေသွန်းကာ ရည်ညွှန်းသာကြည် မျှော်ရမည်ကို
မြရည်ပက်မှ ရောက်ခဲ့လတ်ဟု ချစ်ထွဋ်တင်သည် ပြာစင်မွန်လှ
ဖြူဝင်းမွတ်လျှင် ကြာညွတ်ဖယောင်း နေရှိန်ပြောင်းသို့ ထပ်လောင်း
လောင်းဝှန်၊ ရှိလိမ့်ဟန်ကို တိမ်ညိုလေလျှင် ဖူးရောက်ချင်သည်
ငုတ်သွင်ယုံကြွမတတ်သော်။)

(ပိတောက်တွေ ရွှေရည်လူးကြတဲ့အနေ ပုလဲငုံ စံပယ်ဖြူ
ဖူးခိုက်ဝေဝေ... ပန်းမျိုးစုံရာသီကုန်ကူးခဲ့ပေါ့လေ... ချစ်သူကို
ရည်စူး ခူးတဲ့လို့ချွေ) ။ ကိုယ်တိုင်လှလှရာရာကိုရွေး ဆင်မပေးရ
ဆံမြညှာကေ စစ်မြေမှာ ကြာညောင်းရက်ရှည် ရောက်မယ်အထင်နဲ့
မျှော်တဲ့သူပူဗျာပွေ၊ ဩော်... တတွေးတွေး ဆွေးရှာရောမယ်လေ
...။

သံပြိုင်။ ။ တောင်ကညို... တင်
ရှာပေ... ။

ခေတ်ဟောင်းအဆိုတော်ကြီး၏ ခေတ်ဟောင်းတေးပေါင်း
ချုပ်(စာ-၁၇၇)

အဘပြည်လှဖေ တေးသံသာမှာ ယနေ့တိုင် ကြားနေရဆဲ။
ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ ဆယ်စုနှစ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီ။ အဘပြည်လှဖေ
သည် အဆိုတော်ဘဝ၊ ရုပ်ရှင်မင်းသားဘဝ၊ စစ်မှုထမ်းအရာရှိဘဝ၊
စက်ရုံမှူးဘဝ၊ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲအဖြစ် နှလုံးရည်၊ လက်ရုံး
ချည်ပြည့်ဝခဲ့၏။

အနုပညာနှလုံးသားရှိသူပီပီ အဘပြည်လှဖေ၏စိတ်သည် တစ်ခါတစ်ရံ ဝါဂွမ်းဆိုင်ကြီးကဲ့သို့ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလှသည်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာမူ စစ်သားတပ်မှူးကြီးပီပီ ရဲရင့်ပြတ်သား စိတ်ဓာတ် ခိုင်ကြည်လှသည်။

အဘပြည်လှဖေ၏ ဘဝရုပ်ပုံလွှာ အချစ်နှလုံးသားနုနုက လည်း စိတ်ဝင်စားပြီး ရင်ဖိုလွမ်းမောဖွယ်ရာကောင်းလှ၏။ ချစ်ရ သူ့ကတစ်ယောက်၊ ရယူပိုင်ဆိုင်ပါရမိဖြည့်ရသူကတစ်ယောက်၊ အချစ်အေးရာပုံပြင်တွေကလည်း ရင်သိမ့်တုန်စရာ။ အဘပြည်လှဖေ ဘဝကောက်ကြောင်းတွေက စွယ်စုံရသတွေကို ပေးနေသည်။

ဟော . . . မြန်မာ့အသံလေလှိုင်းက နတ်ရှင်နောင်သီချင်း သည် ယခုအချိန်ထိ နုပျိုသစ်လွင်ဆဲ။ မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားတွင် လည်း အဘပြည်လှဖေ၏အသံ သာယာနေမြဲဖြစ်သည်။ အဘပြည် လှဖေ မသေပါ။ သူ့ဘဝ၊ သူ့အနုပညာတွေက ခက်ဝေရှင်သန် နေတုံးပင်။

ကျွန်တော့်ဇာတိမြေကား တောင်တံတိုင်းများ ဝိုင်းရံနေပါ သည်။ စမ်းများ၊ စိမ့်များနှင့် သာယာလှပါသည်။ တောတောင် လျှိုမြောင်တို့နှင့် ပဏာရလှပါသည်။ သစ်ပင်မျိုးစုံ၊ ဝါးမျိုးစုံသော တောကို ဖြတ်လာသော လေအေးနုသည် သန့်စင်ပါ၏။ တော အထပ်ထပ် တောင်အထပ်ထပ်ကို ဖြတ်လာသော ရေအေးနုသည် ကြည်လင်ပါ၏။ ရေကောင်း မြေကောင်းတွင် သန္ဓေတည်ခဲ့ရသော ကျွန်တော့်ဘဝလမ်းကား စာပေအနုပညာသာ ဖြစ်ပါသည်။ စာပေ

စာတိုက်ကို မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ကပင် အမြစ်တွယ်လာခဲ့ သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝတွင် စာနယ်ဇင်းများတွင် ပါဝင်ခြေချခွင့်ရှိလာခဲ့သည်။ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝတွင် စာရွေးပေးရူး သူတစ်ထူးဖြစ်ကာ တက္ကသိုလ်ပညာကို ကျောခိုင်း၍ အိမ်ပြေးကာ ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက်တွင် ခိုလှုံခဲ့ရသည်။ ဟံသာဝတီသတင်းစာကြီး ရပ်နားလိုက်သောအခါ ကျွန်တော့်ဘဝ သည် စက်ရုံလုပ်သားကြီး ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ယောချောင်းနှင့် ဧရာဝတီမြစ်တို့ ပေါင်းဆုံစီးဆင်းရာ နယ်မြေဒေသတွင် ကျွန်တော့် အမေမောင်က စက်ရုံတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည်။ အမေမောင် တွန်တော်ဦးလေး အားကိုးဖြင့် စက်ရုံဝန်ထမ်းဘဝကို ကျွန်တော် ရယူပိုင်ဆိုင်လာခဲ့သည်။

ဘဝဝင်ကြွေး စာပေအနုပညာကိုကား လုံးဝ မပယ်ဖျောက် နိုင်ခဲ့ပါပေ။ စက်ရုံတွင် လုပ်သားစာကြည့်တိုက်ရှိသည်။ စာအုပ် မျိုးစုံနှင့် လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွေကလည်း ပြည့်စုံသည်။ ကျွန်တော် စာဖတ်ခြင်းအလုပ်ကို ပို၍ ရရှိလာသည်။ တစ်နေ့ ထိုတစ်နေ့ကား ကျွန်တော့်ဘဝ ထူးခြားမှုလေးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ စက်ရုံပဒေသာ တပွဲတွင် ကျွန်တော် မယ်ဒလင်လေးဖြင့် ဆိုတီး နတ်သျှင်နောင် သီချင်းကို ဆိုဖြစ်ခဲ့သည်။ စိတ်ထဲတွင် ကြည်မွေ့နေမိသည်။ နတ်သျှင်နောင်သီချင်းသည် ရေဒီယိုတွင် အမြဲကြားနေရသဖြင့် နားစွဲနေသည်။ ကျွန်တော် အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်သဖြင့် အာတွေ့ ပါသည်။

“ဟေ့ . . . ခင်မောင်ဝင်း . . . နင့်ကို . . . စက်ရုံမှူးက ခေါ်တယ် . . .”

“ဘာလုပ်ဖို့လဲဟ. . .”

“မသိဘူးကွ. . . အလုပ်ရုံမျှက ပြောလိုက်တာပဲ. . .”

ကျွန်တော် စက်ရုံတွင်း၌ အလုပ်နှင့်လက်သာ ရင်းနှီးနေခဲ့သည်။ ဘယ်လူကြီးနှင့်မှ မတွေ့ဖူးပေ။ ယခု. . . စက်ရုံမျှက ခေါ်သည်ဆိုသဖြင့် ရင်ထဲတွင် မီးရထားကြီးတစ်စင်း ခုတ်မောင်းနေသည်သို့ ထင်ရပါသည်။ ကျွန်တော် အလုပ်ကြပ်မှူးနှင့်အတူ စက်ရုံမှူးရုံးခန်းသို့ သွားရပါသည်။ စက်ရုံမှူးရုံးခန်းထဲသို့ ဝင်သွားရသည်။ စက်ရုံမှူးကို မကြည့်ချေ။ ကျောက်ရုပ်ကြီးလို မတ်တပ်ရပ်နေမိပါသည်။

“စက်ရုံပဒေသာကပွဲတုန်းက . . . နတ်သျှင်နောင်သီချင်း ဆိုတဲ့ကလေးဟာ သူလား. . .”

“ဟုတ်ပါတယ်. . . ဟုတ်ပါတယ်. . .”

ကျွန်တော်ဘေးတွင် ရှိနေသော စက်ရုံတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဝင်ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကား ဘာမှ မပြောတတ်။ ပြောရမည့် စကားတွေ ဘာမှမရှိ. . . ဘာမှမသိ. . . ကျွန်တော် စက်ရုံမှူးကို ကြည့်လိုက်မိသည်။ လားလား. . . ကျွန်တော်နှင့်ယောချောင်းနံဘေး မနက်တိုင်း လမ်းလျှောက်တိုင်းတွေ့ရသော အဘိုးကြီးပါလား. . . အဘိုးကြီးကား. . . ပြုံးပြုံးကြီး။

“ထိုင်ပါဦး ကလေးရယ်. . .”

ကျွန်တော် ခေါင်းကိုသာ ညိတ်လိုက်မိပါသည်။ ခမ်းနားတောက်ပြောင်သောစားပွဲရှေ့မှာ ကုလားထိုင်လွတ် တစ်လုံးတွင် ကျွန်တော် ထိုင်မိပါသည်။

“သီချင်းဆို ဝါသနာပါလားကွ. . .”

“ဂီတကိုသာမည ဝါသနာပါပြီး. . . စာပေကိုတော့ အဓိကပါပဲ. . . စက်ရုံမျှ”

“ဟား. . . ဟား. . . ကောင်းတယ်ဟေ့. . . ။ ဟိုနေ့က . . . ကလေးဆိုသွားတဲ့ နတ်သျှင်နောင်သီချင်း သိပ်ကောင်းတယ်. . . ။ အသံမှန်တယ်. . . ။ အဆို ပီသတယ်။ ဒါပေမဲ့ . . . အသံအလှည့်အပြောင်းလေး လိုသေးတယ်. . . ။ ရတု ဆိုတဲ့အခါ လေးလေးမှန်မှန်ဆို. . .”

“အနုပညာဗီဇ ကလေးမှာ. . . ရှိတယ်။ အနုပညာဂီတ၊ စာပေတွေကိုလည်း ကြိုးစား. . . ။ စက်ရုံအလုပ်ကိုလည်းကြိုးစား. . . ။ ရော့. . . ရော့. . . မင်းအတွက် မုန့်ဖိုး. . . ။ နတ်သျှင်နောင်သီချင်းဆိုတာ ကောင်းလွန်းလို့ ဆုချတာကွ. . . ။ ကဲ ပြန်နိုင်ပါပြီ ကလေးရယ်. . .”

ကျွန်တော် စက်ရုံမှူးအခန်းထဲက ကျွန်တော်အလုပ်ကြပ်မှူးနှင့်အတူ ပြန်လာခဲ့သည်။ လက်ထဲတွင် အသစ်စက်စက် ငွေစက္ကူ ၁၀ ကျပ်တန်များက ခွေးများနှင့်. . . ကျွန်တော် ဝမ်းသာပီတိလေးတွေ တဝေဝေ. . . ပျော်ရွှင် ကြည်နူးရ၏။ ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော်အလုပ်ကြပ်မှူး ထုတ်လုပ်ရေးအခန်းများဆီသို့ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် အငမ်းမရ မုန့်ဖိုး ၁၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူလေးများကို တုန်တုန်ရင်ရင်နှင့် ရေတွက်ကြည့်မိပါသည်။ ငွေစက္ကူ ၁၀ ကျပ်တန် (၁၀)ရွက် စုစုပေါင်း ၁၀၀ ကျပ်။ အရှေ့အရပ်ဆီက မြတ်သန်းတိုက်ခတ်လာသောလေနုကလေးသည် ရွှင်ရွှင်ကြည်ကြည် ဖြစ်နေသည်။

“ဟေ့... ခင်မောင်ဝင်း၊ စက်ရုံများက ဘာပြောလိုက်သလဲ”

“ပဒေသာကပွဲမှာ နတ်သျှင်နောင်သီချင်းဆိုတာကို ခေါ်တွေ့တာပါ... ”

“ဟာ... ဟုတ်လား...။ ကောင်းပါကွာ”

“နတ်သျှင်နောင်သီချင်း အဆိုကောင်းလို့ အခု ဆုတော်ငွေ ၁၀၀ ကျပ် ရခဲ့တယ်...။ ဟောဒီမှာလေ... ”

ကျွန်တော် အနုပညာတန်ခိုး ကြွယ်နေပါသည်။ စာပေဂီတ၊ မှုပ်နှောင်သဘင်ပညာသည် ကျွန်တော်ရင်ဝယ် ကိန်းအောင်းနေပါသည်။ စက်ရုံများဆိုလို့ ကျွန်တော် ကြောက်ရွံ့နေမိသည်။ တကယ်တော့... အဘသည် မနက်တိုင်း ယောချောင်းနံဘေးတွင် လမ်းလျှောက်နေကျ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် တွေ့နေကျ... ဆုံနေကျ...။ စက်ရုံများဆိုတာ အဘပါလား...။

“ခင်မောင်ဝင်း... နင်... ကံထူးတာပဲ... ”

“ဘာကြောင့်လဲဟ...။ စက်ရုံများက ပြည်လှဖေလေ... ”

“ဟိုက်... မြတ်စွာဘုရား...။ နတ်သျှင်နောင်သီချင်း ဆိုတဲ့ ပြည်လှဖေလား... ”

“ဟုတ်တယ်...။ ဟုတ်တယ်... ပြည်လှဖေ။ စက်ရုံများ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး လှဖေပဲပေါ့... ”

“ဟင်... ”

“ကောင်းမှုမြတ်နိုး
ကောင်းအောင်ကြိုး၍

ကောင်းကျိုးကိုယ်၌
တည်စေမင်း”။ ။

လောကသာရပျို့

ကျွန်တော်သည် မကောင်းမှု ရှောင်၊ ကောင်းမှု ဆောင်ကာ ဖြူအောင်စိတ်ကို ထားခဲ့ပါသည်။ မိမိလာသောလမ်းဝယ် ကောင်းသော လမ်းစဉ်ကြီးများကိုသာ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဘဝ အနုပညာ၊ စာပေလမ်းနယ်မြေတွင် ကောင်းသော အမြင်၊ ကောင်းသော အကြံ၊ ကောင်းသော စကား၊ ကောင်းသော အလုပ်၊ ကောင်းသော အသက်မွေးမှု၊ ကောင်းသော လုံ့လ၊ ကောင်းသော တတိ၊ ကောင်းသော သမာဓိတရားများကို ထာဝရကိုင်စွဲ ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ကောင်းသောအမြင်ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခအသိဉာဏ်၊ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်မှု အသိဉာဏ်၊ ဒုက္ခအူပိဋိမ်းမှု အသိဉာဏ်၊ သစ္စာတရားလေးပါးကို သိမြင်သော ကောင်းသောအသိဉာဏ်ကို ကောင်းသော အမြင်ဟုခေါ်ပါသည်။ ကောင်းသောအကြံ ဆိုသည်မှာ ကပ်ငြိတွယ်တာမှုကင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အကြံ ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသောစကားဆိုသည်မှာ မမှန်မကန်ပြောဆိုမှု ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အတင်းပြောဆိုမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် စကားကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အကျိုးမဲ့စကား အဖျင်းစကားကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းများကို ကောင်းသောစကားများဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသောအလုပ်ဆိုသည်မှာ အသက်ကို သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကာမကို ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ကျူးလွန်ခံစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ကောင်းသောအလုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသောသက်မွေးမှုဆိုသည်မှာ ဖောက်ပြန်လွဲမှားသည့်

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းလမ်းများကို စွန့်ပယ်၍ မှန်ကန်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဖြင့် ဘဝကို ကုန်လွန်စေခြင်းသည် ကောင်းသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသောလုံ့လ ဆိုသည်မှာ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တရားများ မဖြစ်ပွားစေရန် အတွက် လိုလားခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း၊ ကြိုးစားခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ စိတ်၏ချုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဟန့်တားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းမှုကုသိုလ် တရားများ ဖြစ်ပွားခြင်း၊ တည်တံ့ခြင်း၊ ပြန်ပေးခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်းအတွက် လိုလားခြင်း၊ ကြိုးစားခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းသောလုံ့လဟု ခေါ်ပါသည်။ ကောင်းသော သတိဆိုသည်မှာ မင်ကြယ်မှု၊ အိုမှု၊ သေမှုစသည့် ကိုယ်ကာယနှင့် ပေါ်ဆိုင်သော သဘောတရားကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်တွေ့အသိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ လုံ့လရှိစွာ လောဘနှင့် ဒေါမနဿ(စိတ်နှလုံးပူပန်မှု)ကို ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် လောကတွင်း၌ လှည့်လည်နေထိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းသော သတိဟု ခေါ်ပါသည်။ ကောင်းသော သမာဓိဆိုသည်မှာ ကုသိုလ်တရား၌ အာရုံစူးစိုက်ခြင်းကို ကောင်းသောသမာဓိဟု ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။ မိမိအိမ်၊ မိမိ မိသားစု၊ မိမိမြေအတွက် ကောင်းအောင်ကြိုးစားခဲ့သည်။ မိမိတိုင်းပြည် လူမျိုး အကျိုးအတွက် ကောင်းအောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ယခုလည်း ကြိုးစားဆဲ။ နောင်လည်း ကြိုးစားနေမည်သာ။

ကျွန်တော်အဘသည် ချစ်သောယောချောင်းရေနှင့် ဧရာဝတီ မြစ်လယ်မှခွာကာ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရသည်။ အဘကို လွမ်းတသသ သတိရမိသည်။ ဆောင်းနှင်းမှုန်မှုန် ယောချောင်း

အလှကို မြင်ရတိုင်း အဘကို အလွမ်းပိုရသည်။ အဘကျန်းမာ ချမ်းသာစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရပါသည်။ အဘ ပြည်လှဖေ ရန်ကုန် ပြောင်းရွှေ့သွားပြီး များမကြာမီတွင် ကျွန်တော် သည် အပြာဝတ်စုံသို့ အသွင်ကူးပြောင်းခဲ့ရသည်။ ဘဝဆိုသည်မှာ တား မနေမနား ပြောင်းလဲနေရသည်သာ။ စာပေများ ရေးဖြစ်သည်။ မောင်ကြံ့ခိုင်၊ မြန်မာရိုးရာဒီဇိုင်း မောင်အေးမြင့်၊ ကဗျာဆရာ စာရေး ဆရာများနှင့်အတူ ရှုမဝ၊ ငွေတာရီ မြဝတီ၊ သွေးသောက်၊ တိုင်းရင်း မေ၊ ယုဝတီတို့တွင် ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု အစုစုတို့ ပါဝင် ရေးသားနေရသည်။ အနုပညာသမားသည် အနုပညာနှင့် ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်ရာ မြေတွင်သာ ရှိနေသင့်ပါသည်။ ကျွန်တော် ရန်ကုန်ရှိ ညွှန်မှူးချုပ်ရုံးသို့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ပါခဲ့ရသည်။ အင်းလျားလိပ် ဟိုတယ်လမ်းသည် ကျွန်တော် တွေးငေးရာအရပ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကမ္ဘာအေးဘုရားစေတီခြေရင်းတွင် ကျွန်တော် မူးယစ်ဝေသီနေခဲ့ သည်။ ထိုအချိန်တွင် အဘပြည်လှဖေသည် အငြိမ်းစား ဝန်ထမ်းဘဝသို့ ရောက်ရှိနေခဲ့သည်။ အဘပြည်လှဖေ သည် ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိနေပါသည်။ အဘသည် မကြာမီအချိန် တွင် အမှတ်(၂)စက်မှု ဒုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ထားခဲ့ရပါသည်။ အဘအိမ်ခြံနှင့် ကျွန်တော်ရုံးနီးသဖြင့် မကြာခဏ ရောက်ဖြစ်ပါ သည်။ ဆောင်ဦးနံနက်ခင်းများတွင် အဘ ကျွန်တော်နှင့်အတူ လမ်းလျှောက်ရပါသည်။ ကျွန်တော် ပျော်ပါသည်။ ထူးထူး ဆန်းဆန်း အဘဘဝဖြစ်ရပ်ဆန်းများကို အဘသည် ဟာသဉာဏ် ဖြင့် ပြောပြလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်တော် စာပေရေးကွက်တွေ များလာသည်။ စာပေ၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါးတွေ အများအပြား

နေပြစ်ခဲ့သည်။ ကံကောင်းသဖြင့် ဒါရိုက်တာ လုလင် ဝိုင်းတင် အောင်မြင်ဦး၏ “ငါ့နိုင်ငံတော်၊ ငါ့နိုင်ငံ သား၊ ငါ့တပ်မတော်” အတွက် ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်ရန် ဟင်နရီဒူးနန် စိုင်းအောင်လှိုင်မြင့် နှင့်အတူ အရွေးချယ်ခံရသည်။ တကယ်တမ်း ဇာတ်ကားရိုက်တော့ ကျွန်တော်သည် သင်တန်းတစ်ခု တက်ရောက် သင်ကြားနေရ သဖြင့် ရုပ်ရှင်မင်းသားဖြစ်ခွင့် မရလိုက်ပါ။ ကံတရားကား အလွန်ဆန်းကြယ်လှပေသည်။ ကျွန်တော် ဝန်ထမ်းဘဝကို ရွန်လွတ်၍ စာပေနယ်မြေထဲသို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ လျှောက်လာခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ဆရာကိုကန်တော့ပြီး အဘပြည်လှဖေကို ကန်တော့ နေ သတိရလာသည်။

အဘအိမ်သို့ ကျွန်တော် အရောက်သွားခဲ့သည်။ လန်းဆန်း သစ်လွင်သော မနက်ခင်းအချိန်လေးမို့ အဘပြည်လှဖေ အိပ်ရာက မထသေး။ ကျွန်တော် စောင့်နေသည်။ အဘပြည်လှဖေ နီးလာ တော့ ဧည့်ခန်းထဲတွင် ‘ကြည့်အေးကိတ်’ နှင့် အဘကို ကန်တော့ သည်။ အဘပြည်လှဖေ ကျွန်တော်ကို ဇူးဇူးစိုက်စိုက် ကြည့်နေသည်။ အဘမျက်ဝန်းရိပ်မြုံသည် ရီဝေနေပါသည်။

“အဘ... ကျွန်တော်... စာပေနယ်ထဲ ဝင်တော့မလို့”
 “အေး... တို့ကြားပြီးပါပြီ... ချာတိတ်ရယ်...”

အဘပြည်လှဖေ မျက်လုံးတွေက အဝေးပြတင်းပေါက်ဆီ ကို လှမ်းကြည့်ပြီး စကားပြောနေသည်။ အဘ စကားသံသည် ကြေကွဲဆို့နှင့်နေသည်။ အဘ ဂီတသမားဖြစ်၍ လားမသိ... သံစဉ်တွေထဲမှာ စည်းဝါး မမှန်တော့...။

“ချာတိတ်... တို့ဆီမှာ ဝန်ထမ်းကောင်းတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးသွားရလို့ ဝမ်းနည်းသကွာ...။ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ...။ ကံကြမ္မာအတိုင်းပဲပေါ့...။ ဒါပေမဲ့ ... တို့ဝမ်းသာတယ်ကွ သိလား...။ ချာတိတ်... မင်းဟာ... အနုပညာသားကောင်း လူတော် လူချွန် ဖြစ်လာတော့မှာမို့လေ...။ ဝမ်းသာတယ်...။ လူဆိုတာ လမ်းနှစ်သွယ်မှာ မတွေ့မဝေရဘူး...။ ရဲရဲရင့်ရင့် လာသောလမ်းကို တစ်လမ်းတည်း ထားတတ်ရမယ်...”

အဘပြည်လှဖေ တိတ်ဆိတ်နေပါသည်။ စကားမဆက်ဘဲ ရပ်ထားသည်။ ရုတ်တရက် ထပြီး အခန်းအတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။ ပြန်ထွက်လာတော့ စက္ကူတစ်ထုပ်ပါလာသည်။ ကျွန်တော်ဆီကို လှမ်းပေးသည်။

“ဟေ့ချာတိတ်... ပစ်တိုင်းထောင်လိုပဲ... ဘယ်ဘဝ ရောက်ရောက် ထောင်နေရမယ်...။ ကြီးစား...။ ဟိုတုန်းက ထက် နှစ်ဆကြီးစား...။ ယောက်ျားပဲ... ချာတိတ်ဘဝ ထူထူ ထောင်ထောင်ဖြစ်အောင် ရော့... ငွေတစ်ထောင်ပေးလိုက်မယ် ...။ နည်းတော့ နည်းပါတယ်ကွာ...။ ချာတိတ် နဖူးရေ ဒူးရေ ကြည့်ရတာ ထူးချွန်မည့်ရုပ်လက္ခဏာပါတယ်...။ အကြောင်းထူး ရှိရင်၊ အကူအညီလိုရင် တို့ဆီ လာခဲ့ကွာ...။ ကဲ... သွားတော့ ဘုန်းကြီးပါစေ...။ သက်ရှည်ပါစေ...။ စာပေ အနုပညာတွေ မှာ နေတစ်ဆူ၊ လတစ်ပါး ထင်ရှားပါစေ...”

အဘ မျက်နှာကြီးဟာ မှိုင်းမှိုင်းမှုန်မှုန် ပြိုတော့မည့်မိုးကြီးလို ဖြစ်နေပါတယ်။ အဘဆီက တဖြည်းဖြည်း ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ အဘအိမ်က ထွက်ခဲ့သည်။ အင်းလျားလိပ်ဟိုတယ်လမ်းမကြီး ကား

ကျွန်တော်ခြေရာတွေ အထပ်ထပ်ချခဲ့သည်။ ယခုတော့ အင်းလျားလိပ်လမ်းက ခွဲခွာခဲ့ရပြီတကား။

အကြောင်းအကျိုး အကောင်းအဆိုးတွေနဲ့ အားမာန်တင်းရင်း စာပေလမ်းမပေါ်ဝယ် ရင်ကော့ကာ လျှောက်ခဲ့ရသည်။ ဘဝ အဖော်မွန်အဖြစ် စာရေးဆရာမ စောမဂ္ဂ(ဖျာပုံ)နှင့် ဖူးစာဆုံခဲ့သည်။ အကောင်းအဆိုး၊ အကြောင်းအကျိုး၊ လောကကြီးထဲတွင် အနိမ့်အမြင့် အတက်အကျ ရှိနေခဲ့သည်။ စာပေအနုရသတွေနှင့် ရှင်သန် အသက်ဆက်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော့်ဘဝတွင် သားနှင့် သမီး ရွှေဆက်ခဲဦးအတွက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေရသည်။ ကျွန်တော် အဘနှင့် ညီလာခံတစ်ခုတွင် တွေ့ဆုံဖြစ်ခဲ့ရသေးသည်။

“ဟေ့ချာတိတ် မိန်းမရနေပြီဆို”

“ဟုတ်ကဲ့ အဘ”

“ဘယ်ကလဲကွ”

“ဧရာဝတီတိုင်း ဖျာပုံကပါ”

“ဘာလုပ်သလဲ”

“တက္ကသိုလ်ဆရာမပါ”

“နေတော့ကော”

“လှည်းတန်း ကမာရွတ်မှာ”

“အေး အေး အိမ်ကို လာခဲ့အုံးကွာ ချာတိတ်”

“ဟုတ်ကဲ့ အဘ”

အဘပြည်လှဖေနှင့် နောက်ဆုံးတွေ့လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဇနီးပြောင်းရွှေ့ရာ မကွေးဒီဂရီကောလိပ်သို့

သိုက်ပါသွားရပါသည်။ ကျွန်တော်သည် စာသမားပီပီ စာပေကိုသာ ရေး၍ နေခဲ့ပါသည်။ ဆရာတက်တိုး ပြောစကားအတိုင်း ဆိုရပါမူ “ဝေသန္တရာမင်းကြီး မဒ္ဒိဒေဝီနောက် လိုက်သွားပေါ့ကွာ” တဲ့ ဆရာ စကားကို ကျွန်တော်လေးစား အရေးထားမိပါသည်။ မကွေး ကောလိပ်ထဲတွင် ကျွန်တော်အစ်မဒေါ်ရီအားကိုးနှင့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထောင်လိုက်မိပါသည်။ အရှုံးအမြတ်ရှင်းတမ်းအရ ငွေ ၅၀၀၀၀/- (ငါးသောင်း)လောက် အရှုံးရလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ရေမကုန်နိုင်သော ကုန်ကြမ်းစာပေတွေ ရရှိခဲ့သည်။ မကွေးဒီဂရီကောလိပ်တွင် နေစဉ် အဘပြည်လှဖေ၏ နာရေးကြော်ငြာကို ဖတ်ရသည်။ အဘကို တမ်းတမိပါသည်။ မကွေးမှာ (၃)နှစ်ကြာမျှ နေခဲ့ရပြီး ရန်ကုန်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်တွင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာသမားတို့၏ကောင်းမှုကြောင့် စာပေနယ်ထဲ ပြန်ဝင်ရောက် ရှင်သန်ခဲ့ရပြန်သည်။ စာပေနှင့် အသက်ဆက်ရသော ကျွန်တော် ဆရာကောင်း သမားကောင်းတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသည်။ ကြီးစားမှုကြောင့် စာပေ၏ ရောင်ပြန်ထင်ဟပ်မှုများကို ခံစားလာရသည်။

တစ်နေ့ ဧရာ၏အစ်မကြီး အသုဘပို့ရန် ကြံတောသုဿန်သို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။ လူသားတိုင်း၏ နောက်ဆုံးမှတ်တိုင်များ။ ကြံတောသုဿန် မီးသင်္ဂြိုဟ်စက်မှာ အဟောင်းစက် မဟုတ်တော့ အသစ်စက်စက်မီးသင်္ဂြိုဟ်စက်ကြီးဖြစ်သည်။ အဟောင်းစက်အိုကြီးမှာ မီးခိုးငွေ့တွေ ဝေမသီတော့ဘဲ အကျည်းတန်စွာ မားမားရပ်လျက်ရှိသည်။ ကြံတော ရေခဲတိုက်အခန်းများသည် အသုဘများအပြင် နာရီမလုပ် ဝိုယို ကြေကွဲ ဝမ်းနည်းနေကြသည်။ သေခြင်းသည် လောကနိယာမ၏ နောက်ဆုံးလမ်း။ ချမ်းသာသူလည်း သေရ

မည်။ ဆင်းရဲသူလည်း သေရမည်။ ပညာတတ်သူလည်း သေရမည်။ ပညာမတတ်သူလည်း သေရမည်။ ရာထူးမြင့်မားသူလည်း သေရမည်။ ရာထူးနိမ့်ပါးသူလည်း သေရမည်သာတည်း။

ကျွန်တော် အုတ်ဂူများအကြားဝယ် မျက်စိကစားမိပါသည်။ ကျွန်တော်စိတ်များ တုန်လှုပ်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ချစ်သော ကျွန်တော်မြတ်နိုးသော အဘအုတ်ဂူဖြူဖြူဖွေးဖွေးလေး။ ကျွန်တော် အုတ်ဂူလေးဆီသို့ အပြေးလာခဲ့မိပါသည်။ အုတ်ဂူဆီက စာတမ်းကို မတ်မိသည်။ ကျွန်တော်ကို လူတော်၊ လူချွန်ဖြစ်စေလိုသော အဘ။ နတ်သွင်နောင်သီချင်း သီဆိုခဲ့ဖြင့် ဆုငွေ ၁၀၀/- တစ်ရာကျပ် ဆုချခဲ့သော အဘ။ ဘဝအပြောင်းအလဲတွေ အားမပျော့ အားမလျော့ရန် ပစ်တိုင်းထောင်စိတ်ဓာတ် ထိုးသွင်းပြီး ငွေတစ်ထောင် သို့ဖြင့်ခဲ့သော အဘ။ အရက်မသောက်ရန် အတန်တန်တားမြစ်ခဲ့သော အဘ။ ကျွန်တော် မျက်လုံးအိမ်မှ မျက်ရည်စတွေ ပြည့်လွှဲလာခဲ့သည်။ အဘအုတ်ဂူဖြူဖြူဖွေးဖွေးလေးကို ကျွန်တော် ထိခြင်းကြီးငါးပါးနှင့် ဦးချခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် နှုတ်ဖျားမှလည်း -

“အဘရယ် ကျွန်တော်လေ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ စာပေပိမာန် ထမဆုကို ရယူနိုင်ခဲ့ပါပြီအဘ”

ကျွန်တော် အဘအုတ်ဂူနားမှာ တိုးတိုးလေးပြောမိသည်။ အဘ ဒီအသံကို ကြားလျှင် ပြုံးနေမလား မသိတော့ပါ။ ကျွန်တော် ဝမ်းထဲတွင် ဆို့နှင့်နေပါသည်။ ကျွန်တော် ကြံတောကို ကျောခိုင်း ချွတ်လျှောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်အသက်ရှင်နေသရွေ့ စာပေလမ်းမပေါ်ဝယ် ကြိုးစားနေရပါမည်။ ရုန်းကန် လှုပ်ရှားနေပါမည်။ ကျွန်တော်လာခဲ့သောလမ်း ဇာတိမွေးဖွားရာမှ နောက်ဆုံး မရုဏလမ်းဆီသို့ ခြေလှမ်းဖျား လှမ်းနေရပါသည်။ မသေမီ၊ မနာမီ၊ မအိုမီ

အချိန်အားလုံးကို ကြိုးစားကာ ကျွန်တော် ဖြတ်ကျော်နေရပါမည်သာတည်း။

ဆရာကြီးဦးလွန်း ဘဝမြင်ကွင်း

- * ပန်းမျိုးရယ်စုံ
ငုံရာမှဖူး။
- * အချိန်တန် အရံသင့်
လန်းစွာလို့ဖူး။
- * မြစ်နိုင်သည်မှာ
စာပေနှင့်ဘဝ။
- * စိတ်ကောင်းအခြေခံ၌
အတွေ့အခြေခံ၌
သတိအခြေခံ၌
အသိအခြေခံ၌
စိတ်ကူးဉာဏ် မွမ်းမံတတ်ပါမှ
ဖတ်မိမည်ပေါ့။

ဇော်ဂျီ၏ ပန်းနှင့်စာပေ
၁၀-၁-၁၉၈၆

လောကအမြင် အကြားတို့နှင့်ပြည့်ဝသော အနုပညာ
လက်ရာမှန်သမျှ နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းပီတိကို ပေးပါသည်။ နှစ်သက်
မြတ်နိုးခြင်းပီတိမှ တစ်ဖန် လောကအမြင် အကြားကို ပေးတတ်

ပြန်ပါသည်။ စာပေဟူသည် ပန်းနှင့်လည်း တူနေပြန်ပါသည်။
ပန်းလိုချင်လျှင် အပင်ပျိုးတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ စာပေအကျိုး
စာပေနှင့် ဘဝတွင်လည်း စိတ်ကောင်း၊ စိတ်မြတ်၊ အတွေ့အကြုံ၊
အသိအမြင်၊ အသိစိတ်ကူးများကို ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ဖို့ အထူးလိုအပ်
သည်။ ထိုစကားမှန်လှသည်။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏
စာများကို အတန်အသင့် ကြားနာဖတ်ရှုခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်
ကျောင်းသားဘဝတွင် နှစ်သက်ခြင်းပီတိ၊ မြတ်နိုးခြင်းရလဒ်ကို
ရရှိခဲ့ပါသည်။ အရွယ်ရောက်၍ လူလားမြောက်သောအခါ ထပ်၍
ဖတ်ကြည့်မိပြန်သည်။ ထိုအခါ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကိုမြင်တတ်၊
ကြားတတ်လာအောင် ဆန္ဒအင်အားများ တိုးတက်လာသည်။

ကျွန်တော် ဆရာကြီး ဦးလွန်း ဘဝမြင်ကွင်းကို တပေါင်း
တစုတည်း ဖတ်ကြည့်မိပါသည်။ “သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဋီကာ”
ကို ကျွန်တော် လေ့လာခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီကို ဘဝမြင်ကွင်း
မှတ်တမ်းတင်ထားသူအဖြစ် တွေ့ရသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည်
ဆရာကြီးဦးလွန်းအကြောင်းကို ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ
စတင်၍ ရေးသားခဲ့သည်။ လစဉ်ဆောင်းပါးများကိုလည်း
တည်းဖြတ် ပြုပြင်ပြီးလျှင် ရှုမဝတိုက်မှ “သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဋီကာ”
အမည်ဖြင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်ကိုပင်
၁၅ နှစ်အကြာတွင် နှလုံးလှစာပေတိုက်မှ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၌ ဒုတိယ
အကြိမ် အုပ်ရေ ၂၀၀၀ ထပ်မံ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဒုတိယအကြိမ်ထုတ် စာအုပ်တွင် စာမျက်နှာ ၂၄၆မျက်နှာ
ပါရှိသည်။ ဆရာကြီး ဦးလွန်း ၁၉၆၄ ခုနှစ် ကွယ်လွန်ချိန်တွင်
ဟောပြောဖတ်ကြားခဲ့သည့် “ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏

ကဗျာသဘောနှင့် ကဗျာကျေးဇူး” စာတမ်းကို ထပ်မံဖြည့်သွင်းထားသည်။ ဆရာကြီးဦးလွန်းသည် ၁၈၅၅ ခုနှစ်၌ ဖွားမြင်၍ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ လူ့ဘဝ လူ့လောကကြီးအတွင်း၌ ၈၉ နှစ်အထိ ဖြတ်သန်းလှုပ်ရှားခဲ့သည်။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဋီကာစာအုပ် ရေးသားသူ ဆရာဇော်ရှိသည် ၁၉၅၅ ခုနှစ် စာပေ ဝိမာန်ဆုကို စာပေပဒေသာဆုဖြင့် ဆွတ်ခူးပန်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ဘဝခရီးစဉ်သည် မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ငန်း၏ ခရီးစဉ်နှင့်တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ခဲ့၏။ ဤ ခရီးစဉ်နှင့်ဆိုင်၍ သမိုင်းအကြောင်းအရ နက်နက်နဲနဲရှာရှာဖွေဖွေ လေ့လာထားသော ကျမ်းကောင်းတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ လူ တစ်ယောက်၏ အတွင်းစိတ်ဓာတ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် သူ့ ဘဝလှုပ်ငန်းကို မူတည်၍ ရေးထားသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသားနည်း မျိုးစုံတွင် ထိုစာအုပ်က ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ဖြစ်ခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေ တွင် လစ်ဟင်းနေသော စာကဏ္ဍကို ပြည့်ဝစေခဲ့သည်။ ဆရာကြီး ဦးလွန်းအကြောင်းကို ဆရာသိန်းဖေမြင့်၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ မြို့မဆရာ ဟိန်တို့က (၁၉၃၇-၃၈)လောက်က ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ဆရာ ဦးလွန်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဆရာသိန်းဖေမြင့်က ကျမ်းတစ်စောင် စတင် ပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မြို့မဆရာဟိန်နှင့် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုတို့က မိမိနှင့်ဆရာကြီးဦးလွန်းတို့ တွေ့ထိရှင်သန်ပုံကို စာပေ သုတရသ နှစ်ဖြာကို ရေးသားခဲ့ကြသည်။

ဆရာသိန်းဖေမြင့်က သူ့စာအုပ်ကို ဝတ္ထုပုံစံရသရောစွက် ၍ ပြည့်ပြည့်ဝဝ၊ လှလှပပ တင်ပြထားပါသည်။ ဆရာဇော်ရှိ ကလည်း သူ့ကျမ်းကို သုတ-သုတေသန ပြုလုပ်၍ ဆန်းဆန်း

ကြယ်ကြယ် ခုံခုံညားညား ရေးသားထားသည်။ အစပထမက ဓမ္မဝမဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ်ရေးသားခဲ့ပြီး တစုတပေါင်းတည်း ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သခင် ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ကလောင်လက်နက်ဖြင့် ထမ်းဆောင်ခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲသမိုင်းစဉ်ကို သူ၏လေးချိုးဆောင်းပါးကြီးများ မှ ကောက်နုတ်ကိုးကား စိတ်ဝင်စားဖွယ် ရေးသားထားလေသည်။ ဤကျမ်းသည် မျိုးချစ်စာဆိုကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ နိုင်ငံရေး နှင့်စာပေရေးရာ လှုပ်ရှားမှုမှတ်တမ်းဖြစ်သည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတိုက် က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး စာမျက်နှာ ၁၄၈ မျက်နှာရှိ၍ တန်ဖိုး ၃/- ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေ၍ အုပ်ရေ ၃၀၀၀ ဖြစ်သည်။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဋီကာမာတိကာတွင် ခေါင်းစဉ်ငယ်ကလေး ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ အခန်း (၁၀) ခန်းခွဲ၍ ကျမ်းကို ပြုစုထား သည်။ ကျမ်းဋီကာတွင် (၁) ဆရာကြီးဦးလွန်း (၂) ဗိုလ်ဋီကာခေတ် (၃) မှာတော်ပုံဝတ္ထု (၄) ဒေါင်းဋီကာခေတ် (၅) မျောက်ဋီကာနှင့် မြောက်ပုဏ္ဏိတခေတ် (၆) ခွေးဋီကာခေတ် (၇) သခင်ဋီကာခေတ် (၈) ရာဇဝင်လောကတို့ကို စနစ်တကျ အကိုးအထောက်ရသ မြောက်အောင် ဖွဲ့နွဲ့ ရေးသားထားသည်။ ဆရာဇော်ရှိသည် ဆရာ ကြီး ဦးလွန်းကို ပုံဖော်ရေးချယ်ရာတွင် ရဲရဲဝံ့ဝံ့တင်ပြခဲ့သည်။ ဆရာ ကြီး ဘဝဆင်းရဲ ငဲ့တွင်းဘဝကို ပီပီပြင်ပြင် ဖန်တီးနိုင်သည်။ စာပေ ရိပ်မြုံ့လောက အာရုံကိုလည်း ဂုဏ်ပကာသနမပါဘဲ အစိုးခံသက် သက်ဖြင့် ဖော်ကျူးထားပြန်သည်။ ဆရာကြီးဦးလွန်းဘဝသည် အမြင့်အနိမ့်စုံသည်။ စာပေချစ်သူပီပီ စာပေကို သက်ဆုံးတိုင် စွဲမြဲ သွားပုံကို ပြသသည်။ အမျိုးအတွက် ဇာတိမာန်ထက်သန်ပုံကို ပြသ

ရာတွင် အယ်ဒီတာဘဝမှ အမျိုးသားကျောင်းဆရာလုပ်ပုံမှာ ထင်ရှားသော သာဓကဖြစ်သည်။

သင့်နိုးရာရာ ကဗျာစုများကိုစု၍ အရောင်စုံစုံ အသွေးစုံစွာ မြန်မာဂုဏ်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည်။ ပါဝင်သမျှ သုတရသ လင်္ကာကဗျာများမှာ (က) လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ နိုင်ငံခြား သာသနာပြုအတွက် အလှူခံကဗျာ (ခ) ဆရာမှိုင်း၏ သောက (ဂ) အညာမင်္ဂလာဆောင် (ဃ) ၁၉၁၉ ခုနှစ် ဘိလပ်သွားကိုယ်စား လှယ်များ (င) ၁၉၁၉ ခုနှစ် ဂျူဗလီပြည်လုံးကျွတ်အစည်းအဝေး (စ) တဗုဒ္ဓဘွဲ့ (ဆ) ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ယူနီဗာစီတီသပိတ် (ဇ) သံဝေဂ ကဗျာ (ဈ) ဆရာတော် ဦးဥက္ကမ (ည) နတ်ရွာစံသီပေါမင်းတရား (ဋ) ကမ္ဘာ့ဦးရန် (ဌ) မေတ္တာရေစင်တရား (ဍ) ရွှေဒေါင်းတောင် (ဎ) သာယာဝတီဂဠုန် (ဏ) ၁၉၃၅ ခုနှစ် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ပြည်လုံးကျွတ်အစည်းအဝေး (တ) ပုညရှင်ဘုရားတိုင် (ထ) သမန္တလာ ဘုရားတိုင် (ဒ) တက္ကသိုလ်သခင်ကျောင်း (ဓ) ဗိုလ်လရောင် (န) အာဇာနည်ဗိမာန် (ပ) ပုဂံခေတ် (ဖ) မိဖုရားစောလှုံ (ဇ) အင်းဝခေတ် (ဈ) မိဖုရားဘို့မယ် (ဍ) တပင်ရွှေထီး (ဎ) တောင်ငူ ရာဇာ (ရ) အလောင်းမင်းတရား (လ) မင်းတုန်းမင်းတရားဟူ၍ ပါဝင်သည်။ ဆရာကြီးဦးလွန်း၏ ကဗျာအဆီအနှစ်ကို ရသအပြည့် ခံစားနိုင်အောင် စီစဉ်ထားသည်။ အချို့ပေါ် သကာလောင်း၍ အကောင်းဆုံးလက်ရွေးစင် ရသမြောက်ကဗျာများ ပါဝင်သည်။

မာတိကာနံပါတ်အမှတ် အခန်း (၁၀) တွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဆရာကြီးဦးလွန်း ကွယ်လွန်ချိန်၌ ဆရာဇော်ဂျီ ရေးသားတင်သွင်း ဖတ်ကြားခဲ့သော စာတမ်းဖြစ်သည်။ “သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏

ဆရာသဘောနှင့် ကဗျာကျေးဇူး” ခေါင်းစဉ်နှင့်ဖော်ညွှန်းထား သည်။ ထိုစာတမ်းထဲတွင် ဆရာကြီးဦးလွန်း ဘဝအကောင်းအဆိုး အကြောင်းအကျိုးကို စာကဗျာများဖြင့် ခိုင်မာစွာ တင်ပြသည်။ မှတ်ခြင်လက်တွေ့များဖြင့် ဋီကာချဲ့၍ ရေးသားသည်။ အရောင်စုံ သော ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကြည့်လိုက်ရဘိသကဲ့သို့ ရင်ထဲအေးမြ သွားစေသည်။ “ကမ္ဘာတွင် မြန်မာဟေ့” ဟူ၍ ဇာတိမာန် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ဖွံ့ထွားရှင်သန်ရေးကို မေတ္တာရေမောင်း သွန်းလောင်းပေး ထားသည်။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဋီကာ ရေးသားသူ ဆရာဇော်ဂျီ အမည်ရင်းမှာ ဦးသိန်းဟန်ဖြစ်သည်။ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဖျာပုံမြို့နယ်၌ ဖွားမြင်၍ အဖ ဦးယော အမိ ဒေါ်စိန်ညွန့်တို့ဖြစ်၏။ ရန်ကုန်မြို့ မြို့မကျောင်းတွင် ၁၁ ဆင့် အောင်မြင်ပြီးနောက် ၁၉၂၄-၂၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်၍ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိသည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် တောဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ပြန်သည်။

မြို့မအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းတွင် အထက်တန်းပြ ဆရာနှင့် ယူနီဗာစီတီကောလိပ်၊ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်တို့တွင် မြန်မာစာနည်းပြဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ လန်ဒန်နှင့် ဒဗ္ဗလင် တက္ကသိုလ်များမှ ၁၉၃၈-၄၀ ခုနှစ်တွင် စာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလို မာဘွဲ့ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်စာကြည့် တိုက်မှူးအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ စစ်အတွင်း၌ ပညာရေးဌာန စာပေနှင့်စာကြည့်တိုက်ဌာနစိတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူ ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှစ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဝိဇ္ဇာကတ်တိုက်မှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

တွင် အထူးအရှာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဥပဒေမြန်မာ
ဘာသာပြန်ဆိုရေးကော်မတီ၊ အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်နှင့် အမျိုးသား
ပြတိုက်ကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း၊ စာပေဝိမာန်
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အမျိုးသားစာပေဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ စသည်တို့
တွင် အဖွဲ့ဝင်လူကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ
သမိုင်းကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကိုလည်း ယူခဲ့ရသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် ၁၉၂၄ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ သေဆုံး
သွားသည့်တိုင် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ပြဇာတ်၊ ဘာသာပြန်၊ စာပေ
ယဉ်ကျေးမှုဆောင်းပါး၊ စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများနှင့် မြန်မာ
စာပေသုတေသနဆောင်းပါးများကို ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၄
ခုနှစ်တွင် စိတ္တသုခလင်္ကာဖြင့် သစ္စာဝါဒီဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။
ဆရာဇော်ဂျီရေးသားခဲ့သည့် ထင်ရှားသောစာပေများမှာ ပိတောက်
ရွှေဝါကဗျာ၊ ဗေဒါလမ်းကဗျာ၊ ဇော်ဂျီ၏စာ၊ ဇော်ဂျီကဗျာပေါင်းချုပ်
မဟာဆန်ချင်သူပြဇာတ်၊ ကာလီဒါသ၏ သက္ကဏ္ဍလ၊ ရသစာပေ
အဖွင့်၊ ရသစာပေဒီဒါနိန်း၊ မိုးကြယ်မိုးလား၊ လမ်းသစ်နှင့်အခြားဝတ္ထုတို
များ၊ နင်းလားဟဲ့ချစ်ဒုက္ခနှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ၊ စာပေလောက
ပလေကိုနီဒါနိန်း၊ ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်ကဗျာပေါင်းချုပ်တို့ဖြစ်သည်။
ဆရာဇော်ဂျီကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဝဏ္ဏကျော်ထင်နှင့် သီရိပုံနီ
(၁၉၆၁) တို့ထူးဂုဏ်ထူးများ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် စာပေဝိမာန်စာပေဒေသာစာပေဆုကို
“သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဋီကာ”စာအုပ်၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသား
စာပေဘာသာပြန်ဆုကို “နင်းလားဟဲ့ချစ်ဒုက္ခ”ဝတ္ထုတိုများ၊ ၁၉၇၈
ခုနှစ်တွင် “ရှေးခေတ်ပုဂံပြည် ကဗျာပေါင်းချုပ်”စာအုပ်ဖြင့် အမျိုးသား

စာပေ ကဗျာဆုများကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည်
ခေတ်စမ်းစာပေကို ဦးဆောင်ချီတက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်၏ဇနီးနှင့် ဇာတိတူ ဖျာပုံသားချင်းမို့ ဆရာဇော်ဂျီကို
ခင်မင်လေးစား အရေးထားပါသည်။ “မင်း အမျိုးသမီးက တို့ဆရာကြီး
သမီးကွဲ့။ တို့ဖျာပုံသူများ အညာသားတယ်ကြိုက်ကြတာကလား။
ခေတ်ခင်ကြည်ကလည်း ဘုတလင်အညာသား ဆရာကြီးသိန်းဖေကြီး
တို့ အပိုင်ယူခဲ့တယ်။ ကဲအခုကြည့်ပါဦး၊ စောမဉ္ဇူ (ဖျာပုံ)ကလည်း
ယောနယ်က အညာသားမင်းကို အပိုင်ယူလိုက်ပြီဟေ့ ဟားဟား”
ကျွန်တော့်ကိုတွေ့တိုင်း ဆရာဇော်ဂျီအရွန်းဖောက် စတတ်ပါသည်။

တစ်နှစ်တစ်ခါဆိုသလို ပိတောက်နှင့်သပြေညိုကန်တော့
ပွဲတွင် ဆရာဇော်ဂျီနှင့် မင်းသုဝဏ်ကို ကန်တော့ကြရသည်။ ၁၉၈၈
နှစ်များနောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော် မကွေးမြို့သို့ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့
ရသည်။ ဆရာဇော်ဂျီနှင့် မတွေ့မဆုံမကြုံဖြစ်တော့ပေ။ ဆရာဇော်ဂျီ
ကဗျာရေးနည်းဓလေ့ကို ကျွန်တော်ကြိုက်သည်။ သူ၏ ဗေဒါလမ်း
ကို ဖျာပုံသင်္ဘောအစုန်အဆန်တွင် ဇာတ်လမ်းရသည် ဆိုပါ၏။
သူ့ကဗျာအစကို စီးကရက်ဘူးခွဲစက္ကူနှင့် တွေ့ဆုံကြုံသလိုရေးခဲ့
သည်။ ဗေဒါလမ်းကဗျာအစတွင် သူရေးသားခဲ့သော စက္ကူလေးကို
အမှတ်တရထုတ်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်သေချာကြည့်မိသည်။
ကဗျာဘေးတွင် ရေလှိုင်း၊ ဗေဒါ၊ ဗျိုင်း၊ ရုပ်ပုံကလေးတွေပါသည်။
ကျွန်တော် ဆရာဇော်ဂျီကို ပုံကလေးတွေအကြောင်းမေးမိတော့
စိတ်ကူးဉာဏ်ရုပ်ပုံများဟုဆိုသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် ပထမ
စိတ်တွင်မှတ်သည်။ ကြည့်သည်။ မြင်သည်။ တွေ့ပြီဆိုလျှင် ကဗျာ
ရေးတော့သည်။ ကဗျာသူရဲကောင်း ဆရာဇော်ဂျီပါပေ။ ဆရာ

ဇော်ဂျီကို မှတ်မှတ်ရရ လေးစားကြည်ညိုမိသည်မှာ ယနေ့တိုင် ရင်ဝယ်စွဲမြဲနေတုန်းပင်။ တစ်ချိန်က ဆရာဇော်ဂျီသည် အမျိုးသား စာပေဆု စိစစ်ရေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်တွင် ပုပ်စာအုပ်တိုက်က ဇော်ဂျီကဗျာပေါင်းချုပ် ထုတ်ဝေသည်။ အမျိုးသားစာပေဆု ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်တိုင်းက ကဗျာဆုကို ဆရာဇော်ဂျီအား အဆိုပြုကြသည်။ ရလည်းရထိုက်သည်။ မှန်လည်းမှန်ကန်ပါသည်။ သို့သော် ဆရာဇော်ဂျီစကားများကား ထိုအချိန်က “လေ+ပြည်”ထဲဝယ်ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါပြီ။ သို့ရာတွင် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ထင်ရှားထိန်းလင်းနေဆဲဖြစ်သည်။

“ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော့်ကဗျာကို ဆုပေးမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် ဥက္ကဋ္ဌကထွက်မှဖြစ်မယ်။ ဘယ်လက်ကပေးပြီး ညာလက်ကယူသလို ဖြစ်နေမှာပေါ့ဗျာ။ ခင်ဗျားတို့အားလုံး ကြိုက်နေရင်ဆုပေးကြပေါ့။ ကျွန်တော် ဥက္ကဋ္ဌကထွက်မယ်”

လူသည် အတ္တမာန်လွမ်းမိုးသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးအောင် အမြဲကြံဆောင်နေသည့်အထဲ ဆရာဇော်ဂျီ မပါဝင်ခဲ့ပါချေ။ ဆရာဇော်ဂျီကား ပညာရှိပညာစွာ မိမိကိုယ်ကို အမြန်မှီချထားသူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ထိုအချက်ကိုသဘောကျသည်။ ကျွန်တော်ပီတိဖြစ်မိသည်။ ကျွန်တော် လေးစားကြည်ညိုသည်။ ကျွန်တော် ဆရာဇော်ဂျီစိတ်ဓာတ်ကို ဦးညွှတ်ရှိခိုးမိသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် စကားပြောလျှင် ခပ်အေးအေးလေပြည်အေးဖြင့် ပြောပြတတ်သည်။ လူပုံက ခပ်နွဲ့နွဲ့။ သို့သော် စိတ်ဓာတ်အားမာန်ကား စိန်ကျောက်အလား မိုးကြိုးသွားနှယ်သာတည်း။ ဆရာဇော်ဂျီသည် စကားပြောရာတွင် အရွှင်အမြူးလေးတွေထည့်သွင်းပြောပြ

အတ်သည်။ သူဝတ်စားဆင်ယင်ပုံမှာလည်း မြန်မာအမြဲဆန်သည်။ သေသေသပ်သပ် ကျကျနနဝတ်ဆင်တတ်သည်။ စိတ်ကောင်း၍ စာကောင်းထွက်သည်ဆိုသော အယူအဆကို ဆရာဇော်ဂျီခံယူထားပုံရသည်။

ကျွန်တော် ဆရာဇော်ဂျီကွယ်လွန်သွားပြီဆိုသော သတင်းတို့ အဝေးမကွေးအရပ်က ကြားရသည်။ သတင်းစာတွင် နာရေးသတင်း ပါလာသည်။ ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းချုပ်နဲ့ ဓာတ်ပုံလေးကို သတင်းစာတွင် တွေ့လိုက်ရသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ အသက်ခန္ဓာ ကြွေကျခဲ့ပါပြီ။ သို့သော် ဇော်ဂျီက ဇော်ဂျီကဗျာ၊ ဇော်ဂျီစိတ်ထားများကား မြန်မာပြည်အနှံ့အပြားတွင် ထင်ကျန် တည်ရှိနေဆဲပါတည်း။

ဆောင်းဝင်းလတ်တို့ ရွာကလေး

ဆရာ ဆောင်းဝင်းလတ်သည် ဦးဝင်း၊ ဒေါ်တင်လှတို့၏ သားလတ်ဖြစ်၍ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့တွင် ၉-၁၂-၄၉ နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ပဲခူးကရင် အထက်တန်းကျောင်းတွင် မူလတန်းအထိ စိန်ဂျွန်း ဒိုင်အိုစီစင် ယောက်ျားကလေးများကျောင်း၌ အထက်တန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ၊ မြိတ်ကျွန်းစု၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်တို့တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ အလုပ်တာဝန်အရဖြစ်သည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်က ကဗျာကို စာပေဝါသနာအရ စတင်ရေးသားခဲ့ကာ ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှစ၍ ယခုအချိန်အထိ မဂ္ဂဇင်း၊ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်၊ ဆောင်းပါးများစွာကိုလည်း လစဉ်ထုတ်၊ မဂ္ဂဇင်းများစွာတို့တွင် ရေးသားလျက်ရှိသည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၉၅ ဩဂုတ်လအထိ မဟေသီရပ်စုံ မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် အမှုဆောင်အယ်ဒီတာအဖြစ် စာပေအနုပညာတာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ ဇနီး ဒေါ်အေးအေးမြင့်၊ သား ၂ ယောက်နှင့် အတူ အမှတ် ၂၀၊ ၁၀၉ လမ်း၊ ပထမထပ် (ယာ)မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်ရင်း လုံးချင်းဝတ္ထုစာမူများကို

တောင်ရေးသားနေပါသည်။ အမည်ရင်း ဦးဖုန်းမြင့်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားစာပေဆုရသည့် ဘာကိုရွေးမလဲ ရွာကလေးရယ်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများစာအုပ်မှာ စာရေးသူ၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုပေါင်းချုပ်စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ အဖုံးပန်းချီကို မောင်မောင်သိုက်ရေးဆွဲပြီး၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဝါမိုးအောင်စာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ် အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝက ဆောင်းဝင်းလတ်၏ ရွှေရင်သိမ့်တုန် နှလုံးသားနုနုဝတ္ထုတိုများနှင့် စတင် ရင်းနှီးခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းစင်တော်တွင် ဆောင်းဝင်းလတ်၊ ပိုက်ထွေး၊ လင်းရောင်တင်၊ မောင်နွေငယ်၊ မောင်မောင်အေးအောင်တို့၏ ဝတ္ထုတိုလှလှလေးများကို ဖတ်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်၏ ယောက်ဖ ကိုကျော်မြင့် (ကဗျာဆရာ ဖျာပုံ-မောင်ယုယ) မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် ပို၍ ရင်းနှီးကွမ်းဝင်ခဲ့သည်။ ယောက်ဖဖျာပုံအိမ်တွင် ယုယ သင်္ဘောပြန်လာတိုင်း သူနှင့်လက်ဖက်ရည်စကားပိုင်း ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းဝင်းလတ်သည် ဝတ္ထုတိုရွှေလက်ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်ရေတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သဖြင့် မြန်မာ့ပင်လယ်ပြင်နှင့် မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းခရီးကို ခြံရာချင်းထပ်အောင် သူ့ရောက်ဖူးသည်။ သူ့ရေတပ်မှ တာဝန်ပြီးဆုံးသောအခါ ရှုမဝတွင် ဝတ္ထုတိုလေးများ ပင်တိုင်ပါလာသည်။ စာပေနယ်တွင် သူ့ကျင်လည်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် လမ်း ၄၀ က ယာမကာပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ စာအုပ်အဟောင်းဈေးတန်းတွင် ဆုံဖြစ်သည်။ နောက်တော့ သင်္ဘောသားမဂ္ဂဇင်းတွင် အယ်ဒီတာဖြစ်လာသည်။ သူက စာမူတောင်းသော်လည်း ကျွန်တော်စာမူပေး

ဖြစ်ခဲ့ပေ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် နောက်ဆုံးတွေ့ခဲ့ရပြီးနောက် ကျွန်တော် မကွေးကောလိပ် ပြောင်းသွားခဲ့သည်။

မဟေသီမဂ္ဂဇင်းတွင် အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ ဖြစ်လာခဲ့ပြန်သည်။ သူ့ဘဝကို စာပေထဲတွင် နစ်မြုပ်ထားပုံရသည်။ စော မဇ္ဈ (ဖျာပုံ)၏ ဝတ္ထုတိုကလေး မဟေသီတွင် ပါလာ၍ စာမူခံသွားထုတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူနှင့်ကြုံ၍ လမ်း ၅၀ လက်ဖက်ရည် စကားဝိုင်းလေးတွင် စကားတွေ ပြောဖြစ်ကြသည်။ ဆောင်းဝင်းလတ်ကလူပုံခပ်နွဲ့နွဲ့ကလေး။ ကျွန်တော်နှင့်တွေ့တုန်း တောင်းဆိုမိခဲ့သည်။

“တို့ဆောင်း ရှုမဝနဲ့ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာပါတဲ့ ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုတိုလေးတွေ ပေါင်းချုပ်ထုတ်ဗျာ။ ခင်ဗျားအယ်ဒီတာပဲ လုပ်ရင် ဖြစ်ပါတယ်ဗျ”

“ကိုရင်ယောရေ . . . ကျွန်တော့မှာ ငွေမရှိဘူးဗျာ၊ ထုတ်ဝေသူတွေကလည်း အချစ်လောက်ပဲ ထုတ်ချင်ကြတာ။ ကျွန်တော့်ဝတ္ထုတိုလေးတွေ စုထုတ်ချင်တာကြာပြီ။ ဒါပေမဲ့ ကံမပါသေးလို့ ငွေမရှိတော့ မဖြစ်သေးဘူးလေ။ ဆန္ဒတွေ မစောတော့ပါဘူး။ နောက်တော့ ဖြစ်လာမှာပေါ့”

သူ့သူငယ်ချင်း မောင်ယုယကို တမ်းတပြီး လွမ်းတေးသံသည်။

“ဖျာပုံမောင်ယုယက ဒီတစ်ခေါက် သင်္ဘောပြန်လာရင် ထုတ်ပေးမယ်လို့ ပြောတယ်ဗျာ။ ခုတော့ သူပြန်မလာတော့ဘူးလေ”

ဆောင်းဝင်းလတ် ကျွန်တော်ယောက်ဖ သေဆုံးသွားပုံကို ကြားသမျှဖောက်သည်ချသည်။ သူ့မျက်ဝန်း မျက်ရည်အိုင်ကလေးကို တွေ့ရသည်။ သူ့မျက်နှာက ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်။ ကျွန်တော် နှုတ်

ဆတ်စကားပြောပြီး သူနှင့်လမ်းခွဲထွက်လာခဲ့သည်။ မကွေးကို ကျွန်တော်ပြန်ရဦးမည်။

ကျွန်တော် မဟာရန်ကုန်ပြန်ရောက်တော့ စာပေပွဲတွင် သတ်ဖက်ရည်စကားဝိုင်းတွေမှာ သူ့ကိုတွေ့ရသည်။ သူ့ကလောင်က ဝတ္ထုတိုတွေ မဂ္ဂဇင်းအစုံစုံအဖုံဖုံတွင် နေရာယူထားသည်။ သူ့ကလောင်နာမည်အမျိုးမျိုးဖြစ်သော ကိုလတ်၊ အေးချမ်းသစ္စာ၊ သေသည်ဖြင့် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ သတင်းများကို ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ထားသည်။

‘ဘာကိုရွေးမလဲ ရွာကလေးရယ်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ အအုပ်တွင် ဝတ္ထုတို ၁၅ ပုဒ်ပါရှိသည်။ ဝတ္ထုတိုများတွင် ခရော်စင်၊ ခလိုင်စစ်ချင်ပါ၊ မတ်တိုး၊ ဝမ်းနည်းပါတယ်မောင်ထွန်းရွှေ၊ ဘာကိုရွေးမလဲ ရွာကလေးရယ်၊ ကိုးရက်နေ့မှာ ရွာပါစေ၊ လဟာ၊ ပုံမှန်၊ ခေ့စက်၊ မတူကွဲ အဖြူအမည်း၊ ချဉ်ဖတ်အိုးကလေး၊ မြဇာလွှာ၊ ဆိုက်ဆွတ်သမား မဟုတ်ငြားလည်း၊ အိပ်ပျော်ခွင့်၊ စက်ခန်းအုပ်၊ ဒီးတေနှင့် အရိုးတောင်၊ သူတို့ခေါ်တော့ ခိုးပျံဝတ္ထုတိုများနှင့် ပေါင်းစည်းဖွဲ့တည်ထားပါသည်။ ဝတ္ထုတိုတိုင်းတွင် အဓိက ဇာတ်ကောင်များကို တွေ့ရသည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်း၊ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်း၊ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာမဂ္ဂဇင်း၊ ရနံ့သစ်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး သမ္မုဝတ္ထုတိုကလေးများကို စုစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်အတွင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ၃၃ အုပ်ကို ဖတ်ရှုစိစစ်လျက် အစည်းအဝေး ၈ ကြိမ်ခေါ်ယူကာ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် အကောင်းဆုံးအမျိုးသားစာပေဆုကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

အရက်ကို အဖော်လုပ်ကာ ဘဝပျော်စရာရှာရင်း အစိုးထုတ်
 ရသူ မှောင်ခိုပစ္စည်း အခစားသယ်ယူ ကျောက်ပုစွန်၏ရင်နာစရာ
 ဘဝကို 'ခရော်စင် မလိုက်စေချင်ပါ' ဝတ္ထုတိုတွင် ဖတ်ရသည်။
 ရေလျှံချိန်ဇာတိလိုက်ဆယ်ပုံကို 'မတ်တိုး' ဝတ္ထုတိုတွင် ဖတ်
 လိုက်ရသည်။ အောက်ခြေသိမ်း အလုပ်မျိုးစုံလုပ်၍ အသက်မွေး
 ရသော မောင်ထွန်းရွှေ ဘဝကြမ်းကို 'ဝမ်းနည်းပါတယ်
 မောင်ထွန်းရွှေ' တွင် မြင်ရသည်။ အိမ်သာမရှိ။ အခင်းကြီးသွား
 ခန့် ဆင်းရဲရသော ရွာကလေး။ ယင်ကောင်မည်းမည်းကြီးတွင်
 သောင်းကျန်းသဖြင့် ဧည့်သည်ကို ခြင်ထောင်ချ၍ ထမင်းကျွေး
 သည့် တံငါရွာ မမင်းဆိပ်ကို သင်္ဘောစက်ဆရာ မောင်ဖုန်းမြင့်က
 ကျေးလက်အလှနှင့် မြို့ပြစရိုက် နှိုင်းယှဉ်ပြပြီး 'ဘာတို့ရွေးမလဲ
 ရွာကလေးရယ်' ဟု ပဟေဠိအဖြေကို ကြားရသည်။ ပကျစ် ဆိုသော
 သင်္ဘောအလုပ်ကြမ်းသမား၏ ဂဟေအော်၊ သံချေးခွာ၊ သံပြားကပ်
 ဆေးသုတ်သူဘဝမှ အိမ်ခန့် မမိုးနိုင်၍ 'ကိုးရက်နေ့မှာ ရွာပါစေ' တွင်
 သိနိုင်သည်။ ဆလုံလူမျိုးတို့၏ ပင်လယ်ပျော်ဘဝ နှင့် အစားဆင်းမဲ
 အနေဆင်းရဲပုံကို 'လဟာ' တွင် ကြည့်နိုင်သည်။ သမ္မာန်ခတ်သမား
 ညှိုးငြိမ်းဘဝ အလုပ်မျိုးစုံတွင် အလိမ်အလည့် အဖြစ် 'ပုံမှန်' တွင်
 ဖတ်ရသည်။ ကျေးတောသူ သန်းလှနှင့် မထွားဇံ တို့၏
 သေကွဲနှင့်သံယောဇဉ်ကို 'ရေစက်' ဝတ္ထုက ဖမ်းယူဆွဲငင်နိုင် သည်။
 မော်လမြိုင် ရာဘာတောအုပ်ထဲမှ ရာဘာစေးခံလုပ်ခစားသူ
 မိနှင်းထွေးရဲ့ ချစ်နှလုံးသား အနွှေးရပုံကို သစ္စာမဏ္ဍိုင်နှင့် မီးခိုးမိုး
 တိုက်ထားသော မျက်ရည်ဥဖြူဖြူလေးကို 'မတူကွဲ အဖြူအမည်း
 နှင့် ဆွဲဆောင်ခေါ်ယူနိုင်သည်။ ကျေးလက်နေ အဖေ၊ အမေတို့၏

မေတ္တာချစ်ခြင်းကို 'ချဉ်ဖတ်အိုးကလေး' ဖြင့် သက်သေပြနိုင်သည်။
 ကျေးရွာမင်္ဂလာဆောင်ကို မဏ္ဍိုင်ပြု၍ စိတ်ကူးလွင့်မျောစွာ
 နေဖွဲ့သော 'မြဇာလွှာကလေး' က ရင်ကို သိမ့်သိမ့်ခွန်စေ၏။
 ငှက်အန်ဖတ် ငှက်သိုက်အကြောင်းကို ရင်နှင့်အောင်
 ငှက်ကလေးတွေဘက်က ရပ်တည်နေဖွဲ့ထားသော 'သိုက်ဆွယ်
 သမား မဟုတ်ငြားလည်း' ဝတ္ထုတိုကလေးက ဖတ်သူကို
 မှတ်ရည်စို့စေပါသည်။ လူဘဝ၏နိဒါန်းနှင့် နိဂုံးအထိ လှုပ်ရှားရုန်း
 ဆန်ရပုံကို 'အိပ်ပျော်ခွင့်' ဝတ္ထုတိုတွင် ဘဝမြင်ကွင်း ထင်လင်းစွာ
 သိရသည်။ 'စက်ခန်းအုပ်ဖိုးတေနှင့် အရိုးတောင်' ဝတ္ထုတို မှာ
 လူဘဝဒဿန၊ ပဋိပက္ခ၊ မြင်ကွင်းစုံအဖုံဖုံကို တင်ပြနိုင်သည်။
 နောက်ဆုံးပိတ်အရက် 'ဒုံးယုံ' ကို ကျေးလက်စရိုက်အကျင့်ကို နေဖွဲ့
 ၍ စာမူပို့သူ ကိုတင်အောင်ကြီး၏ စာပေမြတ်နိုးပုံကို ရင်နှင့်စွာ
 ဖတ်ရှုရသည်။ ဆောင်းဝင်းလတ်သည် စာရေးခြင်းကို တစိုက်မတ်
 မတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ဝတ္ထုတို
 ပေါင်းချုပ် အမျိုးသားစာပေဆုကို အောင်ပွဲဝင် ဆင်နွှဲနိုင်ခဲ့ပါတော့
 သတည်း။

တေးမြဲခွန်းဆက်ကဗျာများ

၁၉၉၄ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေကဗျာဆုကို ဆရာ
ဇော်မင်းမင်းဦး၏ တေးမြဲခွန်းဆက်ကဗျာများက ရရှိသည်။

ကျွန်တော်နှင့်စာဆိုစစ်သည် ဇော်မင်းမင်းဦးမြဝတီတိုက်
တွင် မကြာခဏတွေ့ဖူးသည်။ ကဗျာဆရာ မောင်မောင်မိုးအောင်
မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် စတင်ခင်မင်သိကျွမ်းခဲ့ရသည်။ သူသည်
မကွေးတိုင်းသား ပွင့်ဖြူအရပ်ဖြစ်သည်။ အညာသားချင်းမို့ ပို၍
ခင်တွယ်မှုတွေ ရှိလာသည်။ ကဗျာအကြောင်းတွေ ပြောဖြစ်ကြပါ
သည်။ စာဆိုစစ်သည် ဇော်မင်းမင်းဦးကို အဘ ဆေးအရာခံပိုလီ
ဟန်တင် (အငြိမ်းစား) အမိ ဒေါ်သန်းမြင့်တို့မှ ၂၀-၃-၆၄ ရက်နေ့
တွင် မကွေးတိုင်း၊ ပွင့်ဖြူမြို့နယ်၌ မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ ညီအစ်ကို
သုံးဦးအနက် အကြီးဆုံးသားဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ပညာကို
ကြိုးစားခဲ့ပြီး 'နှစ်ထပ်ကွမ်းလူရည်ချွန်'တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁
ပြည့်နှစ် အခြေခံပညာအထက်တန်းစာမေးပွဲ၌ မြန်မာစာ ၈၄ မှတ်
ဖြင့် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးတွင် အမှတ်အများဆုံး စံချိန်တင်၍ အောင်
မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် စစ်တက္ကသိုလ်အမှတ်စဉ် (၂၆) ဝိုလ်လောင်
သင်တန်းသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
၅ ရက်နေ့တွင် သိပ္ပံဘွဲ့ရရှိလျက် တပ်မတော်(ရေ)တွင် ပြန်တမ်းထိ

အရာရှိဒုတိယအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ စစ်တက္ကသိုလ်တွင်
'လေ့ကျင့်ထူးချွန်ဆု'ကိုလည်းကောင်း၊ တပ်မတော်(ရေ)စီမံခန့်ခွဲရေး
အရာရှိငယ်သင်တန်း၌ 'ရေတပ်ပညာထူးချွန်ဆု' ကိုလည်းကောင်း
ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ယခုအခါ ယာယီရေယာဉ်မှူး (ဝိုလ်မှူး)
အဆင့်ဖြင့် ကမ်းခြေစောင့်တိုက်ရေယာဉ်(၄၁၆)၏ စစ်ရေယာဉ်မှူး
တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် စာပေ၌
ဝါသနာထုံ ဓမ္မလျော်ခဲ့ပြီး စာစီစာကုံး၊ ပန်းချီ၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး
ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းပါ
အနော်မာသို့ အဖွင့်ကဗျာဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး
ယခုအချိန်ထိမဂ္ဂဇင်းများတွင် ကဗျာပုဒ်ရေ ၁၀၀ ကျော်
ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

တပ်မတော်နေ့အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲများတွင် (၄၈)
နှစ်မြောက်၌ ကဗျာရှည် ပထမဆု၊ ဆောင်းပါးနှစ်သိမ့်ဆု ၁၀၊ နှစ်
(၅၀)ပြည့် ရွှေရတန့် ကဗျာရှည်နှစ်သိမ့်ဆု ၂၊ အမျိုးသားရေး
ဆောင်ပုဒ် အကောင်အထည်ဖော်သည့် စာပေပြိုင်ပွဲများတွင်
၁၉၉၃ ခုနှစ်၌ ကဗျာ(ဒုတိယ)ဆုများကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။
အမှတ် ၉၄၄၊ ၉(၃၂) ရပ်ကွက်၊ ရွှေပြည်သာမြို့၌ ဇနီးဒေါ်ညိုညိုသန်း၊
သမီးနှစ်ယောက်နှင့်အတူတူ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ အမည်ရင်း
ဦးဇော်မင်းဦးဖြစ်သည်။

စာဆိုစစ်သည်သည် ဇော်မင်းမင်းဦး၏ တေးမြဲခွန်းဆက်
ကဗျာများသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု
အတွင်း ရေးသားခဲ့သော ကဗျာများထဲမှ ရွေးချယ်စုစည်းလျက်
ကဗျာပေါင်း ချုပ်စာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သူ၏စာအုပ်တွင် ကဗျာ

ရုစုပေါင်း ၇၂ ပုဒ်ပါရှိသည်။ ကဗျာများကို အသွင်တူ၊ အမျိုးတူ အကြောင်းအရာတူများကို စုစည်း၍ အခန်း ၉ ခန်း ခွဲထားပါသည်။ သူကဗျာများသည် မဂ္ဂဇင်းစင်မြင့် မြဝတီ၊ ငွေတာရီ၊ စစ်ပြန် စာပေလုပ်သား၊ ရေနံချောင်းကောလိပ်၊ တို့ကျောင်းသား၊ လုံမလေး ရုပ်ရှင်အောင်လံ၊ တပ်မတော်နေ့တို့တွင် ပါဝင်သော ကဗျာများ ဖြစ်သည်။

လေးလုံးစပ်ကဗျာများ၊ လေးသံချို၊ လေးချိုး၊ ကဗျာဝတ္ထု များကို တွေ့ရသည်။ အဖွဲ့အနွဲ့စနစ်တကျရှိသည်။ စည်းကမ်းကို လိုက်နာသည်။ ချွေးနိုးလမ်းတွင် ဆင့်ကာထွင်ဆိုသလို လင်္ကာပုံစံပေး သစ်တို့လည်း တွေ့ရသည်။ တေးမြေခွန်းဆက်ကဗျာစုတွင် မြန်မာ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်ခွင်အလှပသာဒအစုံစုံကိုလည်း ရှုမြင်လိုက် ရသည်။ ပြည်သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုစရိုက်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာပန်းအဗျ တရားမျိုးစုံကို တွေ့လိုက်ရသည်။ မြန်မာကဗျာ၏ ဥပဒေသ ဂုဏ်အင်္ဂါကို စောင့်သိလိုက်နာပေ၏။ မြန်မာကဗျာ၏ တာဝန်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကိုလည်း မယိမ်းမယိုင်အောင် ထိန်းမတ်ပေး ယုံကြည်ချက်၊ စေတနာ၊ အသိအမြင်တို့ဖြင့် ရေးဖွဲ့တည်ဆောက် ထားသည်။ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေးနှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ကျယ်ပြန့်ထွန်းကားရေးတို့အတွက် အဓိကထား ရည်ရွယ်ဖွဲ့ဆိုသည်။ တေးမြေခွန်းဆက်ကဗျာများထက် ကျွန်တော်အနှစ်သက်ဆုံး 'ပြေးပွဲ' လေးကို ညွှန်းလိုပါသည်။

- * ပြေးနှုန်းမြန်၍
 ခိုးယုံတမျှ၊ အစွမ်းပြလျက်၊
 ရှေ့မှာဝင်ကြွား၊ ဦးဆောင်ထားလည်း။

- * ပြေးအားသန်၍
 မြင်းယုံတမျှ၊ အားမာန်ပြလျက်
 ရှေ့မှပြေးလွှား၊ ကျော်ဖြတ်ထားလည်း။
- * ချွေးသံရွဲရွဲ၊ ယှဉ်ပြိုင်နှံ့ခိုက်
 ခိုက်အောင်ဒူးနာ၊ မောပန်းလာ၍
 ညောင်းညာကြောခြင်၊ ကြွက်တက်ချင်၍
 လမ်းတွင်တစ်ထောက်၊ ခဏလောက်မျှ
 ရေသောက်ချွေးသုတ်၊ ဒူးလှုပ်ခေါင်းခါ
 ညောင်းညာလျော့ဖြေ၊ အမောပြေများ
 နားမယ်ကြံရင်။
 နားတယ်မှန်ရင်။
- * သူငယ်ချင်း
 မင်းသူငါ၊ လူတကာအားလုံး
 တရုန်းရုန်းပြိုင်နှံ့
 (ဘဝဆိုတဲ့)ပြေးပွဲမှာ...။
- * စဉ်းစားနော်
 မင်းနားနေဆဲ၊ ဒီပြေးပွဲမှာ
 အံ့ခဲတောက်လျှောက် စွမ်းသလောက်နဲ့
 နောက်ကလိုက်နေ၊ ပြိုင်ဘက်တွေဟာ
 (မင်းလို)ညောင်းနေမောနေ
 နားနေမှာမဟုတ်
 လှုပ်နေရပ်နေ၊ ထိုင်နေမှာ မဟုတ်
 ဖြုတ်ကန်ဆို၊ အလျှိုလျှိုနဲ့
 မင်းကိုကျော်တက်နှုတ်ဆက်ချန်ထား

ပြေးလွှားကြမှာသိပ်သေချာရဲ့
နိုင်ရာကနဲ့၊ နောက်ဆုံးဖွတ်ကျား
ဖုန်မွန်သွားမယ်
နားရဲနားကြည့် သူငယ်ချင်း။

စာပေလုပ်သား(၁၉၈၇၊ မေလ)

စာဆိုစစ်သည်ဇော်မင်းမင်းဦးသည် တေးမြဲခွန်းဆက်
ကဗျာများကို အလှတစ်မျိုးစီ အားဖြည့်ထားနိုင်ပါသည်။ ကဗျာအဖွဲ့
ဝယ်က ဤနှစ်အတွင်း ထွက်ရှိသော ကဗျာစာအုပ်ပေါင်း ၂၁
အုပ်ကို ဖတ်ရှု၍ အစည်းအဝေး(၄)ကြိမ် ကျင်းပညှိနှိုင်းစိစစ်ခဲ့ပါ
သည်။ စာဆိုစစ်သည် ဇော်မင်းမင်းဦး၏ ကဗျာစုသည် အကြောင်း
အရာပိုင်း၌ ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန် တက်ကြွဖွယ် ရှိနေပါသည်။
လင်္ကာရသပိုင်းတွင်လည်း ထက်မြက်သွက်လက်လှပါသည်။
ပြည်ထောင်စုစည်းလုံးရေး၊ တပ်မတော်သားဘဝ၊ ပြည်သူ့ဘဝ
၅၂၈ မေတ္တာ၊ မြန်မာ့ရိုးရာစရိုက်၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ ဇာတိမာန်စသည်
အကြောင်းအရာစုံကို ရေးဖွဲ့ထားနိုင်၏။ ရေးဖွဲ့ဟန်သည်
အကြောင်းအရာကိုလိုက်၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း
လေးနက်ခြင်းနှင့် ရဲဝံ့ခက်ထန်ခြင်းတို့ကို ရသမြောက်စွာပေးစွမ်းနိုင်
သည်။ ထို့ပြင် ကဗျာ၌ရှိအပ်သော ဒဿနလည်းပါရှိသည်ဟူ၍
မှတ်ချက်ပြုထားသည့်အလျောက် ၁၉၉၄ ခုနှစ် အကောင်းဆုံး
အမျိုးသားစာပေကဗျာဆုကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးရရှိခြင်း
ဖြစ်ပါတော့သတည်း။ ။

ဘဝအိပ်မက် ပန်းအိပ်မက်

၁၉၉၄ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေဝတ္ထုရှည်ဆု မစန္ဒာ၏
ဘဝအိပ်မက် ပန်းအိပ်မက်(ဝတ္ထုရှည်) က ဆွတ်ခူးရရှိသည်။
ဆရာမစန္ဒာအမည်ခံ မမစော၏ ချိုမျိုတင်နှင့် အစတုန်းက
အပေတွေဖြင့်သာ သိဖူးပါသည်။ တို့ကတို့က ဆိုင် ဆိုင်
အစ်ကိုစန်းမောင်နှင့် အစ်မတို့မင်္ဂလာပွဲကို အမှတ်မထင်ရောက်
သွားခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်နှင့် အစ်မတို့ ဗိသုကာလင်မယားကို
မြို့ထဲတွင် မကြာခဏ တွေ့ရသည်။ တွေ့တိုင်း၊ ကြုံတိုင်း
အစ်မချိုမျိုတင် မျက်နှာလေးက ပြုံးပြုံးနှင့်နှင့် သွက်သွက်လက်လက်
နုတ်ဖျတ်လတ်လတ်ကလေး။ အစ်ကိုစန်းမောင်က အေးအေး
အည်ညည်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ဆုံတိုင်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တိုင်း
တွင်ထိုင်ကာ မောင်နှမနှစ်ယောက် စာအကြောင်း၊ ပေအကြောင်း
အရာ၊ ရေလွတ် ပြောကြသည်။ အနားတွင် အစ်ကိုစန်းမောင်က
မှတ်တုတ်မလွှတ်တလွှတ်၊ ကျွန်တော်က စကားပြောသော်လည်း
အစ်ကိုကဘာမှဝင်မပြော။

“ညီလေးရ တို့က ချိုမျိုတင်ဆိုတဲ့ ဗိသုကာအင်ဂျင်နီယာ
လေးကိုသာ ပိုင်ဆိုင်တာပါကွာ။ မစန္ဒာဆိုတဲ့ စာရေးဆရာမ

ကျတော့ ညီလေးတို့စာပေသမားတွေနဲ့ ပြည်သူလူထုတွေထဲ
ပိုင်တယ်၊ ဆိုင်တယ်၊ ပြောကြ၊ ပြောကြ တစ်နေကုန်စောင့်နေမယ်။

“ဟား... ဟား။ အစ်ကိုက စာရေးဆရာမကို ယူတော့
ဒုက္ခတွေ့ပြီပေါ့”

“ညီလေးရေ... အစ်ကိုလည်း တွေ့ရာဆွဲယူ၊ အိမ်ကထဲ
စားတာ လက်ခံလိုက်လို့ လူပျိုကြီးမဖြစ်တာ...။ အခုဆို
နှစ်ယောက်တွဲတစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ဘူး”

“ကိုစန်းမောင်... ရှင်... ကြည့်ပြော ကျွန်မ စောင်
ပြောတာလား”

“အစ်ကိုနဲ့ အစ်မတို့ရာ အိမ်ကျမှ ရန်ဖြစ်ကြပါတော့
ကဲ... ကျွန်တော်သွားဦးမယ်”

သူတို့လင်မယားကို တွေ့ချင်လျှင် အိုးအိမ်ရုံးကို သွားမှတွေ့
ရသည်။ အစ်မဆီရောက်တိုင်း လက်သံပြောင်လှသော မစန္ဒာ၏
ဝတ္ထုတိုလေးတွေ ခိုးမွမ်းရပါသည်။ အစ်မ မစန္ဒာသည် အိမ်ထောက်
မှုကတစ်ဖက်၊ အလုပ်တစ်ဖက်၊ စာပေကိုလည်းတစ်ဖက်၊ တြိဂံလှ
သားဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ထက်ထက်မြက်မြက် အရေးလေး
များကို တွေ့တိုင်းအစ်မထံသို့ ရောက်ဖြစ်သည်။ ရှင်ချိုလှသော
အစ်မ မစန္ဒာသည် မိုးမိုး (အင်းလျား) ၏ ဈာပနအခမ်းအနားတွင်
ရွက်ကြီးတင် ငိုကြွေးနေသည်။ အနားတွင် အစ်ကိုစန်းမောင်
မျက်နှာကြီးရှုံ့လျက်။ ဪ... လောကတွင် အငိုအရယ်တွေ့
ဖန်တီးရှင်များရယ်၊ သောကကို လွယ်၍ မိုးမိုး (အင်းလျား)အတွက်
သေမင်းထံကောင်းပန်လို့ရလျှင် သူငယ်ချင်းအတွက် တောင်းပန်
ပေးလိမ့်မည်ထင်သည်။ ဖန်တီးရှင်ပီသလွန်းပါသည်။ ထိခိုက်လာ

သူ့ နှလုံးသားဒဏ်ရာတွေကို အစ်မ မစန္ဒာ 'ဘဝအိမ်မက်
ပန်းအိမ်မက်ကြီး' ကို ဖန်တီးတင်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အစ်မ မစန္ဒာသည် ကျွန်တော်၏ သင်ဆရာ၊ ကြားဆရာ၊
မြင်ဆရာဖြစ်သော ဦးထွန်းတင်(မန်းတင်)နှင့် ဒေါ်သန်းတင်တို့၏
ဓာတ်တ္ထမြောက် သမီးဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ
၆ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က မြို့မအမျိုးသမီးအထက်
တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်
စက်မှုတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၇၁
ခုနှစ်တွင် ဗိသုကာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ၏ အားပေးမှုညီ
နှင့် ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် ဝတ္ထုရေးရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့
သည်။ ပထမဦးဆုံးပုံနှိပ်စာမှာ ၁၉၆၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ်
ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းပါ 'ကျွန်မဆရာမ' ဝတ္ထုတိုဖြစ်သည်။ ၁၉၇၂
ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံးလုံးချင်းဝတ္ထု 'ငယ်သူမို့မသိပါ' ကို
ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယနေ့အထိလုံးချင်းဝတ္ထုပေါင်း ခုနစ်ဆယ်
တို့ ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အမျိုးသားစာပေဆုရ ဘဝအိမ်မက်
ပန်းအိမ်မက်အပါအဝင် လုံးချင်းဝတ္ထုပေါင်း ဆယ့်နှစ်အုပ်၊
ဝတ္ထုလတ်နှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လုံးချင်းဝတ္ထု
ဆယ့်နှစ်အုပ်အနက် ဆယ်အုပ်မှာ ရုပ်ရှင်နှင့် ဗီဒီယိုရိုက်ကူးခဲ့ကြ
သည်။ ဝတ္ထုမှ ရုပ်ရှင်အသွင်သို့ကူးပြောင်းသော ကားများတွင်
အတ်ကောင်များ အကယ်ဒမီ ခိုးမြင့်ခံကြရသည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုအတွက် ဝတ္ထုတိုရှည်
ပေါင်း ၄၀၇ အုပ်ကို အစည်းအဝေး (၈)ကြိမ်ထိုင်ကာ စိစစ်ဖတ်ရှု
ခဲ့ကြသည်။ ထိုဝတ္ထုများထဲမှ မစန္ဒာ၏ ဘဝအိမ်မက် ပန်းအိမ်မက်

ဝတ္ထုရှည်ကို ၁၉၉၄ ခုနှစ် အကောင်းဆုံးအမျိုးသားစာပေဆုအဖြစ် ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ဝတ္ထုအစ နိဒါန်းအပိုင်းကလေးကို မဏာမချီထားပုံက စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ မစန္ဒာသည် ဝတ္ထုရှည်ကို ပိုင်နိုင်စွာ ဖွင့်သည်။ မစန္ဒာ၏ ဝတ္ထုရှည်ရသကို ခံစားကြည့်လျှင် သိနိုင်ပါသည်။

“ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခြင်းသည် ဤကမ္ဘာ၊ ဤလောက ဤသံသရာကြီးတွင် သက်ရှိသတ္တဝါတိုင်း မလွဲမသွေရင်ဆိုင်ရမည့် အနိုးစင်းဆုံးသော ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်လေသည်။ အရေးကြီးသည်ကား လူကမ္ဘာရောက်လာသော လူသားတစ်ဦးသည် သူ့အသက်ရှင်စဉ် ကာလတွင် ဘာတွေ့ကိုတွေ့၍ ဘယ်လိုခံယူကာဘယ်လိုပြောဆို လှုပ်ရှားနေထိုင်သွားသည်ဟူသော အချက်သာဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦး ချင်းသည် သူ၏တန်ဖိုးကို သူ၏လုပ်ရပ်ဖြင့် ဘဝဇာတ်ခုံတွင် တင်ဆက်၍ သက်သေပြသွားကြစမြဲဖြစ်လေသည်။

မစန္ဒာသည် ဝါကျတိုတိုနှင့် လိုရင်း တိုရှင်းရေးတတ်သည်။ မြန်မာစာအရေးအသားတွင် ပြေပြစ်သည်။ ဘဝအိမ်မက် ပန်းအိမ်မက် ဝတ္ထုရှည်ကြီးထဲတွင် အဓိကဇာတ်ကောင်မှာ ဦးဘပွား ဖြစ်သည်။ သူသည် ငွေရှိသည်။ ဂုဏ်ရှိသည်။ ဩဇာအာဏာ ရှိသည်။ သူထင်တိုင်းကျဲခဲ့သည်။ မိန်းမကိုပင် ငွေနှံ့ပေါက်ယူခဲ့သည်။ သားသမီးများကို ငွေပုံ ရွှေပုံပေါ်တွင် မွေးခဲ့သည်။ ကျွေးခဲ့သည်။ အချိန်တန်တော့ အမိမြန်မာပြည်ကြီးတွင် ပညာအရပ်ရပ်ကို သင်ယူပြီး နိုင်ငံခြားသို့ အားလုံးရောက်ရှိသွားကြသည်။ ဦးဘပွား၏ ဇနီးသည် ငွေနှင့်ဆက်၍ယူခဲ့သဖြင့် မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန် သစ္စာစစ် သစ္စာမှန် မရရှိခဲ့ပေ။ စက်ရှုပ်တစ်ရှုပ်လို သံပတ်

တပ်ထားခြင်းခံရသည်မှာ သေဆုံးသည်အထိပင် ဖြစ်သည်။ ဦးဘပွား၏ဇနီးသည် စကားကလေးကလည်း ငွေနှင့်အရာရာကို ညီမျှခြင်းထိုးတတ်သော လူတန်းစားအတွက် သင်ခန်းစာပေးထားသည်။ “ကျွန်မ ရှင့်ဇနီးဖြစ်ပြီပဲ။ ရှင်ထားရာမှာ နေစေရမှာပေါ့။ စိတ်ချ ကိုကိုရယ်။ ကျွန်မလေ အချစ်ဟောင်းကိုလည်း တမ်းတမနေပါဘူး။ ဘယ်တော့မှလည်း မဖောက်ပြားပါ ဘူး။ ကျွန်မရဲ့ ခန္ဓာကို ရှင်ပဲပိုင်ပါတယ်”

ဦးဘပွားတွင် သမီးကြီး၊ သားလတ်၊ သားငယ် (သုံးယောက်) ရှိသည်။ ပထမဆုံး သားလတ်သည် အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရပြီး စင်ကာပူ နိုင်ငံတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်သည်။ ဟိုမှာ အိမ်ထောင်ကျသွားသည်။ သမီးကြီးကတော့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကြေးရတတ် ပညာတတ် လူရွယ်တစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျသည်။ သူ့ခင်ပွန်းနှင့်အတူ ဂျပန် နိုင်ငံသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေသည်။ သားငယ်ကတော့ ယူအင်ဒီပီအလုပ်ဖြင့် ဒိုမီနီကျွန်းက သစ်တောများအကြားတွင် အလုပ်လုပ်သည်။ ဟိုမှာ အိမ်ထောင်ကျသွားသည်။ ဦးဘပွားဘဝ ကား အထီးကျန်ဖြစ်နေသည်။ ရွှေတောင်ကြားလမ်းက အိမ်ကြီး ခြံဝင်းကြီးကို သံရုံးကိုငှားထားခဲ့သည်။ ရန်ကုန် စမ်းချောင်းရပ်ကွက် ဦးဖီးလမ်းထဲက အိမ်အမှတ် ၅၂ တိုက်ခန်းတစ်ခန်းကို ဝယ်ယူနေ ခဲ့တော့၏။

ဦးဘပွား ရောဂါ ကင်ဆာအထူးကုနေသော ဒေါက်တာ ကံမြင့်နှင့် ဇာတ်လမ်းကို စတင်ပြ၏။ ဤတိုက်ခန်းတွင် အိမ်နီးချင်း မိသားစု ကိုရန်ဝေး၊ မခင်လှ၊ သားကိုဦး၊ သမီးကဲကဲ၊ သားငယ် ကိုထူးတို့နှင့် ဇာတ်ကြောင်းဆင်သည်။ ဇာတ်ပိုင်း၌ မမွေးကြူနှင့်

မိခင်ကြီး ဒေါ်ရွှေနှုတို့ကလည်း အခန်းချင်းကပ်ကာ ပူးတွဲဇာတ်ရန် လုပ်ထားသည်။ ဦးထင်နှင့်သား ကိုကောင်းထက်တို့၏ ဘဝနှင့် ဘတ်စ်ကားပေါ်မှ ကောက်ရခဲ့သော ကံကောင်းလေးတို့ကို အရောင်စုံစွာ လူတို့၏ တစ်ဦးစီစရိုက်ကို အကြိုက်ပီအောင် ရေးနိုင် သည်။ သဘာဝ ဘဝသရုပ်ကို လောကလူထဲ လေ့လာကာ ရေးသား ထားပုံရသည်။ ဦးထင်၏ အရက်သမားစရိုက်က ပုံမှန်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်ရွှေနှု၏ မေတ္တာပို့သံ၊ အမျှဝေသံနှင့် လက်တွေ့တရားခြင်း ခြင်္စိတ်ပုံကို ချပြနိုင်သည်။

သေမင်းကို စောင့်ဆိုင်းကာ ဘဝနိဂုံးနေဝင်ချိန်ကို စောင့် နေသော ဦးဘပွားကား မသေ။ နိုင်ငံအတွက်၊ လူမျိုးအတွက် မိသားစု အတွက် အလုပ်လုပ်နိုင်သေးသော လက်ထောက်ကထိက ကိုရန်ဝေး နှင့် မခင်လှမှာ ဖြုန်းခနဲ ကားမှောက်၍ သေခဲ့ကြပြီ။ ဦးဘပွား သည် မိမိတိုက်အခန်း အိမ်နီးနားချင်းမိသားစုမှာ ကလေးများကို သံယောဇဉ်တွယ်ရာမှ ဘဝအမြင်ပြောင်းလာသည်။ အရာရာတွင် ငွေနှင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရပုံကို သိမြင်လာသည်။ အထူးသဖြင့် မေတ္တာစစ်၊ သစ္စာမှန်ကို အဘယ်အသပြာနှင့်မှ ဝယ်၍ မရနိုင်ကြောင်း ကောင်း ကောင်းသိလာသည်။ မေတ္တာတွင် အသွားအပြန်၊ အပေးအယူရှိ သည်။ လူ့လောကဝဲထဲမှာ သေခြင်းတရားကိုပါ ရင်ဆိုင်ရဲသော စိတ်ဓာတ်အမှန်ကိုပါ သိရှိခဲ့သည်။ မိမိတွင်ရှိသော ငွေများကို လူငယ်လူရွယ် အညွန့်အဖူးကလေးများအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုရေးသူ မစန္ဒာသည် ဝတ္ထုကို ကျွမ်းကျင်စွာရေးဖွဲ့နိုင်သည်။

မစန္ဒာ၏ ဘဝအိပ်မက် ပန်းအိပ်မက် နိဂုံးပုံပြုကလေး တို့ညွှန်း၍ ဂုဏ်ပြုလိုပါသည်။ သေမင်းနှင့် စစ်ခင်းနေသော ဦးဘပွား၏ နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်သည်။

သူသည် ပင်ပန်းကြီးစွာ ချောင်းဆိုးရင်း ဝေါခနဲထိုး၍ အန် ဒုလိုက်သည်။ ဟော . . . ကဲကဲ၏ အသံလေးကိုကြားရပြန်ပြီ။ “ဘဘကြီး ရေတဲ့” “တရားနာရအောင်” တဲ့။

“အေး . . . လာခဲ့မယ် . . . ဘဘကြီးလာခဲ့မယ်။ တရား နာဖို့ ဘဘကြီး လာ . . . လာ . . . လာမှာပေါ့” ဦးဘပွားက စိတ်ထဲမှ ပြန်ပြောနေမိသည်။

“ဟုတ်တယ်။ တ . . . ရား . . . နာ . . . ရ . . . ဦး” သူ၏ခေါင်းသည် လည်ပြီး စိုက်ကျသွားသည်။ သတိလစ် မသွားမီ သူသည် ဝေဒနာအပေါင်းမှ လွန်မြောက်သက်သာသွား သည်ဟု သူ့ကိုယ်သူ ထင်မိလိုက်သည်။

ပူနွေးတောက်ပနေသော အပြင်လောကတွင် ဝင်းဝင်းဝါ သော ပိတောက်ပန်းများက လန်းဆန်းဝေဆာနေသည်။ ဝန်းကျင် တစ်ခွင်လုံးတွင်လည်း မွှေးထုံပျံ့သင်းနေသည်။ ရယ်မောပျော်ရွှင် နေကြသော ကလေးတို့၏အသံကလည်း ဆူညံနေလေသည်။

လေအေးစက်တပ်ဆင်ထားသော အခန်းထဲတွင်တော့ သွေးနံ့တွေ ညီနေလေသည်။ အေးစက်စိုထိုင်းပြီး ငြိမ်သက်တိတ် ဆိတ်နေသည်။ ဖန်ကွဲစ၊ သွေးစတွေ ကျပြန်ပေကျနေသော ကြမ်း ပြင်ပေါ်သို့ နွမ်းနွမ်းလျော့လျော့ နှင်းဆီလွှာကလေးများ ကြွေလွင့် ပြီး ကျလာသည်။

ပန်းကလေးများ၊ ဖူးလာ၊ ငုံလာ၊ ပွင့်လာကြသည်။ မွှေးယုံ၊
 မင်းထုံလာကြသည်။ ထိုနောက် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ညှိုးလာနွမ်းလာ
 ဦးခြောက်သွေ့သွားကြသည်။ ကြွေကြရသည်။ ထိုအရာများသည်
 ဤလောက၊ ဤသံသရာကြီး၏ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်မြဲဓမ္မတာများပင် ဖြစ်
 သည်။ အရေးကြီးသည်ကား မကြွေမီ မနွမ်းမီ သူမိခင် ပန်းပင်နှင့်
 ယူဝန်းကျင်ကို သူက အလှဆင်နိုင်ဖို့ သင်းယုံမွှေးကြိုင်ရနံ့လှိုင်စေ
 နိုင်ပင် ဖြစ်သည်ကို ကွယ်လွန်သူဦးဘပွားတစ်ယောက် ကောင်းစွာ
 ဝဘောပေါက်နားလည်ခဲ့ပြီဖြစ်လေသည်။ မစန္ဒာ၏ 'ဘဝအိပ်မက်
 သုံးအိပ်မက်' ဝတ္ထုရှည်သည် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်သန်
 နှစ်ခြင်းနှင့် ဘဝအမြင် မှန်ကန်ရေးကို နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ တွန်းအား
 ပေးထားသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုကို
 သိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သာယာ

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦး၏ 'အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သာယာ'
 ကျန်းမာရေးစာအုပ်သည် ၁၉၉၄ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေ
 ဆုတပဒေသာ (ရိုးရိုးသိပ္ပံ)ဆုရ စာအုပ်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်၏
 အမျိုးသားကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်အောင်မြင်ရေးကို
 ရည်ရွယ်ရေးသားထားသည်။ ပြည်သူလူထု ကျန်းမာပျော်ရွှင်ရေးနှင့်
 နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးသည် အမိနိုင်ငံအတွက် အဓိက
 ကျသော ကျန်းမာရေးအသိပညာကြွယ်ဝနေဖို့ လိုအပ်ပါသည်။
 မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကရောဂါ ကျန်းမာရေးပြဿနာ ၃၉ မျိုးကို
 ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် ရေးသားတင်ပြထားသည်။

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးသည် ဆေးပညာကျန်းမာရေးအသိ
 ဗဟုသုတကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ရေးသားထား၏။ အားလုံးကျန်းမာ
 ပြည်သာယာစာအုပ်တွင် အခန်း ၄၃ ခန်းခွဲ၍ ကုသကာကွယ်
 ရှောင်ရန်၊ ဆောင်ရန်များကို ရေးသားထားသည်။ အားလုံးကျန်းမာ
 ပြည်သာယာဆို သည့်အတိုင်း အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံကိန်း
 အဓိကရောဂါ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ၊ ခေါင်းထောင်လာသော
 ငှက်ဖျား၊ တစ်ကျော့ပြန် တီဘီ၊ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ
 ကာကွယ်ရေး၊ ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်၊ ကာကွယ်ရန်မခက်၊

အာဟာရပြည့်ဝကျန်းမာစေဖို့၊ မျိုးဖျက်လူမှုရေးရောဂါများ၊
 မူးယစ်အန္တရာယ်ပြည့်ရန်စွယ်၊ အနာကြီး ရောဂါပျောက်ရေး၊
 သားဆက်ခြား၍တားဆီးနိုင်သည်။ သွေးအားနည်းရောဂါ
 ကာကွယ်ပါ။ သတိပြုကာကွယ် မြွေအန္တရာယ်၊ မျက်မမြင်ဘေး
 ကာကွယ်ရေး၊ အသည်းရောင် အသားဝါရောဂါ၊ မေးခိုင်ရောဂါ
 ကာကွယ်ပါ။ ဝက်သက်ကြောင့် အခက်မတွေ့စေချင်၊ ဝမ်းရောဂါ
 ဘေးကာကွယ်ပေး၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ကာကွယ်ရေး၊ ခွေးရူးပြန်
 ရောဂါ ကြောက်စရာ၊ ဒုက္ခပေးတတ်သည့် သန်ကောင်း၊ သတိပြု
 စရာ ပလိပ်ရောဂါ၊ မိခင်လောင်းတို့ အန္တရာယ်ကင်းစေဖို့၊ မရှိမဖြစ်
 အိုင်အိုဒင်း၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတွင် လတ်တလော
 ဖြစ်ပေါ်သောရောဂါများ၊ သုတိပြုစရာ ဆုံဆို့နာ၊ လုပ်ငန်းခွင်
 ကျန်းမာရေး အလေးပေး၊ သွားနှင့် ခံတွင်းရောဂါကင်း၊ ကင်ဆာ
 ရောဂါ ကာကွယ်ပါ။ ကြက်ညှာချောင်းဆိုးရောဂါ၊ ပိုလီယို အကြော
 သေရောဂါ ပပျောက်ရေး၊ ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါများ၊ သတိထား၊
 ယိခိုက်အန္တရာယ် သတိပြုကာကွယ်၊ အူရောင်ငန်းဖျား (သို့မဟုတ်)
 တိုက်ဖျိုက်၊ မသန်စွမ်းသူ ဖေးမကူ၊ သဘာဝဘေး ကင်းစေရေး၊
 စိတ်ကျန်းမာရေး အလေးပေး၊ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါ ကာကွယ်ပါ။
 လူသိများသည့် ဆီးချို ကျန်းမာပညာ အရေးပါ။ ကျန်းမာရေးအတွက်
 အမျိုးသားတာဝန်စသည် အခန်းပွဲ၍ ရေးသားထား၏။ မြန်မာနိုင်ငံ
 အမျိုးသားရေးစီမံကိန်းတွင် ဦးစားပေးတိုက်ဖျက်ရန် ရွေးချယ်ထား
 သော အဓိက ရောဂါကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ရောဂါတစ်ခုချင်း
 အလိုက် ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းကို စနစ်တကျ ပြုစုတင်ပြထားသည်။

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဟင်္သာတမြို့၌
 ဦးမောင်ခင်၊ ဒေါ်ဌေးဌေးတို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က
 'လေးထပ်ကွမ်းလူရည်ချွန်' တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်
 ပညာသင်ဆု ရရှိခဲ့၍ ဆေးတက္ကသိုလ် (၂) မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်
 ဆရာဝန်ဘွဲ့ကို 'ဆေးပညာ'ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ရရှိခဲ့သည်။
 ဆေးပညာ မဟာသိပ္ပံ (ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး)ဘွဲ့ကို
 'ကျန်းမာရေးစာရင်းအင်းပညာ' ဘွဲ့ကို 'ကျန်းမာရေးစာရင်း
 အင်းပညာ' ဂုဏ်ထူးဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည်။
 ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှစ၍ စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး 'တင်ထွန်းဦး'
 (ဆေး-၂)၊ မိုးဦးထွန်း၊ တင်မင်းထွန်း၊ အာရောဂုံ၊ သုတမောင်၊
 နေမျိုးလင်း၊ ထွန်းဝင်းလတ်စသော အခြားကလောင်ခွဲများဖြင့်
 ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့၏။ ယနေ့အထိ စာနယ်လင်းမျိုးစုံတွင်
 ကျန်းမာရေးနှင့် သုတပညာပေးဆောင်းပါး ၉၀၀ ကျော်နှင့် ပညာ
 ပေးလုံးချင်းစာအုပ် ၂၂ အုပ် ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။
 ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် "စာပေဗိမာန်ဆု"ကို 'ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်
 သင့်ကျန်းမာရေး' စာမူဖြင့် သုတပဒေသာ (သိပ္ပံနှင့် အသုံးချသိပ္ပံ)
 ဘာသာရပ်၌ ပထမဆုရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသား
 စာပေဆုကို မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အေအိုင်ဒီအက်စ်စာအုပ်ဖြင့် သုတ
 ပဒေသာ (အသုံးချသိပ္ပံ)ဘာသာရပ်တွင် ရရှိခဲ့သည်။
 လစဉ်ထုတ် သုတစွယ်စုံမဂ္ဂဇင်းနှင့် အာရောဂုံကျန်းမာရေး
 မဂ္ဂဇင်းတို့၏ စာတည်းချုပ်ဖြစ်၍ မိုးဦးထွန်းအမည်ဖြင့် စာအုပ်ပေါင်း
 ၁၀၀ ကျော်၏ မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်းများရေးဆွဲခဲ့၏။ ကျန်းမာပညာပေး
 လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ကျောင်းများ၊ သိပ္ပံများ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ သင်တန်း

များ၊ လုပ်ငန်းဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများတွင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဟောပြောပို့ချခဲ့သည်။

မြန်မာ့အသံ 'မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ သုတအဖြာဖြာ' အစီအစဉ် တွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ အသံလွှင့်ဟောပြောခဲ့၏။

နိုင်ငံတော်၏ စေလွှတ်ချက်အရ ကျန်းမာရေးတာဝန်ဖြင့် အမေရိကန်၊ ဂျပန်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့လည်းကောင်း၊ အားကစား တာဝန်ဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသို့လည်းကောင်း သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဟောင်ကောင်နှင့် စင်ကာပူ၌လည်း စာပေထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း များကို လေ့လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာ စာရေးဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် စာပေချစ်ကြည်ရေး သွားရောက်ခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးပညာဌာနတွင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး၊ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေး အကဲဖြတ်အဖွဲ့ဝင်၊ မြန်မာ နိုင်ငံပုံနှိပ်နှင့် ထုတ်ဝေသူလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း အမှုဆောင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကရာတေးဒီ အဖွဲ့ချုပ် အမှုဆောင်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ သုတစွယ်စုံစာအုပ်တိုက် အမှတ် (၉) ရေကျော်လမ်းမကြီး၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် မိသားစုနှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆု သုတသိပ္ပံ (ရိုးရိုးသိပ္ပံ)ဘာသာရပ်တွင် 'အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သူ့သားစာအုပ် က ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ရေးသားထား၍ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းခွင်တွင် လက်တွေ့အကျိုးရှိအသုံးချနိုင်သော လူထု ဝိပွဲစာပေ ဖြစ်ပါသည်။

ရဲမြဲလွင်၏ ဘော့ကျန်

ဂျပန်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ယနေ့ပြန်ဆိုနေကြသူ ဆရာ များများစားစားမရှိလှပါ။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၊ ဆရာကြီး ဒေါက်တာသန်းထွန်း၊ ဆရာကြပ်ကလေး၊ ဆရာ ဦးတိုင်းအုပ်၊ ဆရာ ရဲမြဲလွင်စသဖြင့် ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ကဗျာဟိုက္ကူ၊ ဘာသာဗေဒ၊ အဘိဓာန်၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုအစုစုကို တွေ့ရှိဖတ်မှတ်နေရပါသည်။ 'ဘော့ကျန်'သည် ဂျပန်စာပေလောကတွင် လွန်စွာရေပန်းစားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ထက်တိုင်အောင်ပင် စာဖတ်ပရိသတ်၏အသည်း ထဲ စွဲမြဲနေတုန်းဖြစ်သည်။ ဘော့ကျန်ကို မြန်မာစာ စာဖတ်သူများ ဖတ်ရှုခံစားနိုင်ရန် ဂျပန်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးသော ရဲမြဲလွင်ကို အထူးကျေးဇူးတင်ရပါမည်။ ဘော့ကျန် ပြန်ဟပြန်ကို ၁၉၉၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် "ဘာသာပြန်ရသ" အမျိုးသားစာပေဆုကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်။ ဆရာ ရဲမြဲလွင်ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဦးကံမြ၊ ဒေါ်စိန်းလှတို့မှ ဟောင်ဂူ ခရိုင်၊ ရေတာရှည်မြို့နယ်၊ မြို့လှမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ မွေးချင်း ၉ ယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က မြို့လှ မြို့မရပ် အမက၊ မြို့မအလက ရေတာရှည်၊ တောင်သူ အထက၊ ရန်ကုန်မြို့ လသာအထက(၁) တို့တွင် အခြေခံပညာကို သင်ယူခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ဒသမတန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ပညာရေးတက္ကသိုလ်တွင် ပညာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဘီအီးဒီဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ်မှစ၍ အထက်တန်းပြဆရာအဖြစ် ဆားလင်းကြီး အထက၊ ဟုမ္မလင်းမြို့၊ ကသာ အလကတို့တွင် ပညာရေးတာဝန် များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှစပြီး မော်လမြိုင် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံတို့တွင် လက်ထောက်ကထိကအဖြစ် အမှု ထမ်းခွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် အလုပ်မှနှုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ မေလအထိ ဂျပန် နိုင်ငံ အိုကာဆေးမားတက္ကသိုလ်တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အင်နိုတက်ပညာရေးတက္ကသိုလ် တွင် လည်းကောင်း ပညာတော်သင်အဖြစ် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစ၍ ပညာတန်ဆောင်၊ ပညာလောက သုတစွယ်စုံ၊ ရွှေသွေး၊ သပြေ၊ ဟန်သစ်၊ ဖက်ရှင်၊ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ပြစ်မှု၊ စတိုင်သစ်၊ စပယ်ဖြူ ထင်းရှူးရိပ်၊ ပူတူးတူးလေး၊ စာပေ ဂျာနယ်၊ အနုပညာကြေးမုံ၊ ကလေးဂျာနယ် စသည့် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဂျပန်စကားပြောနှင့် ဂျပန်ဝတ္ထု ဘာသာပြန်များ၊ ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဂျပန် အံ့ဖွယ်ပုံပြင်များ၊ ဘော့ကျန်၊ ဟိုက္ကူကဗျာ ချစ်စရာ အဖော်မွန်၊ ထမင်းစား ရေသောက် ဂျပန်စကားပြော၊ အိုရှင်း၏ ချစ်ရလွန်းသူရယ်၊ ဈေးသည်မလေး အိုရှင်းစသည့် လုံးချင်းဝတ္ထု

များကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် ဂျပန်သံရုံးတွင် အမှုထမ်းနေသည်။ အမှတ် ၄၃၊ သမာဓိ ၄ လမ်း၊ (၃၉)ဘီ ရပ်ကွက်၊ အင်္ဂါမြို့သစ် (မြောက်ပိုင်း) တွင် ဇနီးသားသမီးများနှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ဂျပန်စာပေယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝတ္ထု ဆောင်းပါးများကို မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုလျက်ရှိပါ သည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးရဲလွင် ဖြစ်သည်။

ခဲမြဲလွင်၏ ဘော့ကျန်သည် ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ ဘဝမြင်ကွင်း အကျင့်စရိုက်ကို သိရှိလေ့လာခွင့်ရရှိသည်။ လောကလူ့အကြောင်း သည် မရိုးနိုင်သော ဇာတ်လမ်းကြီးဖြစ်သည်။ ဂျပန်နှင့် မြန်မာတို့၏ စာပေချစ်ကြည်ရေးလမ်းကို ပူးတွဲထမ်းဆောင်လုပ်ကိုင်ခြင်းလည်း မည်ပါသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန်စာအုပ်ပေါင်း ၂၉၈ အုပ် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်မျိုးစုံတွင် ၈ အုပ်ခန့်မှာ သုတရသဘာသာပြန်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကျန်စာအုပ် များမှာ အလွတ်ဘာသာပြန် သိုင်းဝတ္ထု ၂၂၀ ခန့်ဖြစ်ကြသည်။ ဘာသာပြန်စာအုပ်များထဲမှ ဆရာခဲမြဲလွင်၏ ဂျပန်ဘာသာမှ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုသော 'ဘော့ကျန်'သည် မြန်မာ့အသံ၊ မြန်မာ့စကား ဖလှယ်ရာတွင် ရသမြောက်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ဘာသာ တွင် 'ဘော့ကျန်' ဝတ္ထုမူရင်း စာရေးဆရာမှာ 'နာစုမဲ့ဆော့ဆဲကီ' ဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်ကိုပင် ဂျပန်စာရေးဆရာကြီး 'အူမေဂျိဆာဆာကီ' က အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေ ထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ခဲမြဲလွင် ပြန်ဆိုသော 'ဘော့ကျန်' ဝတ္ထုကို 'ယူမိဂျိဆာဆာကီ' အင်္ဂလိပ်စာအုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ ဘော့ကျန်ဝတ္ထုပင်မသည် လောကကြီးအကြောင်း

လူသားတို့၏ သဘောသဘာဝအကြောင်းတို့ကို ခရေစေတုတွင်းက
 ရေးသားထားပါသည်။ မြန်မာစာပေတွင် လိုအပ်နေသော နိုင်ငံ
 တကာဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားတစ်ခု အခြား
 ဘာသာစကားတစ်ခုကို ပြန်ဆိုရာတွင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော အယ
 အထွက်၊ အကျ အပေါက်ကလေးများ ဖြစ်တတ်သည်။ ကွဲလွဲမှု
 ကလေးများကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏
 ခွင့်လွှတ်ထိုက်၊ သည်းခံရမည့် ချွတ်ယွင်းချက်ကလေးများ ဖြစ်သည်
 ရဲမြဲလွင်၏ ဘော့ကျန်သည် ဂျပန်နှင့် မြန်မာတို့၏ စာပေလမ်းပေါ်
 ဝယ် တံတားတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေနယ်
 တွင် ဘော့ကျန်ကို ဖတ်ရှုပြီး ဂျပန်ဘဝလေ့စရိုက်မှန်ကို မြင်တွေ့
 နိုင်သည်။ အာရှသားတို့၏ ကောင်းတူဆိုးဖက် စာပေအသက်ကို
 ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲမြဲလွင် ရေးသားပြန်ဆိုခဲ့သော
 ဘော့ကျန်သည် ၁၉၉၄ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆု ဘာသာပြန်
 (ရသ) စာပေကို အောင်မြင်စွာ ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ပါတော့သတည်း။

ကမ္ဘာထဲက မြန်မာ့ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ

- * ကောင်းမှုမြတ်နိုး
- ကောင်းအောင်ကျိုး၍
- ကောင်းကျိုးကိုယ်၌ တည်စေမင်း။

(လောကသာရပျို့)

မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများတွင် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေအကြောင်း
 တွေ့ဖူးပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော် ပြန်ရေးပြပါမည်။ “ကြီးပွားချမ်းသာ
 လိုသူများအတွက် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေသည် ဆင်းရဲသားဘဝမှ သိန်း
 ၂၀၀ ကျော် လှူနိုင်သူဖြစ်လာပြီး၊ အားကျစမ်းပါ ထိုင်မနေပါနဲ့
 အကျိုးရှိမည့် အလုပ်တစ်ခုခုကို ထလုပ်ပါ” ဟူသော စာမျက်နှာများ
 ဖြစ်သည်။

ပခုက္ကူဦးအုံးဖေကို ကျွန်တော်တွေ့ဖူးပါသည်။ သူ၏
 အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရေးသားပြုစုသူ တက္ကသိုလ်စိန်တင်၏ မိတ်ဆက်ပေးမှု
 ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေသည် စကားပြောကောင်းသလို
 စာရေး ကောင်းသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သူနှင့်စာအကြောင်း၊
 ဖေ အကြောင်း အတော်ပြောဆိုဆွေးနွေးဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် မြန်မာ့စာပေထဲတွင် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေကို
 လေးစားခင်မင်သလို ကမ္ဘာစာပေများထဲက သိပ္ပံသုတေသနပညာရှင်

အဲလဖရက်နိုဗဲလ် (Alfred Noble)ကို လေးစားအားကျမိသည်။ နိုဗဲလ်သည် ဆွီဒင်နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ ၁၈၃၃ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၈၉၆ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ သူ့အဖေသည် သိပ္ပံသုတေသနပညာရှင်ဖြစ်၍ သူ့အမိသည် စာပေဝါသနာပါသူ ဖြစ်သည်။

နိုဗဲလ်သည် ကျန်းမာရေးကောင်းလှသူ မဟုတ်ချေ။ ငယ်စဉ်အခါကပင် ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့သူဖြစ်သည်။ နာဖျားမကျန်းမာသည့်အခါတွင် အမိပြောပြသော ဆွီဒင်ရေးဟောင်းပုံပြင်တို့ကို နားထောင်၍ သက်သာရာသက်သောကြောင်းရှာတတ်သည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ အဖေကဲ့သို့ သိပ္ပံပညာ၌ စိတ်ဝင်စားသည်။ အထူးသဖြင့် ဓာတုဗေဒ၊ ရူပဗေဒ၊ စက်မှုအင်ဂျင်နီယာတို့၌ စိတ်ဝင်စားသည် အတွေးအခေါ်၌ ဝါသနာထုံသည်။ အာဝဇွန်းရွှင်သည်။ ပုံပြောကောင်းသူလည်းဖြစ်၏။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့သွားကာ နာမည်ကျော် အင်ဂျင်နီယာဆရာကြီးတစ်ဦးထံ၌ စက်မှုအင်ဂျင်နီယာကို ပူးပူးကပ်ကပ်သင်ယူသည်။

ဆွီဒင်နိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ လူသုံးပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို တီထွင်သည်။ သူ့အထူးတီထွင်သောအရာသည် ခိုင်နမ့်စိန်(ခေါ်)ယမ်းဘီလူးဖြစ်သည်။ တီထွင်ကာစတွင် တူးမြောင်းများ တူးဖော်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ မီးရထားသွားလိုက်ခေါင်းဖောက်လုပ်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ မြေကြီးနှင့် ကျောက်တောင်တို့ကို ဖောက်ခွဲရန် ယမ်းဘီလူးကို အသုံးများကြသည်။

သူ၏တီထွင်မှုအမျိုးမျိုးကို အကြောင်းပြုလျက် နိုဗဲလ်သည် ကမ္ဘာပေါ်၌ အချမ်းသာဆုံးသူဌေးများတွင် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်လာသည်။

နောင်အခါ ယမ်းဘီလူးကို စစ်ခင်းနိုင်ငံများသည် စစ်ပွဲများ၌ အသုံးပြုကြသောကြောင့် သူ့ယမ်းဘီလူးသည် လူ့လောကပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်လာရသည်ကို တွေ့လာသောအခါ နိုဗဲလ်သည် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၍ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရှာသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့လောကငြိမ်းချမ်းတိုးတက်မှုရှိလာစေသော ဆန္ဒဖြင့် မေတ္တာ ကရုဏာစိတ် ယုံနှံကာ သူ့စည်းစိမ်တစ်ခုလုံးကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

နိုဗဲလ်သည် သူ့မကွယ်လွန်မီ တစ်နှစ်အလို ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး အံ့အားသင့်ရသော သေတမ်းစာကိုရေးသားခဲ့သည်။ ထိုသေတမ်းစာအရ သိရသည်မှာ ရင်းနှီး မတည်ငွေ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းစေ၍ ထိုအဖွဲ့အစည်းသို့ သူ့စည်းစိမ်တစ်ခုလုံးကို အပ်နှင်းကြောင်း၊ သူ့စည်းစိမ်ကို အရင်းအနှီးပြုလျက် ထိုအရင်းအနှီးမှ နှစ်စဉ်ရသော အကျိုးအမြတ်ငွေများကို ငါးစုအညီအမျှခွဲလျက်-

- (၁) ရူပဗေဒဖြင့်လည်းကောင်း
- (၂) ဓာတုဗေဒဖြင့်လည်းကောင်း
- (၃) ဆေးပညာဖြင့်လည်းကောင်း
- (၄) ရသစာပေဖြင့်လည်းကောင်း
- (၅) ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့်လည်းကောင်း။

လူ့လောကကို ထူးထူးချွန်ချွန်အကျိုးပြုနိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦးကို အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းက နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ရွေးချယ်၍ ဆုအိနီ

မြင့်စေလိုကြောင်း သိရပါသည်။ နှစ်စဉ်ရရှိသော အကျိုးအမြတ်
ငွေအင်အားအလိုက် ဆုတစ်ဆုလျှင် ယခုအခါ ဒေါ်လာတစ်သိန်း
ကျော် တန်နေပြီဟု သိရ၏။

နီဇဲလ်စာပေဆုကို ဆွီဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမ်းမြို့ရှိ ဆွီဒင်
ပညာတံခွန်အသင်းက ကြီးမှူးလျက် ဆွီဒင်ဘုရင်မင်းမြတ်က ၁၉၀၁
ခုနှစ်မှစ၍ ဆုရသူများအား အပ်နှင်းလေ့ရှိရာ ယခုအခါ ဆုရစာရေး
ဆရာပေါင်း ရာကျော် ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ ထိုစာရေးဆရာများသည်
သူတို့နိုင်ငံများ၌သာမက အခြားနိုင်ငံများ၌လည်း ကျော်စောကြ
သူများဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ နော်ဝေ၊ စပိန်၊ ပိုလန်၊ အီတလီ၊
အင်္ဂလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဘယ်လ်ဂျီယန်၊ အိန္ဒိယ၊ ဒိန်းမတ်၊ အိုင်ယာလန်၊
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဆိုဗီယက်ရုရှား၊ ဖင်လန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊
အိုင်စလန်၊ ယူဂိုစလားဗီးယား၊ ဂရိ၊ အစ္စရေး၊ ကွာတီမာလာ၊ ဂျပန်၊
ဩစတြေးလျနိုင်ငံတို့မှ ဖြစ်ကြသည်။

ကမ္ဘာထဲတွင်သာ စာပေဆုရရှိကြသည်မဟုတ်ပေ။ ကမ္ဘာ
ထဲက မြန်မာ့မြေလွှာပေါ်တွင်လည်း ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆုကြီး
ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပြီ။ မြန်မာစာပေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးတည်
ရည်သန်၍ ပခုက္ကူမြို့၊ ဝိုင်ချပ်လမ်းနေ 'သိန်းတစ်ရာဆေးပေါင်းရုံ'
ပိုင်ရှင် ဦးအုံးဖေက သူ၏ကိုယ်ပိုင်ငွေမှ ငွေသား ၇၆ သိန်းနှင့်
၁၂၇၆ ကျပ်ကို နိုင်ငံတော်သို့ လွှဲအပ်ခြင်းဖြင့် 'ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ
စာပေဆု' ဟု အမည်တွင်သော စာပေရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ကို
တည်ထောင်ပေးခဲ့သည်။

ဦးအုံးဖေက နိုင်ငံတော်သို့ ငွေကျပ် ၇၆၀၁၂၇၆ လွှဲအပ်
ငွေကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဒဂုံမြို့နယ်၊ မြို့-
ကျောင်းလမ်းရှိ အမျိုးသားဇာတ်ရုံကြီးတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

စာပေဆု အလှူဒါနဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ
စာဖတ်ပရိသတ်ပြည်သူများအတွက် အကျိုးပြုစာပေများ ရှင်သန်
ဆွန်းကားရေးနှင့် မြန်မာစာပေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လိုအပ်ချက်များ
ပြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပခုက္ကူဦးအုံးဖေက မတည်
ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်လှူဒါန်းလိုကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်
ဇင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌထံ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလက နှုတ်အားဖြင့်
ဆည်းကောင်း၊ စာအားဖြင့်လည်းကောင်း ကမ်းလှမ်းတင်ပြခဲ့သည်။
ဦးအုံးဖေ၏ မူလတင်ပြချက်မှာ သူ၏အသက် ၇၅ နှစ်ပြည့်
မြောက်သောနေ့တွင် စာပေဆု မတည်ငွေအဖြစ်သတ်မှတ်၍
ငွေသား ၇၅ သိန်းကို လှူဒါန်းလိုကြောင်း၊ စာပေဆုအမည်မှာ
'ပခုက္ကူစာပေဆု' ဟု ခေါ်တွင်စေလိုကြောင်း၊ စာပေဆုကို ပခုက္ကူ
မြို့ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်ခွဲတွင် အပ်နှံထားလိုကြောင်း ဆုရပုဂ္ဂိုလ်
များကို ဆုချီးမြှင့်သည့်အခါ ပခုက္ကူသို့လာရောက်၍ လက်ခံစေလို
ကြောင်း၊ စာပေဆုရန်ပုံငွေကို ထိန်းသိမ်းကြီးကြပ်စီမံခန့်ခွဲရန်
ဆော်မတီတစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းလိုကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်
ဇင်းအဖွဲ့မှပင် စာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကာ
စာပေဆုစည်းမျဉ်းများ ရေးသားသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးစေလိုကြောင်း
ဆောင်ရွက်ပေးပါဝင်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့
အဖွဲ့အမှုဆောင်ကော်မတီက ဦးအုံးဖေ၏ဆန္ဒအတိုင်း စာပေ
ရန်ပုံငွေ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ စည်းမျဉ်း (မူကြမ်း) ကို ဥပဒေ
ပညာရှင်များနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ အကြံဉာဏ်များရယူကာ
ရေးဆွဲခဲ့ပြီး အလှူရှင် ဦးအုံးဖေနှင့် အဖွဲ့ကို ဖိတ်ကြား၍
အသိအညွတ် ညှိနှိုင်းသဘောတူခဲ့သည်။

စာပေရန်ပုံငွေဖြစ်မြောက်အောင် ထူထောင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းလုပ်ကိုင်ရင်း ဦးအုံးဖေ၏အသက်သည် ၇၅ နှစ်ကျော်က ၇၆ နှစ်အတွင်းသို့ ရောက်လာခဲ့သဖြင့် အလှူငွေကိုလည်း ၇၆ သိန်း တိုးမြှင့်လှူဒါန်းရန် အလှူရှင်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂) ရက်နေ့က ငွေကျပ် ၇၆ သိန်းနှင့် အလှူရှင်မွေးသက္ကရာဇ် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ၁၂၇၉ ကျပ်ကိုပေါင်း၍ ပခုက္ကူမြို့ မြန်မာ့ စီးပွားရေးဘဏ်တွင် စတင်အပ်နှံခဲ့သည်။

ဦးအုံးဖေ၏ ဆန္ဒပြုချက်ဖြင့် ရေးဆွဲထားသော ရန်ပုံငွေ စည်းကမ်းအရ ယင်းဘဏ်အပ်နှံငွေ ရရှိလာမည့်အတိုးငွေတန်ဖိုး စုစုပေါင်း ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကို စာပေဆုအဖြစ် နှစ်စဉ် ခွဲဝေခွီးမြှင့်ပေး ရန်၊ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အစည်းအဝေးစရိတ်၊ ရုံးစရိတ်သုံးစွဲရန် ကျန် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အရင်းအနှီး တိုးပွားစေရေးအတွက် မြန်မာ့စီးပွား ရေးဘဏ်တွင် ဆက်လက်ထားရှိရန်ဖြစ်သည်။

လှူဒါန်းမတည်ငွေ၏ အတိုးအညွှန်ကို ခွီးမြှင့်မည့်စာပေဆု မှာ ခြောက်မျိုးဖြစ်သည်။ ခြောက်မျိုးအနက် ဝတ္ထုရှည်၊ ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ်ဆု၊ ကဗျာပေါင်းချုပ်ဆု၊ ကျမ်းစာမူဆုနှင့် သုတေသန စာပေဆုဘာသာရပ်တို့အတွက် စာမူကို ဖိတ်ခေါ်ယှဉ်ပြိုင်စေပြီး ရွေးချယ်ဆုခွီးမြှင့်မည်ဖြစ်ကာ ကျန်တစ်ဆုဖြစ်သော တစ်သက်တာ စာပေဆုကိုမူ ဘဝတစ်သက်တာလုံး စာပေအကျိုးကို ရွှပ်ရွှပ်ခွဲခွဲ သယ်ပိုးထမ်းဆောင်ခဲ့သူ စာပေလောကသား သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့က သီးခြားစိစစ်ထောက်ခံလေ့လာ၍ ဆုခွီးမြှင့် မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် နှစ်စဉ် တက္ကသိုလ်ပညာကို မြန်မာစာအထူးပြု၍ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားမည့် ၁၀ တန်းတွင်

အမှတ်အများဆုံးရရှိခဲ့သူ ကျောင်သား၊ ကျောင်းသူ ၄ ဦးကိုလည်း ဆုခွီးမြှင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

'အလိမ္မာစာမှာရှိ စာအုပ်စာပေ လူ့မိတ်ဆွေ၊ စာနယ်ဇင်း တိုင်း ခေတ်သမိုင်း' ဆိုသကဲ့သို့ပင် မြန်မာ့စာပေအလင်းရောင် သည် ဝင်းပြောင်လာခဲ့ပေပြီ။ ကမ္ဘာထဲက မြန်မာ့ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဆုသည် နေ့နယ်ထိန်လင်း မွှေးရနံ့သင်းနေပေရော့မည် သာတည်း။

ဖိုးကျော၏ အောင်ပွဲ

စာရေးဆရာဖိုးကျော့ လူ့အမည်နှင့်လိုက်အောင် နွဲ့နွဲ့နွဲ့နွဲ့ နှောင်းနှောင်း လှလှပပ ကြော့ကြော့မော့မော့လေး နေလေ့ရှိသည်။ စကားပြောလျှင် ရခိုင်သံလေး တစ်ခါတစ်ခါ ပါလာတတ်ပါသည်။ အေးဆေးတည်ငြိမ်၍ စိတ်ရင်းစိတ်ကောင်းရှိသူဖြစ်သည်။ သူ့ကဏ္ဍဝင်ပြည့်နှစ်များ နောက်ပိုင်းလောက်တွင် တက္ကသိုလ်တင့်လွင်၌ မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် လောက်က လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာကြီးတွင် တခမ်းတနား၊ ကြော်ငြာဖော်ပြလေ့ရှိသော မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတွင် သူ့နာမည်ကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ အခန်းဆက်ဝတ္ထုတို 'ဆင်မာ' နှင့် 'ငှက်ဉာဏ်' ဖြင့် စာပေစင်တော်အဖွင့်သို့ ရဲရဲဝံ့ချီတက်ခဲ့၏။ သူ့စာများက တမူထူးခြားသည်။ တောတောင်ရေမြေသဘာဝနှင့် တိရစ္ဆာန်များအကြောင်း အဖွဲ့အနွဲ့များသည်။ မောင်ရွှေကြည် မသုံးလုံးစိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်တာရာ-ရဲဘော်သုံးကျိပ်၊ ခင်မောင်အောင် (မန္တလေး)၊ ကုသ၊ မြောင်းမြမောင်ကိုစသော မုဆိုးကလေးများ အကြားမှာ လမ်းခွဲထွက်လာသည်။

ဖိုးကျော့ဟုဆိုလျှင် ဆင်နှင့်ယှဉ်တွဲနေမြဲဖြစ်၏။ ဆင်အကြောင်း သူ့ကျမ်းကျေပုံရသည်။ ဆင်အကြောင်းဆိုလျှင်

သူရေးမှ ကောင်းသည်။ သူသည် ဝတ္ထုကိုရေးဖွဲ့ရာတွင် စိကျရှည်ရှည်သုံး၍ အလင်္ကာမြောက်အောင် ရေးတတ်၏။ ဆင်အကြောင်းတွေ စုစည်း၍ စာပေဗိမာန်က ဆင်လုပ်သားဟူ၍ စာအုပ်ပင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်အထိ ဆင်အကြောင်းပါရဂူမြောက်၏။

ငယ်စဉ်က သူ့ဝန်းကျင်တွင် ဆင်နှင့်ရင်းနှီးခဲ့သည်။ ဖိုးကျော့သည် ကလောင်ပါရမီ ရင့်သန်သူဖြစ်သည်။ သူ့ရုပ်ရည်ချောဆလောက် စိတ်ချောမွေ့၏။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ခါ ဒေါသထွက်လျှင်တော့ ကြောက်စရာကောင်းပါသည်။ သူ့ကို ကျွန်တော်ကအစ သိပ်မခင်မင်ပါ။ သူ့အိမ်ထောင်ကျတော့ သာကေတမှ လှည်းတန်းပြင်လာသည်။ သူ့ယောက္ခမအိမ်နှင့် ကျွန်တော်တို့နေထိုင်ရာ နေရာက နီးသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားပီပီ သူ့ကို ကျွန်တော်ခင်မင်မိရာက သူ့အိမ်သည် ကျွန်တော့်အတွက် အမင်းစားအိမ် ဖြစ်သွားတော့၏။ သူ့ကား ဂုန်နီစက်ရုံတွင် အကြည့်တိုက်မှူး လုပ်ခဲ့သေးသည်။ စက်ရုံလုပ်သား ဘဝတူတွေမို့ ကျွန်တော်သူ့အကြောင်း ခံစားနားလည်နိုင်ပါသည်။

သူသည်စာရေးသားခြင်းဖြင့် လောကကြီးထဲတွင် ဇွဲနပဲကြီး ဟု ရပ်တည်ပါ၏။ ဗေဒင်ဟောပြောသည့်လှိုင်းပြောင်းရန် ကြိုးစားသည်တွင် ရေးဖော်ဆရာများက တရားပြသဖြင့် ယခုဆိုလျှင် သူဆိုသော ဖိုးကျော့၊ မင်းသိမ်လို နေတစ်ဆူ လတစ်ပါး ဖြစ်နေမလားမသိပေ။ အခုတော့ ရန်ကင်းဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ယောက္ခမနေရာဝင်ယူကာ ရုံးအုပ်ကြီး လုပ်နေပြီ။ အောင်ပွဲသို့ ချီရာဝယ်စာအုပ်အဖိုးက ဆင်တွေကို ပန်းချီဆွဲထားသည်။ မိန်းမချောချောလှလှ ဝတ္ထုလေးတွေအကြားမှာ

သူဝတ္ထုက တစ်မူထူးခြားခဲ့ပါသည်။ ပန်းချီဆရာကြီး ကိုလေး၊ ပန်းဆရာကြီး သောင်းဟန်တို့ မိန်းမချော မိန်းမလှကြားဝယ် ဖိုးကျော့ဆင်က တစ်မျိုး ရေပန်းစားသွားသည်။

ဖိုးကျော့၏ အောင်ပွဲအဖွင့်တွင် “အောင်ပွဲတို့မည်သည် အန္တရာယ်ပေါင်းများစွာ၊ အခက်အခဲပေါင်းများစွာကို ကျော်လွှားရ၏။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာလည်း ကောင်း၏။ သည်းလှိုင်းရင်ဖိုလည်း ဖြစ်ရ၏။ သို့မှသာ အောင်ပွဲကိုရ၏။ အောင်ပွဲရမှ အတွက် ဋ္ဌနိစားလုပ်ကိုင်ရသည်မှာ စင်စစ်သော် လွယ်ကူသော အလုပ်တော့ မဟုတ်ပါချေ” ဟူ၍ နိဒါန်းပျိုးထားပါသည်။

၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် စာအုပ်မျိုးစုံ ၄၉၅ အုပ် ထွက်ရှိခဲ့သည်။ ဘာသာရပ်အလိုက်ဆိုလျှင် ဝတ္ထုရှည် ၃၅၃ အုပ်၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ၈ အုပ်၊ ပြဇာတ် ၁ အုပ်၊ ကဗျာ ၂၄ အုပ်၊ ဘာသာပြန် ၃၀ အုပ်၊ ကလေးစာပေ ၇ အုပ်၊ လူငယ်စာပေ ၄ အုပ်၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာစာပေ ၃ အုပ်၊ သုတပဒေသာ(ဝိဇ္ဇာပညာရပ်) ၅၀ အုပ်၊ သုတပဒေသာ(သိပ္ပံနှင့် အသုံးချသိပ္ပံပညာရပ်) ၈ အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၇၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုစိစစ်ရွေးချယ်ရေးဇာတိမတီသည် ဘာသာရပ်အလိုက် အဖွဲ့ငယ်များဖွဲ့၍ အစည်းအဝေး (၂၁)ကြိမ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေဆုရွေးချယ်ရာတွင် ဖိုးကျော့၏ ‘အောင်ပွဲသို့ ချီရာဝယ် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်’ ကို တညီတညွတ်တည်း ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

ဖိုးကျော့၏ ‘အောင်ပွဲသို့ ချီရာဝယ် ဝတ္ထုတို’ စာအုပ်တွင် (၁) အောင်ပွဲသို့ ချီရာဝယ်။

- (၂) မေတ္တာခိုင်မြဲစေ၊
- (၃) ဆင်မာန်နှင့် ငှက်ဉာဏ်၊
- (၄) ပြေးလွှားရွေ့လျားနေသော ရတနာသိုက် စသည့် ဝတ္ထုတိုများ ပါဝင်သည်။ ဝတ္ထုတိုလေးပုဒ်စလုံးတွင် ဆင်နှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းများကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ နှိုင်းစေ့စေ ရေးဖွဲ့ထားလေသည်။ ဆင်သဘာဝ၊ ဆင်ဓလေ့စရိုက်၊ ဆင်စိတ် အခြေအနေကို ပူးဝင်ခံစား ရေးသားထား၏။ ရှေးခေတ် ဆင်ဖမ်းနည်းနှင့် ခေတ်သစ်ဆင်ဖမ်းနည်းအမျိုးမျိုးကို သဘာဝတောတောင် သစ်ပင်ရေလေတို့နှင့် ပုံဖော်ကျူးထားသည်။

တောတောင်စိမ်းစိမ်း သွင်လွင်သော ပန်းချီကားတစ်ချပ် ကြည့်လိုက်ရသလို ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ဆင်ကျိုးတည် ဆောက်ခြင်းနှင့် ဆင်ကျိုးသွင်းခြင်းကို ရင်တဖိုဖို အသည်းတယားယား ဖတ်ရ၏။ ဖိုးကျော့သည် အလင်္ကာအဖွဲ့အနွဲ့ ပိုင်သည်။ အကြောင်းအရာကလည်း ကောင်းသည်။ ဆန်းသစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အတွေးများနှင့် ရသနှောင်၏။ ဆင်ထီး၊ ဆင်မ၊ ဆင်ပေါက်တို့၏ သဘာဝစရိုက်ကို တစ်ကန့်စီရေးနိုင်သည်။ ရေးသားချက်ကလည်း စိတ်နှစ်မျောဖွယ် ရေးတတ်သည်။ ဆင်ဦးစီးများ၏ စွန့်စားရသော အဝနှင့် အားမာန်၊ ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့ကို မြင်တွေ့ရသည်။ ဆင်မယဉ်သာနှင့် ဆင်ဦးစီးတို့ အချင်းချင်း ပညာစမ်းပုံကလည်း မှတ်တထိတ်ထိတ် ဖိုးတထင့်ထင့်ဖြစ်အောင် ရေးနိုင်သည်။ ကျိုးသွင်း၍ ဖမ်းမိထားသောဆင်များ အုပ်စုဖွဲ့၍ အချင်းချင်း အကြမ်းဖက် ညှိတ်ခိုက်တတ်ကြပုံကလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်သည်။

ဖိုးကျောသည် အကြောင်းအရာကောင်းကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် တန်ဆာဆင်နိုင်သည်။ ဖိုးကျော၏ တိရစ္ဆာန်ဇာတ်ကောင်းများသည် လူသားများထက်ပင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှ၏။ ဖိုးကျော၏ အရေးအသားကား လေပြည်လေအေးလေးနှင့် ဆွဲခေါ်သွားတတ်သည်။

ဖိုးကျောသည် အကြောင်းအရာဆန်းသစ်အောင် ရှာဖွေပြုစုနေသေးတတ်၏။ စာဖတ်သူကို ညှို့ဝင်စွဲမက်သွားအောင် နေ့နည်းအတတ်ပညာ မှော်ဝင်နိုင်သည်။ ဈာန်သွင်းထားတတ်သည်။ ကျွန်တော်ခင်မင်ရသော စာရေးဆရာဖိုးကျောသည် ဝတ္ထုရှည်များလောကတွင် နှုတ်ဖျားစွဲစေအောင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဖိုးကျောရေးသားခဲ့သည့် ဝတ္ထုများထဲမှ 'ချစ်ငြိုးရက်ရှည်' (၁၉၇၃) ခုနှစ်၊ မြေဆီမည်းမည်းသွေးရဲရဲ (၁၉၇၃)၊ ငြိုးမာန်လျော့မြေ (၁၉၇၃)၊ လွန်လေပြီသောအခါ (၁၉၇၃)၊ ဝမ်းရေထက်ပင် ခက်ပါသည် (၁၉၇၃)၊ လောဘမြစ်ပင်လယ် (၁၉၇၃)၊ ပြန်မပြောချင်ဘူး (၁၉၈၃)၊ ဆင်မိုးလုံးနှင့် နောက်ဆုံးအဖြေ' စာအုပ်တို့သည် ဆွဲဆောင်ရုံကြသည်။

စာရေးဆရာဖိုးကျောသည် အဖမြန်မာ့သမားတော်ကြီး ဒေါ်ဘောက်ဖြူ အမိဒေါ်ချက်တောင်းမတို့မှ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်ဖြူမြို့နယ် ချောင်းဝကျေးရွာတွင် မွေးဖွားသည်။ မွေးသက္ကရာဇ် ၁၃၀၂ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက်၊ (၄-၈-၁၉၄၀) ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်က ရွာရှိဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည့် မွေးချင်းကိုးယောက်အနက် တတိယမြောက်ဖြစ်သည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထုတ် မြဝတီမဂ္ဂဇင်းမှစတင်၍ ဝတ္ထုတိုရေးသားကာ စာပေနယ်သို့ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ မြဝတီမဂ္ဂဇင်းပါ 'ဆင်လိုက်ခြင်း' ဝတ္ထုတိုကို အလယ်တန်းမြန်မာစာစကားပြေ လက်ရွေးစင်တွင် ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံရသည်။ သူ၏ ဝတ္ထုများကို ဂျပန်၊ ဝီယက်နမ်နိုင်ငံတို့တွင် ဘာသာပြန်ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် 'အောင်ပွဲသို့ ချီရာဝယ်' စာအုပ်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် 'အင်တွဲပွဲလျက်ညက် အရှာထွက်' ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် စာပေဗိမာန်ဝတ္ထုရှည် ဒုတိယဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် 'သေရွာပြန်တို့၏ အဏ္ဏဝါခရီး' ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် ဒုတိယဆု ထပ်မံရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင်လည်း 'မြန်မာ့မုဆိုး' ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် ဒုတိယဆုကို ရရှိခဲ့ပြန်ပါသည်။

ယခုအခါတစ်ဖက်မှ စာပေဝတ္ထုများကို အားသွန်ကြိုးပမ်းရေးသားပြုစုရင်း သာသနာအကျိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အမှတ် ၂၊ စံပယ်လမ်း ၂၊ (၃)ရပ်ကွက် ကမာရွတ်တွင် ဇနီးဒေါ်ကြူကြူ၊ သားကျော်ဇင်၊ သမီးမေဇင်သီတို့နှင့် ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့စွာ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

။

ဆရာဇော်ဂျီဆု

'သင်သေသွားသော်' ကဗျာလေးကိုဖတ်မိတိုင်း ကျွန်တော် ဆရာဇော်ဂျီကို သတိရမိသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ၏ ကဗျာလေးတွေကို နှုတ်ထက် ခွဲခွဲခွဲခွဲ ဆိုမိသည်။ ဇွဲအားမာန် ပြင်းထန်ခဲ့သော ခေတ်ဒါဘဝအလှကို အသံချိုချိုလေးဖြင့် ဆရာဇော်ဂျီ ဖန်ဆင်း နိုင်ခဲ့သည်။ လူငယ်ထုအတွက် 'မောင်သစ်ဆင်း' ကဗျာများကား ယနေ့တိုင် လန်းဆန်းမွှေးကြိုင်နေဆဲပင်။ ဆရာဇော်ဂျီ၏ ဝတ္ထုလက်ရာအပြောင်မြောက်ဆုံး 'သော့တွဲနှင့် နတ်ရုပ်' ဝတ္ထုတိုက လေးသည် လူ့ဘဝ၊ လူ့စရိုက်၊ လူ့အကြောင်းကို ပီပြင်နိုင်သည်။

မဟာဆန်ချင်သူပြုဇာတ်ကား အနုပညာရသမြောက် သည်။ ရသစာပေအဖွင့်၊ ရသစာပေနိဒါန်း၊ စာပေဒဿနကျမ်းများ ကလည်း ခေတ်တိုင်းတွင် မော်ကွန်းထိုးထားနိုင်သည်။ ဘာသာပြန် ရာတွင်လည်း မြန်မာ့ဟန်ပီပီ တည်တည်တံ့တံ့၊ ခွဲခွဲသန့်သန့်လေး လက်ရာမြောက်၏။ ဆရာဇော်ဂျီကလောင်ကား စံထားလောက် သည် စာအမျိုးစုံစွာ ခြယ်မှုန်းနိုင်ပါပေ၏။ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ ပြဇာတ်၊ စာညွှန့်၊ ဘာသာပြန်၊ ကျမ်းအမျိုးမျိုးစုံသည်။ ရေးသမ္မ ဆရာဇော်ဂျီစာသည် အစွမ်းထက်မြက်နေသည်သာ။ ဆရာဇော်ဂျီ ကား ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီတကား။

သင်သေသွားသော်

- * ဩော်လူပြည်လောက၊ လူ့ဘဝကား
အိုရနာရ၊ သေရဦးမည်
မှန်ပေသတည်း။
- * သို့တပြိုးကား သင်သေသွားသော်
သင်ဖွားသောမြေ၊ သင်တို့မြေသည်
အခြေတိုးမြှင့်၊ ကျန်ကောင်းသင့်၏။
- * သင်၏မျိုးသား၊ စာစကားလည်း
ကြီးပွားတက်မြင့်၊ ကျန်ကောင်းသင့်၏။
- * သင်ဦးချ၍၊ အမျှဝေရာ
စေတီသာနှင့်၊ သစ္စာအရောင်
ဉာဏ်တန်ဆောင်လည်း
ပြောင်လျက် ဝင်းလျက် ကျန်စေသတည်း။

ဇော်ဂျီ

ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းထဲက ခေတ်စမ်းကဗျာ ဆရာဇော်ဂျီ၏ လက်ရာလေးဖြစ်သည်။ ဆရာ၏ လူ့ရွာလောက ဒဿနဘဝ အလင်္ကာလေးဖြစ်သည်။ ဆရာဇော်ဂျီကွယ်လွန်ချိန်တွင် အသုဘပို့ ကြံတော ကို မရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ရန်ကုန်နဲ့ဝေးရာအညာတွင် ရှိနေ၍ နာရေး၊ သတင်းစာထဲမှာ ဖတ်ရဖတ်ရှုသိရှိရသည်။ ဝမ်းနည်းကြေကွဲ ကြောင်း စာလွှာကလေးကို ဆရာကတော် ဆရာမကြီးဒေါ်စောရင် (ဘီအေ-ဘီအီးဒီ)ထံသို့ ပေးပို့ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် စာပေဝိမာန်ဆုနှင့် ထပ်ဆင့်အမျိုးသားစာပေဆု အားလုံးကို ဆက်ခံ နိုင်ခဲ့သော အမျိုးသားကဏ္ဍကိုင်လည်း။

အမျိုးသားစာဆိုပီပီ နိုင်ငံတော်လွတ်လပ်ရေး၊ နိုင်ငံတော် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေတိုးတက်မြှင့်တင်ရေး၊ သစ်လွင်စည်ပင်သာယာသော နိုင်ငံတော်ကြီးအဖြစ် လမ်းညွှန် ခဲ့သည်။ အားပေးခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီကား စာပေတာဝန်ကျေပွန် လှပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီစာပေါင်းချုပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က ထုတ်ဝေခဲ့သည်မှာ ယခုဆိုလျှင် အမှတ်(၅)အထိပင် ရောက်ရှိခဲ့ပေပြီ။ ဆရာဇော်ဂျီကွယ်လွန်ချိန်တွင် လည်း အားမာန်သစ်စာပေက ဆရာဇော်ဂျီ အပေါင်းအသင်း ခောင်းရင်းများနှင့် တပည့်တွေ စုပေါင်းရေးသားထားသော ဆရာဇော်ဂျီအမှတ်တရစာအုပ်ကြီး ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

“ဇော်ဂျီ” ဟူသော ကလောင်အမည်သည် မြန်မာစာပေ နယ်တွင် မှတ်တိုင်တစ်ခုအဖြစ် စိုက်ထူနိုင်ခဲ့သည်။ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု သုတရသစာများကို ပင်ကိုယ်ရေးနှင့် ဘာသာပြန်နှစ်မျိုးစလုံး ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီကွယ်လွန်ပြီးနောက် ‘ဇော်ဂျီ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားများ’ကို စာပေလောကမှ တပည့်တပန်းများက နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကျင်းပခဲ့သည်။

“ဆရာဇော်ဂျီ၏မိသားစု ဇနီးဒေါ်စောရင်၊ သမီး ဒေါက်တာ ခင်မျိုးဟန်၊ ဒေါက်တာ ခင်လှဟန်နှင့် ဒေါက်တာ ခင်အုန်းဟန်တို့က” “ဇော်ဂျီဆု” ချီးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် မတည်ငွေ ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ တပည့်ရင်းများကလည်း ပါဝင်ထည့်သွင်း လာကြသည်။ လက်ရှိမ၊ တည်ငွေ ၇၀၀၀၀/- ကျပ် ခုနစ်သောင်းကို မြဝတီဘဏ်တွင် အပ်နှံ ထား၏။ ရရှိလာသောအတိုးငွေနှင့် နှစ်စဉ်

“ဆရာဇော်ဂျီ”ဆုကို ချီးမြှင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အများသဘော နှစ်နှစ်အရ “ဆရာဇော်ဂျီ” ဆုကို စာကြည့်တိုက် ဒီပလိုမာသင်တန်း နှင့် ပထမရရှိအောင်မြင်သူကို ချီးမြှင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက် နေ့တွင် “ဆရာဇော်ဂျီ” ဆု ပထမအကြိမ် ဆုချီးမြှင့်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက် ဒီပလိုမာသင်တန်းအမှတ် (၁၁) တွင် ပထမဆုရ သင်တန်းသားမောင်သန်းအုန်းအား “ဆရာဇော်ဂျီ”ဆု (ငွေကျပ် ငါးသောင်း)ကို ဆရာဇော်ဂျီ၏ဇနီး ဒေါ်စောရင်က ချီးမြှင့် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ဆုရရှိသူမောင်သန်းအုန်းက ကျေးဇူးတင်စကား ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့၏။

ဆရာဇော်ဂျီကို ၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးယော၊ အမိဒေါ်စိန်ညွန့်တို့က မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဖျာပုံမြို့ဇာတိ ဖြစ်၏။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပြီး ၁၉၃၆-၃၈ ခုနှစ်ထိ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်တွင် မြန်မာစာနည်းပြအဖြစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၈-၄၀ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်နှင့် ဒဗ္ဗလင်တက္ကသိုလ်တို့၌ စာကြည့်တိုက်ဘွဲ့ လွန်ဒီပလိုမာကို ဒဗ္ဗလင်တက္ကသိုလ်မှ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ အငြိမ်းစားယူသည်အထိ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၇-၄၉ ခုနှစ်၌ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွတ်တော်ရုံးနှင့် နွေကောက်ပွဲကော်မရှင်ရုံးတို့တွင် အထူးအရာရှိ၊ ၁၉၅၂-၅၈ ခုနှစ် အထိ ပညာရေးဌာန ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပြုစုရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကြား ရေးဝန်အဖြစ် ပူးတွဲတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလိုမာသင်တန်း စတင်ဖွင့်လှစ်သင်ကြားသောအခါ ဆရာဇော်ကျိသည် လိုအပ်သော အကြံဉာဏ်ပေးပြီး ဝိုင်းဝန်းကူညီလုပ်ဆောင်ခဲ့၏။ စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ကျိသည် မြန်မာစာပေနယ်တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကပင် စတင်ခဲ့ပြီး စာပေများ ရေးသားခဲ့ရာ ကွယ်လွန်ခါနီး အချိန်ထိ စာပေတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

အဘယ်သို့ဖြစ်စေ၊ ဆရာ“ဇော်ကျိဆုကား တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီး၏ စာကြည့်တိုက်ပညာဒီပလိုမာ ဥယျာဉ်နန်းဝယ် စွန့်စွန့်စားစား ပွင့်လန်းခဲ့သည်မှာ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူဖွယ်ဖြစ်ပါတော့သည်တကား။”

မောင်ဆုရှင်

ကျွန်တော်ဘဝတွင် သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာများ စွာ ရှိပါသည်။ ထိုဆရာများစွာထဲတွင် အချစ်ဆုံး၊ အမြတ်နိုးဆုံး၊ တန်ဖိုးအထားဆုံး ဆရာမှာ ဦးမျိုးသန့်(မောင်ဆုရှင်) ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ဘဝ မုန်တိုင်းအရိုင်းဝင်၍ နိမ့်ဆင်းချိန်တွင် ဆရာမောင်ဆုရှင်ကို ဆုံတွေ့ရပါသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်သည် ကျွန်တော့်ဘဝတစ်ဆစ်ချိုးပြောင်းလဲပေးသောကာလ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အားခင်မင်ပါသည်ဆိုသော မိတ်ဆွေတွေက ငယ်စာရင်းမှ ဝယ်လိုက်ကြပြီ။ ဂုဏ်တံတိုင်းဝိုင်းဝိုင်းလည်စဉ်က ဆွေမျိုးများ တလည်း ယခုအချိန်တွင် ဆွေမျိုးတော်မည့်သူ မရှိတော့ပေ။ ဘဝခရီးဖော်အနှစ်သက်ဆုံးချစ်သူကလည်း လမ်းခွဲ မှတ်တိုင်မှာ လက်ပြနှုတ်ဆက်ရုတ်တရက် ထွက်ခွာသွားလေပြီ။ ဤအချိန် ဤအခါကား ရူးသွားနိုင်ပါသည်။ ဘဝကို အရှုံးပေးနိုင် ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်ဘက်က ရှုံးရှုံးနိုင်နိုင် စာပေကလောင်ကလေးရှိနေခဲ့၍ ကျွန်တော်ပေဒါပျံအံ့ခဲ့၍ ပန်းပန်လျက် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုအား ထိုအင် ထိုမာန်များဖြင့်ပင် ကျွန်တော်ဆရာကောင်းတပည့်ပီပီ ပန်းကောင်းပန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာမောင်ဆုရှင်သည်

၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ အထိ ကျွန်တော့်အတွက် သင်ဆရာ-
မြင်ဆရာ-ကြားဆရာဖြစ်ခဲ့ပါတော့သည်။ ယခုလည်း ဆရာ၏
မေတ္တာ စာပေရိပ်ဝယ် ပညာနို့ချိုသောက်သုံးနေဆဲပင်။ ဆရာကား
သူ့တပည့်အပေါ်တွင် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းသဖွယ် ဆက်ဆံ
ပါသည်။ တစ်ခါ တစ်ခါ ခပ်ရွှင်ရွှင်လေးပြီးရအောင် အမြဲစတတ်
ပါ၏။ ဆရာမောင်ဆုရှင်သည် ကျွန်တော်လူ့ဘဝကြီးတွင် အနေခဲ
ရန်၊ စာပေအသိမြင့်မားရန် နှိုးဆော်ပေးခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ မတရား
သဖြင့် အနိုင်ကျင့်မှုများကို ကျွန်တော့်ဘက်မှ မားမားမတ်မတ်
ရပ်ကာ ဖြေရှင်းပေးခဲ့ဖူးပါသည်။

ဆရာမောင်ဆုရှင်အကြောင်း ကျေးဇူးတရားများကား
ရေးမကုန်နိုင်ပါပေ။ သူ့ကျွေးမွေးခဲ့သောထမင်း ခြေမဖြင့် ယခု
ကော်ထုတ်လျှင် ထွက်လာပါလိမ့်ဦးမည်။ ဆရာမောင်ဆုရှင်ကား
မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြင့်ဆုံးစာပေဆုကို (၂)ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆွတ်ခူး
နိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် တီထွင်မှုများသမိုင်းစာအုပ်ဖြင့်
သူတပဒေသာ ပထမဆုနှင့် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန်ပထမဆု
ကို ပင်လယ်ပြာနှင့်တံငါအို စာအုပ်တို့ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆု
ရခဲ့သည်။

ဆရာမောင်ဆုရှင်၏ တီထွင်မှုများသမိုင်း သူတပဒေသာ
ပထမဆုရ စာအုပ်တွင် အကြောင်းအရာ မျိုးစုံသည်။ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း
တိုးတက်မှု၊ မှန်ဘီလူးနှင့် စက္ကူပညာ၊ လက်နှိပ်စက်ပြုပြင်မှုများ
အုပ်ချုပ်စနစ်များ၊ ဓာတ်ပုံပညာ၊ ရုပ်သေမှုရှုပ်ရှင်သို့၊ ရေခဲခွေးငွေ့
အင်ဂျင်စက်၊ မော်တော်ကား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ ဖိလမ်အင်ဂျင်၊ တယ်လီ
ဖုန်း၊ ရေဒီယိုရှုပ်မြင်သံကြား၊ သံကြိုးကြေးနန်း၊ အကျပြုဓာတ်အား

အထိ အစုံအလင်ပါရှိသည်။ အရေးပါသော မြန်မာ့တီထွင်မှု
(၁၅)မျိုးကို ခုနှစ် သက္ကရာဇ်နှင့် ပြထားသည်။ ကျမ်းကိုးကျမ်းကား
စာရင်းအစုံအလင် ဖော်ပြထားသည်။ မြန်မာ့စက်မှုလက်မှု တိုးတက်
မြှင့်မားရေးအတွက် အထူးအကျိုးပြုစာပေတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။
ဆရာသည် သိပ္ပံဘာသာရပ်ကို စိတ်ဝင်စားသူပီပီ အလေးအနက်
ထားကာ လေ့လာသူဖြစ်၏။

၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ဆက်လက်၍ ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအို
ဘာသာပြန်စာပေ ပထမဆုကို ထပ်မံဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပြန်ပါသည်။
အပြောကျယ်သော ပင်လယ်ပြာကြီးကား ကျယ်ဝန်းလွန်းလှပါ၏။
ပင်လယ်ပြာထဲတွင် တံငါအိုတစ်ယောက်ကို တွေ့ရမည်၊ မြင်ရမည်၊
သိရပါမည်။ တံငါအိုဆိုသည့်အတိုင်း ငါးဖမ်းလုပ်သားကြီးမှာ ဇရာ
ထောင်း၍ အရွယ်အိုဟိုင်းနေပါပြီ။ သစ်လွင်တောက်ပနုပျိုနေသော
ပင်လယ်ပြာထဲတွင် ဇရာအိုတံငါသည်သည် ဇွဲ၊ သတ္တိ၊ အားမာန်
အပြည့်ဖြင့် လောကဝံတရားကို ကြံကြံခံ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ပင်လယ်
ပြင်၏မုန်တိုင်း၊ ရေလှိုင်း၊ ကျောက်ရိုင်းကျောက်ဆောင်တို့ကို
သူတံငါလှေဖြင့် ရဲရဲဝံ့ဝံ့စွန့်စားစား သွားလာလှုပ်ရှားနေသည်။
ဘဝသတ္တိထူးရှိသော တံငါအိုတည်းဟူသော လူသားတစ်ဦး၏ဘဝ
ကို အတွင်းကျကျသရုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

မူရင်းဝတ္ထုမှာကမ္ဘာကျော်အမေရိကန်စာရေးဆရာကြီး
Ernest Hemingway ဟံမင်းဝေး၏ နာမည်ကြီး လူကြိုက်များ
လှသော The old Man and the Sea "သည်အိုလ်မင်း
အင်သည်ဆီး" အမည်ရှိ ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်စာပေတွင်
ဟံမင်းဝေး၏ဘဝ၊ ဟံမင်းဝေး ၏စာနှင့် ဇာတ်လမ်း၏

နောက်ကြောင်းသမိုင်း၊ ဇာတ်လမ်းပါ ဝေါဟာရအဖွင့် စသည်ဖြင့် ကာဖတ်သူနှင့် ဟံမင်းထေတို့ စိမ်းမနေ စေရန် ဇာတ်လမ်းအရသာကို အပြည့်အဝခံစားနိုင်စေရန် ဘာသာပြန်သူက မိတ်ဆက်ပေးထား သည်။ ကျွန်တော် ထိုစာအုပ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်၍ အားဆေး အားမာန်များ ရရှိခဲ့သည်။

လောကလူ့ဘဝကြီးထဲတွင် ရင်ကော့ကာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ လျှောက်ရဲလာအောင် ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအိုက လမ်းပြပေးပါ သည်။ ဆရာမောင်ဆုရှင်သည် အရေးအသားကောင်းသလို အဘေးလည်း နက်နဲကောင်းမွန်ပါသည်။ စာပေနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များကို ရှာရှာဖွေဖွေ စုဆောင်းတတ်ပါသည်။ ကဗျာရေးသား ကာ စာပေနယ်ကို စတင်ခဲ့သည့် ဆရာသည် သူတ၊ ရသစာပေများ စွာကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်ဆောင်းပါးများစွာကို ရေးသား စဉ်သကဲ့သို့ ပင်ကိုယ်ရေးစာမွန် (Essay) များစွာကို နှစ်သက်ဖွယ် ရေးသားနိုင်သည်။

ဆရာ၏လက်ရာကောင်း ရွှေတိဂုံသည် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာရေးရှုထောင့်စုံမှ ခြုံငုံလေ့လာပြုစု ထားပါသည်။ ရွှေတိဂုံသည် နိုင်ငံတော်မျက်နှာ ဆိုသည့်အတိုင်း ပန်း(၁၀)မျိုး အကြောင်းနှင့် ခေတ်အဆက်ဆက် ရွှေတိဂုံသမိုင်းကို လှလှပပ ကြွကြွနုနုကလေး ရေးနိုင်ပါ၏။

ဆရာဦးမျိုးသန့်(မောင်ဆုရှင်) ကို ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ လ(၁)ရက်နေ့တွင် မြောင်းမြမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ အဖ ဦးချစ်ဖေ၊ အမိဒေါ်စိန်မြင့်တို့မှ ဖွားမြင်သည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးမျိုးသန့်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၆-ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့

ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်သို့ဝင်ရောက်၍ မြန်မာ့ စွယ်စုံဌာနစာပြု၊ စာပေဗိမာန်မဂ္ဂဇင်းဌာနနှင့် ပြည်သူ့လက်စွဲဌာန လက်ထောက်စာတည်း၊ စာပေဗိမာန်စာတည်း၊ စာတည်းမှူးချုပ် တာဝန်အဆင့်ဆင့်ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

စာပေလုပ်သားအဖွဲ့တွင် အတွင်းရေးမှူး၊ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်၍ စာအုပ် ရေးသား၊ ထုတ်ဝေခြင်း အတတ်များကို တစ်နှစ်နီးပါးလေ့လာ ခဲ့သည်။ ၁၉၅၄-ခုနှစ်မှစ၍ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတို၊ ဘာသာပြန်စာပေ များကို မျိုးသန့်၊ မောင်ဆုရှင်၊ အောင်သူ စသည့်ကလောင်အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် စာပေများ ရေးသားနေဆဲပင်ဖြစ်၏။

အမျိုးသားစာပေဆုကို ၁၉၆၇ ခုနှစ် တီထွင်မှုများသမိုင်း၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအိုစာအုပ်များဖြင့် ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ သည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေတစ်သက်တာဆု ချီးမြှင့် ခဲ့ရသည်။

စာတည်းမှူးချုပ်စာပေဗိမာန်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့ ပြီးနောက် ယခုအခါ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ယူနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်မှလည်း စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်၍ စာပေများကို ရေးသားလျက်ရှိပါသည်။ ဆရာမောင်ဆုရှင်သည် ကျွန်တော်၏ သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြား ဆရာအဖြစ် ကျွန်တော့်နှလုံးအိမ်ဝယ် ရာသက်ပန်တည်ရှိနေမည် သာတည်း။

နှင်းငွေထောင့်၍ မိုးမှောင့်သူ

ကျွန်တော်နှလုံးအိမ်ကို စာပေဖြင့်ဖမ်းစားယူနိုင်သော တလောင်တစ်ချောင်းရှိပါသည်။ ထိုသူမှာကား တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်ခြင်သည်။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် မရှိတတ် ရှိတတ်အချိန် တွင်တော်အင်မများ၏ လက်စွဲတော်စာအုပ်များကို ယူဖတ်မိသည်။ အစက စာအုပ်ထူထူထဲထဲကြီးမို့ ကျွန်တော်မြည်းကြည့်မိသည်။ နောက်တော့ စာအုပ်ကို လက်ကမချနိုင်အောင် တစ်အုပ်လုံး ဖတ်ယူ ခေါ်သည်။

စွယ်တော်ရွက်ကလေးများကို တကူးတကရှာဖွေကာ စာအုပ်များအကြားတွင် ညှပ်ရသည်။ နှစ်လွှာပေါင်းမှတစ်ရွက် ဖြစ်သော စွယ်တော်ရွက်ကို တယုတယ မြတ်နိုးမိပါသည်။ ငယ်ရွယ် စဉ်က သူ့စာအုပ်ကို စွဲလမ်းနှစ်သက်မြတ်နိုးခဲ့သော ကျွန်တော်သည် ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်ကို ကလျာမဂ္ဂဇင်းတွင် စတင်တွေ့ဖူး သည်။ အေးဆေးတည်ငြိမ်၍ ဂုဏ်သရေပြည့်ဝသော ကလောင် ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ ဆရာ၏တည်ငြိမ်သော ရုပ်လွှာနှင့် သန့်ရှင်း၍ စတိုင်ကျသော ဟန်ကို အရေးထားလေးစားမိပါသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်သည် အချစ်စိတ်ပညာဝတ္ထုများမှ ငဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထုများသို့ ကူးပြောင်းရန် အရှိန်ယူခဲ့သည်။ မိုးနွံမြေ

ကို အောင်နိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ဘကြီးဘထိုက်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ် ဘုန်းနိုင်ရေးဖွဲ့သော ဝတ္ထုတိုများ၏ အဖွဲ့အနွဲ့နှင့်အရေးအသားကို ကျွန်တော်ကြိုက်သည်။ နှစ်သက်သည်။ ရင်ထဲစွဲနေသည်။ နှုတ်တက်ရွံ့ရွတ်ဆို မှတ်သားမိသည့်အဖြစ်အထိ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်တို့သာကောင်းကြ သည်မဟုတ်။ ဆောင်းပါးတွင်လည်း အရေးကောင်း အတွေးကောင်း လှသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာသည် ဆောင်းပါးကို အရေးများလာ သည်။ ဒဿနနှင့်အဘိဓမ္မာဆန်ဆန် အတွေးအရေးများကြောင့် ကျွန်တော်ပို၍ နှစ်သက်မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသည်။

ဆရာ၏ဝတ္ထုတိုများထဲတွင် “ပီတောက်တွေ့တိုင်း မျက်ရည်ဝိုင်း” အကြိုက်ဆုံးဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရှည်များထဲတွင် “နွေကန္တာဦး” နှင့် “တစ်ပြည်သူမရွှေထား” ကို နှစ်သက်သည်။ ဆရာသည် အတွေးကောင်း အရေးကောင်းပြီး တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင် တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်အထိ စာပေဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိခဲ့သည်။

ဆရာသည် ကဗျာကိုလည်း ဖွဲ့တတ်နွဲ့တတ်၏။ ဆရာ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်သည် စာပေစွယ်စုံရသော သူဖြစ်သည်။ သူ၏ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်၊ ဆောင်းပါးတို့မှာ ကောင်းလှပါသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံး စာပေဆုကို ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သည်။ အမျိုးသားစာပေဆုကို ကား ဆရာ၏ဝတ္ထုရှည် “နှင်းငွေထောင့် မိုးမှောင့်” ဖြင့် ရရှိ ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆရာနှင့်အတူ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆုကို အောင်ပွဲသို့ချီရာဝယ်ဖြင့် ဖိုးကျော့က ရသည်။ ကဗျာဆုတွင် ရေခဲချိန်ကဗျာများဖြင့် မင်းယုဝေကရသည်။ ဘာသာပြန်စာပေဆုတွင်မူ စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးစာအုပ်နှင့် မြသန်းတင့်က ရယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ သုတပဒေသာ (သိပ္ပံနှင့် အသုံးချသိပ္ပံပညာရပ်) တွင် ကာကွယ်၍ ကုသနည်းစာအုပ်ဖြင့် ဒေါက်တာအောင်ခင်ဆင့်က ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေဆုကို ဘာသာရပ် အသီးသီးတို့မှာ (၅)ဦး ထူးထူးခြားခြား ဆွတ်ခူးခဲ့ကြပါသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ဝတ္ထု နှစ်ငွေ့တထောင့် ဖိုးတမှောင့် စာအုပ်ကို လွင်မော်စာပေတိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၃၆၈ မျက်နှာရှိသည်။ စာအုပ် တန်ဖိုးမှာ ၁၂ ကျပ် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားစာပေဆုရ “နှင်းငွေ့တထောင့် ဖိုးတမှောင့်” ဝတ္ထုရှည်သည် အရေးအသားကောင်း၊ ဇာတ်အိမ်ခိုင်ခံ့လှ၏။ ချောမောလှပသော အရေးပိုင်သမီးနှင့် အစစမပြည့်စုံချီတဲ့သော လူငယ်တစ်ဦး၏ နှလုံးလမ်းကြောင်း ဖြစ်သည်။ ညဘက်တွင် စားပွဲ ထိုးအလုပ်လုပ်ရင်း နေ့ဘက် တက္ကသိုလ်တက်ခဲ့ရသော လူငယ် တစ်ဦး၏ ဂုဏ်ခနမည်မျှသော အချစ်ဇာတ်လမ်းပင်ဖြစ်၏။ ဂုဏ်ရည်မတူသူနှစ်ဦး ဘဝချင်းမတူညီ မမျှတမှုကြောင့် ကွဲခဲ့ကြရ သည်။ လရာသီပြောင်းပြီးနှစ် (၂၅)အကြာတွင် ပြန်ဆုံကြသည်။ အတိတ်ဘဝအချစ်အိမ်ကို မေ့ဆေးပေးခံရသူပမာ ရှည်ကြာစွာ မေ့ပျောက်ထားခဲ့သည်။ လုလင်ပျိုသည် ဂေါက်သီးကစားခြင်းကိုသာ အဖော်ပြုနေသည့် လူပျိုကြီးကထိက ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ မျဉ်းပြိုင်

နှစ်ကြောင်းမဆိုတော့ မကြုံတော့ဟုထင်ခဲ့မိသည်။ မြင်ခဲ့မိသည်။ သို့သော် အမှတ်မထင်သောအချိန်တွင် ပြန်ကြုံရသည်။ ဆုံရသည်။ ချစ်သူအမျိုးသမီး၏ သမီးလေးစိတ္တဇဝေဒနာရှင်နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီး လာခဲ့သည်။ ချစ်သူ့သမီးကလေးမှာ ညာဘက်လက်တစ်ဖက် နေသည်။ ထိုမိန်းကလေး၏ဝေဒနာကို စိတ်ပညာနှင့် ကုသပေးခဲ့ သည်။ နောက်တွင် မိမိ၏ငယ်ကျွမ်းချစ်သူ၏ သမီးဖြစ်နေကြောင်း သိရှိသွားခဲ့တော့သည်။ ထိုအခါ အဝေးသို့ ရှောင်ပြေးခဲ့လေ၏။ သို့ရာတွင် သမီးဖြစ်သူက စိတ်ထိခိုက်လွန်း၍ နေအိမ်မှ ထွက်ပြေး သွားခဲ့လေတော့သည်။ မိခင်ငယ်ချစ်က သမီးအတွက် လိုက်ခေါ် ပေးရပုံတို့ကို စိတ်ပညာအရင်းတည်ဇာတ်လမ်း ဖွဲ့နွဲ့ထားပါသည်။ ဆရာ၏ဝတ္ထုများသည် စိတ်ပညာကို ဦးစားပေးအနေနှင့် ရေးဖွဲ့သည်ကများပေသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်သည် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၁၆)ရက်နေ့တွင် သန်လျင်မြို့၌ အဖဦးထွန်းဖေ၊ အမိဒေါ်ကြင်မေ တို့မှ ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်းငါးဦးရှိသည့်အနက် ဒုတိယမြောက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ပေါင်းတည်မြို့ အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအောင်သည်။ ဝိဇ္ဇာ (စိတ်ပညာ ဂုဏ်ထူး)ဘွဲ့ကို ပထမအဆင့်မှ အောင်မြင်ပြီးလျှင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ထူးချွန်မှုဆုတံဆိပ်ရရှိသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် စိတ်ပညာကထိကအဖြစ် အမှုထမ်း ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်မြို့ ကိုလံဘီယာ တက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက်ပညာသင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် စိတ်ပညာမဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့၏။ စာပေနယ်သို့ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင်

စတင်ဝင်ရောက်ခြေချခဲ့သည်။ ပထမတွင် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၌ ကဗျာများ ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာသည် လုံးချင်းဝတ္ထုရှည်၊ မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည် ဝတ္ထုတို၊ ဆောင်းပါးအမြောက်အမြား ရေးသားခဲ့ပါသည်။ “သူ့ကျွန် မခံပြီ” ဝတ္ထုကို ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၌ ရုရှားဘာသာဖြင့် ပြန်ဆို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရစဉ်က ပုသိမ် မြို့တွင် ပုသိမ်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင် လျက်ရှိသည်။ မော်လမြိုင်မြို့ မော်လမြိုင်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ရန်ကုန်ပညာရေးတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် တာဝန်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဆောင်းပါးများ ဝတ္ထုတိုအများအပြား ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာ၏လုံးချင်းဝတ္ထုနှင့် ဝတ္ထုတိုများမှာ တသစ် ဆန်းရှပ်ရှင်ဗီဒီယို ပြန်ရိုက်ကူးနေရသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးခင်မောင်တင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည် စာပေနယ်တွင် ကျင်လည် လျက် သန်လျင်မြို့တွင် အခြေချနေထိုင်ကာ အနုပညာလုပ်ငန်းကို စွမ်းစွမ်းတမံ ထမ်းဆောင်ရင်းမှ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါ သည်။ ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်ကို သူ ဆုရရှိခဲ့သည့် ၁၉၇၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ဝတ္ထုရှည်ဖြစ်သည့် “နှင်းငွေထောင့်၍ မိုးမှောင့်သူ” ဟူ၍ ဂုဏ်ပြုကင်ပွန်းတပ်လျက် ကောင်းရာဘဝတွင် အေးချမ်းစွာ ရောက်ရှိပါစေကြောင်း ဆုတောင်းမိပါသည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဆု

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲသည် မြဝတီစာပေတိုက်မှ ပထမ ဦးဆုံးအကြိမ်မြောက်ကျင်းပသော ဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဖြစ်သည်။ ငွေတာရီ ဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲကို ကျင်းပရာတွင် ဝတ္ထုတိုရေးသားမှုအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးနှင့် စံပြနည်းယူလောက်သော ဝတ္ထုတို ကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရေးတို့ကို အဓိက ရည်ရွယ်ချက်များ ဖြင့် သတ်မှတ်စေခဲ့သည်။ ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲအတွက် သီးခြား ခေါင်းစဉ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း မရှိသော်လည်း ပြိုင်ပွဲဝင်သူများသည် နိုင်ငံတော်၏ လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်ဖြင့် ဘောင်ဝင်အောင် ရသမြောက်စွာ ရေးဖွဲ့နိုင်ကြရပါမည်။ လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ် မှာ (၁)တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး၊ (၂)အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး၊ (၃)မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ (၄)တစ်မျိုးသားလုံးကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး တို့ဖြစ်သည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲကျင်းပမည့်သတင်းကို ၁၉၉၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ တတိယပတ်တွင် သတင်းစာများမှတစ်ဆင့် စတင်

ကြေညာခဲ့ပါသည်။ မြဝတီစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသောမဂ္ဂဇင်းနှင့် ဂျာနယ်တို့တွင်လည်း မြဝတီစည်းကမ်းချက် အသေးစိတ်ကို ဆက်တိုက်ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။ ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲပိတ်ရက်မှာ ၁၉၉၆-ခုနှစ်၊ မေလ (၃၁)ရက်နေ့ဖြစ်ပြီး ပြိုင်ပွဲဝင်စာမူများကို မြဝတီ စာပေတိုက်သို့ အချိန်မီပေးပို့ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြိုင်ပွဲစည်းကမ်း သတ်မှတ်ဖော်ပြထားရှိခဲ့သည်။

ပြိုင်ပွဲပိတ်ရက်ဖြစ်သော မေ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဝတ္ထုတို ၃၂၅ ပုဒ်ကို လက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ဝတ္ထုတို ၃၂၅ ပုဒ် အနက် စည်းကမ်းနှင့်မကိုက်ညီသော ဝတ္ထုတို ၄၉ ပုဒ်ကို ပထမ အဆင့်အဖြစ် ပယ်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ကျန်ရှိနေသော ဝတ္ထုတို ၂၇၆ ပုဒ်ကို မြဝတီစာတည်းအဖွဲ့ဝင်ငါးဦးတို့က စိစစ်ဖတ်ရှုကြပြီး လက်ရွေးစင်ဝတ္ထုတို ၂၅ ပုဒ်ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ငွေတာရီဝတ္ထုတို ပြိုင်ပွဲဝင်သူများတွင် အချို့က လက်ရေးနှင့်ရေး၍ ပြိုင်ပွဲဝင်ကြသည်။ အချို့က လက်နှိပ်စက်နှင့်ရိုက်၍ ပြိုင်ပွဲဝင်ကြသည်။ အချို့ကမူ ကွန်ပျူတာစာလုံးနှင့်ပင် စာစီ၍ ယေပို့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ မညီမညာ ဖြစ်နေမှုများကို တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်အောင် လက်ရွေးစင်ဝတ္ထုတို ၂၅ ပုဒ်ကို လက်နှိပ်စက်နှင့် ပြန်လည်ကူးယူရိုက်နှိပ်စေပါသည်။

လက်နှိပ်စက်နှင့် ပြန်ရိုက်သောအခါတွင် ဝတ္ထုခေါင်းစဉ်က လွဲ၍ ကလောင်အမည်၊ အမည်ရင်းနှင့် နေရပ်လိပ်စာတို့ ချန်ထား ခဲ့ပါသည်။ ပြီးမှ ထိုဝတ္ထုတိုများတွင် လျှို့ဝှက်သင်္ကေတများ ရေးမှတ် ပြီး တစ်ပုဒ်လျှင် ငါးကော်ပီစီပွား၍ စိစစ်အကဲဖြတ်ပေးကြမည့် စာရေးဆရာကြီးငါးဦးထံ ဝတ္ထုတိုဖိုင်တွဲတစ်ခုစီ ပေးပို့ပါသည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ပွဲဝင်စာမူများကို နာမည် ကျော်စာရေးဆရာကြီးများက စိစစ်ပေးကြပါသည်။

စာမူစိစစ်ရေးအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးစီက စိစစ်၍ အမှတ်ပေးထား သော အမှတ်စာရင်းကို ပြန်ပေါင်းလိုက်ပြီးနောက် ပေါ်ထွက်လာ သော ဆုရသူများ၏ အမည်စာရင်းကို ၁၉၉၆-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော စာမူစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ အစည်း အဝေးတွင်တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက်ရယူခဲ့ပါသည်။ အတည်ပြုထား သော ဆုရသူများ၏စာရင်းကို ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် နေ့စဉ်ထုတ်သတင်းစာကြီးများမှာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၆-ခုနှစ်အတွက် ကျင်းပသော ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲ တွင် စုစုပေါင်း အမှတ် (၁၈) မှတ်နှင့် ပထမရသူတစ်ဦး၊ ၁၇ မှတ်စီ နှင့် ဒုတိယရသူနှစ်ဦး၊ ၁၆ မှတ်စီနှင့် တတိယရသူနှစ်ဦး၊ ၁၅ မှတ် နှင့် စတုတ္ထရသူတစ်ဦး၊ ၁၄ မှတ်စီဖြင့် အထူးဆုရရှိသူ ၆-ဦး စုစုပေါင်း ဆုရသူ ၁၂ ဦး ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ မူလကြေညာချက်တွင် ဆုရသူ ၆-ဦးကို ရန်ကုန်တွင် ဆုချီးမြှင့်မည်ဟု ဖော်ပြပါရှိသည့် အတိုင်း ပထမနှင့်စတုတ္ထအထိ ဆုရသူ (၆) ဦးကို ရန်ကုန်တွင် ဆုချီးမြှင့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးဆုရရှိသူ ၆ ဦးထံသို့လည်း ဆုငွေများကို ပေးပို့ချီးမြှင့်ပြီးဖြစ်သည်။

ယခုနှစ်တွင် ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဝင်သူများအတွက် စေတနာသဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် ထပ်မံ၍ ဆုချီးမြှင့်သူများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ အလှူရှင်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးကျောက်မျက် ပြခန်း ကုဋေအောင်ရတနာမိသားစုက ဆုငွေအဖြစ် ၁၈၀၀၀ ကျပ်၊ ရန်ကုန်မြို့ကမ္ဘာအေးကျောက်မျက်ခန်း(Top Top Gems)ရတနာ

ရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင် ဒေါ်အေးအေးခန့်က တန်ဖိုးငွေကျပ် ၂၄၀၀၀၀ ၊ အလေးချိန်သုံးကျပ်သား ရွှေဆွဲကြိုးတစ်ကုံးနှင့် ကျောက်စိမ်းပုတီး ငါးကုံး၊ ရတနာမွန်အင်တာပရိုက်စ်မှ ဦးမောင်မောင်ကျော်က ငွေကျပ် ၁၀၀၀၀-ကျပ်တို့ကို ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ မြဝတီက ချီးမြှင့်သော ငွေများနှင့်ပေါင်းစပ်၍ ငွေတာရီပြိုင်ပွဲတွင် ဆုရရှိသူ များအား ခွဲဝေဆုချီးမြှင့်မည် ဖြစ်သည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူတို့ သတိထားရှောင်ကြဉ်နိုင်ရန်၊ ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးအစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

- (က) အချို့သော စာမူများတွင် လိပ်စာအပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားပါ။
- (ခ) အချို့သောစာမူများသည် သတ်မှတ်ထားသော စာလုံးရေကို မပြည့်မီကြပါ။
- (ဂ) အချို့သော ပြိုင်ပွဲဝင်များသည် တစ်ဦးတည်းက ကလောင်နှစ်မျိုးစလုံးနှင့်နှစ်ပုဒ်ဝင်ပြိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ဃ) အချို့သော ပြိုင်ပွဲဝင်စာမူများသည် ဝတ္ထုတို တောင် မဝင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။
- (င) အချို့သောစာမူများတွင် ကိုယ်တိုင်ရေး စာမူဖြစ် ကြောင်းနှင့် အခြားမည်သည့်စာစောင်ကိုမျှ ပေးပို့ ထားခြင်း မရှိကြောင်း ဝန်ခံချက်ပါမလာသည်ကို လည်း တွေ့ရပါသည်။

ငွေတာရီပြိုင်ပွဲအတွက် ရန်ကုန်မြို့တော်ဝန် ဦးကိုလေးက အလှူငွေ ကျပ်၁၀၀၀၀၊ မန္တလေးမြို့တော်ဝန်ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်ဝင်း အောင်က အလှူငွေ ၃၀၀၀ကျပ်၊ Happy World ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ဦးကျော်ထွန်းအောင်က အလှူတော်ငွေကျပ် ၁၅၀၀တို့ကို ပေးပို့လှူ ခန်းခဲ့ပြန်သည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဆုချီးမြှင့်ပွဲကို ၁၉၉၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂)နာရီတွင် မရမ်းကုန်းမြို့၊ ချော်တွင်းကုန်းရှိအမှတ်(၁)တိုက်ပွဲဝင် စည်းရုံးရေးသင်တန်းကျောင်းရန်ငြိမ်းအေး ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပခဲ့ ပါသည်။ ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဆုရ ပထမဆု ဦးမောင်မောင်ဦး (သန်လျင်မောင်မောင်ဦး)၊ ဒုတိယဆု ဦးသိန်းထွန်း(ညောင်ခါးရှည် မိုင်းဝေ)၊ တတိယဆုရ ဒေါ်နန်းတင်ရီ (တက္ကသိုလ်နန်းဖြူဖြူထွန်း)၊ တတိယဆုရ ဦးဝင်းမြင့် (ဝင်းမြင့်-ညောင်ဦး)၊ စတုတ္ထဆုရ ဦးမျိုး ဝင်း(မောင်ဆုဝေ)တို့ကို ငွေသားဆုနှင့် ဂုဏ်ပြုလက်မှတ်များ ပေး အပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဆုရ ပထမဆုဝတ္ထုတို“ခေါင်းစီး ပြောင်းသွားသော ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်”ကို ရေးသားသူမှာ သန်လျင် မောင်မောင်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ အဖဦးမြင့်၊ အမိဒေါ်တင်မြတို့မှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် သန်လျင်မြို့မှာ မွေးဖွားခဲ့သည်။ သန်လျင်အထက(၁) တွင် အထက်တန်းပညာအထိ သင်ကြားခဲ့ပြီး စာပေလောကသို့ ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှာ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ မဂ္ဂဇင်းပေါင်းစုံတွင် ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်အပုဒ် ၂၀-ကျော်နှင့် လုံးချင်းဝတ္ထု(၃)အုပ် ရေးသားထုတ် ဝေခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် သံချောင်းအမည်ရှိ ဝတ္ထုဖြင့် စာပေ ဇီမာန်စာမူဆု ဝတ္ထုရှည်ပထမဆုကို ရခဲ့ဖူးသည်။ စာပေလုပ်သား

မဂ္ဂဇင်း၊ သားရွှေဥမဂ္ဂဇင်း၊ အာကာဦးမဂ္ဂဇင်း၊ ရွှေလှိုင်းခတ်သံ
မဂ္ဂဇင်း၊ အေးမြကမ္ဘာ့ဂျာနယ် စသည်တို့တွင် အယ်ဒီတာ၊ တာဝန်ခံ
အယ်ဒီတာ၊ အယ်ဒီတာချုပ်စသည့် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့
သည်။ ဗဟန်းမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့တွင် တွဲဖက်
အတွင်းရေးမှူးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။

ဝတ္ထုတိုဇာတ်လမ်းမှာ ကျောက်မျက်ရတနာလောကသား
များအကြောင်း ခြယ်မှုန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပွဲစားပွဲညွန့်အလိမ်အရှုပ်
တွင် တကယ့်စာရိတ္တကောင်းသော ကျောက်မျက်ရတနာ ကုန်သည်
တစ်ဦးက နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးထံ ကျောက်အတုကို အစစ်ထင်ကာ
ဈေးတင်ရောင်းလိုက်မိသည်။ နိုင်ငံခြားသားက သိနေသည်။ ငွေ
ဒေါ်လာပေးကာ ဝယ်ယူခဲ့သည်။ ကျောက်မျက်ရတနာကုန်သည်
သည် ဒေါ်လာတွေ ရေတွက်နေစဉ် ကျောက်ပွဲစားဖမ်းမိပြီး ရဲမှ
သတင်းပေးပို့၍ အရှုပ်တော်ပုံမှ ဖြစ်ရပ်မှန် ကျောက်အတုမှန်း
သိသောအခါတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်လိုက်ကာ
နိုင်ငံခြားသား ထံမှ ကျောက်နှင့်ဒေါ်လာ ပြန်၍လဲလှယ်ယူခဲ့သည်။
မောင်မောင်ဦးသည် ၁၉၉၆ခု မြန်မာ့ခရီးသွားနှစ်ကို ဤဝတ္ထုတို
ကလေးဖြင့် ကြိုဆိုလိုက်သလားလို့ ထင်ရသည်။ နိုင်ငံခြားသား၏
ပြောစကားကို ကျွန်တော့်နားဝယ် ကြားယောင်နေဆဲပင်။
“ဒါပေမယ့် သူ တမင်ဝယ်လိုက်တာပါတဲ့။ သူ့ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က
မြန်မာပြည်က လူတွေ မသမာတဲ့လုပ်ရပ်ကို ဇာတ်လမ်းဆင်
ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ရေးပြီး နိုင်ငံအသီးသီးကို ဘာသာမျိုးစုံနဲ့ ပြန်ဆင့်
ဖြန့်ဝေဖို့ပါတဲ့။ အခုတော့ အစ်မကြီးတို့ရဲ့ တကယ့်စိတ်ရင်
ဆန္ဒအမှန်ကို သိလိုက်ရပြီမို့ သူ အတော်ပဲ ခံစားသွားပါပြီတဲ့”

သန်လျင်မောင်မောင်ဦး ငွေတာရီပထမဆုရ “ခေါင်းစီး
ပြောင်းသွားသော ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်” ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း
နှံ့၍ သစ်၍ ပွင့်ဖူးလာဦးမည့် ငွေတာရီဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲကို ကျွန်တော်
တို့ စောင့်ကြည့်နေရပါဦးတော့မည်သာတည်း။

တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး

*

ကလောင်အသွားတုံးပေါ့၊
 ခါးကုန်းလို့ လက်ဟုန်
 နားဦးစို့ သက်လုံရယ်၊
 ကွယ်မစွဲရွယ်ရင့်
 မှန်စက္ခုမကြည်ဝေတယ်၊
 ဒီဂရီတွေတိုးလို့သာမြင့်
 ရေးရင်းခုဝေဒနာမှာ၊
 ထွေထွေရာပိုထင့်
 ငွေအသပြာအပိုဆင့်ပေတော့၊
 မလိုချင်မလိုချင်
 ရေသည်လို အကျိုးပေးပုံက
 ထမ်းပိုးဆွေးဆွေးရဖို့ပင်
 ဇက်ခေါင်းနဲ့ လက်မောင်းပြင်မှာ
 ခက်ကောင်းပင်ခက်ရချည့်
 တက်မတတ်တိုးချဲ့ထွေလာ၊
 ဆိုးတဲ့ဝေဒနာ
 မိုးတစ်လှည့် လေတစ်ခါငယ်
 မနေသာလွန်လွန်းလို့လေး။

ဆရာကြီး ဒဂုန်နတ်မူ

ကျွန်တော်သက်ရှိထင်ရှားဇရာအို စာရေးဆရာများနှင့်
 ဩဖူးပါသည်။ ဆုံဖူးပါသည်။ တစ်ချိန်က လျှမ်းလျှမ်းတောက်
 ကလောင်စွမ်းရည် ပေါက်ခဲ့မြောက်ခဲ့ကြသူများသည် ယခုအခါတွင်
 ဇရာ၏ နှိပ်စက်မှုအောက်တွင် သနားဖွယ်တွေ့ရ၏။ ဆံပင်ဖြူ
 နှေးနေပြီ။ နားထိုင်းနေ၏။ ခါးကကိုင်းနေသည်။ ပါးရေနားရေတို့က
 ထွန်နေ၏။ အိုချိန်တန်က အိုရမည်သာတည်း။ ဆရာကြီး ဒဂုန်
 နတ်ရှင်၏ အိုမင်းမစွမ်းတော့သော ဇရာအသွင်ကို လက်တွေ့မြင်ဖူး
 ၏။ တံငါကြယ်နီ၏ ဇရာရုပ်ကြွင်းကို ဓနဖြူကျော်ထွန်းက ရှုမဝတွင်
 ချေပြထားသဖြင့် ရင်ဝယ် တနင့်နင့်ဖြစ်ရဖူးပါသည်။ ယခင်က
 စာရေးဆရာဇရာအိုကြီးတို့၏ ဘဝအလှကား မျှော်လင့်ချက် ကင်းပဲ့
 ထျက် ရှိနေခဲ့သည်။ ယနေ့တွင်မူ တစ်သက်တာစာပေဆု၊ အိုနာစာ
 နန်ပုံငွေထောက်ပံ့ကြေး၊ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းစာပေသက်ကြီး ပညာရှင်
 ဘွဲ့ ပူဇော်ပွဲများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် စာပေအနုပညာရှင်ကြီးတို့၏
 ဇရာအပြုံးပန်းလှိုင်လှိုင် ပွင့်နိုင်ခဲ့ပါတော့သည်။ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ
 တစ်သက်တာစာပေဆုအတွက် ရွေးချယ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ
 အခြေခံမှုများ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

- (က) သက်ရှိထင်ရှားစာပေပညာရှင်ဖြစ်ရမည်။
- (ခ) သုတစာပေ၊ ရသစာပေနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး
လုပ်ငန်းတွင် ထိရောက်သော အတိုင်းအတာဖြင့်
အားထုတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) ကိုယ်တိုင်ရေးသားပြုစုဖူးသော ခိုင်လုံပြည့်ဝသည့်
စာအုပ်စာပေလက်ရာ စာရင်းရှိရမည်။

- (ဃ) စာပေလုပ်ငန်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် နှစ်ကာလ ပရိစ္ဆေဒကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်မည် (အသက်အရွယ်အားဖြင့် ၆၀-အရွယ်နှင့် စာရေးသက် အနည်းဆုံး ၄၀ ခန့် ရှိရမည်။)
- (င) ဆုအတွက် စဉ်းစားခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျွမ်းကျင်မှု နယ်ပယ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ဘာသာရပ် နယ်ပယ်ချင်းယှဉ်လျှင် အများဆုံး အကျိုးပြုနိုင်သည့် ဘာသာရပ်၊ နိုင်ငံတော်မူဝါဒများနှင့် အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်သည့် ဘာသာရပ်ကို ဦးစားပေးရမည်။
- (စ) ဆုပေးရန် ထောက်ခံခြင်းခံရသော စာရေးဆရာ သည် နိုင်ငံတော်၏ တည်ဆဲမူဝါဒ သဘောထား ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိသူဖြစ်ရမည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆု၌ တစ်သက်တာ စာပေဆုအတွက် ချမှတ်ထားသော အခြေခံမူများ စဉ်းကမ်း ချက်များနှင့် ညှိနှိုင်းစဉ်းစားလျာထားခဲ့ကြပါသည်။ ဆုရွေးချယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်များက အကြံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး (၈)ဦးအနက် (၃)ဦးကို ဆန်ကာတင်ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ထပ်မံ၍ အသေအချာ စိစစ်မှု လျှင် အထိုက်တန်ဆုံးတစ်ဦးကို ထောက်ခံချက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုတစ်ဦးမှာ ဦးထင်ကြီး (တက္ကသိုလ်-ထင်ကြီး) အသက် ၈၁ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှစ်က တစ်သက်တာစာပေဆုအတွက် ကျား ၈၀၀၀၀ (ကျပ် ရှစ်သောင်း) ချီးမြှင့်ရန် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှစ၍ ငွေကျပ်နှစ်သိန်းထိ ဆုငွေတိုးမြှင့်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ထင်ကြီးသည် ၁၉၉၂ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေဆုကို သုတပဒေသာ(ဝိဇ္ဇာ)ဆုအဖြစ် “မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာများအညွှန်း” ဖြင့် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဆရာစာအုပ်ကို အမျိုးသားစာပေဆု ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့က ဤသို့ ချမှတ်ချက်ပေးထားပါသည်။ သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ)ဆုအတွက် ရရှိသော စာအုပ် (၅၃)အုပ်ကို အဖွဲ့ဝင်များက အစည်းအဝေး (၁၀)ကြိမ်ပြုလုပ်လျက် ဖတ်ရှုစိစစ်ကြပြီးနောက် တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး ၏ “မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာများအညွှန်း” (ပထမတွဲ)နှင့် (ဒုတိယတွဲ) သည် မြန်မာ့စာနယ်လင်းသမိုင်း၏ အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ခုကို ဖြည့်ဆည်းပေးရာ ရောက်လျက် ခိုင်မာသောအထောက်အထားများ နှင့် စနစ်တကျသုတေသနပြုလုပ်ပြီး ရေးသားထားသော ရည်ညွှန်း စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်အလိုက် ထုတ်ဝေခဲ့သော သတင်းစာ များကို သက္ကရာဇ် ၁၈၃၆-ခုနှစ်မှ ၁၉၆၇ ခုနှစ်အထိ (၁၃၂)နှစ်ကို (၁၂)ခန်းခွဲလျက် (၁၁)နှစ်တာ ကာလတစ်ခုချင်းအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ၏ အဓိကသမိုင်းဖြစ်ရပ်များ၊ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သတင်းခံကာကိရုတ်ချက်များနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံထုတ် သတင်းစာ များအကြောင်းကို တင်ပြထားပါသည်။ သတင်းစာတစ်စောင်ချင်း၏ အဓိက အချက်အလက်များကို လွယ်လင့်တကူ ရှုဖွေလေ့လာနိုင် စေရန် ပုံများနှင့် ယှဉ်တွဲပြီး စိစစ်ဖော်ပြထားပါသည်။ အက္ခရာစဉ် အညွှန်းနှင့် ကျမ်းကိုးအပြည့်အစုံကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ယင်း စာအုပ်သည် လူထုဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍတွင် အရေးပါလှသော မြန်မာနိုင်ငံထုတ်သတင်းစာများနှင့် ပတ်သက်၍ အသုံးဝင်တန်ဖိုး

ရှိသော အညွန့်စာအုပ်ကောင်း၊ သမိုင်းအထောက်အထားကောင်း စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သဖြင့် ဆုချီးမြှင့်ရန် ထောက်ခံပါသည်။

ဆရာတက္ကသိုလ်ထင်ကြီးရေးသားသော မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာများ အညွန့်စာအုပ်ကို ပန်းချီဖေညွန့်ဝေက သရုပ်ရေးဆွဲထားပါသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်ပြည်သူ့လက်စာစဉ်မှ အုပ်ရေ ၅၀၀၀ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ် တန်ဖိုးမှာ ပထမတွဲကို ၄၁ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယတွဲကို ၃၀ ကျပ်သာတတ်မှတ်ရောင်းချခဲ့ပါသည်။ ဆရာက စာအုပ်မျက်နှာစာအဖွင့်တွင် “မြန်မာ တိုင်းသားပြည်သူတို့က အကုန်အကျခံ၍ ကျွန်တော်အဖွဲ့ နိုင်ငံခြားသို့ သတင်းစာပညာတော်သင်အဖြစ် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်ဖြင့် ပြန်လည်ကျေးဇူးဆပ်ခွင့်ပြုပါရန်” ဟု ကျေးဇူးသစ္စာမင်္ဂလာ အမှာပါးထားပါသည်။ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင် အတွက် အကူအညီပေးကြသော သူတို့ကို ကျေးဇူးစကား ဆိုထားပါသည်။ စာအုပ်ပြုစုရာတွင် ပြုစုပုံကြီးစားလုပ်ကိုင်ပုံ အခက်အခဲအကျပ်အတည်းများ ရင်ဆိုင်ရပုံကို စာရေးသူက အမှာပါးထားပါသေးသည်။

စာအုပ်ကို အခန်း (၁၂) ခန်းခွဲကာ သေသေချာချာ ရေးသားထားပါသည်။ အခန်း (၁) တွင် ၁၈၃၆-၁၈၄၆ နှစ်ခြမ်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပထမဆုံးသတင်းစာကို ရှာရှာဖွေဖွေ လေ့လာလာ တင်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၂) တွင်မူ ၁၈၄၇-၁၈၅၇ ဂုဏ်ကျက်သရေမရှိသော စစ်ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းကို ဖွင့်ဆိုရှင်း ထားပါ၏။ အခန်း (၃) တွင် ၁၈၅၈-၁၈၆၈ အောက်မြန်မာပြည် “ပါးစပ်ပိတ်ဥပဒေတည်ဆဲ” အကြောင်းအရာကို က

တင်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၄) တွင် ၁၈၆၈-၁၈၇၉ မင်းတုန်းမင်း ကြီးပမ်းချက်များကို သမိုင်းကြောင်းနှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားပြန်ပါသည်။ ၁၈၈၀-၁၈၉၀ ပါတော်မူပြီး အကြောင်းအကျိုးကို သမိုင်း ထောင့်မှ ထင်မြင်ယူဆချက်ဖြင့် တင်ပြထား၏။ အခန်း (၆) တွင် အကြောင်းကို ရေးသားထားသည်။ အခန်း (၇) ၌ ၁၉၀၂-၁၉၁၂ လုံးရည် တော်လှန်ရေးအားမွှေးချိန်ကို လေ့လေ့လာလာ ရေးသားထားပါသည်။ အခန်း (၈) တွင်မူ ၁၉၁၃-၁၉၂၃ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မြန်မာတို့နိုင်ငံရေး ခိုးကြားစပြုခြင်းအကြောင်းရင်းများကို သမိုင်း ဆက်သေတည်အောင် ခိုင်ခိုင်မာမာရေးသားထားပြန်ပါ၏။ အခန်း (၉) တွင် ၁၉၂၄-၁၉၃၄ လေးခြမ်းကွဲ ဂျီစီဘီအေတွဲရေးခွဲရေး အစကို ဆတင်းစာထဲက ဆွဲနုတ်ကာ ထင်လင်းအောင် ပြသနိုင်ပါသည်။ အခန်း (၁၀) တွင်လည်း ၁၉၃၅-၁၉၄၅ အိန္ဒိယမှ မြန်မာခွဲထွက်ပြီး စိတ်ယကမ္ဘာစစ် ဂျပန်ဝင်-ဂျပန်ထွက် အခြေအနေ ဖြစ်ရပ်အထွေထွေ စုံစေ့စုစု တင်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၁၁) တွင် ၁၉၄၆-၁၉၅၆ ဘက်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ၊ လွတ်လပ်ပြီး ဖဆပလခေတ် အခြေအနေကို ဆတင်းစာအမြင် ကြည်ကြည်လင်လင်နှင့် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ အခန်း (၁၂) ၁၉၅၇-၁၉၆၇ ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲ တော်လှန်ရေး အစိုးရတက်သည်အထိ သတင်းစာတို့၏ အတွင်းသရုပ်ကို တင်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ဆရာကြီးသည် တိတိကျကျမှန်မှန်ကန်ကန် သတိသတိပီပီ မြန်မာ့သတင်းစာနှင့် အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများ အရင်းကို (အက္ခရာစဉ်အရ) ကျကျနန စီစဉ်ရေးသားထည့်သွင်း ထားပါသည်။ မှီငြမ်းကျမ်းစာရင်းတွင် ကျမ်းပေါင်း (၄၈) ကျမ်းကို

ဖော်ပြထားပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာကျမ်းစာရင်းတွင်မူ (၂၁)ကျမ်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာများအညွှန်းစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်ရန် အတွက် ဆယ်စုနှစ်ကျော်လွန်သည်အထိ ပြုစုခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး၏ စာပေဇာတိဝိရိယကား ခိုးမွမ်းထိုက်လှပေသည်။ ၁၉၉၆-ခုနှစ် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆု တစ်သက်တာစာပေဆုရ ဆရာကြီး ဦးထင်ကြီး (တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး)ကို အဖဦးစံ၊ အမိဒေါ်ခင်တိုးတို့မှ မွေးဖွားသည်။ အငယ်ဆုံးသားဖြစ်ပြီး ၁၉၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၇)ရက်နေ့၌ ဖွားမြင်၍ အမည်ရင်းမှာ တင်မောင်ဖြစ်သည်။ အဘိုးမှာ သီပေါဘုရင်၏ စာတော်ဖတ်မင်း ဦးမောင်မောင်ကြွယ် နှင့် အဘွားမှာ သုသီရိဂန္ဓဝဘွဲ့ခံရင်း မာချောင်ခင်လေးဖြစ်သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်၌ သင်ကြားပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်၌ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှရရှိခဲ့သည်။ မန္တလေးဥပစာ ကောလိပ်ကျောင်းသား သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည်မဂ္ဂဇင်း၌ “မောင်ထင်ကြီး” ဟူသော ကလောင်အမည်ဖြင့် “ကုသနှင့် ကျွန်တော်” ဟာသ ဆောင်းပါးကို ရေးသားပြီး ပထမဆုံး ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ဖော်ပြခြင်း ခံရသည်။ မန္တလေးဥပစာကောလိပ်၌ ရှိနေစဉ် မန္တလေးသူရိယ သတင်းစာနှင့် New Burma အင်္ဂလိပ်သတင်းစာတို့၏ သတင်းထောက် အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရပညာတော်သင်အဖြစ် သတင်းစာပညာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ မင်နီဆိုတာတက္ကသိုလ် (Minnesota University)မှ ရရှိခဲ့သည်။ အိုးဝေ နေ့စဉ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အေအက်ဖ်ပီ(AFP)

သတင်းဌာန အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၁ မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိ စာပေဗိမာန်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၉ ခုနှစ်အထိ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ယူနက်စကိုဌာန အုပ်၌ စီစဉ်ရေးဆွဲကျွမ်းကျင် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်အဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ်မှ အငြိမ်းစား ခံခဲ့ရသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံစာပေ အုပ်သားအဖွဲ့ စည်းရုံးရေးကော်မတီအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အတွက် သုတပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာ) အစိုးရသားစာပေဆုကို “မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာများအညွှန်း” ပထမ-တိယတွဲဖြင့် ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ပညာရေး နှစ်ကြီးဌာန မြန်မာစာအဖွဲ့အချိန်ပြည့်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာပြီး၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၌ မြန်မာ့သမိုင်းအဖွဲ့ အချိန်ပိုင်းအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပူးတွဲ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဆရာကြီးသည် စာပေဖတ်ရှုရေးသား နှင်း မိသားစုနှင့်အတူ အမှတ် ၇၅ မနောဟရိလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။

“ဆရာယောရေ ကျွန်တော်ဝန်ထမ်းဘဝက အငြိမ်းစား မယူပြီးတော့ သုံးနှစ်လောက်အထိ ရှာရှာဖွေဖွေ စုဆောင်းရေးသား လိုက်ရတာပဲဗျာ”

မြန်မာ့မြေခွန်သမိုင်းမြင်ကွင်း

အမျိုးသားစာပေဆုရ ဆရာထွန်းအောင်ကျော်နှင့် ကျွန်တော်တို့အကျိုးပေးကောင်းခဲ့ကြသည်။ ၁၉၉၃-ခုနှစ် စာပေ ဝိမာန်စာမူဆုရစဉ်တွင် အင်းစိန်မြို့နယ်သားများအဖြစ် အကွဲ ဘဝင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော်က ရွာမအဖွဲ့ ရပ်ကွက်တွင် နေသည်။ ကျွန်တော်က ရွာမအနောက်ရပ်ကွက်တွင် နေသည်။ တစ်မြေတည်းနေ တစ်ရေတည်းသောက်သူများပင်။ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်လွယ်လှပါသည်။

“ဆရာက ရွာမအနောက်မှာနေတယ်။ ကျွန်တော်က ရွာမ အရှေ့မှာနေတယ်။ တွေ့ရတာဝမ်းသာတယ်ဗျာ။ အိမ်ကိုလာလည် ပါဦး”

ဆရာထွန်းအောင်ကျော်၏ အပြုံးမိုးများအကြားတွင် ကျွန်တော်ကြည်နူးရပါသည်။ ဆရာပြောပြသော မြန်မာ့မြေခွန် သမိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရပ်များတွင် နစ်မြောသွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံမြေခွန်သမိုင်းစာအုပ်သည် စာပေဝိမာန်စာမူဆု သဘာ ပဒေသာ (ဝိဇ္ဇာပညာရပ်) ပထမဆုကြီးကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရရှိခဲ့သည်။ ဆရာတို့၏ ပြိုင်ပွဲဝင် စာမူအတန်းတွင် ပထမ၊ ဒုတိယ တတိယအတန်းပြည့် ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ဆရာ ပြောစကားလေးကို ကြားယောင်လာသည်။

ဟုတ်ပါသည်။ ဆရာရေးသားသော ဘာသာရပ်သည် အစု အဆောင်းအရေးအသားကောင်းပါမှ ဖြစ်သည်။ စာပေဝိမာန်ပြိုင်ပွဲ ဝင် စာမူဆုရ မှတ်ချက်တွင် “မြန်မာနိုင်ငံမြေခွန်သမိုင်း - ရေးသူ- ရေးမိတ်အောင်ကျော်စာမူသည် နိုင်ငံတော်၏ အသုံးစရိတ်များတွင် မူဘဝပိုင်ခိုင်ရန် ပြည်သူတို့အပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံလျက် မှီသည့် အခွန်တော်အရပ်ရပ်တို့တွင် သက်တမ်းအရင့်ဆုံးနှင့် အရှည်ကြာဆုံးသော အခွန်တစ်ရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေသည့် မြေခွန် သိစွဲများအကြောင်းကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ခေတ် အဆက်ဆက်မှ မြေခွန်များအကြောင်း မြေခွန်ကောက်ခံပုံနှင့် ညီညွတ်မှုကိုဆက်စပ်နေသည့် ခေတ်အုပ်ချုပ်ရေးသဏ္ဍာန်တို့ ပါဝင် ဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ကျင့်သုံးနေသည့် မြေခွန်စည်းကြပ်မှု စနစ်နှင့် အခြားအခွန်စည်းကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများ အကြောင်းကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ လေ့လာတင်ပြထားသည်” ဟူ၍ ညွှန်လေ့လာရပါသည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော်၏ မြန်မာနိုင်ငံ မြေခွန်သမိုင်းကို စာပေဝိမာန်မှ ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်အဖြစ် ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် အုပ်ရေ ၁၆၅၀၀ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အဖိုးနှုန်းချိုသာစွာဖြင့် ခေတ်အုပ် ကို (၄၆)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ပြည်သူလူထုလက်သို့ အပ်နှင်းခဲ့ ရပါသည်။ ဆရာစာအုပ်မျက်နှာဖုံးကို ပန်းချီမြတ်ဟန်က လေးရောင်ခြယ် ဆွဲဆောင်စားဖွယ်သတင်းစာများနှင့် သရုပ်ဖော် ရေးဆွဲထားပါသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မြေခွန်လုပ်ငန်းဆင်

ပတ်သက်၍ ထောင့်စုံအောင် တင်ပြထားသည်။ စာအုပ်ကို အခန်း (၄)ခန်းခွဲ၍ အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

အခန်း ၁ တွင် မြေခွန်နိဒါန်းကို အစချီတင်ပြ၍ မြေခွန်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ရှေးဟောင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် တွေ့ရသည့် မြေခွန်၊ မြေခွန်မှ အခြားသော အခွန်အကောက်များသို့ မြေခွန် အပါအဝင်ဖြစ်သည့် အခွန်၏သဘောသဘာဝကောင်းမွန်သည့် အခွန်ကောက်ခံမှုစနစ်၊ တိုက်ရိုက်နှင့်သွယ်ဝိုက်အခွန်အကောက် စနစ်၊ ခေတ်မီအခွန်စနစ်၊ မြေခွန်နှင့်စီးပွားရေးပညာရှင်ထောင့်တို့ကို သေသေချာချာရေးသားတင်ပြထားသည်။

အခန်း ၂ တွင် ရှေးမြန်မာဘုရင်ခေတ်က မြေခွန်အကြောင်း ခေါင်းစီးအောက်၌ ကျကျနနတင်ပြအခန်းခွဲထားသည်။ ရှေးခေတ် မြန်မာမြို့ပြနိုင်ငံများ၊ ပုဂံခေတ်၊ အင်းဝခေတ်၊ ညောင်ရမ်းခေတ် ကုန်းဘောင်ခေတ်မြေခွန်အကြောင်းရပ်တို့ကို ကျောက်စာ ပေစာ ကျမ်းစာအသီးသီးတို့ဖြင့် အကိုးအထောက်ပြုကာ ရေးသားထား၏။ ထူးထူးခြားခြားပင် မြန်မာဘုရင်ခေတ် မြေခွန်တော် အခြေအနေကို သုံးသပ်ကောက်ချက်ဆွဲပြထားသည်။

အခန်း ၃ တွင် မြန်မာတို့၏ ကျွန်အနွဲ့နစ်နေခဲ့သော ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီခေတ်မြေခွန်အကြောင်းကို ရှာရှာဖွေဖွေ စုစုဆောင်းဆောင် တင်ပြနိုင်သည်။ ခရစ်နှစ်အလိုက် ဂယနဏ ခွဲပြထား၏။ ၁၈၂၆ မှ ၁၈၅၂၊ ၁၈၅၂ မှ ၁၈၈၅၊ ၁၈၈၅ မှ ၁၉၄၇ အထိ မြေခွန်၊ လူခွန် ဥပဒေသနှင့် ပြစ်မှုတွဲများ၊ အယူခံဝင်ပုံပါမကျန် ဖော်ညွှန်းနိုင်သည့် လျှပ်တစ်ပြက် ဂျပန်ခေတ် မြေခွန်တော် ပုံရိပ်ကိုလည်း အသေးစိတ် တင်ပြထားနိုင်သည်။ အခန်းဆုံးတိုင် နိဂုံးချုပ်အဖြစ် ဗြိတိသျှကိုလိုနီ

ခေတ် မြေခွန်စနစ်ကို သုံးသပ်ဝေဖန်ထားပုံကလေးက ကောင်းလွန်း လှပါသည်။ ပညာရှင်တစ်ဦး ဆန်လွန်းလှ၏။

အခန်း ၄ တွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ် အထိ အလုံးစုံပြည့်ဝစွာ တင်ပြထားသည်။ မြန်မာ့မြေခွန်သမိုင်း အကြောင်းအရပ်ရပ်ကို ဖော်ပြရာတွင် လက်ရှိကျင့်သုံးနေသည့် မြေခွန်စည်းကြပ်ခြင်းစနစ်၊ မြေခွန်နှုန်းများ ပြင်ဆင်ရန်များ၊ မြေခွန် ယန္တရားကို ပြုပြင်ရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကို လုံးစေ့ပတ်စေ့ တင်ပြ ထားပါသည်။ အကြောင်းအရာကလည်း သွက်လက်၍ အရေး အသားကလည်း ကောင်းသဖြင့် ဖတ်ရသူတို့ ဘဝချမ်းမြေ့စရာ ဖြစ်သည်။ ကျမ်းကိုးစာရင်းတွင်လည်း ကျမ်းစာရင်းပေါင်း (၄၃)ကျမ်း ပေါင်းမှ အဆီအနှစ်ကိုထုတ်၍ တင်ပြနိုင်သည်။ လက်ရှိဌာနဆိုင် ရာ စာရွက်စာတမ်း(၃)ခုကလည်း ကျမ်းစာကို ပီပြင်ပေါက်မြောက် စေပါသည်။ မြေခွန်သမိုင်းကျမ်းကို ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့သက်ဝင် စေရန် ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ သူရိယသတင်းစာ၊ ဒီးဒုတ်သတင်း စာတို့ကလည်း ကူညီအားပေးဖြည့်ထားပြန်ပါသည်။ မြန်မာ့စာပေ ကျမ်းများသာမကဘဲ ကမ္ဘာ့စာပေစာတမ်း(၃၆)စောင်ကလည်း အား အပြည့်မာန်တစ်သွယ် မြေခွန်သမိုင်း ဟန်ထည်နိုင်အောင် တွန်းပို့ ထွန်းတောက်စေပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုအတွက် ဆရာထွန်း အောင်ကျော်၏ မြန်မာနိုင်ငံ မြေခွန်သမိုင်းစာအုပ်ကို သုတပဒေသာ (၆၉၈)အဖွဲ့ငယ်က အထူးမှတ်ချက်ပြုထားပါသည်။ အမျိုးသားစာပေ ဆု မှတ်ချက်တွင်“သုတပဒေသာ(၆၉၈)အဖွဲ့ငယ်သည် ၁၉၉၅ ခုနှစ်အတွင်း ပုံသေထုတ်ဝေသော သုတပဒေသာဘာသာရပ်နှင့် အကျိုး

ဝင်သော စာအုပ်(၃၃)အုပ်ကို စိစစ်ဖတ်ရှု၍ အစည်းအဝေး (၈)ကြိမ်ကျင်းပညှိနှိုင်းခဲ့ရာ ထွန်းအောင်ကျော်ရေးသားသည့် “မြန်မာနိုင်ငံမြေခွန်သမိုင်း” စာအုပ်မှာ စုဆောင်းကောက်ယူပြုစုသော အချက်အလက်စုံလင်ပြီး မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ အုပ်ချုပ်စီမံမှု တွင် အခြေခံကျသော မြေယာစနစ်၊ အခွန်ကောက် ယူပုံစနစ်၊ ကြေးတိုင်စနစ်တို့ကို ခေတ်အလိုက်မှတ်တမ်းတင်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လိုအပ်သောဟာကွက်ကို ဖြည့်နိုင်သည့် အကြောင်း အရာစာအုပ်ကို သင့်မြတ်စွာ စုစည်းသဖြင့် ဆုပေးရန် ထောက်ခံ ပါသည်။ စာမူအဖြစ်စာပေဗိမာန်စာမူဆု၌ သုတပဒေသာတွင် ထပ်မံဆုရခဲ့သော စာမူလည်း ဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ ဖော်ပြထား ပါသည်။

ဆရာထွန်းအောင်ကျော်သည် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ နှင့်ကြေးမုံသတင်းစာတို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များတွင် “ကျွန်တော် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း ဦးစီးဌာနမှာ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေး မှူး ရာထူးနဲ့ ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှာ ပင်စင်ယူခဲ့ပါသည်။ အနှစ် ၂၀ ဝန်ထမ်းဘဝအတွေ့အကြုံတွေအရ မြေခွန်အခနှင့် စပ်လျဉ်းလို့ စာတစ်စောင်ပေတစ်ဖွဲ့ မရှိခဲ့တာကို သိထားပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ တာ လယ်ယာကိုအခြေခံတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တော့ တောင်သူလယ်သမား အများစုရယ်၊ မြေခွန်ကောက်ခံစည်းကြပ်တဲ့ သက်ဆိုင်ရာဌာနက ပုဂ္ဂိုလ်တွေရယ်၊ သုတေသီတွေအတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အထောက်အကူဖြစ်စေဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ရေးသားခဲ့တာပါ။ ဒီစာအုပ် က ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှာ စာပေဗိမာန်စာမူဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါတယ်” ဟူ၍ ကြည်လင်လန်းဆန်းဖျော်ရွှင်စွာ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ၍ မြန်မာနိုင်ငံအမြင့်ဆုံးအမျိုးသား ဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော် သည် အဖ ဦးဘညိုနိုး၊ အမိဒေါ်ခင်လှတို့မှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ တောင်ငူမြို့ ကွန်ဗင် ကျောင်းတွင် စတင်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်းအမှတ်(၁) အင်းစိန်မှ ၁၉၇၀-ပြည့်နှစ်တွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်းအောင်မြင်သည်။ ဓာတုဗေဒအဓိက ဘာသာရပ်ဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် သိပ္ပံဘွဲ့ (ဓာတုဗေဒ)ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းရွေးချယ်လေ့ကျင့်ရေး အဖွဲ့မှ ကျင်းပသည့် စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ကာ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနတွင် မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် နယ်သာလင်နိုင်ငံသို့ နိုင်ငံခြားပညာသင်အဖြစ်သွားရောက်၍ ဖိုတိုဂရမ်မက်ထရီဘာသာ ဘွဲ့ ဘွဲ့လွန်ဒီပလိုမာကို ရယူခဲ့သည်။ မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေ၊ စာရင်း အင်းပညာနှင့် အလိုအလျောက်တွက်ချက်ရေးပညာ ဘွဲ့လွန်ဒီပလိုမာ များကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်ထိ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနတွင် ထက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ယင်းနှစ်မှာပင် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ ယခုအခါ မိမိဝါသနာပါရာ “လယ်ယာမြေအခန်းပွဲဖြိုးရေး” သုတေသနကျမ်းတစ်စောင် ပြုစုလျက် ရှိပါသည်။ တစ်ဖက်မှရှေ့နေလိုက်ရင်း စာပေကလောင်ဖြင့် သုတ

ပဒေသာ၊ မဏ္ဍိုင်မဂ္ဂလင်းများတွင် ပြည်သူ့အကျိုးပြုစားဆောင်းပါးများ ရေးသားလျက်ရှိပါသည်။

ဆရာထွန်းအောင်ကျော်သည် စာဖတ်ခြင်း စာရေးခြင်း အလုပ်ကိုသာ အလွန်မွေ့လျော်ပျော်ရွှင်သူဖြစ်သည်။ သူ၏မိသားစုနှင့်အတူ အမှတ် ၃၁-ခ အေးသိဒ္ဓိလမ်း ရွာမအရှေ့ရပ်ကွက်၊ အင်္ဂလိပ်မြို့နယ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ဆရာ၏ဇနီး ဒေါ်ခင်မျိုးသက်လည်း စက်မှု (၁)ဝန်ကြီးဌာနတွင် အလုပ်လုပ်ရင်း ဆရာစာပေပါရမီကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ဖြည့်ဆည်းပေးလျက် ရှိပါသည်။ သူ့အလိမ္မာမခင်မေအောင်နှင့် သားအလိမ္မာလေး မောင်စန်းညိုနန်းအောင်တို့ကလည်း အဖေ၏စာပေရေးသားခြင်းအလုပ်ကို ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော်ဆရာအကြောင်းရေးရန် အိမ်တိုင်မရောက် ကွင်းဆင်းခဲ့ရသည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော်မိခင်ဒေါ်ခင်လှကိုလည်း ပြုံးရွှင်စွာ တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ ငြိမ်းအေးသာယာပသော သီရိဂေဟာ မိသားစုစာပေအိမ်ကလေးမှ မပြန်ချင်းမပြန်ခဲ့ရသည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော် စာပေအားမာန်တော်တက်ကြွန်းကြွလျက်ရှိသည်။ ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်တွေကို ပြုစုစုပင်ဖြစ်သည်။ ဆရာထွန်းအောင်ကျော် မြန်မာ့စာပေနယ်တစ်နေ့တစ်ဆူ လတစ်ပါး ထပ်၍ ထွန်းလင်းတောက်ပနိုင်ပါစေဟု ဆုတောင်းတောင်း၍ မေတ္တာပို့သလျက် ရှိနေပါတော့သတည်း။

မြကြာဖြူခင်နှင်းယု

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုဝတ္ထုရှည် “မြကြာဖြူ” ခရစ်က ရေးသားသူဆရာမကြီး ခင်နှင်းယုနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ အမှတ် ၉၀၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ သုဝဏ္ဏမြို့တွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကျန်းမာရေးမကောင်းသဖြင့် ဝတ္ထုရှည်ကို မရေးဘဲနေခဲ့ရ၏။ ၁၉၅၅-ခုနှစ်များတွင် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။ ကလျာမဂ္ဂလင်းတွင် မြကြာဖြူကို အခန်းဆက် (၁၀)လ ခြံတိုင် ရေးသားပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အမာန်သစ်စာပေမှ လုံးချင်းထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်နှင်းယုသည် ဝတ္ထုရှည်ကို အရေးကျလာခဲ့သည်။ ဆရာမအုပ်မှာ သူမ၏လက်ရာ ၁၆အုပ်မြောက် ဝတ္ထုရှည်ကြီးဖြစ်သည်။ မြကြာဖြူဝတ္ထု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်လာရသည်ကို ဂုဏ်ယူတတ်စေချင်သော စေတနာဖြင့် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မြကြာဖြူဝတ္ထုရှည်ကို အားမာန်သစ်စာပေမှ ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာအုပ်တစ်အုပ် မျက်နှာဖုံးပန်းချီဆွဲပုံကို ဝဏ္ဏဟန်က ဆေးရောင်စုံစွာ ရေးခြယ်ထားပါသည်။ မြကြာဖြူစာအုပ်အဖွင့်တွင် လူထုဒေါ်အမာ၏ စာလွှာ အမှာစာ

ကောက်နှုတ်ချက်ကို ဖတ်ရှုရသည်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်အမာတ
 “ကျွန်မတို့မှာ တစ်ဖက်က သားကိုသခင်၊ လင်ကိုဘုရား သဘော
 ထားပြီး မိန်းမဆိုတာ ယောက္ခမအိမ်မှာ ကျွန်အကြီးဆုံးအဖြစ်နဲ့
 နေရတယ်ဆိုတဲ့ ကွန်ဖြူရှုပ်ယဉ်ကျေးမှုကြီး ဖိစီးလွှမ်းမိုးတဲ့နိုင်ငံကြီး
 ရှိပါတယ်။ တစ်ဖက်မှာလည်း လင်ယောက်ျားကို မိန်းကလေးရှင်က
 ငွေနဲ့ ပေးဝယ်ရပြီး လင်ရတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အိမ်တွင်းပုန်းခ
 ခေါင်းမြီးခြုံရတဲ့ အစဉ်အလာကြီး ဖိစီးထားတဲ့ နိုင်ငံကြီးရှိပါတယ်။
 ဝါပေမဲ့ ဒီနိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ ဩဇာဟာ ကျွန်မတို့ မြန်မာအမျိုးသမီး
 တွေကို ဘယ်လိုမှ အရိပ်ထိုးခြင်း၊ လွှမ်းမိုးခြင်း၊ သက်ရောက်ခြင်း
 ရောင်ပြန်ဟပ်ခြင်းမရှိပါဘူး။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာမှာ မြန်မာ
 မိန်းမက မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်ရွက်မျှမက မောင်ထမ်းသလို
 မယ်ထမ်းရတဲ့အခါလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ အပျိုကြီးဘဝ၊ မုဆိုးမဘဝ
 တွေမှာ မိသားစုရဲ့တာဝန်ကို အဓိက ဝန်ကိုင်အဖြစ်နဲ့ ရုန်းကန်
 တာဝန်ယူမှုတွေလည်းရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေပါ” ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုရှင်း
 ထားပါသည်။

ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်နှင်းယုကလည်း “မြန်မာအမျိုးသမီး
 တွေဟာ ယောက်ျားများနည်းတူ ထမ်းရွက်ခဲ့ကြကြောင်း၊ အဲဒီ
 အခွင့်အရေးမျိုးကို ယခု ၂၀ ရာစုခေတ်မှ ရခဲ့ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပုဂံခေတ်
 ကပင် အမျိုးသမီးမင်းမှုထမ်းများ ရှိခဲ့ကြောင်းကို ပုဂံကျောက်စာမှာ
 တွင် အတိအလင်းကမည်းထိုးထားခဲ့ကြောင်း မြကြာဖြူဝတ္ထုတွင်
 အမျိုးသမီး သုံးမျိုးစလုံးသည် လင်ယောက်ျားမရှိသော်လည်း နိုင်ငံ
 ခြေထောက်ပေါ် မိမိရပ်တည်ကာ ဘဝကို ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခွင့်
 မိမိဘဝကို မိမိကာကွယ်ခဲ့သည့် အကြောင်းကို ရှေးဖွဲ့ထားကြောင်း
 ကို သေချာစွာရှင်းပြသည်။

၁၉၉၅-ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုအတွက် ဝတ္ထုရှည်ကဏ္ဍ
 တွင် ဝတ္ထုရှည်ပေါင်း ၃၀၂ အုပ် စိစစ်ဖတ်ရှုခွင့်ရသည့်အနက်
 ဆန်ကာတင်များကို အဆင့်ဆင့်ရွေးချယ်ပြီး ခင်နှင်းယု၏မြကြာဖြူ
 ဝတ္ထုကို ဆုပေးရန် ထောက်ခံခဲ့သည်ဟု ဝတ္ထုရှည်အဖွဲ့ငယ်၏
 မှတ်ချက်ကိုတွေ့ရသည်။ ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်နှင်းယု၏ဝတ္ထုရှည်မှာ
 အချစ်နှင့် အိမ်ထောင်ရေးသဘာဝကို အခြေခံလျက် မျိုးဆက်
 သုံးဆက်ကို ဖြတ်သန်းရှည်လျားသော ကာလချိန်တာအတွင်း၌
 ဒေသီမောင်နှံနှစ်ဦးကို အဓိကဇာတ်ကောင်ပြု၍ စရိုက်ပေါ်အောင်
 ထွက်ရှားဖွဲ့ဆိုသော ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးတို့၏
 ညီနန်းသိမ်းစောင့်စည်းမှု၊ အိမ်ထောင်ရှင်ဘဝ၏ အနှောင့်အတည်း
 သံယောဇဉ်၊ အာရုံဆန္ဒနောက်သို့ပါမိသော အမှားတို့၏ စိတ်သန္တာန်
 ကို ဖိစီးမှုစသော ဖြစ်ရပ်များကို တွေးဆဆင်ခြင်စရာဖြစ်အောင်
 ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ထားသည်။ လူ့အလွှာများဖြင့်လည်း အမူအရာများ၊
 ဇာတ်လမ်းစီးဆင်းရာခေတ်တို့၏ လက္ခဏာများဖြင့်လည်း ရောင်စုံ
 ခြယ်ထားသည်။ မြန်မာ့လူ့ဘောင်၏ တန်ဖိုးထားမှုများကို ပေါ်လွင်
 အောင် ရေးဖွဲ့ထားနိုင်ပါသည်။

မြကြာဖြူဝတ္ထုတွင် ဘဝအသိအမြေကို ထည့်ထားသည်။
 သူ့သားအားလုံးတို့သည် ကြီးပြင်းလာကြ၍ အလုပ်ကိုယ်စီကိုယ်င
 ဆပ်ကိုင်လာကြသောအခါ ဘဝလှိုင်းလုံးများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရလေ
 သည်။ ဘဝလှိုင်းလုံးဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ
 အကောင်းအဆိုး၊ အကျိုးအပြစ်တို့ ဖြစ်လေသည်။

မြကြာဖြူဝတ္ထု၏ အကောင်းကိုအကောင်း၊ အဆိုးကိုအဆိုး၊
 အကျိုးကိုအကျိုး၊ အပြစ်ကိုအပြစ်ဟူ၍ ကြိုတင်အကွက်ချ ရေးဖွဲ့

ထားသည်။ ဝတ္ထုကောင်းတို့သည် လူသားများအတွက် ကြိုတင်သိမှု
ကို နှစ်ခြိုက်စရာ နည်းလမ်းတို့ဖြင့် ပေးတတ်သော စာပေမျိုး
ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုစာပေမျိုးသည် အကောင်းအတွေ့အကြုံ၊ အဆိုး
အတွေ့အကြုံ၊ အကျိုးအတွေ့အကြုံ၊ အပြစ်အတွေ့အကြုံတို့ကို
ဇာတ်လမ်း (plot) ဆင်၍ ပြတတ်လေသည်။ ဇာတ်လမ်းတွင်
အရေးကိစ္စ (situation) တစ်ခုခု၌ လူကောင်းသည် မည်သို့ ပြုမူ
တတ်ပုံ၊ လူဆိုးသည် မည်သို့ပြုမူတတ်ပုံတို့ကို တွေ့ရသည်။ မြင်ရ
သည်။ လူကောင်းကြောင့် မည်သို့ဖြစ်တတ်ပုံ၊ လူဆိုးကြောင့် မည်သို့
ဖြစ်တတ်ပုံတို့ကို ရှေးဖွဲ့ထားတတ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ်၊ ဖျော်ရွှင်ဖွယ်၊
ထိတ်လန့်ဖွယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်အောင် သင့်ရာရာ
ရေးဖွဲ့တတ်လေသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် တကယ့်လူအကြောင်း
ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မည်။ တကယ့်အဖြစ်အပျက်အကြောင်း ဟုတ်ချင်
မှဟုတ်မည်။ သို့ရာတွင် ထိုအဖွဲ့များတွင် လူ၏သဘာဝ ဖြစ်တတ်
ပျက်တတ်သောသဘာဝတို့ ပါတတ်ကြပါသည်။ လူသားအားလုံး
တို့၏ ဘဝနှင့် အလှကို တင်ပြထားတတ်ကြပါသည်။ ဝတ္ထုကောင်း
အရေးအဖွဲ့တွင် လူ့အကြောင်း၊ သက်ရှိသက်မဲ့အကြောင်း၊ အပြစ်
အပျက် (Incident) အကြောင်းတို့ ပါရှိမူ ဝတ္ထုကောင်း မည်ပါသည်။
မြကြာဖြူသည် စံညီသောဝတ္ထုရှည်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြကြာဖြူဝတ္ထု
တွင် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း အားပြိုင်မှု (Conflict) ပါသည်။ ဇာတ်လိုက်
(သို့) လူ့သဘာဝအဖွဲ့ (Character) ပါဝင်၏။ ကာလဒေသ
(Setting) ကို ဂရုပြုဖန်တီးထားသည်။ မြကြာဖြူဝတ္ထုရှည်သည်
ပြေပြစ်သော ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ဖတ်ရှုသူတို့ကို ရသာသုတအဖုံဖုံ

ပေးစွမ်းအားဖြည့် ထားနိုင်ပါသည်။ မြကြာဖြူ၏ ဆရာမကြီး
ဒေါ်ခင်နှင်းယုသည် ရသာစာပေမျိုးကို ရှေးဖွဲ့ကာ ခံစားမှု စိတ်ရပ်ပုံလွှာ
နှင့် ရုပ်ခန္ဓာအမျိုးစုံကို ဖန်ဆင်းတတ်ပါသည်။ မြကြာဖြူသည်
ရွှေထောင့်စုံရသကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ဝတ္ထုရှည်ကြီး ဖြစ်သည်။

မြကြာဖြူဝတ္ထုရှည် ဖန်ဆင်းရှင်ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်နှင်းယု
တို့ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၇)ရက် တနင်္လာနေ့တွင် အစိုးရ
ကျောင်းဆရာကြီးဦးဘ၊ ဒေါ်သိန်းတင်တို့မှ ဝါးခယ်မမြို့၌ ဖွားမြင်
ခဲ့သည်။ မွေးချင်းခုနစ်ယောက်အနက် ငါးယောက်မြောက် ဖြစ်သည်။
၁၉၄၇ ခုနှစ် ဂျပန်ခေတ်တွင် (၁၀)တန်းအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်
ဝါးခယ်မမြို့နယ် အာရှလူငယ် အစည်းအရုံးတွင် အမျိုးသမီးဌာန
အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊
ဖ-ဆ-ပ-လ သတင်းနှင့် ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနတွင် လက်ထောက်
အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ခင်နှင်းယုကလောင်အမည်ဖြင့် ပထမဆုံး
ရေးသော အရိုင်းဝတ္ထုကို စာပဒေသာတွင် ဖော်ပြခံခဲ့ရသည်။
၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအောင်မြင်သည်။ ထိုနှစ်
တွင်ပင် ဝန်ကြီးချုပ်၏အတွင်းရေးအတွင်းဝန်အဖြစ် စတင်လုပ်ကိုင်
ခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးအထိမ်းအမှတ်စာပေပြိုင်ပွဲတွင်
“အချို” ကလောင်အမည်ဖြင့် ရေးသားသော “မျောက်လောင်း”
ဝတ္ထုတိုသည် တတိယရွှေတံဆိပ်ဆုရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင်
ဒိုက်ကြီးကျော်သောင်းနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၂ခုနှစ်တွင်
“နေ့နှောင်းရက်ကျန်” ဝတ္ထုရှည် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ပထမဦးဆုံး
ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်းခံရသည်။ ထိုဝတ္ထုရှည်ကို ဖတ်ရှုပြီး မောင်သုတ

(ဗိုလ်မှူးဘသောင်း)သည် မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတွင် ခင်နှင်းယုအား လစဉ် ရေးသားခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ပထမဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုမှာ “ဆောင်းတွင်း ပန်း” ဖြစ်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင်၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတွင်၊ ဝတ္ထု ဆောင်းပါး စာပေပြိုင်ပွဲတွင် စာဖတ်ပရိသတ်ဆန္ဒအရ ထိုနှစ်အတွက် ပထမဆုကို “သရဖူ” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် ရယူခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် “ကြေးမိုင်သွင်” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဖြင့် စာပေဗိမာန်တစ်ထောင်ဆု ရခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစာစီစာကုံး၊ ခေတ်သစ်အနောက်တိုင်းသမိုင်း မြန်မာ့ဝေါဟာရနှင့် အနုစာပေ၊ ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျား သမိုင်းဘာသာ တို့ဖြင့် ဘီအေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရယူခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေး အလွန်ဆိုးဝါးသောကြောင့် ဆေးကုသမှု ခံယူပြီးနောက် ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာတရားရိပ်တွင် နေရင်း ဝေယျာဝစ္စလုပ်ခဲ့သည်။ တစ်နှစ်ခန့် အနားယူပြီးမှ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းတွင် ဝတ္ထုများ ပြန်လည်ရေးသား ခဲ့သည်။ “မွှေး” ဝတ္ထုအပါအဝင် လုံးချင်းဝတ္ထုပေါင်း ၁၅ အုပ် မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည် ၂၀ ပုဒ်၊ ဝတ္ထုတို ၁၀၀ ခန့် ရေးသားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ကချို၊ ဝတ္ထုများကို ဂျာမန်၊ ရုရှား၊ ဂျပန် ဘာသာများသို့ ပြန်ဆိုခြင်းခံရသည်။ မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်စာစောင် အသီးသီးတွင် ရသဝတ္ထုသုတဆောင်းပါးများ ရေးသားလျက် တစ်ဖက်မှလည်း ကရားဓမ္မကိုအားထုတ်၍ အလှူဒါနကုသိုလ်များ ပြုလုပ်သည်။ အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်ခင်စုဖြစ်သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဝတ္ထုရှည်ဆုကို အမျိုးသားစာပေအမြင့် ဆုံးအဖြစ် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သူ ဆရာမကြီးခင်နှင်းယုသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။

လူသုံးပစ္စည်းရောင်းသူ

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရဝတ္ထုတိုအတွက် မြင့်၏ လူသုံးပစ္စည်းရောင်းသူများနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ က ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ ဝတ္ထုရေးသူဆရာဖေမြင့်ကို တွေ့ဆုံရေးသား ဆွေးနွေး အမှတ် ၅၁၆၊ အဝေရာလမ်း၊ နံ့သာကုန်းရပ်၊ အင်းစိန်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဆရာဖေမြင့်က ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်ကြိုဆို၏။ ငွေတော်အား ဆရာဖေမြင့်က စာပေအကြောင်းများကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြောပြရှာသည်။ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် သုံးအုပ်ထုတ်ဝေဖူးကြောင်း ဆရာဖေမြင့်က စာအုပ်မှာ တတိယမြောက် စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း ဆရာ ခင်အောင်ကို ဝမ်းသာကြောင်း၊ မိမိအနေနှင့် အချက်အလက် တင်းမာမှုများကို ရေးသားပြီး ပြည်သူ့ကို တင်ပြဖို့လိုသကဲ့သို့ မိမိ ဝတ္ထုရေးဆရာများအနေနှင့် ပြည်သူ့ဘဝကို အမှန်တကယ် စင်စစ်စေမည့်စာမျိုး၊ ပြည်သူ့ဘဝ တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း အထောက်အကူပေးမည့် စာပေမျိုးရေးသားပြီး ဖော်ပြလိုကြောင်း၊ ဆရာဖေမြင့်က ဆရာဝန်ဘဝဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မပြုတော့ဘဲ ဆရာဆရာတစ်ယောက်အနေနှင့်ပဲ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပြု နေကြောင်း ယခုလောလောဆယ်တွင် အောင်မြင်ကြီးပွားရေး၊

လူမှုစိတ်ပညာကျမ်းများနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ရေးသား နေကြောင်း ပြောပြပါသည်။

လူသုံးပစ္စည်းရောင်းသူများနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ စာအုပ်ကို စာပေလောကတိုက်မှ ၁၉၉၅-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဝတ္ထုတို (၁၃)ပုဒ်ကို စုစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတိုကလေးများသည် မဟေသီ၊ ပိတောက်ပွင့်၊ မိုးဝေ၊ ရင်ခုန်ပွင့်၊ ပေဖူးလွှာ၊ စံပယ်ဖြူ၊ ငွေတာရီ ဓနမဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတိုများမှာ လူသုံးပစ္စည်းရောင်းသူများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဌာနကော်မရှင်လူအဖြစ်သည် ရခဲ့၏။ ခေတ်အဆက်ဆက် သူတို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ အချို့သောသူများအကြောင်း၊ ထွက်ပေါက်ရှာသူများ၊ နေပူပူစိတ္တဇကုက္ကစ္စ၊ မဲလုံးလွတ်မြောက်ခြင်း၊ သူဌေးဖြစ်အောင်လုပ်နည်း၊ မောင်တိုးလေးကို ဆေးကုပေးမည့်သူမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးကို လိုက်စားခြင်း၊ လောဘဝတ္ထုတို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ဆရာဖေမြင့်သည် သူ့ဝတ္ထုတိုများကို စိတ်ခံစားမှုနှင့် ရုပ်ခံစားမှုများနှင့် ဖန်ဆင်းရေးဖွဲ့ထားသည်။ သူ၏ အကြားအမြင် အတွေ့အကြုံတို့ကို အခြေခံပြုလျက် ဝမ်းမြောက်ထိုက်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်အောင်၊ ဝမ်းနည်းထိုက်သည်ကို ဝမ်းနည်းဖွယ်ဖြစ်အောင်၊ ပျော်ရွှင်ထိုက်သည်ကို ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်အောင်၊ ထိတ်လန့်ထိုက်သည်ကို ထိတ်လန့်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖွဲ့ဆိုတတ်လေသည်။ သူ့ရေးဟန်တွင်မူ အကြောင်းဆက်ရေးနည်း၊ အားပြိုင်မှုနည်း၊ အနုစိတ်မှုန်းနည်းတို့ကို အသုံးပြုထားသည်။

ဆရာဖေမြင့်သည် လူအကြောင်း၊ တိရစ္ဆာန်အကြောင်း လောကသဘာဝအကြောင်းတို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် လှုပ်ကိုင်ရေးစွဲ

ထားသည်အတွက် အမျိုးသားစာပေဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတိုအဖွဲ့ဝင်သည် ၁၉၉၅-ခုနှစ် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် စာအုပ် (၃၀)အနက်မှ ဆရာဖေမြင့်ကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့မှတ်ချက်တွင် “ရေးဖွဲ့ဖန်တီးမှု စိတ်ကူးစိတ်သန်း ထူးခြားဆန်းသစ်သည်။ ခေတ်အလိုက်ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော အခြေအနေများကို သတိမမီစေရန် တင်ပြနိုင်သော လက်ရာဖြစ်သည်။ တစ်မူထူးခြားသောဆန်းသစ်ဟန်လေးများ ပါရှိသည်။ နယ်ပယ်ရှုထောင့် စုံလင်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရသည်” ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ဖေမြင့်ရေးသားသော ဇာတ်လမ်းတိုင်းတွင် အားပြိုင်မှုများကို တွေ့ရသည်။ ဇာတ်လမ်းအားပြိုင်မှုရှိသဖြင့် သူ့ဇာတ်လမ်းဝတ္ထုများကို နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်စေရပါသည်။ ဝတ္ထုကောင်းတို့တွင် အနည်းဆုံးအားနှစ်ခုရှိတတ်သည်။ အားတစ်ခုသည် သူ၏ဆန္ဒအတိုင်း တွေးကြံပြောဆိုပြုမူသောအခါ အခြားအားတစ်ခုက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း ပြုတတ်ကြသည်။ ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း ပြုတတ်ကြသည်။ ထိုအခါ အားနှစ်ခုတို့သည် အချင်းချင်းအကြိတ်အနယ် သူတစ်ပြန်ငါတစ်ပြန် အားပြိုင်တတ်ကြလေသည်။ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းဆိုသည်မှာ အားပြိုင်မှုကို ဖော်ပြသောသဘောပင်ဖြစ်သည်။ ဖေမြင့်ဝတ္ထုတိုတိုင်းသည် မြန်မာ့ဇာတ်ပွဲများတွင် မင်းသားက တစ်ဖက်၊ လူကြမ်းသို့မဟုတ် ကုန်းရုပ်ကတစ်ဖက် အတိုက်အခံပြုလျက် ကပြကြသလို ပေါ်လွင်၏။ ထင်ရှားလှ၏။ ဝတ္ထုဖတ်ရာသူသည် လွန်ပွဲများတွင် လွန်ဆွဲနေရသကဲ့သို့ ခံစားဖတ်ရပါသည်။

အားပြိုင်မှုရှိနေတတ်သော အဖြစ်အပျက်များကို တစ်ခုနှင့် တစ်ခုတင်ပြသွားရာတွင် ဝတ္ထုဆရာသည် အနိုင်အရှုံးကို ဖုံးနိုင်သမျှ ဖုံး၍ စာဖတ်သူစိတ်၌ သိလိုဇောဖြင့် မချင့်မရဲ (SUSPENSE ဖြစ်အောင် ဖွဲ့တတ်သည်။ ဝတ္ထုကို အဆုံးသတ်ခါနီးမှသာ အနိုင် အရှုံးကိုဖော်၍ မချင့်မရဲဖြစ်ခဲ့မှုကို ပြောပျောက်စေတတ်သည်။ ဖေမြင့်ဝတ္ထုတိုတိုင်းသည် ကြိုးတစ်ချောင်းကို အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်လာ အောင် ချုပ်နှောင်ရစ်ပတ်ပေးပြီးနောက် အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်လာသည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထိုအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေလိုက်သည်နှင့် တူလာသည်။

ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း၏ ပထမအစိတ်အပိုင်း နိဒါန်းကို အချီ အတက် (Asceat) ဟု ခေါ်သည်။ အိုင်ကျင်းဖွဲ့၏။ မချင့်မရဲရောက် လာခြင်းသည် ဇာတ်လမ်း၏ ဒုတိယပိုင်းဖြစ်သည်။ ယင်း အစိတ်အပိုင်း ကို အခေါင်အဖျား (CLIMAX) ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထို့နောက် မချင့်မရဲဖြစ်မှု ပြေသွားခြင်းသည် ဇာတ်လမ်း၏ တတိယအစိတ်အပိုင်း ဖြစ်၍ ထိုအစိတ်အပိုင်းကို အကျအဆင်း (DESCENT) ဟု ခေါ်ကြလေသည်။ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကောင်းတိုင်း တွင် အချီအတက်၊ အခေါင်အဖျား၊ အကျအဆင်းဟူ၍ သဘော သုံးခုရှိသည်။ ဖေမြင့် ဝတ္ထုတိုင်းတွင် ထိုသုံးရပ်နှင့် စံကိုက် ပါဝင်နေသည်။

အဖြစ်အပျက် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရွှေ့နေခြင်းသည် ဇာတ်လမ်း သဘောသဘာဝဖြစ်သည်။ ဇာတ်လိုက်ဆိုသည်မှာ ရွှေ့နေသော အဖြစ်အပျက်တို့တွင် လှုပ်ရှားနေသောသူဖြစ်သည်။ ဇာတ်လမ်းကို ပဓာနထား၍ ရေးသောဝတ္ထုမျိုးတွင် ဇာတ်လမ်းကသာ ဇာတ်လိုက် ကို လှုပ်ရှားပေးသည်။ ဇာတ်လမ်းပဓာနဝတ္ထုမျိုးသည်

ဆုတ်ဖြေမှုသက်သက်အတွက်သာ ကျေးဇူးရှိသည်ဟု ဆိုပါ သည်။ လူ့သဘာဝကို ပဓာနထား၍ ရေးသောဝတ္ထုမျိုးတွင် ဇာတ် လိုက်ကသာ ဇာတ်လမ်းကို လှုပ်ရှားပေးသည်။ ဇာတ်လမ်းပင် ညီ သော်လည်း လူ့သဘာဝအဖွဲ့ ကောင်းတတ်လေသည်။ လူ့သဘာဝ ပဓာနဝတ္ထုမျိုးတွင် ဖျော်ဖြေမှု သက်သက်အတွက်သာမက အဝလှိုင်းလုံးကို ကြိုတင်သိအောင်လည်း ပြုနိုင်စွမ်းရှိသည်။ လူ့ သဘာဝပဓာနဝတ္ထုမျိုးတွင် ဝတ္ထုဆရာသည် ဇာတ်လိုက်ကို အရေး တိစွာတစ်ခုခုနှင့် ရင်ဆိုင်ခိုင်း၍ ဇာတ်လိုက်၏သဘာဝကို ယုတ္တိ တန်အောင် ဖွဲ့တတ်သည်။ ယုတ္တိတန်အောင် ဖွဲ့နိုင်မှလည်း လူ့ သဘာဝအဖွဲ့သည် ပြောင်မြောက်နိုင်လေသည်။ ဖေမြင့်ဝတ္ထုများ တွင် လူ့သဘာဝအဖွဲ့များ ပါရှိနေပါသည်။

ဖေမြင့်သည် အချို့ဝတ္ထုတွင် တစ်နေရာတည်း၊ တစ်ချိန် တည်းကိုသာ အသုံးပြုသည်။ အချို့ဝတ္ထုများတွင်မူ နေရာအမျိုးမျိုး အချိန်အမျိုးမျိုးတို့ကို အသုံးပြုလေသည်။ ကာလဒေသသည် ဇာတ်လိုက်နှင့် အဖြစ်အပျက်တို့အတွက် နောက်ခံကားသဖွယ် အသုံးကျလေသည်။ ဇာတ်လိုက်အမူအရာ၊ အဖြစ်အပျက်တို့ ညီမျှ မှသာ ကောင်းတတ်သည်။ ပိုလွန်း လိုလွန်းလျှင် ဝတ္ထုတိုမှာ အဆီ အငေါ်မတည့်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ဖေမြင့်ဝတ္ထုတိုတိုင်းမှာ ညီမျှခြင်းထိုးနိုင်သောဝတ္ထုတိုများ ဖြစ်သည်။

ဖေမြင့်ကို ရခိုင်ပြည်နယ်၊ သံတွဲမြို့တွင် အဖဦးအောင်ညိမ်း၊ အမိဒေါ်ခင်သိန်းတို့မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ သံတွဲမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း အမှတ် (၁)မှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဆေးတက္ကသိုလ် (၁) ရန်ကုန်၊

ရန်ကုန်မှ အမ်ဘီဘီအက်(စ်)ဘွဲ့ ရသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ပြည်
အထွေထွေရောဂါကို ဆရာဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက်
စာပေအလုပ်တစ်ခုတည်းကိုသာ စူးစိုက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ဆေးရုံ (၁၉၇၅)၊ လူနာဆောင်အမှတ်ခြောက် (၁၉၇၅)
အချစ်ဦး (၁၉၈၈)စသည့် ဘာသာပြန်လုံးချင်းဝတ္ထုများ၊ မလ
ကရုဏာရှင်များ၊ (၁၉၉၃)ဒေးလ်ကာနယ်ဂျီ (၁၉၉၆)စသည့်အ
ပွတ္တိစာအုပ်များ၊ အောင်မြင်မှု၊ ချမ်းသာသူခန့်နှင့် ဓနုဥစ္စာ (၁၉၉၃)
အပြောင်မြောက်ဆုံးဘဝတစ်ခုတည်းထောင်ခြင်းဆိုတာ သေချာ
ပြီလား (၁၉၉၆)စသည့် အောင်မြင်ကြီးပွားရေးနှင့် လူမှုပညာကု
များကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ပေါင်း (၅၀)ခန့် ရေးသားပြီးသည့်အန
အချို့ကို စုစည်း၍ ကျွန်းနှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ (၁၉၉၀)၊ မရတ
နုဿတိနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ (၁၉၉၃)၊ လူသုံးပစ္စည်းရောင်း
များနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ (၁၉၉၅) ခု စသည် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်
များအဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

စာပေဂျာနယ်၊ သဘာဝမဂ္ဂဇင်းနှင့် ဒီလှိုင်းမဂ္ဂဇင်းတို့တွင်
လည်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အမည်ရင်း ဖေ
ပင် ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ဇနီး ဒေါ်ခိုင်နွယ်ဦး၊ သား မောင်ဖေဇော်
သမီး မချိုစုစုခိုင်တို့နှင့်အတူ အင်းစိန်မြို့၊ နံ့သာကုန်းရပ်ကွက်
အဝေရာလမ်း၊ အိမ်အမှတ် (၅၁၆)တွင် နေထိုင်လျက် စာပေတာဝ
များကို ထမ်းဆောင်လျက် ရှိပါသည်။

သက်ရှိတို့ကို ဖန်ဆင်းသူ

၁၉၉၅-ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ဒေါက်တာမြင့်သန်း
သည် တည်ငြိမ်၏။ အေးဆေး၏။ စကားများများမပြော။ လိုအပ်မှ
တိုတိုနှင့်လိုရင်း ဒိုးဒိုးဒေါက်ဒေါက် ပြောတတ်ပါသည်။ လူပုံက
အေးဆေးသလို စိတ်ထားကလည်း နူးညံ့သိမ်မွေ့လှပါသည်။
သူ့ချင်းမဆုံတွေ့မိသူ၏ ၁၉၈၉ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်စာမူဆုရ သုတ
ဒေသာ (သိပ္ပံနှင့် အသုံးချသိပ္ပံ)ဘာသာရပ် သန္ဓေသားစာမူစာအုပ်
ကို ဖတ်ရသည်။ သူသည် ဆရာဝန်တစ်ဦးပီပီဆေးပညာလောက၊
အခြေခံဆေးပညာဆောင်းပါးများကိုသာ ရေးသားလေ့ရှိပါသည်။

၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆုပြိုင်ပွဲတွင် သုတပဒေသာ
သိပ္ပံနှင့် အသုံးချသိပ္ပံဘာသာရပ်)စာများအနက်မှ “သက်ရှိတို့ကို
ဖန်ဆင်းသူပီဇီ” သည် ပထမဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ စာမူဆုရှေးချယ်ရေး
အဖွဲ့၏မှတ်ချက်တွင် “သက်ရှိတို့ကို ဖန်ဆင်းသူပီဇီ” ရေးသူ
ဒေါက်တာမြင့်သန်း၏စာမူသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀
ကျော်ကာလကတည်းက သက်ရှိသတ္တဝါတို့၏မျိုးဆက်တစ်ခုကို
ဖွဲ့ဆက်သစ်တစ်ခုက ဆက်ခံသည့် “ပီဇီ” အကြောင်းကို သိပ္ပံပညာ
ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် ပီဇီ

အကြောင်းနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အသစ်တွေ့ရှိချက်များအကြောင်းကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ ရေးသားတင်ပြထားသည်။ ဗီဇ၏အစွမ်းအင် ဗီဇ၏ မျိုးလိုက်မှု၊ ဗီဇ၏ရောဂါ၊ ဗီဇ၏နည်းပညာစသည်များကိုလည်း သိပ္ပံဝေါဟာရကျမ်း အကိုးအကားစုံလင်စွာဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ ခေတ်ကာလ ဇီဝသိပ္ပံတွင် ထင်ရှား၍ တွင်ကျယ် ခေတ်စားလာသော သုတေသနနယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် တင်ပြနိုင်ပါသည်” ဟူ၍ ဖော်ပြပါရှိသည်။

စာပေဗိမာန်စာမူဆု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်းမပြုနိုင်သော စာရေးဆရာတို့၏ ကောင်းမွန်ပြောင်မြောက်သည့် စာမူများကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ရန် အဓိကမျှော်မှန်းချက်ဖြစ်သည်။ ထွက်ပေါ်လာသော အကျိုးပြု စာအုပ်များကို အမျိုးသားစာပေဆုအတွက် စဉ်းစားနိုင်ရန် ရည်သန်လျက်ရှိပါသည်။ စာပေဆုရွေးချယ်ရေးဆိုင်ရာ မူ (၉)ချက်ကို ချမှတ်ထားရှိပါသည်။ ဘာသာရပ် (၁၂)ခုကို နှစ်စဉ်ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယဆုအဖြစ် ရွေးချယ်ပြီး ပထမဆုရစာမူသည် အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အမျိုးသားစာပေဆုကို ထပ်ဆင့်ဆွတ်ခူးနိုင်ရန် မျှော်လင့်ချက်ရှိပါသည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် စာပေဆုများကိုလည်း ထိုက်ထိုက်တန်တန် ချီးမြှင့်လျက် ရှိပါသည်။

ဒေါက်တာမြင့်သန်း၏သက်ရှိတို့ကို ဖန်ဆင်းသူဗီဇစာမူကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်ပြည်သူ့လက်စွဲ စာစဉ်မှ အုပ်ရေး (၁၆၅၀၀)ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်မျက်နှာဖုံးကို ပန်းချီဆရာမောင်အေးကိုက သိပ္ပံနည်းကျကျအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။ ဆရာဒေါက်တာမြင့်သန်းက သူ့စာအုပ်အမှာတွင် “ဤစာအုပ်သည်

ဗီဇနှင့် ပတ်သက်၍ ပြီးပြည့်စုံသော ကျမ်းတစ်စောင် မဟုတ်ပေ။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်အထိ သိရှိထားသမျှကိုသာ လက်လှမ်းမီသမျှစုပေါင်းလျက် သာမန်စာဖတ်သူတို့နားလည်နိုင်စေရန် ပြုစုထားပါသည်။ ဖွဲ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အသစ်တွေ့ရှိချက်များကို ပြည်သူအများ သိနားလည်ကြစေရန် အရပ်သုံးသာမန်ဝေါဟာရဖြင့် စာနယ်ဇင်းများ၌ ရှင်းလင်းဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ မြန်မာပြည်သူတို့သည်လည်း သူတို့နည်းတူ သိနားလည်နိုင်ရမည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ ခေတ်နောက်ကျမှုနယ်ပယ် အသီးသီးအနက် အလျင်အမြန် အဖီလိုက်နိုင်သည်မှာ ဗဟုသုတအရာ ခေတ်နောက်ကျမှုဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်လျက် ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရေးသားပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အံ့ဩဆန်းကြယ်သည့် “ဗီ” သည် အမှန်တကယ် ဆန်းကြယ်မှုရှိမရှိ၊ သူ့အစွမ်းအစသည် မည်သို့စသည်ဖြင့် စာဖတ်သူတို့ သိနားလည်သွားကြမည်ဆိုလျှင် ဗဟုသုတအရာ ခေတ်နောက်ကျကျန်ခဲ့မှုတိုက်ဖျက်ရာ၌ အုတ်တစ်ချပ်မဟုတ်သည့်တိုင် သဲတစ်ပွင့်တော့ဖြစ်လိမ့်မည်ဆိုထားပါသည်။

ဒေါက်တာမြင့်သန်းသည် သူ၏စာအုပ်ကို အခန်း (၁၂)ခန်း ဖွဲ့၍ စုဆောင်းရေးသားတင်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၁)တွင် ဗီဇသဘောသဘာဝနှင့် မိတ်ဆက်တင်ပြထားသည်။ အခန်း (၂) တွင်မူ ဗီဇ၏ ရူပသွင်ပြင်လက္ခဏာကို ရေးသားသည်။ အခန်း (၃) တွင် ကား ဗီဇ၏အစွမ်းအစ စွမ်းရည်ပသာဒကို ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးထား၏။ အခန်း (၄) တွင် ဗီဇနှင့်မျိုးရိုးလိုက်မှုကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြဆိုထားသည်။ အခန်း (၅) တွင်မူ ဗီဇနှင့်ရောဂါအကြောင်းကို တိတိကျကျ ထင်လင်း မြင်သာအောင် ရေးပြထားသည်။ အခန်း (၆)

တွင် ဝီလနှင့် ကင်ဆာရောဂါကို ဆေးပညာရှုထောင့်မှ ရှာရှာဖွေဖွေ တင်ပြထားနိုင်သည်။ အခန်း (၇) တွင် ဝီလနှင့် ဆေးပညာ တို့၏ အကြောင်းအကျိုးသရုပ်ကို ဆွေးနွေးရေးသားထားသည်။ အခန်း (၈) တွင် ဝီလစက်မှုနည်းပညာ၏ အသုံးဝင်ပုံ အကျိုးသက်ရောက်ပုံကို တင်ပြထားသည်။ အခန်း (၉) တွင် ဝီလနှင့် သက်ရှိ ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်မှုကို အဓိကအခန်းအဖြစ် ကျမ်းကိုးကျမ်းကား သတ္တလောကနှင့် ယှဉ်ထိုးတင်ပြထားနိုင်ပါသည်။ အခန်း (၁၀) တွင်မူ ဝီလနှင့် သန္ဓေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရှင်သန်မှုအကြောင်းကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၁၁) တွင် ဝီလ နှင့် အိုမင်းသေဆုံးခြင်းကို ရှာရှာဖွေဖွေ တင်ပြထား၏။ အခန်း (၁၂) တွင် ဝီလအကြောင်းကို သေသေချာချာ အနှစ်ချုပ် ကောက်ချက်ဆွဲပြထားပြီး မှတ်ချက်ပေးထားသည်။

ဒေါက်တာမြင့်သန်း၏ သက်ရှိတို့ကို ဖန်ဆင်းသူဝီလစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရာတွင် ကျမ်းကိုး (၇) ကျမ်းကို အမှီအကာယူ အနှစ် ထုတ်ထားပါသည်။ အားဖြည့်ကျမ်းအဖြစ်လည်း (၁၇) ကျမ်းကို လေ့လာဆည်းပူးရကြောင်း ဖော်ပြထားလေသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် အတွက် အမျိုးသားစာပေဆု သုတစာပဒေသာ အသုံးချသိပ္ပံ အကြောင်းရပ်တွင် ဒေါက်တာမြင့်သန်း၏စာအုပ်မှာ ဇီဝဗေဒသိပ္ပံ ပညာရပ်တွင် အခြေခံဖြစ်ပြီး ယခုအခါ ဆက်လက်ထိုးထွင်းလေ့လာ ကြလျက်ရှိသော သက်ရှိတို့၌ အရေးပါသည့် မျိုးဇွဲဝီလ၏အစွမ်းအစား သွင်ပြင်၊ ရောဂါဖန်တီးမှု၊ မျိုးဇွဲလိုက်မှု၊ အိုမင်းမှု၊ အသက်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေဆုံးမှုအကြောင်းများကို ကျယ်ဝန်းသော နယ်ပယ်ကြီးတစ်ရပ် အဖြစ် လူထုသိပ္ပံစာပေတတ်မြောက်အောင် ရေးသားဖော်ပြထား သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ဆုပေးရန်ထောက်ခံပါသည်။ စာမူအဖြစ်

၁၉၉၃-ခုနှစ်က သုတပဒေသာသိပ္ပံဘာသာရပ်တွင် ပထမဆုရခဲ့ သော စာအုပ်လည်းဖြစ်ပါသည်” ဟု မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြပါရှိ ပါသည်။

ဒေါက်တာမြင့်သန်းကို အဖ ဦးစိန်ချို၊ အမိ ဒေါ်ကျင်မှီတို့မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာအထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ခုနှစ် တွင် ဆေးတက္ကသိုလ် (၁) မှ ဆေးပညာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်အထိ စမ်းချောင်းမြို့နယ် ဝေဠုဝန်မြောက်ပိုင်း အမှတ် (၂) သမဝါယမဆေးခန်းတွင် ဆေးခန်းတာဝန်ခံဆရာဝန်၊ ဆေးခန်းကော်မတီအတွင်းရေးမှူး၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်သမဝါယမ ဆေးခွဲတမ်း ကော်မတီဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဒေါက်တာမြင့်သန်းပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆု သုတပဒေသာ (သိပ္ပံနှင့်အသုံးချသိပ္ပံ) ဘာသာရပ်၌ သန္ဓေသားစာမူဖြင့် ပထမဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ ယခုအခါ မိသားစုနှင့်အတူ အမှတ် (၆၁)၊ (၁၀)လမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ် တွင် နေထိုင်လျက် ဆေးပညာရပ်ဖြင့် ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေး ပြုကာ မိမိဝါသနာပါရာ ဆေးပညာအနုစာပေများကို ရေးသားပြုစု လျက်ရှိနေပါသည်။

ဆိုင်းတွေမှာ နဲ့ဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးဟန်ပ၊ ဦးစိန်နွဲ့၊ ဦးစိန်ခ၊ စန္ဒရားဦးစိန်သောင်း၊ ဦးစိန်ဗိုလ်တင့်နှင့် စိန်ချစ်တီး ဆိုင်းအဖွဲ့တွေမှာပါပဲ”

“ဆရာ၊ အနုပညာသဘင်လောကမှာ အတော်စုံခဲ့တာပဲ နော်”

“ဟုတ်ပါတယ်ဗျာ၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှာ နိုင်ငံတော်ဆိုင်းအဖွဲ့မှာ နဲ့ဆရာတာဝန်၊ ၁၉၇၂-ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်ပန်တျာကျောင်း နဲ့နည်းပြ နဲ့ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကော်မတီဝင်၊ ၁၉၇၆ မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံတော်ဆိုင်းအုပ်ချုပ်သူတာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။”

“ဆရာက အရပ်ဘက် အနုပညာသည်နဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ဝန်ထမ်းလည်း လုပ်ခဲ့သေးတာကိုး၊ ဆရာဘဝက အတော်ပြည့်ဝ လှပါတယ်”

“ဟဲ... ဟဲ... ဟဲ... နဲ့ပညာနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဆုတံဆိပ်ပေါင်းများစွာကိုလည်း ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း များစွာကိုလည်း နဲ့ပညာတာဝန်နဲ့ သွားရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ နဲ့ကို ယခုခေတ်မှာ အသုံးနည်းလာကြတယ်။ ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းဘူး။ အခေါ်အဝေါ်တွေကအစ အဓိပ္ပာယ်ကောက်လွဲနေကြတယ်။ ဒါတွေကို အမှန်ဖြစ်စေချင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ဒီစာမူကို ပြုစု ရေးသားပြီး စာပေဗိမာန်ပြိုင်ပွဲဝင်ခဲ့တာပါပဲ။ စာပေဗိမာန်စာမူ ပထမဆုရခဲ့တယ်။ စာအုပ်ဖြစ်လာတော့ အမျိုးသားစာပေဆုရရှိတဲ့ အတွက် ဖော်မပြနိုင်လောက်အောင် ဝမ်းသာရပါတယ်”

ကျွန်တော့်ကို ဖော်ရွေရင်းနှီးစွာ ပြောကြားခဲ့သည်။ ဆရာ ဧည့်ခံသော ကော်ဖီပူလေးက ရင်ထဲနွေးထွေးသွားသည်။ ဆရာကြီး

မြန်မာ့နိဗ္ဗာန်

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ စာရေးဆရာများ အကြောင်း တွေ့ဆုံရေးသားမှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် အမြန်ဆောင်ရွက် ခဲ့ဖူးသည်။ အထူးအမှတ်ရဖူးသည်မှာ- မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာစာပေဆုတွင် မြန်မာ့နိဗ္ဗာန်အုပ်ဖြင့် အမျိုးသား စာပေဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သော ဆရာဦးမြကြီးထံ အပြေးအလွှားသွား ခြင်းဖြစ်သည်။ ကြည်နူးသစ်လွင်သော မနက်ခင်းလေးဖို့ လေသစ် အေးလေးက တဖြည်းဖြည်းသွေးပေးနေသည်။ ဆရာဦးမြကြီး နေထိုင်ရာ စမ်းချောင်းဝေဠုဝန်အိမ်ရာစခန်း တိုက် (၁၈) အခန်း(၃) သို့ သွားခဲ့ရသည်။ ဆရာသည် အသက် (၇၀)ရှိပြီဖြစ်သော်လည်း အတော်ပင်နုပျိုနေသေးသည်။ သွက်လက်တက်ကြွနေသေးသည်။ သို့သော် နှလုံးရောဂါအခံကြောင့် ယခုအခါ နဲ့မမှတ်နိုင်တော့ ကြောင်း သိခဲ့ရ၏။

ဆရာဦးမြကြီးနှင့်တွေ့တော့ မြန်မာ့နိဗ္ဗာန်အကြောင်း ကရား ရေလွတ် တတွတ်တွတ် အားပါးတရပြောပြသည်။ ကျွန်တော် ဆရာ ပြောသမျှ အမိအရ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

“နဲ့ပညာကို ၁၉၄၀ ပြည့်ခုနှစ်လောက်က စပြီး ဦးဗလထံမှာ သင်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ငယ်ဆရာပေါ့။ ပြီးတော့ ဇာတ်အဖွဲ့တွေ

နဲ့ဦးမြကြီးသည် သေသေသပ်သပ် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းလေး နေထိုင် တတ်သည်။ စကားပြော တိုးသက်ညင်သာသည်။ မြန်မာ့တူရိယာ ဝိုင်းများထဲတွင် နှံ့သည် အထူးအရေးပါ၍ အသုံးတွင်ကျယ်သော ဂီတပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာ့နံ့ကိုမူတိုင်း မြန်မာပြည်တွင်း၌ သာမက နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်းပြည်များမှာပင် မြန်မာ့ဂီတဂုဏ်ကို ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့သော ဆရာကြီး ဦးမြကြီးကို လေးစားရပါမည်။ အရိုးကို အရွက်မဖုံးစေရအောင် မြန်မာ့ဂီတအရသာအဆီအနှစ် တို့ကို မြန်မာ့တိုင်းရင်းဖြစ် တူရိယာတို့ဖြင့် ဖော်ထုတ်ရာတွင် နှံ့သည် အဓိက တူရိယာပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

မြန်မာတို့၏ တူရိယာဂီတပစ္စည်းများ၌ အခြေခံအားဖြင့် သံစဉ်ခုနစ်ပါးရှိပေသည်။ မြန်မာစာအုပ်ကို ဆရာကြီးဦးမြကြီးက အခန်း (၈)ခန်းခွဲခြား၍ ရေးသားထားပါသည်။ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံ သင်္ကေတ၊ သံစဉ်တို့ဖြင့် ကျကျနနဖော်ပြထားပါသည်။ အခန်း(၁) တွင် ပလွေ၊ နှံ့တူရိယာများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်းကြောင်းကို စာတွေ့ လက်တွေ့ကျမ်းကိုးအစုံဖြင့် ရေးသားထားပါသည်။ အခန်း (၂)တွင် နှံ့နှင့်ပလွေပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံ စာသား များဖြင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ထင်သာမြင်သာအောင် တင်ပြထား ပါသည်။ အခန်း (၃)တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာပါသည်။ မြန်မာ့နံ့ အမျိုးအစားများအလိုက် အသုံးပြုပုံကို နှံ့ကြီး၊ သံလတ်တံနဲ့၊ သံထီ တံနဲ့၊ ဝံသာနဲ့နဲ့၊ သံကျပ်တံနဲ့၊ သံကပ်တံနဲ့၊ စီရှပ်တံနဲ့ အခန်းအပိုင်း ခွဲ၍ တိတိကျကျ ရေးပြနိုင်ပါသည်။ အခန်း (၄)တွင် နှံ့မူတံပုံ မူတံနည်းစနစ်များကို တင်ပြထားသည်။ အခန်း(၅)တွင် ဂီတဝိုင်း များတွင် ပါဝင်သောနှံ့၏ အခန်းကဏ္ဍကို ခွဲခြားရည်ညွှန်းဖွင့်ဆိုထား

ပါသည်။ အခန်း (၆)တွင် နှံ့နှင့်နှံ့ကို အခြေခံ၍ ပြုလုပ်ထားသော လေမှုတ်တူရိယာများ နှိုင်းယှဉ်ချက်ကို ကမ္ဘာ့တူရိယာနှင့် မြန်မာ တူရိယာယှဉ်တွဲကာ အဆင့်မြင့်ပုံကို ဖော်ကျူးထားပါသည်။ ●

အခန်း (၇)တွင် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော မြန်မာ့နံ့ပညာ ရှိကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးဇေယျာ၊ ဦးဒီလုံး၊ ဦးသာကျင်၊ ဇေယျာညွန့် ခေါ်ဝိဇ္ဇာညွန့်၊ ဦးသာကျင်ခေါ် ဦးသာကျောက်၊ ဦးထိအောင်၊ ဦးချစ်ဖေ၊ မြန်မာညွန့်ဦးချစ်မောင်တို့သည် လိုအပ်သော သံစဉ်တို့ ကို ရရှိနိုင်စေရန် အတီးအမှုတ်တူရိယာများကို မြန်မာပြည်တွင်းဖြစ် ပစ္စည်းများဖြင့် စိတ်တိုင်းကျပြုလုပ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ မြန်မာတို့၌ မူရင်း သံစဉ် (၇)ပါးသာရှိ၏။ ယခုအခါ ဆင့်ပွားတီထွင်ယူခြင်းအားဖြင့် ယနေ့နိုင်ငံတကာသုံး သံစဉ်တစ်ဆယ့်နှစ်မျိုးစလုံးကို မြန်မာတူရိယာ အတီးအမှုတ်ပစ္စည်းများမှ ရရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ တေးဂီတ၊ မြန်မာ့သံစဉ်စစ်စစ်တေးသွားများကို တိုင်းရင်းဖြစ် မြန်မာ တူရိယာဖြင့် တီးမှုတ်သောအခါ ဌာန်ကရိုဏ်းကျန၍ ပြည့်စုံမှုရှိခဲ့ သည်။ နိုင်ငံခြားသံစဉ်များတွင်ပါသည့် ကြားသံခေါ် အသံဝဲများကို တီးမှုတ်သည့်အခါတွင်လည်း အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးမြကြီး၏ မြန်မာ့နံ့သည် ၁၉၉၂ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် စာမူဆု မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာစာပေ ပထမဆုရခဲ့သည်။

မြန်မာ့တူရိယာစစ်စစ်နံ့ပညာရပ်ကို စာတွေ့လက်တွေ့ ပညာရပ်အကိုးအထောက်ဖြင့် ပြည့်ဝကုလုံစွာ တင်ပြထားနိုင်ပါ သည်။ စာပေဗိမာန် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်မှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် အုပ်စု (၁၆၅၀၀) ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခဲ့သည်။ အဖိုးနှုန်းချိုသာစွာ တန်ဖိုးတစ်အုပ် (၂၃)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ရောင်းချခဲ့သည်။ မြန်မာ့နံ့စာအုပ်

မျက်နှာဖုံးကို ပန်းချီကျော်ဆရာမြတ်ဟန်က သဘာဝကျကျရေးဆွဲပေးထားသည်။ မြန်မာ့နဲ့ နှိပ်စွာဦးမြမောင်၊ ဦးစိန်ဗလ၊ ဦးကျော်စိန် တို့ဘဝနှင့် ပညာရပ်အသီးသီးတို့ တိတိကျကျ မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။

အခန်း (၈)တွင် နဲ့အဓိကထားမှုတ်ရသော သီချင်းစာသား အချို့နှင့် သင်္ကေတများကို ဖော်ပြထားသည်။ ပတ်ယိုင်သာကွင်း၊ စည်ကိုးလုံးပြော၊ ငှက်ညည်း၊ ဗုံထောက်၊ လေးဆိုင်းသံတွင် တီးရသော သော်တာပေါ်လာ၊ ခုနစ်သံလှည့်၍ မှတ်ရသော အသံများ၊ ဝိုးပတ်သီချင်း၊ အိုးစည်သံ၊ စည်တော်သံ၊ ဗုံကြီးသံများ၊ စခန်းချသီချင်း၊ ပြောသီချင်းတို့ ပါဝင်သည်။

မြန်မာ့တေးဂီတနှင့် ကမ္ဘာ့သီချင်းသင်္ကေတများကို ညီမျှခြင်းထိုး တီးမှုတ်နိုင်အောင် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများကို ဖော်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့နဲ့တူရိယာသည် ခေတ်နှင့်အညီရင်ပေါင်တန်းနိုင်သော တေးဂီတတူရိယာအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့နဲ့စာအုပ်ကို ရေးသားရာတွင် ကျမ်းစာအုပ် (၁၉)အုပ်ထဲမှ နဲ့နှင့်ပတ်သက်သော အဓိကအနှစ်ကို အဆိုထုတ် ကိုးကားတင်ပြနိုင်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်ကျမ်းများတွင် မြန်မာကျမ်း (၁၂)အုပ် ပါရှိပြီး ကမ္ဘာ့စာပေ (၇)ကျမ်းစာအုပ်ထဲမှ ထုတ်နုတ်ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်၊ ဂျာနယ်များမှ ကိုးကားဆောင်းပါး (၄)စောင်ကိုလည်း တိတိကျကျ ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။

မြန်မာ့နဲ့ပညာရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ စာတွေ့သာမဟုတ်လက်တွေ့ပါ သိရှိညွှန်ကြားနိုင်ရန် ဩဝါဒခံယူခဲ့ပါသည်။ ထိုတေးဂီတပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ -

မြန်မာ့နဲ့ဦးမြကြီး

(၁) ဦးစံရင်၊ (၂) ဦးစိန်ညွန့်၊ (၃) ဦးစိန်နွဲ့ (ရွာစား)၊ (၄)ဦးစိန်မောင်တင် (မုံရွာ)၊ (၅) ဦးညွန့်ဖေ (မုံရွာ)၊ (၆)ဦးလှတင် (လှသမိန်)၊ (၇) ဦးမြအေးစိန်၊ (၈) ဦးမြဦး (သန်လျင်)၊ (၉) ဦးအောင်သိန်း (နန်းညွန့်ဆွေ)၊ (၁၀) ဒေါ်အောင်ကြည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုခံရပြီးမြိုင်နိုင်ရန် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ငယ်၏ မှတ်ချက်မှာ "မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စာပေဆုအဖွဲ့ငယ်သည် စာအုပ်ပေါင်း (၄)အုပ်ရရှိ၍ အစည်းအဝေး (၃)ကြိမ်ခေါ်ယူကာ ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခဲ့ပါသည်။ ဖက်ရှစ်စစ်ရန် ရရှိသော စာအုပ် (၄)အုပ်တွင် တစ်အုပ်မှာ စာပေဗိမာန်စာမူဆုရ တတိယဆုရရှိသော စာအုပ်ဖြစ်၍ အခြားတစ်အုပ်မှာ အမှတ်စဉ်တပ်၍ ထုတ်ဝေသော စာစဉ်အမှတ် (၃) ဖြစ်၍ စည်းကမ်းအရ စဉ်းစားနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ကျန် (၂)အုပ်အနက် နဲ့ဦးမြကြီးရေးသားသော မြန်မာ့နဲ့စာအုပ်မှာ ၁၉၉၂ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် စာမူဆုမှ သက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းရပ်တွင် ပထမဆုရရှိသော စာမူဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းဖြစ်ပစ္စည်းများဖြင့်သာ အသုံးပြုရသော မြန်မာ့ တူရိယာတစ်မျိုး အကြောင်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လေ့လာတီးမှုတ်၍ ဂီတပညာရှင် ဆရာသမားများထံ နည်းခံရရှိသော ပညာရပ်ကို ပလွေ၊ နဲ့တို့၏ နောက်ခံသမိုင်းနှင့်တကွ ပြုလုပ်ပုံအပါအဝင် သင်္ကေတများသုံး၍ တီးမှုတ်ရသော နည်းစနစ်များကိုပါ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ နဲ့တူရိယာ၏ သံစဉ်၊ တီးမှုတ်ပုံတို့ကိုလည်း ဖော်ပြထားကာ ထင်ရှားသော နဲ့ဆရာကြီးများ၏ အကြောင်းအရာကို စုံလင်အောင် ဖော်ပြထားသည်။ စာရေးသူသည် နဲ့အကြောင်းကို ပြုစုရာတွင် စာပေကျမ်းဂန်ကို သာမက

တွေ့ရပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို ဆုအတွက် ထောက်ခံတင်ပြပါသည်” ဟူ၍ လေ့လာတွေ့ရှိရ ပါသည်။

မြန်မာ့နွဲ့ဆရာကြီးဦးမြကြီးကား စာပေဂီတအကြောင်းအရာ များကို နုပျိုစွာ ရေးသားပြုစုနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ “ဂီတစွမ်းအား ပြည်ထွန်းကား” ဆိုသည့်အတိုင်း မြန်မာ့ဂီတအနုပညာရပ်များ လှပ စိုပြည်လန်းဆန်းရှင်သန်နေရေးအတွက် ဆုမွန်ကောင်းတောင်းကာ ဆရာထံမှ ရှိသေစွာဖြင့် ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ ဆရာ၏ တိုက်ခန်း ထဲမှ ကက်ဆတ်သံမှ သာယာနာပျော်ဖွယ်နှံသံလေး ထွက်ပေါ် လာသည်။ နွဲ့ချောတယောဟုဆိုသည်။ မြန်မာ့နွဲ့သံကား တယော သံအတိုင်း ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ရင်ကို နှမ်းလှလှမ်းမောစေသည်။ မြန်မာ့ဂီတ၏ဖမ်းစားမှုသာတည်း။

ကျော်အောင်

ဆရာကျော်အောင်ကို ရင်းနှီးခင်မင်ခဲ့သည်မှာကြာပြီ။ ၇၇ မာရွတ်တွင် နေထိုင်စဉ်က ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ပုဂံကျွန်းသား ချင်းများဖြစ်၍ အလေးအမြတ်ထားရသည်။ စကားပြောရာတွင် နှင့်ပွင့်လင်းလင်း တိုတိုပြတ်ပြတ်ပြောတတ်သော်လည်း သဘော ကောင်းသည်။ ဆရာကျော်အောင်၏အညာလွမ်းချင်းကို ကျွန်တော် မင်ထဲမေ့မရနိုင်အောင် စွဲခဲ့သည်။ သူသည်အရေးကောင်းသည်။ အတွေးကောင်းသည်။ လှုပ်တစ်ပြက်ဖြစ်ပေါ်ခံစားမှုကို ဖွဲ့ဖွဲ့နွဲ့နွဲ့ တင်ပြတတ်သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် “အရေးကြီးပြီ သွေးစည်း ကြန့်” ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ ပြုပြင်တည် ဆောက်ရေးဝတ္ထုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်တည်ဆောက် ရေးကို အလေးပေးထားသော ဝတ္ထုဖြစ်၏။ တနင်္သာရီတိုင်း ငွေမြို့အနီး ရေးချောင်းကို ဖြတ်ကူးဆောက်လုပ်ထားသော တံတား အကြောင်းဖြစ်သည်။ ဤတံတားကို ဆရာကျော်အောင်၏ သောက်ဖက် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပေးရသည်။ ရေးချောင်းဘေးနား မှ စခန်းတစ်ခုဖွင့်ပြီး အလုပ်သမားတွေ စုစည်းတည်ဆောက်ရသော အားမာန်စရိုက်ခလေးကို သရုပ်ဖော်ထားသည်။ ဆရာကျော်အောင် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးကလည်း အင်ဂျင်နီယာအဖြစ် လိုက်ပါရသည်။

ယခုတော့ ဆရာကျော်အောင် သူငယ်ချင်းကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြီး လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကို အခြေခံပြီး ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ထားသော ဘဝသရုပ်ဖော်ဖြစ်သည်။

ဆရာသူငယ်ချင်းနှင့်ယောက်ဖက တံတားအတွေ့အကြုံ ဘဝကိုယ်စီအကြောင်းကို အသေးစိတ်ရှင်းပြကြသည်။ ဆရာကျော်အောင်ရင်တွင်းဖြစ်ဝတ္ထုဖြစ်အောင် ဖန်တီးရေးဖွဲ့လိုက်သည်။ ဆရာသူငယ်ချင်း အင်ဂျင်နီယာသည် ရွာသူကြီးအလုပ်မျိုး တံတားဆောက်ရာတွင်လုပ်ရသည်။ အလုပ်သမားမိသားစုစားဝတ်နေရေးကို ဦးဆောင်ဖြေရှင်းပေးရသည်။ အုပ်ချုပ်ရသည်။ မိသားစုအတွင်းဝယ် လူမမည်ကလေးငယ်တွေပါလာသဖြင့် အသိပညာအတတ်ပညာမျိုးဆက်သစ်တွေအတွက် ကျောင်းထောင်ပေးရသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးပေးခန်းဖွင့်ပေးရသည်။ ထိုအချိန်မှာ စားရေးအတွက် ဆန်ရှားချိန်နဲ့ ကြုံတွေ့လာပါသည်။ အလုပ်သမားတွေ၏စားရေးအတွက် တံတားဆောက်လုပ်ရေးတာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာ ကိုယ်တိုင် ဆန်ထွက်ဝယ်ရသည်။ အလုပ်သမားမိသားစုအားလုံး၏ သာရေး၊ နာရေးအလုံးစုံကို အင်ဂျင်နီယာက တာဝန်ယူဖြေရှင်းပေးရသည်။

တံတားဆောက်ရာတွင် အခက်အခဲအကျပ်အတည်းအမျိုးမျိုးကြုံရသည်။ တွေ့ရသည်။ လက်တွေ့ဘဝနှင့် စာပေဝတ္ထုဇာတ်ဆောင် သောင်းဒန်ကို အသက်ဝင်လှုပ်ရှားစေသည်။ သောင်းဒန်က လုပ်သားထုအတွက် အစစအရာရာကို ခေါင်းဆောင်ဖြေရှင်းပေးရသည်။ သောင်းဒန်သည် တကယ်လက်တွေ့မဟုတ်။ ဆရာကျော်အောင် ဖန်တီးပေးလိုက်သော ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်ပွားလေး

ဖြစ်သည်။ စောစောက ဆရာကျော်အောင်သူငယ်ချင်းတို့ ယောက်ဖတို့၏ အင်ဂျင်နီယာစရိုက်တွေ ရောစပ်ထွက်ပေါ်လာမှာဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖန်တီးထားသော သောင်းဒန်ဇာတ်ကောင်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုထဲက ဇာတ်ဆောင်များသည် လူ့လောကထဲက ပေါက်ဖွားလာသော လူသားဇာတ်ကောင်များဖြစ်သည်။

ရေးချောင်းကို ဆရာကျော်အောင်သွားရောက်လေ့လာတော့ တံတားတိုင်တွေ စပြီးအုတ်မြစ်ချနေသည်။ ဆရာကျော်အောင် စိတ်ပါဝင်စားလာသည်။ ရေးချောင်းစခန်းတွင် တစ်လလောက်သွားပြီး ဝတ္ထုကို ရေးခဲ့သည်။ တံတားစဆောက်ရန် နေရာရွေးသည်မှစ၍ တံတားပြီးသွားသည်အထိ ဇာတ်လမ်းဆင်ထား၏။ အဓိကဇာတ်လိုက်ကြီးကတော့ သောင်းဒန်မဟုတ်ပါ။ တံတားကိုယ်တိုင်ဖြစ်သည်။ သက်မဲ့ဇာတ်လိုက်ဖြစ်သည်။ ဒီလိုဝတ္ထုမျိုးကို နိုင်ငံခြားစာရေးဆရာတွေက အရေးများကြသည်။ ဆရာကျော်အောင် ရေးသားခြင်းသည် နိုင်ငံခြားစာပေများကို အားကျ၍ရေးသားခြင်းမဟုတ်ပေ။ တကယ်အဖြစ်မှန်ဖြစ်ရပ်များကို အခြေခံပြီး နှစ်ရာကျော်ရှိသော အလုပ်သမားမိသားစုများကို အုပ်ချုပ်ပြီး တံတားဆောက်လုပ်သွားသော သောင်းဒန်၏အစွမ်းအစတွေကို ထုဆစ်ပုံဖော်ခဲ့သည်။ သောင်းဒန်၏ ကြံ့ကြံခိုင်နိုင်သော စိတ်ဓာတ်စွမ်းရည်၊ လုပ်အားစွမ်းရည်တွေကို ပြသခဲ့သည်။ သောင်းဒန်၏ လူစရိုက်မျိုးကို အင်ဂျင်နီယာများ အားကျလာအောင် တင်ပြရေးသားခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်အတွက်နှင့် မိမိကိုယ်ကိုအတွက်ကို ကောင်းအောင် စေတနာထားခဲ့သော အတတ်ပညာရှင်များကို ဂုဏ်ပြုလိုရင်းဖြစ်သည်။

အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့ ဝတ္ထုကို ပုံပြောတာနှင့် တရားဟောတာကို မျှမျှတတဖြစ်အောင် ဆရာကျော်အောင်ရေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဆရာကျော်အောင်ဝတ္ထုလက်စွမ်းထက်မြက်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဆရာကျော်အောင်ဝတ္ထုထဲက သောင်းဒန်ကို အားကျသော အင်ဂျင်နီယာတွေ အများကြီးပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ဆရာ ကျော်အောင်၏ စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ဦးဆိုလျှင် ဝတ္ထုထဲက အင်ဂျင်နီယာ သောင်းဒန်ကို နှစ်သက်သဘောကျပြီးတော့ သူ့သားကို သောင်းဒန်ဟု နာမည်ပေးခဲ့သည်။ ဆရာကျော်အောင် အရေးအသား ခပ်သွက်သွက်ကို တွေ့ရ၏။

ဆရာကျော်အောင်သည် ၁၂၈၉ ခုတွင် ပခုက္ကူမြို့၊ ဒိစကြိတ်ကောင်စီ စက္ကရိတေရီဦးကြင်မောင်၊ ဒေါ်တင်မြင့်တို့မှ မွေးဖွားခဲ့သော ဒုတိယသားဖြစ်သည်။ ပခုက္ကူမြို့ ဝက်စလီအထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ တွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရသည်။ ၁၉၄၇-၄၈ နှင့် ၁၉၄၈-၄၉ တို့တွင် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် အမှုဆောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့ရဲဘော် ဂျာနယ်တွင်စ၍ စာရေးခဲ့သည်။ ဝတ္ထုတို ဝတ္ထုရှည်များနှင့် ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများ ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ တွင် ထုတ်ဝေသည့် စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း၏ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

“ကူလီ၊ နှလုံးလှ ဆရာဝန်၊ ချုံကင်း၊ မတ်စ်ဝါဒလမ်းညွှန်၊ မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံလေး၊ တောရိုင်းမြေ” စသည်တို့မှာ ထင်ရှားသည့် ဘာသာပြန်လက်ရာများဖြစ်သည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် “တော

ရိုင်းမြေ”ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်) ရရှိခဲ့သည်။ “ကြွေကြွေကာ နွမ်းလေပြီကွယ်၊ သမဂ္ဂ အလံတော်အောက်ဝယ်၊ နိဗ္ဗာန်ဘုံပျောက်ဆုံးခြင်း၊ အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့” စသည်တို့မှာ ထင်ရှားသောဝတ္ထုရှည်များဖြစ်သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် “အရေးကြီးပြီ-သွေးစည်းကြစို့”ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုရှည်)ရခဲ့သည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံတိုကျိုမြို့၌ ကျင်းပသည့် (၁၀) ကြိမ်မြောက် အာရှစာအုပ်ထုတ်ဝေရေးသင်တန်းသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအတွေ့အကြုံကို “စားလွတ်တိုင် ဆာမူရိုင်း၏ ကိုကာကိုလာယဉ်ကျေးမှု” တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ကလေးသူငယ်များအတွက် သုတရတနာ သိုက် စာအုပ်များရိုက်နှိပ်ရန် ဟောင်ကောင်မြို့သို့သွားရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းအတွေ့အကြုံကို “ဟောင်ကောင်နွေဦးညများ” တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် မောင်ဆုရှင်ခေါင်းဆောင်သည့် စာရေးဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့်အတူ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်သို့ ဝင်ခဲ့သည်။ မင်္ဂလာဒုံစစ်တက္ကသိုလ်တွင် ပဉ္စမပတ် ဗိုလ်သင်တန်း၌ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် တိုင်း (၁)တပ်ရင်း (၁၀၃)နှင့်အတူ အင်းစိန်ခရိုင်၊ သာယာဝတီခရိုင်တို့၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံ့ ဂုဏ်ရည် ဒုတိယအဆင့် ခိုးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်နှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနမှ စာတည်းများအဖြစ် ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစားယူခဲ့ပြီးနောက်

မြန်မာစာအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နေရပ် လိပ်စာမှာ အမှတ် ၄၈-၈၊ ဘူတာရုံလမ်း၊ အရှေ့နံ့သာကုန်း အင်းစိန်မြို့နယ် တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးကျော်အောင်ဖြစ်သည်။

ဆရာသည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန် (သုတ) အမျိုးသား စာပေဆုကို “အို-ဂျေရုဆလမ်” စာအုပ်ဖြင့် ထပ်ဆင့် ဆွတ်ခူးခဲ့ပြန် သည်။ စာပေဆောင်းပါးအတွက် ဆရာကျော်အောင် အိမ်သို့ အပြေးဆက်ခံခဲ့ပြန်သည်။ ဆရာကျော်အောင်နှင့်တွေ့တော့ အမျိုးသား စာပေဆုရစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြသည်။

“ဒီစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံက လောကသစ်စာပေက ဦးဝင်းတင် ကြောင့်ပါ။ သူထုတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အင်တာနေရှင်နယ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ဒီစာအုပ် က အခန်းဆက်ရေးနေတာ။ ငါးလလောက်ရေးပြီးတော့ အဲဒီမဂ္ဂဇင်းက မထုတ်ဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဦးဝင်းတင်က ဆရာရယ် ဒီအကြောင်း ကို ဆက်ရေးပေးပါ။ ကျွန်တော်စာအုပ်ထုတ်ချင်လို့၊ စိတ်ဝင်စား စရာကောင်းတဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန်သမိုင်းစာအုပ်ဖြစ်လို့ပါဆိုတာနဲ့ ဆက်ရေး ဖြစ်တာ။ ဒါတောင် ချက်ချင်းမရေးဖြစ်ဘူး။ ၁၅ ရက် တစ်ခါလောက် သူက စာမူလာလာယူတာနဲ့ ရေးဖြစ်သွားတာပါ။ ယခုဆုရ ဘာသာ ပြန်သုတစာအုပ်က Larry Collins နှင့် Dominique Lapierre တို့ရေး တဲ့ “အို-ဂျေရုဆလမ်” စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်အပြီး ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်အတွင်းက အရှေ့အလယ်ပိုင်း ပါလက်စ တိုင်းဒေသမှာ အစွဲနေနိုင်ငံထူထောင်ဖို့ ကြိုးပမ်းကြတဲ့ ခါးသီးပြင်း ထန်သော ပဋိပက္ခတွေကို ဖော်ကျူးထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာကျော်အောင်သည် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်းပြောပြသည်။ သူ့ဆုရသော “အို-ဂျေရုဆလမ်” နှစ်အုပ်တွဲစာအုပ်ကို ထုတ်ပြသည်။ ဦးတော့ စကားပြန်ဆက်ပြန်သည်။

“တိကျသေချာတဲ့ အချက်အလက်တွေ အဲဒီကိစ္စမှာပါဝင် ပတ်သက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀၀ ကျော်တို့ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းရေးသားထား လို့ ဖြစ်ရပ်မှန်သမိုင်းဇာတ်လမ်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်က နှစ်အုပ်အမျိုးသားစာပေဆုရရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ ၁၉၆၇ မှာ တောရိုင်း မြေ (ဘာသာပြန်)ဆုနဲ့ ၁၉၇၀ က အရေးကြီးပြီးသွေးစည်းကြစို့ (၁တ္ထုရှည်ဆု) စာအုပ်တွေပါပဲလေ။ ပခုက္ကူသားချင်းဖြစ်တဲ့ ဆရာ မြသန်းတင့်နဲ့ ဆရာယောနကဘိုးထောင်တို့နဲ့ တစ်နှစ်တည်း ရရှိခဲ့တဲ့အတွက် ရယ်၊ ကျွန်တော်က ၁၉၄၇ လောက်ကတည်းက စာရေးလာတာ အခုဆိုရင် ၄၉ နှစ်ရှိပြီ။ ဒီနှစ်ဆုရတဲ့သူတွေထဲမှာ စာရေးသက်များ တဲ့ စာရေးဆရာကြီးတွေနဲ့ အတူတူရခဲ့တာရယ်၊ သိပ်ကို ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ရပါတယ်” လို့ ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်ဆရာကျော်အောင်ကိုနှုတ်ဆက်၍ ဆရာအိမ်မှ ပြန်လာခဲ့သည်။ အင်းစိန် နံ့သာကုန်းပန်းခြံက လှလှပပလေးသစ်လွင် နေသည်။ နံ့သာကုန်းဈေးကလေးမှာ အစိမ်းအနီအပြာအဝါ လူရောင်စုံတွေနဲ့ ပျားပန်းခပ်မျှ လှုပ်ရှားသွားလာနေကြသည်။ ကျွန်တော့်ခြေလှမ်းများသည် ရွာမှအနောက်သို့ ဦးတည်နေသည်။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင်မူ ဆရာကျော်အောင်၏ အညာလွမ်းချင်း၊ ခုပ်ပုံစာသားတွေက လွမ်းတတဖြစ်နေရလေသည်။

ဆရာအောင်ကျော်သည် မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့်စာနယ်လင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူသည်။ သူမကွယ်လွန်မီအချိန်တွင် စာပေ

လုပ်ငန်းပေါင်းများစွာလုပ်ကိုင်သွားခဲ့သည်။ စာရေးသားကောင်း-
 သာ မဟုတ်၊ အဟောအပြောလည်းကောင်းလှသည်။ ကျော်အောင်
 နောက်ဆုံးနေ့များကို စာပေဟောပြောပွဲများနဲ့ နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။
 မြန်မာပြည်အရပ်ရပ် ရှမ်းပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း
 ဧရာဝတီတိုင်းမြို့နယ်များသို့ သွားရောက်ကွင်းဆင်းဟောပြော-
 သည်။ ၁၉၉၈-ခုနှစ်တွင် “နေဝင်ဘုရင်များ” ဘာသာပြန် (သုတ-
 အမျိုးသားစာပေဆုကို နောက်ဆုံးယူသွားခဲ့သည်။ သူ၏စာပေအစွမ်း
 သတ္တိထူးမှာ ပင်ကိုရေးနှင့် ဘာသာပြန်ကို နှစ်သက်သည်။ ၂၀၀၀-
 ပြည့်နှစ်တွင် ဆရာကျော်အောင် ကွယ်လွန်သော်လည်း သူ့စာများ
 ကို ဝန္တဝင်မှာ စံတင်ထားဆဲဖြစ်သည်။

မြသန်းတင်

ဆရာမြသန်းတင်သည် ကျွန်တော်တို့၏ ရပ်ဆွေရပ်မျိုး
 ဆရာသမားဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ပခုက္ကူသားဖြစ်သဖြင့် တွေ့တိုင်း
 တြုံတိုင်းဆုံးမ၏။ အသက်ငယ်ရွယ်သော ကျွန်တော့်အား စာပေ
 ဘက်တွင်သာ အာရုံစိုက်ရန် အမြဲပြောသည်။ တစ်ခါတစ်ရံစမ်းချောင်း
 နှာပုံလမ်းထဲက ဆရာအိမ်ရောက်သွားတတ်သည်။ ဆရာကား
 စာပေကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်ပီပီ ရုံးချိန်အတိုင်းလုပ်
 သည်။ စာပေနှင့်လက်ပြတ်သည်မရှိပေ။ ကျွန်တော်ဆရာအိမ်ရောက်
 ဘိုင်း လက်နှိပ်စက်တစ်လုံးနှင့် တချောက်ချောက်ရိုက်နှိပ်စာရေး
 ခနလှေရှိသည်။ ဆရာဧည့်ဝတ်ကျော့ပွန်သည်။ အလုပ်ခွင်မှလာ၍
 ၂၂၂။ ၄၁၄။ ဧည့်ဝတ်ပြုမြဲဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံမြို့ထဲတွေ့လျှင်
 ဆရာက “ရသစာပေ” ကို များများရေးသားရန် အမြဲပြောတတ်သည်။

ဆရာမြသန်းတင်သည် ဝမ်းစာပြည့်ဝသော စာပေသမား
 ဖြစ်သည်။ ဆရာပုံရိပ်သည် တည်မှန်မှန်နေတတ်သည်။ မိုးရိုးကျင့်
 မြင့်မြင့်ကြံ့သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာသည် စာပေနယ်တွင်
 သြဇာကြီးမားသည်။ အမျိုးသားစာပေဆုကို ယခုအခါ (၅)ကြိမ်အထိ
 ရယူဆွတ်ခူးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဆရာစာပေမှတ်တိုင်များကား အားထား
 စရာဖြစ်သည်။ အမျိုးသားစာပေဆုကို စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး (၁၉၇၂)

လေရှူးသုန်သုန် (၁၉၇၈)၊ ခန်းဆောင်နီအိပ်မက် (၁၉၈၈)၊ သု
မြို့တော် (၁၉၉၂)၊ အချစ်မိုးကောင်းကင် (၁၉၉၅)တို့ဖြစ်သည်။
ဆရာသည် အမှတ် ၁၅/၁၇ ဖျာပုံလမ်း၊ စမ်းချောင်းတွင်နေထိုင်
လျက်ရှိသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးမြသန်း ဖြစ်သည်။

ဆရာအကြောင်းရေးသားနိုင်ရန် သွားရောက်တွေ့ဆုံ
မေးမြန်းခဲ့ရသည်။ ဆရာက ဆုရစာအုပ်အကြောင်း အားပါးတေ
ပြောပြသည်။ ဆရာ၏ အချစ်မိုးကောင်းကင် (ဘာသာပြန်ဝတ္ထု)
သည် ခုခံအားကျဆင်းသည့်ကူးစက်ရောဂါ (အေအိုင်ဒီအက်စ်)
အကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြထားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ မြန်မာစာဖတ်
ပရိသတ်အထူးသဖြင့် လူငယ်လူရွယ်များအားလုံးကို ခြိမ်းခြောက်
နေသည့် အေအိုင်ဒီအက်စ် ကူးစက်ရောဂါအကြောင်း သိစေလို၍
သိသင့်သိထိုက်သည်ဟု ရည်ရွယ်ကာ ဘာသာပြန်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း
ပြောပြသည်။ ထပ်ဆင့်၍လည်း မိမိတို့နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံအကျိုးပြု
စာပေများပေါ်ထွက်ရေး၊ ခေတ်မီတိုးတက်နေသော ပြန်ကြားရေး
ခေတ်ကြီးတွင် ကမ္ဘာနှင့်ရင်ပေါင်းတန်းနိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်
ဖြစ်သည့်အတွက် ရသသုတစာပေနှစ်ရပ်လုံးကို ကိုယ်တိုင်ရေးသား
နိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ (သုတရသ)
စာပေများကိုလည်း ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားထုတ်ဝေနိုင်သော အား
ထုတ်ဖို့လိုကြောင်း ပြောကြားသွားပါသည်။

ဆရာမြသန်းတင့်ကို ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ (၂၉)ရက်
နေ့တွင် ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့ အဖမိန့်တော်ရေချှနေ ဦးပေါ်တင်၊
အမိဒေါ်လှိုင်တို့မှ မွေးဖွားသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ
ဘွဲ့ရရှိခဲ့သည်။ ကျောင်းသားဘဝတည်းက စာပေများကို ရေးသား

ခဲ့သည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းတွင် ပထမဆုံးရေးသားခဲ့ပြီးနောက်
ဒေသာ၊ သွေးသောက်၊ ရှုမဝ၊ မက်မပြေ၊ ဆန်းသစ်ဦး၊ မြဝတီ၊
နေ့တာရီ စသည့် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ဂျာနယ်ကျော်၊
သင်းယုန်၊ ပြည်တော်သစ်စသည့် ဂျာနယ်များတွင်လည်း ဆောင်းပါး၊
ဝတ္ထု ပြဇာတ်များစွာကို ရေးသားခဲ့သည်။ တိုးတက်ရေး သတင်းစာ၊
ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်၊ စာပေမဂ္ဂဇင်းစသည်တို့တွင် အယ်ဒီတာ
အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှထွက်ပြီးနောက် စာပေရေးသားခြင်း
၌ အသက်မွေးခဲ့သည်။ “အရွယ်မတိုင်မီ၊ ဘုံလယ်တစ်ခွင်၊ ဘဝ
ဘက္ကသိုလ်၊ စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လေရှူးသုန်သုန်၊ ရွှေပြည်တော်
မျှော်တိုင်းဝေး၊ ချစ်သော ယွန်းခင်ခင်” စသည့်ဘာသာပြန်စာပေ
များမှာ ထင်ရှားသည်။ “အမှောင်ရိပ်ဝယ်၊ လိုက်ခဲ့တော့မြန်နွာ၊
နွဲထဲကကြာ၊ မမ၊ ထားကျွန်မလင်၊ ကံကောင်း၊ ဓားတောင်ကိုကျော်
၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်” စသည့် ဝတ္ထုရှည်များမှာ ထင်ရှားလှ
သည်။ “နေထွက်သောည” ကလည်း ပြဇာတ်တွင် စံတင်ထားနိုင်
သည်။

ဆရာမြသန်းတင့်သည် ပင်ကိုရေးရသ၊ သုတနှစ်မျိုးကို
ပိုင်နင်းသည်။ ရသမြောက်၍ အထွေထွေဗဟုသုတမျှတအောင်
ပေးနိုင်စွမ်းရှိသော ကလောင်ဖြစ်သည်။ ခေတ်နှင့်အမီအညီလိုက်
နိုင်သော နုပျိုလန်းဆန်းသည့်ကလောင်ဖြစ်၏။ ဘာသာပြန်တွင်လည်း
ပိုင်နင်းကျွမ်းကျင်သဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆုကို ရသ-သုတနှစ်မျိုး
လုံးဖြင့် ဆုရရှိခဲ့သည်။ တခြားဘာသာမှ ဝေါဟာရပုလွယ်မှုတွင်
မြန်မာပီပီလှလှပပ နက်နက်နဲနဲ ဆန်းသစ်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေစိစစ်ရွေးချယ်ရေး ဘာသာပြန်အဖွဲ့ငယ်၏ သတ်မှတ်ချက်တွင် ဘာသာပြန် (ရသ) ဆုတွင် မြသန်းတင့် ဘာသာပြန်ဆိုသော “အချစ်မိုးကောင်းကင်” စာအုပ်မှာ မှတ်တမ်းဝတ္ထုပုံစံဖြစ်၍ အေအိုင်ဒီအက်စ် ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်ပေါ်ရပုံ၊ ခံစားရပုံနှင့် ကုထုံးကုနည်းရှာဖွေပုံအကြောင်း တို့ကို ပကတိဝေဒနာရှင်များ၏ ဘဝဖြင့်စာနာဖွယ်၊ ကြင်နာဖွယ်၊ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်တို့ကို မြန်မာဘာသာပြန်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤရောဂါနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆင်ခြင်ထောက်ထားနိုင်လောက်သောရသကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ မူရင်းစာအုပ်မှ Dominique Lapiere ၏ Beyond Love ဖြစ်ပါသည်”ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန်စာအုပ်ပေါင်း ၂၄၈ အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဘာသာပြန်အဖွဲ့ငယ်သည် သိုင်းဝတ္ထုများကို ပယ်၍ ကျန်စာအုပ်များကို စိစစ်ခဲ့ရာတွင် ဆန်ကာတင် အဖြစ် ဘာသာပြန် (ရသ) စာအုပ် (၄)အုပ်၊ ဘာသာပြန် (သုတ)စာအုပ် (၅)အုပ်ရရှိ၍ အစည်းအဝေးပေါင်း (၁၄) ကြိမ် ခေါ်ယူ၍ အဆင့်ဆင့် စိစစ်ခဲ့ပြီး ဘာသာပြန် (သုတ)နှင့် ဘာသာပြန် (ရသ)ခွဲကာ ဆုအိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။ “အချစ်မိုးကောင်းကင်” ကို ရေးသားသည့် ဆရာမြသန်းတင့်မှာ ဘာသာပြန် (ရသ) စာပေဆုကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာသည် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်လာသည့်တိုင် ကလောင်ရည် ကလောင်သွေး နုပျိုလန်းဆန်းတုန်းပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့်တွေ့ဆုံစဉ်က သေမင်းခေါ်သည့်တိုင်အောင် ကလောင်ကိုင်

သွားမည်ဟုဆိုပါသည်။ ဆရာ၏စာပေအပေါ်ထားရှိသည့် သတ္တိထူးကား ရှာမှရှားလှသည်။ ဆရာသည် စာပေအနုပညာရှင်ပီပီလူချစ်လူခင်များလှ၏။ အဟောအပြောလည်းကောင်းလှသည်။ စာပေဟောပြောပွဲများတွင် အများဆုံးပွဲတောင်းခံရသူတွင် ဆရာပါဝင်သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ဆရာကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဆရာမြသန်းတင့်စာပေရနံ့ထူးများကား အနုပညာနယ်ပယ်တွင် ဖူးပွင့်တဝေဝေ လန်းဆန်းသစ်လွင်နေဦးမည်-

ဆရာမြသန်းတင့်၏ကလောင်ခွဲများမှာ ၁။ မြသန်း ၂။ မောင်သစ်တည် ၃။ စောယွမ်း ၄။ ထက်အောင် ၅။ မေမေလှိုင် ၆။ မင်းနန္ဒာ ၇။ ရဲအောင်ဇေ ၈။ အုတ်လှငယ် ၉။ ဇေတိက တို့ဖြစ်သည်။

ဆရာရေးသားခဲ့သော စာအုပ်များမှာ ပင်ကိုရေးဝတ္ထု (၁၉)အုပ် ပြဇာတ်တစ်အုပ်၊ စာပေဝေဖန်ရေးနှစ်အုပ်၊ ခရီးသွားစာပေနှစ်အုပ်၊ ဘာသာပြန်သုတစာအုပ် ၂၂ အုပ်၊ ဘာသာပြန်ဝတ္ထု ၃၂ အုပ်နှင့် ကဗျာ ၁၄ အုပ် တို့ဖြစ်ပါသည်။

အတန်းမြင့်လာနိုင်မယ်ဆိုပြီး အားကစားသမားနဲ့ အားကစားဆေးပညာအကြား ပေါင်းကူးတံတားထိုးပေးတဲ့အနေနဲ့ ဒီဆုရစာအုပ်ကို ရေးဖြစ်ပါတယ်” ဟူ၍ ပြောပြပါသည်။

လက်တွေ့အသုံးချအားကစား ဆေးပညာစာအုပ်ကို ကော်သက်ခိုင် (ဆေးတက္ကသိုလ်)ရေးသားပြီး မောင်ဆုရှင် (ဦးမျိုးသန့်) က တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် အုပ်ရေ ၁၀၀၀ကို မြဝတီစာပေတိုက်က ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိပေးခဲ့သည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်ရောင်းဈေးတန်ဖိုးမှာ ၁၂၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်မျက်နှာဖုံးကို ဒီဇိုင်းပန်းချီ မောင်ညိုညီက ရေးဆွဲထားပါသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်စာမျက်နှာအဖွင့်တွင် “မြန်မာ့အားကစားကမ္ဘာကို လွှမ်းစေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုလက်တွေ့အသုံးချ အားကစားဆေးပညာ” ဟူ၍ ညွှန်းဆိုထားပါသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသန်းပေါင်းများစွာတို့သည် ငြိမ်ဝပ်စိတ်အားကစားသမားနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာသန်စွမ်းစေရန် ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင်ရေးလေ့ကျင့်ခန်းအမျိုးမျိုးကို လုပ်ဆောင်နေကြသည်။ အားကစားနှင့် ကာယပညာရပ်များသည် လူသားတစ်ဦးစီအတွက်ရော လူလူလူတန်းစားအလွှာမျိုးစုံပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက်ပါ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းမျိုးဖြစ်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်လှပါသည်။ အားကစားလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်သူများသည် အနည်းနှင့်အများဆိုသလို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ရှိကြသည်မှာ သဘာဝဖြစ်သည်။ ဤသို့ဒဏ်ရာရရှိမှုများမှ ကာကွယ်ရန် ပျောက်ကင်းရန် တိုက်ရိုက်နည်းနှင့်ရောသွယ်ဝိုက်သောနည်းနှင့်ပါ

လက်တွေ့အသုံးချ အားကစားဆေးပညာ

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာပေဆုကို “လက်တွေ့အသုံးချ အားကစားဆေးပညာ” စာအုပ်ဖြင့် သုတပဒေသာ (သိပ္ပံ)ဆု ရရှိခဲ့သည်။ ရေးသားသူကော်သက်ခိုင် (ဆေးတက္ကသိုလ်)က အားပေးတရ ဤသို့ဆိုလာပါသည်။ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နှင့် သူပြောစကားများကို မှတ်သားထား၏။

“အမျိုးသားစာပေဆုကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့လို့ အင်မတန်ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျေးဇူးရှင် မိဘနှစ်ပါးသက်ရှိထင်ရှားရှိနေချိန်မှာ ဒီဆုကို ရရှိခဲ့တဲ့အတွက် မိဘကျေးဇူးဆပ်ရာကျပြီလို့လည်း ယူဆမိပါတယ်။ စာတစ်အုပ်ရေးတဲ့အခါ စေတနာထည့်ထားလို့ စေတနာအကျိုးပေးတယ်လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကို ရေးရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က အားကစားဆေးပညာအဆင့်အတန်း မမြင့်ဘဲနဲ့ မြန်မာ့အားကစား အဆင့်အတန်းမမြင့်မားနိုင်ပါဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အားကစားအများစုဟာ အားကစားဆေးပညာရှင်တွေနဲ့ အမြဲတစေထိတွေ့နေကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဘယ်လိုနေမယ်၊ ထိုင်မယ်၊ စားမယ်၊ သောက်မယ်၊ စနစ်တကျဘယ်လိုလေ့ကျင့်မယ်၊ ဘယ်အချိန်မှာ ဆရာဝန်ဆီ သွားပြီး ဆေးကုသခံရမယ်ဆိုတာ သိထားရင် အားကစားအဆင့်

ငွေကြေး မြောက်မြားစွာ အကုန်ခံ၍ ပြုလုပ်နေကြသည်။ ထိုခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ မှု အခြေအနေများကို စိတ်ပါဝင်စားစွာ လေ့လာနေကြသည်တူ၍ ဒေါက်တာဖေသောင်းမြင့် (အားကစားဆေးပညာဌာန)က အမှာစကား ပညာပေးလမ်းညွှန်ထားပါသည်။

ကျော်သက်ခိုင် (ဆေးတက္ကသိုလ်)၏စာအုပ်တွင် အခန်း (၁၅)ခန်းခွဲခြားထားပြီးလျှင် အကြောင်းအရာအလိုက်စေတနာ သဒ္ဒါထက်ထက်သန်သန် ရေးသားထားပါသည်။ အခန်း(၁)တွင် အားကစားဆေးပညာ၏ အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍကို တင်ပြထားသည်။ အခန်း (၂)တွင် အားကစားစိတ်ဓာတ်ကို ဖွင့်ဆိုရှင်းပြစကား အလှ တန်ဆာဆင်ထား၏။ အခန်း (၃)တွင် အားကစားနှင့် အဖွဲ့သမီး တို့အကြောင်းကို လေ့လာတင်ပြထားသည်။ အခန်း (၄)တွင် အားကစား နှင့် တားမြစ်ဆေးဝါးများစွမ်းအင်ကို ရှင်းပြထားသည်။ အခန်း (၅)တွင် အားကစားနှင့်အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ အကြောင်းကို ပြောပြထားသည်။ အခန်း (၆)တွင် အားကစားနှင့် ဇီဝကမ္မပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်စဉ်သဘောကို စစ်ကြောင်း၏။ အခန်း (၇)တွင် အားကစားသမားတို့ ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အလေ့အကျင့်များ ကို ရေးထားသည်။ အခန်း (၈)တွင် အားကစားနှင့် သန့်ရှင်းမှု အကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ အခန်း (၉)တွင် အားကစားသမားနှင့် အာဟာရလိုအပ်ချက်ကို သုတေသနလုပ်ထား၏။ အခန်း (၁၀) တွင် အားကစားသမားနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို စိကာစဉ်ကာ ရေးထားသည်။ အခန်း (၁၁)တွင် အားကစားနှင့် အသက်အရွယ် အကြောင်းကို ရှင်းပြ၏။ အခန်း (၁၂) တွင် အားကစားနှင့် မသန်စွမ်းသူများအကြောင်းကို ဖော်ညွှန်းထားသည်။ အခန်း (၁၃) တွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာကာကွယ် ခြင်းကို ပုံဖော်ကျူးထားသည်။ အခန်း

(၁၄)တွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ပြုစုကုသခြင်းကို ခေတ်မီဆန်းသစ်ထားပြန်သည်။ အခန်း (၁၅) တွင် အားကစားဆိုင်ရာ ရူပဗေဒဆေးကုထုံးများကို ရှာရှာဖွေဖွေ ရေးသားထားသည်။ စာအုပ်နိဂုံးတွင် ရည်ညွှန်းကိုးကားသော ကျမ်းစာအုပ်စာတမ်းများကို ပြသထား၏။ မြန်မာစာအုပ် (၇)အုပ် နှင့် အင်္ဂလိပ်စာပေစာအုပ် (၁၁)အုပ် စုစုပေါင်း (၁၈)အုပ်ကို အညွှန်း စာမျက်နှာ နှစ်လရက်တို့ဖြင့် ခွဲခွဲခြားခြားဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာကျော်သက်ခိုင် (ဆေးတက္ကသိုလ်)၏ စာအုပ်ကို အမျိုးသားစာပေဆုသုတပဒေသာ (သိပ္ပံ)အဖွဲ့ငယ်က ဤသို့ မှတ်ချက်ပေးခဲ့ပါသည်။ “သုတပဒေသာ သိပ္ပံဘာသာရပ်တွင် ကျော်သက်ခိုင် (ဆေးတက္ကသိုလ်)၏ လက်တွေ့အသုံးချ အားကစားဆေးပညာစာအုပ်မှာ ကျန်းမာရေးသိပ္ပံပညာနှင့် စပ်လျဉ်းသော စာအုပ်များတွင် ယခင်ကစာအုပ်အဖြစ် ပေါ်ထွက်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိသော မရှိသောအကြောင်းအရာကို ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပြီး ပြည့်စုံအောင်လည်း စုဆောင်းဖော်ပြနိုင်သဖြင့် အားကစားဆိုင်ရာ သီးခြားဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်အောင် ဖြည့်တင်းပြုစုနိုင်ခြင်းနှင့် သဘောပေါက်အောင် ရေးသားနိုင်ခြင်းကို တွေ့ရှိရသောကြောင့် ဆုပေးရန် ထောက်ခံပါသည်” ဟူ၍ တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အားကစား ဆေးပညာအဆင့်မြင့်မှ မြန်မာ့အားကစားအဆင့်မြင့်မားပါမည်။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံသည် “မြန်မာ့အားကစားကမ္ဘာကိုလွှမ်းမော်မည်” ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဆရာကျော်သက်ခိုင်(ဆေးတက္ကသိုလ်) ၏ စာအုပ်မှာ အုတ်တစ်ချပ်သဲတစ်ပွင့်ကဲ့သို့ အထောက်အကူပြုပေးလိမ့်မည်။

ဆရာကျော်သက်ခိုင်(ဆေးတက္ကသိုလ်)ကို ၁၉၅၅-ခုနှစ် အဖဦးလူကလေး(အငြိမ်းစား)အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးနှင့် အမိဒေါ်ကြင်လှိုင် (အငြိမ်းစား)အလယ်တန်းပြဆရာမကြီးတို့မွေးဖွားခဲ့သည်။ ချက်မြုပ်ဇာတိမှာ ပဲခူးတိုင်းရွှေတောင်မြို့ဖြစ်သည်။ ရွှေတောင်မြို့ကြာနီကန်ရပ်ကွက်၊ မူလတန်းကျောင်းနှင့် အထက်တန်းတို့တွင် အခြေခံပညာများသင်ယူခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းလမ်းတော်မြို့နယ် အမှတ်(၁)အထက်တန်းကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ် အမှတ်(၅)အထက်တန်းကျောင်းမှ အခြေခံပညာအထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်ဆေးတက္ကသိုလ်(၁)တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ဆေးတက္ကသိုလ်(၁)မှပင် ဆေးပညာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ပြင်ပစာပေများကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ကျောင်းနံရံကပ်စာစောင်များနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များတွင် အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝမှစတင်၍ ကဗျာများစပ်ဆိုရေးသားခြင်းဖြင့် ကလောင်သွေးခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသားဘဝ၌ ရွှေတောင်မြို့နယ်စာဆိုတော်နေ့အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဆောင်းပါး "ဒုတိယ" ဆုရရှိခဲ့သည်။ ဒဿမတန်းကျောင်းသားဘဝ၌ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်း၏ နှစ်ပတ်လည်နေ့ စာပေပြိုင်ပွဲတွင်ကဗျာ "ပထမ" ဆုရရှိခဲ့သည်။ ဆေးကျောင်းသားဘဝ၌ နံရံကပ်စာစောင်များ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုအပုဒ်ရေးများစွာတို့ကို ကလောင်အမည်ခွဲများဖြင့် ရေးသားခဲ့သည်။ ဆေးတက္ကသိုလ်(၁) နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းသုံးစောင်တို့၌ တာဝန်ခံစာတည်း၊ အထွေထွေအတွင်းရေး

မှူးစသည့်တာဝန်များဖြင့် ဆေးတက္ကသိုလ်(၁)နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း ၃-စောင်ကို ထုတ်ဝေပေးခဲ့သည်။

ယင်းမဂ္ဂဇင်းတို့အပြင် ပြင်ပစာနယ်ဇင်းများဖြစ်ကြသော သုတပဒေသာစာစောင်၊ သင့်ဘဝ၊ တိုင်းရင်းမေ၊ ယုဝတီ၊ စန္ဒာ၊ သုတစွယ်စုံ၊ သိပ္ပံ၊ သပြေအစရှိသည်တို့၌လည်း ကျန်းမာရေးပညာပေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ စတင်ရေးသားလာခဲ့ပြီး စာပေလောကတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်လာခဲ့သည်။ အာရောဂုံ ကျန်းမာရေးမဂ္ဂဇင်း၏ပင်တိုင်စာရေးဆရာ ဆရာဝန်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ မသေဆေး (စာပေဗိမာန်ထုတ်)၊ ဆေးသိပ္ပံသုတ (ခိုင်မြတ်စာပေထုတ်)၊ သေရေးရှင်ရေး (သပြေတေးစာပေထုတ်)၊ လူသိရှင်ကြား(ဆောင်းသင်စာပေထုတ်)၊ သားဆက်ခြားခြင်း (စာပေဗိမာန်ထုတ်)၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ရောဂါ (ဂုဏ်ထူးစာပေထုတ်)၊ ဝက်ခြံအကြောင်း သိကောင်းစရာ (ဂုဏ်ထူးစာပေထုတ်)၊ အမျိုးသမီး ကျန်းမာရေးလက်စွဲ(တင်ရွှေစာပေထုတ်)၊ လက်တွေ့အသုံးချ အားကစား ဆေးပညာ (မြဝတီစာပေထုတ်) အစရှိသော ကျန်းမာရေးပညာပေးစာအုပ်များနှင့် ဆေးသိပ္ပံနီးနွယ်ဘာသာပြန် စာအုပ်များကို လုံးချင်းစာအုပ်များအဖြစ် ရေးသားပြုစုထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်တွင်လည်း ပြည်သူ့အကျိုးပြု ကျန်းမာရေး ပညာပေး သုတဆောင်းပါးများစွာကို စဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားပြုစု နေဆဲဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် စာပေတာဝန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်များအသင်း အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ကျန်းမာရေးပညာပေးတာဝန်များကို လုံ့လစိုက်ထုတ်

လုပ်ကိုင်နေသည့်အပြင် တတိယအကြိမ်အဆို၊ အက၊ အတီး(ဗဟို) ပြိုင်ပွဲကြီး၌ ဧရာဝတီတိုင်းကိုယ်စားပြုအရေး(စာသား) အကဲဖြတ် ခိုင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း အကဲဖြတ်ခိုင်များ၏ အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အရေး အကဲဖြတ်ခိုင်များ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မြို့နယ်နှင့်ခရိုင် အဆင့်အားကစားပြိုင်ပွဲများစွာတို့တွင် ကွင်းလယ်ဆေးမှူးအဖြစ် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မအူပင် ခရိုင်ဆရာဝန်များအသင်း၏ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်များကို လက်ရှိ ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပြီး ကိုယ်ပိုင်ဆေးကုခန်း ဆရာဝန်အဖြစ် အသက်မွေးကျောင်းလျက်ရှိရာ ဇနီးဖြစ်သူဒေါက်တာဆွေဆွေလင်း သားဖြစ်သူမောင်သန်ပြည့်ထွန်းတို့အတူ ဧရာဝတီတိုင်းမအူပင်မြို့ နယ်တွင် ခေတ္တနေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဒေါက်တာ အောင်နိုင်ဖြစ်သည်။ ဆရာကျော်သက်ခိုင်(ဆေးတက္ကသိုလ်)သည် နားကြပ်ကိုင်ဆောင်၊ ကလောင်ကို ကိုင်စွဲသော ဆရာဝန်အနုပညာ စာပေပညာရှင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတော့သတည်း။ ။

မြန်မာ့ဆင်ဘုရင် အောင်စိုး

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာပေဆုရ ဆရာအောင်စိုးကို ခက်ခက်ခဲခဲ တွေ့ဆုံရပြန်သည်။ ဆရာအောင်စိုးသည် မွေးမြူရေး နှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန ဇီးကုန်းမြို့နယ် ဦးစီးမှူးတာဝန် ထမ်းလျက် ရှိချိန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ဆင်စာအုပ်ဖြင့် စာပဒေသာ အမျိုးသား စာပေဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိသူဖြစ်သည်။ ဆရာအောင်စိုးနှင့် တွေ့ဆုံချိန် တွင် ဆရာက “မြန်မာ့ဆင်အကြောင်းကို မြန်မာတို့၏ ဆင်ကြန် ဆိုင် ရာဂဇယျတ္တရ ကျမ်းဂန်များနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ ကမ္ဘာ့ ဆင်အကြောင်းထက် ပေါင်းစပ် ရေးခဲ့ကြောင်း၊ ရွှေနန်းသုံးဆင်အဖြစ် မြန်မာဘုရင်တို့၏ တိုက်ပွဲဝင် ဆင်များအကြောင်း၊ စာပေနယ်မှ ဆင်တော်မော်ကွန်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အနွဲ့များကို တင်ပြထားကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဆင်ဆေးကုအတတ်ပညာ သမိုင်းတွင် မြန်မာ့ဆင်ဆေးကု အခန်းကဏ္ဍထွန်းတောက်ခဲ့သည်ကို ရေးဖွဲ့ထားကြောင်း၊ မိမိ အနေနှင့် မြန်မာ့မြင်း၊ မြန်မာ့ကျွဲ၊ မြန်မာ့နွား၊ မြန်မာ့ဆင်တို့ အကြောင်းကို စာပေဆုရအောင် ရေးဖွဲ့နိုင်သည်မှာ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးဇူးမကင်းကြောင်း၊ မျိုးချစ်စိတ် စာပေ ပြိုင်ပွဲမှာ ဗိုလ်ဥက္ကမအကြောင်း ကျမ်းစာမူဆုကို ရရှိဖူးကြောင်း၊ လူငယ်စာပေတွင် မွေးနံသာဝတ္ထုတိုဆုကိုလည်း ရရှိခဲ့ကြောင်း” ပြောပြပါသည်။

ဆရာအောင်စိုး၏ မြန်မာ့ဆင်စာအုပ်ကို စာပေဗိမာန် ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်မှ ထုတ်ဝေသည်။ မြန်မာ့ဆင်စာအုပ်ကို အခန်း (၁၃) ခန်းခွဲ၍ အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုး တင်ပြထားသည်။ စာမျက်နှာ ၂၃၇ မျက်နှာရှိပါသည်။ စာအုပ်အဖွင့်တွင် ဆင်နိဒါန်းကို အစပိုင်းရေးသားထား၏။ ကမ္ဘာပေါ်ဦးစ ဆင်အယူအဆ၊ ဆင်တို့၏ မူလအစ သိပ္ပံနည်းကျ အယူအဆ၊ မြန်မာစာပေကျမ်းဂန်အဆို အဓိနိလာ ဆင်မျိုးပရိယာယ်များ၊ ဆင်တို့၏ ကြန်အင်သျှတ္တရ လက္ခဏာ၊ ရွှေနန်းသုံးဆင်၊ မြန်မာ့ဆင်၊ ဆင်မုန်ယိုခြင်း၊ မိတ်လိုက်ခြင်း၊ မွေးဖွားခြင်း၊ မေထုန်မဲ့သားစပ်ခြင်း၊ ဝေးပြေးသွားကျိုးကို မုန်းလိုလား၊ မြန်မာ့ဆင်နှင့် မြန်မာ့စာပေအနုပညာယဉ်ကျေးမှု၊ ဆင်ရောဂါများအကြောင်း၊ ဆင်ဆေးကုအတတ်ပညာသမိုင်း၊ မကျန်းမာသောဆင်ကို ပြုစုခြင်း၊ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ ဆင်အပူချိန်ယူနည်း၊ သွေးမှန်ယူနည်း၊ ဝမ်းချွန်နည်း၊ သေးဝါးများတိုက်ကျွေးနည်း၊ အားနည်းပိန်ချွန်ခြင်းအကြောင်းရင်းများ၊ အဖျားရောဂါ၊ ဒေါင့်သန်းရောဂါ၊ ဆင်လည်ကျိတ်ရောဂါ၊ နူးသွပ်ခြင်းရောဂါ၊ သွပ်ရောဂါ၊ အရိုးကျိုးခြင်း၊ အကြောတင် အကြောမျက်ရောဂါ၊ ဖက်ခွက်နာ၊ နှင်းခူနာ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာအနာများကို ကုသပေးခြင်း၊ မျက်စိရောဂါများ၊ အစာအိမ်နှင့်အူလမ်းကြောင်းရောဂါ၊ လေချုပ်ရောဂါ၊ ဝမ်းချုပ်ခြင်း၊ ဝမ်းသွားခြင်း၊ အစာမကြေခြင်း၊ သန်ကောင်ရောဂါများ၊ မြန်မာ့ဆေးပညာ ဆင်ရောဂါကုထုံးများ၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်ဆေးအမည်စာရင်း၊ ခံတွင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်ဆေးများ၊ အားဆေး၊ အပူနှင့်ပတ်သက်သည့်ဆေးများ၊ ဝမ်းနှင့်ပတ်သက်သောဆေးများ၊ ဆီးရောဂါနှင့်

ပတ်သက်သည့်ဆေးများ၊ သွပ်ရောဂါကို ကုသသည့်ဆေးများ၊ ဆင်မီးတွင်းဆေးများ၊ မျက်စိနှင့်ပတ်သက်သောဆေးများ၊ မုန်ယိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်သောဆေး၊ အနာများအား ဆေးကုသခြင်း၊ သန်ချဆေးများ၊ ဆင်တို့၏ဘဝ ယနေ့နှင့်မနက်ဖြန်၊ နီဂုံး၊ ကျမ်းကိုး စာရင်းကို အသေအချာ ရေးသားပြုစုထားသည်။ မြန်မာ့ဆင်ကို ရေးသားရာတွင် မြန်မာစာပေကျမ်း ၈၃ ကျမ်းပါရှိ၍ အင်္ဂလိပ်စာပေကျမ်း ၁၄ အုပ် ပါဝင်ထားသည်။

ဆရာအောင်စိုးကို အဘ ဦးထွန်း၊ အမိ ဒေါ်ခင်နုတို့မှ မြေထဲမြို့နယ် ဇေယျာရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ ဇေယျာရွာမူလတန်းကျောင်း၊ ညောင်ပင်ဆိပ်ရွာ အထက၊ ပြည်မြို့ အမှတ် (၁) အထက၊ အမှတ် (၂) အထကတို့နှင့် အင်းစိန်မြို့တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသိပ္ပံတို့တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် အချစ်တော်စာတော်၌ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ စာနယ်ဇင်းများတွင် စာပေများ ရေးသားလျက်ရှိပြီး စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင် အမှတ် ၁၂၃၆ ဖြစ်သည်။ စာပေဗိမာန်ဆု၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေးစာပေဆု၊ အမျိုးသားစာပေဆုများကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဆင်ပေါင်ဝဲမြို့၊ ဆိပ်ဖြူမြို့၊ ပွင့်ဖြူမြို့တို့တွင် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ယခုအခါ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ ဇီးကုန်းမြို့တွင် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာပေဆု စာပဒေသာအဖွဲ့ဝင်၏ မှတ်ချက်တွင် “၁၉၉၅ ခုနှစ်အတွက် စာပဒေသာဘာသာရပ်အတွက် ရရှိသောစာအုပ်ပေါင်း ၂၃ အုပ်ကို စာစည်းအဝေးပေါင်း (၉) ကြိမ်ခေါ်ယူလျက် ဖတ်ရှုစိစစ်ခဲ့ရာ အောင်စိုး (တိရစ္ဆာန်ဆေးကု

ဆရာဝန်) ၏ မြန်မာ့ဆင်စာအုပ်သည် မြန်မာတို့၏ ထီးနန်းဥကင်
 သုံးဆင်မှအစ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာတို့နှင့် ရောစပ်ပေါင်းယှက်လျက်
 ရှိသော ဆင်သတ္တဝါအကြောင်းကို စာပေရှုထောင့်မှလည်းကောင်း၊
 သိပ္ပံရှုထောင့်မှလည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
 ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရေးသားထားသည့်အပြင်
 စာရေးသူ၏ မိမိကျွမ်းကျင်ရာ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုပညာပိုင်း၌
 နိုးရာဆေး၊ အနောက်တိုင်းဆေးတို့ဖြင့် ဆင်ရောဂါအမျိုးမျိုး ကုထုံး
 ကုနည်းများကို ဖော်ပြထားသဖြင့် ဆုအတွက်ထောက်ခံပါသည်။
 ဤစာအုပ်သည် စာမူအဖြစ်ဖြင့် ၁၉၉၂ ခုနှစ်က စာပေဗိမာန်စာမူဆု
 ပထမဆုရရှိသော စာမူလည်းဖြစ်သည်” ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆရာအောင်စိုးသည် ယခုအခါ စာပေပြိုင်ပွဲများကို
 အမြဲတမ်း မနားတမ်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နေသူဖြစ်သည်။ သူ၏ စာပေ
 ဇွဲမာန်သတ္တိကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံးစာပေဆုကို ဆွတ်ခူး
 ရရှိခဲ့လေသည်။ ဆရာအောင်စိုးသည် ပျော်ပျော်နေတတ်သူဖြစ်
 သည်။ စာဖတ်အားကောင်းသည်။ စာစုဆောင်းမှုလည်းရှိသည်။
 ကျွန်တော်နှင့်သူ စာပေဗိမာန်ပြိုင်ပွဲ ဝင်နွဲ့ခဲ့သည်မှာ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု
 စွန်းခဲ့သည်။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ရောက်မှသာ စာပေဆုကလေး
 တွေ လှိုင်လှိုင်ရလာသည်။ ကြိုးစားမှုအားကား အကျိုးပေးစမြဲပင်။

ဆရာအောင်စိုးသည် လိုင်းစုံအောင်ရေးမည့်သူဖြစ်သည်။
 ယခု ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်ရေးသားနိုင်ရန် စုတုပြုလုပ်နေသည်။ နှစ်စဉ်
 နှစ်တိုင်း စာဆိုတော်နေ့ရာသီသဘင်ဝယ် စာပေဝတ်ရည်ပန်းတွေ
 အောင်ပန်းဆုချွေနိုင်အောင် အမြဲကြိုးစားမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။
 သူ့ပြောစကားအတိုင်း နှစ်စဉ်နှစ်ဆက် စာပေအောင်ပန်းများ

ပွင့်လန်းမွှေးကြိုင်ပါစေဟု ဆုမွန်ကောင်းတောင်းပို့သလိုက်ရပါတော့
 သည်။ ။

ကဗျာရွှေစောင်းသံ

မေတ္တာဝယ်၊ သစ္စာလောင်းတော့
မေတ္တာရွှေစောင်း၊ သွဲ့သွဲ့ပျောင်းရော။

သစ္စာဝယ်၊ မေတ္တာပေါင်းတော့
သစ္စာရွှေစောင်း၊ နွဲ့နွဲ့နှောင်းပေါ့။

ဆင့်လောင်ငယ်ပန်၊ တေးမြတ်မှန်
ကမ္ဘာယံသာဟန်နဲ့လို့၊ ဆွတ်ယုံတယ်လေး။

ချစ်သဒ္ဓါဝေကြောင်းငယ်မျှော်တွေး
အော် . . . မေတ္တာရွှေစောင်းငယ်နော် . . . အဝေး။ ။

“ကဗျာရွှေစောင်းသံကဗျာများ”

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာပေဆု ကဗျာပေါင်းချုပ်ဆုကို ရွှေပင့်ကူစာပေမှထုတ်ဝေသော တက္ကသိုလ်မြတ်သူ၏ ရွှေစောင်းသံ ကဗျာများက ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါသည်။ ရွှေစောင်းသံကဗျာစာအုပ် မျက်နှာဖုံးကို ပန်းချီကျော်သောင်းက (လေး) ရောင်ခြယ် ပုံဖော်ထား ပါသည်။ အစိမ်းရောင်ကတ္တီပါကားလိပ်ရှေ့တွင် ပန်းမွှေ ရာပေါ်ဝယ်

မြန်မာ့ရိုးရာစောင်းကို လှလှပပ တွေ့မြင်ရပါသည်။ ကဗျာချစ်သူ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် တက္ကသိုလ်မြတ်သူကို ဦးအောင်နိုင် (ဝိဇ္ဇာ ဂုဏ်ထူး) က မိတ်ဆက်ပေးထားပါသည်။ ရွှေစောင်းသံကဗျာပေါင်း ချုပ်စာအုပ်တွင် ကဗျာပုဒ်ရေ (၇၅) ပုဒ်ပါရှိပါသည်။ ကဗျာများကို အမျိုးတူရာ၊ အကြောင်းအရာတူရာ၊ ကဗျာဖွဲ့စည်းပုံသဏ္ဍာန် အမျိုး အစားအလိုက် ကဗျာစုအခန်း (၁၀) ခု ခွဲခြားထားပါသည်။ ကဗျာစု (၁) တွင် ကဗျာ (၉) ပုဒ်နှင့်ဖွင့်၍ မေတ္တာရွှေစောင်း၊ ဘိုင်တိုမယ်၊ ရေကြည်ကန်၊ တိမ်ပုန်းမုန်းရိပ်၊ အလှကလေးများသို့၊ မစ္ဆရိယ၊ အအိပ်နည်းတဲ့ငှက်ကလေး၊ ကန်နှင့်ကြာနှင့်လှေငယ်နှင့်၊ မေတ္တာမိုး ဖြိုင်ဖြိုင်ကဗျာများ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကဗျာစု (၂) တွင် ကဗျာ (၇) ပုဒ်နှင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး ပန်ပြိုင်ရာသီ၊ အတုလရာသီ၊ နှစ်ကူး၊ ဥတုပဋိသန္ဓေ၊ သင်္ကြန်ဆုမြတ်၊ ခြွေခွာမှောင် ရွှေပါရောင်၊ နှစ်သစ် နှင့် အားသစ်တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကဗျာစု (၃) တွင် ကဗျာ (၉) ပုဒ်နှင့် သီကုံးထားပြီး စောင်းအိုရှင်၊ ကချေသည်၊ ဂီတနှင့်စာပေ၊ အိုဘယ့်ပေဖူးလွှာ၊ ကဗျာဆရာ၏စေတနာ၊ အနုပညာဖန်တီးခြင်း၊ သူနှင့်ငါ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေ ပုဂံမြေ၊ ရှောက် ခါးသားတဲ့ဟေ့ တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။

ကဗျာစု (၄) တွင် ကဗျာ (၁၀) ပုဒ်နှင့် ပါဝင်စုစည်းပေးထား ပါသည်။ လှပသောဝေဒနာကဗျာများဖြစ်သည့် မကြွေပါနဲ့၊ မငိုပါနဲ့၊ ကြွေပြီ၊ မဆုံးနိုင်သောခရီး၊ မနားပါနဲ့၊ ဆောင်းဆိုးမကလေး ပျံတံတံ၊ စိတ်အားမာန်တင်း၊ လောကဓံတစ်ခြမ်းပဲ့၊ လောကဓံစုံလုံးကန်း၊ သူ့ပုံ - ကိုယ့်အရိပ်တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကဗျာစု (၅) တွင် ကဗျာ ပုဒ်ရေ (၆) ပုဒ်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။ ခေတ်အရေး

ခေတ်စနစ် အတွေးကဗျာဖူးငုံပွင့်၊ ရန်ကုန်မြို့နေသားထံသို့
 မှောင်ရာမှလင်းခဲ့ပြီ၊ အမျိုးသားနေ့မှ စနစ်သစ်ပညာရေးသို့
 တက္ကသိုလ်တို့အမေ၊ မာန်ဝင့်ချိန်တို့ ပါဝင်သည်။ ကဗျာစု (၆) တွင်
 ကဗျာပုဒ်ရေ (၆) ပုဒ်ဖြင့် စီစဉ်ထည့်သွင်းထား၏။ ချစ်စရာ
 ပျော်စရာ ကဗျာများဖြစ်သည့် ကွမ်းလုံကူးတို့ဆိပ်၊ ချစ်ကြည်ရေးမြစ်
 သန်းခေါင်ယံတေး၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ဦးပိုင်း မိုင်းမောစွေတန်း၊ ပလောင်
 တို့ပျော်စရာ၊ ကရင်နှစ်ကူးသစ်ဦးလန်းရွှင်တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။

ကဗျာစု (၇) တွင် ကဗျာပုဒ်ရေ (၆) ပုဒ်နှင့် လှပစွာဖွဲ့နွဲ့
 ထားပါသည်။ ဘဝလှုပ်ရှားမှု အားမာန်ကဗျာဖြစ်သည့် နွေကြောက်
 သူများသို့၊ ခြေလျင်တောင်တက်ရွာ ရေရရှိရေး၊ လာမယှဉ်နဲ့၊ ဘာသံ
 တွေလဲ ဘာပွဲလဲ၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထကဗျာများ ပါဝင်ပါသည်။ ကဗျာစု
 (၈) တွင် ကဗျာပုဒ်ရေ (၁၀) ပုဒ်ဖြင့် အလှဆင်ထားသည်။ ဘဝ
 အလင်္ကာများဖြစ်သည့် ထန်းသမားတို့ မွဲတေတေ၊ ဝယ်၍မ
 ရောင်း၍မရ မေဒေးဆိုလျှင်၊ ကိုလိုနီခေတ်တုန်းက၊ အားမနာတမ်း
 မေးကြစမ်းပါ၊ ရှင်ကြီးနယ်ရှင်၊ ရက်ရောခြင်း၊ စိတ်၊ သစ္စာအရောင်
 စီးလာခွေရစ် ဘာမြစ်ပါလိမ့် ကဗျာများ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကဗျာစု
 (၉) တွင် ကဗျာ (၄) ပုဒ်ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာခရီးသွားရှုခင်းကို
 ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးထား၏။ ယင်းကဗျာများမှာ သဲကန္တာရမှ မြို့တော်သစ်
 တာရှ်ကင့်နှင့် ဝါကောက်သမ၊ ကူမင်းသို့ တတိယအခေါက်
 ဆက်နေသော ဥယျာဉ်ကြီးနှစ်ခု တို့ပါဝင်သည်။ ကဗျာစု (၁၀)
 တွင် ကဗျာ (၈) ပုဒ်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။ နှုတ်ဆက်လင်္ကာ
 တမ်းချင်း ကဗျာများဖြစ်သည့် တိုက်ပွဲအပြန်၊ စစ်ထွက်ယောက်ျား
 တိုးကာတိုက်လော့၊ စစ်မြေသို့၊ မချမ်းနိုင်ရှာသူ၊ နှောင်းညမှမြစ်ဖျား

ညီညွတ်သောမြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း
 လိုက်ကြ ဟူသောကဗျာများ ပါဝင်ပါသည်။

အမျိုးသားစာပေဆု ကဗျာအဖွဲ့ငယ်၏မှတ်ချက်တွင်
 "ကဗျာအဖွဲ့ငယ်သည် ဤနှစ်အတွင်း ထွက်ရှိသောကဗျာအုပ်ပေါင်း
 (၁၉) အုပ်ကိုဖတ်ရှု၍ အစည်းအဝေး (၇) ကြိမ် ကျင်းပညှိနှိုင်း
 စိစစ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုနှစ် စိစစ်သည့်ကဗျာများတွင် ဝါရင့်ဆရာများ၏
 ကဗျာများပါဝင်သလို တက်သစ်စကဗျာဆရာများ၏ ကဗျာများ
 လည်း ပါဝင်ကြသည်။ ယင်းကဗျာစာအုပ်များအနက်မှ တက္ကသိုလ်
 မြတ်သူ၏ ရွှေစောင်းသံကဗျာများသည် မေတ္တာဖွဲ့ကဗျာ၊ စစ်ကဗျာ၊
 ရာသီဖွဲ့ကဗျာ၊ ခေတ်ကြေးမုံကဗျာ၊ ခရီးသွားကဗျာ၊ ဒဿနကဗျာ၊
 ဘဝသရုပ်ဖော်ကဗျာ စသည်များပါဝင်၍ အကြောင်းအရာ စုံလင်
 ကျယ်ပြန့်ခြင်း၊ အရေးအဖွဲ့ပိုင်းတွင် စကားလုံးရွေးချယ်မှု၊ အသံ
 ဖွဲ့စည်းမှု ထူးခြားကောင်းမွန်ပြီး အလင်္ကာများထိမိသဖြင့် ကဗျာ
 ရသပေါ်လွင်ခြင်း၊ အတွေးအမြင်ပိုင်း၌လည်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ
 ဆန်းသစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အမျိုးသားစာပေဆုခံရဖွင့်ရန် ထိုက်တန်ပါ
 သည်" ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

အမျိုးသားစာပေဆု ကဗျာပေါင်းချုပ် ရွှေစောင်းသံကဗျာ
 များကို ရေးသားသူ တက္ကသိုလ်မြတ်သူကို မြင်းခြံမြို့၌ အဖ
 ဦးကံညွန့်၊ အမိ ဒေါ်မြဇင်တို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင်
 မြင်းခြံအစိုးရအထက်တန်းကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း
 အောင်မြင်ကာ မန္တလေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။
 ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် မိတ္ထီလာခရိုင်၊ မလှိုင်မြို့နယ်၊ ပန်းအိုင်ရွာ
 အလယ်တန်းကျောင်း၌ အလယ်တန်းပြဆရာအဖြစ် ထမ်းရွက်ခဲ့ပြီး

၁၉၅၇ ခုနှစ်မှစပြီး သတင်းစာလောကသို့ ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာ (၂၁၁၅) ဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

ပြည်တော်စိုး၊ အိုးဝေ၊ ခေတ်သစ္စာ၊ အမျိုးသား ဗိုလ်တထောင်၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်၊ မြန်မာ့အလင်း၊ ကြေးမုံ ဟံသာဝတီသတင်းစာများတွင် သတင်းထောက်၊ အယ်ဒီတာ ဒုတိယအယ်ဒီတာချုပ်၊ အယ်ဒီတာချုပ်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစပြီး ကဗျာများရေးဖွဲ့ကာ စာပေလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ကဗျာပုဒ်ရေ ၃၀၀ ကျော် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ စာပေ ဆောင်းပါး၊ သတင်းဆောင်းပါး ပုဒ်ရေ ၁၇၀၀ ကျော် ရေးသားခဲ့ သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်မှစပြီး လုံးချင်းဝတ္ထုများဖြစ်သည့် မကြွေပါနဲ့ (၁၉၅၉)၊ အောင်မြေမြေမန်း (၁၉၅၉)၊ မေတ္တာရေကြည်အိုင် (၁၉၆၀)၊ ကြွေပါပြီ (၁၉၆၀)၊ ကလျာ (၁၉၆၀)၊ သတင်းစာဆရာကြီး ဦးမွတ်တား (၁၉၆၁)၊ လရောင်ဆမ်းမှလန်းသောပန်း (၁၉၆၁)၊ ကဗျာမှမလေး (၁၉၆၁)၊ ကြယ်ကြွေသောည (၁၉၆၁)၊ မေတ္တာ ရေစီးကြောင်း (၁၉၆၁)၊ ပန်းချီဆရာမ (၁၉၆၂)၊ သစ္စာဘုံခွင် (၁၉၆၂)၊ ရေမြေခြား (၁၉၆၂)၊ နဒီချမ်းမြလွမ်းစရာပုံပြင် (၁၉၆၄)၊ ဝိပြင်မေတ္တာ (၁၉၆၅)၊ ပွင့်ချပ်မြိုင်မြိုင် (၁၉၆၅)၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝတ္ထုတို့ များဘာသာပြန် (၁၉၇၆)၊ ပဲ့စင်ကလျှင် လှိုင်းကပုတ် (၁၉၆၉) တို့ကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် ဘက်စုံသတင်းစာပညာ (၁၉၇၄)၊ အမေရိကန် ပြည်သူတို့၏ဧည့်သည် ကျွန်တော် (ပြည်ပခရီးသွားမှတ်တမ်း ၁၉၇၇)၊ ဗုဒ္ဓနောက်ပါးမှ ကမ္ဘာ့လူသားများ (၁၉၈၀)၊ ပါလီမန်မြင်ကွင်း

(၁၉၉၀)၊ ရွှေစောင်းသံကဗျာများ (၁၉၉၅) တို့ကိုလည်း ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ပြည်ပနိုင်ငံရပ်ခြားအသီးသီးများသို့ စာရေးဆရာအဖြစ် သုံးခေါက်၊ သတင်းစာဆရာအဖြစ် သုံးခေါက် သွားရောက်လေ့လာ ခဲ့ရဖူးပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှစပြီး အမျိုးသားညီလာခံသို့ အသိပညာ ရှင် အတတ်ပညာရှင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်လျက် ရှိပါသည်။ ယခုအခါတွင် မိမိဝါသနာပါရာ စာပေအနုပညာ၊ ကဗျာ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုအစုစုကို ရေးသားသီဖွဲ့လျက် ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဇွန်တောင်၊ ပြည်တော်သစ်ရိပ်သာ၊ တိုက် ၅၊ အခန်း ၂၀ တွင် မိသားစုနှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

ကြေးမုံ၊ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာကြီးများတွင် ပင်တိုင် သတင်းဆောင်းပါး၊ စာပေဆောင်းပါးများကို ရေးသားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားစာပေဆုရ စာဆိုရှင်အမည်ရင်းမှာ ဦးကျော်လင်ညွန့် (ခေါ်) ဦးမြတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကလောင်အမည်မှာ တက္ကသိုလ်မြတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ၏ ဘဝအလင်္ကာ

ကျွန်တော်တို့စာသမားများသည် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖတ်ရသောအခါတွင် ဟင်းကောင်းတစ်ခွက် စားရဘိသကဲ့သို့ ခံစားရပါသည်။ ဆရာကြီးဦးအုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ၏ ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် မြဝတီစာပေတိုက် စာစဉ်အမှတ် (၃၈) ဖြင့် ထွက်ရှိလာသည်။ ပထမအကြိမ် အုပ်ရေ ၂၀၀၀ ထုတ်၍ ရောင်းချေးတန်ဖိုးမှာ ၂၅၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ မြဝတီစာပေတိုက် ဟန်အမူအရာအတိုင်း ခုံခုံသန့်သန့်လေး ထွက်ပေါ်လာ၏။ ရှေ့မျက်နှာဖုံးတွင် ပန်းချီကျော် ဆရာမောင်မောင်သိုက်က လေးရောင်ခြယ် မျက်နှာဖုံးသရုပ်ဖော်နှင့် လှပတင့်တယ်နေသည်။ သရုပ်ဖော်ပုံတွင် တောင်တန်း၊ ဆိပ်ကမ်း၊ လှေ၊ မြစ်ဆိပ်ကမ်းက ရွာအလှ၊ မိန်းမလှလေး၊ ကောင်းကင်ပြာ၊ မြင်းလှည်းနှင့် စာပေအကျိုး စာပေဘဝရုပ်ပုံများကို ရှုထောင့်စုံမှ ပန်းချီခြယ်သထားသည်။ “ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်” ကို အစိမ်းရောင်စာလုံးဖောက်ထားသည်။ အုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ကလောင်နာမည်ကို သစ်သစ်လွင်လွင် အဖြူရောင်စာလုံးတင်ထားသည်။ မျက်နှာဖုံးပုံကြောင့်ပင် အတွင်းစာသားများကို ရှုကြည့်မြင်လိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

စာအုပ်၏နောက်ကျောဖုံးတွင်မူ ဆရာကြီးဦးအုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ၏ ဓာတ်ပုံနှင့် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကို တွေ့ရသည်။ ဖတ်ရသည်။ မှတ်ရသည်။ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းမှာ ဤသို့ . . . ဤသို့နယ် . . .

“ဦးအုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ကို ပခုက္ကူမြို့နယ်၊ တင်းဂါတ်အုပ်စု၊ ရှားတောထဲနောင်းကုန်းရွာ အဖ ဦးဘိုးလူ၊ အမိ ဒေါ်ကြက်ရုံးတို့မှ ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က လောကဓာတ်ကျောင်းခေါ် အတန်းပညာကျောင်းတွင် မနေခဲ့ရသော်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသားအဖြစ် လောကုတ္တရာစာပေများ လေ့လာကျက်မှတ်ခဲ့ရသည်။ လောကုတ္တရာစာပေများကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသားအဖြစ် ၅ နှစ်ခွဲခန့် သင်ကြားခဲ့ရလေသည်။ ဦးအုံးဖေ စာရေးစာဖတ် ဝါသနာပါသည်မှာ အဓိကအားဖြင့် ဖခင်ဖြစ်သူ ဦးဘိုးလူ ကျေးဇူးကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဖခင်၏ကျေးဇူးကြောင့် စာပေရေးသားဖတ်ရှုနိုင်မှုကို စာပေဆုခိုးမြှင့်ပွဲအခမ်းအနားတိုင်းတွင် အလှဦးသင့်သလို ပြောပြတတ်သည်။ ဦးအုံးဖေသည် သူကျင်လည်ခဲ့ရသော ခေတ်ကာလအခြေအနေ၊ ဒေသဝန်းကျင်အခြေအနေအရ မိမိ၏အသက်ရှင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းပေါင်းမျိုးစုံကို လုပ်ကိုင်၍ အခြေအနေပေါင်းမျိုးစုံကို ကောင်းဆိုးမခွဲခြားဘဲ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ကျရာနေ၊ ပျော်ရာသွား၊ ကြုံရာလုပ်ဖြင့် ဘဝကို အကွပ်မဲ့စွာနေထိုင်ခဲ့ရာမှ ယခုကဲ့သို့ ကျပ်သိန်းပေါင်းနှစ်ရာကျော် လှူဒါန်းနိုင်စွမ်းရှိသည်မှာ အတုယူဖွယ်ဖြစ်၏။ အားကျဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ လေ့လာစရာလည်း ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

သူ့အကြောင်းကို လေ့လာရာမှာလည်း မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတွင် သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုသဖွယ် ရေးသားဖော်ပြထားသဖြင့် အလွယ်တကူ လေ့လာနိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဆေးရုံ၊ စာပေဆု၊ စာကြည့်တိုက်၊ ပညာသင်ဆု စသည်တို့ကို အလှူဒါနပြုခဲ့သူ ဦးအုံးဖေသည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လေ့လာခွင့် ရခဲ့သည်။ စာပေတတ်မြောက်မှုအရ အခက်အခဲပေါင်းများစွာကို ကော်လွန်ခဲ့ရသော ဦးအုံးဖေသည် ယနေ့လူငယ်များ သူ့လိုမကြုံရ စိန်ခဲသောငှာ ဤသို့ ပညာဒါနမြောက်ပေးလျှင်ဖြစ်လေသည်။ အများသိသင့်သိထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် မြဝတီစာပေ တိုက်က သူ၏ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပေ သည်” ဟူ၍ ဘဝရုပ်ပုံလွှာကို ဖတ်ရှုရသည်။

ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် စာအုပ်အဖွင့်တွင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ (ယခု နိုင်ငံတော်အေးချမ်း သာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ) ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ က ဦးအုံးဖေ (ပခုက္ကူ) အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်နေသည့်ဓာတ်ပုံ၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ် စာပေဆုရန်ပုံငွေ ၇၆ သိန်း အလှူငွေ ပေးအပ် လှူဒါန်းသည့် ဓာတ်ပုံ၊ ယူနန်ပြည်နယ်၊ ကူမင်းမြို့ရှိ တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်တွင် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ လေ့လာ ကြည့်ရှုနေစဉ် ဓာတ်ပုံ ယူနန်ပြည်နယ်၊ ကူမင်းမြို့၌ အသက် (၈၇) နှစ်ရှိ စာရေးဆရာကြီး လီချောင်နှင့် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေတို့ တွေ့ဆုံစဉ် ဓာတ်ပုံ၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ စာပေဆုရန်ပုံငွေ ၇၆ သိန်း ပေးအပ်လှူဒါန်း စဉ်က ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ အမှာစကားပြောကြားနေစဉ် ဓာတ်ပုံများ ပါရှိသည်။

ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် မာတိကာ အမှာစာများတွင် ဇေယျာမောင်၊ တက္ကသိုလ်စိန်တင်၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ၊ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ)၊ ဦးမျိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်) တို့၏ စာပေအလင်္ကာ ဘဝ အမှာစကားများကို ကြားရပြန်သည်။ ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်တွင် စုစည်းမှု၌ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားပါရှိခဲ့သော ဦးအုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ဆောင်းပါးများဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါး (၂၄) ပုဒ်ကို စုစည်းရွေးချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပါဝင်အလှဆင်ထားသော ဆောင်းပါးများမှာ (၁) နာရီပျက်၊ (၂) လုံ့လဝီရိယ၊ (၃) ကြီးပွားရေး လမ်းကြောင်းနည်းဟောင်းမှ နည်းသစ်၊ (၄) အချိန်၊ (၅) ကံဆိုသည် မှာ၊ (၆) အဖေ၊ (၇) စာပေသည်ဘဝအတွက် အကောင်းဆုံး လက်နက်၊ (၈) စာပေးပို့သူများသို့ ပြန်ကြားခြင်း၊ (၉) အလုပ်သည် ဘဝ၏အုတ်မြစ်၊ (၁၀) ကြည့်ချင်မြင်ချင်ဦးဟဲ့ မဟာမြိုင်၊ (၁၁) စာတွေ့ငါတွေ့၊ (၁၂) အဖေကျေးဇူး စာပေကျေးဇူး၊ (၁၃) အစွဲအလမ်း၊ (၁၄) ရွှင်ဖျက်ခေတ် လူဖျက်အရက်၊ (၁၅) အမေ၊ (၁၆) စာပေခရီးတစ်ထောက်၊ (၁၇) စေတနာရှင်တွေ ခေါ်ပေါက်ပါစေ၊ (၁၈) စာဖတ်ချင် စာသင်၊ (၁၉) စာရေးချင် ဘဖတ်၊ (၂၀) သမီးအလိမ္မာရတနာ၊ (၂၁) တစ်ကိုယ်တည်း စာပေ ခရီး၊ (၂၂) မမျှော်လင့်သော ပြည်ပခရီး၊ (၂၃) ပခုက္ကူမြို့သားများ ၁၄ကြားနိုင်ပါပြီ၊ (၂၄) သစ်တောများထိန်းသိမ်းကြပါစို့ ဆောင်းပါး များ ပါဝင်ရိုက်နှိပ်စုပေါင်းထား၏။

ဇေယျာမောင်၏ အဖွင့်အမှာစကားတွင် “ဦးအုံးဖေသည် မျိုးဆက်သစ် မြန်မာလူငယ်လူရွယ်တို့အား မိမိကို အားကျအတုယူ

ကြစေလိုသည်။ လက်ရှိအခြေအနေ မည်သို့ရှိစေ ညွှန်မှထုတ်ယူ
လိုက်သော ပတ္တမြားလုံးကဲ့သို့ ထွန်းပြောင်လာကြစေလိုသည်။
ထို့ကြောင့် သူ့ခြေရာကို လိုက်လာနင်းလျှောက်ကြပြီး အဆင့်မြင့်
ဘဝသို့ တက်လှမ်းကြရန် ကြိုးပမ်းကြပါဟု ဆော်ဩတိုက်တွန်း
လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ လောကကြီးထဲသို့ ခြေစုံပစ်ဝင်နိုင်ရန် ကြီးပွား
တိုးတက်နေ လမ်းကောင်းအပြုအမူကို စာအုပ်မျိုးစုံမှ ပင်ပန်းကြီးစွာ
ချာဖွေဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ရပါသည်။ စမစ်သ် [Smith]၊ ကက်ဆွန်
[Casson]၊ ကာနေဂီ [Carnegie]၊ ဦးပဂျီငို စသည့် ပညာရှင်များ
ပြုနေသောကြောင့်စာအုပ်များ စုဆောင်းလေ့လာခဲ့ရပါသည်။
ယခုခေတ် မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များသည် လွန်စွာကံကောင်းကြပေစွ။
ကျွန်တော်တို့ ပင်ပန်းကြီးစွာ စုဆောင်းရှာဖွေခဲ့ကြရသော ကြီးပွား
တိုးတက်စေကြောင်း ဗဟုသုတအပေါင်းကို ဦးအုံးဖေ၏ ယခု
ထုတ်ဝေမည့်စာတစ်အုပ်ထဲ၌ အပြည့်အစုံ အလွယ်တကူ ဆွတ်ယူ
သုံးစွဲနိုင်ကြပေပြီ” ဟူ၍ ထင်ထင်လင်းလင်း မြင်ကွင်းစုံကို ဖော်ပြ
ထားသည်။ တက္ကသိုလ်စိန်တင်ကလည်း “ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ၏ အခြား
ထူးခြားသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခုမှာ စာရေးရာတွင် စေတနာ
သွန်၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်၏။ ငွေကြေးဓန ပြည့်စုံကုံလုံနေသော
သူတို့တွင် တွေ့ရတတ်သော မာန်မာနတရား၊ အမျက်ဒေါသတရား၊
ငါနှင့်ငါသာ နှိုင်းစရာမရှိဆိုသော ဘဝင်မြင့်မှုကင်းစင်နေသော
ဦးအုံးဖေ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များ သူ့ဆောင်းပါးတို့တွင် ပါရှိနေ၏။
“ဤပုံကိုကြည့်ပါ၊ အဝေးကပင်မြင်နိုင်ပါသည်” ဆိုသော ငယ်ငယ်က
သင်ခဲ့ဖူးသည့် ဒေါင်းတံဆိပ်မြန်မာဖတ်စာထဲကလို ဦးအုံးဖေ၏
စေတနာ၊ ဦးအုံးဖေ၏သဒ္ဒါ၊ ဦးအုံးဖေ၏ စာနာစိတ်များစွာတို့ကို

ထိုထိုသော သူ့ဆောင်းပါးများတွင် အဝေးကပင်မြင်နိုင်ပါသည်ဟု
လည်း တမ်းတရည်ညွှန်းထားသည်။

ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) ကလည်း “နေပူကျဲကျဲ တောရွာကလေး
တစ်ခုမှ ထန်းရွက်တဲအိမ်စုတ်ကလေးထဲမှ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကလေး
တစ်ယောက်၊ ချေးတွေ ဂျွတ်တွေနှင့် ပိန်ခြောက်ခြောက် နံရိုး
ပြိုင်းပြိုင်းနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းသားတစ်ယောက် ကူမင်း၊ ပီကင်း၊
ရှန်ဟဲ လူဦးရေသန်းပေါင်းများစွာ စည်ကားထူထပ်သော မြို့တော်
ကြီးများ၏ အကောင်းဆုံးဟိုတယ်ကြီးတွေမှာ ထိုသူ တည်းခိုနေထိုင်
ခဲ့လေသည်။

တစ်ချိန်တစ်ခါက မည်မျှပင်ဆိုးဆိုး၊ မည်မျှပင်မိုက်မိုက်
ပြုပြင်တည်ဆောက်လိုက်လျှင်တော့ လူကောင်းလူတော်ဖြစ်နိုင်ကြ
သည်ပင်။ ဒါနတန်ခိုး၊ သီလတန်ခိုးတို့ကြောင့် ထိုသူသည် မိမိနှင့်
ထိုက်တန်သောအကျိုးကိုလည်း မုချခံစားရသည်ပင်။ ဦးအုံးဖေ
သည် ထူးချွန်ထူးခြားသော မတစ်ထောင်တစ်ကောင်ဖွား ပုဂ္ဂိုလ်
ဖြစ်၏။ သူ့ရေးသောဆောင်းပါးများသည် ဖတ်ထိုက်မှတ်ထိုက်သော
အဖိုးတန်ဆောင်းပါးများ ဖြစ်ပေသည်။ သူ့ဘဝ စိတ်ဝင်စားဖွယ်
ကောင်းသကဲ့သို့ သူ၏ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်စာအုပ်သည်လည်း
ဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားသင့်သောစာအုပ်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။
အကျိုးပြုစာအုပ်ကောင်းများကိုသာ ရွေးချယ်ထုတ်ဝေနေသော
မြဝတီတိုက်မှထုတ်ခြင်းဖြစ်၍ အကောင်းတွေမှာ အမှန်ဆင့်ပေ
သည်” ဟု ဆိုထားပြန်သည်။

ဆရာမောင်ဆုရှင်က “မြန်မာစာပေ၏ အဖူး၊ အညောက်
နှင့် ပင်စည်ကောင်းတို့ကို အားပေးရင်း ဂုဏ်ပြုရင်းက အလှူရှင်

ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ထင်ရှားသော စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ရပြန်သည်။ အတွေ့အကြုံများပြားခြင်း၊ အရေးအသားရှင်းလင်းခြင်း၊ စေတနာရှေ့ထားခြင်းတို့မှာ သူ့ကလောင်၏ ဂုဏ်အရည်အသွေးများဖြစ်သည်ကို ဤစာအုပ်ပါ ဆောင်းပါးများ၌ ထင်ရှားပေါ်လွင်နေသည်ကို စာဖတ်သူတို့ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ အသက် (၇၀) ကျော်မှစ၍ စာရေးဆရာဖြစ်အောင် အားထုတ်နိုင်သောစိတ်၊ ဦးအားမာန်တို့ကိုလည်း လေးစားလောက်စရာဖြစ်ရသည်။ စာရေးသူ ဦးအုံးဖေ၏ဘဝနှင့် ကလောင်ကို ကျွန်တော်တို့အဖို့ “ဖီးနစ်ငှက်” နှင့် နှိုင်းယှဉ်ချင်မိသည်။ ရှေးဟောင်းဂရိနှင့် အီဂျစ်ဒဏ္ဍာရီတို့၌ အားကျဖွယ်ငှက်ကြီးတစ်မျိုးအကြောင်းကို အစဉ်အဆက် ပြောစမှတ်ရှိကြသည်။ ထိုငှက်ကြီး၏အမည်မှာမဖြင့် ယခုခေတ်တိုင်တင်စား၍ မြို့အမည်၊ လုပ်ငန်းအမည်၊ ကုန်ပစ္စည်းအမည်တို့ကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားစွာတပ်၍ အသုံးပြုနေကြသည်။ ဖီးနစ် [Phoenix] ငှက်ကြီး၏ သဘာဝမှာ သက်တမ်း နှစ်ပေါင်း (၅၀၀) ရှိ၍ သက်တမ်းပြည့်သောအခါ မီးလျှံတွင်းသို့ ခုန်ဆင်းလောင်မြိုက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ် သက်တမ်းနှစ်ပေါင်း (၅၀၀) ဆက်လက်ရှင်သန်ရန်အတွက် မီးခဲပြာပုံထဲမှထ၍ ပျံသန်းလေ့ရှိသည်ဟု ယုံကြည်စွဲမှတ်ထားကြသည်။ ဖီးနစ်ငှက်နှင့်တူသော ဦးအုံးဖေ၏ဘဝသည် လောင်မြိုက်ခြင်း၊ ရှင်သန်ခြင်း၊ တောင်ပံရိုက်ခတ်ခြင်း၊ ပြာပုံမှထ၍ ပျံသန်းခြင်းအမှုတို့ ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအမှုကိစ္စတို့ကို ဤစာအုပ်၌လည်းကောင်း၊ သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌လည်းကောင်း မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်ရသကဲ့သို့ ဖတ်ကြရမည်” ဟု ဆိုထားပါ၏။

အုံးဖေ (ပခုက္ကူ) ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်သည် စာဖတ်ခြင်းခကြောင့် အကျိုးအကြောင်း၊ အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားသိရှိလာပုံကို တွေ့ရသည်။ မကောင်းသောဝါသနာများ၊ အလုပ်များကို စွန့်ပယ်ပြီး၊ ကောင်းသောဝါသနာများ၊ အလုပ်များဖြင့် အစားထိုးခဲ့သည်ကို ဖတ်ရ၏။ စားဝတ်နေရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စဟူသမျှ လုံ့လဝီရိယသည်သာ အဓိကဖြစ်သည်။ လုံ့လဝီရိယသည်သာ ပမာနဖြစ်သည်။ ဤမျှဆိုလျှင် လူတို့တွင် မရှိမဖြစ်သောအရာသည် လုံ့လဝီရိယဖြစ်ကြောင်းကို လက်တွေ့သိရသည်။ မည်မျှအတတ်ပညာတတ်စေကာမူ အလုပ်မလုပ်သူသည် နာရီပျက်နှင့်အတူ အလကားလူပင်ဖြစ်သည်။ လူသည် အလုပ်လုပ်ရမည်။ လူဖြစ်လာသည်မှာ မိမိအပါအဝင် လူ့လောကအတွက် အလုပ်လုပ်ရန်ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။ စိတ်အားလျှော့ခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း၊ ထိုင်းခိုင်းတွေဝေခြင်း၊ လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်း၊ ရေသာခို၍ နေသာသလိုနေခြင်းသည် ပျင်းရိခြင်း၏ လက္ခဏာများပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ညွှန်း၍ ဆုံးမစကား ပါးထားသည်။

ကြီးပွားချမ်းသာရေး၏ အခြေခံအုတ်မြစ်သည် အလုပ်ဖြစ်၏။ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသူသည် အလုပ်လုပ်ရမည်။ ချွေတာစုဆောင်းရမည်။ ထိုနှစ်ရပ်ကို ထက်ကြပ်ကွော ဆက်သွယ်မှုရှိရန် လိုအပ်ပေသည်ဟု သာဓကဖြင့် ဆိုထားသည်။ ချွေတာစုဆောင်းခြင်းသည် စည်းကမ်းရှိခြင်း၊ ရိုးသားခြင်းကို အထောက်အကူပြုသည်။ အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ ကြီးစားခြင်းကိုလည်း တွန်းအားပေးသည်။ ဝင်ငွေမည်မျှကောင်းကောင်း ချွေတာစုဆောင်းခြင်းမရှိပါက ကြီးပွား

ချမ်းသာနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ထုံးဟောင်းနည်းနာများစွာနှင့် တင်ပြထားခြင်းကို မှတ်သားရသည်။ အလုပ်ဟူသမျှကို ဉာဏ်ဖြင့် ယှဉ်၍ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုသည်။ ကြီးပွားချမ်းသာလိုလျှင် နည်းဟောင်း ကိုအခြေပြု၍ စိတ်ကူးအသစ်နှင့် အလုပ်လုပ်ရန်ဆိုထားသည်။

ဦးအုံးဖေ၏လက်ရာသည် ဘဝလက်တွေ့မှရရှိလာသော သင်ခန်းစာများဖြစ်သည်။ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဥယျာဉ်မှကြီး၏ လက်ရာကောင်း၊ လက်ရာသန့်၊ လက်ရာမွန် ဖြစ်သည်။ ။

မင်္ဂလာပါ တိုက်စိုး

၁၉၉၆ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုကို ပညာရှင် (၁၁) ဦးက စာပေဆု (၁၁) ဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်စာပေတွင် ဘာသာပြန်သုတစာပေနှင့် ဘာသာပြန်ရသစာပေဟူ၍ နှစ်မျိုး ခွဲခြား ဆုအိုးမြှင့်ခဲ့သည်။ ယခင်က ဘာသာပြန် (၂) ခုစလုံးကို ဆရာ မြသန်းတင့်နှင့် ဆရာကျော်အောင်က ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ယခုနှစ် တွင်မူ ဘာသာပြန် (သုတစာပေ) အတွက် ဆုပေးရွေးချယ်ရန်မရှိ ဟူ၍ သိရှိရသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဘာသာပြန်စာအုပ်ပေါင်း ၂၀၂ အုပ် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါစာအုပ်များတွင် ၄၆ အုပ်ခန့် မှာ သုတရသဘာသာပြန်များဖြစ်သည်။ ၁၅၆ အုပ်မှာမူ သာမန် ဘာသာပြန်များ ဖြစ်ကြသည်။ အလွတ်ဘာသာပြန်သိုင်းဝတ္ထုများ ပါဝင်ကြပါသည်။ ဆရာတိုက်စိုး၏ မင်္ဂလာပါဆရာမ အမည်ရှိ စာအုပ်မှာ ဘာသာပြန်ရသစာပေဆုအဖြစ် ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ အမျိုးသား စာပေဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ ဆရာတိုက်စိုး၏ မင်္ဂလာပါဆရာမ စာအုပ် ကို အမျိုးသားစာပေဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့က "ဖခင်ဖြစ်သူ၏" လွှဲမှား သောလုပ်ရပ်တစ်ခုကြောင့် မိမိ၏သိက္ခာကို ဘဝတစ်လျှောက်လုံး လဲလှယ်ဆယ်တင်ခဲ့ရသော သမီးလိမ္မာ ကျောင်းဆရာမတစ်ဦး၏ ဘဝကို ဖရန်စစ်ဂရေဟမ်ပေတန် က ရေးသားထားသော

(GOOD MORNING MISS DOVE) စာအုပ်အား အခြေပြု၍ ပြေပြစ်သည့် အရေးအသား၊ ချောမောသောစာဟန်နှင့် စံနမူနာပြုထိုက်သော ဘာသာပြန်လက်ရာဖြစ်သဖြင့် ဆုပေးရန် ထောက်ခံသည်” ဟူ၍ မှတ်သားရသည်။

ဆရာတိုက်စိုးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းရန်အတွက် အမှတ် (၂၇) ရွှေခင်းသာလမ်း၊ ၃ (ခ) ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်သို့ အပြေးအလွှား သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ ဆရာကြီး၏ဇနီးသည်မှာ တက္ကသိုလ်ဗြိတိန် ဖြစ်သည်။ အဖိုးသားစာပေဆုရ ဆရာမကြီးလည်း ဖြစ်၏။ စာရေးဆရာတိုက်စိုး၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးသန်းထွတ် ဖြစ်သည်။ အသက် (၇၇) နှစ် ရှိပြီဖြစ်၏။ မြန်မာ့သမိုင်းကော်မရှင် တွင် အချိန်ပြည့်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဆောင်းပါးများရေးသားနေဆဲဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်တွင် သမိုင်းနှင့်ပတ်သက်သော စာတမ်းတစ်စောင် ရေးသားပြုစုလျက် ရှိသည်။

မင်္ဂလာပါဆရာမစာအုပ်မှာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်ထုတ် ရိုးဒါးဒိုင် ဂျက်စ် စာအုပ်ပါ စာရေးဆရာမ ဖရန်စစ်ဂရေဟမ်ပေတန် ရေးသား သည့် "GOOD MORNING MISS DOVE" ကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်ရသဝတ္ထုကို ပညာတန်ဆောင်မဂ္ဂဇင်းတွင် အခန်းဆက်ရေးသားပြန်ဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာပြည် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများက တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖတ်ရှုလို ပါသည်ဟု ဆန္ဒပြုကြသည်။ ထိုဆန္ဒကို ပြည့်ဝစေလိုသောအားဖြင့် စာအုပ်အဖြစ် ရေးသားပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဆရာတိုက်စိုး၏ ဆန္ဒနှင့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပညာရေးတိုးတက်ဖို့အတွက် ရည်ရွယ်၍

ရေးသားခဲ့သည်ဟူ၍ ပြောပြခြင်းကို သိခဲ့ရ၏။ ဝတ္ထုရေးဆရာမ ပေတန်သည် ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကယ်ရိုလိုင်းနား ပြည်နယ်၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူသည် ဗြိတိသိန်နှင့် မြောက် ကယ်ရိုလိုင်းနားတက္ကသိုလ်များတွင် ပညာသင်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုအခါ ဇာတ်သဘင်တွင် စိတ်ဝင်စားလာကာ ကျောင်းထွက်ပြီး နှစ်နှစ်ခန့် အထိ နယ်လှည့်ဇာတ်အဖွဲ့နှင့်လိုက်၍ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဗြိတိသိန်မှ အင်္ဂလိပ်ကထိကတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင် ကျ၍ ဇာတ်အဖွဲ့မှထွက်လိုက်လေသည်။ ဤတွင် သူဝယ်စဉ်က အိမ်နီးချင်းကလေးများကို (တစ်ဦးလျှင် သုံးဆင့်နှုန်းဖြင့် အကြေးငွေ ယူ၍) စွန့်စားခန်းပုံဝတ္ထုများကို တီထွင်ပြောတတ်သောအလေ့ သည် အသွင်တစ်မျိုးဖြင့် ပြန်ပေါ်လာတော့သည်။ သူသည် အိမ်မှု ရေးရာမှ အားလပ်သည့်အခါ မဂ္ဂဇင်းတိုက်များသို့ ဝတ္ထုတိုများ ရေးပို့ ပါသည်။ ကဗျာများကိုလည်း ကြိုးကြားကြိုးကြားရေးသည်။ “မင်္ဂလာပါဆရာမ” ဝတ္ထုသည် ပထမဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုရှည် ဖြစ်လေသည်။ ထိုဝတ္ထုကား တစ်နိုင်ငံလုံးကို ကျော်ကြားသွားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ စာပေလောကတွင် ဦးစားပေး၍ ဝေဖန်ကြသည်။ ရုပ်ရှင်လည်းရိုက်ကြသည်။

ဝတ္ထုမှာ ပထဝီဝင်ဆရာမ အပျိုကြီးမစ္စရား၏ဘဝကို သရုပ်ဖော်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဆရာမ၏ဘဝကို ဝတ္ထုရေးဆရာက သရုပ်ဖော်ရေးပြရာတွင် အဖြစ်အပျက်ကို တစ်ခုပြီးမှတစ်ခုဟူ၍ အခန်းကဏ္ဍ သီးသီးသန့်သန့်ခွဲခြင်းမပြုဘဲ ရှေးဖြစ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို ဆက်စပ်၍လည်းကောင်း၊ ဆရာမ၏တပည့်ဟောင်းတွေကို ကလေး အရွယ်နှင့် လူကြီးဘဝ ပူးပေါင်းပေး၍လည်းကောင်း ပြကွင်းပြကွက်

တွေ တစ်ချိန်တည်းပြကာ ဝတ္ထု၏ရည်ရွယ်ချက်အဆုံးသို့ရောက်အောင် သယ်ပို့နိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဂန္ထဝင်မြောက်ဝတ္ထုကြီးကို ဆရာကြီးတိုက်စိုးက တစ်ဖန် အရေးအသားလိမ္မာကျွမ်းကျင်စွာ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။

အစပထမ ပညာတန်ဆောင်မဂ္ဂဇင်းတွင် ထုံပိုင်းထုံပိုင်းရေးသားပြန်ဆိုခဲ့သည်။ အနယ်နယ်က တောင်းဆိုလွှာများကြောင့် စာအုပ်တစ်အုပ်လုံးချင်းဖြစ်အောင် အမြန်ပြန်ဆိုရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ “မင်္ဂလာပါဆရာမ” ဆရာတိုက်စိုး မြန်မာပြန်စာအုပ်ကို ပညာတန်ဆောင်အထူးစာစဉ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာအုပ်မျက်နှာဖုံးအလွန်ကို ပန်းချီမောင်အေးကိုက လက်စွမ်းပြရေးဆွဲထားသည်။ လေးရောင်ခြယ်မျက်နှာဖုံးဖြင့် အရောင်စိုပြည်သစ်လွင်စွာ တွေ့ရသည်။

မင်္ဂလာပါဆရာမ စာအုပ်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆုကို ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဆရာတိုက်စိုး ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဆရာတိုက်စိုး၏အမည်ရင်းမှာ ဦးသန်းထွတ် ဖြစ်သည်။ အဖ ဦးဖိုးဝ၊ အမိ ဒေါ်ငွေစုတို့မှ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဖျာပုံမြို့နယ်၊ သမိန်ထောကျေးရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ မြို့မအမျိုးသားကျောင်းနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ဘီအေ (၁၉၄၆)၊ ဘီအယ်လ် (၁၉၅၁) ဘွဲ့များရရှိခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်ပြည် လစ်ဘရာကောလိပ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ အေအယ်လ်အေ (၁၉၅၆) ဘွဲ့ကို ထပ်မံရရှိခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာဌာန၌ အချိန်ပိုင်းနည်းပြ (၁၉၄၆-၄၇)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လက်ထောက်စာကြည့်တိုက်မှူး

(၁၉၅၁-၅၅)၊ အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်မှူး အထူးအရာရှိ (၁၉၅၅-၆၀)၊ ယဉ်ကျေးမှုဗိမာန်ညွှန်ကြားရေးဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (၁၉၆၀-၁၉၈၂) အဖြစ် အမှုထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ စာပေဗိမာန် အနုပညာဆိုင်ရာ စိစစ်ရွေးချယ်ရေးကော်မတီ (၁၉၆၁-၈၅)၊ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်းဥက္ကဋ္ဌ (၁၉၇၇)၊ စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ (၁၉၈၈)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ပညာဌာန အချိန်ပိုင်းကထိက (၁၉၇၁-၈၆)၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဝင် (၁၉၈၅)၊ ပညာတန်ဆောင်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် (၁၉၈၆)၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင် (၁၉၉၃) စသည့်တာဝန်များကို ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်စာတမ်းများမှာ မင်းတုန်းမင်း၊ ဦးဖိုးကျားနှင့် ပီမိုးနင်း၊ ဂျူဗလီဟောမြင်ကွင်း၊ စာကိုးစကားကိုး၊ ယဉ်ကျေးမှုအထိမ်းအမှတ်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအနုပညာနိဒါန်း၊ မြန်မာစာမိတ်ဖွဲ့ (မင်းယုဝေနှင့်တွဲဖက်၍) စာအုပ်များနှင့် မိဖုရားခေါင်ကြီး နတ်ရွာစံကံကုန်ခြင်း၊ ရွှေတိဂုံစာတမ်း စသည်တို့မှာ ထင်ရှားလှသည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၅ ရက်တွင် ဆရာကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ။

သမီးမြန်မာ သားမြန်မာ

ကဗျာရှင်စာဆိုတို့သည် မိမိအမြင်၊ မိမိအတွေးဖြင့် ကဗျာရေးကြသည်။ ရေးသားချက်ကဗျာများတွင်လည်း တစ်ခုခုကို ညေရွယ်ချက်ထားရှိပေသည်။ အချို့သည် မေတ္တာ၊ စေတနာ၊ သစ္စာ၊ ကျေးဇူးတင်ဖော်ကျူးဖွဲ့ကြသည်။ အချို့သည် အချစ်နှလုံးသားကို ဝေခပ်ဖော်ရေးသားသည်။ အချို့က လူ့ဘဝလူ့ရွာအလှကို တန်ဆာဆင်ရေးသားသည်။ တချို့မှာမူ စိတ်ကူးယဉ်ကာ ရေးသားကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကဗျာသည် အလှကိုယ်စီ၊ ဘဝကိုယ်စီနှင့် လှပစွာ ဝှမ်းရည်လက်ဆောင်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ကဗျာအလှကို ဖွင့်ဆိုကြလျှင် ရဲဝံ့၊ အံ့ဩ၊ ချမ်း၊ ရွှင်၊ သနား၊ ကည်ကြည်၊ ကြမ်းကြုတ်စသော ရသများ၊ ဂုဏ်အလင်္ကာများ၊ အသံ၊ ကာရံ၊ ကရိုဏ်၊ ဌာန်စသည်တို့ဖြင့် ခွဲခြားကြသည်။ စိတ်ဖြာကြည့်ရှုကြသည်။ ဆန်းသစ်လေ့လာသုံးသပ်ကြသည်။ ထိုရောအခါကဗျာအလှအဖွင့်သည် ဝင့်ကြားစွာ ဖူးပွင့်ဝေဆာပါသည်။

ကျွန်တော်ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းကို ဖတ်မိပါသည်။ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းပါ သီဟအောင်၏ကဗျာလေးသည် ကျွန်တော့်ရင်ကို စွဲကျွန်ရစ် ခဲ့ပါသည်။ ဖိတ်မိသမျှ ကဗျာထဲတွင် နှင့်အောင်ခံစားမိပါသည်။ သီဟအောင်၏ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတစ်ခုခုကို မဂ္ဂဇင်းတိုင်းတွင် မကြာမကြာတွေ့ရပါသည်။ သူ့ဝတ္ထုတိုကလေး များသည် စစ်နှင့်ဆိုင်သော ဝတ္ထုလေးများအဖြစ်တွေ့ရသည်။ သူ့ဆောင်းပါးများ

ကလည်း ပြည်သူ့တပ်မတော်သားတို့၏ အကြောင်းကို တလေးတစား အရေးထားကာ ရေးသားပါသည်။ သူ့ကဗျာ ကလေးများသည်လည်း သွေးချွေးအသက် ပေးဆပ် နေသော မြန်မာ့တပ်မတော် ဂုဏ်ပိုင်ကို ဖော်ကျူးရေးဖွဲ့ပါသည်။

သီဟအောင်သည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတပ်မတော် အငြိမ်းစား အရာရှိရဲဘော်တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သူ့စာများသည် ဘဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာရာမှ ထွက်ပေါ်လာသော အလှကဗျာအဖြစ် တွေ့ရပါသည်။ မြင်ရပါသည်။ လေ့လာမိပါသည်။ သီဟအောင်သည် အသံသာကာရံမိသော ကဗျာများကို ပုံစံစည်းကမ်းချက်နှင့် မလွတ်အောင် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

သားနှင့်သမီး ထီးနှင့်ဓား

- ဘုရားဈေးမှ
သားထွေးအတွက်
ဓားလေးတစ်လက်ဝယ်ခိုက်တွင်။
- သမီးအတွက်
ဇနီးသက်က
ထီးတစ်လက်ကိုဝယ်ခဲ့သည်။
- ပုသိမ်ထီးနှင့်
ငှက်ကြီးတောင်ဓား။ သမီးသားတို့
လိုလားခံမင်၊ ကစားစဉ်၌
ရင်မှာချမ်းမြေ့၊ ခေတ်၏ရှေ့သို့
ပြေး၍မြင်ကာ၊ ပီတိဖြာ၏။
- မြန်မာ့သမီး၊ မြန်မာ့ထီးနှင့်
ခရီးပြောင့်မတ်၊ အနာဂတ်မှာ
စိတ်ဓာတ်လုံခြုံနိုင်ပေစွ။

မြန်မာ့တံခါး၊ မြန်မာ့ဓားနှင့်
သားတို့စောင့်ကြပ်၊ အနာဂတ်မှာ
ခံတပ်လုံခြုံနိုင်ပေစွ။

သီဟအောင်
ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း

အမှတ် ၃၀၉၊ မတ်လ ၁၉၈၆

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် တစ်ဆယ့်နှစ်ရာသီကာလပတ်လုံး
တွင် ဓလေ့စရိုက်နှင့်အညီ ပွဲတော်များ ကျင်းပကြသည်။ တန်ခူးလ
သင်္ကြန်၊ ကဆုန်လ ညောင်ရေသွန်းစသည်ဖြင့် ရာသီအလိုက်
ပွဲတော်များ ကျင်းပကြပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ
တရားတော်ကို ရိုသေကြပြီး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာ
များကို လေးစားကြည်ညိုကြပါသည်။

သီဟအောင်၏ ကဗျာအစသည် ဘုရားဖူးသွားကြသော
မိသားစုတို့၏အကြောင်းအရာကို နိဒါန်းသွယ်ထားပါသည်။ ရှင်းဆို
ရသော် ကဗျာအစလားရာဒေသသည် ဘုရားဈေးက လက်ပြညွှန်း
ဆိုထားပါသည်။ ဘုရားဈေးသည် မြန်မာအမွေများကို သန္ဓေဖေး
သောအရပ်ဟူ၍ စာဆိုရှင်က ပြောပြပါသည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်
ပါသည်။ ဘုရားဈေးတွင် အိုးပုတ်၊ ချိုးရုပ်၊ ပလုတ်တုတ်၊ ပစ်တိုင်း
ထောင်၊ လင်းကွင်း၊ အိုးစည်၊ ဝါးလက်ခုပ်စသော မြန်မာ့ဓလေ့
မြန်မာ့စရိုက် မြန်မာ့ဟန်အမူအရာပစ္စည်းများကို တွေ့ရပါမည်။
ထို့ပြင် တဝ ပန်းပုဆိုင်ရာ ဆင်စွယ်ပန်းပုရုပ်၊ သစ်သားပန်းပုရုပ်
စသည် လက်ရာအလှများ တွေ့ရမည်။ မြန်မာ့ရိုးရာ မှန်စီရွှေခွ
လုပ်ငန်း၊ မြန်မာ့ရွှေဆိုင်ပညာ၊ မြန်မာ့ကြေး၊ ကြိုး၊ သရော၊ လေ
လက်ခုပ်တူရိယာများကို တွေ့ရမည်။

မြန်မာ့မူစိတ်၊ မြန်မာမာန်၊ မြန်မာ့ဆန်သည် အရာအားလုံး
သည် ယနေ့ဘုရားဈေးများတွင်သာ ထင်ကျန်လျက်ရှိပါသည်။ ထို

ဘုရားဈေးအတွင်းသို့ စာဆိုရှင်မိသားစု ရောက်ရှိကြသည်။ စာဆို
ဇနီးမောင်နှံအပြင် သားနှင့်သမီးလည်း ပါသေးသည်။

ထိုသား၊ ထိုသမီးတို့ကြောင့် ကဗျာရှင် အတွေးစဝင်ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။ ကဗျာဉာဏ်စွမ်းရည်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
စာဆိုရှင်တွင် သမီးသည်အကြီးဖြစ်ပါသည်။ သားသည် အတွေး
ဖြစ်သည်ဟူ၍ စာဆိုစကားကို ကြားသိရပါသည်။ သမီးကအကြီး
သားကအငယ်သည် အဓိကမဟုတ်သေးချေ။ ကဗျာ တွေးချက်
သည် ဘုရားဈေးတွင် “သားထွေး” အတွက် ဓားလေးတစ်လက်
ဝယ်ပေးပါ၏။ စာဆိုဇနီးချစ်သက်ကလည်း “သမီးကြီး” အတွက်
ပုသိမ်ထီးကြီးကို ဝယ်ပေးပါ၏။

ပုံရိပ်သည် ဘုရားဈေးမှ စခဲ့ရသည်။ သို့သော် ကဗျာပုံရိပ်
သည် သေးငယ်နံ့ချာစွာ ဖြစ်မနေချေ။ ကြီးကျယ်မြင့်မားစွာ ကဗျာ
အားကောင်းမောင်းသန် ဖြစ်လာပါသည်။ ကဗျာတွေးအား ကျယ်
ဝန်းလာသည်။

ပုသိမ်ထီးသည် မြန်မာတို့ တန်ဖိုးထားလေးစား ဂုဏ်ယူရ
သည့် ထီးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးတို့၏ အဝတ်တန်ဆာတစ်ခု
အဖြစ် ပါဝင်သည်။ သနပ်ခါးနှင့် မြန်မာအမျိုးသမီးအလှကို ဖန်
ဆင်းနိုင်ပါသည်။ မွှေးကြိုင်ရနံ့ကြာစေနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မြန်မာ
ပုသိမ်ထီးသည်လည်း မြန်မာအမျိုးသမီးတို့အား အလှဂုဏ်ဝင့်စေ
ပါသည်။ အေးရိပ်ဖြင့် ချွေးသိပ်ပေးစေနိုင်ပါသည်။ ဇနီးသည်က
သမီးကို ထီးဝယ်၍ မြန်မာပီသကြည်မြဲအောင် ဖန်တီးပေးစေပါသည်။

မြန်မာ့အမျိုးမပျောက်အောင် ရိုးရာဓလေ့စရိုက်များဖြင့် မိုး
ကာ၍ ထီးအသွင် သရုပ်တင်ပါသည်။ နောင်တစ်ခေတ်တွင် “သား
တို့၏ မိခင်ကောင်း” သမီးကလေးကို ထီးပေးကာ ရှေးဇနီးပီတိရင်
ဝယ်အသိရကြပါသည်။ ငှက်ကြီးတောင်ဓားသည် မြန်မာတို့၏ ရိုး
ရာစဉ်ဆက် အားသစ်အားမာန်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ မြန်မာဓားသည်

မြန်မာ့အားဖြစ်သည်။ သမိုင်းစဉ်ကို လေ့လာလျှင် ပုဂံ၏ ဓားထက်မ
ကြောင့် ယနေ့ထိ ကမ္ဘာက ရှုမောရင်သပ်ရဖူးပါသည်။ ထို့ပြင်
အင်းဝစား၊ ညောင်ရမ်းစား၊ မြင်းစိုင်းစား၊ ပင်းယစား
ကုန်းဘောင်စားတို့၏ အသွားထက်မူသည် သမိုင်းသက်သေအဖြစ်
တွေ့မြင်ကြရပါသည်။ သားအတွက်စားကို စာဆိုပေခင်ပေးအပ်၍
သွေးသစ် လောင်းပေးခဲ့ပါသည်။

စာဆိုရှင်၏ကဗျာကို ပြန်လည်ရွတ်ဖတ်ကြည့်လျှင်-

- ပုသိမ်ထီးနှင့်
ငှက်ကြီးတောင်စား၊ သမီးသားတို့
လိလားခုံမင်၊ ကစားစဉ်၍
ရင်မှာချမ်းမြေ့ ခေတ်၏ရှေ့သို့
ပြေး၍ မြင်ကာပီတိဖြာ၏။

စာဆိုပီတိ ဘဝင်အသည်းတိုင် စွဲသွားပါသည်။ ပုသိမ်ထီး
နှင့် သမီးပုံရိပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ငှက်ကြီးတောင်စားနှင့် သားကို
လည်းကောင်း တွေ့ရသော် ပျော်ရွှင်မိပါသည်။ စာဆိုအမြင်သည်
ခေတ်၏ရှေ့သို့ ပြေးကာမြင်မိလာပါသည်။ ထို့ထက် စာဆိုရင်ထဲ
အသည်းထဲမှာ ပီတိဖြာဝေမိပါသည်။

စာဆိုအသည်းသို့ ဂမောစွဲခဲ့သည် ပီတိကို ဆက်၍ စာဆိုက
ဖော်ပြပါသည်။ ပီတိတွင် ကြည်မွေ့မနေဘဲ ခွန်းနှုတ်ချိုသာ မိန့်မြွက်
ပါသည်။ ထိုအခါမှ ကဗျာအလှသရုပ်ကို ကျွန်တော်တို့မြင်ရပါသည်။
ကဗျာအလှဖွင့်ကြောင့် ရှုမောနေခဲ့ရာမှ အဆုံးသတ်ကဗျာကြောင့်
ဂုဏ်ပြုလေးစားကြရပါမည်။ စာဆိုက ပြန်၍ ခံစားရာဝယ်-

- မြန်မာ့သမီး၊ မြန်မာ့ထီးနှင့်
ခရီးဖြောင့်မတ်၊ အနာဂတ်မှာ
စိတ်ဓာတ်လုံခြုံနိုင်ပေစွ။

မြန်မာတို့သည် သမိုင်းရှိခဲ့သည်။ နောင်တွင်လည်း သမိုင်း
တစ်မျက်နှာဖွင့်ကြရဦးမည်။ မြန်မာ့သမိုင်းစာမျက်နှာကို ပြန်သုံးသပ်

လျှင် မြန်မာထီးနှင့် မြန်မာစည်းသည် သာယာမှု၊ ဝပြောမှု၊ ချမ်းသာ
ကြွယ်ဝမှုသက်တဖြစ်ပါသည်။ ထီးကိုးစည်ပေါက် ကျွန်သဘောက်
နောက်တစ်ကြိမ်ဖြစ်ရန် မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး ကြီးစားကြရပါမည်။
အသက်သွေးဖြင့် စတေးရယူခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးကြီး အရှည်
တည်တံ့ခိုင်မာအောင် သံမဏိစိတ်ဓာတ်လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာ့
စိတ်ဓာတ်အားမာန် တာဝန်လုံခြုံမှုအတွက် မြန်မာအမျိုးသမီးတိုင်းက
စိတ်ဓာတ်မြင့်မားကြရမည်။ မြန်မာ့စိတ်ဓာတ်မွေးမြူ ပွားများကြရ
ပါမည်။ သို့ကြောင့် စာဆိုရှင်သည် မြန်မာစိတ်ဓာတ်လုံခြုံရေးအတွက်
သမီးကိုထီးအမွေပေးခဲ့ပါပြီ။ အနာဂတ်အတွက် စာဆို ရင်အေး
ချမ်းမြေ့မိပါသည်။

မြန်မာ့တံခါး၊ မြန်မာ့စားနှင့်
သားတို့ စောင့်ကြပ်၊ အနာဂတ်မှာ
ခံတပ်လုံခြုံနိုင်ပေစွ။

သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက် မြန်မာ့စားသည် အရောင်တထိန်
ထိန်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ မြန်မာနယ်ကို ကျူးကျော်သူကို စားနှင့်ယှဉ်ပြိုင်
အောင်ပွဲနိုင်ခဲ့ကြသည်။ စားသည် မြန်မာ့အားသစ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ
တို့၏ ထာဝရ လွတ်လပ်ရေး အကြာအရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင်
သားစစ်သည် ဇာနည်ဘွားတို့က လုံခြုံအောင်အတွက် သားကို
ခားအမွေပေးခဲ့ပါပြီ။ အနာဂတ်အတွက် စာဆို ရင်အေး
ချမ်းမြေ့မိပါသည်။

စာဆိုရှင်၏အမွေသည် မြတ်သောအမွေဖြစ်ပါသည်။
စာဆိုသည် သူ့ကဗျာအလင်္ကာများဖြင့် “သမီးမြန်မာ” အတွက်
အသက်ကို အမွေပေးခဲ့ပါသည်။ စာဆိုသည် သူ့ကဗျာအလင်္ကာဖြင့်
“သားမြန်မာ” အတွက် အသွေးကို အမွေပေးခဲ့ပါသည်။ အသက်နှင့်
သွေးအမွေသည် အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ လွတ်လပ်ရေးအရှည်
တည်တံ့ခိုင်မာအောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းကြပါစို့ဟု အမိဌာန်
ပြုအလှဖြင့် နိဂုံးချုပ်လိုက်ရပါသတည်း။

ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ)

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ လူငယ်စာပေဆုတွင် ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါ စာအုပ်က အမျိုးသားစာပေဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါသည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) သည် သူ၏စာအုပ်ကို လူငယ်စိတ်ပညာပေးစာအုပ် ဟူ၍ အမည်ကင်ပွန်းတပ်ထားသည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) စာအုပ် တွင် အဖွင့်အမှာစာကို ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးက ရေးသားထား သည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) သည် အပျိုမမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါရှိသော ဆောင်းပါးကောင်းများစွာကို ရွေးချယ်စုစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးစကားအရ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) ကို ဤသို့ ရှုမြင်ရမည်။ သူ၏ပထမဆုံး ပွဲဦးထွက်လက်ရာ ဤစာအုပ်မှာ စာဖတ်ပရိသတ် ကြိုက်ပြီးသားစာမူများပင်ဖြစ်သည်။ ဆယ်ကျော် သက် လူငယ်လူရွယ်များအတွက် ချစ်ခင်ကြင်နာစွာဖြင့် ရင်းရင်း နှီးနှီး ဆွေးနွေးထားသော ပေးစာများဖြစ်သည်။ ချိုသာပျော့ပျောင်း စွာ အားပေးထားသည်။ အားတက်လာအောင် လှုံ့ဆော်ထားသည်။ အနိုင်မခံ အနှုံးမပေးရန် တိုက်တွန်းပေးနေသည်။ ချစ်နိုင်(စိတ်ပညာ) သည် လုံ့လရှိသူဖြစ်၏။ ပိဇ္ဇာဘွဲ့ (စိတ်ပညာ) ကို ၁၉၇၀ အတန်း ထဲမှာ ပထမရပြီးအောင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာစိန်တူ (ပါမောက္ခ) ၏ ထူးချွန်ဆုရခဲ့၏။ အသုံးချစိတ်ပညာသင်တန်း (၁၉၈၂-၈၃)

တွင်လည်း ပထမရ၍ အောင်မြင်သဖြင့် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာ ကျော်စိန်က ဆုချီးမြှင့်ခဲ့၏။ စိတ်ပညာကို သူ့အထူးစိတ်ဝင်စား၍ စိတ်ပညာအခြေခံသောဆောင်းပါးများ ရေးတတ်သည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) စာတွေထဲတွင် သူ၏မေတ္တာနှင့်စေတနာကို တွေ့ရ သည်။ စိတ်ကစားလွယ်သော၊ ဆုံးမရခက်သော၊ ထော်လော်ကန့်လန့် အရွဲ့တိုက်ချင်တတ်သော၊ ကလန်ကဆန်လုပ်တတ်သော အပျိုဖော် ဝင်စအရွယ် လူငယ်ကလေးများအတွက် လိုအပ်နေသောစာအုပ်မျိုး ကို ဖတ်ချင်စဖွယ်ဖြစ်လာအောင် ဆွဲဆောင်ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားထားသည်။

လူငယ်လူရွယ်များသည် လမ်းမမှားဖို့ရာ အထူးအရေးကြီး လှ၏။ လူငယ်လူရွယ်တွေအကြားသို့ စိမ့်ဝင်ယုံနဲ့ ပေးစာရေးဟန်ဖြင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးသားထားသည်။ ကောင်းလည်း ကောင်းလှသည်။ အခက်အခဲကို ရင်ဆိုင်ရဲအောင်၊ လောကခံ၏ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင်၊ ဇွဲလုံ့လပြည့်ဝသော ပညာရှာ သူများဖြစ်အောင် အလေးထား၍ ရေးသားတိုက်တွန်းချက်များ ပါရှိ သည်။ အနာဂတ်ပန်းဥယျာဉ်ကြီးအတွက် အဖိုးတန်လှသော မျိုးစေ့ သစ်ပင်တို့ကို မြေဆီပက်ဖျန်း၍ မိုးရေဖြင့် လန်းဆန်းစေချင်သော ဆန္ဒ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) တွင် ရှိသည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) ၏ ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါ လူငယ်ပညာပေး စိတ်ပညာစာအုပ်ကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မျက်နှာဖုံးကို ပန်းချီ ညီညီက လေးရောင်ခြယ်ရေးဆွဲထားသည်။ နာရီ၊ လူငယ်၊ လိပ်ပြာ၊ အချိန်တို့ကို အကွက်ကျကျ သဘာဝအလှဖြင့် သရုပ်ဖော်ထား သည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်၏ တန်ဖိုးငွေမှာ ၉၀ ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကို ဆောင်းပါး (၂၆) ပုဒ်ဖြင့် စုစည်းထုတ်ဝေ

ထားသည်။ ဆောင်းပါးများမှာ စာပေရဲ့အရသာ၊ မပြုစေလို ရွှေမြင့်မိုရ်၊ တကယ့်အဖိုးတန် ရေခဲမြေခဲ စိတ်အားသတ္တိမာန် ရှက်ပြုထဲက သင်ခန်းစာ၊ မပေဒါ မာလာရီနှင့် ကြည်ကြည်ငွေ ဓားသွားပေါ်က ပျားရည်စက်များ၊ ခရီးသွားများ၊ အဟုတ်ဖြစ်ရမည် ချစ်သောမျက်စိဖြင့် ရှုကြပါစေ၊ ချစ်ချစ်ခါးခါးစကားများကိုပယ် စိတ်သာရှေ့သွား၊ သင်ယူပြုပြင်မှုအလေ့အထ၊ ကြိုက်ရာလမ်းကို ခွေးချယ်၊ ဌာန်ကရိုက်၊ မှတ်ဉာဏ်ခိုင်မာစေတဲ့ နည်းတစ်ခု ဖြေခေါ် မင်းဒင်၊ ကျွမ်းကျင်အတွေးများ၊ သူ့ရဲ့ကောင်းကင် ချီးကျူးခဲ့ ရတဲ့ ချစ်သူ၊ တစ်ပွင့်ပန်း၊ တန်ဖိုးအတိုင်းအဆ၊ ပါးစပ်ဘရိတ်၊ ကလက်တက်တက်၊ ဘာသာစကား နားမျက်စိ၊ မပြင်းမပျော့ အောင်မြင်မှုအတွက် ကွက်လပ်တစ်ခု၊ အောင်မြင်ရေးဆေးသုံးလုံး စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားစာပေဆု လူငယ်စာပေအဖွဲ့ငယ်မှတ်ချက်တွင် လူငယ်စာပေဆုအဖွဲ့ငယ်သည် ဖက်ရှစ်စဉ်ရန် စာအုပ် (၃) အုပ် ရရှိခဲ့ပြီး အစည်းအဝေး (၂) ကြိမ်ခေါ်ယူ၍ ခွေးချယ်ရေးအတွက် စိစစ်ညှိနှိုင်းခဲ့သည်။ အဖွဲ့က "ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) ၏ ချစ်လို့ ပြောတာမှတ်ပါ" စာအုပ်သည် လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အားတက်စေရန် ချိုသာပျော့ပျောင်းစွာ ရေးသားထားသည် စိတ်ဓာတ်မြင့်မားရေး၊ စာကောင်းပေမွန်ဖတ်ရှုရေး၊ သင်ယူမှုအလေ့ အထကောင်းများ ရရှိရေး၊ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းထားရှိရေး တာဝန်သိရေး၊ တန်ဖိုးထားမှုမှန်ကန်ရေး၊ အမှားမှသင်ခန်းစာယူရေး နှင့် စည်းကမ်း၊ စေတနာ၊ သိက္ခာရှိရေး စသည့်အကြောင်းများကို ရင်းနှီးစွာဖော်ပြပြီး ချောမောပြေပြစ်စွာရေးသားထားကြောင်း သိရှိရ သဖြင့် ဆုပေးရန်ထောက်ခံသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) သည် လူငယ်လူရွယ်တိုင်းကို နူးညံ့ သိပ်မွေ့ရန် မျိုးစေ့ချပေးသည်။ မှန်ကန်သော မာန်မာနရှိရန် နှိုးထောင်သည်။ အနိုင်မခံစိတ်ဖြင့် အားမာန်အပြည့်အဝ လုံ့လ ဝီရိယရှိရန် လေ့ကျင့်ပေးသည်။ စကားအရာတွင် ပျားသကာကဲ့သို့ ချိုချိုသာသာပြောဆိုရန် ဆုံးမသည်။ စိတ်ထားကောင်း၍ စိတ်မြတ် ခမ်းသာရရှိစေရေးကို အလေးပေးလေ့ကျင့်ထားသည်။ ဘဝပြိုင်ပွဲ၊ အလှပြိုင်ပွဲ၊ ကာယပြိုင်ပွဲ၊ ဉာဏ်ပြိုင်ပွဲများတွင် အပြိုင်အဆိုင် အလှအယက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပါမှ ရှင်သန်စွာ ရပ်တည်နိုင်မည့် နည်းလမ်းကောင်းများကို လမ်းညွှန်ပြထားပါသည်။

ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါစာအုပ်ဖြင့် လူငယ်စာပေဆုဆိုင်ရာ အမျိုးသားစာပေဆုကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်ခူးရရှိသွားခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) သည် စစ်မှုထမ်းအကြီးအကဲတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးချစ်နိုင် သည် မြဝတီစာတည်းမှူးချုပ်မှ ယခုအခါ ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ပြောင်းရွှေ့တာဝန် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) ကို ဖခင် ကျောင်းဆရာ ဦးမာတင်နှင့် မိခင် ဒေါ်အေးသတို့မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ချောက်ပျိုနယ်၊ ကြီးနီရွာ၌ ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ ကြီးနီ အလက၊ ချောက် အထက (၁) တို့မှာ အခြေခံပညာသင်ယူခဲ့သည်။ မန္တလေးဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ် (၁၉၆၆-၇၀) တွင် တက်ရောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (စိတ်ပညာ) ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဘွဲ့လွန်အသုံးချစိတ်ပညာသင်တန်း တက်ရောက်ဆည်းပူးခဲ့သည်။ တပ်မတော်(ကြည်း) ဗိုလ်သင်တန်းကို ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် တက်ရောက်

ခဲ့သည်။ ယနေ့အထိ စစ်ရေး၊ စည်းရုံးရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များ ထမ်းဆောင်နေသည်။ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တောင်ပေါ်ဒေသများ၌ အနှစ် (၂၀) ခန့် နေထိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ ရှုမဝ၊ သောင်းပြောင်းထွေလာ၊ မိုးဝေအတွေးအမြင်၊ စံပယ်ဖြူ၊ ရုပ်ရှင်အောင်လံ၊ ပန် စသော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဆောင်းပါးများ အဆက်မပြတ် ပြုစုရေးသားခဲ့သည်။ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်နှင့် မဂ္ဂဇင်းအမျိုးမျိုးတို့တွင် ဆောင်းပါးပေါင်း ၃၆၅ ပုဒ်ထက်မနည်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ချစ်လို့ပြောတာမှတ်ပါ (၁၉၉၆)၊ လက်တစ်ကမ်းရှိတက်လမ်း (၁၉၆၆)၊ မိမိကိုယ်ကိုတည်ဆောက်ခြင်း (၁၉၉၇)၊ ပညာသည် တန်ခိုးကိုဖန်ဆင်း၏ (၁၉၉၇)၊ အောင်မြင်မှုနှင့်စိတ်ခွန်အား (၁၉၉၇)၊ လောကကို အလှမြင်ပါ (၁၉၉၇) စာအုပ် (၆) အုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍လည်း လျှပ်တစ်ပြက်အတွေးများ၊ သားအတွက်အေးတစ်လက် လုပ်ငန်းခွင်အောင်မြင်လိုသော်၊ ရှုမဝဆောင်းပါးဆု စသည့်စာအုပ်များကို ထုတ်ဝေနိုင်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။ တပ်မတော်အရာရှိအဖြစ် မလေးရှားတက္ကသိုလ်၊ ကွာလာလမ်ပူရှိ တက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် တစ်နှစ်ပညာသင်ယူခဲ့ဖူးသည်။ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံများသို့ လေ့လာရေးခရီးများ သွားရောက်ခဲ့ရဖူးပါသည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် စာရေးဆရာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တရုတ်ပြည် ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲ၊ ကူမင်းမြို့များသို့ လေ့လာရေးခရီး သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ မြဝတီစာပေတိုက် စာတည်းမှူးချုပ်အဖြစ် မြဝတီ၊ ငွေတာရီ တို့ကျောင်းသား၊ မိုးသောက်ပန်းနှင့် မြဝတီဂျာနယ်တို့ကို တာဝန်ယူထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာပေလောကတွင် နာမည်ကျော်

ရှားပါးစာအုပ်များကို ပြန်လည်ဆန်းသစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ စာအုပ်များကို စာအား၊ ပန်းချီအား၊ ဓာတ်ပုံအားကောင်း၍ အရည်အသွေးရှိရှိ စာပေအဆင့် မြင့်မားလာစေရန် ရည်သန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းခင်စန်းမွန်

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားစာပေဆု ဝတ္ထုရှည်ကို ခင်စန်းမွန်၏ “တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာ” က ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆွတ်နှစ်ရရှိခဲ့လေသည်။ ထိုဝတ္ထုရှည်မှာ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆု ဝတ္ထုရှည်စာမူ ပထမဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် တစ်နှစ်တာအတွင်း ဝတ္ထုရှည်ပေါင်း ၃၃၇ အုပ် ထွက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်များထဲမှ အမျိုးသားစာပေဆုအတွက် အစည်းအဝေး (၃) ကြိမ်ထိုင်ကာ စိစစ်ဖတ်ရှုခဲ့သည်။ အမျိုးသားစာပေဆု ဝတ္ထုရှည်အတွက် ခင်စန်းမွန်၏ “တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာ” ဝတ္ထုရှည်သည် အကြောင်းအရာခိုင်ခံ့အောင် လေ့လာအားထုတ်မှုကောင်းခြင်း၊ အရေးအသားကျစ်လျစ်ပြေပြစ်ခြင်း၊ လူသားတစ်ရပ်လုံးကို ခြိမ်းခြောက်နေသည့် ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ၏ အန္တရာယ်ကြီးမားပုံကို သတိပေးရင်း မြန်မာ့လူ့ဘောင်၌ တန်ဖိုးထားသည့် ဗြဟ္မာစိုရ်တရားကို ဖော်ကျူးရေးဖွဲ့ထားခြင်းကြောင့် ဆုအိုးမြင့်ရန် ထောက်ခံသည်” ဟူ၍ မှတ်သားရသည်။ အမကြီး ခင်စန်းမွန်နှင့် ကျွန်တော် စာပေဆုနှင်းသဘင်ပွဲတစ်ခုတွင် စတင်ခင်မင်ရင်းနှီးခွင့် ရသည်။ နိုင်ငံတော်က အကြိမ်ကြိမ်ကြီးမျှကျောင်းပသော စာပေဆု

၁၃) ဆုကို ရရှိထားပြီးသူလည်းဖြစ်သည်။ သူမ၏ခင်ပွန်းကလည်း ငါ့လောင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆုအား သူလည်းဖြစ်သည်။ ဇနီးမောင်နှံ (၂) ဦးလုံး ကလောင်သမား ဖြစ်၍ သူမနှင့် သူမ၏ခင်ပွန်းကို သိကျွမ်းခင်မင်ခွင့်ရသည်။ အမကြီးခင်စန်းမွန်သည် ဝိနိပိနိပါးပါးနှင့် စာပေဉာဏ်ရည်သွားသော ကလောင်ဖြစ်သည်။ ပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် အောင်ပွဲရသော ကလောင်ဖြစ်၏။ စကားပြောရာတွင် အေးဆေး၏။ လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် ပြေပြစ်သွက်လက်သည်။ မျက်မှန်ဖြင့် တည်ကြည်ခုံညားသော ဥပဓိရုပ်ရှိသည်။ စာအကြောင်းပေးအကြောင်း ပြောဆိုနိုးနှောရာတွင် အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သည်။ ဘဝကိုယ်တွေ့ မြားမြောင်စင်သန်သူဖြစ်၏။ သူတို့ဇနီးမောင်နှံသည် ကလောင်ကိုင်စွဲကာ ဘဝဦးအိမ်လေးကို တည်ဆောက်ကြသူများဖြစ်သည်။ ဘဝ၏ အတက်အကျ၊ အနိမ့်အမြင့် လောကဝဲတွင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် စာပေကို ချစ်မြတ်နိုးကြသူများဖြစ်သည်။ အမျိုးသားစာပေဆုရသူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် သူတို့နေရာ ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်းကို သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ သိလိုသည်များကို ရှင်းပြသည်။ မိသားစုက ပထမသမားများပီပီ ဖော်ရွေ၏။ စေတနာကောင်း၏။ မိမိဘဝနှင့် တပေ အမှန်ဘဝကို မချွင်းမချွန် ပြောပြကြသည်။ စာအုပ်များ အပြည့်အနှင့်ဖြင့် သူတို့အိမ်ကလေးကို အလှဆင်ထားသည်။ ဘဝအုပ်အမျိုးမျိုးစုံသည်။ ကလောင်ရှင်ကြီးငယ်တို့၏ စာအုပ်စုံရသအဖုံဖုံကို စာကြည့်တိုက်ကလေးသဖွယ် တွေ့မြင်ကြရသည်။ တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာ ဝတ္ထုရှည်ကို နိဒါန်းပိုင်း၊ အပိုင်း (၁) တွင် သက်ဝေ၊ အပိုင်း (၂) တွင် ကေသရီ၊ အပိုင်း (၃) တွင်

သုန္ဒရီ နိဂုံးပိုင်းဟူ၍ အခန်း (၅) ခန်းခွဲ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ထားသည်။ လူ့လောကကိုခြိမ်းခြောက်နေသော AIDS ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုသည် ရောဂါကို ဇာတ်ကောင်များပိုင်းရံ၍ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ရှောင်ရန်ဆောင်ရန် သင်ခန်းစာကို ပေးဆပ်အပ်နှင်းထားသော နိုင်ငံအကျိုးပြု စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည်။

တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာဝတ္ထုကို ရေးသားနိုင်စေအောက်ဖော်ပြပါ စာအုပ်စာတမ်းများကို ပို့ငြိမ်းလေ့လာခဲ့ရသည်ဟူ၍ အမကြီးဒေါ်ခင်စန်းမွန်က ပြောပြလိုက်သည်။ ထိုစာအုပ်များမှာ (၁) သံယုတ်ပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ (၂) မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ (၃) ဘိက္ခုပါတိမောက်မြန်မာပြန်၊ (၄) သီလဝိနိစ္ဆယပေါင်းချုပ်၊ (၅) ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ၊ (၆) ကာယာနုပဿနာကျမ်း၊ (၇) ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်၊ (၈) သုမုတ်စု၊ (၉) ခေတ်မီမြန်မာဓမ္မပဒဝတ္ထု၊ (၁၀) မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းတို (၁) က - ကို၊ (၁၁) မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းနှစ်ချုပ် (၁၉၉၄)၊ (၁၂) အမြင်များ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အတွေးအမြင် စာစုများ (၁၃) ဘဝအမြင်သစ်၊ (၁၄) အေအိုင်ဒီအက်စ် (သို့မဟုတ်) သေမင်းတမန်ရောဂါ၊ (၁၅) ဘဝတန်ဖိုး၊ (၁၆) မြန်မာအဘိဓာန်တို့ကို ဖတ်ရှု၍ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ တရားဓမ္မများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း လက်လှမ်းမီသမျှစာအုပ်စာတမ်းနှင့် စာနယ်ဇင်းများ လေ့လာဖတ်ရှုခဲ့ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ အစ်မကြီးခင်စန်းမွန်က ဤစာအုပ်ကို ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆုနှင့် အမျိုးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည့်အတွက် ရဟန်းသံဃာပညာရှိများ

လူပညာရှိများ အားလုံး၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးအောက်မေ့၍ တန်တော့အပ်ပါသည်ဟူ၍ ကျေးဇူးတင်စကားဆိုသံ ကြားခဲ့ရသည်။

စာအုပ်စာပေ ရေးသားပြုစု အဆီအနှစ်ထုတ် ဖန်တီးရာတွင် ခက်ခဲလှ၏။ နက်နဲလှ၏။ ဆရာမခင်စန်းမွန်သည် စာတွေ့ဆည်းပူး၊ လက်တွေ့လေ့လာကာ ဤဝတ္ထုကြီးကို အားသွန်ခွန်စိုက် နှလုံးလဝီရိယဖြင့် ကြိုးစားဖန်ဆင်းခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကြိုးစားမှုဂုဏ်ရည် စွမ်းအားအကျိုးကို နိုင်ငံတော်က စာပေဆုများဖြင့် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဂုဏ်ပြုအိုးမြှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာမခင်စန်းမွန်ကို အဖ ဦးဘခင်၊ အမိ ဒေါ်မမကြီးတို့မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာအဓိကဘာသာရပ်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ အမှတ် (၂) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ထားဝယ်မြို့၊ ဟိန္ဒူးသတ္တုတွင်းစီမံကိန်း၌ နေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ဖခင်အလုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာ ထိုင်းနိုင်ငံ ဇင်းမယ်မြို့နှင့် လာအိုနိုင်ငံ ဝိယန်ရှင်းမြို့များသို့ လိုက်ပါနေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ တပ်မတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဝတ္ထုတိုနှစ်သိမ့်ဆု၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ပထမဆု၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားရေးဆောင်ပုဒ်များ အကောင်အထည်ဖော်သည့် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဝတ္ထုရှည် ပထမဆု၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ရွှေရတုတပ်မတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ဝတ္ထုတိုနှစ်သိမ့်ဆု၊ ဝတ္ထုရှည် ပထမဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားရေးဆောင်ပုဒ်များ အကောင်အထည်ဖော်သည့် စာပေနှင့်ဓာတ်ပုံပြိုင်ပွဲတွင် ဝတ္ထုတို ဒုတိယဆု ရရှိခဲ့သည်။

ယခုအချိန်အထိ စာပေဆုပေါင်း (၁၆) ဆု ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ စာပေဆုပြိုင်ပွဲတွင် တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာ စာမူဖြင့် ဝတ္ထုရှည်ပထမဆု ရရှိခဲ့သည်။ ထိုစာမူမှ စာအုပ်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသော ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ အမှတ် (၃) အကွက် (၄၄၉)၊ ဦးဘခင်လမ်း၊ (၁၁) ရပ်ကွက် ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်းတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင် ဖြစ်သည်။

ဆရာမခင်စန်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ တံလျှပ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာ နိဂုံးပိုင်းတွင် “မျက်လုံးကို အားကုန်ဖွင့်သော်လည်း ပွင့်သည်ဆိုရုံသာ မြင်ရသည်။ အလင်းရောင်၏ ဖူးရှုသောမြားတံတံ က မျက်လုံးကိုစူးဝင်သည်။ စကြိုတံခါးသည် ပိတ်လျက်၊ တင်းတင်း စေ့စေ့ပိတ်လျက်။ လေကောင်းလေသန့် မဝင်ခြင်းထက် လေညစ် လေဆိုးတို့ မထွက်စေခြင်းငှာ ကမ္ဘာလောကနှင့် ဘီလူးစည်း လှည့်ခြားလိုက်သောတံခါး၊ တံခါးဝမှာ မျက်လုံးအစုံကို မြင်သည်။ ထို့နောက် မျက်နှာကိုမြင်သည်။ အမှတ်သညာကို နှိုးဆော်ရန် သတိ မဦး၊ တင်စုံတစ်ယောက်မျှသာ သိသည်။ အဝါရောင်သက်န်းနှင့် ရဟန်း တင်ပိုး သူနာပြုဆရာမက ရဟန်းအားအထေးသို့ လက်ညှိုး ညွှန်ရင်း တစ်ခုပြောနေသည်။ ရဟန်းက တံခါးမှန်ချပ်မှတစ်ဆင့် အတွင်းသို့ကြည့်တော်မူလျက် အခန်းထဲမှ အမှောင်ကိုမခွင်းနိုင် သော မျက်လုံးအစုံဖြင့် လက်အုပ်ချီလိုက်သည်။ ဆရာတော် ဦးဇဋိလ၊ ဆရာတော် ဦးဉာဏိဿရ၊ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရ၊ ဆရာကြီး ဒေါ်ပညာဝတီ၊ ဆရာကြီး ဒေါ်သီရိမာ၊ ကျေးဇူးကြီးမြတ်

က်မူကြသော သံယာတော်များအား ရည်မှန်းမိသည်။ လက်အုပ် မြဲစွာချီ၍ “သံယံပူဇော်ပါဘုရား” ဟုနှုတ်မှ ရွတ်လိုက်သည်။

အရိုးပြိုင်းပြိုင်းအပေါ်မှ အကြောများ၊ အရေပြားများနှင့် လက်အုပ်ကိုမိမိ မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်ရသည်။ အိပ်ရာပေါ် နှစ် လက်အုပ်ချီလျက် မျက်လုံးမှေးစင်းစွာ ပါးစပ်ဟလျက် ငြိမ် နက်နေသော မိမိကိုယ်ကိုမိမိ မြင်နေရသည်။ အနီးအပါးမှ ဒနာဖြင့် ညည်းညူ လက်စလူမမာများက မိမိကို လက်ညှိုးထိုး သည်ကို မြင်သည်။ သူနာပြုဆရာမ စောင်ခြုံပေးသည်။ ထို့နောက် ဘတ်အစား အထပ်ထပ်ဝတ်ထားသော အလုပ်သမားနှစ်ယောက် ညည်းတစ်စီးနှင့် ရောက်လာကြသည်။ သူတို့သည် ခုတင်ပေါ်မှ လှရှင်မသုန္ဒရီခေါ် သက်ဝေကို မိမိအမှတ်ဖြင့် သယ်ဆောင် သွားရန် မြင်ဆင်နေကြသည်။ အလွန်လျှောက်ချင် ကြည့်ချင်သော ကြီးလမ်းကို လျှောက် ရတော့မည်တွေးလျက် လှည့်ကြည့်မိသည်။ ကြံ့ကျောက်သား ပေါ်တွင်ပင် နေခြည်ကြောင့်ဖြစ်သော တံလျှပ် သည် တလက်လက် ဟူ၍ ရသမြောက်စွာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ သူတို့၏ ရင်ထဲ နှလုံးသားကို ရသမြား စူးဝင်နှစ်မြှုပ်သွားအောင် ဖွဲ့နိုင်စွမ်းသည်။ ဆရာမသည် ဝါကျတိုတိုဖြင့် သရုပ်ဖော် ဖွဲ့၏။ ထိုထိုမိမိ ဗုဒ္ဓစာပေများမှ အဆီအနှစ်ထုတ်ကာ တရားနှင့် ကို ယှဉ်ပြသည်။ မမြဲခြင်းတရား၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာန ကို ထင်လင်းစွာ သရုပ် ပြနိုင်သည်။ လူ့စရိုက်၊ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းအဆိုး အကြောင်းအကျိုးတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခန်းစာများယူနိုင် ဖွယ် တင်ပြနိုင်သည်။

ဆရာမခင်စန်းမွန်မိသားစုကို ကျွန်တော် ရုတ်တရက် နှုတ်ဆက်ကာ မဟာရန်ကုန်မြို့တော်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ မိသားစု တာဝန်၊ အိမ်ထောင်တာဝန်၊ စာပေတာဝန်များဖြင့် ကလောင် ထက်မြက်အောင် ဆရာမခင်စန်းမွန်ရေးသားနေဆဲ၊ ပြည်သူ့ အကျိုးပြု၊ နိုင်ငံ့အကျိုးပြုစာပေများကို အားသစ်မာန်သစ် အတွေးသစ်များဖြင့် ထပ်မံကြိုးပမ်းနေဆဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ရင်နှစ်တွင် ဆရာမခင်စန်းမွန် ထပ်ဆင့်ထပ်ဆင့် စာပေအောင်မြင် ပေါင်းများစွာ ရရှိပါစေဟု ဆုတောင်းလိုက်ရပါတော့သတည်း။

ကိုဆေးချိုးအလှဘဝရောင်ရုံပန်းများ

ကျွန်တော်နှင့် ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း မင်ရင်းနှီးခဲ့သည်မှာ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်လောက်က ဖြစ် သည်။ မြဝတီစာပေတိုက် ၃၂ လမ်းထဲတွင် ရဲဘော်မြင့်အောင်နှင့် သန်းလွင်တို့ မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ နောင်အခါတွင် န်တော်နှင့် ဒေါ်စောမဉ္ဇူတို့ လက်ထပ်ပြီးသောအခါ ကျွန်တော် ၎င်း ကုလားမယောက်ျားဟူ၍ ကင်းပွန်းတပ်ကာ ယနေ့တိုင်ခေါ် က်ရှိပါသည်။ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၊ မနှင်းဖွေး ၊ စောမဉ္ဇူ စိန်ခင်မောင်ရီတို့သည် ဧရာဝတီတိုင်းမော်လမြိုင်ကျွန်း ဘပြောပွဲတွင် စာချင်းသိနေရာမှ လူချင်းအတော်ရင်းနှီးခဲ့ ပသည်။ မော်လမြိုင်ကျွန်းဟောပြောပွဲတွင် သွားလေသူ ပျော်ပျော် ချွင်နေတတ်သော အမျိုးသားစာပေဆရာ စိန်ခင်မောင်ရီက သားညိုသော စောမဉ္ဇူကို ကုလားမ၊ အသားဖြူသော မနှင်းဖွေး တရုတ်မဟူ၍ ခေါ်တွင်ခဲ့ရာမှ ဆရာဆင်ဖြူကျွန်း အောင်သိန်း သည် စိန်ခင်မောင်ရီခြေရာကို နင်းခဲ့လေတော့သည်။

ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းနှင့်တွေ့တိုင်း “ ကုလား ယာက်ျား ကုလားမကောနေကောင်းရဲ့လား၊ ကုလားမကိုစာတွေ နဲ့ရေးအောင် ပြောစမ်းပါအုံးဟ၊ ကုလားမက ဝတ္ထုတိုလက်၊

ဝတ္ထုတိုရေးခိုင်းကွာ” ဟူ၍ အညာလေသံကြီးနှင့် တပိုးတနှင့်ခြေ
 တတ်သည်။ သာကေတတွင်ဆရာနေသည်။ မြို့ထဲရန်ကုန်ကို လှ
 ဟူး၊ ကြာ အတိုကောက်ခေါ်သည့် တနင်္လာ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ ကြာသပတေး
 နေ့များတွင်သာ ရောက်တတ်သည်။ ဆရာကြီးသည် ဆင်ဖြူကျွန်း
 အောင်သိန်းအမည်ဖြင့် ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုရေးသည်။ မြန်မာ
 များကိုနိုင်နင်းသည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများကို အညာသား
 တန်ဖိုးထားမြတ်နိုးသည်။ ဆရာကြီးသည် မြန်မာ့ မူရာယဉ်ကျေး
 စပ်ပန်းချီမိတ်ဆက်၊ မြန်မာ့ထိုးကွင်းမင်ကြောင် ခလေး၊ မြန်
 ကျေးလက်ရိုးရားခလေးများ စာအုပ်လက်ရာကောင်းများ
 မမေ့နိုင်စရာဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းသည် ဝတ္ထု
 တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် မြန်မာလယ်သမား
 ယာသမားတို့၏ ဘဝခလေးကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် တင်ပြရေးဖွဲ့
 သည်။ သူ၏ ကိုဆေးရိုး လယ်သမားဝတ္ထုများကို ကြယ်နီ၏ ကိုတံ
 ရေလုပ်သားဝတ္ထုများနှင့် ခေတ်ပြိုင်ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ကြယ်နီ
 ကိုတံဝတ္ထုအမှတ်တံဆိပ် တပ်ခဲ့ကြသလို ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း
 ကိုလည်း လယ်ယာသမားဝတ္ထုအမှတ်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်ပေးခဲ့ကြသည့်
 ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းများတွင်
 ကိုဆေးရိုး လယ်ယာလုပ်သားဘဝ စာမျက်နှာဝတ္ထုများ မွေး
 တိုင်းမွေး၊ ကြိုင်ချင်တိုင်းကြိုင်၊ လှိုင်ချင်တိုင်းလှိုင်နေခဲ့ပါတော့သည်။
 ဆရာကြီးဆင်ဖြူအောင်သိန်းသည် ဝတ္ထုတိုရှည်၊ ပြဇာတ်
 အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေကိုနိုင်နင်းသည်။ ပြဇာတ်ဆိုရင် နေမင်သိန်း
 ထောင်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေတွင် နီရဲသောဗိုလ်ဥက္ကမတို့မှာ ထင်ရှား

သည်။ လူပုံက တည်တည်ကြည်ကြည်နေတတ်သော်လည်း ဟာသ
 တွင်လည်း ကလောင်ထက်၏။ ကလောင်သွက်ခဲ့သည်။ ဆင်ဖြူကျွန်း
 အောင်သိန်းဟူသော ကလောင်နှင့်အပြိုင်အဆိုင် ဟာသလောက
 တွင်လည်း ဆလိုင်းစျင်အောင် (ဇင်အောင်) နာမည်ရ ကလောင်ပွား
 ဖြစ်ပါသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း
 သည် စာပေရေးသား၍ အသက်မွေးသူဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်
 တို့ ထာဝရလေးစားကြရပါသည်။ သူ၏ကလောင်သည် ဝတ္ထု
 ဆောင်းပါး၊ ဟာသကို တစ်ခန့်တစ်သန့်စီထား၍ ရေးစွမ်းနိုင်သည်။

ယနေ့တိုင် မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်များတွင် ကလောင်ထက်မြက်ဆဲ
 ဖြစ်သည်။ အတွေးကောင်းသလို၊ အရေးကောင်းသည်။ ရိုးရိုး
 ကလေးရေး၍ ရိုးရိုးတွေးတတ်သော ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်း
 အောင်သိန်းစာများသည် ရိုးရိုးလေးနှင့်ယဉ်အောင်လှနေပါသည်။
 သူ့အားသွန်ခွန်စိုက် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကိုဆေးရိုးဝတ္ထုတို
 ဒေါင်းချုပ် အမှတ် (၁) မှ အမှတ် (၆) အထိ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
 ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ကိုဆေးရိုးအမှတ် (၄) စာအုပ်ကို နိုင်ငံတော်က
 အမြင့်ဆုံးစာပေ အမျိုးသားစာပေဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။
 ဆင်ဖြူကျွန်း အောင်သိန်းဆိုလျှင် လယ်သမား၊ ယာသမားကြီးကို
 ဆေးရိုးကို မျက်စိတွင် မြင်ယောင်လာအောင် ဖန်တီးရေးဖွဲ့
 တတ်ပါသည်။

သူ၏အရေးအသားသည် အညာခလေးစိုက် လယ်သမား
 ဝါဟာရကို ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်လှသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင်
 ကိုဆေးရိုး (၆)ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြန်ပါသည်။ အမျိုးသားစာပေဆု
 ရွေးချယ်ရေး ဝတ္ထုတိုအဖွဲ့ငယ်၏ မှတ်ချက်တွင် “ဝတ္ထုတိုအဖွဲ့ငယ်

သည် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ၃၇ အုပ်ကို ဖတ်ရှုစိစစ်လျက် အစည်းအဝေး (၃) ကြိမ်ခေါ်ယူကာ ညှိနှိုင်းစိစစ်ခဲ့ပါသည်။ အဖွဲ့က အောက်ပါစာအုပ်ကို ထောက်ခံပါသည်။ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၏ ကိုဆေးရိုး (၆) ဝတ္ထုတိုများတွင် စာရေးသူ၏ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်မှုကို တွေ့ရသည်။ ဒေသအလိုက် ဝေါဟာရများကြွယ်ဝသည်။ အညာကျေးလက်၏ လူနေမှုဘဝများကို ပီပြင်စွာရေးဖွဲ့ထားသည်။ အရေးအသား ပြေပြစ်ကောင်းမွန်သည်။ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကိုခံနိုင်ခြင်း၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း၊ စာနာတတ်ခြင်း၊ သဒ္ဒါတရားစိတ်ကောင်းစေတနာရှိခြင်း၊ အဆွေအမျိုးကိုချစ်ခင်ခြင်း၊ ဇာတိမြေကိုတွယ်တာခြင်း စသည့် ထိန်းသိမ်းပွားများသင့်သော မြန်မာလူမျိုးတို့၏စရိုက်ကို ပေါ်လွင်စွာရေးဖွဲ့နိုင်သဖြင့် ဆုပေးရန်ထောက်ခံသည်။

တူ၍ ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းသည် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားစာပေဆုကို ထပ်ဆင့်ဆွတ်ခူးရန် ခဲ့ပါသည်။ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းရေးသားသော ကိုဆေးရိုး (၆) ကို မျိုးမြန်မာစာပေတိုက်မှ ၁၉၉၆၊ ဇူလိုင်လတွင် ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အုပ်ရေတစ်ထောင်ရှိက်နိပ်ခဲ့သည်။ စာအုပ်ကို ၇၅ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ရောင်းချခဲ့သည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီကို ခိုင်ဝင်းက လှလှပပ သရုပ်ဖော်ထားသည်။ စာခြောက်ရုပ်၊ ထန်းပင်၊ တောတန်းလယ်စောင်တံနှင့် စိမ်းမြဲမြဲလွင်နေသော ကောက်ပင်ပျိုးစပါးခင်းကြီးကို ထိထိမိမိရေးဆွဲထားသည်။ အပြာရောင်ကောင်းကင်ပင်လယ်ကြီးကိုလည်း အကွက်စေ့စေ့ တွေ့မြင်ရပါသည်။

ကိုဆေးရိုး (၆) တွင် ဝတ္ထုတို ၁၅ ပုဒ် စုပေါင်းထားသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်ပိုင်းက ရေးဖွဲ့ထားသောဝတ္ထုနှင့် ၁၉၉၃ အထိ ရေးသား

ထားသော ကိုဆေးရိုးဝတ္ထုများဖြစ်သည်။ သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းနှင့် ရွှေသမင်မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါရှိခဲ့ဖူးသော ဝတ္ထုတိုများဖြစ်ပါသည်။ ကိုဆေးရိုး (၆) ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်စာအုပ်တွင် (၁) အမောကိုပြေစေပါသည်။ (၂) ဘ၏ချစ်သောမြေး ဖြူကြီး၊ (၃) ပထမနေ့ဝေဒနာ၊ (၄) ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ (၅) သည်သမီး သည်သားနှင့် သည်မအော၊ (၆) ဆည်းလည်းပြာလေးတွေနှင့်အတူ၊ (၇) ဂဠုန်တောင်ပံဖြန့်ကျက်လ၊ (၈) ကောက်ညှင်းပေါင်းနဲ့ လှိုင်လှိုင်ကြူ၊ (၉) ငန်းပြားတို့က သချခြင်း၊ (၁၀) ညအနေတွင် လကလေးမစောင်းပါ၊ (၁၁) ပုလွေသံ၊ ခံသံ တည်ညံ့ဖြင့်၊ (၁၂) ရင်မှမလာသောဒေါသ၊ (၁၃) ဝဲထဲကျသော သစ်ရွက်ကလေးများ၊ (၁၄) ကြိုးဒဏ်သင့်နှလုံးအိမ်၊ (၁၅) အလင်း ဘူးသူများတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ထပ်ဆင့်အမျိုးသားစာပေဆု ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် ကိုဆေးရိုး (၆) ကို ရေးသားသူ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းသည် ဇရာဖြစ်မှ ကလောင်စွမ်းအား ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ အဖ ယာသမားကြီး ဦးရွှေစံ၊ အမိ ဒေါ်ငွေစင်တို့မှ မင်းဘူးခရိုင်၊ စလင်းမြို့နယ်၊ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့အပိုင် ရွာသစ်ကြီးကျေးရွာတွင် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဘန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၇ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ သားသမီးလေးယောက်အနက် တတိယသားဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့ရှိ ဒေါ်စိန်ဖွား၊ ဦးသန်းမောင်၊ ဦးခင်မောင်လတ်တို့၏ မူလတန်း အထက်တန်းအထိကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ သမတန်းကိုမူ ဆရာစံမြောက်ရပ်ကွက်ရှိ ဆရာကျော့၏ကျောင်းမှ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရှေးဦးကလောင်အမည်မှာ “ရွှေစင်” ဖြစ်သည်။ နောင်တွင် ဒါရိုက်တာလှအောင်ထုတ်ဝေသော “တိုင်းသစ်ဂျာနယ်” တွင်

ထိုကလောင်အမည်ဖြင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၌ ကဗျာစတင်ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းအမည်သို့ ပြောင်းကာ ကဗျာရေး၊ စကားပြေပါ ရေးသားခဲ့သည်။ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၏ ပထမဆုံးဝတ္ထုမှာ “လွမ်းယမုန်ဦး” စာပန်းချီစာအုပ်တိုက်ထုတ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး ရုပ်ရှင်ပဒေသာမဂ္ဂဇင်း၊ ယနေ့ရုပ်ရှင်ဂျာနယ်၊ ဗမာ့ရုပ်ရှင်၊ နတ်သျှင်နောင်၊ ရုပ်ရှင်လောကမဂ္ဂဇင်း၊ ကာနယ်ဇင်းမဂ္ဂဇင်းတို့တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ညွှန်းရေးသူ၊ ဇာတ်လမ်းမှတ်တမ်းတင်သူ၊ တွဲဖက်ဒါရိုက်တာစသည်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

စာပေရေးသားခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည်၊ လုံးချင်းစာအုပ်များစွာလည်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စာပေဗိမာန်ပြည်သူ့လက်စွဲစာစဉ်တွင် မြန်မာမှု၊ မြန်မာ့ရေးရာ ယဉ်ကျေးမှုများကို သုတေသနပြုစုရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သော်လည်း ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ဆဲဖြစ်သည်။ စာကောင်းပေမွန်များကို ဘာသာရေးအမြင်ဖြင့် ထူးထူးခြားခြားရေးသားတတ်၏။ ယခုအခါ သာကေတမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ စာပေကို ရေးသားပြုစုရင်း မိသားစုနှင့်အတူ သာကေတမြို့နယ်၊ အရှေ့ (၇)ရပ်ကွက်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးကြည်အေးဖြစ်သည်။

၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ စာပေလေ့လာရေးခေါ်စဉ်တွင် ပါဝင်၍ စာပေဗဟုသုတများကို ရှာဖွေဆည်းပူးလေ့လာ

နိုင်ခဲ့သည်။ ဆရာဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းသည် စိတ်သဘောထားကောင်း၏။ ကျွန်တော်တို့ အတူယူစရာမှာ သန့်သန့်ခန့်ခန့်နေတတ်သော အကျင့်ကလေးမှာ မြတ်နိုးစရာဖြစ်သည်။ စာပေသမားများ၏ ခင်မင်လေးစားအရေးထားခံရသူဖြစ်သည်။ စာပေဩဇာရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၏ ပင်တိုင်ဇာတ်ကောင် ကိုဆေးဇိုးကို သားမြေးမြစ်ရသည်အထိ မြန်မာ့လယ်ယာတစ်ခွင်တပြင် အလှအပရေးဖွဲ့နွဲ့မှုကို စောင့်မျှော်လျက်ရှိနေကြသည်။ ဆရာကြီး ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းအသက်ရာကျော်ရှည်၍ ကျန်းမာချမ်းသာစွာ နိုင်ငံအကျိုးပြု စာကောင်းပေမွန်များစွာကို ရေးသားထုတ်ဝေနိုင်ပါစေဟု ထာဝရအမြဲ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းဆိုလိုက်ရပါတော့သတည်း။

တောင်လေပ်တစ်ပွင့်ကြွေကျခြင်း

ချင်းတောင်ကင်းမောင် (၁၉၂၉-၁၉၈၅)

ချင်းတောင်ကင်းမောင် (ဦးကင်းမောင်၊ ၅၇ နှစ်)သည်

၂-၈-၈၅ သောကြာနေ့၊ ည ၇း၁၆နာရီတွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ချင်းပြည်နယ်၊ မင်းတပ်မြို့၊ ဝဗ္ဗသူးရွာနေ ကျောင်းဆရာကြီး ဦးမာန်ကင် (မော်ကွန်းဝင်း-တတိယဆင့်)နှင့် အမိ ဒေါ်ရှယ်ရောင် တို့မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ သားအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

၁၉၄၇၊ အောက်တိုဘာလထုတ် "ပြည်သူ့ရဲဘော်" ဂျာနယ်၌ "ချင်းတောင်နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး" ဆောင်းပါးဖြင့် စာပေလောကသို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်တွင် "ဗုဒ္ဓလင်းရောင်" ခြည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ချင်းတောင်ပြည်" စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဥပစာ(က)အထိ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ချင်းပြည်နယ် ဟားခါးမြို့တွင် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဖွဲ့အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရှုမဝ၊ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၊ စန္ဒာ၊ စစ်ပြန်၊ သပြေ၊ ပေဖူးလွှာ၊ စာပေလုပ်သားစသည့်

မဂ္ဂဇင်းများ၌ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတိုများကို ရေးသားခဲ့သည်။ ရှုထောင့်၊ ယုဝတီ၊ တိုင်းရင်းမေ၊ ပြည်သူ့ရဲဘော် ဂျာနယ်စာစောင်များ၌လည်း ကဗျာနှင့် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။ လဲ့လဲ့မောင်း၊ တက္ကသိုလ်ချင်းလေး၊ တောင်ပေါ်သားရဲဘော်ခင်မောင် စသည့် ကလောင်အမည် ခွဲများဖြင့်လည်း ရေးသားခဲ့သည်။

ကွယ်လွန်ချိန်တွင်၊ ဇနီး ဒေါ်အွမ်းဘိုင်းမံနှင့် အတူ သားသမီးများဖြစ်သော မကင်မောင်းရောင်၊ မောင်ကင်မောင်းမန်၊ မောင်ကင်မောင်းဖေ၊ မောင်ကင်မောင်းယော၊ မကင်မောင်းထုံ၊ မကင်မောင်းငိုန်တို့ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။

ရှုမဝ၏ကလောင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဆရာ "ချင်းတောင်ကင်းမောင်" ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့သည့်အတွက် ရှုမဝစာတည်း အဖွဲ့မှ အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

ညီလေး

ချင်းလုံချည်နှစ်ထည်ပေးလိုက်တယ်။ အစ်ကို့စာမူပါတဲ့ စန္ဒာမဂ္ဂဇင်းကောရပြီလား။ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းမှာ ပေးထားတဲ့ ဝတ္ထုတွေကော ဘယ်လလောက်ပါမလဲ။ စုံစမ်းပေးပါဦး။

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းမှာလဲ ဝတ္ထုတွေပို့ထားတယ်။ ဒီတစ်ခါ ရန်ကုန်ဆင်းလာရင် စာမူတစ်ထပ်ကြီး ယူလာခဲ့မယ်ဟေ့။

ဒါပဲ

သင့်

အစ်ကိုကင်းမောင်

အမှတ် ၁၃(၁) အိုးအိမ်တိုက်ခန်း၊

ဟားခါးမြို့၊ ချင်းပြည်နယ်။

“ချင်းတောင်ကင်းမောင်” နောက်ဆုံးကျွန်တော်ထံသို့ ရေးပေးလိုက်သော စာဖြစ်လေသည်။ သည်တော့မှ “အစ်ကို ကင်းမောင်” ကို လုံချည်မှာထားမိမှန်းသတိရသွား၏။ မှာလိုက်သူက မေ့နေပြီဖြစ်သော်လည်း သူက သတိတရ တကူးတကပို့ပေးလေ သည်။ တစ်ပတ်အကြာတွင် ကျွန်တော့်တူ ဆလိုင်းတမ်အောင်နှင့် အစ်ကိုသား ဆလိုင်းကင်းမောင်ယော ရုံးကိုရောက်လာကြသည်။ လုံချည်အိမ်ကို စာတိုက်ကမပို့ပါနှင့် သူ့သားကိုပေးလိုက်ပါဟု ပြော၏။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်မှာ လကုန်ရက် ငွေပြတ်ချိန်ဖြစ်၍ “နောက် မှယူတော့ကွာ”ဟု ပြောလွှတ်လိုက်ရသည်။

မီးရထားလက်မှတ်သွားဝယ်ရင်း မင်းတပ်ဘူနိန်းနှင့်တွေ့ ၏။ အစ်ကိုကင်းမောင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးတွင် အသည်းကင်ဆာ နှင့် တက်ရောက်ကုသနေကြောင်း ဆီးပြောသည်။ ရင်ထဲ ထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွား၏။ ကင်ဆာဆိုသောစကားကြောင့် တုန်လှုပ်သွားသည်။ ဆေးရုံကြီးသို့သွားရန် ထွက်လာခဲ့လေသည်။ သို့သော် လမ်း တစ်ဝက်၌ပင် အရေးကြီးသောကိစ္စတစ်ခုကြုံသဖြင့် ဆေးရုံကြီးသို့ မရောက်တော့ပေ။ “မနက်သွားမည်”ဟု ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ဖြေရင်း အရေးကြီးကိစ္စကို ဦးစားပေးလိုက်ရသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင်လည်း မသွားဖြစ်ပြန်ပေ။ ကျွန်တော့်စိတ်ကမူ ဆေးရုံသို့ ရောက်နေပါ သည်။ အိမ်အလုပ်၊ ရုံးအလုပ်၊ လူမှုရေးအလုပ်တွေကြောင့် အစ်ကိုထံ မရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။

ရုံးအားရက်မို့ မြို့ထဲထွက်မည်၊ ဧည့်ချိန်တွင်ဆေးရုံသို့ ဝင်မည်ဟူသော စိတ်ကူးဖြင့် အိမ်မှထွက်ရန် ပြင်သည်။

“ဟယ် . . . ဟောဒီမှာ . . . ဟောဒီမှာ . . . ချင်းတောင် ကင်းမောင်ဆုံးပြီတဲ့”

သူ့လက်ထဲမှ သတင်းစာကို ဆွဲယူလိုက်သည်။ မျက်လုံးတို့ ပြာဝေသွားသည်။ သတင်းစာမှ နာရေးကို တစ်လုံးချင်း စိုက်ကြည့် နေမိသည်။

ဦးကင်းမောင်
(ချင်းတောင်ကင်းမောင်)

စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ဝင် အမှတ် ၁၂၉၂ အသက် ၅၇ နှစ်
ချင်းပြည်နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး

မင်းတပ်မြို့ ဝဗ္ဗသူးရွာနေ ကွယ်လွန်သူ ဦးမာန်ကင် (မော်ကွန်းဝင် တတိယဆင့်) အမိ ဒေါ်ရှယ်ရောင်တို့၏ သားကြီး၊ ဦးဝဗ္ဗသူးမောင် (ချင်းရေးရာဝန်ကြီးဟောင်း၊ မော်ကွန်းဝင် ပထမ အဆင့်)၊ ဦးဝဗ္ဗသူးဟာရိုန်း (နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်)တို့၏ တူ ဦးကင်ဇိုင်း (ကျောင်းဆရာ)၊ ဦးကင်ခွီးရိုန်း (မြို့နယ်လုပ်ငန်းစစ် ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဦးကင်းကီး (မြို့နယ်ပညာရေးမှူး)၊ ဒေါ်ကင်ပြု (သားဖွား ဆရာမ)၊ ဒေါ်ကင်ဇိုမ်း (ကျန်းမာရေးဆရာမ)တို့၏ အစ်ကိုကြီး၊ ဒေါ်အွမ်ဘိုင်းမံ၏ ခင်ပွန်း . . .

ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင် နင့်သွားပါသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်တင်မိပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်ဟားခါးမှ လာရောက်ဆေးရုံ တက်နေသူကို သတင်းမေးရန် မရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ မိမိကိုယ်ကို ခွင့်မလွှတ်နိုင်အောင် ဒေါသဖြစ်မိသည်။

“အစ်ကိုရယ် . . . ခွင့်လွှတ်ပါတော့ . . . လို့။ စိတ်
 ရေရွတ်မိသည်။ တိုတောင်းသော လူ့ဘဝ၏အလှည့်အပြောင်းကို
 တုန်လှုပ်မိသည်။ ခုမြင် ခုပျောက်သည့် သင်္ခါရ၏သဘောကို
 နားလည်မိပါပြီ။ ဤမျှလောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု
 မထင်မိသောကျွန်တော်သည် ဆေးရုံတက်နေသောအစ်ကိုထံ သွား
 ရောက်ရန် နောက်ကျခဲ့လေသည်။

စကားလက်ဆုံကျရင်း အမှတ်မထင် မှာလိုက်မိသော
 ချင်းလုံချည်ကို သူ့အရောက်ပို့ပေးသည်။ ယူကုံးမရဖြစ်ရင်း အစ်ကို၏
 ဘဝတစ်စိတ်တစ်ဒေသကို စိတ်မျက်စိတွင် တရော့ရှေ့မြင်ယောင်
 လာ၏။

အစ်ကိုကို ၁၉၂၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင်
 ချင်းပြည်နယ် မင်းတပ်မြို့နယ် ဝမ္မသူးရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။
 ရည်မှန်သောမျက်နှာနှင့် ယဉ်ကျေးစွာဆက်ဆံတတ်သည်။ မိမိ့ဖေလာ
 နတ်ဘာသာကိုယ်ကာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေးစားယုံကြည်ခဲ့သည်။
 ငယ်စဉ်က ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့၏။ ထို့
 နောက် မင်းတပ်မြို့ မူလတန်းကျောင်းမှစတင်ကာ တက္ကသိုလ်ဝင်
 တန်းအထိ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။

အစ်ကိုတွင် စာပေဝါသနာမျိုးစေ့ပါလာခဲ့လေသည်။ ထိုမျိုး
 စေ့ကို ဖခင်ကြီး ဦးမာန်ကင်က ပြုစုပျိုးထောင်ပေးလိုက်သည်။ သူ့
 ဖခင်သည် ချွေးချင်းတေးကဗျာများကို စပ်ဆိုသီကုံးဖွဲ့နွဲ့တတ်သည်။
 စာရေးလည်းကောင်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်အား ဦးဝမ္မသူး
 ဟာရိုန်းက “ဒီတောင်က မျိုးနွဲ့ရိုးနွဲ့စာရေးတာကွ။ သူ့အဖေကလည်း
 စာရေးတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့သားကျတော့ စာရေးဆရာကောင်း

ဖြစ်လာတာပေါ့ကွာ” ဟူ၍ ပြောဖူးပါသည်။

ကိုကင်းမောင်ဘဝကား ခဲ့လှ၏။ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်
 ဦးနောက် ပြည်သူ့ရဲဘော်ထဲတွင် ဗိုလ်ကင်းမောင်အဖြစ် အမှုထမ်း
 ခဲ့သည်။ သူ့ဝါသနာကို ကလောင်သွေးခွင့်ရသွား၏။

၁၉၄၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ် ပြည်သူ့ရဲဘော်
 ဂျာနယ်တွင် “ချင်းတောင်နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး” ဆောင်းပါးဖြင့်
 စာပေလောကထဲ ခြေချခဲ့သည်။ သူ့ကွမ်းဝင်ရာ ရင်းနှီးရာဖြစ်၍
 ဆောင်းပါးမှာ အသက်ဝင်လှသည်။ ဖခင်၊ ဦးလေး၊ ဘထွေးတို့၏
 နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေးအကြောင်းကို သမိုင်းမှတ်တမ်းအဖြစ် တင်ထား
 ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပြည်သူ့ရဲဘော်မှထွက်ကာ ကျောင်းပြန်
 တက်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဥပစာ(က) အောင်သည်အထိ
 ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြန်သည်။

၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင်
 “တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုအသင်းများ တည်ထောင်သင့်ပြီ”
 ဆောင်းပါးကို ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့နောက် “ဗုဒ္ဓလင်းရောင်ခြည်
 နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ချင်းတောင်ပြည်” စာအုပ်ကို ပြုစုရေးသားထုတ်ဝေ
 ခဲ့သည်။

ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် “လဲ့လဲ့မောင်း”၊ “တက္ကသိုလ်
 ချင်းလေး”၊ “တောင်ပေါ်သား” အမည်များခံယူကာ ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊
 ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ကိုကင်းမောင်သည် ဖခင်
 ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာဆုံးအောင်မသင်နိုင်ဘဲ ထွက်ခဲ့
 ရပြန်သည်။ ကန်ပက်လက်မြို့တွင် မြို့ပိုင်လုပ်ငန်း၌ ဝင်ရောက်လုပ်

င်ကာ ညီငယ်ညီမငယ်များကို “အစ်ကိုကြီးအဖအရာ” အဖြစ်ခံယူကာ စောင့်ရှောက်ကျောင်းထားပေးခဲ့ပါသည်။ ငွေတိုက်အရာရှိအဖြစ် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ခဲ့ပြန်သည်။

လူမှုရေးကိစ္စများနှင့် ဘဝကို ရုန်းကန်နေရသော်လည်း မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း ငါရိုသော ဆောင်းပါးများမှာ ချင်းတောင်လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့ ဖြစ်လေသည်။

လူထုပညာစာစောင်၊ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တို့တွင် လင်္ကာကဗျာကို မြတ်နိုးသူပီပီ ကဗျာလင်္ကာပေါင်းများစွာ ရေးစပ်ခဲ့သေးသည်။ ဗမာ့ခေတ်၊ ဗိုလ်တထောင်၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်တို့တွင် ချင်းဝိသေသ၏ အလှအထွေထွေကို တင်ပြခဲ့သည်။ သူ၏ တင်ပြချက်များသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ဓာတ်သတ္တု၊ သိပ္ပံနည်းကျကျစိုက်ပျိုးမှုများကို ခေတ်နှင့်အညီ ရေးသားခဲ့သည်။ သတင်းစာတွင် “ရဲဘော်ခင်မောင်” ဟူ၍ ရေးခဲ့သည်။

ကိုကင်းမောင်သည် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးအဖြစ်ဖြင့် ချင်းပြည်နယ်၊ မင်းတပ်၊ မကွေးတိုင်း မင်းဘူး၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်း လှိုင်၊ ဟားခါးမြို့များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ တာဝန်တွေကြားမှ စာပေကို မနားဘဲရောက်ရာအရပ်မှ ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများတွင် သူ့ဝတ္ထုတွေကို မျက်ခြည်မပြတ်တွေ့ရသည်။ ဖတ်ရသည်။ တစ်ခါက ရန်ကုန်ကို အလုပ်ကိစ္စနှင့်လာစဉ် ကျွန်တော်နှင့်စကားတွေပြောဖြစ်သည်။

“ရှုမဝမှာပါတဲ့ အစ်ကို့ဝတ္ထု “ခုန်ခုန်နဲ့မုန်မုန်” ကိုလေ၊ လူတွေ အတော်ကြိုက်ကြတယ်။ သဘင်မဂ္ဂဇင်းအကြိုက်ဆုံးဝတ္ထုကို ကဏ္ဍမှာ ဖော်ပြထားတယ်။ ကောင်းတယ်တဲ့”

အစ်ကိုပြုံးနေပါသည်။ ပြီးတော့ ရေခဲခဲကြမ်းကို မြိန်မြိန်ရှက်ရှက်ကြီး သောက်ချလိုက်၏။

“ဟဲ့ ကောင် ညီလေးရဲ့ တောထဲတောင်ထဲမှာကြီးလာတဲ့ အကောင် တောအကြောင်း တောင်အကြောင်းရေးတာ ဘာဆန်းသလဲ။ ကြိုက်မှာပေါ့ကွ . . . ဟဲ . . . ဟဲ ရသစာပေက အသည်းနှလုံးကို စွဲစေတယ်။ သုတစာပေက ဦးနှောက်ကို စွဲစေတယ်။ ဒီတော့ သုတနဲ့ ရသကို စွဲရေးရင် နှလုံးနဲ့ဦးနှောက်အကြိုက် ဖြစ်သွားတာပေါ့”

ကျွန်တော်ခေါင်းညိတ်နေလိုက်သည်။ မဂ္ဂဇင်းတွေ အကြောင်း၊ လုံးချင်းတွေအကြောင်းပြောဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်က ဆေးလိပ်အကြမ်းယူသောက်သည်။ အစ်ကို့ကို လှမ်းပေးသည်။ သူကမသောက်။

“တောင်ပေါ်သားဆိုတော့ ရေခဲခဲကြမ်းပဲကြိုက် ကယ်ကွ”

“အဲ အစ်ကို့အကြောင်းမဂ္ဂဇင်းတစ်ခုမှာ ရေးထားတယ်။ တောင်တန်းသားတွေထဲက ချင်းတောင်ကင်းမောင်ရဲ့ စာပေရသကို နှစ်သက်တယ်တဲ့၊ စာတွေများများရေးဖို့ တောင်းဆိုထားတယ်ဗျ”

“အေး . . . ရေးမှာပါကွာ ညီလေးရာ။ စာတွေအများကြီး ရေးမယ်။ ငါပင်စင်ယူဖို့ ဥနှစ်ပဲလိုတော့တယ်။ ပင်စင်ယူပြီးတော့ လား။ ငါတို့ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းစကားလိုပေါ့ကွာ။ လွတ်လပ်ရေးရရင် နိုင်ငံရေးက အနားယူမယ်။ စာတွေရေးမယ်တဲ့။ အစ်ကို့လည်း နိုင်ငံဝန်ထမ်းဘဝက ပင်စင်ယူရင် စာတွေရေးမယ် စိတ်ကူးထားတယ်” သူတွေးနေဟန်တူပါသည်။ ဘာကိုတွေးနေသည်မသိ။ ကျွန်တော်က ရေခဲခဲကြမ်းအိုးကိုယူကာ သူ့သောက်လက်ပန်းကန်ထဲ ရေခဲခဲကြမ်းထည့်ပေးလိုက်သည်။

“ဒါနဲ့ အစ်ကိုကလောင်က ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ။ ဟိုတုန်းက
 “လဲ့လဲ့မောင်း၊ အခုတော့ “ချင်းတောင်ကင်းမောင်”နဲ့ ပြောင်းနေ
 လို့ပါလား။ အစ်ကိုတို့က ရှုမဝပိုင်းတော်သားတွေဆိုတော့ ပြောရဦး
 မယ်။ ဆကာကြီးခင်မြင့်ဆိုတဲ့ ကလောင်နာမည်ကို ပြောင်းပြီး
 မောင်သိက္ခာလို့ ရှုမဝမှာ ရေလုပ်သားအကြောင်းတွေနေတယ်လေ။
 ကောင်းလည်းကောင်း ကျော်လည်းကျော်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ မကြာပါဘူး။
 ဆုံးသွားရော့ဗျာ။ အစ်ကိုလည်း ဟုတ်ပေဖြစ်နေဦးမယ်နော်”

အစ်ကို အူလိုက်သည်းလိုက် ရယ်ပါသည်။ ရေခွေးကြမ်း
 တစ်ခွက်ကို သောက်လိုက်သည်။

“ဟဲ . . . ဟဲ အစ်ကို မသေနိုင်သေးပါဘူးကွာ”

ကျွန်တော်ရင်ထဲမှာ နှင့်နေပါသည်။ အစ်ကိုကို အတိတ်
 နှိပ်ဖက်ခဲ့လေသလား။ ဟော . . . အခုတော့ အစ်ကို “ချင်းတောင်
 ကင်းမောင်” တစ်ယောက် ကွယ်လွန်ခဲ့လေပြီတကား။

ပထမအမျိုးသမီးသတင်းစာဆရာ

ရွှေသူရိန် မဂ္ဂဇင်းတွင်မှ
 ဝေဘူစိန် အမျက်တကွင်းလိုပ
 အိုကွယ် . . . ထွက်လင်းရှာသပ
 မြန်မာများကာလခင်အေးကြည်။
 “သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ စာဆိုတော်ဒေါ်စန်းဘွဲ့။”

မြန်မာ့စာပေသမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အမျိုးသမီးသတင်းစာ
 ဆရာအဖြစ် ဒေါ်စန်းကို (အင်ဒီယန်းဒင့်-ဒေါ်စန်း)ကို လေ့လာတွေ့
 ရှိရပါသည်။ ဒေါ်စန်းသည် သူရိယမဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲတွင် ပထမ
 ဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ထိုခေတ်ထိုအခါက ရှားရှားပါးပါး ထူးထူး
 ခြားခြား ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည့် မြန်မာအမျိုးသမီးစာဆိုရှင်ကို
 ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက အမွမ်းတင်ခဲ့သည်။

ထိုခေတ်ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်
 တွင် ကျွန်ဘဝအဖြစ် ကျရောက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးတို့
 ဝေးစွာ အမျိုးသားများပင်လျှင် နယ်ချဲ့ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုအောက်တွင်
 တွေဝေနေချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ အမျိုးသမီးဒေါ်စန်းသည်
 ယောက်ျားဘသားများကို ကျော်တက်ကာ နိုင်ငံတော်လွတ်လပ်ရေး
 တေးကို ဦးစွာသီဆိုရင်ဖွင့်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ဒေါ်စန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကို အမှောင်တွင်းမှ အလင်းဆောင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်း၏ အတွေးအရေးများသည် အမိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှေးရှေးကြမ္မာကို လမ်းပြဖန်ဆင်းခဲ့သည်။ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ကို သမိုင်းစဉ်ဖြင့် ပြသရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ “သခင်မျိုးဟေ့ တို့မြန်မာ” ဟု အမျိုးသားတို့နှင့် ရင်ပေါင်တန်းကာ ဟစ်ကြွေးခဲ့သည်။ ကိုယ့်ထီးကိုယ်နန်းကိုယ့်ကြွနန်းနှင့် နေလာခဲ့သော မြန်မာသွေးကို နှိုးပေးခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းအရေးအသားကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့၏ နှလုံးရည်စစ်ပွဲနှိုးနိမ့်ခဲ့ရသည်။

ဒေါ်စန်းသည် “ပုဏ္ဏမီ”၊ “ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာမ” ဟူသော ကလောင်များဖြင့် မြန်မာမျိုးချစ်စိတ်ကို ဖန်ဆင်းခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းဝတ္ထုတိုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဝဆိုးမှ ကောင်းကျိုးအထွေထွေဖြင့် ဒေါင်းအိုးဝေတွန်စေ ကစေနိုင်အောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးနှင့် မြန်မာနန်းတွင်းသို့ ဖိနပ်စီးဝင်သော မျက်နှာဖြူနယ်ချဲ့ကို ကလောင်စားဖြင့်ခုတ်ပိုင်းခဲ့သည်။ ဖိနပ်ပြဿနာအရေးမှသည် မြန်မာတို့၏ ဘဝလွတ်လပ်ရေး နိဒါန်းကို ဖွင့်ဆိုသော ဝတ္ထုများကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ပညာအလင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် မာတလိနှင့် ဝိသင်္ကြံစကားပြောခန်းဆောင်းပါးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေးကို အခြေပြု၍ နိုင်ငံရေးဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့သည်။ မာတလိနှင့် ဝိသင်္ကြံတို့၏ စကားသည် လွတ်လပ်ရေး၏ ရောင်နီဦးအလင်းရောင်ရှေ့ပြေးဖြစ်ခဲ့သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီးမှ ကြွေးကြော်ခဲ့သော “မြန်မာပြည်သည် တို့ပြည် မြန်မာစာသည် တို့စာ မြန်မာစကားသည် တို့စကား၊ တို့ပြည်ကို တို့ချစ်ပါ၊ တို့စာကို ခိုးမြင်

ပါ။ တို့စကားကို လေးစားပါ” ဟု ဟစ်ကြွေးကာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်စန်းသည် မြန်မာအမျိုးသမီးလူထုကို စာစကားနှင့် စည်းရုံးခဲ့သည်။ မြန်မာမလေးများ မြန်မာပီသရေးကို အလေးပေးခဲ့သည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု မြန်မာ့ဓလေ့အစဉ်ခိုင်မာမှု ဘာသာလူမျိုး မပျောက်နိုင်ကြောင်းကို စာပေဇာတိသွေး နှိုးဆွပေးခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်စန်းကို ၁၈၈၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂၄၈ ခုနှစ် တပို့တွဲလ) တွင် မန္တလေးမြို့ ရွှေခြည်ထိုးရပ်၌ အဖဦးဖိန်း၊ အမေဒေါ်ရွှေတို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ မိခင်ကြီးဒေါ်ရွှေ၏ အားပေးမှုဖြင့် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မြန်မာစာပေ၌ ထူးထူးချွန်ချွန်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်မြို့ မော်တင်လိန်းကျောင်းမှ မူလတန်းဆရာစာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီး တောင်ငူမြို့ နော်မန်ကျောင်းတွင် ဆရာမအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဒေါ်စန်းသည် သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများ၌ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများ၊ ရေးသားမှုဖြင့် စာပေစင်မြင့်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

ဒေါ်စန်း၏ အရေးအသားအဖွဲ့အနွဲ့သည် သတင်းစာလောက စာပေလောက၌ လူသိများလာသည်။ ထိုခေတ်က အမျိုးသားကြီးစစ်စစ်က အမျိုးအမည်ခံကာ ရေးခဲ့ကြသည်။ ဒေါ်စန်းသည် ပင်ကိုမူလအမျိုးသမီးဘဝဖြစ်၍ အမျိုးသမီးတွေ့ အမျိုးသမီးအရေး သည် ပီပြင်သည်။ သဘာဝယုတ္တိကျခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်စန်း စာပေဩဇာသည် နယ်ကျယ်လာသည်။

ဒေါ်စန်းသည် ပင်ကိုမူလကပင် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာကို မြတ်နိုးယုံကြည်လေးစားခဲ့သူဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဗုဒ္ဓ

ဘာသာကို ဆန့်ကျင်နေသည့် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကို ဒေါ်စန်းမုန်းတီးခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်း၏အမုန်းသည် မျိုးချစ်စိတ် နိုင်ငံချစ်စိတ်များကို မွေးပေးခဲ့လေသည်။ ဇာတိသွေးဇာတိမာန်ကြွယ်ဝစေခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်း၏ရေးဟန်သည် နယ်ချဲ့၏ဘီလူးသရုပ်ကို ဖော်ထုတ်သည်နှင့် အသွင်တူနေခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ကျောင်းဆရာများသည် သတင်းစာများ၌ရေးသားမှု မပြုရ။ ရေးသားလိုလျှင် ပညာမင်းကြီးခွင့်ပြုချက်ယူရမည်ဟူ၍ နယ်ချဲ့၏ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ဒေါ်စန်းသည် ဇာတိသွေးအရိုးစွဲနေပြီဖြစ်၍ နယ်ချဲ့၏ ရာဇသံကို အနှံ့မပေးဘဲ အောင်ပွဲအရယူခဲ့လေသည်။ ဒေါ်စန်းသည် ကျောင်းဆရာမအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ သူသည်စာပေလက်နက်ကို ကိုင်စွဲကာ နယ်ချဲ့အား တိုက်ခိုက်နိုင်အောင် ဗျူဟာပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်း၏ နှလုံးအလှပန်းဖြင့် မြန်မာပြည်အား ကျွန်စနစ်ညွှန်အတွင်းမှ ကယ်တင်ရန် အားသွန်ကြိုးပမ်းခဲ့လေသည်။ ဒေါ်စန်းသည် မိမိဘိုးဘွားပိုင် ဥစ္စာရတနာများကို ထုခွဲရောင်းချကာ သတင်းစာ တစ်စောင်ကို ထုတ်ဝေလေသည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သတင်းစာတိုက်ကို ရန်ကုန်မြို့လမ်း ၄၀ မဟာဗန္ဓုလလမ်း၌ ဖွင့်လှစ်ထားရှိခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းသည် မျိုးချစ်စိတ်ထက်သန်သည်။ မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး၏ သာယာဝပြောရေးကို မြတ်နိုးသည်။ မြန်မာတို့ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ နွမ်းပါးခြင်းမှာ ကျွန်ဘဝကိုလိုနီဘဝနေကြရသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာတို့၏ ထွက်ပေါက်လွတ်မြောက်အောင်ပွဲခံနိုင်ရန် သူပိုင်သတင်းစာအမည်ကို (အင်ဒီပင်းဒင့်-လွတ်လပ်ရေး)ဟု အခိုင်အမာအမည်ပေးခဲ့သည်။

ထိုသတင်းစာကို လုပ်သားပြည်သူရဟန်းရှင်လူအပေါင်းက သောင်းသောင်းဖြဖြကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ လွတ်လပ်ရေးသတင်းစာမှာ အထူးအောင်မြင်မှုရရှိခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းသည် ဦးကွာစိဟူသော ကလောင်အမည်ဖြင့် နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ရေးသားခဲ့၏။ လွတ်လပ်ရေးရောင်ခြည်ဦးကို မျှော်လင့်တောင့်တနေသော မြန်မာပရိသတ်၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် ဟပ်မိနေကာ အတော်ခရီးပေါက်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့်နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ အကြိမ်ကြိမ်သတိပေးမှုကို မကြာခဏခံခဲ့ရ၏။

ဒေါ်စန်းသည် ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အမျိုးသမီးနေရှင်နယ်ကောင်စီအသင်းကြီးတွင်လည်း အသင်းသူတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းမှာ ဝံသာနုစိတ်ဓာတ်အပြည့်အဝထားရှိသူဖြစ်သည်။ ဝံသာနုတရားများကို ဟောပြောကာ နိုင်ငံရေးစင်မြင့်ကိုလည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှိသူဖြစ်၍ မြန်မာဝတ်စားဆင်ယင်မှု ဘီးဆံပတ်ကို အမြဲထုံးသည်။ ယောထမီနှင့် ပင်နီအင်္ကျီကို အမြဲတွယ်တာစွာ ဝတ်ဆင်သည်။ ယောဂီရောင်ပဝါကို အမြဲခြုံလေ့လည်းရှိသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် နယ်ချဲ့သည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးလမ်းမကြီးပျက်ယွင်းစေရန် ခွဲရေး တွဲရေးပြဿနာကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ ထိုခွဲရေး တွဲရေးပြဿနာကို အစည်းအဝေးကျင်းပရာ၌ သတင်းစာဆရာများ လုံးဝဝင်ခွင့်မပြုခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်စန်းက ဦးဆောင်ကာ သတင်းစာဆရာတို့၏ အခွင့်အရေးများအပြည့်အဝ ရရှိရန် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကို အတိအလင်းတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ဒေါ်စန်းသည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲသမိုင်းကြောင်းတွင် နှလုံးရည်ကလောင်လက်နက်ဖြင့် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သူဖြစ်သည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ယုဝတီဂျာနယ်တွင် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ဆောင်ရွက်ကာ “ဒေါ်ကွာစီ” ဟူသောကလောင်နှင့် အမျိုးသမီးရေးရာ အဖြာဖြာကို ဟာသနှော၍ ရေးသားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့အသံတွင်လည်း နိုင်ငံတော်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အမျိုးသမီးကဏ္ဍမှ “ထွေရာစိတ်ကူး” အခန်းဖြင့် ထုတ်လွှင့်ခဲ့၏။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မေရန်ကုန်မြို့ သုဓမ္မစာပုံနှိပ်တိုက်မှ ထွေရာစိတ်ကူးအမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်စန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း၏ အသင်းသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် နံနက် ၅ နာရီ၌ ရန်ကုန်မြို့အရှေ့ပိုင်း ဂန္ဓိဆေးရုံကြီး၌ ကင်ဆာရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ဩဂုတ်လ ၄ ရက် နံနက် ၁၀ နာရီတွင် သတင်းစာအသင်းတိုက်တည်ရာ ၂၂-၂၄ ပန်းဆိုးတန်းသို့ သယ်ဆောင်ကာ ဂုဏ်ပြုထားရှိခဲ့ပါသည်။ ဩဂုတ်လ ၅ ရက် မွန်းလွဲ ၂ နာရီအချိန်တွင် အသင်းတိုက်မှ တာမွေသုသာန်သို့ စည်းကားသိုက်မြိုက်စွာ ပို့ဆောင်သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်စန်းသည် ပထမဦးဆုံးအမျိုးသမီးသတင်းစာဆရာဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေး၊ လွတ်လပ်ရေးနှင့် အမျိုးသမီးရေးရာ အဖြာဖြာများတွင် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့သမိုင်း မှတ်တမ်းများတွင် အမျိုးသမီးကောင်းသမီးမွန်အဖြစ် သတင်းကြီး ထင်ရှားစွာ မှတ်တမ်းကျန်ရစ်ခဲ့ပါတော့သည်။

ဒေါက်တာမောင်ဖြူ၏သားချောသံ

ဖိုးသာထူး ဖိုးသာထူး
 အလွန်ဝတဲ့ ဖိုးသာထူး
 ဖိုးသာထူး ဝမ်းပူပူ
 ဖိုးဝကြီးနဲ့တူ။
 တူပါသကွယုံ မယုံငြား
 ဒီမှာကြည့်ပါလား။ ။

ထိုကဗျာကလေးနှင့် အဘိုးကြီးအို ခါးကုန်းကုန်း၊ မောင်ရေခဲ၊ မရွှေဖဲတို့မှာ ယနေ့ကလေးသူငယ်တို့ အသည်းစွဲကဗျာကလေးများ ဖြစ်သည်။ ထိုကဗျာဖန်တီးရှင်မှာ ဆရာဂွမ်လျောင် “ဒေါက်တာမောင်ဖြူ” ဖြစ်သည်။ သူ့ကို အဖ ဦးအောင်ညွန့်၊ အမိ ဒေါ်ချောတို့မှ ၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်း၊ ဖြူးမြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

ဖြူးမြို့တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအထိ ပညာသင်ယူပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဘီအေဘီအယ်လ်ဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့လေသည်။ နိုင်ငံခြားသို့သွားရောက်ပညာသင်ယူပြီး ဒီတီဘွဲ့ကို (လန်ဒန်) ပီအိပ်ချ်ဒီဘွဲ့ကို (ကယ်လီဖိုးနီးယား) တွင် ထပ်မံအောင်မြင်ခဲ့ပြန်ပါ

သည်။ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သော် ရောဝတီတိုင်း ဝါးခယ်
အစိုးရကျောင်းဆရာကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။

ထို့နောက် အစိုးရကျောင်းဆရာကြီးဘဝဖြင့် မကွေးမြို့
စစ်တွေ၊ တောင်ကြီးစသော မြို့ကြီးများသို့ သွားရောက်ကာ စာပေ
များကို သင်ကြားပို့ချခဲ့သည်။ ဆရာဒေါက်တာမောင်ဖြူသည်
ကလေးသူငယ်တို့ကို စိတ်ဝင်စား၏။ စာပေဗိမာန်သည် မြန်မာပြည်
၌ ကလေးစာပေဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပညာရှင်အချို့၏
အကူအညီတောင်းကာ ကလေးစာပေ၏ ကမ္ဘာ့အခြေအနေကို
သုတေသနပြုရန် ဒေါက်တာဖြူအား တာဝန်ပေးသည်။

ဆရာမောင်ဖြူသည် မြန်မာကလေးများကို လောကသာရပ္ပာယ်
ဩဝါဒပျို့၊ သားရွှေဥဆုံးမစာ၊ ပုထ္တောဝါဒထက်အပျော်ဖတ်ကို
အလေးပေးသည်။ စာပြောင်ထက် စာရွှင်ကိုရေးပါ။ ဉာဏ်ရွှင်ထက်
စိတ်ရွှင်ကို မွေးနိုင်ပါစေဟု ဆုတောင်းခဲ့သည်။ ကလေးတွေနဲ့
သင့်လျော်သော စာပေစာကောင်းတွေဟာ မြန်မာပြည်တွင်လိုအပ်
လှ၏။ ထို့ကြောင့် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနှင့် အခြားပြဇာတ်များကို ရေးသား
ခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်အဖုံးကို အလင်္ကာကျော်စွာ ဦးငွေကိုင်က
ပုံရုပ်ရေးဆွဲပေးသည်။ ထိုပြဇာတ်များတွင် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ မင်းသမီး
နှင့် ဝက်ထိန်း၊ စလေအညာက ပလွေဆရာတို့ပါဝင်သည်။ ကလေး
ငယ်တို့ တစ်ယောက်တလဲဖက်ကာ ကစားနိုင်သည်။ ပြဇာတ်ထဲတွင်
ကလေးငယ်များကို ကဗျာကလေးများနှင့်ဖမ်းထားသည်။ ကဗျာ
ကလေးများသည် ကလေးတို့ နှုတ်ရွှင်ရအောင် လက်ဆောင်ပေး
ထားသည်။

နတ်သမီးကို ယုံပါကွယ်
ဖေဖေသမီးရယ်။
မယုံဘူးလို့ ပြောတိုင်းကွယ်
နတ်သမီးတစ်ယောက်သေရှာတယ်။
နတ်သမီးတွေ သေရင်ကွယ်
သီတာသနားမယ်။
ဆွတ်ဆွတ်ဖြူဟာ လိမ္မာတယ်
နတ်သမီးကို သူယုံတယ်။
သူမိထွေးကြီး ဆိုးလို့ကွယ်
ဆွတ်ဆွတ်စိတ်ညစ်တယ်။
နတ်သမီးတွေ သူ့ကိုကွယ်
လူပုများဆီပို့ကြတယ်။
အနာကိုက်ရင် သီတာရယ်
မငိုပါနဲ့ကွယ်။
နတ်သမီးကို တ၊ရင်ကွယ်
မနာဘဲလည်း ရှိလိမ့်မယ်။
မယုံဘူးလို့ ပြောရင်ကွယ်
သူတို့အားလုံးသေကုန်မယ်
နတ်သမီးကို ယုံစမ်းဟယ်
ဖေဖေသမီးရယ်။

ကလေးတို့သိလွယ်မှတ်လွယ်အောင် ကဗျာသည် အစွမ်း
ထက်၏။ ဖတ်ရွတ်ရာ၌လည်း အပျော်ပီတိကို ပေးနိုင်သည်။ ထို့
ကြောင့် ကျန်စစ်သားနှင့် အခြားပြဇာတ်များကို လက်ဆောင်ထပ်

ပေးထားသည်။ အပျော်သက်သက်မဟုတ်တော့၊ သူတကိုပါ ပေးထားသည်။ ပြဇာတ်အဖုံးကို ပန်းချီဆရာကြီးဦးငွေကိုင်က ရေး ထားသည်။ ထိုပြဇာတ်များတွင် ဝမ်တို၊ သမ္ဘူလ၊ ငထီးလိုင်သူကြီး၊ ခြေဆာသူကလေးတို့ ပါဝင်သည်။ ကလေးသူငယ်တို့သည် အပျော် ဖတ်မှ ဘဝအသိကိုရအောင် ဖန်တီးပေးသည်။

မောင်ဖြူသည် ပြဇာတ်ကလေးများကို အဆင့်မြင့်၍ ရေး သားသွားသည်။ ဆရာကတော်၊ ဓားပြနှစ်ဦး၊ အကြံသစ်ရှိသူ၊ မောင် ဘမြင့်၊ မိတ်ဆွေနှစ်ဦး၊ ဗိုလ်တက်ပြားတို့သည် ဘဝဘက်သို့ ပြောင်းလဲ ရသပေးသွားသည်။

သူသည် ကလေးများကို အသံနှင့်စည်းရုံးသည်။ အသံသာ သော မြန်မာ့သားချောတေးများကို ကောက်သင်းကောက်ရှာဖွေ၍ တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အစဦးက မိဘမဲ့ကလေးကဗျာများသည် မြန်မာ့စရိုက် မြန်မာ့ရသ ဝင်နေပြီးသားဖြစ်သည်။ ကကြီးခခွေး အိမ်ကိုပြေး ကဗျာသည် ကျောင်းပြေးသူကလေးများကို လိမ္မာစေ အောင် ညွှန်ပြထားသည်။ ကြောင်ကြီးရဲ့ မြီးတံတို ကဗျာသည် ကလေးငယ်ကလေးဆိုးတို့ကို ချောသိပ်ထားသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ခိုဖြူ၊ ခိုပြာ၊ မိတ္တီလာကဗျာများသည် ကလေးငယ်တို့အား ချောသိပ် သော ပုခက်လွဲတေးများဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်တို့၏ စိတ်သည် တိရစ္ဆာန်ကလေးတို့ကို ချစ်သည်။ မြတ်နိုးသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာမောင်ဖြူသည် ကလေးငယ်တို့ကို အသံသာဖြင့် ဉာဏ် ရွှင်လာ စာသင်ခန်းဆီကို ဆွဲခေါ်သွားသည်။

မြန်မာပြည်သည် ကမ္ဘာကြီးပေါ်တွင်တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဖြူသည် ကမ္ဘာကဗျာများကို မြန်မာတွေ သိနားလည်အောင်

လုပ်ခဲ့သည်။ ခေတ်နှင့်အညီ မြန်မာပီပီအသံယူ၍ ဘာသာပြန်ဆို ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်ကလေးကဗျာများကို သားချောမြန်မာကလေး ကဗျာအဖြစ် ဖန်တီးခဲ့ပါသည်။

Baa, Baa, Black Sheep
Baa, baa, black sheep
Have you any wool?
Yes sir, yes, sir
Three bags full,
One for my master,
One for the dame,
And one for the little boy
Who lives down the lane.

ဆရာဖြူသည် အင်္ဂလိပ်စကားလုံးအစား အနက်တူမြန်မာ စကားလုံးသွင်းရာ၌ တိကျသည်။ မြန်မာဟန်အသွင်သဏ္ဍာန်ကို ထိထိမိမိထည့်သွင်းထားသည်။

ပဲပဲသိုးမည်း
သိုးမွေးရှိပါစ၊
ရှိပါသခင်
သုံးအိတ်အပြည့်ဗျ။
တစ်အိတ်က သခင်ဖို့
တစ်အိတ်က သခင်မ
အရပ်ထဲက လူကလေးသို့
ကျန်တစ်အိတ်ကိုဗျ။

ကဗျာသည် ကလေးတို့အတွက် အနှစ်ခြိုက်ဆုံးသော အစာဖြစ်သည်။ ဆရာဖြူ၏ ဘာသာပြန်ဖြူတုတ်ဘဲလေး၊ စာဆို

ပန်းနှင့်လိပ်ပြာ၊ မွှေးရပ်မြေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ၊ ပတ်လည်သီချင်း၊
ပညာနဲ့ သညာတို့မှာ ကလေးငယ်အရွှင်အပျော်ဆေးအဖြစ် တိုက်
ကျွေးခဲ့သည်။

ကလေးများပုံပြင်ကို နှစ်သက်ကြသည်။ မြတ်နိုးကြသည်။
ဆရာဖြူသည် ပုံပြင်များကို ကဗျာအဖြစ်အသွင်ပြောင်းလဲကာ စင်
တော်တင်ခဲ့သည်။ မြင်တွေ့သိကြားသမျှကို ရွတ်ဖတ်နိုင်အောင်
တီထွင်ခဲ့သည်။ ဆရာဖြူ၏ ပုံပြင်ကဗျာများမှာ မျက်မမြင်ပုဏ္ဏား
ခြောက်ဦး၊ အရိုးကြီးနှင့် ဆီးသီး၊ ပုစွန်နှင့် ဗျိုင်း စသောကဗျာများ
ဖြစ်ပါသည်။ ပုံပြင်ကဗျာထဲမှာ ပုဏ္ဏားခြောက်ဦးကဗျာမှာ အသံချို
သည်။ ကဗျာမိသည်။ ဖတ်ရွတ်ရသော ကလေးငယ်အဖို့ သိလွယ်
တတ်လွယ်သည်။

တစ်ရံခါသော် ပုဏ္ဏားကျော်ခြောက်ဖော်ရှိသပ၊
ဆင်းပုံသဏ္ဌာန်သိပါရန် စိတ်ကြံဖြစ်ပေါ်ကြ။
အကုန်မျက်ကန်း လက်ဖြင့်စမ်း သိလမ်းဖွေသပ။
ပထမကား စမ်းမိသား၊ ဘေးသားကိုယ်ကိုပ။
ထိုရာအခါ သူဆိုတာ ဝိုလ်ပါသိရန်ပ
ဟယ် ငါသိပြီ၊ ဤဆင်သည် တူညီတံတိုင်းကွ။
ဆင်ပုံစံကို မိမိတို့ထင်ရာမြင်ရာ မှန်သည်ဟု အငြင်းပွားပုံ
ကို သရုပ်ပြသည်။ ကလေးသူငယ်တို့၏ အငြင်းစိတ်ကို ဖျက်ပယ်
သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပုံပြင်များကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။

ဆရာဖြူသည် ကိုယ်ပိုင်ဟန် ကိုယ်ပိုင်မှုဖြင့် ကလေးကဗျာ
များကို အများအပြားစပ်ဆိုသီကုံးခဲ့သည်။ တချို့ကဗျာကလေးများ
သည် ယနေ့ကလေးငယ်များ၏ အဖော်မွန်သားချောအဖြစ် ကြားနေ

ရပါသည်။ ကလေးငယ်တို့၏ လွတ်လပ်ရေစိတ်ဓာတ်၊ ပြည်ထောင်စု
စိတ်ဓာတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်များကို ရည်ညွှန်းကာ စပ်ဆိုခဲ့သည်။
ဆရာဖြူ၏ “ဒါသင့်မြို့တော်” ကဗျာတွင်-

ကချင်ကရင်ကယားလာ
ပလောင်ပဒေါင် မျှောင်စီးပါ။
လီရှောအီကော အင်းသားလာ
ထားဝယ်ရခိုင် မွန်ချင်းပါ
လားဟူနာဂ ရှမ်းဝ မြန်မာ
ဘုရားဖူးဖို့လာ။

သွေးချင်းသားချင်းတို့အား ချစ်ကြည်စေရန် ကဗျာမှာတမ်း
ထားရစ်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာဖြူကဗျာများသည် အသံချိုချိုဖြင့်သာ
တန်ဆာဆင်ထားသည်။ ကလေးတို့၏ စရိုက်ကို သရုပ်ဖော်နိုင်သည်။
မြန်မာလေ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားအောင် “မဒီပြုံး”
ကဗျာကလေးမှာ ချစ်စရာကောင်းသည်။

သင်္ကြန်ခါကို ကမ္ဘာဦးက
ဗမာမြို့ဖို့ ဖန်ခဲ့တာ
ရှေးထုံးဆိုတာ မပယ်ကောင်းလို့
တကယ်လောင်းဖို့ မောင်တို့လာ
သဘောညီညီ မဒီပြုံးလို့
ပိတောက်ကုံးတဲ့ ဆံထုံးပါ
ရွဲရွဲအောင် သည်မောင်လောင်းဖို့
လှေလောင်းအပြည့် ရေတွေဟာ
များတာများတာ။

ကလေးသူငယ်တို့သည် အရာရာကို စူးစမ်းချင်သည်။
 သိချင်ကြသည်။ တတ်စွမ်းချင်ကြသည်။ နားလည်ချင်ကြသည်။ ထို့
 ကြောင့် ဆရာပြုသည် ကလေးငယ်အဖေကို အဖြေကဗျာသရုပ်ပြ
 ကာ ကဗျာကလေးများစွာ ရေးထုတ်ခဲ့လေသည်။ ကလေးငယ်တို့၏
 စိတ်သဘောမနေကို ကောင်းမွန်သန့်ရှင်းစေရန် ဆောင်ပို့ခဲ့သည်။
 ကလေးငယ်တို့စိတ်ဝင်စားအောင် "ဒါ ဘယ်သူစာအုပ်" ကဗျာတွင်-

ဒါဘယ်သူစာအုပ်
 ဖေဖေစာအုပ်။
 ဖေဖေဘယ်သွား
 အလုပ်ကိုသွား။
 အလုပ်ပြန် ဘာပါ
 ပျောသီးပါ။
 ပျောသီး ဘယ်သွား
 ကြွက်ချီသွား။
 ကြွက်ဘယ်သွား
 ကြောင်ခုတ်စား။
 ကြောင်ဘယ်သွား
 စာအုပ်ထဲဝင်သွား။
 စာအုပ် ဘယ်သွား
 သီတာယူသွား။
 သီတာဘယ်သွား
 လမ်းလျှောက်သွား။

လမ်း ဘယ်သွား
 ကမ်းထိပ်မှာပျောက်သွား။

ကလေးတို့၏ စိတ်ဓာတ်စူးစမ်းမှုကို ဆရာမောင်ဖြူမြင်ခဲ့
 သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဗျာကလေးများဖြင့် ကလေးတို့၏သဘော
 သဘာဝကို ဖော်ကြားမြှောက်ဟခဲ့၏။ "အရိပ်ကလေး" ကဗျာကလေးမှာ
 ကလေးတို့ အသည်းကိုအစွဲဆုံး ကဗျာဖြစ်သည်။

အရိပ်ကလေး အရိပ်ကလေး
 သီတာ့အရိပ်ကလေး
 သီတာ့နောက်ကို ကောက်ကောက်ပါ
 ရှက်ပဲမရှက်ပါ။
 သီတာရပ်တော့ သူရပ်သပေါ့
 အရိပ်ကိုရွှေနေ့၊
 သီတာထိုင်လျှင် သူထိုင်သရှင်
 နောက်ပိုးအရိပ်ပင်၊
 သီတာထပြန် သူထပြန်
 အရိပ် တုခိုးဟန်၊
 သီတာ ကသော် သူက သော်
 အရိပ်ကိုလူပျော်
 သီတာအိပ်မှ သူပျောက်သပ
 အရိပ် ကိုရွှေလှ။

ကလေးသူငယ်တို့သည် အမြင်ဆန်းကြသည်။ အတွေးအမြင်
 အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်သည်။ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စကားပြောတတ်ကြသည်။
 ထိုသည်မှာ ကလေးသဘာဝ ကလေးသူငယ်တို့၏ အလှရတနာပင်

ဖြစ်သည်။ ထိုကလေးတို့၏ အလှအပတရားကို ဆရာဖြူးက အသည်းထဝင်ကျခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆန်းကြယ်သောစကားကို ကဗျာစပ်ကာ ကလေးသူငယ်တို့အား လက်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

ခေါင်းရှိတဲ့သံချောင်းမှာ ဆံပင်မရှိ
ခြေရှိတဲ့တောင်မှာ ဒူးမပါ
မျက်နှာနဲ့နာရီမှာ ပါးစပ်ကင်းမဲ့
စီးဆင်းတဲ့မြစ်မှာ ခြေမဲ့သား
သွားရှိတဲ့လွှက မစားတတ်
ရှူးဖိနပ်ရဲ့လျှာက စကားမဆို
လက်တံ တိုရှည်နှင့်နာရီက လက်ချောင်းဗလာ
ခြေပါတဲ့ခွေးခြေက လမ်းမသွား
စကားလောက ဆန်းကြယ်ဘိတကား။

အိန္ဒိယပြည်မှ ကဗျာဆရာတိုင်း၏ အတွေးအမြင်များကို သူသည် နှစ်သက်သည်။ ကလေးသူငယ်တို့အတွေးအခေါ်ကောင်း၍ အယူအဆ တောက်ပြောင်အောင် မြေတောင်မြှောက်ပေးခဲ့သည်။ ကလေးငယ်တို့၏အမြင်ကို ကျယ်ပြန့်မြင့်မားအောင် စွမ်းဆောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ “ငှက်လှေ” ကဗျာမှာ ချစ်စရာကောင်းလှသည်။ ဆရာဖြူးသည် မြန်မာဟန်၊ မြန်မာစရိုက်ကိုသာ သိစေတတ်စေချင် သည်။ ထို့ကြောင့် ငှက်လှေကဗျာကလေးဖြင့် ကလေးငယ်တို့ကို အသိကြွယ်စေသည်။

ငှက်ကလေး၊ ငှက်ကလေး
ရေပေါ်ပြေးတဲ့ငှက်ကလေး
ငှက်ကလေးကချစ်စရာ

သီတာ စီးချင်တာ
စီးချင်တာမို့ ခေါ်ပါတုန်း
ငှက်လှေခပ်သူပြူး
လာအုံး လာအုံး။

ဆရာဖြူးသည် ဝတ္ထုတိုအရေးနည်းသလောက် ရေး သလောက် ဝတ္ထုတိုများသည် လူတိုင်းအသည်းထဲရင်ထဲ စွဲကျန်ရစ် စေခဲ့သည်။

ဆရာ၏ “ခွေးဝင်စားမိညို”၊ “နှစ်ဘဝမေတ္တာ”၊ “လူပန်းချီ ကား” တို့မှာ လူ့ဘဝပုံပြ ရုပ်လွှာအဖြစ် မြင်တွေ့ရပါသည်။ ကြီးပွား နေ၊ တိုးတက်နေ၊ သူရိယ၊ ရှုမဝ၊ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ၊ သွေးသောက် တို့၌ ဆောင်းပါးများစွာကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာမောင်ဖြူး သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် ကလေးငယ်တို့အတွက် စာပေကို သာ တစိုက်မတ်မတ်ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ကဗျာတေးကလေးများ သည် ကလေးငယ်တို့ကို ညင်သာတိတ်ဆိတ်ချောသိပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆူသောကလေးကို ငြိမ်စေသည်။ ငိုသောကလေးကို တိတ်စေသည် သားချော့ကလေးကဗျာများကို ဆရာမောင်ဖြူးကလောင်ထက်စွာ ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့ တွင် ရွှေတောင်ကြားလမ်းအမှတ် ၅-က နေအိမ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ သည်။ ဇနီး မာရီဖြူး၊ သမီး သီတာဖြူး၊ သား ငြိမ်းအောင်ဖြူး နှင့် ရန်အောင်ဖြူးတို့ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ သူကွယ်လွန်သည်မှာ ကြာခဲ့ ပေပြီ။ သို့သော် သေသူ၏ သားချော့သံကား ယနေ့ကလေးတို့၏ နားတွင် ထင်ကျန်ရစ်ဆဲ။

တစ်ယောက်သောငါ ငါများစွာ

မြစ်နက်ထဲမှာ
ငါရေနစ်မြုပ်၊ ချမ်းပြီးကုပ်နေ
ကုက္ကိုပင်ကြား၊ ငါနားနေခိုက်
ဘုရားရှေ့မှောက်၊
ဒူးထောက်ရောက်ပြန်။
မောပန်းလျှာနှင့်
တစ်ယောက်သောငါ-ငါများစွာ

ကြည်အေး
(တစ္ဆေ-၁၉၄၇)

စာတစ်ပုဒ်၊ ကဗျာတစ်ပုဒ်သည် ဖန်တီးသူ၏ ခံစားမှုအတိမ်
အနက်အလျှောက် တောက်ပစူးလက်လေသည်။ သို့သော် ရာစုနှစ်
တစ်ခုမျှသာ အတိုင်းအတာလောက်သာ စူးရှပြီးပြက်ရုံလောက်နှင့်
'အနုပညာမြောက်'သော ကဗျာဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ခေတ်ရေစီး၏
အတိုးအတိုက်ကို ခံနိုင်ရပါမည်။ အထိုးအနှက်ကို ခိုင်ကျည်နိုင်ရ
ပါမည်။ ထို့အတူ တိုးတက်သောမျိုးဆက်သစ်တို့ကို ဖမ်းစားနိုင်ရ
ပါမည်။ တွယ်ငြိတပ်မက်နိုင်ရပါမည်။ သို့မှသာ အနုပညာမြောက်
သောစာ၊ အနုပညာမြောက်ကဗျာဟု ခံစားမိပါသည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် ထင်ရှားလာသော ကြည်အေးသည် အနု
ပညာရှင်တစ်ယောက်ဟု ခံစားမိလေသည်။ ကြည်အေး၏စာ၊
ကြည်အေး၏ကဗျာတို့သည် စစ်ပြီးခေတ်မှသည် ယနေ့အထိ
ရှင်သန်နေဆဲဖြစ်၏။ ပွင့်သစ်ဆဲဖြစ်၏။ အနုပညာရှင်တစ်ယောက်
ဖြစ်လာရန် မိမိဘာသာမိမိ ကင်ပွန်းတပ်အမည်ခံ၍ မရနိုင်ပေ။
စာဆိုဖန်တီးသော စာ၊ ကဗျာအတိမ်အနက်ကို ခံစားမိသူက
တိုင်းတာသတ်မှတ်ပေးမှသာ "အနုပညာရှင်" ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ကြည်အေးသည် "အနုပညာရှင်" တစ်ယောက်ဖြစ်၏။
အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရာစုနှစ်များစွာ ဖြတ်သန်းပြောင်းလဲနေ
သော်လည်း သူ့စာ၊ သူ့ကဗျာတို့သည် ရာစုနှစ်များထဲတွင် နစ်မြုပ်
မသွားခဲ့ပေ။ လွင့်စဉ်ကျန်ရစ်မနေခဲ့ချေ။ ရှင်သန်ဆဲ၊ ပျိုမွှစ်ဆဲ၊ လှိုက်
မောခံစားနိုင်ဆဲ၊ စွဲငြိတပ်မက်နိုင်ဆဲဖြစ်လေသည်။

သူ့စာများအနက် 'ကဗျာအချို့' ကို ဆန်းစစ်မိပါသည်။
ဆန်းစစ်ခြင်းမှာလည်း အခြားမဟုတ်။ ယနေ့ပွင့်သစ်တချို့သည်
ကိုယ်ပိုင်အဆင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အလင်းရှိပါလျက်နှင့် ဒုတိယကြည်အေး
နေရာသို့ တိုးဝေ့နေရာယူချင်ကြလေသည်။ ကြည်အေးနောက်
လိုက်ဖြစ်လိုလောနှင့် ကြည်အေး၏နောက်လိုက်စာပေလက်ရာကို
မှန်ကန်စွာ မငြိတွယ်ချင်ကြပေ။ သြဇာသက်ရောက်မှု၊ လွှမ်းမိုးမှု
သက်သက်သာ ခံယူပြီး ဒုတိယကြည်အေးဖြစ်လိုနေခြင်းကို
နေရာမှန်စေချင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပညာတတ်လူတန်းစားအတွက်သာ
ရေးတတ်သော၊ စိတ်ခံစားမှုသာ ရှေ့တန်းတင်တတ်သော၊
အရင်းရှင် လောင်းရိပ်အောက်တွင် မွန်းနစ်၍ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ
ချင်သည့်ဝါဒီဖြစ်သော၊ ဘဝသရုပ်ဖော်မရေးတတ်သော...

စသည်ဖြင့် ကြည်အေးအပေါ်ထင်မြင်ဝေဖန်ကြသော အသံတို့ကို သိလိုချင်၍လည်း ဆန်းစစ်မိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကြည်အေးကို ၁၉၂၉-ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်မြို့၊ လှည်းတန်းရပ် တွင် ကုန်သည်ဦးဟန်-ဒေါ်ငွေယုန်တို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်သောင်းကြည် (အချို့စာအုပ်တွင် ဒေါ်ကြည်ကြည်) ဖြစ်၏။ စစ်ဖြစ်စအချိန်တွင် စစ်ဘေးကင်းလွတ်ရာ ပြောင်းရွှေ့နေသဖြင့် တတိယတန်း၌သာ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ စစ်ကြီးပြီးသောအခါ ကုလားအဘိုးကြီး ကာကာမိဩထံတွင် အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကြားတတ်မြောက်၍ ကျောင်းနှစ်နှစ်မျှနေပြီး ဆယ်တန်းဖြေဆိုအောင်မြင်သည်။

၁၉၄၈ ခုတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရောက်သည်။ ဆေးပညာကိုယူခဲ့၏။ တတိယနှစ်တွင် ကျောင်းထွက်လိုက်သည်။ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့လှည့်ယူပြီး စာမေးပွဲဖြေဆိုအောင်မြင်သည်။ ၁၉၅၃ တွင် ဦးတင်မြင့်နှင့် အိမ်ထောင်ကျ၏။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာဌာနတွင် နည်းပြဆရာမအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ဆေးပညာကို ပြန်လည်သင်ကြားရာ M.B.B.S ဘွဲ့ရခဲ့လေသည်။ ဆေးကျောင်းသူဘဝကတည်းက စာရေးခဲ့၏။ ဖျိုကဗျာလင်္ကာရတု ရှေးစာများကို အာဝုံဆောင် နှုတ်တတ်ရသည်အထိ ကျက်မှတ်ဆည်းပူးခဲ့သည်။ မမိုးသူအမည်နှင့် အင်္ဂလိပ်ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့သည်။ ဂီတနှင့် ပုံတူပန်းချီ ဝါသနာပါခြင်း၊ ဒေါ်စောမြအေးကြည်ထံတွင် အဆိုသင်ဖူးခြင်းတို့ကြောင့် သူ၏စာများတွင် အသွေးအရောင်စုံစွာဖြင့် အနုပညာစံမြောက် တောက်ပဟန်တူ၏။ ၁၉၄၇၊ တာရာမဂ္ဂဇင်းတွင် "ထိုည" ဝတ္ထုတိုဖြင့် စတင်ကာ စာပေလောကတွင် ခြေချခဲ့လေသည်။

ကြည်အေးသည် ကဗျာလည်းရေး၊ စကားပြေလည်းရေးသာသူဖြစ်လေသည်။ စစ်ပြီးခေတ် ကဗျာရေးစီးတွင် ကြီးမားသော အင်အားစုတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ အာရုံခံစားမှု၊ စိတ်ကူးမှု၊ အချစ်ဝေဒနာတို့ကို ဖော်ပြစွမ်းသော ပုံသဏ္ဍာန်ဟန်ကို ရှာသူဖြစ်သည်။ လေးလုံးစပ်လင်္ကာပုံသဏ္ဍာန် ဖွဲ့စည်းပုံနည်းနာကို ချဲ့၏။ သို့ကြောင့် "ကြည်အေး၌ အတွေးဆန်း၊ အရေးဆန်းများရှိ၍ တောက်ပလာသည်။ ကာရန်ညီသောကဗျာထက် အတွေးဆန်းသောကဗျာကို ရေးသည်။ သူမ၏ ကဗျာစိတ်ကူးများမှာ ရှုပ်လုံးပေါ်၍ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို တိုက်ရိုက်ထိခိုက်ကြသည်။ အများအားဖြင့် အချစ်ကဗျာများဖြစ်ကြသည်" ဟူ၍ ဒဂုန်တာရာက ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ကြည်အေး၏ကဗျာတွင် လူထု၏အားမာန်ကို မတွေ့ရပေ။ တဖတ်သူခံစားရန် သူ၏ခံစားမှုကို ထုတ်ဖော်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိ၏။

သူ၏ခံစားမှုသည် အများပြည်သူ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်၍ သနားရန်၊ စာနာရန် မဟုတ်ပြန်ချေ။ စာနာပါသည်ဟု ဟန်ဆောင်မခံစားပေ။ အထူးသဖြင့် မိန်းမသားတို့၏ ချစ်ခြင်းဝေဒနာ၊ ချစ်ခြင်းအားမာန်ကို ပွင့်လင်းစွာဖွဲ့လေသည်။ အရေးအဖွဲ့မှာ ကာရန်အတိအကျစနစ်ကိုမသုံးပေ။ ဒဂုန်တာရာ၏ လွမ်းမိုးမှုဟု ဆိုနိုင်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာများမှာ စိတ်လှုပ်ရှားမှု၊ စိတ်ခံစားမှုကို ဘိုက်ရိုက်ဖမ်းနိုင်စွမ်းရှိအောင် ရေးဖွဲ့နိုင်လေသည်။ ကြည်အေးသည် စကားလုံးလှပတီထွင်ဆန်းသစ်မှုကို ဦးစားမပေးချေ။ စကားလုံးဆန်းသစ်မှုထက် ခံစားမှုပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့သည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကြည်အေးကဗျာများသည် စိတ်လှုပ်ရှားမှုဖြင့် ခန်းကြဲနေလေသည်။ ကာရန်အနိမ်အမြင် ဂီတသံပါလေသည်။

သို့သော် လူထုအားမာန်ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရာ အတွေးအမြင်များ မတွေ့ရပေ။ လူတန်းစားကွာဟမှုကို မျက်ကွယ် ပြုထားလေသည်။ ကြည်အေးသည် သူ့ဆန္ဒ၊ သူ့လိုအင်၊ သူ့ခံစားမှု များကို ရှေ့တန်းတင်လွန်းပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူထု၏ ဆန္ဒ၊ လူထု၏ခံစားမှုများမှာ မှေးမှိန်ဖျော့တော့နေ၏။ လူ့လောက၏ နက်နဲသောအတွေးအမြင်မှ နှိုက်ယူစပ်ဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထုတ်ယူ ဆွဲဆန်နိုင်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ချေ။ အနုပညာခံစားမှုကိုသာလျှင် အဓိကထားရေးဖွဲ့၏။

အားငယ်မှု၊ အထီးကျန်မှုတို့ကြောင့် ပန်းလျှံနွမ်းမောနေ သော မိန်းကလေး၏ လွင့်ပါးမော့နစ်နေသည့်သရုပ်ကို ဖွဲ့ဆိုရာ တွင် ပီပြင်လေသည်။ လွင့်ပါးနေသော စိတ်အမြွှာမြွှာနောက်လိုက် ရင်း စိတ်တစ်ခုကို ရုပ်တစ်ခုက ကပ်ရန်ကြိုးစားရင်း ပို၍နွမ်းမော နေမှုကို သူ၏တစ္ဆေကဗျာတွင် အထင်းသားတွေ့ရလေသည်။

ညကြီးမင်းကြီး၊ ထပြီးထိုင်နေ
အိပ်ရာတွေလည်း၊ ဗွကြေတွန့်လိပ်
သိပ်စိတ်ညစ်တယ်။

(တစ္ဆေ - ၁၉၄၇)

ဖတ်နေရင်း အိပ်မက်တစ်ခုလို လွင့်ပါးခံစားရစေသည်။ ကြည်အေး၏စကားလုံးများက ရင်ထဲထိ စူးနစ်စွာတိုးဝင်လာ၏။ အားငယ်မှုနှင့်အတူ အထီးကျန်ဖြစ်ကာ လစ်ဟာသလိုဖြစ်ရသည်။ ကြည်အေးသည် အများအားဖြင့် အချစ်ခံစားချက်ကဗျာများ ဖွဲ့လေ သည်။ စူးရှထက်မြက်သော ခံစားမှုနှင့်အတူ ရဲဝံ့သောအတွေးတို့ကို ဖော်နိုင်စွမ်းရှိသူဖြစ်သည့် အလျောက် “အငြင်း” ကဗျာတွင်

ကြည်အေး၏ရဲရင့်ဟန်ကို အထင်သားတွေ့ရ၏။ ဟန်ဆောင် ဖွဲ့ကွယ်တတ်သောချစ်သူကို ချစ်နေသည့် မိန်းကလေး၏ အချစ် စိတ်ကို တင်ပြပုံမှာ ရင်ခုန်စရာကောင်းလှသည်။

“ချစ်စို့နော်၊ ပျော်စို့လား
နှစ်ပါးကြင်နာ
ခရီးဆုံးတိုင်သာ
ဟိုမှာဘက်ကမ်းလို့ဆိုတာ...”

ယောက်ျားသားဖြစ်သည့် ချစ်သူက ပျော့ညံ့တွေဝေသူပီပီ ပြတ်သားမှုမရှိဘဲ -

“သူ့နှင်းဆီပွင့်နှုတ်ခမ်းမှာ
အပြုံးလိုလိုသမ်းလို့
ခေါင်းတွင်တွင်ယမ်း”

(အငြင်း) ၁၉၄၇

အငြင်းကဗျာနှင့်ဆိုပြီး မဝံ့ရဲသော ပျော့ညံ့သူ၏စရိုက်နှင့် ရိုးသားပွင့်လင်းသော မိန်းကလေး၏စရိုက်နှစ်ခုကို သုံးသပ်ပြီး မချင့်ရဲစရာနှင့် အားရစရာရသတို့ကို ပြိုင်တူခံစားမိလေသည်။ အချစ်၏ လှိုက်ဖိုသံ၊ ရင်ခုန်သံများကို ကြည်အေးကဗျာများတွင် ပီပီသသ ကြားရတတ်၏။

“ဆွေ့ဆွေ့ခုန်ပေါက်၊ လမ်းဆက်လျှောက်မယ်
နှစ်ယောက်လက်တွဲ၊ တအားပဲဟင်
သဲလမ်းကျဉ်းကျဉ်း၊ လမ်းလျှောက်ရင်းကို
သိချင်းကြော်ကြော်၊ အော်ဆိုရအောင်
ချိုမြမြရည်၊ ပျော်လို့လည်မိ

သည်လမ်းအဆုံး၊ ဆုံးမှတ်တိုင်ထိ
ပွေ့ကိုင်ဖေးကာ စောင့်ခေါ်ပါနော်”

(စောင့်ခေါ်ပါမောင်)

သဲလမ်းကျဉ်းကျဉ်းကလေးမှာ ချစ်သူနှစ်ဦးသား တအား
လက်တွဲပြီး လျှောက်ရင်းသွားရင်း ရွှင်မြူးပုံကလေးမှာ ထင်းခနဲ
မြင်သာလေသည်။ တေးသီချင်းတွေဆိုပြီး ပျော်လွန်းလို့ မြဲမျက်ရည်
သီသီဝေ့လောက်အောင် ကြည်နူးနေကြသည့် ချစ်သူမလေး၊ ချစ်သူ
အမူအရာသည် အားကျစရာကောင်းလှ၏။ အချစ်ကို မြတ်နိုး
ကိုးကွယ်သူတို့၏ လှိုက်ဖို့မှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု၊ အားငယ်မှု စသည်တို့ကို
ဖတ်သူအား ညှို့ဝင်စွာဖြင့် အဖွဲ့ကောင်းသူဖြစ်လေသည်။ ကဗျာ
ဖတ်ရင်း အိပ်မက်တွင်ငိုက်မြည်းရသလို အရိပ်လွင့်သလို သိလိုက်
သလို မသိလိုက်သလို ရသစုံအောင် ခံစားရတတ်ပါသည်။ တစ်ခါ
တစ်ရံတွင် ကြည်အေး၏ခံစားမှုကို လိုက်မမိတတ်ပြန်ချေ။ နားလည်
ခံစား၍ မရတတ်ချေ။

၁၉၄၇ မှ ၁၉၅၀ အတွင်း ရေးသားသော ကြည်အေး၏
'တစ္ဆေ'၊ 'အငြင်း'၊ 'စောင့်ခေါ်ပါမောင်' ကဗျာများနှင့်အတူ 'ဘဝကူး'၊
'ထွက်ပြေးချင်တယ်'၊ 'မယ့်သခင်'၊ 'ဘဝတကွေ့'၊ 'ဆည်းဆာအိပ်မက်'၊
'အိုလွမ်းသူရယ်'၊ 'မိုးနှင့်မြေ'၊ 'ဘဝဟောင်းကချစ်သူများ'၊ 'စိတ်သိ
အိပ်မက်' စသည်တို့သည် ချစ်ခြင်းခံစားမှုကို အဓိကရေးဖွဲ့သော
ကဗျာများဖြစ်လေသည်။ ဒဂုန်တာရာကဲ့သို့ ကဗျာအသစ်တီထွင်သူ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဣ.ကဗျာများ၌ ခေတ်စမ်းစာပေ၏ အရိပ်အောက်
မှ ရဲဝံ့စွာထွက်လာခဲ့လေသည်။

ဤကဗျာများသည် တိုးတက်သောအတွေးအခေါ်၊
အယူအဆ၊ ခံယူချက်များ မပါရှိပေ။ ပြည်သူနှင့် ကင်းကွာလှ၏။
'အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်' ဟူသော ခံယူချက်ကို တွေ့နိုင်
ပါသည်။ သို့သော် 'မောင့်ဥယျာဉ်'၊ 'ခိုကိုးရာ' (၁၉၆၂-၁၉၆၃)ကဗျာ
များမှာ ဤသို့မဟုတ်ပြန်ချေ။ စိတ်ကူးယဉ်ဘဝမှ ရုန်းထွက်လာခဲ့၏။
ခံစားချက်အနည်းငယ်မျှသာ ဝင်လေသည်။ အိမ်ထောင်သည်ဘဝ၊
လင်နှင့်သားနှင့် သံယောဇဉ်အနှောင်အဖွဲ့နှင့် ပုထုဇဉ်သဘော
သဘာဝတို့ ရေးဖွဲ့လာ၏။

“တစ်နေဝင်မူ --

ပွေ့အင်ပူပြင်း၊ သောကညှင်းတတ်
အိမ်တွင်းပတ်လည်၊ ယောင်ချာရှည်၌
ချိုကြည်ဂီတ၊ ညှင်းမြှင့်စို
ခိုလုံမတွေ့၊ သဘောရွှေခဲ”

(မောင်ဥယျာဉ် - ၁၉၆၂)

“ရင်အပ်ကဆဲ၊ ဖိုမတွဲတိုး
ထပ်လဲ့နှစ်ချိုက်၊ ဆက်တိုက်ဓာတ်ပြား
စကားသောသော၊ ရယ်မောနေနေ”

(ခိုကိုးရာ) ၁၂-၁-၁၉၆၃

စရိုက်မတူ အလေ့မတူသူတို့ကို ခွင့်လွှတ်နိုင်ရန်အတွက်
ရေးဖွဲ့ထား၏။ စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒမှ ရုန်းထွက်လာလေသည်။ သရုပ်
မှန်ဝါဒသို့ ကူးပြောင်းရေးဖွဲ့လာသော ကြည်အေး၏ အယူအဆကို
မှန်းဆနိုင်လေသည်။

“မောင်လာရောက်ပြီ

မှီအုံးပွေ့ထွေး

သိုးမွေးယုယ၊မောင်တွဲထမှ

စိမ်းမြဲမျက်ရည်၊ တစ်ပေါက်ကြည်ကို”

(ခိုကိုးရာ) ၁၂-၁-၁၉၆၃

ခင်ပွန်း၏ အယုအယ အကြင်အနာကို နှစ်လိုလေးမြတ်
သော မိန်းကလေးတို့၏ စိတ်အမူအကဲတို့ကိုလည်း သရုပ်မှန်ပီသ
စွာ ဖော်ကျူးလာပြန်သည်။ ၁၉၄၇-ခုနှစ်က ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာ
များထက် ဘဝဆန်လာ၏။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ သူ၏
ရေးကျင့်အတိုင်း အသိခက်စွာ ရေးဖွဲ့ထားမြဲဖြစ်လေသည်။
အနုပညာသည် ပညာတတ်လူတန်းစားအတွက်သာမဟုတ်၊
အတွေးအခေါ်သမားများအတွက်ချည်းလည်း မဟုတ်ပြန်ပေ။
ပြည်သူ့ဆိုစေ၊ စိတ်ကူးယဉ်ပူပီးရှူးလာလေသည်။ အကြောင်းအရာ
များတွင် နက်ရှိုင်းလာလေသည်။

၁၉၆၉ မှ ၁၉၇၃ အတွင်း ရေးဖွဲ့သော ကဗျာများတွင်
ဗိုဉ်အားရဖွယ်ကောင်းလေသည်။ စိတ်ကူးယဉ်မဆန်တော့ချေ။
ပုဂ္ဂလိကခံစားမှုကိုလည်း အမြဲအစဉ် ရှေ့တန်းတင်ထားခြင်း မရှိ
တော့ချေ။ ဘဝကို ခက်ခဲစွာရှုန်းကန်နေသော ပြည်သူတို့၏ ဘဝကို
ခံစားတတ်လာ၏။ နားလည်တတ်လာ၏။ စစ်မှန်စွာ သရုပ်ဖော်
ရေးခြယ်လာလေသည်။

“ကြည်လင်ရှုပ်သွင်၊ သခင်ဟူသည်
တစ်အူဂင်္ဂါသဲမှ၊ ရှင်ဗုဒ္ဓလား
ထမြောက်ပြန်သစ်၊ ခရစ်တော်လား

ကျော်လွင်လူရွာ၊ အလ္လာဟုလား

စကားမွန်မြတ်၊ ကွန်ပျားရှုပ်လား

ကြည်လင်ရှုပ်သွင်၊ သခင်မွန်ကို
ကျွန်ရှိခိုးလည်း
လူကိုရှိမခိုး၊ တရားကိုရှိခိုး၏”

(တရားသခင်)

သဘောတရားအမြင် ကြည်လင်လာသည်။ ဘဝဟူသော
လူရွာတောတွင် တရားကိုတွေ့လာသည်။ တရားတွေ့လာသော်
ချမ်းမြေ့ငြိမ်းအေးစေသည်သာဖြစ်သည်။ အချစ်ဝဲမှ တရားထ
နှစ်မြုပ်လာသော ကြည်အေးကဗျာသည် နေရာမှန်သို့ ရောက်ရှိ
လာ၏။

“လက်မှာလင်ဗန်း၊ အင်္ကျီခွမ်းနှင့်”
မရမ်းချဉ်စပ်၊ ဆီးထုပ်ထပ်၍
ကွန်ရှပ်ငါးပုံ၊ ချိုမြဲသကြား
ဆားပဲလှော်ရွှံ့ လစက္ကူကြည်
ဖျော်ရည်သီးချဉ်၊ ခွက်ခြင်ရောင်းဆဲ
မွန်းလွဲထိန်ငြီး၊ ချွေးဒီးဒီးယို
မီးလိုဝမ်းစာ၊ အေးချင်ရှာကြ”

(မြို့လယ်လမ်း)

၁၉၆၉-၇၃ အတွင်းရေးသော ကြည်အေး၏ကဗျာများ
သည် ပြည်သူ့ဘဝနှင့် နီးစပ်လာ၏။ ပြည်သူ့ဘဝ၊ ပြည်သူ့ဝေဒနာ
တို့ကို ခံစားတတ်လာသည်။ ထို့ပြင် -

“ညမှောင်မိုက်၌
 ဆိုက်ကားရောက်လာ၊ ပွေ့ချီချဆဲ
 လူနာပစ္စည်း၊ သိမ်းရဆည်းရ
 နောက်မြီးပါးရှုပ်၊ ခုံဖိနပ်တစ်ရန်
 လက်ပြတ်စွပ်ကျယ်၊ လည်ပြတစ်ထည်
 ချည်ကြမ်းလုံချည်၊ နီညိုတစ်ကွင်း
 ပြာစင်းကန့်ဖက်၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါ”

(ဆေးရုံစောင့်မှတ်တမ်း)

“သွေးချောင်းဆိုး၍
 ဆေးဖိုးကုန်ခက်၊ ဆေးရုံတက်လည်း
 အိပ်ပျက်ရောဂါ၊ သူဌေးနာတည်
 နို့ဝါကြက်ဥ၊ နုထွတ်အသဲ(သည်း)
 အမဲသွေးဓာတ်၊ မတတ်နိုင်ပြီ
 မော့ပိုင်ငိုချင်၊ စကြက်ကိုပိုင်စင်
 နေ့စဉ်မထိုး၊ ဆေးမတိုးတော့-

(ကျွန်မမိတ်ဆွေများ)

ဘဝကို ခါးသီးမွန်းသိပ်စွာ ရုန်းနေကြရသော ပြည်သူ့ဘဝ
 အစစ်ကို ဖွင့်လှစ်လိုက်၏ အမြင်စူးရှတတ်မြဲဖြစ်သော ကြည်အေး
 အဖို့ လူတန်းစားအမြင်သည် လေးစားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝဆန်
 လာသော ကြည်အေးကဗျာများသည် ယနေ့ခေတ် ပြည်သူ့ကြေးမုံ
 နှင့် ထပ်တူရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကဗျာများသည် ရာစုနှစ်များ
 စွာကို ဖြတ်သန်းရင်း ရှင်သန်နေခြင်းဖြစ်၏။

“အဖိုးလန်ဖွား၊ တံဆိပ်ပြာနှင့်
 ဘီယာဘူးခွံ၊ နှင်းတောကျွံခဲ
 မြဲချွန်ဖြတ်ဖန်၊ ပုလင်းမှန်ကွဲ
 ထိပ်ပြဖိနပ်၊ ဆင်းရဲရပ်ကွက်
 ရောဂါပျက်ထူ၊ ရုပ်ဆိုးမှုမှ”

(ပထမအမြင်)

ဒိုကာဂိုမြို့မှ လူနေမှုစနစ်ကို ရွံရှာဖွယ်ရေးပြသွားသည်။
 လူတန်းစားကွဲပြားခြားနားမှု၊ လူတန်းစားကွာဟမှုကို ကြည်အေးက
 ခံစားပြထားလေသည်။ ကြည်အေး၏အတွေးအခေါ် အယူအဆ
 များသည် ‘အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်’ ဟူသောညွှန်ထဲမှ
 ရုန်းထွက်လာခဲ့၏။ ကြည်အေးသည် အနုပညာရှင် ဖြစ်သည့်
 အားလျော်စွာ ခံစားမှုကို အလေးပေးသောကဗျာများကိုလည်း
 တွေ့ရတတ်သေးပါသည်။ ‘သူ’၊ ‘ကျန်ရစ်သူအတွေး’၊ ‘မောင့်တော
 အုပ်မှာ’ ကဗျာများဖြစ်သည်။

“ရင်တလှုပ်လှုပ်၊ ထပ်ထပ်မောမိ
 မြေကြောယှက်သင်၊ ဖွင့်စင်ရွှန်းတင့်
 စန်းပွင့်ကျွန်မ ဖြစ်ပါရစေ”

(သူ)

“ခဏတွေ့မော၊ ရင်ခုန်ရောယှက်
 ပြောချင်စကား၊ မေးခွန်းများစွာ
 မေ့ထားခဲ့ပြီ၊ ပြန်ချိန်နီးမှ
 ငိုညည်းတစ်ဝက်၊ မမိလက်ကမ်း”

(ကျန်ရစ်သူအတွေး)

ခံစားမှုကဗျာထဲတွင် သစ္စာကဗျာသည် ကြည်အေး၏ ရဲဝံ့သစ်ဆန်းသော အတွေးအခေါ်ဖြစ်၏။ ရဲရဲရေးတတ်သော ကြည်အေး၏စိတ်ဓာတ်သည် သဘောကျစရာကောင်းသည်။ “ကိစ္စ မြားမြောင်၊ လူတို့ဘောင်ဝယ်၊ အိမ်ထောင်သားမွေး၊ ခြန့်နယ်မြှေးသား” စသည်ဖြင့် အိမ်ထောင်သည်တို့၏ဘဝ၊ အိမ်ထောင်သည်တို့၏ ဝေဒနာကို ဒုက္ခဟုဆိုကြ၏။ နှုတ်မှ ဒုက္ခဆိုသော်လည်း ပိုးဖလံမျိုး ပီပီ မီးကိုတိုးပြီး တရားသံဝေ ဟစ်ကြွေးတတ်လေသည်။ ကြည်အေး ကား ဤသို့မဟုတ်၊ ဟန်မဆောင်တတ်။ ပရိယာယ်မကြွယ်တတ်။ ရဲဝံ့လေသည်။ ပြတ်လေသည်။ ရိုးသားမှုကိုဆုပ်ကိုင်ကာ ရိုးရိုး သားသားပင် ဖွင့်ဆိုတတ်လေသည်။

“ကျွန်မချစ်မြဲ သံသာဝဲမှ
ခွဲထွက်ချင်ဘူး၊ တပ်မက်ဦးမည်
ရယ်ရွှင်ဝံ့စား၊ ငါ လူသားဟု
တရားထွန်းသစ် သတ္တိဖြစ်၏”

(သစ္စာသစ်) ၁၉၇၀

ဤသံသရာ ဤဝဲကို မခွဲထွက်နိုင်ပါဘူး၊ တပ်မက်ရပါဦး မည်ဟု ဝံ့ဝံ့စားစားပင် ကြွေးကြော်သည်။ ထိုကြွေးကြော်မှုနှင့်အတူ သတ္တိသစ်ကို မြင်ပါသည်။ ကြည်အေး၏ ရိုးသားသော၊ ချစ်စရာ ကောင်းသော၊ ရဲဝံ့သော အတွေးအခေါ်ကို ခံစားရပါသည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် ကြည်အေး၏ အတွေးအခေါ်အမျိုးမျိုး ကို တွေ့လာရလေသည်။ ကြည်အေးသည် မည်သည့်ဝါဒမှ ကိုင်ခွဲ ရေးသားသည်ဟု မကြွေးကြော်ချေ။

‘အနုပညာဆိုတာ ဘယ်လူတန်းစားအတွက်မှ မဟုတ်ဘူး။ ဆင်းရဲသား၊ သူဌေး၊ အရင်းရှင်၊ ပစ္စည်းမဲ့ အားလုံးသော လူသား တွေအတွက်ပါပဲ။ ဘယ်သူ့အတွက်ရယ်လို့ သပ်သပ်မရှိနိုင်ဘူး။ အနုပညာဟာ လူတွေ မေတ္တာတရားထားနိုင်ရင်၊ ပေးစွမ်းနိုင်ရင် ပြီးတာပါပဲ”

(ကြည်အေး)

ထိုသို့ ကြည်အေးက ယူဆထား၏။ ထို့ကြောင့် သူ့ကဗျာ များကို လူသားအားလုံးအတွက် သူခံစားသလို ရေးလေ့ရှိလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်တွေး၍ ရေးနိုင်သည်။ ကိုယ်ပိုင်ဖွဲ့၍ နွဲ့နိုင်သည်။ အစဉ် အလာ လမ်းရိုးဟောင်းတွင် နှစ်မျောမနေခဲ့ပေ။

ခြုံကြည့်ရလျှင် ကြည်အေးကဗျာများသည် လွတ်လပ်မှု၊ ရိုးသားမှု၊ ခံစားမှုကို အဓိကထား၍ ရေးဖွဲ့ထားလေသည်။ သူ့ကဗျာ များကိုသာ လေ့လာ၍ သူ့အနုပညာဝါဒ အဘယ်နည်းဟူသော အဖြေရေးရန် လုံလောက်မည်မဟုတ်ပါချေ။ သေချာသည်မှာ ကြည်အေး၏ကဗျာသည် ဘဝကို ရဲဝံ့ပွင့်လင်းရန် တိုက်တွန်းသည်။ ဟန်ဆောင်လိမ်ညာခြင်းကင်း၏။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ရဖို့ လူပြောလှ အောင် ကြံဖန်စိတ်ကူးရေးသူ မဟုတ်ပေ။ ကြံစည်ယူရသော ‘အသက်မဲ့’ ‘စေတနာမဲ့’ ‘တူသံ’ ‘ပေသံ’ များမပါချေ။ သူများယောင် ၍ လိုက်ယောင်တတ်သည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်မှ မတွေ့ရပေ။

၁၉၆၉-၁၉၇၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ရေးသားသော ကြည်အေး ကဗျာများသည် အမြင်ပိုကြည်လင်လာသည်။ “အနုပညာသည် ပြည်သူ့အတွက်” ဟု မကြွေးကြော်သော်လည်း ပြည်သူ့ထဲတွင် အမှန်ရှာ၍ ပြည်သူ့ဘဝကို သရုပ်မှန်ကန်စွာ ရေးဖွဲ့လာလေသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်နိုင်ရန်၊ အနုပညာ ခံစားမြတ်နိုးလာတတ်ရန်
 ဘဝကိုလက်တွေ့ကျကျ ဆင်ခြင်နိုင်ရန်၊ လက်တွေ့ကျကျ ရင်ဆိုင်
 ဝံ့စေရန်ဟူသော ခံယူချက်များနှင့် ရေးဖွဲ့လာပါသည်။ စိတ်ကူးယဉ်
 ဝါဒီမှ ရုန်းထွက်လာကာ သရုပ်မှန်ဝါဒီအဖြစ် ကူးပြောင်းလာသော
 ကြည်အေး၏ စူးရှတောက်ပသည့် ကဗျာများသည် ကဗျာရေစီး
 ကြောင်းတွင် ရှင်သန်နုသစ်ဆဲဖြစ်ပါသည်။

“တိုးလျှိုးယက်ဖောက်၊ စိတ်ကူးပေါက်ကြည့်
 ဘယ်လောက်များများ၊ ပွားသွားစေ
 တွက်ရေမရ ဆုံးစမရှိ
 ‘သင်’ တွေရှိလည်း၊ ကြွင်းသည့်အမြဲ
 တစ်ခုထဲသာ၊ ငါပဲထွင်းဖောက်
 ငါတစ်ယောက်မှ ကျန်ရစ်ပါသည်
 ဘယ်ခါမှ ငါမပျောက်ဘူး”
 ကြည်အေး၏ ရုပ်ပုံလွှာကဗျာတွင် ထင်ထင်ရှားရှား
 မြင်တွေ့မိရပါသည်တကား။

ရက်ကန်းတေးသံ

လုံမလေးကို၊ သူ့အမေရိုက်လျှင်လှ
 လာလာလေ လိုက်ခဲ့ပ၊ မောင်တို့ရွာ
 မောင်တို့ရွာမှာ၊ ဘာတွေပေါ်ပါလိမ့်
 ပင်နီချောရယ်နဲ့၊ ယောထဘီ
 ပင်အင်္ကျီမှာ ကြွေတွေစီလို့
 ကြိုက်ဖွယ်ကပေါတယ်လေ၊ ယောသူတို့ရွာ။ ။
 ၁၉၅၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ဦးဖိုးလတ်၏ သီချင်းပဒေသာမှ
 ယောနယ်သို့ မရောက်တာကြာခဲ့ပါပြီ။ ယခုတစ်ခေါက်
 ယောနယ်မြေ၊ ဆောမြို့နယ်၊ ယောမြို့ရွာသို့ အလည်ရောက်ခဲ့သည်။
 ယောနယ်သည် ပုံတောင်ပုံညာ တောင်ခြေရင်းတွင် မြန်မာ့လေ့
 စရိုက်အသွင်အပြင်များကို ယနေ့အထိ သိုမှီးထားနိုင်သေးသော
 နယ်အဖြစ် တွေ့ရသည်။ မြင်နိုင်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးလက်
 မြန်မာ့ လက်မှုပညာရက်ကန်းပညာကို လက်တွေ့ လေ့လာခဲ့
 ရသည်။

အဝတ်အထည်ဖြစ်လာရန်မှာ မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်
 ဖြစ်သည့် လက်မှုရက်ကန်းလုပ်ငန်းကား စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သည်။
 ပထမဝါစိုက်ရသည်။ ဝါပင်မှ ဝါကို ဆွတ်ရသည်။ ဝါကို နေလှန်း၍

ဝါကြိတ်စက်တွင် အစေ့ကို ထုတ်ရသည်။ ဝါကြမ်းကို စက်တွင်ထည့်ကာဖတ်ရသည်။ စက်မရှိသော အရပ်တွင် လေးကိုင်သဖွယ်ကြိုးဖြင့် ဝါဖတ်ရသည်။ ဖတ်ပြီး ဝါသားကို ဝိုင်းတောင့်အဖြစ် လိပ်ရသည်။ ဝိုင်းတောင့်ကို ကျောက်ဖိထားရသည်။ ကျောက်ဖိဝိုင်းကို ဝိုင်းငင်ရသည်။ ငင်ပြီးချည်ကို ချည်စာသတ်ရသည်။ သတ်ပြီးချည်ကို ချည်စာချရသည်။ ချပြီးချည်ကို ရက်ကန်းအကွက်ရှယ်ရသည်။ ရှယ်ပြီးသားချည်ကို တစ်ဖန် အရောင်ဆိုးရသည်။ အရောင်ဆိုးပြီးမှ ရက်ကန်းစင်သို့ တင်နိုင်သည်။

ရက်ကန်းစင်တွင် အကွက်ဖို အကွက်မခွဲ၍ လွန်းခတ်ကာ ရက်လုပ်ရသည်။ ရက်လုပ်ရာတွင် လွန်းခတ် ကျွမ်းကျင်မှု အပေါ်တွင်ကြည့်ကာ လုံချည်သားအချောအကြမ်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ ရက်ကန်းစင်၏ ပင်မနှင့်အစကား အလွန်များပြားသော ဗာဟိရ လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့တိုင်ယောလုံချည်၊ ယောမည်း၊ ယောလွယ်အိတ်၊ ယောစောင်တို့ကား မျက်နှာထည်ဝါစွာ ရှိပါသေးသည်။

ရက်ကန်းလုပ်ငန်းတွင် တေးသံသာများရှိသည်ဆိုလျှင် အချို့သူတို့က ယုံတမ်းစကားမှတ်ထင်ဖွယ် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရက်ကန်းတေးသံသာများကား လွန်းလက်ခတ်နှင့်အတူ သာယာစွာ ကျူးရင့်လျက်ရှိကြသည်။ သီဆိုနားထောင်ပန်ဆင်သူတို့ အသွင် မရိုးနိုင်အောင် ရှိနေကြပါသည်။

မြန်မာ့ရက်ကန်းပညာသည် ပုဂံခေတ်တွင် ကျောက်စာများ၌ “ရက်ကန်းသည်၊ ခဝါသည်၊ ဆတ္တာသည်” ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။ ပုဂံ၊ ညောင်ရမ်း၊ ကုန်းဘောင်၊ အင်းဝ၊ ပင်းယစသောခေတ်အသီးသီး

တို့၌ ရက်ကန်းလွန်းသံသည် မိုးနတ်အထိ ဝေဆာပွင့်လန်း ဝေစည်နေခဲ့ပါသည်။ နိုးကြား၍ တိုးပွားစည်ပင်ခဲ့ပါသည်။

ရက်ကန်းဆိုရာ တေးကဗျာများကို လယ်ဝန်မင်း ဆောမြို့စားဦးစိက -

“အဖြူခံ ရွှေလှံသားလို၊ နယ်ခြားက မြကြိုးကိုင်၊ တစ်ကျွန်း မှန်တဲ့၊ ကောက်တော်ခံ၊ ရုံရုံပိုမိုတိုးလို့ခံခိုင်၊ ရိုင်ခင်ကို မြောက်ပြင် ဆိုးငယ်နှင့်၊ နှပ်ပိုးစုသီမဆိုင်၊ ချားကြိုကိုင်အိမ်ဖြစ်၊ ယဉ်ရစ်တံငယ် ချစ်ကယ် ရွှေကိုဖန်မို၊ မတန်သူမဆင်ကြစေနှင့်၊ မြင်ရရင် မရှောင် သံမယ့် သုံးမယ်ဆင်၊ နန်းဝင်ခါးမှာမှ ထားတဲ့ဆင်သစ်” ဟူ၍ ရေးသီခဲ့ပါသည်။

ရက်ကန်းမတတ်သော မိန်းမများကို အကျိုးနှင့်တူသည်။ အမတတ်သူတို့ကို အကန်းနှင့်တူသည်ဟူ၍ ဆိုရိုးရှိခဲ့သည်။ ရက်ကန်း၏ဂုဏ်အင်တွင် မြန်မာမိန်းမပျိုတို့၏ အတတ်ပညာ အစစ်ပါးအဖြစ် ရှေးကစံထားသတ်မှတ်ကြပါသည်။ ရက်ကန်း အကျော်အမော်မိန်းမပျိုတို့၏ စန်းဇာတာသည် အရောင်မမှိန် ကတိန် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကဝိအကျော် စာပေအမော် ရှင်မဟာရဋ္ဌ သာရကလည်း “ဝိုင်းမှုဝါမှု၊ ညီစေတုသို့၊ ဖန်ပြုဖျစ်ကြိတ်၊ အိမ်လုံး ဝိတ်မျှ၊ မဆိတ်မည်၊ ချည်ငင်သံလည်း၊ တစ်ရံမပြတ်၊ ချားရဟတ် ခို၊ ချည်သတ်မခြား၊ ချည်စာယူထ၊ မအားကြတည့်၊ ချည်ချ ချည်ရှယ်၊ လုပ်ဖွယ်မပျက်၊ လက်ရက်ယဉ်စုံ၊ သုံးပါးစုံလျက်၊ ပြာတုန်များစွာ၊ ပြောက်ထိုးမှာလည်း၊ အဝါအရွှေ၊ ပြာခြေဖြူနီ၊ ဤကား ဤနှင့်၊ ဤသို့တင့်ဟု” ရက်ကန်း၏လုပ်ငန်းစဉ်လာကို တေးကဗျာဖြင့် မှတ်တမ်းပြခဲ့ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် ရက်ကန်းတေးကဗျာများသည် ယနေ့ယောရွာ တို့၏ ရက်ကန်းစင်တစ်ခုတွင် ညည်းဆိုပွင့်လန်းလျက် ရှိကြသည်။ အချို့တေးကဗျာတို့မှာ မည်သူပိုင်ဆိုင်မှုကို လက်ပြမညွှန်းနိုင်ကြ တော့ချေ။ ပိုင်ရှင်မဲ့ ရက်ကန်းတေးကဗျာအဖြစ် တွေ့ရသည်။ ပိုင်ရှင်မဲ့ဟူ၍ ကျွန်တော်ပြောလိုက်သော်လည်း အမှန်မှာမူ မူပိုင်ရှင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမူပိုင်ရှင်မှာ ယနေ့ထိ အခွန်ရှည်ကြာ ရွတ်ဆို လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ကြသော ပြည်သူများပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရက်ကန်းတေးသံတို့ကို ယောရွာတစ်ခွင် ရောက်ခဲ့စဉ် အခါက မှတ်သားခဲ့သည်။ နာယူခဲ့သည်။ သို့မှီးသိမ်းဆည်းထားခဲ့ ပါသည်။

ရက်ကန်းတေးသံတို့သည် ရက်ကန်းစင်အတွင်းမှ လွန်းလက်ခတ်ကို ခတ်ရင်း ပျို့မေနှင့် မောင်ရင်တို့ရင်မှ မွေးဖွား လာသည်ဟု ထင်ရပါသည်။ တေးသံတို့သည် အနုပညာဆန်သည် ဂုဏ်ဝင့်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ မာန်တင့်ထည်လှ သွေးဖြာလှ၏ ရှိနေပါသည်။

“တစ်လိမ်နှစ်လိမ်၊ လိမ်ကာရှုပ်၊ အမယ်ပုတ်ကဲ့သူချည်ခင် ဘယ်သူ့ထွင်မှ၊ သည်ရှုပ်ထွေး၊ ရှင်းပျိုမယ်လေး” လှပသော ရက်ကန်းတေးသံသာကလေး ဖြစ်ပါသည်။ ချစ်ခင်နှစ်သက်ဖွဲ့ မောင်နှင့်မယ်တို့ ဖလှယ်မေတ္တာတေးသံသာအဖြစ် တွေ့ရသည်။ အချစ်၏ ဒဿနတရားကို သိမ်မွေ့စွာပြဆိုထားပါသည်။ လှပ သော ကလေး၏ အချစ်ရှုပ်ထွေးမှုသရုပ်ကို အမေပုတ်၏ ချည်ခင် ဥပမာ တင်စားထားပါသည်။ တစ်ယောက်နှစ်ယောက် ရည်းစား

သော ရက်ကန်းလုံမလေးကို ရည်ရွယ်သူချစ်ဦး၏ မေတ္တာပန်းဖူး စကားထူးကလေးဖြစ်သည်။ မပီပြင်မပြတ်သားဦးတဝါးမေတ္တာ၊ စေတနာကို ဘဝင်မကျနိုင်သောလူလင်မျိုးရင်ခွင်တွင်းလာ ဝေဒနာ ပုံပြ စကားပုလဲလုံးများ ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

“ဘုရားငယ်ငုတ်တို့၊ ရောင်ခြည်လွှတ်ခါမှ၊ ပုံတော်ဝတ်ကြမို့ မခွေးရယ်၊ အောက်ပြည်က၊ လှေတော်ထိုး၊ ပိုးဝယ်ခဲ့မယ်၊ အနားမှာ တဲ့ စိမ်းနုခြယ်၊ အလယ်ခေါင်မှ သံရောင်ကွက်ကယ်နဲ့၊ မခွေးပုံတော်၊ ဝင်လို့ရက်တော့၊ လက်ခတ်သံကျွန်းဖိုသား၊ သောင်းတိုင်ကကြား”

ရက်ကန်းတေးသံသည် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သဘောသဘာဝ ကို ဆိုသည်။ ဘုရားပွဲတော်များတွင် ချစ်သူ၏ လက်ရက်ပုံတော်ဆင် ပုဆိုးကို ဝတ်မည်။ အဆင်၏အနားတွင် စိမ်းနုခြယ်သည်။ အလယ်မှာ သံရောင်အကွက် ဖော်မည်။ ချည်ထည်မဟုတ်၊ ပိုးထည် ကို အောက်မှဝယ်ခဲ့မည်။ ချစ်သူမခွေး၏ လွန်းလက်ခတ်သံသည် ရင်ထဲနှလုံးထဲအထိ ရိုက်ခတ်နိုင်သည်ဟူ၍ ပြောချင်ထင်ပါသည်။ ရက်ကန်းစင်ထက်မှ ချစ်သူမခွေးနှင့် လှေထိုးသားတို့၏ မေတ္တာ ဇာတ်လမ်းမှတ်တမ်းကလေးအဖြစ် တွေ့ကြရပါသည်။ မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။

“ကျုပ်တို့ရွာစရိုက်၊ အလိုက်ကယ်ဘာသာ၊ ဖက်ပင်ကြွေညှာ တံလိပ်ကယ်၊ မည်းမြိတ်နှင့်သာ၊ သူများလို မဝါတတ်ပါဘူ၊ ဘိလပ်ကယ်ရှုံပဝါ၊ ဆာပါနှင့်တုနှိုင်း၊ အဖြူထည်အလယ်မှာ ပြာမှိုနီမှိုနီနှင့် ပုဆစ်အိမ်ကွက်စံကျလေ့ တင်းတိမ်စပိုင်း”

ရက်ကန်းတေးသံများတွင် ရွာဇလေ၊ ရပ်ဇလေ၊ အသွင် အပြင်ကို ဖော်တတ်သည်။ နှလုံးသားအလင်္ကာကို ပုံဖော်တတ်သည်။

ရက်ကန်းချည်မျှင်စမှ မေတ္တာကြီးမျှင်အဖြစ် ပြောင်းလဲကြသည်။ မြန်မာ့ရက်ကန်းအတတ်ပညာတွင် လုံချည်၊ အင်္ကျီ၊ စောင်၊ သင်္ကန်း စသည်တို့ ရက်လုပ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဂုဏ်မထည် အလှဝင့်သည် ပဝါတင်းတိမ်စိုင်းတို့လည်း လက်ရာမြောက်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ထိုသည်ခြင်းရာ ရက်ကန်းပညာအမွေအနှစ်တို့ကို တန်ဖိုးထား လေးစားအပ်လှပါသည်။ မျိုးချစ်စိတ်၊ ဝံသာနုစိတ် ဝင့်ကြား ထည်ဝါစွာ နိုင်ငံခြားဖြစ် ရှိပေ။ ဆာပါတို့နှင့် ယှဉ်နိုင်သော မြန်မာ့ လက်ရက်ကန်းကို ဂုဏ်ယူမြတ်နိုးလေးစားထိုက်လှပါပေသည်။

ရက်ကန်းလုပ်ငန်းသည် ဝါဖန်၊ ဝိုင်းငင်၊ ချည်ရစ်စသည် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ရှိပါသည်။ လသာညများတွင် လုံမတို့ ဝိုင်းငင် ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာမှုစကားနယ်ပယ်တွင် “လသာတုန်း၊ ဝိုင်းငင်”၊ ‘တစ်စပေါ်လျှင် ချည်စင်’၊ ဝိုင်းကောင်းကျောက်ဖိ” စသည့် စကားအလှများတည်ရှိနေပါသည်။ ထိုဝိုင်းငင်ရာသို့ လူပျို ကာလသားတို့ ရစ်ဝဲရစ်ဝဲနှင့် တေးစေတမန် ဖွင့်ကြသည်။ လုံမငယ် တို့ကလည်း တေးသံသာသီကျုံးခွန့်တုံဖလှယ်ကြသည်။ ဤသည် သော မင်္ဂလာညချမ်းအလှ လရည်ဆမ်းချိန် မေတ္တာဇာတ်လမ်းစ ကြသည်။

ရက်ကန်းတေးသံနှင့်နောက်ဝယ် ကျေးလက်လုံမငယ်တို့၏ သဘောသဘာဝ၊ ဓလေ့စရိုက်၊ ယဉ်ကျေးမှုသွင်ပြင်၊ ကြေးမုံဘဝ အဖြစ် နားလည်ခံစားရပါသည်။ မြင်ယောင်ကြားယောင်လာမိသည်။

“တို့မေလေး သူစိတ်ဆိုးလို့၊ ဝိုင်းတောင့်ကြီး ကိုင်ကာမိုး၊ ရစ်နိုးနှင့်ရိုက်လိုက်လေ၊ ကျောစိစိကြေ၊ နေချင်ပြီဘု၊ မောင်ရဲ့လေး။ ချစ်တဲ့သူလာတာမှ ဒဏ်ရာကို လှန်ကာပြလို့၊ ငိုပျံမယ်လေး”

ရက်ကန်းတေးသည် ဝေဒနာကို ပြသည်။ နှလုံးသားအလှဒဏ်ရာ ကို တသဆိုညည်းသည်။ ပျိုတို့အမေကစိတ်ဆိုးပြီ၊ စိတ်ဆိုးတော့ မွေးမေမေရစ်နိုးကို ကိုင်သည်။ ပျိုလေးတို့ ဝိုင်းတောင့်ကြီးကာမိုး လို့ ကာကွယ်သည်။ သို့သော် ရှောင်၍ရှား၍မလွတ်။ ရစ်နိုးနှင့် အမေစိတ်ဆိုးကာ ရိုက်လိုက်သည်။ လုံမပျိုလေး၏ နုနုထွတ်ထွတ် ကျောပြင်မှာ ပြောအသွင်ရိုက်တီးချက်ကြောင့် စိစိညက်ညက် ကြေသွားသည်။ ပျိုချစ်သူမောင်လာမှ ဒဏ်ရာကိုလှန်ပြလို့ ငိုတော့ မည်ဟူ၍ ပုံရိပ်ဖမ်းယူနိုင်ပါသည်။ ကနွဲ့ကလျလုံမပျို၏ ဟန်အသွင် နှင့် မိခင်နှင့်သမီးတို့၏ ဆုံးမချက် အလင်္ကာသရုပ်မှာ မျက်စိတွင် ထင်လင်းစွာ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။

“ရွှေချည်ငွေချည်တန်းပါလို့ ရက်ကန်းကိုယ်စီ၊ တန်းကိုယ်စီ၊ လက်ခတ်သံကျွန်းဖိုသား၊ သောင်းတိုင်က ကြားသလေလေ” အဝါ ရောင်ချည်နှင့် အဖြူရောင်ချည်ရောနှော တန်းတင်ပါသည်။ အဝါခံ အဖြူနှောလို့ ရက်ကန်းတွင်စင်တင်ရက်ခတ်ပါသည်။ ထိုအခါတွင် လက်ခတ်သံက တူရိယာအသံအလား မြည်သံသာနေသည်။ ရက်ကန်းရက်ရင်း တေးသံသာကလည်း လွင့်ပျံ့နေပါသည်။ တေးသံနှင့် လွန်းသံသည် ကိုလူပျိုမောင်တို့၏ ရင်လှိုင်းခတ်သံပင် ဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ ယူလျှင်ရနိုင်ပါသည်။ တေးသံနှင့် ရက်ကန်းသံ ၏ အလှအဖွဲ့အနွဲ့သည် ပီသ၍ ကြည်မြဲချိုမြိန်စရာဖြစ်ပါသည်။

“ပျိုလေးရက်တဲ့ ရက်ကန်းစင်၊ ဘာဆင်လို့မေး၊ မေးပါနဲ့ အေး၊ ပုဆစ်အိမ်ကွက်စုံခင်းတယ်၊ တင်းတိမ်တဲ့လေး” ပဟေဠိမှာ အဖြေညှိစရာအဖြစ် ရက်ကန်းတေးကို တွေ့မြင်ရသည်။ “အမေး နွားကျောင်းသား၊ အဖြေဘုရားလောင်း” ပုံစံရယူကာ အလင်္ကာ

မြောက် ဂုဏ်ရောင်တောက်သည့် အဖြေပစ္စန္ဒာ စကားကို ကြားရပါသည်။ ရက်ကန်းစင်ကို လှရာရာအမည်ရွေး၍ မှည့်ကြသည်။ အမည်နာမအလှတန်ဆာဆင်ယင်သလို ရက်ကန်းလေးတိုင်စင်ကို ပန်းနွယ်ပန်းခက်အလှဆက် အကွက်ဖော်ထားကြသည်။ ရက်လုပ်ရာ အဝတ်အထည်ကိုလိုက်၍ အချို့ရက်ကန်းစင်ကို နာမည်ပေးကြသည်။ ပျိုလေးက ဖြေပါသည်။ ပျိုလေးအဖြေစကားတွင် အကြားအဝါမပါချေ။ ရိုးသားပွင့်လင်းသည်။ ပကာသနမဖက်သော အလှသစ်ကို တွေ့ရသည်။ မြင်ရသည်။ ပျိုလေး၏ ရက်ကန်းစင်မှာ ပုဆစ်အိမ်ကွက်စုံခင်းရက်သော တင်းတိမ်စောင်ထုတ်လုပ်ရာ စင်ဖြစ်သည်ဟူသော အရိုးခံစေတနာအဖြေလွှာဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။

“ကွယ်လေးရဲ့ မင်းပဝါ၊ ပေါင်းရုပ်စုံပါ၊ ဒေါင်းရုပ်ပါလူပျိုပေး ဆိုလိမ့်မယ်လေး” ရက်ကန်းသည် ဘဝကိုလည်း ပြသည်။ အလှကိုလည်းပြသည်။ လုံမလေး ရက်ကန်းရက်နေသည်။ တစ်မူထူးခြားသော ဝါစကို ရက်ကန်းစင်တင်နေသည်။ ပဝါရက်ရာတွင် ဒေါင်းရုပ်စုံပါသည်။ ရွှင်မြူကနေသော ဒေါင်းအဆင်သည် အသက်ဝင်လှသည်။ ထို့ကြောင့် လုံမပဝါစကို ချစ်သူမောင်ကိုလူပျိုက ချစ်လက်ဆောင်အဖြစ် တောင်းယူပေလိမ့်မည်ဟူ၍ အတွေးဘဝင် ရွှင်တမြမြ တသသ လုံမငယ်၏ စိတ်ကူးရုပ်ပုံလွှာတစ်ချပ်ဟူ၍ မြင်မိပါသည်။ ထင်မိပါသည်။

“အပျိုငယ်တယ်လို့ သုံးဆယ်ချိတ်ပေး၊ လွန်းသုံးဆယ် အလယ်သေးတယ်။ ဝတ်ပေါင်ကွဲ့လေး” တေးသံသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သာယာလှပသည်။ ငြိတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသည်။ တစ်ခါ

တစ်ရံမှာမူ စိတ်လေးဖွယ် စကားတေးကြားရတတ်ပါသည်။ ချစ်သူမောင်က လုံမပျိုငယ်ပါသေးသည်။ လူ့ရွာအကြောင်း ဘာမျှနားမလည်သေးကြောင်း၊ “သုံးဆယ်ချိတ်” နှင့် ဝက်ဝုတ္တိဉာဏ်နှောထားသည်။ “သုံးဆယ်ချိတ်” သည် ကလေးသူငယ်များသာ ဝတ်ဆင်နိုင်သည်။ ချစ်သူမောင်သျှောင်တစောင်းက ချစ်လို့စသည်။ ထိုသုံးဆယ်ချိတ်ကို ပျိုလေးက မဝတ်ဘူးဟု ငြင်းထုတ်သည်။ ချစ်တတ်ရေးကြွယ် အချစ်မေတ္တာပြသော ချစ်တေးပုလဲ၊ မေတ္တာသည်တေးသံဟူ၍ ဆိုရနိုင်ပါသည်။

“ရွှေမြို့ကို ဘယ်ခင်းကြောင့် မောင်ဆင်းသလေး၊ ကွမ်းတုံမြိတ်နှင့် အချိတ်ဝယ်ဆင်းမယ်တဲ့လေး” ရက်ကန်းတေးအလှသည် တေးထဲမှာ အချိတ်အဆင်၊ အသွေး၊ လုပ်ငန်းများကို ထုတ်လုပ်ယူနိုင်ရာသည်။ တေးကဗျာမှလာသော ဗဟုသုတများ ဖြစ်သည်။ မြို့တွင်သာ အထည်ဆန်း၊ အကွက်ဆန်း၊ အသွေးအရောင်စုံတို့ လှိုင်လှိုင်ပေါ်နေသည်။ ကွမ်းတုံမြိတ်နှင့် အချိတ်ဆင်သည် မြို့တွင်သာရသည်။ ကျေးလက်ဒေသတွင် “မဲကွက်” နှင့် “တင်းတိမ်”၊ “စောင်”၊ “ပဝါ” တို့ကိုသာ တိုလီထွာလီ ရက်လုပ်ပုံကို သိခွင့်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ရက်ကန်းသံတွေ ကြားမှလည်း ဗဟုသုတအကြားအမြင်ကို ထင်လင်းစွာ တွေ့ရှိရပါသည်။

“လသာကြမ်းပြင်၊ ဗိုင်းရစ်ခွင်၊ သခင်လိုလို၊ လင်လိုလို၊ စောင်ညှိကာ၊ ရွှေခေါင်ရန်း၊ ဝှံ့ဝှံ့ဝှံ့ဝှံ့ဝှံ့”

“လသာကြမ်းပြင်၊ ဗိုင်းရစ်ခွင်၊ သခင်တစ်ပိုင်း၊ လင်တစ်ပိုင်း၊ မျှော်တိုင်းလာ၊ လူယဉ်ကျေး၊ လေ့လေ့လေ့လေး”

“လသာကြမ်းပြင်၊ ဝိုင်းရစ်ခွင်၊ သခင်တစ်ခု၊ လင်တစ်ခု၊ မျှော်ရှုပါရ၊ ယျှီချစ်ဆေး၊ ဝေဝေဝေ”

ကြားသမျှ တေးသံထဲတွင် ဆန်းသည်။ ဆန်းသလောက်လည်း လှသည်။ လှသလောက်လည်း ချိုသာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ “ဝွန်ဝွန် ဝွန်ဝွန်”၊ “လေလေလေလေ”၊ “ဝေဝေဝေဝေ” မြည်သံစွဲအလင်္ကာဖြင့် ပုံဖော်သည်။ ရက်ကန်းရက်ရာတွင်ပင် အသံထွက်များကိုယူ၍ ကဗျာတေးထဲသွင်းလာကြသည်။ လသာချိန်တွင် ကြမ်းပြင်၌ ဝိုင်းငင်ကာ ချစ်သူနှစ်ဖြာတို့ကလူကြသည်။ မြူကြသည်။ နွဲ့ပျောင်းသတင်း ဆိုကြသည်။ သူတို့၏ ဘဝ အလင်္ကာအထွေထွေကို ရက်ကန်းတေးသံမှ အကဲဖြတ်နိုင်ပါသည်။

“ဟေဝန္တာသာစွလေ၊ ဟေဝန္တာတွင်နံ့သာပင်၊ ပွင့်လျှင်တောလုံးကြိုင်စွလေ၊ မြစ်ပျဉ်းတစ်ထွာရှည်ရှာပေစွ၊ ဟေဝန္တာတွင်ပုစွမတည်လေ၊ ဖောက်သည်ကိုးကိုပ် သိပ်သိပ်ကယ်ရွတ်ရ၊ ဟေဝန္တာတွင် ပုစွမတည်လေ၊ ဝါဂွမ်းပစ်ရာ ရောက်ပေလှာ၊ ယူပါကုန်လေ”။

ထိုတေးကား အဓိပ္ပာယ်နက်နဲသည်။ ချည်ငင်အဝတ်အထည်ကား အစဉ်ထာဝရ မယှဉ်သာရအောင် ဟေဝန္တာတောင်တန်းပမာပေါပါစေ၊ များပါစေ၊ ကြွယ်ဝပါစေကြောင်း ရက်ကန်းနတ်ပစ်သံအဖြစ် တွေ့ရပါသည်။

“တဘက်ကယ် ပဝါစုံစီ၊ ထဘီငယ်ဒိုနန်း၊ မယ်ယဉ်နုငယ်ဝတ်ပါတယ်၊ ဆတ်ပင်ဆတ်သွား ပန်ငယ်နှင့် ရက်ကန်းငယ်ရှာရာ၊ မြင်းတည့် မြင်းစိုင်းလာသည်လေ၊ ချည်ဝါမှာ ပြန်ချေတော့မည်၊ ချည်ဝါမှာ၍ မောင်ကား ဆိုပြန်ချေတော့မည်” အဝတ်အထည်ရက်လုပ်ရာတွင် ရိုးရာလေ့ အသွင်ပြင်ကို တွေ့ရသည်။ ပူဇော်ပသည့်

အလေ့အထ တေးကဗျာတို့ကိုလည်း အလင်္ကာမြောက်စွာ ဖွဲ့နွဲ့ကြပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာ့မြေပေါ်တွင် အဝတ်အထည်အတတ်ပညာများနှင့်တူ မြန်မာ့ရက်ကန်းတေးသံသာများကား ထာဝရတည်ရှိနေမည်သာ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုရက်ကန်းလုပ်ငန်းပုံပြ ဘဝအလင်္ကာရက်ကန်းတေးသံသာများကို လက်ဆင့်ကမ်းသယ်ဆောင်ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်ပါတော့သတည်း။

လယ်လေ့ကောက်စိုက်တေးသံ

နတ်ချောင်းရေယဉ်

မြဲကွင်းပြင်မှာ

ကောက်ပင်စိမ်းလဲ့

ယိမ်းနွဲ့နွဲ့နှင့်

တာဖွဲ့ကျယ်ဝင်း

လယ်မြေခင်းလည်း

နတ်မင်းမချို

ဖန်၏သို့ပင် ပျော်ဖို့မငြီး။

စလေဦးပုည

မြန်မာတို့၏ လယ်ယာရှုခင်းအလှကို ဤသို့စာပန်းချီခြယ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ မြန်မာ့စားသောက်ရေးအတွက် ကောက်ပင်စိုက်ကာ တေးသံသာများသည် ရှင်လန်းချမ်းမြေ့စရာဖြစ်ပါသည်။ ပျော်ရွှင်စရာ ဖြစ်ပါသည်။ ကြည်နူးနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ကောက်ပင်တို့သည် လှပတင့်တယ်ရှုချင်စဖွယ် ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ အသုံးလည်းဝင်ပါပေသည်။ ဆန်စပါး၏ အသုံးဝင်ပုံ အရာရောက်ပုံကို အထူးဖော်ပြရန် လိုမည်မဟုတ်ပါ။ ရှေးဟောင်းပုဂံပြည်ကောင်းစားစဉ်အခါက တရုတ်ဘုရင်ခန်းမင်းကြီးသည် စစ်သည်တော်အများအပြား

စေလွှတ်၍ မြန်မာပြည်ကို သိမ်းယူစေသည်။ ထိုအခါ မြန်မာမင်းက ဒိသာပါမောက္ခ ဘွဲ့တော်ရှိသည့် ရဟန်းအာဇာနည်တစ်ပါးကို သံတမန်အဖြစ်ဖြင့် တယ်သူခေါ်ခန်းမင်းကြီး၏ နေပြည်တော်သို့ စေလွှတ်တော်မူကြသည်။ တရုတ်မင်းနှင့် မြန်မာရဟန်းတို့ စကားဆိုရာတွင် ရဟန်းတော်က “မဟာရာဇ် ဤသူ့ရဲအားလုံးစပါး ရှိမှ တည်ကြည်အံ့၊ စပါးကား ပြည့်စည်းစိမ်အမြစ်မဟုတ်လော” ဟု အမိန့်ရှိဖူးသည်။ စပါးသည် တိုင်ခြေ ပြည်မြစ်ပင်ဖြစ်သည်။

ရှေးမင်းကောင်းမင်းမြတ် ဘုန်းရှင်သမ္ဘာရှင်တို့သည် လယ်တွင်း ဆယ့်တစ်ရွာကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ မဟာနန္ဒာကန် မိတ္ထီလာကန်စသည်တို့ကို တက်သစ်ဆည်ဖို့ခြင်းတို့သည် ကောက်ပဲသီးနှံ ဆန်ရေစပါးဖွံ့ဖြိုးပြည့်စုံရေး စီမံကိန်းများပင်မဟုတ် လော၊ ရှေးမြန်မာဧကရာဇ်မင်းများသည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မိုးဦးလေဦး ထွန်တုံးခြေတော်တင်၍ လယ်ထွန်မင်္ဂလာသဘင်ဆင်ယင် ကျင်းပ သည်မှာ စပါးစိုက်ပျိုးရေးကို အားပေးဂုဏ်မြှောက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါ သည်။ မင်းများက စပါးကိစ္စကို အားပေးသလောက်လည်း တောင်သူလယ်သမားတို့ကလည်း ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှုကို ချစ်ခင် နှစ်သက်ကြသည်။ ရှင်မဟာဓဋ္ဌသာရကိုပင်လျှင်လည်း လယ်နှင့် ကောက်ပင်စပါးကို စွဲငြိခဲ့ဟန်တူပါသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာ့လယ်ယာကိုင်းကျွန်းတွင် စွဲလမ်းပုံသဘော ကို ရောနှောဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

“မိုးရွာထစ်အုန်း၊ လုပ်ဆောင်တုန်းဝယ်လျှိုးစုံပြား၊ ပျောက် သည့်နွားကို ယောက်ျားနွားရှင်၊ မွေးမမြင်၍ ထွန်ချင်ငမ်းငမ်း၊ လယ်မှလွမ်းလျက် တသမ်းရှောက်ရှောက် တချောက်ချားချား

ဖွဲ့ကြည့်များသော်၊ နွား၏ခြေရာ မြင်သောခါ၌ မျက်နှာရွှင်မူ
စိတ်ကြွကြွလျှင်၊ မရမချင်း ရှာဖွေပြင်းသို့” ဟူ၍ နွား၊ ထွန်၊
လယ်အကြောင်းကို စာဖန်ဆင်းခဲ့ဖူးပါသည်။ လယ်လုပ်ယောက်ျား
သည် ပျိုးစပါးဖြင့် မနားမနေ လုပ်ဆောင်မှု လုပ်အားကို အလင်္ကာ
သွင်းခဲ့ပါသည်။

ကောက်ပင်တည်းဟူသော မိခင်မှ ဆန်စပါးတည်းဟူသော
သားငယ်ကို မွေးဖွားလာရပါသည်။ ကောက်ပင်သန်မှ စပါးအထွတ်
တိုးမှန်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာလုပ်သားတို့သည် ကောက်ပင်
ပျိုး၍ စပါးအထွတ်တိုးအောင် ကြိုးစားနေကြပါသည်။ ခေတ်
အဆက်ဆက်လယ်လုပ်သားတို့သည် နိုင်ငံစားရေရိက္ခာအတွက်
အကျိုးဆောင်လုံ့လပြုခဲ့ကြသည်။ ယနေ့တွင်လည်း တက်ကြွ
နိုးကြားစွာ လယ်လုပ်ခွင်ဝင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ မနားတမ်း
လုပ်ဆောင်နေရသော တောင်သူလယ်သမားများတွင် တေးသံသာ
များရှိသည်ဆိုလျှင် အံ့ဩကြပေလိမ့်မည်။ လယ်သမားတို့၏ ဘဝ
ကြမ်းတွင် အလှပန်းတေးသံသာများကို ခေတ်အဆက်ဆက်
လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ တေးသံသာများထဲမှ ကောက်စိုက်တေးသံ
သည် ပြည်ရတနာတေးအဖြစ် တွေ့ရှိရလေသည်။

ကောက်စိုက်တေးသံကို ပုဂံခေတ်မှ စတင်တွေ့ရှိရသည်။
ပုဂံခေတ်ပြည်သူတို့သည် အူမတောင့်ရေးအတွက် မနားမနေ
ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြသည်။ ပုဂံသားတို့သည် အများအားဖြင့်
တောင်သူလယ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်။ စပါးသည် အရေးကြီးဆုံး
သော အစားအစာဖြစ်သည်။ ပုဂံခေတ်၌ ထွန်ပစ်မင်း၊ ထွန်ချစ်မင်း၊
ထွန်ကောက်မင်းဟူ၍ သမိုင်းစာမျက်နှာများတွင် တွေ့ရှိရသည်။

သို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး တွင်ကျယ်နေပြီ
ဖြစ်သည်။ ပုဂံသားတို့၏ လယ်တောကောက်ပင်ကြားမှ မြကန်
တေးသံတို့ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

မြကန်သာ၊ တောင်ကျချောင်းတေး
ရေဝင်ပြေးလှည့်၊ ရေအေးကြည်စွာ
ကန်ပိုင်မာလျက်၊ ကြာပေါင်းထုံထုံ
ငှက်မျိုးစုံသည်၊ ဝတီသာက နန္ဒာလော
တူစွဟုတ္တာ

ထိုတေးမှာ ပုဂံခေတ် လယ်တွင်းသားတို့ ရွတ်ဆိုခဲ့ကြသော
တေးဖြစ်သည်။ လယ်တွင်းသားတို့၏ အဆွေတူးမြောင်း ရေအေး
တို့ကြောင့် မြကောက်ပင်ပျိုတို့ ရှင်သန်ဖွံ့ထွားကြသည်။ ပုဂံရွှေပြည်
အတွက် ကြာဝတ်ဆံတည်းဟူသော စပါးမှာ ပြည့်အားဖြစ်သည်။
စပါးဆန်ဖူလုံကြွယ်ဝမှ တိရစ္ဆာန်ကျေးငှက်မျိုးစုံတို့ သာယာဝပြော
သည်။ နိဗ္ဗာန်နတ်ပြည်မှာ နန္ဒာကန်ကြီးနှင့် ပုဂံပြည်ကြီးမှ မြကန်
တူလွန်းပါသည်။ ဟုတ်လည်းဟုတ်ပါသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထိုတေး
သည် ကောက်ပင်နုပျိုကလေးတို့အကြားမှ လုပ်အားပေးရင်း သီဆို
ခဲ့ကြပေမည်။

ကောက်စိုက်တေးသံသည် ပုဂံခေတ်တွင် ရပ်တန့်မနေပေ။
ခေတ်ရေစီးကြောင်းအတိုင်း ဆက်လက်စီးဆင်းလာခဲ့သည်။
ညောင်ရမ်းခေတ်တွင်လည်း တွေ့ရပြန်သေးသည်။ ထိုတေးသည်
ကာရန်မညီစာမပီသော်လည်း ဘဝအထွေထွေကို သရုပ်ပြအမွှ်
တင်ထားသည်။

ထမင်းရယ်သာ
 ဟာလှပေါ့လေး
 လယ်ကြီးရှင်
 ပေါင်ကန်သင်းက
 ဝန်းခင်းလို့ကျွေး။
 ဟိုလေးစားလို့ဝချေပြီ
 အိချေပေါ့လေး
 ကန်စွန်းရွက် ရေလုံပြုတ်
 ဟင်းလုပ်လို့ကျွေး။
 လယ်ကြီးရှင်သျှောင်ကလေးနဲ့
 ငုပ်လောက်တဲ့လေး
 စိုက်ကြပါအေတို့ရယ်
 ပြန်စို့ကွယ်လေး
 ကျုပ်တို့မှာ ရွာဝေးလို့
 ရေခပ်မိနဲ့သာသွေး
 မိုးချုပ်မယ်လေး။

ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ကောက်စိုက်တေးသံတို့မှာ လယ်ကွင်းကောက်နှံကြားမှ ရွှေနန်းတော်ပလ္လင်ပေါ် အထိ ပေါက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကောက်စိုက်တေးသံကို ရွှေပန်းခို မှုန်း၍ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာက “ဝသန်ကာလ မိုးကျပြီဆိုလျှင် မယားနှင့် ဆွေငယ်လင်” အစချီတျာချင်းတို့ စီကုံးခဲ့ရသည်။

ကောက်စိုက်တေးသည် အချစ်အပြုံးခံစားမှု ဝေဒနာများ ပေါ်လွင်ရောယှက်လာသည်။ ကောက်ပင်လည်းစိုက်၊ တေးသံကို

လည်း ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ကြသည်။ ကောက်စိုက်တေးသံသည် အမောကို ပြေစေ၍ အသောကို ရွှင်စေပါသည်။ လယ်လုပ်ငန်းခွင် တွင် အရွှင်အပျော်ပေး၍ လုပ်အားတွင်ကျယ်ဖွံ့ဖြိုးစေပါသည်။

မနက်ဆွမ်းတော်တင်

ပြင်ပြီလားမေး။

ဆွမ်းတော်တင် ဟိုပြင်ပြီးပါ

မောင်ကြီးရယ်လေး။

ညဦးက တွန်တဲ့ကြက်ကို

လင်းကြက်လားမေး။

မသိသေးလား

မလေးမောင်ရယ်

သန်းခေါင်တဲ့လေး။

ရွှေယောရွာ သာပါသေးလား

ရွှေမြို့နေမေး။

သာပါရဲ့ ရွာနံဘေးမှာ

ရိုးရေကဖွေး။

မလေးလွမ်းအောင်

ငှက်ရွှေဖိုးခေါင်

လွမ်းလေအောင် ငှက်ရွှေဖိုးက

မြိုင်ရိုးကိုတိုး။

ရွှေယောတောင်

ဆည်ပေါင်ရိုးက

မြိုင်ရိုးက ငှက်ရွှေဖိုးသာ

ဆယ်ပေါင်ရိုးက ငှက်ဖိုးသာ
 ကယ်နားနာကြလေး။
 ရွှေယောရွှေတောင်
 ကျောင်းဆယ်နှစ်ဆောင်
 ဆယ်နှစ်ဆောင် ပျဉ်ထောင်ကြားက
 ခိုညည်းသံကြား။
 ဘုရားဖူးချေစို့ရဲ့
 မင်းပျိုကိုသွေး
 ဖူးချေစို့ ရှင်မာလဲ
 တောင်ထဲမှာလေး။
 ဘုရားစေတီမှာ ခဲချီစို့လေး
 ပျိုချီမယ် စေတီလှကို
 မင်းကြွခဲ့လေး။
 ရွှေမြို့က ပန်းခွာညို
 စာဆိုနဲ့လေး။
 စာဆိုနဲ့ ခွာညိုပန်းရယ်
 နန်းမြေထဲမွေး။

ကောက်စိုက်သံမှာ နာပျော်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာတေးသံ
 ပါနေသဖြင့် နားဝင်ချိုလှသည်။ မြန်မာ့သာသနာ၊ မြန်မာ့ဓလေ့
 စရိုက်၊ မြန်မာ့လယ်ယာတောသဘာဝကို ပီပီပြင်ပြင် ဖော်ထုတ်
 တင်ပြနိုင်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ကောက်စိုက်တေးသံများကို
 တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၊ ယောနယ်၊ ရွှေဘိုနယ်၊ မန္တလေးနယ်၊
 ကျောက်ဆည်နယ်၊ စဉ့်ကူးနယ်တို့တွင် သီဆိုတုန်းပင် ဖြစ်သည်။

လယ်ကြီးကို စိုက်မယ်ဆင်းတယ်
 နေမင်းကပူ
 သည်နေပူဘိက္ခုလုပ်မယ်
 ဗန်းကုပ်နဲ့လေး။
 ခါးပုံကို မောင်ဖြူတ်လို့
 ချွေးသုတ်တော့လေး
 စီးပလေစေ မောင်မသုတ်နဲ့
 တုတ်တုတ်ကျချွေး။
 ပျိုနေရောင်ထိုးတယ်
 ငန်းစမှညှိုး
 ကွယ်လေးရဲ့ မောင်ခြုံထည်
 တန်းသွယ်လို့မိုး
 ရော့ပါဗျာ ညာလက်ရုံး
 ခေါင်းအုံးတော့ပေး
 အုံးပေါင်ကွယ် ညိုညိုစိမ့်ရယ်
 ဘုန်းနိမ့်မယ်လေး။
 အမယ်လေး စိတ်မတူ
 ပူဘူးလားမေး
 မောင်ပူလို့ ပျိုပူရတယ်
 တန်းတူပလေး။
 အမယ်ဆိုသမျှ ပြောရမယ်မေး
 ပြောချင်ပေါင် အိမ်တောင်က
 နားထောင်တော့လေး

အမယ် သူရိုက်တယ်
 လိုက်မယ်ပျိုပြုံး
 ပင်သူယောင်သီးတဲ့
 ပြိုင်ကြီးကိုစိုး
 ပျိုဘယ်နှယ်စိုးမယ်
 မွေးမေကဆိုး။
 လှေကားမှာ လှဲပျံ့စိုက်တယ်
 ဓားပိုက်လို့စိုး။
 ပျိုလေးလိုက်ခဲ့ခေါ်
 တောင်ကျော်လို့ဝေး
 တောင်ကျော်လို့
 လိုက်ချင်ဘူးကွယ်
 အင်ဖူးပြီလေး။

ဘဝနှင့်အချစ်၊ အချစ်နှင့်နှလုံး၊ နှလုံးနှင့်အပြုံး၊ အပြုံးနှင့်
 အငို၊ အငိုနှင့်အလွမ်းတို့ကို သရုပ်ပြ၍ ဝေဒနာစကား ရင်ဖွင့်ကြ
 သည်။ ကောက်စိုက်တေးသံတွင် အချစ်သံ၊ မေတ္တာသံပါနေသဖြင့်
 “မေတ္တာတေးသံ” ဟုလည်း ခေါ်နိုင်ပါသည်။ ကောက်စိုက်တေးသံ
 သည် စုစည်းမှု သဘောကို ဆောင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ လှပသော
 ကောက်စိုက်တေးသံများသည် ထာဝရရှင်သန်စေချင်ပါတော့
 သတည်း။

မောင်းထောင်းတေးသံ

ဆန်ဖြစ်စေကြောင်း ဖွဲ့ကိုထောင်းသော် ပန်းညောင်းကာမျှ
 ဆန်မရသို့ . . .

“ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဏိ စတုဓမ္မသာရကိုးခန်းပျို့”

ယောနယ် မြေ၏ အလှများကို စာပန်းချီခြယ်၍
 ပြီးနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

ရက်ကန်းတေးသံကို ရေးသားပါခဲ့ပြီးနောက် ယောနယ်မြေ
 မောင်းထောင်းလုပ်ငန်းနှင့် မောင်းထောင်းတေးများကို ဆက်လက်
 တင်ပြလိုပါသည်။ ယောနယ်မြေသားတို့သည် လယ်လုပ်ခြင်းဖြင့်
 နေ့က အသက်မွေးခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်း ဆောနယ်၊ ထီးလင်းနယ်၊
 ဝန်ဂေါနယ်၊ ကလေးနယ်တို့တွင် လယ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ်
 လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ လယ်လုပ်ငန်းနှင့် နီးနွယ်ပတ်သက်နေ
 သော မောင်းထောင်းခလေးများကို တွေ့မြင်ရသေးသည်။ ယခုအခါ
 လူထောင်းသည့် မောင်းစင်သည် တစ်စတစ်စကွယ်ပလျက်ရှိပါပြီ။
 လယ်စပါးထောင်းလက် ဆုံ များလည်း ယောနယ်ကျေးလက်
 တောင်ပေါ်ဒေသများတွင်သာ အသုံးများကြသည်။ မောင်းထောင်း
 ခြင်းကို ယောနယ်မြေတွင် လက်ထောင်းမောင်း၊ ခြေထောင်းမောင်း၊
 ရေထောင်းမောင်းဟူ၍ ၃ မျိုးတွေ့ရသည်။

လက်ထောင်းမောင်းမှာ မောင်းဆုံတစ်ခုကို လက်နှစ်ဖက် ကျည်ပွေ့ကို ကိုင်ကာ အားစိုက်ထောင်းရသည်။ ခြေထောင်းမောင်း မှာ ခြေဖြင့်မောင်းဆုံကို ထောင်းနိုင်အောင် စီစဉ်ထားသည်။ ရေအားကို အသုံးပြု၍ လုပ်ဆောင်ထားသော ရေမောင်းမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း စပါးရွှေဝါတို့ ရွှေစက် ရွှေပြောက်ရွှေရည်သောက်ချိန်တွင် ယောချောင်း၊ မောချောင်း၊ ချိုချောင်း၊ စလင်းချောင်း၊ ဆောချောင်း၊ လက်နိုးချောင်း၊ ကျောချောင်း၊ မဟူရာချောင်း၊ ပန်းသာချောင်း၊ မြစ်သာမြစ်တို့တွင် အစီအရိပေါ်လာသည်။ ရေမောင်းဆင်ပုံမှာ ထာဝရစီးဆင်းနေ သော ချောင်းမှရေကို ရေလှောင်ကန်ပြုလုပ်၍ ရေတံခါးများ တပ်ဆင်ထားရသည်။ ရေလှောင်ကန်၏အောက်ဘက်၌ ရေအားထုတ်ယူမည့် ရေဒလက်ကြီးကို တပ်ဆင်ပေးရသည်။ ဒလက်၏ ဝန်ရိုးကြီးအဖြစ် ကျွန်းတုံးကြီးများကို ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ဝင်ရိုးတုံးတွင် လူထောင်းသည့် မောင်းစင်မှ ခြေနင်းသဖွယ် ရိုက်တံများ တပ်ဆင်ပေးထားရသည်။ ရိုက်တံအောက်မှ မောင်းတုံးကြီးများကို ထားရှိရမည်။

ရေလှောင်ကန်မှရေတံခါးကို လှုပ်ပေးလိုက်သည့်အခါ ရေ လုံးက ရေဒလက်ကြီးကို ရေအားဖြင့် လည်ပတ်စေတော့သည်။ ဒလက်ကြီးလည်ပတ်သည့်အခါ ဝင်ရိုးကြီးပါလည်ပတ်ပြီး ဝင်ရိုးတွင် တပ်ဆင်ထားသော ရိုးတံများက မောင်းတုံးကိုနှိပ်သွားပါသည်။ ထို အခါ မောင်းတုံးများက ချက်မှန်မှန်ဖြင့် ထောင်းသွားပါသည်။ မြန်မာ့ အနုသဘင်မှ ယိမ်းသမကလေးများ ကသကဲ့သို့ ညီညီညာညာကနေ ပုံနှင့် တူပါသည်။ မောင်းဆုံကို မောင်းထောင်းနေပုံကလည်း ခြေ၊ လက်၊ ခါးချိုးအက၊ အကတော်သောမင်းသမီးအလှစကရိုက်ကြီး

အသွင်နှင့် ဆင်ပါသည်။ ဝင်ရိုးတစ်ခုလုံးတွင် မောင်း ၃တုံး၊ ၄- တုံး၊ ၆တုံးအထိ တပ်ဆင်လေ့ရှိကြပါသည်။ ရေအားနိုင်မှုကိုလိုက်၍ တပ်ဆင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ရေအားသုံးမောင်းထောင်းခြင်းလုပ် ငန်းများမှာ စပါးထောင်းခြင်း၊ ဆန်ဖွပ်ခြင်း၊ ဆီကြိတ်ခြင်း၊ မုန့်ထောင်းခြင်း၊ နနွင်းမှုန့်ထောင်းခြင်း၊ ဘက်ထရီအားသွင်းခြင်း၊ ဟာလာဖြင့်ဆန်ကြိတ်ခွဲခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်၍ မီးထွန်းခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများကို အသုံးပြုလာကြပါသည်။ စပါးထောင်းသည့် အခါ သံခွေတပ်ကျည်ပွေ့ကို အသုံးပြု၍ ဆန်ဖွပ်သည့်အခါ ရိုးရိုး ကျည်ပွေ့ကို ပြောင်းလဲတပ်ဆင်လေ့ရှိပါသည်။ အချို့နေရာတွင် ကြိတ်ဆုံကိုအသုံးပြု၍ စပါးခွဲကြသည်။ မောင်းတုံး၄တုံးတပ် သော ရေမောင်းတစ်ခုလျှင် ၁၂ နာရီထောင်းပါက စပါးတင်း ၃၀ ပြီးစီးသည်။

ယောနယ်တွင် ယနေ့အထိသန္ဓေစွဲလျက် ရှိသေးသည်။ အလှူအတန်းလုပ်၍ ဆန်အများအပြားလိုလာသောအခါတွင် ရွာရှိလုံမပျိုတို့ စုပေါင်းလျက် ဆန်ဖွပ်၊ မောင်းထောင်းခြင်း ပြုကြသည်။ ရှေးအခါက မောင်းထောင်းတေးသံသာများသည် မျက်နှာငယ်ခဲ့ကြရ သည်။ သို့သော်လည်း ပြည်သူလူထုနှလုံးအိမ်ဝယ် နှုတ်စကားဖြင့် လက်ကမ်းကာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ မောင်းထောင်းတေးသံကား ရိုးသားကြသည်။ ပွင်းလင်းကြသည်။ ဖွဲ့နွဲ့ ရာ၌လည်း ဟိတ်ဟန်မပါ။ ဂုဏ်မာနမတက်ဘဲ စာကြီး ပေကြီးမဆန်၊ အရိုးခံစကား ဖြင့် သဘာဝကျစွာ သုံးနှုန်းထားသည်။ လုံမပျိုတို့စရိုက်၊ အကျင့် ချစ်စဖွယ်အမူအရာကိုလည်း မြင်နိုင်ပါ သည်။ ဘဝ အခြေအနေနှင့် ခေတ်အထွေထွေကို လေ့လာနိုင်သည်။

အစပထမက လက်ဆုံမောင်းများကို အခြေပြုခဲ့ကြသည်။ တစ်လက်စလက်ဆုံမောင်းမှ ခြေနင်းမောင်းသို့ ပြောင်းခဲ့ဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် “တောင်ဖီလာဆရာတော်၏ ဖျက်စုသံပေါက်တွင် “မောင်းနှင့်ခြေနင်းရေလျှင်သွင်း” ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။ အလှူအတန်းအတွက်ဆန်ကို ဆွမ်းသန့်သန့်စင်ကြယ်ရေးအတွက် လက်မောင်းထောင်းပုံမှာ လုံမပျိုတို့၏ စေတနာအဖြူလွှာ သဒ္ဓါတရားကို လေးစားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

“ဟိုရှေ့က ဆူညံဆူညံ၊ ဘာသံလို့မေး၊ မေးပါနဲ့အေ၊ ရွှေယောသူအလှူပေးတယ်၊ မောင်းသံတဲ့လေး။ ဟိုရှေ့က နီရွှေရွှေနေထွက်ပြီလေ၊ ဟုတ်ပါဘူးအေ၊ ဖန်ဆွတ်ရေသက်န်း၊ ရဟန်းတွေ ဆွမ်းခံကြတယ် လောင်းလာကြစမ်း”

မောင်းထောင်းတေးသံမှာ သူတို့၏ဘဝအခြေအနေ၊ စိတ်နေစိတ်ထားအလေ့အထ၊ အမူအရာတို့ကို အကဲခတ်နိုင်ပါသည်။ မောင်းထောင်တေးသည် ရင်ထဲမှအပြုံးများကို အချစ်တရားဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့သီဆိုကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ချစ်သူအမှာရွှေပေလွှာတေးသံအဖြစ် ရောက်ရှိသွားတတ်သည်။ သို့သော် မောင်းထောင်းတေးသံသည် ချစ်သူအတွက်လည်း ဖူးစာလမ်းဆုံဖြစ်နိုင်သည်။

“ပျိုလေးတို့အိမ်စွန်း၊ ကျွန်းဆယ့်နှစ်ပင်၊ စောင့်ရှောက်စေချင်၊ မငြိုငြင်၊ ရှင်အောင်မွေ၊ မယ်နှင့်မောင် ကံဆိုင်ကြရင် ကျောင်းတိုင်ဖို့လေး”

“ပျိုလေးရက်တဲ့ ရက်ကန်းစင် ဘာဆင်လို့မေး၊ မေးပါနဲ့အေ၊ တို့တစ်တွေ ခွေတာခြင်းကြောင့် တင်းတိမ်တဲ့လေး”

“ပျိုလေးတို့အိမ်ခေါင်မိုး၊ ထိုးလာပါတဲ့ စာလွှာ၊ ဘာစာလို့မေး၊ မေးပါနဲ့ဆို ပျိုတို့မောင် စီကာရေးတယ် လွမ်းစာကွဲ့လေး”

“ပိန်းဖိနပ်တဲ့အနီထည်၊ စီးမယ်လို့ဝယ်၊ ခုနေခါမယ်မစီးသေး၊ မောင်နှင့်မယ် တကယ်ရမှ စီးပါမယ်လေး”

မောင်းထောင်းသံသည် မေတ္တာတေးချစ်သဒ္ဓါရေးအတွက် ဖိတ်ခေါ်သံလည်း ဖြစ်သည်။ မောင်းထောင်းသံကြောင့် ပျိုလေးတို့ချစ်ခြင်းမေတ္တာတေးသစ္စာထားရှိရန် ပျိုတို့မောင်မှာက လူယောင်ပြတတ်ကြသည်။ ရေခပ်၊ ဗိုင်းငင်ရက်ကန်းစင်၊ မောင်းထောင်းစင်တို့တွင် လုံမတို့နှင့်လုလင်တို့ မေတ္တာဖလှယ်ရာ ချစ်သဒ္ဓါကြွယ်စရာဌာနလည်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ယောမြန်မာယဉ်ကျေးမှုဟန်အမူအရာ စရိုက်များကို ထင်လင်းစွာ သိမြင်နိုင်ပါသည်။

“မီးတိုင်နှင့် တထိန်ထိန်၊ ကျွန်းပျဉ်ထောင်အိမ်၊ မိဘရဲ့အချိန်၊ ဂုဏ်သိမ်ကမသေး၊ ပျိုထံကိုလာရန် ကြောက်ရင် ချောထောက်ခဲ့လေး”

“ဟိုနားက ယောင်ပေယောင်ပေ၊ သားတစ်ယောက်အဖေခေါင်းပေါင်းစရှည်၊ ဟန်နေကကြော့၊ လူပျိုပုံလာမလုပ်နဲ့၊ ရွာရွာပဲတယ်တော့”

“ခေါင်းပေါင်းစရှည်ရှည်ချလို့ မိန်းမလှကိုရှာ၊ ချောင်းကြည့်ပြုံးပြန်နှင့် အတန်တန်ဟန်တွေလုပ်ပေမယ့် ကျီးယုတ်မည်သာ၊ ကိုဟတု လိုတာကိုမရ၊ ပျိုအိမ်မှာ ခွေးပိန်မနှင့် ညားစေမယ်ပဲ”

မောင်းထောင်းတေးသံတို့သည် ဘဝအခြေအနေအလှအထွေထွေ ဆိုကြသည်။ အခါအခွင့်သင့်တိုင်း သူတို့၏စားနေဝတ်ရေး၊ နေရေးအကြောင်းစုံကို ပြောကြသည်။ လူ့ဘဝပင်လယ်ထဲတွင် အမူအရာကုဋေကုဋာကို ရှာဖွေကာ ခိုးခိုးဒေါက်ဒေါက်ထောက်ပြုကြသည်။ ပွင့်လင်းသောအသိကို မြင်ရသည်။ နိုးသားသောအသွင်ကို ကြားရသည်။

“အောက်ပြည်စုံမောင်လှ၊ မှာလိုက်ရမယ်၊ မယားရရင် မလျော်ခဲ့နဲ့၊ ခေါ်ခဲ့ပါကွယ်၊ အိမ်ထောင်ဝယ်လုပ်ဆောင်အရေး၊ ထင်းခွေရေခပ်နှင့် ဆန်ဖွပ်ပါနေတိုင်း ခိုင်းလိုက်မယ်လေး”

“အောက်သားတွေ ယောပြည်မှာ လေလွင့်လို့ ပြန်ခွင့်မရ ဆန်အစေးငယ်နှင့် ကြေးမသင်ငါးပိခါးကို စားလို့မဝ” မောင်းထောင်းရင်းဖြင့် ရင်ထဲမှ ဝေဒနာတေးကို ဟစ်ဆိုကြသည်။ မိမိတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မြင်ရကြားရတွေ့ရသော အဖြစ်အပျက်တို့ကို စပ်မိစပ်ရာ ပြောဆိုရာမှ အလုပ်နားကြသည်။ တေးဆိုရာတွင် အလုပ်သိမ်းကြသည်ကိုပင်လျှင် တေးသံနှင့်နိဂုံးချုပ်အဆုံးသတ်လေ့ရှိကြသည်။

“တန်ကြစို့အေ၊ ပြန်ကြစို့အရေး၊ တို့မွေးမေ ရွှေလည်မော့လို့ မျှော်ရှော့မယ်လေး”

“ပြန်ကြမယ်အေ၊ ညဉ့်မှောင်မှောင်၊ မောင်ရွှေမောင်းကို သိမ်းကြတော့ကွယ်၊ ဆန်ကောနှင့် ဆန်ကာလွယ်ပြန်စို့ကွယ်လေး”

မောင်းထောင်းတေးသံသည် ရင်တွင်းမှ စိမ့်ထွက်လာသော ဝေဒနာပြတေးသံသာများဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့၏အလုပ်အကိုင် အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်တို့တွင် တေးသဘင်ကို ဆင်ယင်၍ လုပ်တတ်ကြသည်။ ကြံရည် ဖန်ရည် ဉာဏ်ရည် ကောင်းလှပေသည်။ ထိုချစ်စရာ ဓလေ့ကလေးများကား ယောသူပျိုတို့ မှုပိုင်ဟန်ကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။ တိမ်ကောပျောက်ကွယ်လုနီးနီးမောင်းထောင်း တေးသံသာများကို ရှင်သန်သစ်ဆန်း ထာဝရပွင့်လန်းလာအောင် စောင့်ရှောက်ဖန်တီးနိုင်လျှင် ကောင်းလေ စွတကား။ ။

မြန်မာ့ကျေးလက်ထမ်းပိုင်း

ကျေးလက်နေမြန်မာတို့သည် စိတ်နေစိတ်ထားရိုးသားကြသည်။ မြင့်မြတ်တည်ကြည်ကြသည်။ ကျေးလက်မြန်မာတို့၏ စိတ်ရင်းစေတနာသည် ဖြူစင်၏။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ကျေးလက်အမွေရှုခင်းကို စာပေအလင်္ကာ တေးကဗျာများတွင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ရှာဖွေမိသည်။ မြန်မာ့ကျေးလက်ထမ်းပိုင်းခလေ့ကို ပကတိတွေ့မြင်ရသည်။ စေတနာအနန္တ၊ မေတ္တာအချေရှိသော ကျေးလက်ထမ်းပိုင်းကို ကြည်လင်အေးမြစွာ တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာစားသောက်မှုများတွင် ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ထမ်းပင်းချက် ပြုတ်နည်း ဆယ်မျိုးရှိသည်။ အချက်၊ အပြုတ်၊ အဖုတ်၊ အလှော်၊ အကြော်၊ အကျစ်၊ အကင်၊ အပေါင်း၊ အထောင်း၊ အသုပ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ အဓိက ၁၀ မျိုးမှ အခက်အလက်ပွားကာ ဆင့်ပွားဟင်း အမည်စုံလည်း ရှိချေသေး၏။ ကျေးလက်လွမ်းချင်းကဗျာထဲတွင်-

“ရာသီရောက်ကပေါ့၊ ဖားခြောက်ကျပ်တင်ကို ငရုတ်ဝါ စပ်တူထောင်းပါလို့၊ ဧည့်ကောင်းမို့ တမင်ခေါ်၊ တို့ကြီးတော်နေ့ကလုနီးပါတဲ့၊ ခရမ်းခြောက်ကျီပုန်းရည်၊ တူနှစ်မည် ဆင်တဲ့ဟင်း၊ ထမ်းပုသိမ်ဆန်နှင့်၊ ကိုရင်ကို ကျွေးချင်လှတယ်လေး။ ပဲနောက်နဲ့ ပြောင်း

ဆန်၊ ကောက်သားငယ်ရုံ၊ ဝေဖန်နှောယှက် ရောကာချက်လို့၊ ပြော
 ဘယ်ကယ်မမြင်၊ ဩဇာပြွမ်းတဲ့၊ သုံးလွန်းတင်ကို” ထမင်းစားဖိတ်
 ကြားလွှာတွင် အရိုးခံသဘောဖြင့် မြန်မာတောဓလေ့ ဟင်းလျာကို
 အရသာပေါ်အောင် ဖော်ထားသည်။ အချိန်အခါရာသီအလိုက် သီး
 ပွင့်ပေါ်ထွက်လာသော ဟင်းစားတို့မှာ သွားရည်ယိုစရာ ဖြစ်သည်။
 ဖားခြောက်ကျစ်တင်ကို ငရုတ်သီးစပ်စပ်နှင့် ထောင်းချက်ထား၏။
 ခရမ်းသီးခြောက်ကို ကျိုကာ ပုန်းရည်ချက်ထားသည်။ ဖားခြောက်
 နှင့်ခရမ်းခြောက်မှာ တူ၍ ဆင်သောဟင်းနှစ်ခွက်ဖြစ်၏။ ပုသိမ်ဆန်
 ထမင်းထင်ရသော ပဲနောက်၊ ပြောင်းဆန်၊ ကောက်သားရောနှော
 သော သုံးလွန်းတင် ထမင်းခွက်နှင့် စေတနာရှိရှိ သဒ္ဓါတရားပြည့်
 ပြည့်နှင့် တွေ့ရှိရသော ကျေးလက်ထမင်းဝိုင်းကလေးတစ်ခု
 ဖြစ်သည်။

“ဖျာမလွန်၊ နွားခွံအခင်း၊ မြေတလင်းမှာ နေ့ခင်းပျော်အင်၊
 လိမ်းကျောက်ပျဉ်နှင့်၊ ဝိုင်းငင်ဝါဖန်၊ အိမ်လုံးသာညံ့တော့၊ သန်ယံ
 ချိန်ကျော်၊ သူငယ်ချင်းကိုလှ၊ အပျင်းပြေဖျော်ရအောင်၊ လုံးတော်ပု
 ပြောင်းဆန်ကို ပေါင်းလန်အောင် အဖျော်ဟင်းငယ်နှင့် ဦးရင်းရေ
 မျိုချဉ်းအောင် သွင်းစေမယ်လေး။”

ဤကျေးလက်ထမင်းဝိုင်းကလေးမှာမူ ရိုးရိုးကလေးနှင့်
 ဆန်းသည်။ သန့်သန့်ကလေးဖြင့် ပီပီပြင်ပြင်ရှိလှသည်။ ဖျာမတတ်
 နိုင်သဖြင့် နွားရည်ကို ခင်းထားသည်။ မြေတလင်းမှာလည်း နေ့ခင်း
 တွင် ရွှင်ပျော်စရာဌာနဖြစ်သည်။ အိမ်ထဲတွင်လည်း ကျောက်ပျဉ်
 သနပ်ခါးလိမ်းစရာလည်း ရှိသည်။ ဝိုင်းငင်ဝါဖတ်ကြသော အလုပ်
 ကလည်း တစ်အိမ်လုံးကို ဆူညံနေ၏။ သန်းခေါင်ယံကျော်မှာ

သူငယ်ချင်းကို အပျင်းပြေအောင် ထမင်းတစ်ဝိုင်းနှင့် ဖြေဖျော်တော့
 သည်။ ဧည့်ခံကျွေးမွေးတော့၏။ လုံးတော်ပုပြောင်းဆန်ကို ပေါင်း
 လန်အောင်ချက်ပြုတ်ထားသည်။ ထမင်းနှင့်အတူအ ဖျော်ဟင်းက
 လည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် ချက်ပြုတ်ထား သေးသည်။
 ဤထမင်းနှင့်အဖျော်ဟင်း၏ မြိန်ရှက်အရသာကို ပါးစပ်ဝမှတိုင်
 အူအရင်းထိ စွဲငြိစေပါမည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထမင်းစားပြီးလျှင်
 ရေမျိုမသောက်ရက်လှအောင် ကောင်းမွန်လှသော ထမင်းဝိုင်း
 ကလေးကလည်း ပကာသနမပါ ရွှေမေတ္တာစေတနာများ လွမ်းခြံ
 ဝိုင်းရံထားပြန်ပါသည်။

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ ထမင်းဝိုင်းကလည်း တျာချင်း
 အသွင်ဖြင့် အထင်ကရမြင်ကြရပါသည်။ လယ်သမားတျာချင်း
 ထမင်းဝိုင်းကလေးမှာလည်း ရှုမြင်ရသူတို့ အူတကြုတ်ကြုတ်နှင့်
 ဟန်မလုပ်တော့ဘဲ ဝင်ခွံချင်အောင် ရသဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

“ဖားပေါင်စင်းငယ်၊ ခြင်းပလိုင်းငယ်၊ ခရုပီလော၊ ရောနှော
 ၍ သာလွယ်၊ ဟင်းရွက်ကယ်နုနယ်၊ တသွယ်ကန်စွန်း၊ ဆူးပုပ်ကယ်
 ကင်းပုံ၊ အလုံးစုံ။ ဖူးငုံသာရော၍ ပြွမ်းသည်နှင့်လေး။ ချိုလည်းချို
 လွန်း၊ ရည်ရွမ်းများစွာ၊ ကြံဟင်းကြွက်နားပေါင်း၊ သောင်းပြောင်း
 ရော၍သာ၊ အိမ်သို့ရောက်ကာ၊ လျင်စွာချက်ပြုတ်၊ ထမင်းကပူဟင်း
 ကပူ၊ ရှုရှုသာ ရှမ်းငရုတ်ကယ်နှင့်လေး။”

လယ်ရှင်ယောက်ျားလယ်သမားသည် ထွန်ဖြုတ်လုပ်ငန်း
 သိမ်းလိုက်သည်။ ပလိုင်းခြင်းထဲတွင် ဖား၊ ခရု၊ ပီလော၊ ကန်စွန်း၊
 ဆူးပုပ်၊ ကင်းပုံ၊ ရွက်မျိုးစုံကို ရောနှောနှူးယူကာ အိမ်ပြန်ခဲ့သည်။
 အိမ်တွင် သောင်းပြောင်းရောကာ ချက်လိုက်သည်။ အိမ်တွင်ရှိ

သော ကြံဟင်း၊ ကြွက်နားပေါင်းကိုပင် ခူးယူခတ်ထည့်လိုက်ပြန်သည်။ ဟင်းရည်မှာ ချိုလွန်းသည်။ အရည်ရွမ်းသော ဟင်းရွက်ပေါင်းစုံနှင့်ခရ၊ ဖားတွေ အသားကလည်းဆီမဲ့သည်။ ထမင်းကပူသည်။ ဟင်းကလည်းပူသည်။ သားမြေးတစ်စုနှင့် ဝိုင်းဝန်းကာ ထမင်းပွဲကို နွဲ့လိုက်ကြသည်။ ထမင်းလတ်ကလည်း တစ်လတ်လျှင် လက်တစ်ဆုပ်မက ငုံ့ကာစားလိုက်သည်။ ရှမ်းငရုတ်ကလည်း အလွန်စပ်သည်။ ဟင်းကချိုသည်။ ထမင်းကပူလောင်သည်။ အဘယ်နတ်သုခာလျှင် လယ်ယာလုပ်သားဦးကြီးများ၏ ထမင်းဝိုင်းကို ပြိုင်နိုင် နိုင်ပါမည်အံ့တော့နည်း။ မြန်မာ့ကျေးလက် လယ်သမားကြီး၏ ထမင်းဝိုင်းကား ဆူဖြိုးစည်ပင်လှသည်တကား။ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ မျက်လွှာတောင်အတွင်းသို့ မြင်းကွင်းပုံတူ ထမင်းဝိုင်းကား ယနေ့အထိ ကြာရှည်စွာ ရပ်တည်နေခဲ့ပြန်၏။

မြန်မာ့ကျေးလက်တောခလေ့လွမ်းချင်း အဖွဲ့တွင် ဦးကြီး၏အလင်္ကာသည် မပါလျှင်မပြီးပေ၊ ဦးကြီး၏ထမင်းဝိုင်းကလည်း စိုပြည်၍ ကျေးလက်အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကိုခေတ်မှတ်တမ်းစာပေစင်တွင် ထင်လင်းစွာပြခဲ့သည်။

“ရွာသဘောကို ပြောမယုံသော်ကြုံလျှင် ဝင်ခဲ့ပါလားနော် အဝေး။ နှမပြာဖြူ ရောက်တော်မူလျှင်၊ မပူချမ်းငြိမ်း၊ အခြင်ရယ် မြေနီး၊ ထမ်းရွက်ငယ်စီးပါတဲ့၊ မောင်ကြီးအိမ်မှာ စည်းစိမ်ငယ်ခံ၊ ဟင်းချဉ်ပေါင်ဖက်၊ ပြုတ်ဘူးရွက်နှင့်၊ ပီချက်ရည်ရံပြီးလျှင် ဆန်ထမင်းရဲကျော်ကို၊ ဝန်ကတော်ပုံလောက်ပြေးအောင် ကျွေးပါ့မယ်လေး။”

ကျေးလက်တောနေ လူတို့သည် ဝ၊မရှိဘဲ ဝိမလုပ်လိုဘဲ နဂို အခြေအနေကို ရေရေရာရာ ဖြေပြထားပြန်ပါသည်။ ရွာသဘောကို ပြောပြ၍ မယုံနိုင်လျှင် အင်းဝမြို့ကြီးသူမရွာကိုကြွလာလှည့်ရန် ခေါ်သည်။ ဖိတ်ကြားသည်။ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူလုံးသားအရင်းတည် ချက်ပြုတ်ထားသော ဆန်နီထမင်းရဲကျော်ကို အဓိကထားသည်။ ချဉ်ပေါင်ရေကြည် တစ်ခွက်၊ ဘူးရွက်ဖြုတ်၊ ငရုတ်ငါးပိရည်၊ တို့စရာ အပြည့်အစုံခင်းကျင်းပြီး ဝန်မင်းကတော်ကို ဧည့်ခံသကဲ့သို့ စေတနာဖြူဖြူနှင့် ကျွေးမွေးပါမည်။ ထိုထမင်းဝိုင်းကလေးမှာ ဟန်မလုပ် ဟိတ်မပါ စေတနာသက်သက် အဖြူဖက်သော ထမင်းဝိုင်းကလေး ဖြစ်ပါသည်။

‘ကိုက်ဖူးငယ်ညွန့်စီ၊ ချဉ်ပေါင်နီကို၊ ရာသီခလေ၊ ပုစွန်လုံးခွံဖုံးထေ့လို့၊ တောလှေငယ်တအင်၊ ဟင်းဖက်စုံလှ၊ မင်းပုံထည်၊ ထည်နေဆာပျို၊ အစ်ကို - ကို တည်ပေးမယ်’

စာဆိုဦးကြီးသည် ကျေးလက်လူထု၏ လှုပ်ရှားပုံများကို အသက်ဝင်အောင် ကလောင်ဖြည့်စွမ်းနိုင်သူဖြစ်သည်။ ဦးကြီးကလောင်သည် ထမင်းပွဲကို ရာသီအလိုက်ဆင်နွှဲပုံကို တင်ပြနိုင်သည်။

ဆောင်းဟေမန္တ ပြောင်းလေကလျှင် အဖူးအညွန့် စီစီညီညီ ရှင်သန်နေသည့် ချဉ်ပေါင်ကိုခူးသည်။ ချဉ်ပေါင်နီရွက်သစ်ကလေးများကို ဆွတ်ခူးကာ ချဉ်ရည်ဟင်းချက်သည်။ လယ်သမားခလေဘာသာဟင်းလျာကို ဇီဇာချဲ့ကာ ဋီကာမဖွဲ့ဘဲ ဝန်းကျင်မှာ ရရာဟင်းကို ချက်ပြန်၏။ လယ်ထွန်ရင်း ထွန်အကြား လက်ကားရားခြေကားရား နွဲ့ညွန့်ဖူးနေသော လယ်ပုစွန်လုံးများကို ဖမ်းယူခဲ့သည်။

အခွံကို ခွာ၍ တောစလေ့ သဘာဝဟင်းကလေးတစ်ခွက်ရအောင် ချက်ပြန် ငါ။ ဟင်းဖက်စုံနှစ်ခွက်နှင့် ရာဇာမင်းတို့၏ စားတော်ပွဲပမာ ဆောင်းတွင်းနေပူဆာတွင် ပျိုတို့မောင်အစ်ကိုကြီးကို ကျွေးချင်လှ ပါသည်။ ဟင်းနှင့် ထမင်းလျှာရင်းမြက်စေသည့် ရသထူးခြားကျေး လက်သားတို့ ထမင်းကား မြင်ရသူပင် ပါဝင်ကူလှည့်ချင်အောင် ဖြစ်ရသည်။

ကျေးလက်စလေ့ထမင်းဝိုင်းကား အပူအစပ်၊ အချိုထပ်၍ ဝမ်းမြန်စရာများဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ကျေးလက်သည် စေတနာသန့်စင် သည်။ အမြင့်ဂုဏ်မာန်အတ္တမာနမရှိဘဲ အသွင်ရိုးကြာသည်။ မြန်မာ့ အမျိုးပီသ၍ မြန်မာ့လျှာရင်းတွင် တဆိမ့်တအိမ် အဆီဖိမ်းစေခဲ့ပါ သည်။ ကျေးလက်ရင်တွင်း ဘဝမြေတလင်းမှာ ထင်ရှားပီပြင်စွာ တွေ့မြင်ရသည့် ထမင်းဝိုင်းအလှလေးများပင် ဖြစ်သည်။

‘စည်းစိမ်ကြီးပါတိ၊ ငရုတ်သီးတောင့်ကိုင်း၊ နှစ်ယောက်ကယ် ထိုင်၊ ယှဉ်ပြိုင်ကျယ်စပျစ်ကယ်နှင့်၊ ဖွယ်သစ်မြေအင်ရဲလို့ ဇွန်းမတန်၊ ကန်ယောက်သွားငယ်နှင့်၊ ကြွက်နားဖားပုန်းရည်ကျိုသည်၊ အလိုဗျာ စားပုံတင့်ပါတိ၊ ခေါင်းမင်းဆယ်အိမ်ပေမို့၊ အခြေကြီးလှတောင်းကို လေး။’

ဆယ်အိမ်ခေါင်းစည်းစိမ် ထမင်းဝိုင်းကလည်း ရသမြောက် သည်။ ဦးကြီး၏လွမ်းချင်းတွင် ကျေးလက်ဒဿနလှစ်ဟပြန်နိုင် သည်။ ကျေးလက်ကို ရုပ်လုံးစာပန်းထုရာတွင် ကြွ၍၊ ခွ၍၊ လှ၍ လာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ ငရုတ်သီးတောင့်ကို ကိုင်ထား သည်။ နှစ်ယောက်လည်းထိုင်ကြပြီ။ မျက်နှာချင်းဆိုင်ထမင်းဝိုင်း ကလေးမှာ မလှပေမယ့် သဘာဝကျလှသည်။ ထမင်းပန်းကန်မှာ

မြေအင်တုံခွက်ပန်းကန်ဖြစ်သည်။ ကြွက်နားဖားပုန်းရည်ချိုချက်ဟင်း က ပူပူလောင်လောင်ဖြစ်နေသည်။ ဇွန်းအစား ယောက်သွားနှင့် ခူးခပ်နိုင်သည်။ ငရုတ်ကပူ ဟင်းရည်ကဆူနှင့် ရှူးရှူးရှဲရှဲ ဆယ်အိမ် ခေါင်းစားတော်ပွဲကား အားရစရာ အားကျစရာဖြစ်သည်။

စာဆိုရှင်တို့သည် ကျေးလက်ထမင်းဝိုင်းကို သူ့အမြင် ကိုယ့် အထင်နှော၍ လင်္ကာပြိုင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ လယ်သမားကြီး၏ ထမင်းဝိုင်းစည်းစိမ်ကို စာဆိုရှင်ဦးဆောင်းကလည်း ထင်လင်းစွာ ပြပွဲခင်းခဲ့သည်။ ဦးဆောင်းအမြင်သည် တကယ်အသက်ဝင်လှ သော စာပန်းချီတစ်ပုဒ်အဖြစ် တွေ့ရပြန်ပါသည်။

“အယဉ်ငယ်ကြီးပါတဲ့ ဇနီးရယ်ပျော်လို့၊ ဖျဉ်းနားတိုတွင် ချဉ်ပေါင်ညှီ ပေါ်စဖူးရယ်နှင့် ငါးလူးငယ်မျှင်မျှင်၊ ကြေးမသင် ရေလုံ ပြုတ်ပါလို့၊ အင်ကုပ်ကယ်ကျယ်ကျယ်နှင့် မင်းဖွယ်စိုးရလောက်ပေ လေး။ လယ်ထွန်ပြန်လျှင်၊ နွားကန်ပစ်ချ၊ ဆာမွတ်ချိန်ကျသော် ကြောင့်၊ ဆံစလိပ်ခွေ၊ ဖားလျားဝေနှင့်၊ အိမ်နေသူသက်ပန်၊ ချက်ပြောင်းဆန်ကို၊ တစ်ပန်းကန်ကုန်အောင်၊ တက်တက်သာ ပြောင်ရော့၊ ကိုတောင်သူ့အနေ၊ ဗိုက်ဝမ်းရေပတ်လည်ကျရယ်နှင့်၊ ယဉ်လှတယ်လေး။”

လယ်သမားလောကတွင် ဧည့်မထနိုင်အောင် မြိန်ရှက်လှ သော ဟင်းခွက်မှာ ‘ချဉ်ပေါင်ဖူးနှင့် ငါးလူးချက်’ ပင် ဖြစ်သည်။ လယ်လုပ်သားတို့၏ အတွင်းရေးကို အကွေးအဆန့်၊ အပြန့်အဝှန်း သိလွန်းလှသော စာဆိုဦးဆောင်းကို ခိုးကျူးရပေမည်။ လယ်ထွန်ရာ မှအပြန် ဆွမ်းခံပြန်ချိန်သာသာတွင် ဆာလောင်လှသော လယ်သမား ကြီးသည် လက်မှတိုင်ခဲ့သော နွားကန်ကိုပစ်ချပြီး ချစ်ဇနီးကိုယ်တိုင်

ချက်ပြုတ်ထားသော ပြောင်းထမင်းကို ချဉ်ပေါင်ဖူး၊ ငါးလူးဟင်းနှင့် အားပါးတရ မဝမချင်း အာစောင်းသွင်းနေပုံမြင်ကွင်းမှာ စာပေ ဓာတ်ပုံရိုက်ထားသကဲ့သို့ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်ရပါသည်။ လယ်လုပ်သားကြီးထမင်းဝိုင်းမှာလည်း ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆု ဆွတ်ခူးနိုင်လိမ့်မည် ထင်ပါ၏။

'လာဟောခွါ၊ သွားကောက်ချည်စွဲ၊ ပွင့်ခြောက်ကယ် အနားလန်၊ ဆက်ရက်ကယ်ညံ၊ ပင်လက်ပံကြော့ချိန်ကျပြီမို့၊ မိဇံလှ၊ နင်လိုက်အုံးမလား၊ သုံးစိတ်ဝင် ထန်းလျက်တောင်းငယ်နှင့် ပေါင်းလန်မှ ပြန်ကြမယ်လေး၊ အရိုးသာလုံး၊ ကြေးကိုင်တုန်းက တို့အိမ်တောင် ကြန်စုံကုန်း၊ တစ်နေ့တုန်းက၊ လဲကာသေ၊ သားရေနဲ့ အမဲနံ လက်ပံနှင့်ချိုင်ရလျှင်၊ ကျိုနိုင်လေ မွမ္မပြောင်းတာမို့၊ ပြောင်းဆန်အို မျိုမကျရယ်နှင့် မြိန်လှတယ်လေး'။

ဤလွမ်းချင်းမှာ လက်ပံပွင့်ကောက်သူတို့၏ ထမင်းဝိုင်းကလေးဖြစ်ပါသည်။ အညာကျေးလက်ခလေ့အတိုင်း လက်ပံပွင့်ရှုခင်းကို ထင်ထင်ရှားရှားပြနိုင်သည်။ လက်ပံပွင့်ကို တောင်သူလယ်လုပ်သားတို့က ကောက်ယူ၍ အခြောက်ခံကာ သိမ်းဆည်းထားကြသည်။ လိုအပ်လျှင် လက်ပံပွင့်ခြောက်ကို ဟင်းအဖြစ် ချက်ပြုတ်စားသောက်နိုင်သည်။ ကျေးလက်ပံခေါင်း ချဉ်ရည်ဟင်းသည် အရသာမြိန်ရှက်သော ဟင်းတစ်မည်ဖြစ်သည်။ နွားသားရေ အမဲနံနိုးတို့ကို လက်ပံပွင့်ခြောက်လှိုင်လှိုင်ထည့်ကျိုလျှင် ဟင်းအဖြစ် ကောင်းကောင်းတစ်ခွက်ရပါသည်။ ထိုဟင်းနှင့် ပြောင်းဆန်ဟောင်း ထမင်းရောနှောစားလိုက်ပါက မြိန်မှမြိန်ပေသော ဟင်းတစ်မည် ထမင်းဝိုင်းကလေးတစ်ခု ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

'ခါးတောင်းကျိုက်လုံး၊ ပခုံးခဲတွ၊ ချွေးကလည်းစီး၊ ဒီးဒီးကျသည်ရေ၊ စဖိုမှပေ၊ ချက်လေထမင်း၊ မနပ်နိုင်ပြီ တစီစီ၊ ကဏန်းနီသား မီးအိုးကင်းငယ်နှင့်လေး။ ဝမ်းလိုက်တွင်းမှာ၊ သွတ်သွင်းမြဲပင်၊ အငွေ့ခြောင်းခြောင်း၊ စလောင်းနှင့်ငါးပိကင်၊ လှေဆိုက်တည့်လျှင်၊ ကြေးလင်နှင့်ကျင်း၊ ရိုးရွက်ကယ်ဖူးခေါင်၊ အားပါးကိုလောင်း၊ ချဉ်ပေါင်ပူလှသည် ဟင်းငယ်နှင့်လေး။ တစ်ယောက်ချင်းထမင်းခူးသော်၊ တစ်ဆုပ်ကယ်နေတိုင်း၊ လမိုင်းရှိပူဇော်၊ သွေးသောက်ကယ်ခေါ်၊ အဖော်ပေါင်းညှိ၊ ငွဲကာ ငွဲကာ ဝပ်၍သာ ဆုပ်ကာလွေးလိုက်မိသည်နှင့်လေး'။

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ လှေသမားတျာချင်းထဲမှ လာရှိသော မြန်မာ့ကျေးလက်ထမင်းဝိုင်းကလေးဖြစ်ပါသည်။ လှေသမားတို့၏ ဘဝအသိ စေတနာအရှိကို တိတိကျကျ မြင်တွေ့ကြရသည်။ ရေထဲတွင် မိုးရွာလှေခတ် ထမင်းချက်ရသော ဘဝအားမာန်ကို လေးစားဖွယ်တွေ့ရသည်။ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာသည် လှေသမားဘဝကို မိမိခံစားတွေ့ကြုံသိရတိသကဲ့သို့ ကလောင်ခြယ်မှုန်းနိုင်ပါသည်။ ငါးပိကင် ချဉ်ပေါင်ဟင်းမှာ ပူပူနွေးနွေး အငွေ့ခြောင်းခြောင်း တထောင်းထောင်းထနေသောဟင်းပွဲနှင့် တစ်ယောက်ချင်းခူးခပ်ယူပြီး ဝိုင်းဖွဲ့ဆွဲနွဲရသော လှေသမားထမင်းကလည်း တသစ်ဆန်းပန်တင့်လှပါသည်။ မိမိဝမ်းရေးထက် ယုံကြည်ရာ လမိုင်းနတ်ကို စားဦးစားဖျားတင်ပုံခလေ့မှာလည်း ကြည်နူးစရာတွေ့မြင်ရပါသည်။

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာက ဘဝအဖုံဖုံ ဘဝမျိုးစုံကိုကျင်လည်ကာ စာပန်းချီခြယ်ခဲ့လေသည်။ ထန်းသမားတို့၏ ထမင်းဝိုင်းကိုလည်း တွေ့မြင်သိရှိသလို။

'ခဏအောင့်လျှင်၊ တံစို့ထက်နှင့်၊ ထန်းလျက်ဖိုမှာတင်၊
 ဟင်းအိုးဆူလျှင်၊ အကင်ခတ်ပြီး၊ အိုးကင်းမှာလျော်၊ ရေနှင့်ကြော်၊
 မိုးမျှော်ငရုတ်သီးနှင့်လေး။ နီးဒေါင်းလန်းကြီး၊ ခူးပြီးသောခါ၊ သမီး
 နှင့် သား၊ များလို့မဝင်သာ၊ ခူးတစ်ဖက်ဟာ၊ တန်းကာဖယ်လျက်၊
 သူထက်ငါလေးစားတော့ မည်စေ၊ စပေသာလှ အုန်းခွက်ကယ်နှင့်
 လေး။ ငုံ့လျက်ကိုယ်စီသာ ဆုပ်ကာလွေးတော့သည်။ ပြီးလျှင်
 ရေမရှာ ခွေကာ ကွေးတော့သည်။'

ဖိုခွင်မှာ ဟင်းရွက်စုံကို ရေလှိုပြုတ်၍ ထားသည်။ ယုန်သား
 ကင်နီနီ၊ အဆီနှင့်တဝင်းဝင်းကို အိုးကင်းမှာ အချိုထည့်သည်။
 အချိုကို ဆီမခတ်သော ဟင်းချိုအိုးမှာ ဖဲ့ရွဲခတ်လေသည်။
 ဟင်းကျက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် နီးဒေါင်းလန်းကြီးတွင် လက်ရည်
 တစ်ပြင်တည်းစားကြရန် ထမင်းကိုခူး၍ အသင့်ထား၏။ ရှေးအခါက
 တစ်အိမ်တည်းနေပိသားစုတို့မှာ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှုမရှိစေရန် ထမင်း
 စားသောက်ကြသောအခါ ဒေါင်းလန်းဟုခေါ်သော အောက်ခုံးနီး
 လင်ဗန်းပက်ပက်ကြီးတွင် ဝိုင်းထိုင်ကြသည်။ ဟင်းရည်ခွက်ကို
 အလယ်မှာထားပြီး ဇွန်းယောက်သွားတို့ဖြင့်ခပ်လျက် ထမင်းကို
 နယ်ဖတ်စားသောက်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုအခါ လက်ကဟင်းရည်များ
 တစ်ဖက်မှ တစ်ဖက်သို့စီးဝင်ကြသည်။ ဤသည်ကို 'လက်ရည်
 တစ်ပြင်တည်း' ဟု ခေါ်သည်။ ထန်းသမားမိသားစု ထမင်းဝိုင်းမှာ
 လည်း ထိုနည်းတူစွာ စားကြသည်။ ထမင်းဝိုင်းမှာ တစ်ပြင်တည်း
 ဝိုင်းမထိုင်လောက်သောကြောင့် အနားကရပ်၍ နှပ်သုတ်ရင်း၊
 ဝဲကုတ်ရင်း လက်ဆေးပြီး ငေးသူကငေး၊ အရေးမလှရှိပြန် ဖြစ်ရ၏။
 ခူးကားရား လက်ကားရားနှင့် အနားကတချို့ကို လက်တို့၍

တွန်းဖယ်တော့မှ ချောင်ချောင်လည်လည် နေရာရကြတော့သည်။
 စေလိုက်သည့်အသံကြားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဟင်းထည့်သည့်
 အုန်းခွက်မှာ ယောက်ချိုနှင့်ယက်ကာ ဟင်းဖတ်များဆယ်ယူစားကြ
 သည်။ ထမင်းလုတ်အစပ်တွင် မိုးမျှော်ငရုတ်သီးတောင့်က အလုတ်
 တိုင်းပါဝင်သည်။ ဟင်းရည်ကပူ ငရုတ်ကတရှူရှူ အပူနှစ်ခုတွဲက
 တရှူရှူ ဝမ်းဗိုက်ထဲအမြန်ရောက်အောင် ငုံ့ကာလွေးကြရတော့သည်။
 ထန်းသမားမိသားစုထမင်းဝိုင်းကား စည်ကားသိုက်မြိုက်လှသော
 ဝိုင်းတစ်ဝိုင်းဖြစ်သည်။

စာဆိုတော်ဦးကြီး၏ တောလိုက်မုဆိုးထမင်းဝိုင်းကလည်း
 ကျက်သရေတင့် အခြေမြင့်စွာ တွေ့ရပါသည်။

"အိမ်ကိုပြန်လျှင်၊ အကျွန်ကျွန်ပုံ ယုန်တစ်တုတ်ကို၊ ခွာဆုတ်
 ရေလှန်၊ ကျပ်ခိုးခံလို့၊ ပရနွဝါရွက်နုညာကို၊ ဝါပြာထည့်ကျို၊ အိုးနား
 တိုနှင့်၊ ခပ်ချိုညစ်တေ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်မွေလိုက်တယ်၊ ချိုပေစွ
 ဟင်းချိုကို စလောင်းတိုအခြေပဲ့နှင့် အာခေါင်မှာ ပူအောင်ထည့်လို့
 မျိုလှည့်ကွယ်လေး။"

လေးထမ်းတောလိုက်မုဆိုးထမင်းဝိုင်းကလည်း တစ်ဘာသာ
 ထူးခြားဆန်းပြားလှပါသည်။ ယုန်ကို အရေဆုတ်သည်။ ကျပ်တင်
 သည်။ ပရနွဝါညွန့်ကလေးများနှင့် ရောကာ အိုးနှုတ်ခမ်းပဲ့နှင့်
 ကျိုချက်သည်။ ဟင်းရည်ဆူလျှင် ပရနွဝါနှင့်ယုန်သားကို ခတ်သည်။
 ခပ်ချိုယောက်မနှင့် ဟင်းချိုကို မွှေကာစလောင်းအခြေတိုနှင့်
 ထမင်းဝိုင်းမှာလည်း တောလိုက်မုဆိုးတို့၏ မြန်ရာဟင်းကောင်း
 ထမင်းဝိုင်းဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ကောက်စိုက်သမ၊ ထန်းသမား၊
 လှေသမား၊ လက်ပံပွင့် ကောက်သူ၊ ရွာသူ့ထမင်းဝိုင်း၊

ဆယ်အိမ်ခေါင်းထမင်းဝိုင်း စသည်တို့သည် မြန်မာ့ကျေးလက် ထမင်းဝိုင်းများပင် ဖြစ်တော့သည်။ အထက်ပါထမင်းဝိုင်းတို့သည် ရှေးသူဟောင်းတို့၏ ခေတ်အဆက်ဆက် ကြေးမုံပြင်ဝယ် တွေ့ခဲ့ ရှိခဲ့ကြသော မြန်မာ့ဗီထေမင်းဝိုင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့ခလေ့အသက်အမွေကို တွေ့သိရသဖြင့် မြန်မာတို့၏ ဇိုးသား သောစိတ်ရင်းစေတနာကို လေးစားဖွယ်တွေ့ရသည်။ “လက်ရည် တစ်ပြင်တည်း” ထမင်းဝိုင်းသည် ညီညွတ်မှု၊ မျှတမှု၊ စည်းလုံး ညီညာမှု သဘောသဘာကို ပြောပြနေကြ၏။ ထို့ပြင် မြန်မာ့ ကျေးလက်ထမင်းဝိုင်းသည် မြန်မာတို့၏ သဘောသရုပ်မြန်မာ့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြဆိုသော သွေးစည်းမှုဝိသ္မာန စိတ်ကောင်းတရား မြတ်ရတနာအလှများပင် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ စာပေဗိမာန်စာမူဆု
စာပဒေသာ ဒုတိယဆု
“ပန်းအလင်္ကာ”

ရေးသူ - ယောနုကတိုးထောင်

အဖ ဦးနီလာ (စာတိုက်မှူး) အငြိမ်းစား၊ အမိ ဒေါ်မြလေး (ကုန်သည်) တို့မှ မကွေးတိုင်း၊ ရှေးဟောင်းယောနယ်မြေ၊ ဆောမြို့၌ ၁၈-၁-၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ မကွေးတိုင်း၊ ဆောမြို့၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မင်းတပ်မြို့၊ အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းများတွင် စတင်ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ အထက်တန်းပညာအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ပြည်ထောင်စုနေ့၊ ဟံသာဝတီသတင်းစာတွင် သတင်းဆောင်းပါးရေးသား၍ စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ်မှစ၍ ဝါဇီလုပ်ငန်းစီမံကိန်းစက်ရုံတွင် ပညာသည် အတန်း (၂) အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့ တပ်မတော်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ အင်းယားကန်ဟိုတယ်လမ်း၊ ဝါဇီလုပ်ငန်းစီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် အလုပ်ထွက် ၍ စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ဗဟိုစာပေလုပ်သားအဖွဲ့ (ဌာနချုပ်) တွင် ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဖျက်သိမ်းချိန်အထိ စာပေရေးသားရင်း စာပေတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင် စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်က ကြီးမှူးကျင်းပသော စာပေပြိုင်ပွဲဆုများ၊ စာပေဗိမာန် (၃) ဆု၊ အမျိုးသားစာပေ (၁) ဆုတို့ကို ရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေအကျိုးပြုအနေဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရ ဘက်စုံလုပ်ငန်းသမိုင်း မှတ်တမ်းပြုစုရေးကော်မတီဝင် စာပေပညာရှင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အင်းစိန်မြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၊ တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး တာဝန်ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ စာပေရေးသား ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလျက်ရှိ

အမည်ရင်း - ဆလိုင်းခင်မောင်ဝင်း
နေရပ်လိပ်စာ - တိုက် (၁၀)၊ အခန်း
ဒဂုံတက္ကသိုလ်၊ ဒဂုံမြို့သစ် (အရှေ့ပိုင်း) ရန်ကုန်။

စာပေဗိမာန်

 sr 12065
 KS 60